

2017-01-02

Január 2-a kétség nélkül az év legkevésbé produktív napja. Ha a szilveszteri móka és kacagás után valakinek véletlenül világosság gyúlna a fejében (és most nem azért, mert megpróbálkozott a klasszikus villanykörte nem jön ki a szájából c. elmélet cáfolatával), akkor is rá kell jönnie, hogy nincs munka. Hiszen dec 31-ig befejeztünk mindent!

Ami esetleg nem volt olyan fontos, hogy az év végéig befejeződjék, az biztos nem olyan fontos, hogy pont ma fejeződjék be. Sőt! Így jobban belegondolva nem is tűnik úgy, hogy bármikor is szükség lenne, hogy befejeződjék. Szépen el lehet felejteni!

De persze ma is dolgozni kell! Hiszen ma is munkanap van! Mit szólna a főnök, ha ma csak úgy értelem nélkül néznénk ki a fejünkből?? Valami alibi munkát kell találnunk!

Tekintve, hogy valószínűleg a főnök is hozzánk hasonló állapotban van, így elég, ha a dolog csak fontosnak látszik. Mert ő sem fogja tudni értelmezni, hogy mi is az, amit lát.

Mi is pontosan így vagyunk ezzel. Így megtartjuk a szokásos év eleji, fontosnak látszó statisztikánkat!

2016 eléggé egy érdekes év volt. A történészeknek lesz mit írniuk róla! Rengeteg minden változott. Egyrészt sikerült a gazdaságot levinni jó mélyre (), másrészt sikerült a turizmust lenullázni (és még sok más sikerélményt könyvelhetünk el). Ez utóbbi komolyan érintette a blogot is, hiszen elsősorban az Isztambulba és Törökországba látogatók kerestek fel minket.

Ez számokban kifejezve annyit jelent, hogy míg 2015-ben (ami szintén nem volt egy csendes év) 155.000-en olvastak minket, addig 2016-ban már csak 85.000-en kerestek fel minket.

Ennek egy jelentős része, 11.000 ember, a a blogra.

Most egy olyan sorozat megy, ami a Török Függetlenségi Háborúról szól (Vatan sensin). Ízmirben játszódik, amit elfoglaltak a görögök, így az állandó fő téma a hűség, a család, az ország, és hogy legyen az ember úgy ellenálló, hogy közben ne lőjék le. És ő se lője le a saját családját. Főszerepben Halit Ergenç-t láthatjuk, akit a már alaposan megismertünk.

Ez a mostani sorozat nagyon erős (főleg az év eseményeinek fényében). E mellett a Kösem szultána nekem inkább hasonlít egy marék hisztis tinédzsernek, mint valami komoly történelmi eseménynek.

A turizmussal kapcsolatos oldalakat kb. 1000 ember kereste fel 2016-ban összesen. A

legnépszerűbb oldalak a szokásosak:

(1500 látogató 2016-ban)
(900 látogató 2016-ban)
(800 látogató 2016-ban)
(800 látogató 2016-ban)
(400 látogató 2016-ban)
(400 látogató 2016-ban)
(400 látogató 2016-ban)
(400 látogató 2016-ban)
(360 látogató 2016-ban)
(350 látogató 2016-ban)

Így ezt a listát megnézve, inkább tűnik úgy, hogy kb. 400 olyan ember (pár, kis csoport) volt, aki először járt Isztambulban. Érdekes üzenet, hogy ők mindjárt fel is írták a Magyar Konzulátus telefonszámát is, hátha történik valami...

800 olyan, olvasónk volt aki valószínűleg fapadossal érkezett a Sabiha Gökçen repülőtérre (ez az egyik legnépszerűbb oldalunk, évente átlagosan 5000 megkereséssel!). Ennek a fele lehetett az a fenti 400, aki először jött. Vagy pedig jobban is meg akarták ismerni, hogy milyen városba is érkeznek pontosan.

A számokból az is látszik, hogy az összes turista, aki a mi oldalunkat felkereste, ennél egy kicsivel több. Ők vagy tapasztaltabbak, vagy bátrabbak. Vagy már beszerezték a szükséges infókat valahonnan máshonnan. Mert rajtunk kívül van azért más oldal is.

Ez a 400 olvasó viszont úgy tűnik, hogy alaposan utána is nézett a dolgoknak. Majdnem mindegyik fontosabb turista témájú oldalunkat ugyan úgy 400-an olvasták el. De még azt is, hogy kik készítik/szerepelnek a blogban ()

Mindezzel ellentétes a konyha! Úgy tűnik, hogy a hírek alatt megjön az ember étvágya. Vagy csak Törökországot sokat lett emlegetve az utóbbi évben, így az embereknek többször is eszükbe jutott, hogy ennének egy jó kis török köftét. Az egyik legnépszerűbb oldalunkon, a 2016-os évben 3000 ember járt. Szemben a korábbi 1500-2000-el. Naponta átlag 8 ember nézi meg a receptet, és talán süti meg ezt az egyszerű, de nagyon finom ételt.

E mellett további evészettel kapcsolatos lapok is az élvonalban vannak, mint a (380 látogató), (350 látogató), (320 látogató)

Nekik, ahogy minden évben, most is jó étvágyat kívánunk!

Csökken a török nyelvet tanulók száma is. Pontosabban azok, akik a mi oldalunkon keresnek ehhez segítséget. A c. oldalt 2016-ban csak 770-en keresték fel. Míg 2015-ben

1700-an. Ennek az oldalnak a látogatottsága folyamatosan csökken, évente néhány száz olvasóval. Csúcspont 2012-2013 volt (évi 2000 olvasó), amikor a Szulejmán és a sorozatok mentek.

A csökkenés oka lehet az is, hogy ezek az emberek megtanultak törökül. Vagy hogy végre van rendes lehetőség Magyarországon a török nyelv tanulására. Ha ez utóbbi fordulna elő, akkor arról léci írjatok!

Bár az én statisztikám mást mutat. Fokozatosan nő azoknak a száma, akik arra kíváncsiak, hogyan kell kiejteni a leírt török szavakat (). Bár 2015 előtt csak nagyon apró volt ez a növekedés. Mióta viszont Törökország a hírek élvonalába került, ugrás szerűen megnőtt az érdeklődők száma. A korábbi évi 600 olvasó hirtelen 1000 fölé emelkedett.

Naivitás lenne azt gondolni, hogy az újságírók szeretnék pontosan tájékozódni, és nekik lenne fontos a török abc ismerete. Ez azért sem látszik valószínűnek, mert még az olyan egyszerű, és a magyarban megtalálható betűket sem mindig sikerül áthozni, mint az ö vagy az ü. Így inkább arra gondolok, hogy a hírek olvasói lehetnek azok, akik szeretik a pontosságot.

Mivel összességében eléggé kevés látogató érkezett a blogra, jobban kiemelkednek azok az oldalak, amelyek valamely szempontból érdekesekek, hasznosak, de nem tartoznak a nagy turista oldalak kategóriájában.

Ilyen pl mindjárt a lista élén a (750 látogató 2016-ban). Vagy a (730 látogató 2016-ban). Sajnos ez utóbbi a legtöbb esetben már nem működik.

Ha valakinek ilyesmire van szüksége, mert mondjuk dolgozni akar, akkor érdemes inkább a . Ő azért elég jól garantálja az átjárást, mégha a vele megnyitott Google oldalak minden alkalommal más nyelven is beszélnek.

Sok esetben a böngésző letöltő oldala is le van tiltva. Olyankor érdemes a fenti linket egy anonim böngészést biztosító oldalra bemásolni. . A.

És nagyjából vége... a többi oldalt fejenként kb. 250 ember látogatja egy évben. Ebben nincs nagy különbség köztük. Ami azért valahol nem olyan rossz. Hiszen azt jelenti, hogy azért majdnem minden nap valaki végignézi majdnem az egész blogot.

Néhány oldal viszont nagyon a lista alján található, holott szerintem nem lettek olyan bénák, hogy ott legyen a helyük. Így őket kicsit népszerűsítem:

Mindegyiküket kb. 20 ember látta az egész évben. Persze néhány jócskán régi már. E mellett pedig vannak olyanok is, amelyek máskor népszerűek, csak az idén nem.

Az új bejegyzéseket átlag 60 ember szokta elolvasni. Ez tehát az a csoport, aki az események után is kitart a blog mellett. Nekik nagyon köszönjük!!! Jó látni, hogy van miért írni.

Továbbá köszönjük az állandó link küldözgetőknek, ahonnan sok-sok embert kapunk:

turkinfo.hu

hataratkelo.blog.hu

hataratkelo.com

palocprovence.blogspot.hu (tőle kaptuk a legtöbb látogatót!)

veranda-deco.blogspot.hu

turkiyelara.blogspot.hu

elettorokorszagban.blogspot.hu

mivanvelem.hu

nushe.blogspot.com.tr

tedeinturkey.com

És természetesen köszönjük az anyagi támogatóknak is, -nak. Ha Isztambul újra rendben lesz (márpedig rendben lesz, hiszen sok esemény történt az elmúlt 8000-10000 év alatt), akkor mindenképpen vegyétek igénybe a szolgáltatásait!

2017-01-03

Most már több, mint 3 hónapja élvezzük az , amibe Isztambul került.

Mivel látom, hogy Magyarországon is kezdenek komolyan gondolkodni egy olyan megoldásba, hogy megszűnik a téli-nyári átállás, ezért összeszedtem az eddigi tapasztalatokat.

Lássuk az elején: kikapcsoltunk a téli-nyári óra átállást.

Oké, végül is ez nem egy rossz dolog. Eléggé felkavaró az ilyesmi. Oda kell figyelni, és az első napokban az ember nem tudja, hogy melyik óra a pontos, és melyik nem. Tehát azért kell egy kis idő, míg megszokjuk az új rendszert. Az, hogy ezt az egészet kidobtuk a kukába, annyira nem egy rossz dolog.

Csakhogy!

Eljutottunk végre odáig (legalábbis én, ahol még a babszem is a hálózatra van kötve), hogy az összes rendszer magától átáll az új időre. Végre, de tényleg végre ezzel az óra állítgatással nem kellett vacakolnom. Biztos lehettem benne, hogy minden órám a pontos időt mutatja (max 0.3 másodperc eltéréssel). Az óra átállásról pedig csak egy üzenetet kaptam, hogy megtörtént.

Mindez most szépen felborult.

Egyes, frissen kiadott eszközökre érkezett egy frissítés, ami Isztambult a +2-es időzónáról a +3-ba rakta át. Leginkább az utolsó pillanatokban érkeztek ezek a frissítések. Olyan is volt, amit nem sikerült elsőre rendesen megírni, és így Isztambul a +1-be került át. Mindennek köszönhetően az első hét eléggé izgalmasan telt. Sose lehetett tudni, hogy az az óra, ami 10 perccel korábban még jó időt mutatott, az most éppen melyik időzónában van.

Más eszközökön viszont nem volt mit tenni, a moszkvai +3-at kellett kiválasztani.

Szerencsére az Áрпи kapott még a THY-től egy ajándék órát. Jócskán le van egyszerűsítve, és estére legalább 20 perccet többet mutatott, mint kellene, de legalább nem ugrálnak benne az időzónák össze-vissza.

Persze minden átállás nehéz. És mondhatjuk azt is, hogy ezt úgyis csak egyszer kellett megcsinálni. Ebben viszont én nem vagyok olyan biztos. Az elmúlt 100 évben történt jó néhány óra állítgatás. De még a közeli időszakban is átértünk néhányat. Sőt! További ötletekkel is találkozhatunk, ahol pl. a +2 helyett a +2.30-ra állnánk át. Tekintve, hogy sikerült a mostani, nem lennék meglepve, ha 2017-ben a +2.30 valósulna meg.

Tegyük hozzá, hogy nekünk szerencsénk van azzal, hogy az oroszok még 2000 előtt áttértek az egyenletes időre, azaz nálunk már régóta nincs óra állítgatás. Így az elektronikus eszközöknél könnyen át lehetett állítani erre az időzónára (max. ezután csak oroszul volt hajlandó beszélni). Míg Magyarország esetében nincs olyan +2-es időzóna, amelyikben ne lenne nyári-téli átállás. Tehát otthon azokon az eszközökön, amelyekre nem érkezik frissítés, ott évente kétszer kézzel kell majd átállítani az időzónát. Így pedig ugyan ott leszünk, mint mondjuk 1980-ban. Csak éppen azért állítjuk az órákat, hogy az idő ne változzon.

Mindeközben a szomszédos országok is megőrülnek, amikor óra átállás lenne/nem lenne. Törökország viszont kellően nagy, illetve hát... a szomszédok is olyanok, ahol nem feltétlenül az órát nézegetik az emberek. Itt azért ez kevésbé zavaró, mint mondjuk Sopronban.

No de azért lássunk valami pozitívot is abban, hogy az átállás (mármint nyáriról télire) nem történt meg: a gyerekek nem igazán nézik az órát, amikor szombat hajnalban felébresztik a fél kerületet. Ha megtörténik a téli átállás, akkor az eddig 6:30 helyett 5:30-kor kezdik el a kiabálást. Ez az idén elmaradt. Nem kell attól tartanom, hogy a szomszédok megdobálnak papuccsal. Vagy kaktusszal. Vagy valami még rosszabbal.

Összességében az a rész, hogy kikapcsoltuk a téli-nyári időt, nem olyan rossz. És mi ezt meg tudtuk tenni, mert itt a moszkvai idő. A téma nagy kérdése viszont az, hogy melyik irányba tekerjük az órát, melyik legyen a végleges? A nyári, vagy a téli.

Az eredeti, igazi időzóna a téli. Ez Isztambulban a +2-t jelenti. Míg Magyarország a +1 határán van. És ott már előnyös lehet inkább a +2-be tartozni, ahogyan egyes szomszédos országok. Valószínűleg a Monarchiához való tartozás, igazodás miatt lett Magyarországon +2.

Isztambul most a +3-ba tartozik, ami enyhén szólva is durva változásokat hozott: reggel 8-kor még sötét van! Mert ugyebár ha a Nap később nyugszik, akkor az azt is jelenti, hogy később is kell.

Ezt valahogy nem lehet megszokni. Olyan, mint amikor hajnali 6-ra jártam dolgozni:

Felkelek reggel, sötét van.

Elindulok otthonról, sötét van.

Beérek a munkahelyre, sötét van.

Már dolgozom egy ideje, és még mindig sötét van.

Mire elindulok haza, már sötét van.

Hol a nap? Google, beírom: nap

Ez a gyerekek részére elég durva. Több helyről is hallani, hogy a nők félnek az utcán (délután-este valahogy nincs olyan érzése az embernek, mint reggel, mintha zombik járnának a félhomályban). Ráadásul az utcai lámpák is egyre csak rosszabbodnak.. És már halálos baleset is történt e miatt.

E mellett az úgynevezett fő cél, elektromosság megtakarítása sem akar összejönni (végül is e miatt találták ki a nyári időt, mi pedig ezzel megyünk szembe). Ha egyszer reggel 8-kor még sötét van, amikor már mindenki felkelt, akkor nemhogy nem fogunk kevesebb villanyt fogyasztani, de talán még többet is...

És így is lett! A tavalyihoz képest 106%-al használunk több áramot!!

Bár ez nem vonatkozik az utcai lámpákra. Ha jól látom, a mi utcánkban valaki összegyűjtötte a villanykörtéket.... De ettől függetlenül, a köztéri világításnak teljesen mindegy, hogy merre tekergetjük az órát. Ő csak azt nézi, hogy világos van-e, vagy sötét. Az alapján kapcsolnak ki/be a lámpák automatikusan.

Ennyi negatív után lássuk a pozitívumokat: öööööö. Most úgy egy sem jut eszembe.

Összességében nem úgy tűnik, hogy bármire is jó volt az, hogy kihagytuk a téli óráátállást. Miközben elég sok minden lett nehezebb.

Akkor mire is volt jó ez az egész.

Több magyarázatot is találunk arra, hogy miért maradtunk a nyári időzónában.

Kevesebb áramot fogyasztunk. - Ez nemhogy nem jött be, de inkább még többet is használunk. Aki szereti az összeesküvés elméleteket, az azért összerakhat ebből valamit: több áram, több pénz. Több pénz, több adó. Több adó, több pénz..mármint az állam bácsinak.

Később sötétedik. - Ez bár igaz, de később is világosodik reggel. Ráadásul az a később is.. Este fél6 körül már fel kell kapcsolni a lámpákat. Mire tényleg elindulhatnánk haza a munkából, addigra pedig úgylis sötét lesz. Cserébe reggel is sötét van.

Aztán találtunk egy olyat is, ahogy így a hívők a reggeli imát még otthon végezhetik. Nem kell ezzel a munkahelyen foglalkozni. - Ennek se füle, se farka. Törökországban nagyon sok munkahelyen van elkülönített rész az imádkozásra. Aki pedig akar, könnyen kimehet a dzsámiba. Ezt senki se fogja megtiltani. És egyébként is ez az ötlet miért most jött elő? Meg ha ez ilyen fontos, akkor miért nem álltunk át mindjárt mondjuk a +12-re? Garantáltan mindenki otthon lenne imaidőben...

A szíriai harcok miatt. - Ez viszont egy olyan szempont, ami akár tényleg igaz is lehet. Sok ilyen példát találni a történelem során. Akik pedig most Szíriában vannak, mint a +3-as időzónát használják (kivéve az USA-t, de láthatólag őket most senki se veszi komolyan). Tényleg érdemes lehet, hogy a felek egy időzónát használjanak, hogy jobban összehangolják

a csapatmozgást. Bár mondjuk sok embert ismerek Isztambulban, akivel évek óta egy időzónában élek, mégsem sikerül még, hogy valahova időben odaérjenek.

Persze ezt most Isztambulból írom, ahol a +2-es időzónának a nyugati közepén vagyunk. Teljesen más lehet a helyzet Törökország keleti részén, pl. Trabzonban. Ott talán még örülnek is ennek.

E mellett, ne felejtsük el, hogy az óráátállítás valójában csak egy ajánlott dolog. Ha egy cég szoros kapcsolatban van egy másik időzónában levővel, akkor dönthet úgy, hogy a szerint dolgozik. Pl. egy magyar cég kérheti azt az alkalmazottaitól, hogy a londoni idő szerint dolgozzanak (mondjuk a pekingi szerint már nehezebb lenne).

2017-01-04

Az elmúlt időszak (főleg az utóbbi 3 év) sok mindent megváltoztatott Isztambulban.

Sok olyan dolog, ami eddig stabilnak volt mondható, átalakult, megújult. Nagyon sok mindent. Az útikönyvek pedig nem biztos, hogy ezt a sok-sok változást tudják követni. Szerencsére a mi útikönyvünk, alias , szinte sehogy sem áll (és nem az idén lesz kész, az is biztos). Így legalább elmondhatjuk, hogy ami még csak gondolatban van benne, az biztosan nem hibás. Ami pedig ténylegesen benne van, az.. talán nem olyan rossz. Minden esetre egy alapos átnézés nem ártana ott sem.

A világ amúgy is sokat változott. Már nem biztos, hogy érdemes a fizikai turista könyvekkel vacakolni. De azért végezzünk egy gyors átnézését velük kapcsolatban:

Előnyök:

Szépen nézhet ki.

Jó a fogása.

Könnyen be lehet jelölni rajta dolgokat

Vagy akár kimásolni, rosszabb esetben oldalt kitépni.

Önvédelemre is használható.

Jól mutat a polcon (amolyan retro Facebook: én itt is jártam)

Ha billeg az asztal, nagy segítség lehet. Ez ugyebár nem mondható el az új iPhone-ról. Főleg, ha rezgő módban felejtjük.

Bár elvileg akárki írhat egy ilyen könyvet, de aki mégis megteszi, átverekszi magát a kiadón, és még keres is vele, az általában komolyan dolgozott is vele. Így ők azért inkább megbízhatóak, mint az online/digitális könyvek.

Nem kell tölteni.

Jobban bírja az időjárást, és a lezuhanásokat, elgázolásokat, krumpli pucolásokat, mint a digitális változat.

Hátrányok. Itt elsősorban a digitálissal szembeni hiányosságokra gondolok.

Cipelni kell. Bár a készítésnél legtöbbször figyelnek arra, hogy könnyen lehessen hordozni, ez nem mindig jön össze. Főleg nyáron, bikiniben. Mert azért egy izmosabb télikabátnak sok-sok zsebe szokott lenni.

E mellett nem elhanyagolható a súlya, ami a fapadosok esetében létfontosságú lehet.

Roppant macerás naprakészen tartani, és rengeteg időt vesz igénybe.

Kell egy minimum példányszám az elkészítéséhez. Ez tovább nehezíti a frissen tartását. Pl. nem lehet havonta újat kiadni.

A térkép korlátozott.

Bár úgy tűnik, hogy a hátrányokból jóval kevesebb van, mint az előnyökből, egy digitális

útikalauzt olyan funkciókkal láthatnak el, amelyek egy nyomtatott könyvnél elképzelhetetlen. Más dolog, hogy ezek csak lehetőségek, amelyek leginkább az én álmaimban léteznek, nem pedig a valóságban. Na de majd az én útikönyvemnél! Ha nem jön közbe semmi, akkor 2080-ra készen is lesz. Aki nem bír addig várni, hibernáltassa magát!

No tehát ilyesmiket tudhat egy digitális útikönyv, ha GPS-el, internet kapcsolattal, meg pár más dologgal fel van szerelve:

Térképen mutatja, hol is vagyunk. Meg hogy is jutunk el az A pontban.

Opcionálisan lehetne benne eltévedő mód is, ami ajánlott érdekes, látványos, esetleg izgalmas utakra hajtja be az gyanútlan turistát. Pl. ahol szép házak vannak, kunkori utcák, véletlenül ott lévő szőnyegárus, egy rejtett épület, sok hegymászás, női napozó hátsó bejárata, no-go zona sok-sok futási lehetőséggel (ez csak a fitness-mód bekapcsolása esetén).

Ha összejön a beltéri helyzetmeghatározós technológia, akkor egy digitális útikönyv ezt is használhatná. Pl. ha az AyaSofya belsejében járunk, akkor az alapján adhatná az információkat, hogy hol vagyunk, merre nézünk, stb...

"...és ha balra nézünk, akkor ott láthatjuk, a...mondom balra nézünk... BALRA NÉZÜNK!...Nem arra! A másik balra! Na végre! Szóval ott van Mózes... az a szakállas ott a festményen, te tökfej! Ne azt a lányt nézd ott miniszoknyában, mert megmondalak az asszonynak!"

Még érdekesebb lehet, hogy figyeli, és megtanulja az utazási szokásainknak. Milyen gyorsan haladunk, milyen hamar fáradunk, mely témák érdekelnek, stb... és ez alapján segít a programot összeállítani.

A saját pozíció, és a pénztárca alapján javasol helyeket a közelben (látnivalókat, éttermeket) - ilyen viszont ma már van, több is

Megvehetjük a belépő jegyet sorban állás nélkül.

E mellett egy digitális útkönyvet bárki írhat, és bárki ír is. Leginkább még csak blog formában, de már ez is elég ahhoz, hogy a saját stílusunkhoz igazítsuk az látnivalókat. Pl. ha én heavy metal rajongó vagyok, akkor biztos találok egy blogot, fórumot, stb.. ahol megtudom, hol találok heavy metal dolgokat Isztambulban (Galata, Kadıköy, ha valaki tényleg ezt keresné). Ez még kicsit szedett-vetett, de idővel talán tényleg lesz erre is rendes keresési lehetőség. De minden esetre több, mint egy olyan útikönyvben, aminek az írója pl. a balettért rajong.

Közben pedig nagyon sok más dolog is megváltozott. A hotel kereső web-oldalaknak köszönhetően teljesen feleslegessé váltak a papír könyvben található hotel ajánlok. A visszajelzések nagyon sok mindent elárulnak. Persze bennük sem kell 100%-ig megbízni. Mert azért itt is lehet találni érdekességeket, mert ugye ezeket is emberek írják. Pl, amikor azért adnak Barcelona-ban 1 csillagot egy hotelnak, mert a recepció nem tudott ó-egyiptomiul.... De tényleg! Ki akar ó-egyiptomiul beszélgetni az éjszaka közepén??

Ugyan ez igaz a látnivalókra is. A Tripadvisor mindkettőben sokat segít. De nemcsak azért,

mert nem fogunk feleslegesen időt és pénzt költeni valami olyasmire, ami unalmas, nem érdekes (de az útikönyvek az egekig magasztalják). Hanem mert olyan rejtett érdekességeket is találhatunk, amelyeket az útikönyvet író hősök meg sem közelítenek.

Ezzel együtt a turisták igényei is hatalmasat változtak. Régen jó volt, ha az ember életében egyszer eljutott Egyiptomba, Párizsba. Ma már viszont gond nélkül, akár egy hétvégére is (és mint sokszor tapasztaljuk akár minden felkészülés nélkül is) elmehetünk a világ bármely országába, városába.

Mert jó, láttuk a piramisokat. A tv-ben is. Interneten is. Be is jártuk virtuálisan. Utána ugyan ez a valóságban is. Még a múmia show-t is megnéztük. Nílusi hajó is volt (tényleg más, mint a Budapest-Szentendre, bárki bármit is mond). Meg mecseteket is láttunk. 200-at belülről is.

Mindez azért kezd telítődni. Kezd unalmas lenni (jó, mondjuk aki igazán adrenalindús kalandot szeretne, a világ számos pontján talál erre lehetőséget). Az emberek mást is akarnak. Olyan helyeket is, ahol turista még nem járt. Vagy csak elvétve. Nem pedig Velencét, ahol hát.. tényleg rengetegen vannak (ebből a szempontból Isztambul ideális: turista kevés, kaland meg sok. És mivel rengeteg bolt csődbe ment, a pénzünket se költjük nagyon).

Tehát változnak az igények, és változnak a lehetőségek is.

És változik a város is. Isztambul az elmúlt években összekapta magát, és sok minden épült. Az elmúlt időszak miatt pedig egyes szokások (pl. nyitvatartási idők) is megváltozott.

Ezekről megpróbálok egy képet adni, hogy mire érdemes odafigyelni.

Repterek:

Még nem is olyan régen, Isztambul elsőszámú repülőtere az Atatürk Nemzetközi reptér volt. Aki külföldről jött, ide érkezett. A fapadosok terjedésével viszont egyre inkább előtérbe került a második, a Sabiha Gökçen repülőtér. Nemsokára pedig átadják a is. Bár az eddigi tapasztalatok alapján ez az átadás úgy fog zajlani, hogy lesz egy olyan aszfalt darab, amiről valami fel fog szállni, és lesz is hozzá valami, ami ezt irányítani fogja. Mindez teljes díszkivilágításban, csinnadrattával. És valami tényleg menetrendszerűen repülni is fog onnan. De a valódi használat majd később indul be valamikor.

Mindez azt jelenti, hogy a reptérről bejutási szokások nagyon megváltoztak. És évről évre változnak. Mert majd valamikor eljut a metró a Sabiha Gökçen repülőtérre (). Meg majd a 3. reptérre is ki lehet majd jutni valahogy. Az a klasszikus metróval bemegyünk a Kék Mecsethez az Atatürk reptérről szépen lassan megszűnik.

Annál is inkább, mert a hotelfoglalás weboldaloknak köszönhetően az emberek egyre

inkább nem akarnak a belvárosban megszállni.

Közlekedés

Jönnek új metrók. Jönnek új villamosok. Meg jönnek mindenféle más érdekességek (,). A buszok meg másfele járnak. Ami pedig esetleg maradnak, azt valaki biztosan átszámozza.

Úgyhogy ne higgyünk a régi útikönyveknek. Pláne ne annak, amelyik azt mondja, hogy a Taksim térről indulnak emeletes buszok a Boszporusz-hídon át. Mert az emeletes busz nem biztos, hogy arra visz... és hogy fogunk onnan visszajutni???

A sok változást legjobban a nevű programmal tudjuk kiküszöbölni. Itt másvalaki kínlódik az események nyomon követésével. Nekünk elég, ha csak naprakészen tartjuk ezt az applikációt.

Most viszont komoly átrendezés is zajlik: (jó, mondjuk kint van a világ végén), , és persze a már kész Marmaray (mármint a tenger alatti rész kész).

Ezek mellett pedig a Kabataş nevű tengerparti kis halászfalucska alakul át Isztambul közlekedési csomópontjára. Valószínűleg a törököknek eszük ágában sincs visszaadni azt a gépet, amivel alagutat lehet fúrni, mert pont egy alagutat akarnak fúrni a Boszporusz alatt. Ez lesz a harmadik. Eddig van egy a metrónak (Marmaray), egy az autóknak (Avrasya), és egy a gyalogosoknak. Ők se maradjanak le a jó dolgokról.

Közben pedig épül a Kabataş metró is. Így innen lehet majd buszozni (majdnem mindenféle), metrózni, felvonózni, hajózni, és immár a tenger alatt Üsküdar-ba is átmenni.

Ez nagyon sok megszokott dolgot fel fog borítani. Egész biztosan a Boszporusz hajójára teljesen átalakul majd

Múzeumok és bazár

Az elmúlt időszakban a török turizmus a mélyponton van. Bár úgy tűnik, lehet ezt még fokozni. Ez pedig átalakította a múzeumokat, ami fokozott figyelmet igényel.

Mindenképpen indulás előtt (már ha egyáltalán jön még valaki Isztambulba) jó alaposan nézzük át a múzeumok információs web-oldalait. Ne az angolt, mert azt leginkább valamikor 2005-ben frissítették. Ne szégyelljük a Google fordító programját, és eresszük rá a török oldalra.

Egyes múzeumok bezártak (pl. a Héttorony). Sokat felújítanak (pl. Kariye Camii/Chora). Míg mások a pangó turizmus ellen hosszabb nyitva tartással küzdenek (pl. az AyaSofya most már hétfőn is nyitva van). Ezek az infók folyamatosan változnak. Figyeljünk rájuk nagyon!

Kár lenne valahova csak azért kibaktatni, hogy egy táblát találjunk: Fordulj vissza!

Sajnos ezzel együtt a boltok is átalakultak. Az isztambuli fedett bazárt már a 2008-as gazdasági világválság is jócskán megváltoztatta. Akkor tört be Kína a bazar boltjai közé. Igen, előtte is voltak gagyi, meg kétes eredő cucc, amit próbáltak a vevőre rátukmálni, de 2008 után ez lett a fő jellemző.

Míg korábban volt olyan, hogy egy bolt csak lámpát árult, addig 2008 után minden bolt árult lámpát. De míg régebben az erre specializált helyen hatalmas választék volt, úgy később mindenhol csak 3-4 változat között válogathattunk.

Az elmúlt események hatására viszont úgy visszaesett a turizmus, hogy rengeteg a bezárt bolt. Nem egy bedeszkázott üzletet láthat aki arra jár. És az áruk is... ha ott veszünk tartós tejet, jó alaposan nézzük meg a lejárat dátumát!

És ez azért szomorú.. Itt már nyoma sincs annak, ami az útikönyvekben le van írva.

2017-01-05

Megyünk még egy utolsó kört isztambuli karácsony témában.

Most hogy elméletben véget ért az a Karácsony, ami elméletben nincs is, így lehet egy rövid összefoglalót készíteni róla.

Persze csak amolyan elméleti összefoglalót.

[caption id="attachment_10701" align="aligncenter" width="500"] Karácsonyi vásár Isztambulban[/caption]

Már többször írtunk, hogy Törökországban nincs hivatalosan Karácsony. Persze, akinek a vallási naptárjába ez fel van írva, az karácsonyozhat. Hiszen vallásszabadság van, így mindenki azt csinál, amit akar. Kivéve persze, ha ez mondjuk olyanokkal jár, minthogy vallási okokra hivatkozva felgyújtja a szomszédját. Vagy nem rakja zsákba, és dobja be a Boszporuszba (ez egy igencsak népszerű vallás volt a középkori Isztambulban)

Viszont a törökök szeretnek minden olyan dolgot, ami színes, világít, villog, zenél, esetleg angyalkák is vannak benne. Márpedig a Karácsony igencsak tartalmazza ezeket az elvárásokat. Így aztán a törökök is karácsonyoznak. Ez valójában csak a látványt jelenti: egy karácsonyfa otthonra (aki igazán tud, az már októberben felállította), egy kommandós Mikulás az ablakba (lehetőleg jó nagy), mindenféle lámpák minden fele (az se baj, ha zárlatosak, sőt! akkor látványosak igazán), és persze az angyalka is ott van valahol... valahol... tényleg van egy ott, valahol...

És ennyi.

Ajándékok, éneklés, stb... nincs.

Bár ez nem teljesen igaz, mert ajándékok vannak, csak nem úgy!

Hiszen véget ér az év! És ez fontos esemény egy olyan országban, ahol már attól beindulnak a marketingesek, hogy felkelt a nap. Így különféle akciók között bolyonghattunk az év utolsó hónapjában. Az utolsó napokban pedig úgy kellett utat vágnunk közte!

Persze azért érdemes közéjük bekukkantani, mert mikor máskor vehetünk olyan harminckilencdarabos csíkos zoknit úgy féláron, hogy ajándékba egy pótkereket is kapunk?? Ugye, hogy csak az Újévi akciók időszakban!

Meg a januári nagy Hóeső! Áreső! akcióban... meg a februári Valentin-napi akcióban... meg a márciusi Tavaszi akcióban... meg az áprilisi Virágnitási akcióban... meg a májusi Aranyeső!

Áresó! akcióban...meg a júniusi Jön a nyár! akcióban...meg a júliusi Itt a nyár! akcióban...meg az augusztusi Mindjárt vége a nyárnak! akcióban... meg a szeptemberi Iskolakezdő akcióban...meg az októberi Eső esik, árák esnek! akcióban...meg a novemberi I akcióban...meg a decemberi Újévi akcióban...de ez már volt...

Tehát vannak ezek az akciók. És bár az emberek nem vesznek kifejezetten karácsonyi ajándékot, de egy-két vicek-vacak, mosógép-hűtőgép véletlenül beesik a lakásba. Vagyha a vétlen vevőre rátukmált az eladó egy parabolaantennát ("Nézze, milyen szép kerek! Jól mutat az erkélyen! Lássák a szomszédok is, hogy milyen jól megy magának mostanában! És energiatakarékos, mert nem működik..."), akkor még mindig oda lehet adni a falusi nagymamának. Amolyan újévi (alias karácsonyi) ajándéknak ("aj édes fiam! Hoztál egy új tehénitatót!! aj de örülök neki! A másik úgyis tönkrement, amikor azok a vásott kölkök elvitték, hogy ezen szánkózzanak").

Most nézzünk át, hogyan is zajlik a december mondjuk Magyarországon: teljes stressz! Az év utolsó hónapja, a legfontosabb hónapja. Most kell minden munkát befejezni, most kell mindent eladni, amit kihagyunk már januárban. És még az évet is le kell zárni. De minderre nem 4 hetünk van, hanem csak 3! Néha még annyi sem! És még az üzleti partnereknek is kell valami karácsonyit küldeni. Legalább egy lapot, valami fenyőfával, meg hóval... Ki is megyünk a sarokra a digitális fényképezőgéppel (de jó, hogy ilyen is van már!), hogy lefényképezzük azt a fát. De hát hó nincs még ilyenkor, a fa meg... ez meg hova tűnt??

Ezzel egyidőben valahogy ajándékot is kell találni, amit be lehet gyömöszölni a fa alá. Tényleg, a fa! Olyan is kell... hopp, itt egy a sarkon, már csak egy balta kell hozzá...

Mi mindezt megúsztuk Törökországban. Nekünk 4 hetünk van, hogy befejezzük az évet. Az elmaradt munkák, ha eddig nem hiányoztak, eztán sem fognak. Nem kell fát venni, vagyha mégis, azt úgyis októberben-novemberben már letudtuk. Az ajándék sem kötelező. Bár ha valami olyan akció ugrik elénk, akkor úgyis megvesszük (akár akarjuk, akár nem). Nem kell e miatt a várost járni.

Igaz, mindezért cserébe nincs olyan, hogy Karácsony. December 24-én ugyan úgy dolgozunk, mint más napokon. A karácsonyi hangulat pedig csak akkor van, ha ezért személyesen teszünk valamit: sütit sütünk, keresünk valami jó rózsaszín karácsonyi zenét, behintjük műhóval a céget, stb...

[caption id="attachment_10702" align="aligncenter" width="500"] Karácsonyi fények Isztambulban[/caption]

2017-01-06

Isztambulban 2015-ben volt egy számolás. Akkor úgy találták, hogy 3,5 millió jármű leledzik a városban.

Persze lehet, hogy néhány elbújt, míg a számolás zajlott. Vagy éppen nyaralni volt. De végül is mindegy, mert azóta renget új autó került Isztambul útjaira. Mégha egyiket-másikat közben a Boszporuszba is lökték, akkor is rengeteg maradt még.

Amikor azért ez a rengetek jármű mozgásban van, akkor azért nem olyan vészes a helyzet: mennek előre. Meg mennek hátra is! Meg mennek mindenfelé is. A sofőrök pedig közben dudálnak. Meg néha kiabálnak. Vagy kifele az autóból, buszból; vagy befele a mobil telefonba. De azért közben hátrafele is beszélnek, meg énekelnek, táncolnak. És persze irányvektor alapú matematikai műveleteket hajtanak végbe fejben, hogy amikor legközelebb kikiáltanak az autóból, akkor a megfelelő irányba küldjék a delikvenst, hogy találkozzon az anyukájával.

Szóval a közlekedés nem vészes. De nem is unalmas. Meglehetősen színes. És zajos. És szagos.

No de amikor ez a rengeteg jármű le akar parkolni! No akkor kezdődnek az igazi gondok!

Mert mennyi is ez a három és félmillió autó? Egyszer kiszámoltuk: ha egymás mögé állítanánk őket, akkor legdélebbi pontjáig érne a sor! Ami azért lássuk be, igencsak messze van... És mivel az autók sem járhatnak örökké, valamikor mindegyiknek le is kell parkolnia. Szerencsére olyan időszak nincs, amikor tényleg mindenki parkol, ahogy olyan időszak sincs, amikor tényleg mindenki úton van. Csak olyan, amikor kissé többen vannak úton/parkolnak, mint az egészséges lenne.

A parkolási problémákra világszerte próbálnak megoldásokat kitalálni, amiből egyik-másik Isztambulban is fellelhető. Így van , és is. De valójában az isztambuli parkolás egy állandó harc az önkormányzat és az autósok között.

Az önkormányzat oldalán áll a törvény, a csavarhúzó, meg az a jármű, ami összeszedi a tilosban álló autókat. Míg a nép oldalán szintén van csavarhúzó, és sokkal többen vannak. Így hiába viszi el az önkormányzat az autót, valahova azt is le kell tenni. Miközben a frissen felszabadult helyre mindjárt be is parkol valaki.

Jah, és a nép oldalán ott a nehéztüzérség is: a betonkeverő. Vele nemcsak hogy bármelyik irányban bemehet a többsávos egyirányú utcába, de bárhova le is parkolhat. Őt aztán senki fogja onnan elmozdítani, az egészen biztos.

Tegyük hozzá azért azt is, hogy valahol az önkormányzatnak is igaza van. Mert ha mindenki össze-vissza parkolgat, akkor elzárják az utakat, és végül senki se jut el sehova.

[caption id="attachment_10699" align="aligncenter" width="338"] Milliméterezget az iskolabusz, hogy elférjen a parkoló autók között[/caption]

E miatt az önkormányzat próbál valami ösvényt biztosítani a parkoló kocsik között. Néhány éve ez még úgy működött, hogy valami igazán keményet, nehezet helyeztek el úgy az út szélén, hogy ez akadályozza a parkolást. Így marad annyi hely, hogy ott már lehetett menni.

Persze most Isztambulról beszélünk, ahol ha parkolni kell, hát akkor parkolni kell. Így ez a nehéz, és kemény akadály csak ideiglenesen volt akadály.

Egyik helyen pl. nagy beton golyókat helyeztek el az út szélén. Jól is nézett ki, amikor pedig arra járt egy festő csapat*, utána még jobban nézett ki.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Parkolásgátló beton golyók[/caption]

A méretéből adódóan viszont csak a kisebb, alacsonyabb kocsiknak jelentett akadályt. Amelyek magasabb padlóval rendelkeznek, azok simán áthajtottak felette. Míg mások, melyek nagy nagy tömeggel és így nagy lendülettel (mint a fent már említett betonkeverő) érkeznek, egyszerűen elüthetik ezeket a beton golyókat. Nem feltétlenül szándékosan, csak hát ők ugye nagy lendülettel érkeznek.

A beton golyókat egy lelkes utastárs is odébb görgetheti, ha van hozzá elég ereje. És máris lesz egy szabad parkolóhely.

Csak éppen arra kellett ügyelni, hogy ez a szép golyós út egy domb tetején haladt. Ha pedig odébb mozdítottuk a golyókat, akkor könnyen előfordulhatott, hogy azok elindultak lefele, és meg sem álltak a Boszporuszig. Vagy az első kirakatig...

De persze ilyen exkluzív kőgolyók csak exkluzív helyeken vannak (meg ahol csomó felesleges ágyúgolyót találtak). Máshol inkább sima vasoszlopokat szúrtak le a földre. Ezek olyan jó erősnek, masszívnak látszanak. Pedig..

Tanúi voltunk annak, amikor egy rendőrautó nem bírta kivárni, míg az előtte lévő autó (szabályosan) parkol, és inkább megkerülte bal oldalról. Ezzel pedig mindjárt összegyűjtött 6 ilyen vasoszlopot. A hirtelen megjelent új helyekre pedig mindjárt be is parkoltak ketten.

Mások és máshol viszont azt vették észre, hogy ezek a vasoszlopok tényleg parkolhatóak. És bár oda vannak csavarozva a kövekhez, de a köveket semmi sem rögzíti az úthoz (mert így olcsóbb is, meg jövőre ismét fel lehet újítani az utat). Arról nem is beszélve, hogy Isztambulban csavarhúzókat találni tényleg nem nagy ügy.

Tehát hőseink fogták az oszlopot, és szépen bepakolták a csomagtartóba. Így mindjárt két dolgot nyertek: 1) szabad helyet a parkolásra. 2) az oszlop bárhol elhelyezhető, és ezáltal foglalnak maguknak egy parkoló helyet.

Ha pedig valaki látja, hogy az út szélén (netán a közepén) van egy új oszlop, ugyan kinek lenne kedve e miatt az önkormányzat fáradságos munkáját megzavarni?

[caption id="attachment_10698" align="aligncenter" width="338"] Hordozható parkolásgátló oszlop[/caption]

De azért valahogy csak eljutott a döntéshozókig, hogy az élelmesebb isztambuliak mit csinálnak a drága vasoszlopokkal. Talán mert az ő ismerőseik is hasonlóan cselekedtek. Vagy talán kiderült, hogy a drága vasoszlop tényleg drága. Ezt mondjuk azok is tudják, aki az ilyen oszlopokat gyűjtik, hogy eladják. Vagy saját célra használják fel (pl. ebből építsenek ketrecet a pankrációnak).

Bárhogy is történt, a vasoszlopok mára kimentek a divatból. Helyette műanyag-gumi oszlopokat láthatunk. Láthatjuk, amint sitty-sutty az önkormányzat lepakolja, és sitty-sutty oda is csavarozza. Majd azt is láthattuk, ahogy jön a csuklós busz, és amikor nem fér el, akkor sitty-sutty mindet elütötte.

De persze azért készültek műanyagból/gumiból, hogy az ilyesmi meg se kottyanjon neki. A busznak nem is lett baja tőle. És tényleg, az oszlop is mintha talpra állt volna. De ez nem látszott tisztán, mert jött a következő csuklós busz. Majd az azt követő. És az utána következő.

Úgy tűnik, hogy az oszlopot azért nem úgy tervezték, hogy buszokat állítson meg. Mire 1 óra múlva újra ott jártunk, márt csak azok a csonkok maradtak meg belőlük, amivel az úthoz rögzítették (érdekes, hogy a csavarokat viszont senki sem akarta összeszedni...bizonyára a csuklós buszokkal senki sem akart megküzdeni...).

Mindemellett az, hogy ezek az oszlopok rugalmasak, és nem tesznek kárt a kocsikban, hamar közismert tény lett a városban. Azóta inkább csak szimbolikus értékűek lettek (itt azért nem kellene parkolni). Hiszen aki akar, nyugodtan rájuk is parkolhat. Sőt! Ha ezt úgy teszi, hogy az oszlop ki sem látszik, akkor senki se fogja tudni, hogy illető valójában tilosban parkol.

[caption id="attachment_10700" align="aligncenter" width="338"] Itt az oszlop, hol az oszlop?[/caption]

Ez azért nem jelenti azt, hogy az élet (legalábbis parkolás szempontjából) hirtelen egyszerűre és napfényessé változott. Hiszen az önkormányzat, ha már vasoszloppal nem is,

de legalább vasszigorral küzd a tilosban megállásért. Egyre több, és több olyan járművet látni, ami a személyautókat egy-két pillanat alatt fel tudja emelni, hogy utána elszállítsa. Ez a művelet pedig tényleg nagyon gyors. Míg az ember mondjuk csak egy kenyérért ugrik be a boltba, mire visszaér lehet, hogy már nincs ott az autója.

Így nagyon gondosan kell kiválasztanunk, hova is parkolunk: meredek lejtőre, fal mellé, szűk utcába, kanyarba, stb... ahonnan nem könnyű az autót felemelni.

2017-01-09

Még a magyar hírekben is megjelent!

"Törökország fővárosát, Isztambult megbénította a váratlanul leesett 40 cm-es hó!"

Ennyi sületlenséget!

Méghogy Isztambul lenne Törökország fővárosa! Őt úgy hívják, hogy Ankara...

Méghogy váratlan?? Már szerdán megmondta a meteorológia: pénteken este 8-kor elkezd esni a hó, és lesz is itt rendesen!

És hogy 40 cm??? Na még ilyen... Inkább beszélhetünk 60 cm-ről...

És hogy a közlekedés megbénult volna? Hmmm... Isztambulban az első nap több, mint 600 repülőgép indulását kellett törölni. És a nagy szél miatt a Boszporusz hajóforgalmát is le kellett állítani. Ezen a későbbi köd sem javított sokan: kering egy videó a neten, ahol a konténerszállító hajó csak méterekre suhan el a parttól...

Az biztos, hogy mozgó autót nem láttunk. Állót se, mert mindet belepte a bő hó. Olyannyira, hogy a gyerekek hiába gyűjtötték róla a havat a hógolyókhoz, nem sikerült az autóig lejutni. Cserébe viszont olyan tiszta volt a levegő napokig, amelyet talán már 100 éve nem érzett senki!

[caption id="attachment_10721" align="aligncenter" width="500"] Hó a Mediterránon[/caption]

Egy ismerős mesélte a következőket:

Reggel felébredek, és kinyitom a szemet. De még teljesen sötét van. Nosza, visszafekszem aludni... Egy idő múlva újra kinyitom a szemet, de még mindig olyan sötét van, mint az éjszaka. Így újra visszaalszom... Ki tudja, mennyi idő múlva ismét kinyitom a szemet, de még mindig sötét van.. Most már azért ránézek az órára, és azt látom, hogy délután 2 óra van! Odamegyek az ablakhoz, és elhúzom a függönyt, de még mindig sötét van.. Mi történik itt? Napfogyatkozás van?? Felrobbant a Nap??? Kinyitom az ablakot, erre bedől a hó! Míg este aludtam, belepte a házat a hó!

Ez nem Isztambulban történt, csak a közelben, néhány száz km-e. Mi beértük azzal, hogy az erkély ajtót nem volt ajánlatos kinyitni.

[caption id="attachment_10717" align="aligncenter" width="338"] Hó a kapuban[/caption]

De hogy mennyi hó is esett, nem tudjuk pontosan. Reggelre a Isztambul nagy részét a szél kreatív műalkotásokkal lepte meg. Volt, ahol még kilátszott az eredeti talaj. Míg egyes sarkokon akár méteresnél nagyobb tornyokat is épített.

Ahol pedig mérhető lett volna, ott a gyerekek már reggel elkezdték a kitermelést, hogy hógolyó, hóember, hómacska, hófocista, stb.. formában újrafelhasználhassa.

A gyerekek nagy szerencséjére viszont volt bőségesen utánpótlás. Sőt! Úgy tűnik, hogy csak nem akar befejeződni a hóesés (vagy legalább elmenni egy kávéra), holott a meteorológia folyamatosan azt jósolja, hogy 1-2 óra múlva már tényleg eláll. Aztán 1-2 nap múlva a nap is kisüt. És bár jön egy orkán, jó nagy esővel, de vasárnap már piknikezni is lehet majd a +10 fokban!

[caption id="" align="aligncenter" width="590"] Isztambul (AyaSofya) a hóban - Forrás: Hürriyet[/caption]

Pedig Isztambulban a meteorológia nem szokott sokat tévedni. Most is napokkal korábban (de már legalább szerdán) jelezték, hogy vége a viccelődésnek. Ezúttal tényleg eléri a hó Isztambult. Nemcsak a környező hegyeket (ahol egyébként már szeptemberben is hó szokott lenni), hanem mindennapjaink főútjait, és hátsó rejtett kisutcáit.

Rádásul azt is megmondták, hogy nagy hó lesz. Bizonyára a várható cm-t is megírták, de arra ki szokott figyelni? Mint minden nagyváros, itt is megáll az élet, ha a hó mennyisége meghaladja a 0.00000000002 mm-t. Bár meg kell hagyni, hogy ezúttal tényleg megállt az élet. Bár... pont, hogy most volt élet a parkokban és a jegessé koptatott lejtős utakon. Nem volt olyan időszak (még az éjjeli 3 óra sem), amikor ne kisebb-nagyon gyerkőcök ismerkednek a biológiával. Leginkább arra voltak kíváncsiak, hogy mi az a pont, ahol a csont már tényleg törik, nemcsak recseg.

No meg arra is, hogy milyen módszerekkel lehet még a szervezetet rávenni, hogy adrenalint termeljen. Pl. nemcsak simán lecsúszunk a nagy tepsijével a lejtőn, hanem még a nagy is megkerget közben...

[caption id="attachment_10712" align="aligncenter" width="338"] Ez még péntek este, amikor még csak kezdett havazni[/caption]

Tehát jelezték, hogy jön a hó! És jött is!

Nemrég azért még inkább közelebb voltunk a +15 fokhoz, mint a 0-hoz. Így azért a hóesés elsőre még inkább csak látványos volt. Az időjárásnak meg kellett küzdenie azzal, hogy komoly hótörleszok legyenek.

Ahogy a tv-stábnak is meg kellett küzdenie azzal, hogy érdemelegesen mutatni tudjanak valamit. Úgyhogy ki is küldtek két ember Isztambul két ellentétes végére (biztos, ami biztos) már jó előre, valamikor délben. És azért, hogy kellően hitelesek legyenek, kint is hagyták őket a hidegben, míg a többiek a melegben fáztak. Így mire elkezdett esni a hó, addigra már

kellően vacogott mindkettő. Ezek után már csak annyit kellett várniuk, míg a hóvihár kellően befehérfíti őket.

Az összképen kicsit rontott, hogy rajtuk kívül az ég világon semmi más nem volt havas. De én azért sajnáltam őket, hogy ki tudja, hány órája állnak kint a hidegben a főnök mi kedvünkét, csakhogymondják a szokásosat: szakad a hó, fúj a szél, és hatalmas dugók vannak kialakulóban....

[caption id="attachment_10713" align="aligncenter" width="338"] Péntek éjjel, amikor már tényleg lett hó[/caption]

Pedig az igazán izgalmas rész csak ez után jött. Este 10 környékén tényleg elkezdett megállni a hó, amivel máris az utak korcsolyapályává változtak. Főleg a kamionok részére. A sok baleset pedig csak tovább fokozta az egyébként is bedugult hangulatot. Úgy mondják, olyan is volt, aki 10 órát állt a dugóban. Míg sokan inkább otthagyták az autóikat az út szélén, hogy pl. metróval menjenek tovább.

Ezt valahogy minden hír kiemelte, hogy bár a repülők és hajók nem járnak, a buszok pedig valahol a dugóban kóvályognak, addig a metró gond nélkül közlekedik. Még sose hallottam olyat, hogy egy metró (ami a föld alatt szokott lenni) a hó miatt álljon le..Sőt! Úgy tudom, hogy odahaza, Budapesten, a hidegre való tekintettel a metrókat a szokásosnál jobban is befűtötték...

Ez azért eléggé bátor/elkeseredett ötlet volt. Egy autót otthagyni az út/autópálya szélén még Isztambulban is kockázatos. Másnap reggel nem mindenki találta meg az autóját, vagy nem úgy találta. Volt, akiét csak a rendőrség szállította el. Másét valamelyik helyi banda. Olyan is volt, akiét feltörték. És persze olyan is, aki csak elfelejtette, melyik hóbucka is volt az övé.

[caption id="" align="aligncenter" width="590"] Feltorlódás az isztambuli reptére - Forrás: Hürriyet[/caption]

Tehát az utak eléggé használhatatlanok voltak. De lévén, hogy péntek este volt, és mostanában csak nagyon kevesen járnak bulikba, végül is előbb-utóbb lecsengett az első sokkos időszak. Szombaton pedig inkább már csak az mozdult ki otthonról, akinek tényleg muszáj volt. Vagy aki hóembert akart építeni.

Az előző napi tv-riporter sem küzdötte magát aznap. Végül is, ha egyszer mindenhol hó van, akkor elég ha csak a sarkokig megy el, és onnan mondja el a látnivalókat: hó balra, hó jobbra, autók a hó alatt, és a kölkök már megint megdobáltak hógolyóval..

Az élő bejelentkezés különleges érdekessége az volt, hogy a néni pont ugyan arra a sarokra ment le a riportot készíteni a hópelyhekkkel, ami nálunk is a sarki sarok. Vagyis a mi utcánk is feltűnt a képernyőn. Elég elvadult dolog, hogy a tv-n keresztül tájékozódunk arról az időjárásról, ami abban az utcában zajlik, amihez csak az ablakon kellene kinézni... Csak hát

az ablakhoz nincs távirányító, és nem lehet csatornát váltani...

[caption id="attachment_10714" align="aligncenter" width="338"] Ő pedig már a szombat reggel[/caption]

Míg a péntek inkább arról szólt, hogy mindenki hazajusson, a szombat-vasárnap a teljes nyugalomé lett. Hétvége lévén tényleg csak nagyon kevesen mozdultak ki otthonról. Az emberek inkább a tartalékokból éltek (és egy töröknek mindig, tényleg mindig) több hétre elegendő kész étele van a hűtőjében). Éppen ezért külön köszönet a péknek, és a sarki kisközértnek, hogy ők ekkor is nyitva voltak mindenkinek, aki kéz és lábtörés nélkül eljutott odáig. Ők még maguk előtt is gondosan letakarították a járdákat. A kéz és lábtörés nem az ő hibájuk...

[caption id="attachment_10729" align="aligncenter" width="500"] Taksim-tér - Forrás: Saadet[/caption]

Mindez egyúttal azt is jelentette, hogy az aprónépet ki lehetett hajtani a lakásból. Hiszen autó egy száll sem. És már a kaputól 1 m távolságra is annyi hó, és elcsúszhatós jég volt, amivel bármely gyerek órákig elvan. Amúgyis érdemes kitenni a gyereket a jó levegőre, nemcsak az ő egészsége érdekében, hanem mindenki máséért is, aki a házban marad.

[caption id="attachment_10719" align="aligncenter" width="338"] Szombat délután[/caption]

Amolyan folyamatos utcabál zajlott a házak között. Általában 3 kategória szokott kialakulni, leszámítva azokat, aki elesés nélkül próbálnak haladni.

Első csoport az, aki a téli hadjáratban látják a fantáziát. Mivel Isztambulban évente csak 3 napig szokott hó lenni, így a téli csatákban roppant gyorsan fejlődnek a fiatalok. Az első napokban még inkább csak egymásra legyeznek az autókra lerakódott havat. A második napon viszont már megjelennek az igazi hógolyók, míg a harmadikon már komoly fejlett havasi technikákat láthatunk. Nem is beszélve a hóerődökről.

[caption id="attachment_10722" align="aligncenter" width="338"] Klasszikus hóember[/caption]

Második kategóriába a művészek tartoznak. Itt is csak 3 nap van az alkotásra, így csak elején, a tanulási időszakban találkozhatunk a klasszikus hóember formával. Persze ez is mediterrán változat, ahol az ott a már ismert sárgarépa, de a szem-száj már olívbogyókból van kirakva.

[caption id="attachment_10723" align="aligncenter" width="338"] Mi kicsi hóemberünk[/caption]

De mivel a tél rövid (és a hóember előtt az összes ismerőssel kell selfie-t készíteni), nem lehet lazáslni. Elő kell venni a legmélyebb kreativitást, amit csak elbír a statika és a tapadás. Úgyhogy nagyon gyorsan megjelennek a különféle hóemberek, hómacskák, és más érdekességek.

[caption id="attachment_10731" align="aligncenter" width="500"] Piknikező hópár (forrás: ismeretlen)[/caption]

Nálunk mindez azzal egészül ki, hogy ez itt Beşiktaş. Tehát mindenképpen találunk egynéhány Beşiktaş hófocistát is.

[caption id="attachment_10726" align="aligncenter" width="338"] Hóember Beşiktaş-ban[/caption]

És ha már Beşiktaş, mindenképpen meg kell említeni, hogy míg Isztambulban megállt az élet, ez egyáltalán nem igaz erre a környékre. Itt még itéletidőben is beülnek egy étterembe, egy bárba, egy kávézóba, hogy egy jót egyenek-igyanak-beszélgessenek. És nemcsak beülnek, hanem kiülnek is!

[caption id="attachment_10725" align="aligncenter" width="338"] Mit nekünk, ha szakad a hó! Ide azzal a dönerrel![/caption]

No de vissza a téli tevékenységek harmadik kategóriájára, a szánkózásra. Mint említettük, Isztambulban a hó csak 3 napig szokott tartani, így senki sem tart otthon olyasmit, ami szánkózásra lenne alkalmas. Meg hely sincs rá. Úgyhogy ilyenkor divatos a nagymama tepsijét elvinni e célra.

De ez egyre inkább kimegy a divatból, mert sokkal menőbb (és egyszerűbb, kevesebbet is kell menekülni) a zacskós. Törökország egyébként is a zacskók országa. Ha veszünk 1 zacskót, akkor még azt is zacskóba rakják. És adnak mellé 3-4 darabot, hátha útközben kiszakad a zacskó... Így tehát zacskóból nincs hiány.

És lejtőből sem.

[caption id="attachment_10727" align="aligncenter" width="338"] Mi már a fejlettebb verziót használjuk: a szennyes-ruha kosarat[/caption]

Szerencsére a zacskó a mellett, hogy könnyen beszerezhető, és könnyen szállítható, nagyon praktikus az egynapos szánkózásokra. Nem kell megvárni, hogy a többiek letapossák a havat. Direkt a legmélyebb hóba is bele lehet vele hajtani. Legfeljebb az ember eltűnik a hóban.. De majd valaki úgysis kihalássza onnan.

Ilyenkor nagyon jó társaságok szoktak összegyűlni egy-egy jobb lejtőnél. Ahol is megbeszélnek a borulási, torlódási, összeütközési technikákat. Nem mellékesen, kinek a zacskója a jobb, és mire kell ügyelni, amikor majd új zacskót akarunk szerezni.

Viszont Isztambul nagy...hatalmas. És mindenkinek annyi, de annyi ismerőse van! Mindig akar valaki, akinek valami különös ismerőse valami különös dolgot tud szerezni. Jelen esetben zacskót. De olyan nagyot, amire akár az egész utca ráfér.

[caption id="attachment_10730" align="aligncenter" width="500"] Együtt zacskózik a sok-sok-sok-sok-sok-sok-sok-sok-sok-sok-sok-sok-sok-sok-sok-sok jóbarát. - Forrás: ismeretlen[/caption]

Tehát a hétfőre amolyan nyugalomból, illetve buliból állt. Ki-ki hogyan töltötte.

Igen ám, de eljött a hétfő, amikor dolgozni kell! És a hóesés nem akar elállni!! Az önkormányzat mindjárt meg is hirdette az általános iskolaszünetet, hogy legalább a gyerekek ne legyenek útba az úton. Már mint a főúton. Mert a hátsó utakon ott lesznek hóemberestől, zacskóstól, és hógolyóstól.

De hogy a többi dologgal mi lesz, és a hó mikor fog tényleg elállni... ez majd csak ma fog kiderülni...vagy holnap...vagy holnapután... de májusig biztosan eláll a hó...Vagy nem?

[caption id="" align="aligncenter" width="590"] Galata-torony és környéke (Beyoğlu) a hó alatt - Forrás: Hürriyet[/caption]

2017-01-10

Azt mondja a navigáció, hogyha itt jobbra megyünk, azon a szűk, kacskaringós úton, át a hegyen, akkor megússzuk a dugót. Ugyanis azon az úton nincs forgalom.

És tényleg nincs forgalom! Hiszen nyáron, száraz időben is nehezen járható az az emelkedő. De így, télen, jegesen, rajta 80 cm hóval, meg két marék szánkózó gyermekkel... egyetlen sofőr sem próbálkozik vele.

Most már a negyedik napja fedi Isztambult a bőséges hó. A végén már tényleg szó szerint a hó alatt leszünk! Mert bár alul folyamatosan olvad, és a gyerekek is (sőt, már a felnőttek is) egyre több havat használnak a hóemberezéshez, hógolyózáshoz, de közben egyre csak érkezik az utánpótlás. Sőt! Mintha úgy tűnne, ahelyett, hogy kimerülne a hófelhő, még csak most kezd belelendülni!

Egyetlen jelentős változás, hogy a viharos szél megszűnt. Majdnem teljesen szélcsend van. Lassan-lassan érdemes lenne a drónt is felküldeni.. De olyan mennyiségben szakad a hó, hogy szerintem nem repülne messzire, mielőtt lezuhanna.

Szerencsére azért valaki megelőzött, bár a képek alapján valószínűleg egy nagyobb gépről fényképezett az illető. De minden esetre a Hürriyet oldalára felkerült néhány havas kép Isztambul történelmi belvárosáról. Így a levegőből, és (remélhetőleg) fűtött szobából élvezhetjük a fehér tájat. Ezek közül kettő már bekerült a tegnapi bejegyzésbe. Itt az ideje egy harmadiknak is:

[caption id="" align="aligncenter" width="590"] A Kék Mecset a hóban - Forrás: Hürriyet[/caption]

Tehát már a negyedik napja szakad a hó, majdnem folyamatosan. Amikor már úgy tűnik, hogy most már vége, elállt, akkor pár perc múlva kiderül, hogy csak egy kávészünet erejéig megpihent. Ez pedig egy akkora városban, mint Isztambul, kezd érdekes lenni.

Mert ugye egy kis falunk mindez nem gond. Ott azért többször látnak havat, az emberek is jobban tudják, mit kezdjenek vele. És náluk az étel-miszer-ellátás is kevésbé problémás. Mert ha nagyon olyan lesz az idő, akkor a tehenet be lehet terelni a házba. Az megeszi a függőnyt, mi meg a tehenet, és azzal el vagyunk egy darabig.

No de Isztambulban! Tehén nincs, csak ökör, de azt meg nem lehet megenni, mert megvádolnak minket kannibalizmussal....

Szerencsére azért még nincs katasztrofális helyzet. Sőt! Úgy tűnik, hogy a kezdeti hó-sokk után azért a közlekedés is úgy-ahogy helyre rázódik. Vagyis inkább a főutak. Csak a főutak.

[caption id="" align="aligncenter" width="380"] Igazi ice-tea a Boszporusz partján - Forrás: habersert.com[/caption]

Isztambul egyértelműen két részre szakadt.

A nagyforgalmú utakt, legyen azok szélesek, vagy keskenyek, sikeresen megtisztították. Utána pedig a folyamatosan közlekedő autók megakadályozták, hogy azon újabb hórétteg alakuljon ki. Igaz, egyes helyeken a sávok között komoly hófalak lettek.

Mindeközben a kisutcák egészen más, elszigetelt világok lettek. Ide bejutni egyáltalán nem egyszerű. Autóval pedig lehetetlen. Ezeknek a részeknek az ellátása igencsak változatos, és akadozik. Mivel a legtöbb dolgot kézben kell felvinni egy olyan jeges lejtőn, ahol a szánkózó gyerekek jönnek szembe.

Így pedig minden boltban, étteremben erősen megválogatják, mi is az, amire tényleg szükség van. Pl. Beşiktaş-ban egyértelműen a rakí élvezi a legmagasabb prioritást. Viszont a rakí jéggel a legjobb, de az elmúlt napokban a jégszállító autó valahogy elmaradt... talán nem tud feljönni a lejtőn?

De ezek csak azok a dolgok, amelyek eleve Isztambulban voltak. Azok a termékek, amelyek a városon kívülről érkeznek, azok egyenlőre elmaradnak. Ők most hiányoznak a boltok polcairól.

Azért nem higgyük, hogy akadozik az élet! Mintha a hó inkább csak lelkesítene, folyamatosan érkeznek az SMS-ek a különböző éttermektől, és boltoktól, hogy most kell náluk vásárolni, mert hihetetlen akcióik vannak! Ráadásul mindent házhoz is szállítanak! Bár, hogy mivel, az eléggé nagy kérdés... traktorral?

Egyet majd kipróbálok.. Egy ilyen Négy ajándék pizza az egy mellé-set. Nagyon kíváncsi vagyok, hogy mennyire lesz meleg, vagy fagyott állapotú... Meg egyáltalán hogy fog a motoros futár azon a lejtőn feljönni..

A legrázósabb helyzet az utaknál van. Ez már pénteken sem volt egyszerű, amikor még csak éppen esni kezdett a hó. Bár a legtöbb helyen már nincs probléma, mert folyamatos a tisztítás, egyesek inkább mégsem bízzák magukat a sorsra. Ők valahogy egy egész kályhát (azt a nagymama félét) begyömöszöltek a csomagtartóba, tüzelőanyaggal együtt. Így amikor egy kicsit is nehézkessé válik a helyzet, akkor csak leparkolnak az út szélére, és máris elkezdenek teát főzni.

[caption id="" align="aligncenter" width="664"] Ha nem jár a komp.... - Forrás: HaberTV[/caption]

Mindeközben a hátsó utcákban folyamatosan zajlik a téli buli. Most már nem számít, hogy nappal, vagy este van, a gyerekek egymást váltva kint vannak a hóban. Mindezt nyugodtan tehetik, mert autó egy száll sem, iskola pedig holnap sem lesz!

2017-01-11

Minden csoda 3 napig tart... ahogy a hó is Isztambulban.

De már az 5. napja, hogy folyamatosan csak szakad, szakad, és szakad. Ezt már nem lehet félvállról venni. Ez komoly dolog!

Már nem elég, hogy csak lukas zacskókon szánkózunk. Eljött az ideje, hogy valami komolyat is építsünk!

Ahogy ilyenkor lenni szokott, két csoportra oszlanak az emberek: akik szeretik a havat, és akik utálják. De mostanában az első csoportból is egyre többen kerülnek át a másodikba, miközben azt mondják, hogy elég lesz már!!

Őket leginkább úgy hívják, hogy szülők. Szokták még őket úgy is hívni, hogy Kedves szülők. Meg úgy is, hogy Kedves szomszéd, szóljon már rá arra a gyerekre!

Immár az ötödik napja, hogy Isztambul gyerkőceit a természet szobafogságra ítélte. Ezt pedig mind tudjuk, hogy a gyerek ha unatkozik, akkor játszik. Először még csak a saját játékaival, majd később mások idegeivel. A feladat, ami ilyenkor a szülőre hárul, hogy még az előtt megszárita a téli ruhákat, és felöltöztesse a hangos apróságot, mielőtt az még mindenki mást az örületbe kerget.

Utána már ki lehet küldeni a hóba. Ahol legalább a többi gyereket, vagy az arra járókat dobálja meg. Vagy bárki mást, de teljesen mindegy, mert addig sem otthon van.

Aztán kb. 60-90 perc múlva be lehet szedni a hócsatákat megjárt veteránt, és kihámozni a teljesen átázott ruhából. Ez utóbbi (de bizonyos esetenként az előző is) direkt mehet a radiátorra. Mi pedig - vallástól függően - imádkozhatunk, hogy gyorsan megszáradjon, és újra bevethető legyen.

Ők azok, akik ötpercenként nézegetik a meteorológiai infókat, megérkezett-e már a felmentő melegfront.

Ugyanis valójában a mostani időjárás nem különbözik olyan sokban az átlagos isztambuli téltől: bő csapadék + alacsony hőmérséklet.

A bő csapadék általában azt jelenti, hogy valamikor december környékén elkezd az eső esni, aztán majd májusban befejeződik. Közben néha-néha pár napra megáll, amolyan kávé szünetre.

Az alacsony hőmérséklet pedig olyan +5 fokot jelent. Ez szokott még tovább húlni 2-3 fokra.

Ilyenkor télen pont a hőmérsékleti határon táncolunk. Éppen azon, amikor csak egy picit hűl az idő, akkor már a hó esik az eső helyett. Mi már december eleje óta várjuk az áttörést, hogy talán ma, talán pont ma, végre hó is lesz.

Azt persze nem gondoltuk, hogy mindjárt így, és ennyi fog érkezni..

Most sem történik más, csak éppen átestünk a határon. Folyamatosan -2 és -3 fok körüli a hőmérséklet. Alig néhány fok melegedés éppen elegendő lenne, hogy a hó visszaváltson esőre, és akkor azzal véget is érne a tél.

A város azért többnyire meleg. Köszönhető ez a házak jó szigetelésnek, és az éttermeknek, akik ilyenkor is gondoskodnak a vendégek szabadtéri elhelyezéséről (- Kér még egy kis havat a levesébe, uram?), és a melegen tartásukról (infra-, és gáz lámpákkal). Persze sok más is található (pl. autó), ami Isztambul fűti.

Ennek köszönhetően a hó lassan, de folyamatosan olvad. Ahogy a hőmérséklet ingadozik a fagypontra körül, úgy lesznek az utcák áthatolatlan latyak tavak, vagy kiváló jégpályák. Ez utóbbi leginkább a lejtős utcákban izgalmas. Szerencsére Isztambul 98% ilyenből áll.

Az oladás nemcsak azért nagy kaland, mert a hólé nem találja meg a kanálist. Azt a sima eső sem találja meg egykönnyen. Nem is neki lett építve, mert ugyebár az eső nem jogosult a szavazásra. Így a csatornákat inkább magas helyekre építik, hogy a nép jól láthassa. Rajta is van a felirat, hogy ezt az önkormányzat építette.

Isztambul igazándiból nincs a hóra felkészítve. Az a néhány nap, ameddig tart, az amolyan túlélő tábor, utána pedig megy az élet tovább. Nem érdemes ezzel a rövid idővel komolyabban törődni. Így pl. a háztetőkön nincsenek olyanok, amik megakadályozzák, hogy az összes hó mondjuk egyszerre csúszson le. Így miközben az ember a munkába megy, vagy jön, nemcsak a lábát kell figyelnie, mikor csúszik el, hanem a feje fölé is, mikor kap egy jó nagy adag havat a nyakába.

Az utak egyébként azért is csúszósak, mert itt sem sózás, se más csúszásgátló módszert nem használnak. A legbiztosabb, hogy a hó előbb-utóbb elolvad. Addig meg majd elvagyunk valahogy!

Amikor megkezdődött a hét, az emberek még lelkesen indultak el a munkába: ez már a harmadik nap volt, így jó eséllyel lehetett abban reménykedni, hogy aznap véget ér a tél. A meteorológia is jelezte, hogy jön a meleg front (azt viszont nem jelezte, hogy az is elakadt az úton). A főutak nagyjából tiszták voltak, míg a mellékutákba be lehet korcsolyázni. Ezzel együtt a gyerkcöcök sem voltak iskolában. Isztambulban kb. 3 millió gyerek van, akiket az iskolabusz visz az iskolába. Most ennyivel kevesebben voltak az úton.

Tehát minden megvolt ahhoz, hogy egy kellemes hét kezdődjön. Megvolt a hétvége, leesett a hó, most már kezdődhet az újabb időszak. Csak aztán dél környékén a hó megmutatta, hogy az eddigieket csak bevezetésnek szánta, és rendesen elkezdett zuhogni. Ekkor volt az, amikor az emberek úgy gondolták, hogy jobb lesz most gyorsan addig hazamenni, amíg erre van lehetőség. Mégsem lenne jó móka, ha iglut kell építeni a város közepén.

Volt egyszer egy jó film a Nationa Geographic csatornán, amiben azt mutatták be, mit csináljunk hóviharban. A lényeg, hogy legyen nálunk fűrész! Talán róka farkú fűrész a neve. Ezzel ugyanis roppant gyorsan lehet barlangot vágni a hóba. Ha ezt jól készítjük el, akkor odabent akár -1 fokos meleget is elérhetünk, amivel már egészen sokáig ki lehet húzni.

Persze csak ha nem egy száll bikiniben kerültünk hóviharba.

A hetünk ezek után úgy nézett ki, hogy bár hétfőn beindult az élet, de délutánra az emberek inkább visszavonulót fújtak. Mindenki rájött, hogy jobb volt a hétvégén a fűtött lakásban ücsörögni, mint az utcán csúszkálni, illetve a latyak-tavakat kerülgetni.

Volt viszont egy réteg, aki a sohavisszanemtérő alkalmat látta meg a különös időjárásban. Ők azok, akik úgy érezték, többet is ki lehet hozni, mint a maximum. Az első három napban letudták a kötelezőket: szánkózás zacskón, hóember építése, hócsaták, stb... Mindezt napi közel 24 órában.

De kiderült, hogy a télnek még egyáltalán nincs vége. A közlekedés pedig úgy ahogy van, teljesen megszűnt. Most végre lehet olyat is csinálni, amit eddig nem!

Egy zacskóval el lehet csúszni a kukáig (a kukásautó sem jár, így a kuka környéke kezd nagyon egzotikusan kinézni). De viszont ha keresztazzuk a műanyag zsákot, a mosógépnek a karton dobozával, meg egy használt hűtő ajtajával, akkor messze tovább is lehet menni: át a főúton, tovább a meredek, kacskaringós úton.

A főúton úgyszintse forgalom, a vastag hó pedig majd megfogja a bátor, de tapasztalatlan pilótákat (vagy nem, de ezért találták ki a 24 órás ügyelet az elsősegélyen; meg van mentő helikopter is, ha sikerül valami nagyon alkotni).

Így az ötödik nap közepére már csak az amatőrök zacskóztak. A profik saját járgányt építettek. Meg megtanultak gyorsan kimászni a tüskés bokrokból.

De aztán végül csak megjött a melegfront, elkezdett esni az eső, és a hó rövid idő alatt eltűnt... itt ér véget a mese..

A mese tényleg így ér véget. Ez viszont a valóság! És bár tényleg megjött a melegfront, de nem sikerült azon a bizonyos 2 fokon átbillenteni a hőmérsékletet. A bő eső helyett további bő hó érkezett..

2017-01-12

Most, hogy az eddigi napokkal ellentétben a hó nem gyarapodik, hanem csökken, jelentősen csökken, kezd az utca is kilátszani (végül összesen 122 cm hó esett).

Ilyenek, mint fekete aszfalt, fehér-sárga-piros-kék-zöld felfestések (mert a törökök nem érik be a sima fehér útfelfestéssel), macskakövek, meg... nocsak, itt meg mi van?

A törökök mindentől idegenkednek, ami unalmas.

Az ő szemükben pl. unalmas az, ha az ember csak simán megy az úton. Egyenesen, egyenletesen, mindenféle extrák nélkül. Ez olyasmi, amivel bármely mediterrán országglakót az örületbe lehet kergetni. Ők jobban szeretik, ha a vezetést kicsit feldobjuk, megfűszerezzük. Egy kis dudálással, egy kis szembehajtással, egy jó marék gázpedál taposással, némi jobbról és záróvonalas előzéssel, majd pedig az egésznek a tetején a hab nem más, mint a parkolás valami lehetetlen helyre, lehetetlen módon.

Ennél már csak egy dolog lehet még unalmasabb: egy olyan város, ami csupa üres aszfaltból, és betonból áll. Főleg ha akkora, hogy padlógázzal is órákig tart áthajtani rajta. Még akkor is, ha közben becsukjuk a szemünket, hogy ne lássuk azt a sok rettenetesen unalmas dolgot.

A törökök ezt elkerülendő úgy építették fel a kedvenc városukat, hogy az ne legyen unalmas. Kihagyták azokat a dolgokat, amelyek nem túl érdekesek, és helyette telepakolták mindenféle izgalmassal. Így pl. nem találunk benne egyenes utat. Minden valamelyik irányba görbül: vagy jobbra, vagy balra (esetleg egyszerre mindkét irányba, mert miért is ne?), vagy pedig felfelé, vagy lefelé. Mert hát miért építkezzünk 2 dimenzióba, amikor van 3 is?

Sőt, van 4. dimenzió is! Ez az, amikor a ház ura leugrik a sarokra, hogy vegyen egy zacskó mogyorót, .

Ugyan ezt az elvet követve a fekete aszfalt is szépen ki lett dekorálva. Tesznek rá mindenféle fehér csíkokat, és jeleket. Ezek elsőre úgy tűnnek, hogy a sofőröknek szólnak, de ha jobban megfigyeljük, akkor az autósok ezekre nem figyelnek. Nem is tudnak, hiszen arra figyelnek, hogy ne egymást üssék el. Így ezek a felfestések inkább a dekorációt szolgálják, minthogy tényleg a közlekedéssel kapcsolatos információkat nyújtsák. Ezt jól megfigyelhetjük akkor, ha pl. egy sávban egymás mellett 3-4 autó áll.

A törökök viszont tovább is mentek. Mert ha már egyszer festenek, és ha már a sofőrök úgysem veszik figyelembe a jelzéseket, akkor miért is kellene az utakat csak fehérre pingálni? Úgyhogy több helyen is találkozhatunk más színű rajzolatokkal. Pl. sárga, piros de még zölddel is.

De még ezek mellett is maradnak olyan területek, amiket úgymond az önkormányzat

meghagy az embereknek, hogy ők is kifejtsék a saját kreativitásukat.

Ez lehet néhány lerakott bója, beton darab, vaskerítés, oszlop, lépcső, vagy bármi egyéb, ami csak úgy ott van, és mellőz mindenféle érdekességet. Ezeket lehet kidekorálni, ha éppen senki se figyel oda.

[caption id="attachment_10746" align="aligncenter" width="500"] Arany kövek[/caption]

Így lett pl. ezen a helyen aranszínű útszegély, szemben a bejárati ajtóval. Így amikor az ember reggel kilép a házából, az első pillantása ide esik. Majd nagy örömmel látja, hogy hát itt minden aranyból van, és úgy is érezheti, hogy egy jólmenő, gazdag környéken lakik, nem pedig az ellenkező helyen.

Ezzel együtt azt is érezheti, hogy ő maga is egy jólmenő gazdag úriember/úrhölgy, és munka helyett visszamehet a lakásába tovább álmodozni.

[caption id="attachment_10745" align="aligncenter" width="500"] Autómosó kirakat[/caption]

Egy másik helyen pedig az autómosó dolgozói vélték úgy, hogy amíg a gépjármű száradását várják, addig is kidekorálják az unalmas beton falat. És igazuk is van, mert nekik ez a munkahelyük. Egész nap ezt nézik. És ahogy a taxisnak is lehetősége van, hogy úrhajókabint építsen az autójából, vagy az irodai dolgozó is kicsinosítsa a közvetlen környezetét, ők is úgy érezték, hogy 1-2 apróság felfér erre a falra.

Idővel aztán kiderült, hogy nemcsak apróságok férnek fel a falra, hanem nagyobb dolgok is. Akár még egy élethű szobor is a Bodri kutyáról. De mint a képen is jól láthatjuk, a leggyakoribb dekorációs tárgy az óra is a tükör. Hiszen a törököknek a pontosság majdnem olyan fontos, mint a kinézetük.

2017-01-13

Egyszer volt, hol nem volt egy Magyar Királyság és egy Bizánci Birodalom.

Mivel ők ketten szomszédok voltak, ahogy az ilyenkor lenni szokott, előbb utóbb összevesztek. De inkább előbb, mint utóbb, hiszen amit megtehetsz ma (beleértve a szomszédnak a fejbecsapását is), azt ne halaszd holnapra!

Ezzel el is volt mindkét ország évszázadokon keresztül, ahogy a jó szomszédoknál illik. És bár bőségesen csépelte a két nép egymást, ez az állapot nem volt állandó. Sokszor csak simán béke volt, és olyankor a két ország mással állt háborúban.

Történt viszont egyszer, hogy a magyar királynak egy remek ötlete támadt! Átküldött egy lányt, mégpedig a saját lányát a határon, hogy ezzel zavarja össze az ellenséget.

Vagy ha ezt nem is, akkor csináljon valami olyat, ami héthatárra szóló lesz!

És így is történt!

No de, tényleg mi is történt? Hogy lett Szent László lányából is szent lány? És hogyan történt, hogy amikor még otthonról elindult, akkor még Piroska volt, de mire megérkezett, addigra már Irén lett?

És miért lett 8 gyereke?

És miért, és milyen furmányos módszerekkel vette rá a férjét (aki mellesleg a bizánci császár volt - azért egy ilyenrel jó eldicsekedni a klubban), hogy felépítse az akkori kor legfontosabb vallási központját, iskoláját, és kórházát, a Pantokrator-t? Mellékesen az akkori ismert világ példaképe lett. Erről másolták a későbbi épületegyütteseket, és kórházakat mind Európában, mint az arab világban.

És miként történt, hogy végül őt is szentté avatták?

És miként lehetséges, hogyha valaki magyarként egy idegen kultúrában és környezetben ennyi mindent elért, akkor a történelemkönyvekből mégis kimaradt?

Ezekre a kérdésekre kaphatunk választ ha 2017. január 14-én, szombaton, 14:00-rá ellátogatunk az Isztambuli Magyar Intézetbe (Polat Ofis, B blok, Ímahor Cd. 23, Kâğithane). Ott pedig meghallgatjuk dr. Sággy Marianne-t.

Valószínűleg örülni fog a kérdéseknek is. Meg persze annak is, ha megjelenünk. Talán még azt se bánja, ha zászlót is lobogtatunk.

Majd miután mindezen jól felbuzdultunk, átmegyünk a Szent Antal templomba (San Antuan Kilisesi, İstiklâl Caddesi, Beyoğlu), ahol Bulai Anton atya fog szentmisét tartani Szent Piroska tiszteletére.

Szintén Szent Piroska tiszteletére a mise magyar nyelven lesz, és ezzel jól megzavarjuk a törököket és az erre járó turistákat is.

A mise 17:00-kor kezdődik. Így kérjük azokat, akik a Isztambuli Magyar Intézetből a hegymászó képességeiket gyakorolva inkább gyalog indulnának útnak, hogy iparkodjanak. De nagyon ám!

Idáig szól a programajánló.

De igen ám! Viszont mit tegyen az a kedves társunk, aki a hideg idő elől egészen a Kanári-szigetekig menekült??

Megpróbálhatja felvenni a kapcsolatot az előadóval, hátha Skype-on keresztül is meg lehet hallgatni a történetet...

Vagy pedig elolvashatja a . Persze a kettőt nem lehet vagy-vagy alapon összehasonlítani, hiszen egyik jobb, mint a másik!

2017-01-15

A gyári sajtó még egyforma ízűek emiatt elég laposak

A Kisnyárádi a házi sajtok azok nagyon szerencse alapon van viszont néha nagyon finom

hova lett a sajt megette na de az 1 kg volt éhes is maradtam

2017-01-16

Külföldön élni lehet jó is, meg rossz is. Minden országnak megvannak a maga pozitívumai, és negatívumai. Ezek összhangja adja meg, hogy végül mennyire fogjuk kedvelni az adott helyett. No meg persze az is, hogy sikerült beilleszkedni: munka, lakás, barátok, stb...

Egyes országokba ez könnyebben meg, míg máshol nehéz.

Érdekes módon az egyik sarkalatos pont mindig az étkezés lesz. Mert sok minden bármennyire is lehet jó, ha egyszer hiányzik az otthoni pogácsa, sütemény, oldalszalonna, akkor az bizony nagyon tud hiányozni.

Szerencsére most egy olyan időszakban élünk, amikor már viszonylag könnyen el lehet érni a Föld bármelyik pontját. De viszont a Marsra még nem kezdtünk kitelepedni. Így szemben történelmi honfitársainkkal, még ha hozamosabb ideig élünk is külföldön, akkor sem kell mellőzni az otthon melegét. Vagyis inkább az otthon meleg pogácsáját.

Legalábbis nem folyamatosan.

Persze ez országtól is függ, hogy mi és mennyire hiányzik. Ebből a szempontból Isztambul sokkal jobb, mint mondjuk egy norvég sziklás kis sziget (persze azt is meg kell hagyni, hogy egy norvég kis sziget sokkal csendesebb és nyugodtabb, mint Isztambul). Ez utóbbin valószínűleg leginkább halat tudunk enni. És ha netán ebből elégünk lenne, akkor még azt se mondhatjuk, hogy kimegyünk a ház elő füvet legelni. Lévéen, hogy a ház előtt valószínűleg csak a sziklás tengerpart található.

Ezzel szemben Isztambulban nagyon-nagyon széles a választékból választhatjuk, hogy mit együnk.

Bár vannak ilyen fantáziadús helyszínek, mint pl. Beşiktaş, ahol kb. 500 éttermet találunk egy kupacban, és mindegyik dönert árul! Ilyenkor tanuljuk meg azt, hogy döner és döner között is van különbség.

Meg pincér és pincér között is. Meg műanyag szék és műanyag szék között is. Ahogyan kiabáló foci drukker és kiabáló foci drukker között is.

Nem is beszélve az ablakszigetelésről, ami így télen, hirtelen roppant fontossá válik (de mire megjavítják, újra nyár lesz, akkor meg kit érdekel). Abban aztán lényeges különbségek tudnak lenni!

Tehát itt Isztambulban jól elvagyunk, mert összességében jól el vagyunk látva. Ha valaki nagyon iparkodik, még szalonnát is találhat, vagy más disznóságot! Persze ezek azért

messze elmaradnak az otthoniaktól.. De még mindig több, mint a semmi.

Ezen kívül találunk sajtot, ami majdnem olyan, mint az otthoni. Találunk valami fehér izét, ami majdnem olyan, mint az otthoni tejföl. Találunk csokit is, ami majdnem olyan... izé... na az éppen sokkal finomabb! És még pisztácia is van benne!

És még az ételek is majdnem olyanok, mint otthon. Az olyan klasszikusokat is megtaláljuk, mint pl. a töltött káposzta, bableves (igaz, szalonna nélkül, de majdnem...), sárgaborsófőzelék, stb...

Vagyis majdnem minden olyan, mint otthon.

A gond azzal a majdnemmel van. Mert hiába minden 99%-ban hasonlít az otthoni ételekre, ha mindig (de tényleg mindig) az a hiányzó 1% az, ami...nos... tényleg hiányzik.

De szerencsére ma már Magyarország nincs olyan messze. Még a legrosszabb verzióban is, ha gyalog indulunk el egy teli hátizsákkal, akkor is hamarabb elérünk Isztambulba, minthogy a Túró Rudi megromlana (más kérdés, hogy útközben biztosan el fog fogyni, és akkor fordulhatunk vissza egy újabb adagért. De az is el fog fogyni, mielőtt elérjük a török határt, és akkor megint vissza kell fordulni...).

Annyira közel viszont még nincs, hogy a sarki közért helyett hazaugorjunk, hogy vegyünk valami kis hazait. De talán hamarosan annak is eljön az ideje, ha a drone-os házhoz szállítás elterjed.

Addig viszont marad a NASA-s módszer. Ez az, amikor a csillagok megfelelő állásánál érkezik egy teherűrhajó benne azokkal a dolgokkal, amelyek nem találhatóak meg Isztambulban.

Ez a transzport nagyon hasonlít ahhoz, mint amikor a NASA küld fel élelmiszert a Nemzetközi Űrállomásra:

Pontos kalkulációk szükségesek, hogy melyik időpontban érkezhessen a szállítmány. A megfelelő csillagállás alapvetően befolyásolja a szállítási költségeket.

A teherhajó csak bizonyos súlyig tud szállítani. Nem lehet akármit kivinni.

Ugyan ez vonatkozik a méretre is.

De vannak bizonyos transzporterek, amelyek nagyobb terhet is tudnak szállítani. De ők ritkábban érkeznek.

Egyes teherhajók nagyobb mennyiséget is vihetnek. Ilyenkor az űrállomáson dolgozók összeállnak, majd amikor a transzpor megérkezik, éhes farkasként vetik rá magukat.

Előfordul, hogy a szállítóhajónak más a célpontja, és akkor az űrállomás közelében halad el.

Ilyenkor űrsétára van szükség a teher felvételére.

Visszafele is megy szállítmány. A feltétel ugyan az, mint az érkezésnél.

Bizonyos anyagok (héliumos lufi; béka a befőttben, létrával; szomszéd tehene, stb..) nem alkalmasak a kilövésre, és a szállításra.

Nem lehet minden nap transzport. Ahogy már fent is láttuk, nagy előkészületet igényel, és csak bizonyos időnként lehetséges.

Ugye? Ebből a szempontból mi hasonlóan élünk, mint akik az űrállomáson. Leszámítva, hogy amikor hozzánk megérkezik a szállítmány, akkor azt néhány nap alatt befaljuk (főleg igaz ez a Túró Rudira, hiszen gyorsan romlik, és ki se rakhatjuk a -273 fokos űrbe).

2017-01-17

Ez nem egy kártyajáték része, de mégis ő a Jolly Joker.

Bár ha a vásárlást úgy nézzük, hogy a kedves ügyfél a táskájából kiborítja a kredit kártyákat és a törzsvásárlói kártyákat, meg az ajándék kártyákat, akkor végül is ez is egy kártyajáték.

Törökországban az ajándék vásárlás másképpen zajlik, mint amit Magyarországon megszokhattunk.

Sőt! Mondhatnánk azt is, hogy teljesen más. De azért bizonyos dolgokban mégiscsak megegyezik. Mert muszáj megegyeznie. Pl. kell lennie egy A embernek, aki az ajándékot adja. És egy B embernek, aki az ajándékot kapja. Ezek nélkül az egész valahogy furcsa lenne. Sőt! Egyenesen teljesen más!

Még inkább sőt! Attól függően, hogy miként adjuk ezt az ajándékot, még a név is változik. Mert ha mondjuk nem kézből kézbe megy, hanem az a cél, hogy a kéz mögött található kosárába kerüljön be ez az ajándék, akkor mindjárt kosárlabda a neve. Ha a kapuba szeretnénk bejuttatni, akkor máris kézi labda. Ha pedig nem is kézzel, hanem lábbal ügködünk, akkor máris foci!

Szóval nagyon nem mindegy!

Ezen kívül az események sem ugyan azok, amikor ajándékozzunk. Persze ott van a születésnap, amikor a törökök megajándékozzák az ünnepeltet. Vagy az ünnepelt meghív mindenkit egy vacsorára.

De pl. újévkor, vagy a vallási ünnepek alkalmával már jóval ritkábban ajándékoznak. Sokkal inkább az ilyenkor szokás akciót használják ki a vásárlásra, minthogy konkrétan igény lenne az ajándékoztatásra.

És az esküvő alkalmával sem ajándékot adnak az ifjú párnak, hanem pénzt. De erről lesz szó bővebben.

Alapvetően kétféle ajándékozás létezik a törököknél, és ebben hasonlít is a magyarokra.

Egyik az, amikor vagy nem ismerjük a másikat, vagy nincs időnk, vagy nem akarunk vacakolni az ajándékozással. Így helyette pénzt adunk.

Persze sok helyen nem annyira illendő pénzt adni, mert annak a fenti üzenetei lehetnek (nem ismerjük az illetőt eléggé, nem érdekel). Ezért pl. Magyarországon kedvelt az ajándék utalvány. Mert az mégsem pénz, de mégsem egy konkrét ajándék.

A törököknél e helyett inkább az aranyat használják. Aranyat nagyon könnyen vehetünk az erre szakosodott kisboltokban, ahol szabvány méretben árulják őket. Kapható a teljes méret (Atatürk után Ata néven), majd a feles, negyedes és nyolcados. Mivel eléggé könnyű hozzájutni, a visszaváltás sem okoz problémát. Viszont, szemben a sima pénzzel, hosszútávra is ideális. Nem is beszélve arról, hogy méretben eléggé kicsi (vigyázzunk, mert akár a parketta repedései közep is beeshet egy akkora érték, amiért érdemes újradesztkázni az egész padlót!!), így a tárolása nem okoz gondot.

Éppen ezért aranyat csak nagy ritkán ajándékoznak az olyan alkalmakkor, mint pl. a születésnap. Sokkal inkább az olyan események főszereplője, mint pl. a házasság vagy a születés. Ekkor kifejezetten jól jön, hogy az értékét évek múlva is megőrzi. Sőt! Idővel egyre több pénzt kaphatunk érte.

Így pl. nagyon is ideális egy újszülöttnél, aki ezt az aranyat majd felnőtt korában, akár házasság, akár iskola, lakás, stb.. céllal felhasználhatja.

Ezzel szemben a konkrét ajándék vásárlás egy teljesen más kaland.

A törökök számára egy barát, kedves rokon megajándékozása egy nagy élmény. De még nagyobb élmény az, amikor elmehetnek vásárolni. Aztán véletlenül egy-két-száz olyan dolog is bekerül a kosárba, amit inkább maguknak szoktak vásárolni.

E mellett gyakori (nagyon gyakori... úgy az esetek 90%-ban), hogy az ajándék valójában nem is az, amit a célszemély szeretne, használna, pláne nem az ő ízlése. Hanem olyasmi, amit az ajándékozó leginkább magának szeretne megvenni. Olyannal is lehet találkozni, hogy pl. a fiú baba fog lány ruhát kapni, mert az jobban tetszett az ajándékozónak. Meg télre nyári ruhát, meg háromévesnek húszévesnek való dolgokat, stb...

De hát ajándékot kapni jó dolog, meg egyébként sem akar senki senkit megsérteni (mert az már nem jó dolog), így mindenki mosolyog.

Azért viszont, hogy a végén az is örüljön, aki az ajándékot kapja, kitalálták a Cserekártyát. Török nevéen değıştirme kartı. Ezzel ugyanis vissza lehet majd menni a boltba az ajándékkal, hogy majd az összeget levásárolják.

Egy-egy születésnap után az ünnepel egy rakat ilyen kártyával felszerelve mehet el vásárolni, ami így dupla élmény lesz. Egyrészt mert vásárolni jó (ezt mondja nekünk a marketing is mindig, csak pénzt nem ad rá), másrészt mert ezt ingyen lehet megtenni. Szerencsés esetben az ünnepelt több kártyát is fel tud használni ugyan abban a boltban, és akkor még szabadabban vásárolhat.

Lényegében egy ilyen megoldással úgymond pénzt kap az ünnepelt. De közben az

ajándékozó is kiszórakozhatta magát.

A vásárlás alkalmával kell jelezni, hogy deģistirme karti-t is kérünk, mert hogy ajándék lesz. Néha ez nagyon exkluzív, mindenféle dombornyomással ellátott valódi kártya lesz. De persze csak akkor, ha olyan helyen is vásárolunk. A sarki közértben nem fognak ilyet adni.

Máshol viszont a blokk lesz a különleges. Ezt eleve úgy készítik el, hogy ne legyen rajta semmi olyan információ, ami az árra utalna, de még akcióra, leértékelésre, szekondhendre se. Mindezt majd csak az eladó fogja tudni, amikor visszakeresi a blokkot. Azt viszont pontosan megtalálja, hogy abban az időszakban az az áru éppen mennyit is ért. Történhetett bármi változás azóta, az eredeti vásárolt ár lesz az, amit el lehet költeni.

Ilyenkor azért a végén csak kiderülnek az igazságok. Mert az eladónak csak el kell mondania, hogy mekkora összegért lehet a boltban randalírozni. Mégsem lehet az, hogy egy uborka árért vegyünk egy nagyestélyit.

Kivéve persze akkor, ha az ünnepeletnek valójában nem a ruhával volt a baja, hanem csak mondjuk a színével. Meg a méretével. Meg az alakjával. Meg a fazonjával. Meg ő valójában kenyérpírtót akart venni (és most szerencsére pont olyan árban van, mint a visszavitt ruha). Mert ilyenkor az eladó csak cserél egyet, a ruha ára pedig titokban marad.

Aztán otthon úgyis kiderül, mert az eladó elfelejtette levenni róla.

2017-01-18

Anatólia sok mindennek az őshazája. Pl. , vaskohászat, kerék, pénz, stb...

Ehhez hasonlóan pedig sok ismert dolognak volt a központja is.

Ami viszont kevésbé ismert, hogy az ókori kalózoknak is az egyik fő központjuk volt. Kétezer évvel ezelőtt (a Római Birodalom előtt) egész kalózállamokat találhattunk Kis-Ázsia partvidékein.

A téma viszont nem egyszerű, mert az ókori felfogás szerint nehéz eldönteni, hogy ki is volt a kalóz.

1982-es ENSZ Tengeri Törvény Konvenciója kerekén leírja, hogy mi számít kalózkodásnak: kalózkodás olyan erőszak, rablás, foglyul ejtés, amelyet a tengereken saját céljaira valamely magánhajó vagy repülőgép legénysége vagy utasai követnek el egy hajó vagy repülőgép fedélzetén lévő személyek, illetve tulajdon ellen.

De ez csak mondhatni, a XX. század végétől van így. Előtte a kalóz meghatározása merőben más volt. Lényegében mindenki kalóz volt, aki egy másik hajót (kikötőt, part menti várost) megtámadott, kifosztott, lányokat elrabolt. A nagyobb kérdés inkább az volt, hogy ki volt a főnök!

Ha ugyanis a félszermű, félkarú, féllábú papagájos úriember, akkor ő bizony minden szempontból kalóz volt. És a tevékenység is kalózkodásnak minősült. Ez az, amikor magán akcióról volt szó, ahol a zsákmányt a kalózok egymás között osztották el.

Amikor pedig egy ilyen kalózt fogtak el, akkor a hatóságok őt osztották el egymás között. De a darabolás helyett szerették, ha szem előtt van, így kiakasztották olyan helyre, ahol mindenki látja. Elrettentésképpen.

A középkorban ugyanis volt elég baja a tengerészeknek akkor is, ha se kalózzal, se viziszörnyel nem találkoztak. És mivel ezen utóbbit nem lehetett megbüntetni (legalábbis senki se tudta még az óriás tintahalalt vagy Moby Dick-ek bíróság elé cibálni), így legalább a csontos-fekete-zászlós emberekkel bántak el.

Csak hogy nem mindenki volt valóban kalóz, aki annak mondta magát!

Ugyanis a kalózkodás nemcsak magán célra működhetett, hanem megrendelésre is! Ha valamelyik ország úgy érezte, hogy ideje lenne már egy másiknak keresztbe tenni (persze csak olyanak, amelyeknek van tengere, meg hajója is), akkor a sokféle eszköz közül választhatta a kalózokat is. Ők is félszeműek voltak, csontos zászlóval, mindennel, hiszen

mégiscsak jól akartak kinézni a megbízójuk előtt. Meg foglaltak is, kaszaboltak, raboltak, gyújtogattak. Nem is beszélve a papagájáról, mert anélkül nem kalóz a kalóz.

Nekik viszont papírjuk is volt a tevékenységükről, a megbízó uralkodó aláírásával, pecsétjével, mindennel. Így ha a bér-kalózokat elkapták, akkor őket se apró kockákra nem vágták, sem pedig zászlót nem csináltak belőlük. Egyedül a hajójuk számított kalózhajónak, és ő került börtönbe. A többiek pedig a háború szabályai szerint hadifoglyok lettek, és a szerint bántak velük: délutáni teázgatás, süteményevés, reggel meg egy kis ostorcsapkodás; majd megfelelő pénzért csomagba rakták őket, és hazaküldték.

Ez egy teljesen általános és elismert szokás volt, amiben senki semmilyen kivetnivalót nem talált. Legfeljebb azok, akiket a bérkalózok a tengerbe dobáltak.

Sőt! Egyik-másik nagyon is híres lett. Ilyen pl. a világhírű Francis Drake, aki hivatalosan is őfelsége kalózaként szolgálta a hazát. Mellékesen pedig amikor a spanyolok elől menekült, körbehajózta a világot (másodikként!), és hasonló olyan tudományos ismereteket szerzett, aminek a késő középkor (újkor) korszerű hajózása köszönhető. Róla nevezték el a Drake-átjárót is.

Tehát láthatjuk, hogy az egyébként megvetendő cselekedett mind a politikának, mind a tudománynak nagyon hasznos volt. Mai szemmel őt kalóz helyett inkább tengeri szuper ügynöknek hívnák.

A törököknek is van egy hasonló hőjük, Hajreddin Barbarossa. Róla egy külön bejegyzés is készül.

Ezen a kétféle kalózkodáson kívül természetesen ott volt még a legális út is, mint hajófelgyújtási lehetőség. Ez pedig a nyílt csata. Ilyenkor mindenféle csinos színes zászlókkal (a csontos-fekete a ládában) felszerelt hajók rontanak egymásnak, vagy a parton álló békés báméskodóknak. Majd jön a kaszabolás, rabolás, gyújtogatás, stb... hasonlóan az előbbi esetekhez. Nem ritkán a résztvevők is ugyan azok voltak. Csak éppen ezúttal előtte történt egy hadüzenet nevű bejelentés, és akkor már nyugodtan lehetett ember ölni, várost felgyújtani, stb...

Az ókorban a kalózok megítélése még összetettebb volt. A középkorra azért nagyjából összeállt az a néhány ország, amelyik a tengereket uralta, vagy csak randalírozott rajta. Ez eléggé behatárolta, hogy ki lehetett kalóz (svájci kalózról például nem hallani történeteket, pedig miket tudna mesélni: És akkor kidugta a boci fejét a Milka-felíratú lila tintahal a hullámok közül!). Az ókorban viszont a kereskedelem a Mediterránon zajlott. Ő pedig egy olyan vidék, ami leginkább sziklából áll. Ezért is lehetett jó kis eldugott kikötőket építeni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Gideros (Fekete-tenger) a levegőből[/caption]

A sziklás partvidék roppant praktikus, ha az ember hajózni akar. Csak éppen a tüskés bokron kívül más nem nagyon nő meg.

Az itt élő emberek rendszerint a tengerből éltek. Halásztam, meg ... hát halásztak. Lévén, hogy szinte minden tevékenységük a vízen zajlott, mindenkinek volt saját hajója (csónakja, vagy valamije, ami nem süllyedt el), és nagyon jól tudta azt kezelni. És persze volt egy baltája is, ha este a sötétben hazafele eltévedne, és a tüskés bokorban kötne ki.

Amikor viszont megunták a halat (vagy a halak unták meg őket, és mentek át máshova), akkor szomszédos szupermarket híján a szomszéd faluba hajóztak be, fosztották ki, gyújtották fel, stb.. De persze a nőket azért hazavitték, amiért otthon lett is nagy balhé. Nem egy anatóliai városállam, vagy birodalom úgy keletkezett, hogy otthon az asszony elhajtotta a férjét a frissen szerzett nőjével együtt. Így a férj és a harcostársai (szintén frissen szerzett nőkkel megrakva) kénytelenek voltak új helyen várost alapítani.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Gideros tenger felőli bejárata, mögötte a hegyekkel[/caption]

Ők magukat nem érezték érezték kalóznak. És semmi kivetnivalót nem találtak benne. Főleg, ha az említett szomszéd falu néhány éve pont őket látogatta meg. Ők akkor éhesen voltak, és volt fegyverük.

Hasonlókról számol be pl. Odüsszeusz is, amikor a tengereken hánykolódott, és elfogyott az élelmük. Ahogyan Nagy Sándor tengerészei is.

Ráadásul a megművelhető földek kicsi mérete és a számtalan hegy miatt Anatóliában igazán nehéz volt a kisebb városállamoknál nagyobbakat összehozni. Ők pedig, amikor megtámadták a szomszédjukat, vagy valamelyik nagyobb birodalmat, akkor azt harci helyzetnek, csatának nevezték. Ami ilyenkor magával vonzza a fosztogatást, gyújtogatást, darabolás és a nők elrablását.

A lényegi különbség akkor lett, amikor egy-egy ilyen állam inkább előnyösebbnek tartsa, hogy kalózkodjon, minthogy otthon művelje a földet (vagy akár saját magát). Ami ugye érthető, hiszen mennyivel izgalmasabb, nagyobb bevételt hoz. Nem mellékesen pedig tegye fel a kezét, aki kapálgatás közben talált már hazavihető szűz lányt!

Na ugye!

A büntető hadjáratok pedig nem voltak egyszerűek. Anatólia partvidéke a szárazföldön nehezen járható. Míg a tenger felől jól védhető. Veszély esetében pedig még mindig be lehet menekülni a tüskés bokrok közé, ami pedig jól éghető. Ha esetleg az ellenség katonái inkább a bokrokat választják a parancsnokuk kiabálása helyett.

Egy-egy kalózfalu, kalózváros felszámolása rengeteg erőforrást igényelt, mérsékelt sikerrel. Mert bár 1-1 kalóztanyát megsemmisíthettek, de mindet nem. Anatóliában pedig hemzsegtek a kalóz államok. Meg azok is, akik ideiglenesen békés polgárok voltak, és csak szökőévekben fosztogattak.

Egészen a Római Birodalomig kellett várni, akik i.e. 67-ben tudták véglegesen az anatóliai kalózokat eltüntetni. De még így is 258-ban a gótok megérkeztek, és mit látnak: Ez a hely egyszerűen kéri, hogy ide kalóz központot építsünk!

2017-01-19

, hogy az ókorban a Mediterrán vidéke kedvező hely volt a kalóznak.

Anatólia pedig egyenesen a paradicsomnak számított.

Kis-Ázsia tengerpartja (de lényegében maga az egész földrész is) sziklából, hegyekből áll. Itt pedig rendkívül kedvező partmenti városokat, jó kis rejtékhelyeket lehet építeni.

Csak hogy éppen az élelmezés egy komoly probléma, mert a tüskés bokron kívül más nem nagyon nő. Szerencsére viszont hal bőven van a tengerben. Néha viszont nem. Vagy csak az emberek megunták a halakat. És olyankor inkább átnéztek a szomszédba. Baltákkal persze.

Igaz, hogy a szomszédban is csak hal volt, de a szomszéd hala mindig zöldebb, így azért csak nagyobb lelkesedéssel ették meg az emberek.

Ha viszont nem volt hal, akkor a szomszédban sem volt. Olyankor már a szomszéddal együtt lehetett tovább menni egészen addig, míg találnak valami jó kis kifosztható helyet.

Ebből azt láthatjuk, hogy az első kalózosok még nem annyira a kereskedő hajókat támadták meg, mint inkább a part mentén fosztogattak. A lelkes rablók túl messzire azért nem mentek be a szárazföld belsejébe, mert ha elfogy a lelkesedés (mondjuk mert szemben áll egy csapat felfegyverzett katona), akkor ne kelljen messzire futni.

A Mediterrán vidéken a kalózosok általában 2-15 km mélységig távolodtak el a tengertől. A kezdeti nagyobb városok éppen ezért ennél bentebb tudtak kialakulni, mert őket már nem fosztották ki rendszeresen.

Ennek alapján érdemes azt megnézni, hogy sem Athén, sem pedig Róma nem tengerparti város. Talán az ő növekedésükben is szerepet játszott, hogy a kalózosok nem tudták őket elérni. Az ő esetükben úgy mond ikervárosok alakultak ki. Róma mellett Ostia, Athén mellett pedig Piraeus volt, amelyik a város tengeri kereskedelmi egységét látta el. Őket a relatív kis méretük miatt könnyen lehetett magas fallal körbevenni, amelyek jó védelmet nyújtanak.

Az anatóliai híres ókori birodalmak is mélyen a szárazföld belsejében alakultak ki.

De azért voltak tengerparti birodalmak is. Ők viszont nem ritkán kalózként kezdték a pályafutásukat.

Az anatóliai rejtett öblökben könnyen alakulhattak ki kalózfalvak. Amelyek ha a szomszédok fosztogatásában kellően megerősödött, akkor már komolyabb célpontok ellen is elindulhattak. Lévén, hogy az emberek nem tudtak írni olvasni, meg mindig is volt, kit is

rabolnak ki, így megtámadtak mindenkit.

Egyik kedvelt célpontjuk Egyiptom volt. Lévén, hogy Egyiptom gazdag birodalomnak számított. Persze az is igaz, hogy akkoriban Egyiptom nagyon lelkesen feljegyzett minden eseményt (az ókorkutatók fő forrása mindig Egyiptom), ráadásul hatalmas kőtáblákra, amiket a későbbi évszázadokban sem volt kedve senkinek elvinni. Így lehet, hogy Egyiptom nem volt kiemelt célpont, csak a legtöbb információ innen maradt fent.

Elvileg a görögöknél is találhatnánk részletes leírásokat a kalózkorról. Csak ők pedig egymást kaszabolták lelkesen. Ez a tevékenységük az esetek nagy részében szintén kalózkodásnak számíthatott, de ők inkább vérbosszúnak, vagy csak simán csatának hívták. Melynek okai lehetett egy elrabolt szűz lány, egy elgurult alma, a Hold állása, vagy csak ráfogták az egészet Zeuszra.

Az ókor közepére kialakultak a nagyobb államok, akiknek már nem volt szükséges, hogy kalózkodásból lássák el magukat. Mindeközben Anatólia is kezdett egységes lenni, ami jórészt a perzsáknak volt köszönhető. Másrészt a folyamatos görög-perzsa háborúk miatt a tengereken gyakran jártak hadihajók is, amelyek a kalózok munkáját is nehezítették.

Amikor viszont Nagy Sándor meghalt, az ő birodalma percek alatt bomlott fel. Ekkor Anatóliában újra kisebb, egymással hadakozó államok jelentek meg. Ők újra kalózkodásba kezdhettek, vagy a kalózokat bérelték fel szövetségesüknek.

A mellett, hogy egyre inkább burjánzott a kalózkodás, a hajók is roppantul fejlődtek mindkét oldalon. A kalózok a gyors, utolérhetetlen hajókat kedvelték, míg a kereskedők inkább a jól védhetőket, amelyek egyúttal sok árut is tudnak vinni.

Az Égei-tenger közepén Rodosz lett a kereskedelmi központ. Innen 5 fontos kikötőt lehetett könnyen elérni, minden szélirányba. Ők rendszeresen harcoltak a kalózok ellen.

Róma viszont a kezdeti időkben nem érdeklődött a tengerek iránt, csak a szárazföldön hódított. A legyőzött országokkal egyre inkább csökkent a tengerek védelme, így a kalózok még inkább erőre tudtak kapni. Ekkorra már híres kalóz birodalmak alakultak ki: Illérek, Tirrének, Lemnosz.

Ez utóbbi az egyik legerősebb anatóliai kalóz birodalom volt. Valószínűleg ideális hely lehetett kalózközpontnak, mert amikor a Bizánci Birodalom hanyatlani kezdett, akkor itt újra egy kalózbirodalom épült fel, Kilikka néven.

A kalózkodás végül odáig fajult, egy i.e. 75-ben Juliust, aki akkor még nem volt Caesar, a lemnoszi kalózok elfogták, és válásdíjat követeltek. Az összeg 20 talentum volt, de Julius roppant mérges lett, hogy ilyen olcsón akarták ők visszaadni. Végül 50 talentumban egyeztek ki. Miután Julius kiszabadult, flottát szervezett, és elfogta a kalózokat.

Julius Caesar idejében egy legionárius éves zsoldja 225 denarius volt. Egy talentumért legalább 26 évet kellett dolgozni. A Juliusért kért 50 talentumért tehát egy átlag katonának 1300 évet kellett volna dolgoznia.

Ez a momentum jelentett az ókori kalózkodás, és így az anatóliai kalózok végét is. Néhány évvel később a rómaiak Pompeius Magnus-t bízták meg, hogy kitakarítsa a kalózokat, aki a munkát 3 hónap alatt el is végezte. E mellett pedig az okot is sikerült megszüntetni: Miután a rómaiak elfoglalták egész Anatóliát, és a Földközi-tenger teljes partvidékét, a kalózoknak nem maradt többé helyük.

Jól látható, hogy ameddig a birodalom stabil és egységes, addig a kalózoknak nem volt lehetőségül. De amint elkezd bomlani, mindjárt megjelennek.

258-tól a góton építenek egy kalóz birodalmat a Fekete-tenger és a Márvány-tenger partvidékére.

2017-01-20

Bár az anatóliai kalózok - ahogy ez a kalózoknál szokás - a maguk korában híresek voltak, mégis kevés dolog maradt fent róluk.

Ennek oka, hogy amikor egy kalózárost, kalózbirodalmat sikerült felszámolni, akkor igyekeztek annak minden nyomát eltüntetni. Nehogy valakinek kedve legyen újra felépíteni, és újrakezdeni.

No de a kalózfalvak és a kalózbirodalmak okkal keletkeztek, és okkal nőttek akkorára, amekkorára. Ha az ok újra megjelent, akkor a kalózok is újra megjelentek, és birodalmat építettek.

Így történt ez Anatóliában is.

A Római Birodalom kezdeti időszakában nem túlzottan érdekelte őket a tenger. Ők a szárazföldön voltak jók. A kalózokat pedig meghagyták az olyan vetélytársaikra, mint amilyenek a punok is voltak. Amikor viszont a tengeri hatalmakat is legyőzték, akkor kiderült, hogy most már a kalózokkal is foglalkozni kell.

De addigra egyik-másik kalózáros már egész kis birodalmat épített ki magának.

Őket nem is igazán lehet kalózoknak hívni, hiszen egy ekkora országot nem lehet csak rablásból fenntartani. Sokkal inkább nevezhetjük őket olyan tengeri népeknek, akik igencsak járatosak voltak a hajózásban. E mellett folyamatosan hadban álltak a Római Birodalommal. Ennek oka lehetett valami ősi ellenségesség, vagy csak kedvelték a hódítást (ami ugye Rómáról is elmondható). Esetleg nem kedvelték, ha mások akarták meghódítani őket.

Három nagyobb, kalózoknak nevezett birodalom tartotta rettegésben a Földközi-tenger keleti részeit.

Trákok.

A görögök mindent Trákiának hívtak, ami csak tőlük északra terület el. És ameddig csak a szem ellátott, addig mindenki trák volt. Ha elláttak volna az Északi-Sarkig, akkor még az eszkimók is trákok lettek volna. De addig mégse sikerült ellátni. A szemük megakadt valahol a bolgár hegyeknél. Majd pedig a trákok kardjain akadt meg a szemül. Utána pedig jött a szokásos: a futás meg a sikoltozás.

Bár a trákok ilyen nagy fenegyerek hírében álltak, valójában nem voltak egységesek. Kisebb önálló városokból, és falvakból álltak, amelyeket így könnyű volt meghódítani. Csak éppen

nagyon sokan voltak, így a hódítók előbb-utóbb elfáradtak, és hazamentek.

Kivéve Nagy Sándort, mert ő oly nagy lelkesen indult el a hódításban, hogy meg sem állt Indiáig. Az útközben elfoglalt területekről pedig magával vitte a harcra fogható embereket, kikből katonát faragott. Vagy fogpiszkálót, attól függően, milyen volt a fogása ezeknek az embereknek.

Egy indiai fűszálba vésett trák káromkodás bizonyítja, hogy néhány trák katona egészen odáig eljutott.

Amikor Nagy Sándor birodalma felbomlott, akkor a trákok is visszatértek a falvaikba a megszokott tevékenységeikhez. Bár a makedónok, akik Nagy Sándor lévén maguknak tudhatták őket, váltig állították, hogy ők uralkodnak a terület felett, ez nem igazán érdekelte a trákokat. Ők folytatták a megszokott kisvárosi-falusi életüket. És ha úgy adódott, akkor átmentek a szomszédba egy kis csetepatéra. Vagy pedig a tengerre szálltak, hogy a szomszédnál messzebbi területen csetepatézzanak.

A tengeri népek tehetetlenek voltak ellenük. Jómodorból nem értettek; szép szóra, fenyegetésre nem reagáltak; elfogyni meg csak nem akartak.

I. e. 146-ban végül megérkeztek a rómaiak, és ezzel egy darabig béke és nyugalom lett a vidéken. A kalózkodás is megszűnt.

Persze az, hogy béke, meg hogy Római Birodalom, ritkán fért meg egymás mellett. A Birodalom nagyjából a trák részen szakadt ketté, ezért ez a terület leginkább a két nagyhatalom folyamatos hadszínterévé vált. Ez nem kedvezett az itt élőknek, de nem kedvezett az eltévedt katonának sem, amelyik könnyen valamelyik trák lábosban végezhetett.

De eddigre az igazi trákok már régen felhígultak, elmentek, más népekkel beolvadtak. A területre a bolgárok is be-beköltöztek. De jártak itt germán és szláv törzsek is. nem is beszélve a gótokról, akik maguk is jó kis kalóz világot alakítottak ki a végnapjait élő Római Birodalom peremvidékén.

Sőt! Az egyik központjukat egészen Bizánc kapujába, a Márvány-tengeren építették fel, és onnan zaklattak mindenkit, akit csak elértek. És messzire elértek, mert még Cipruson is jártak!

Végül 1352-ben az oszmán az egész területet elfoglalták.

Illírek

Ők a félsziget másik oldalán laktak, amit később Dalmáciának hívtak. Annak is a déli részén.

Tekintve, hogy jó szomszédok voltak a makedónokkal, rendszeresen csatáztak is ellenük. De viszont szemben a trákokkal, az illírek egységes államot tudtak létrehozni.

Területük, ahogy ma is, sok kis szigetből, öbölből és olyan hegyes vidékből áll, amiről még a kecske is leesik. Ezek automatikusan adták, hogyha a lakosság előbb-utóbb kalózkodásba kezd. És ezt nagyon is jól csinálták, mert még a Földközi-tenger másik csücskében is tőlük rettegett minden. De csak a baloldali csücskében, mert a jobboldaliak a kilikiaiaktól féltek, akik szintén rettenetes kalózkodók hírében álltak.

Ennek ellenére az illírek az országuk építésére is nagy figyelmet fordítottak. Pontosabban a szomszédos országok leépítésére, felgyújtására, majd elfoglalására szerettek figyelni. Mint a Mari néni, amikor fotellel kimegy lakástüzet nézni. Persze az illírek a maguk okozta tüzet nézegették, és sütögettek felette..

Nagy Sándor az Illíreket is a birodalmához csatolta, de a halála után kivívták a függetlenséget, és elkergették a makedónokat. Ezzel pedig elkezdődött a folyamatos növekedés, és hódítás.

I. e. 260 körül I. Pleuratus szerezte meg a trónt, aki hosszú listát tudhatott magának a kalóz őseiről. Innentől kezdve pedig nincs megállás se tengeren, se szárazföldön. Mígnem szembe nem jöttek a rómaiak. Ők pedig csak jöttek, és jöttek megállíthatatlanul, mígnem elfoglalták az egész területet.

Az illírek ezután többször próbáltak lázadni, sikertelenül. Később az itt található aranybányák, a kedvező kikötők mind gazdaságilag, mind stratégailag fontos helyett lett Rómának. Ez végül a lakosság vagyoni és műveltségi színvonalának növekedésével járt. Az egykori kalózbirodalomból a virágzó művészi provincia lett. Több híres íre, de még római császár is itt született. Köztük olyanok is, mint Nagy Konstantin.

Kilikia

Az előző két kalózbirodalommal ellentétben Kilikia (lehet, hogy egyesek a latin Cilicia néven ismerik) a Földközi-tenger végén volt (mai Szíria-Törökország határa). Így sokkal több időbe telt, mire a rómaiak elértek ideig, és "megszelídítették".

Hasonlóan a többi anatóliai régióhoz, itt is megtörtént minden, ami csak megtörténhetett, és az összes történelmi nép áthaladt rajta: jöttek jobbról a hettiták, jöttek balról a görögök, jöttek jobbról a perzsák, jött balról Nagy Sándor a haverjaival. Aztán jött mindenki, aki csak mozgott, mert volt itt nagy kavargás a híres hódító halála után! Ami segített, hogy az itt élők a békés birodalomépítés helyett a kalózkodásba fogjanak.

Majd jöttek a rómaiak balról, és lett csend, béke, és Pitagorasz-tétel minden gyerek füzetébe.

De amikor a Birodalom hanyatlani kezdett, akkor újra megindult a kavargás, és az emberek inkább visszaültek a hajójukba, hogy onnan nyilazzanak le mindenkit, aki csak közel jön. Ha meg nem akadt senki, akkor ők mentek közelebb valakihez.

Ebben az időben voltak bizánciak, arabok, szeldzsukok, mamelukok meg a végén az oszmánok is. Épp csak Timur Lenk nem járt erre.

Így tehát a híres kalózbirodalom történetét két részre kell vágni: a rómaiak előtti, és rómaiak utáni időszakra.

A rómaiak előtt időszakról kevés információt találni. Mint már többször kitértünk rá, a pun háborúk után Róma maradt az egyetlen földközi-tengeri hatalom. De neki nem volt se ereje, se érdeklődése a tenger békéjének megóvásában. A Földközi-tenger keleti vége ráadásul még messze is volt, ahol Nagy Sándor utódállamai is leginkább egymás kaszabolásával voltak elfoglalva.

E mellett a Róma volt a rabszolgák elsőszámú felvásárló helyet. Ilyennel pedig bőségesen rendelkeztek a kalózbirodalmak. Rodoszon, és Alexandrián pl. naponta akár 100.000 rabszolga is gazdát cserélhetett.

Nem egyedül Kilikia élt kalózkodásból. Több más, kedvező természeti adottsággal rendelkező terület is inkább a kalózkodásba fogott. Egyik nagy központ Kréta volt.

Nyugodtan kijelenthetjük, hogy ebben az időben a működő tengeri népek mind-mind kalózkodással foglalkoztak. És ezen a szárazföldi birodalmak sem tudtak változtatni, mert ők is inkább egymással voltak elfoglalva.

Az, hogy közülük mégis miért Kilikia lett a kiemelkedő, nem derül ki. Annyit viszont tudunk, hogy igencsak messzire elmerészkedtek nyugatra. Rendszeresen zaklatták az itáliai városokat, de még a Róma melletti Ostia-t is felgyújtották. Érthető, ha a rómaiak nem kedvelték őket. Pompeius Magnus-t kérték meg, hogy csináljon rendet. Ő el is indult, és 3 hónap alatt kitakarította a Földközi-tengert.

Majd pedig, ahogy a római hódítás lassan a kalózfészeknek számító Anatóliát bekebelezte, úgy végleg megszűntek a kalózkodások. Egészen addig, míg a birodalom fel nem bomlott.

A Bizánci Birodalom keleti vége messze nem volt egy nyugis hely (a nyugati sem). A mai török-szír határ állandó ütköző zónának számított. Így itt, távolabb a birodalmi központoktól; meg ahol nem tűnik fel, ha 1-2 hadtest eltűnik, kisebb államok, majd birodalmak tudtak kialakulni.

Kilikia megtartva a nevét, Kilikia néven újra feléledt. Egyik irányból a tenger, másik oldalon pedig a Torosz-hegység, amin senkinek sem volt kedve átmászni. Főleg nem teljes

páncélban. Főleg nem úgy, hogy a túldalt lenyilazzák. Így ez a terület viszonylag békésnek számított.

Hasonlóan, mint ugyan ebben az időszakban Velence, Kilikia is a háborútól menekült emberek országa lett. És hasonlóan Velencéhez, ők is vízre szálltak, majd onnan zaklatták a szomszédban háborúzó birodalmakat. Az országba rengeteg örmény vándorolt. Majd a Keresztes Háborúk idején egy erre járó szent ember királyságot alapított. Ezt a történelemkönyvek Kilikiai Örmény Királyság néven írták le. Bár az örmény császárhoz nem sok közük volt.

A királyság, ami ekkorra már valószínűleg nem a kalózkodásból élt, kb. 300 éven keresztül maradt fent. Ekkor megérkeztek az oszmánok, akik egész Anatóliát az uralmuk alá hajtották.

Gótok

A gótok az ókor végén jelentek meg Anatólia partjainál. Nem tartoznak a klasszikus ókori anatóliai kalózok közé. Ők északról érkeztek, a Fekete-tenger túlsó oldaláról, a 3. század közepén.

Eddigre befejeződött Anatólia meghódítása. Amikor a rómaiak nem valahol a Balkánon háborúztak egymással a trónért, akkor a messzi határon aprították az ellenséget. Kis-Ázsiában teljes volt a békesség.

Az emberek elfelejtették, milyen is a háború, miközben a tartományok egyre gazdagabbak lettek. A gótok viszont kiszúrtak a rómaiakkal, mert megkerülték a határokat, áteveztek a Fekete-tengeren, és mindjárt a védtelen Trabzonban, Anatólia közepén értek földet. Gyorsan kifosztották, felégették, és a nőekkel együtt tovább álltak.

A római tengerparti városok könnyű prédának számítottak, miközben gazdag zsákmányt nyújtottak. A gótok elmentek egészen Konstantinápoly-ig, és vele szemben, a mai Kadiköyben (akkoriban Kalkedón) telepedtek meg. Innen pedig egész Nyugat-Anatóliát végigfosztották. De eljutottak Görögországba, és az Itáliai-félszigetre is.

A városégetős körutazgatás néhány évig tartott, mikor végül Valerianus római császár kikergette őket a birodalomból.

2017-01-23

A sorozatunk eddig leginkább az ókorban játszódott, amikor a kalózok a környező káoszt kihasználva keresték fel a tengerparti városokat, hogy kifosszák, felgyújtás és hazavigyék belőle a nőket.

Most viszont kb. 1000 évet ugrunk előbbre az időben.

A 16. században járunk, még mindig Anatólia partjainál.

Azt nem mondhatjuk, hogy rend lenne Mediterránon, de azért káosz sincs. Az az idő lejárt, amikor egy egész birodalom kényelmesen meghúzhatta magát valamelyik rejtett öbölben. Az ilyen klasszikus kalózkodás lassan-lassan az Atlanti-Óceánon jelenik meg. De ez nem jelenti azt, hogy ne lennének kalózok a Földközi-tengeren! Csak ők éppen hivatalos kalózok!

Szinte minden országnak (persze főleg amelyeknek tengere is van) vannak hivatalos kalózzai, amolyan vízi szuper-ügynökei. Az ő feladatuk, hogy amolyan nem hivatalosan zavarják az ellenséget. Ebben az időben ez leginkább azt jelentette, hogy a keresztények a muszlinokat, a muszlinok pedig a keresztényeket.

Természetesen az Oszmán Birodalomnak is megvoltak a saját bér kalózzai, hiszen ebben az időben nagyon komoly csaták folytak az Égei-tengeri szigetekért. A leghíresebb közülük Barbaros Hayrettin volt, legénykori nevén Hızır Reis.

Ő az 1470-es években született Leszbosz szigetén. Anyja görög volt, a helyi ortodox pap özvegye, míg apja vagy szintén görög, vagy török, vagy albán. Annyi biztos csak, hogy tutira nem eszkimó. Ő segített a törököknek a sziget elfoglalásába, ezért jutalmul a Bonova nevű falut kapta. Ebben a családban 4 fiú, és 2 lány született.

Az apa végül fazekas lett, és hogy kereskedni tudjon a termékeivel, vett egy kisebb hajót is. Ebbe a munkába segítettek be a gyerekek is. Egy ilyen környezetben a fiúk ha nem egész életükben csak vázát szeretnének készíteni, akkor a legjobb választás az volt, hogy tengerészek legyenek.

Kezdetben így valamelyik kereskedőhöz szegődhettek el a fiúk. Ebben az időszakban, főleg itt a határvidéken nem lehetett békés kereskedelemről beszélni. Előbb-utóbb mindenki kalóz lett. Itt azt mondták azért, hogy megvédjék magukat a szomszédos johannita lovagrand gonosz, elvetemült kalózaival, akiket csak is a sátán szülhetett.

Természetesen a jonnaitások is azt mondták, hogy ők csak azért kalózkodnak, hogy az ördöggel cimboráló gonosz és elvetemült török kalózoktól megvédjék magukat.

A négy testvér közül a legidősebb, Isak az apjánál maradt, hogy ő intézze a család pénzügyeit. Míg a két másik nagyobb, Arudzs és Iljasz nekivágott a tengernek. Arudzs nagyon tehetségesnek bizonyult, és e mellett több nyelvet is folyékonyan beszélt. Közte az olaszt, spanyolt, franciát, görögöt, és az arabot. Barbarosza (ekkor még Hızır) csak később szállt vízre.

Iljasz és Arudzs együtt hajózott a Földközi-tenger keleti végén. Egy alkalommal egy johannita hajóval kerültek összetűzésbe, ahol a csatában Iljasz meghalt, Arudzs pedig fogságba került. Onnan 3 év múlva tudta csak a testvére, Barbarosa kiszabadítani.

Addigra Arudzsnak igencsak jó híre kelt. Antalya kormányzója 18 gályát biztosított neki, hogy "biztosítsa" a kereskedelmet. Ez így már egy valódi hadi flotta volt, de hivatalosan nem a szultán megbízásából sülyesztgették az ellenséges hajókat, és fosztogatták az ellenséges városokat.

Arudzs bőségesen meg is hálálta a bizalmat. A következő években rendszeresen szállította haza a zsákmányokat, és az elfoglalt hajókat. Egészen addig, míg odahaza nem történt egy kisebb örökösödési probléma. A fejhullások elől sokan Egyiptomba menekültek, így a kalóz testvérek is. Az itteni szultán, majd később a szomszédok is, akiknek útban voltak a keresztény hajók, mind-mind támogatták Arudzsot, és Hızır-t. Hiszen nekik is jól jött, hogy a keresztény kalózok megritkultak a környéken.

Később a harmadik testvér is csatlakozott a csapathoz. A vezér minden bizonnyal Arudzs volt, kinek hírneve messzire eljutott. Az észak-afrikai szultánok sorban ajánlottak nekik hajókat, és katonákat. Cserébe ők Dél-Európát, és főleg a szigetvilágot fosztogatták.

1504-1510 között a spanyolok kiűzték a muszlinokat az országból. Ekkor Arudzs szállította át az arabokat Afrikába. Ők adták neki a Baba Arudzs (Arudzs atya) nevet. Ezt értelmezték úgy az európaiak, hogy Barbarossa, azaz vörös szakállú.

1511-ben egy csata folyamán Arudzs elvezette a bal karját. Ezt egy ezüst protézissel pótolták, miután a törökök Gümüş Kol-nak, azaz Ezüstkezűnek kezdték hívni. Ez az év a balesetet leszámítva különösen kedvező volt a három testvérnek. Végigportyázták Andalúziát (Spanyolországot), és annyi hajót foglaltak, hogy már nem tudtak vele mit kezdeni. Inkább mindet hazaszállították. Mivel genovai hajók is voltak a zsákmányok között, az itáliai város büntető flottát küldött ellenük. De a három fivér az ő hajóikat is elfogta. Alig néhány hónap alatt 23 hajót gyűjtöttek össze.

1516-ben kiűzték a spanyolokat Algírből és Jijelből. De az új szultán sem vált be, így őt is elűzték. Mivel pedig más alkalmas jelöltet nem találtak, így Arudzs ült a trónra.

A három fivér a környező sivatagi városokat is elfoglalta. Ehhez pedig egy érdekes technikát használtak: az ágyúkra vitorlákat szereltek, így a szél megkönnyítette a szállításukat.

A fiúk végül belátták, hogy a várost nem fogják tudni védeni a spanyolok ellen, akik bizonyára visszatérnek. Ezért 1517-ben hűséget esküdtek az oszmán szultánnak. Cserébe a szultán kinevezte Arudzsot kormányzónak, majd pedig hajókat, janicsárokat és ágyukat küldött a terület védelmébe.

1518-ban tényleg megérkeztek a spanyolok, hatalmas sereggel, beduin harcosokkal megtámogatva. Velük szemben csak egy maréknyi török védte a várost. Az ostrom így is 20 napig tartott. A csata során a két nagyobb testvér meghalt. Csak Hızır maradt életben.

Ugyan ezen év végére megérkezett a török szultán serege is, velük Hızır visszaszerezte a várost. Örökölte Algír kormányzó címet, és a Barbarossa nevet is.

1522-ben hajókkal segítette Rodosz elfoglalását, amivel véglegesen sikerült a johannita lovagrendet. A rend ezzel elvesztette a központját, és Földközi-tenger keleti felét is.

A következő években Barbarossa tovább folytatta fivérei tevékenységét a dél-európaiak legnagyobb bánatára. Ebben az időben kezdődtek Szulejmán szultán nagy hódításai is. 1532-ben a szultán Ausztriában járt, amikor az európaiak sok szigetet visszafoglaltak. Így Szulejmán rájött, hogy egy erős, immár szultáni flottára is szüksége van. Nem elegendőek hogy független kalózbándákat bíznak meg. Az új flotta parancsnokának Barbarossát bízta meg. Aki visszatérőben, csak úgy megszokásból végigdúlta az útközbe eső városokat, szigeteket. És még egy maréknyi hajót is összegyűjtött.

Az immár főadmirálissá előléptetett kalózkapitány sokkal erősebb volt, mint korábban. Ráadásul ebben az időben a franciák is összevesztek a Habsburgokkal. Nekik jól jött a tapasztat Barbarossa, aki amúgy is folyamatosan hadban állt a spanyolokkal.

A szultán támogatásával (nem ritkán 200-nál is több hajóval), és a franciák szövetségeseivel megválthatatlan volt. Folyamatosan zaklatta a Földközi-tenger országait, városait, hajóhadait. És bár a spanyolok erővel, csellel, ajándékkal próbálták kivonni a forgalomból, egyik sem járt sikerrel.

Barbarossa 1545-ben visszavonult a Boszporusz-parti palotájába. Itt életrajzát tollba mondta, ami 5 kötetet tesz ki, és ma is olvasható (Gazavat-ı Hayreddin Paşa - Hajreddin Pasa hódításai). 1546-ban itt is halt meg. Türbéjét Mimar Sinan emelte, ami Beşiktaş kikötőjében látható a szobrával együtt.

Végére egy érdekesség: a kalóz és a kalauz szó is a török nyelvből származik, és ugyan az az eredetük.

Az Adriai-tengeren különösen a török hajóvezetők voltak arról híresek, hogy a hajókat vagy elkalauzolták a kért helyre, vagy pedig direkt zátonyra futtatták, és kifosztották. A szó eredeti jelentése kılavuz volt, ami útmutatót, vezetőt jelent.

2017-01-24

2015. szeptemberi éjszaka volt, amikor Bingöl megyében Sarıçiçek Köyü felett felrobbant egy meteor.

Ez is ugyan olyan estének indult, mint a többi: ment a tv-ben a sorozat (éppen Ali készült megkérni Ayşe kezét, Ayşe arra buzdítja a barátnőjén, Fatmagül-t, hogy posztoljon egy hamis képet a Facebookon arról, hogy ő kapott egy Ladát a bajszos Musztafa barátjától. Mert ha ezt Ayşe barátja, Kuzey meglátja, akkor biztosan vesz neki egy piros Ferrarit. Ayşe meg is ígéri Fatmagül-nek, hogy együtt mennek majd el a tavakhoz az új autóval), a nagymamák kötögetnek twittereztek, míg a birkák kint legelésztek a domboldalon.

Csak hogy ez az este végül más lett!

Ugyanis a Vesta aszteroida egy leszakadt darabja éppen a falu felé tartott!

Ha lett volna rajta kamera, akkor a YouTube élőben közvetíthette volna a horrort, amint a hatalmas kődarab a békés és a mit sem sejtő falu felé repül. Majd elkezd vörösen izzani, hogy még félelmetesebben menjen a mit sem sejtő és békés falu felé.

Hogy aztán az utolsó pillanatban egy látványos, és hangos pukkanás mellett a darabjaira törjön.

A falusiak ki is mentek körbenézni, hogy mi történik. Ez még régen, meg egy B kategóriás filmben úgy történt volna, hogy az emberek látnak néhány izzó kődarabot, ami megijeszti őket. Esetleg egyik-másikból valami ürtyúk is kikel, ami reggelre megeszi a kecskéket (de ez csak a Hollywood-i verzióban, és nemcsak azért, mert nem voltak kecskék a közelben). És így mindenféle érdekes kalandok történnek, hoznak ördögűzőt, meg szentelt-vízbe teszik a meteor darabokat, stb...

E helyett, az internetnek hála, a falusiak hamar megtudták, hogy bizony egy meteor robbant fel felettük, és azoknak a darabjai szóródtak szét a környéken. És azt is megtudták, hogy ezek a darabok értékesek. Mind az európai meteor gyűjtők, mind pedig a NASA már lokalizálta az eseményt. És hamarosan elindulnak, hogy összeszedjék a köveket. És akár még fizetnének is a darabokért!

Ennek pedig hamar híre ment, és az emberek otthagyták a török sorozatot a tv-ben (majd megnézik az ismétlést, meg úgyis fent lesz a YouTube-on), és kimentek köveket keresni. Szerencséjük is volt, mert az átforrósodott meteor még világított, így könnyebb volt őket megtalálni.

De nemcsak az első nap, hanem a következőkben is keresgéltek az égből pottyant

darabkákat. Miközben a technikához jobban értők már az interneten kezdték el árusítani. Ezzel pedig még inkább híre ment a gyűjtők felé, hogy hova is estek a meteorok a darabjai.

Ezek a kövek pedig igencsak jó áron keltek el a gyűjtők között. 1 g meteorért 60 dollárt fizettek (összehasonlításként az arany mai árfolyamán 1 g kb. 40 dollárt ér)! A két hónapnyi meteorgyűjtőgetéssel több, mint egymilliót lírát kerestek a falusiak.

A legnagyobb darabot a 30 éves Beldek tudhatja magának, aki egy 1475 g-nyo követ talált. Pedig ő nem is akart kimenni a sötétébe, mert éppen a híradót nézte. És az akkor éppen érdekesebb volt. És így már mindenki rég a mezőket járta, amikor Belek még mindig otthon ült.

De valószínűleg rosszra fordultak a hírek, mert egyszer csak ő is felállt a fotelból, és kiment az éjszakába. Azt már nem látta, hogy merre mentek a többiek, így a saját feje után ment, mint kiderült később, a másik irányba. 2-3 óra keresgélés után itt talált rá a majdnem 1.5 kg-os kődarabra.

Ezt a darabot az interneten kezdetben 250.000 líráért akarták megvenni. De Beldek még várt vele, így az ár nemsokára 350.000 lírára ment fel.

[caption id="" align="aligncenter" width="590"] Sarıçiçek Köyü meteorjai - Forrás: Hürriyet[/caption]

Így esett meg a falu történetében, hogy az égből eső vörös kő néhány nap alatt gazdaggá tette őket. Volt, aki kicsit vett a pénzből és volt, aki házat.

2017-01-25

"Hol volt, hol nem volt, amikor a teve kikiáltó, a légy borbély, a teknősbéka meg mérőmester volt, én pedig az apám bölcsőjét ringattam, de az apám a bölcsőből kiesett, és a küszöbön a homloka felrepedt, mire ő felkapta a piszkafát, az anyám meg egy tölgydeszkat, úgy mutatták meg nekem a szoba sarkát..."*

Élt egy szegény ember Anatóliában, kinek annyira nem volt semmije, hogy még gyereke sem volt. De azért feleséget és néhány marhát, meg szamarat tudhatott magának.*

De aztán egyik nap az egyik szamárnak csikója született, és ennek nagyon megörült a szegény ember. Azt kívánta, bárcsak ugyan ez történne a feleségével is!

Hát így is lett! Egyik nap a feleségének tényleg szamárcsikója született. Pödörte is a bajszát a szegény ember, míg úgy nem nézett ki, mint a DNS... Jó lett volna pontosabban fogalmazni! Há' most má' vissza mégse lehet küldeni.. E' most má' így marad...

Mit lehet tenni? Mégiscsak úgy nézett ki, mint egy szamár, kitették hát a kertbe a szamarak közé.

Teltek a napok, és a hetek, és minden ment tovább, mintha mi se történt volna. Mígnem elég nagy lett ahhoz, hogy valami nevet is adjanak neki. Mert mégse lehetett Szamár, akármennyire is úgy nézett ki. De Béla sem lehetett, mert meg a Béla fog megsértődni a szomszédban. Így aztán a neve Szacsacsi lett.

Most már a hónapok és az évek mentek. És úgy tűnt, hogy minden rendben is van.

Mígnem egyszercsak Szacsacsi azt mondja a szegény asszonynak:

- Iskolába akarok menni!

Nagyot néz az asszony, de ennél több nem hangzik el a szamár felől. Így szól a férjének:

- Megszólalt a szamár!

- És mit mondott?

- Iskolába akar menni!

- Hát menjen!

- Na de nem tudja, merre van az iskola...

- Akkor vidd el oda!

- Éééé? Hát én vagyok a ház ura??? Hát hogy nézne ki, ha én beszélnék a tanárral? Mit fognak szólni a szomszédok?

Így történt, hogy a szegény ember elvitte Szacsacsit az iskolába. Ott megbeszélte, hogy van

ez a szamár, aki amúgy nem szamár, de mégis. Meg itt történtek dógok, de egyébként nem történtek dógok. De a lényeg, hogy a gyerek...izé... a szamár iskolába akar járni.

Nézet nagyokat a tanár, hogy mi történik itt. De végül is látott ő már külön dolgokat is. Igaz, hogy akkor este volt, meg barátokkal volt, meg hát énekeltek, meg ugye elfogyott ez-az.. így végül azt mondta, hogy úgyis modern szabadtéri oktatás folyik, a szamár álljon csak oda oldalra. Aztán ha figyel, figyel. Ha meg inkább legel, akkor legel.

Így is lett! A szegény ember minden reggel elvitte Szacsacsit az iskolába, este meg hazahozta. És az élet ment tovább, szépen, boldogan. Még pillangók is voltak, ha a szamár véletlenül meg nem ette őket.

De aztán, amikor Szacsacsi 20 éves lett, elérkezettnek látta az időt, hogy újra megszólaljon. Nem volt ő bőbeszédű, de úgy látta, hogy 15 év mégiscsak eltelt már, mondhatna valami mást is. Na de mit mondhatna? Mit is mondhatna... Megvan hát!

- Édösanyám! Ugorjon má' el a szultánhoz, és hozza el a lányát!

A szegény asszony nagyot nézett. Nem is tudta, min lepődjön meg jobban! Megint megszólalt a szamár! Most már házasodni akar (mikkel etették őt abban az iskolában?!?!?!?!?!?!?!). És mindjárt a szultán lánya kell neki!

Gondolkozik is a hölgyzemély, hogy belógassa-e a lapátot a tűzbe, hogy jó vörös legyen, és csak utána üsse fejbe a szamarat.. Mert azért ilyet kitalálni! A végén még deriválni fog, vagy még rosszabb, parlamenti képviselő lesz...bár ott a többi szamár között nem tűnne fel... De aztán támadt egy még jobb ötlete!

- Apjuk!

- Nem csináltam semmit!!!

- Hát éppen ez a baj! Nem porszívóztad fel az istállót! Pedig hányszor szóltam neked! Ha nem akarod, hogy ezzel a tüzes lapáttal fenekeljelek el, akkor most azonnal elmész a szultánhoz, és megkéred a lánya kezét! Hé-hé-hé, ne rohanj! Nem magadnak, hanem Szacsacsinak! Na! Hova tűnt a lelkesedés?? Most már rohanhatsz!

Nézte a szegény ember az asszonyt, meg a lapátot is. De a szultánnak mégiscsak alig ezer katonája van...csak nem lehet olyan veszélyes, mint egy mérges feleség...

De persze a kapun sem jutott túl. Azt hitték az örök, hogy koldus. Adtak neki egy étkezési utalványt, majd hazahajtották.

Otthon kérdezi is az asszony:

- Megmondtad a szultánnak?

- Nem. - volt a válasz, majd a szegény ember bemászott az ágy alá, hogy ma inkább ott alszik.

A számár viszont nem hagyta annyiban. Csökönös volt, mint egy... hát mint egy számár. No meg tanult az iskolában a matek mellett társadalomtudományt és politikát is. Így azt mondja az asszonynak.

- pssssz! Hátul, a fészter rejtett ajtaja mögött találsz egy aranyból szőtt ruhát, meg egy zsák aranyat! Azzal menj vissza a szultánhoz!

- Na de hát az meg honnan van??

- Jaj, hát nem vetted észre, hogy a kertben másfajta levelek nőnek egy ideje?

- Jaaa, Apjuk azért vigyorok annyira minden este!

No de a szegény asszony másnap fel is vette az arany ruhát, és ment vissza a palotába. Lett is mindjárt mindenhol hanimeffendi, meg buyrun buyrun! Főleg, amikor 1-1 arany itt is, meg ott is gazdát cserélt! Még a VIP liftet is használhatta! Gondolta is az asszony, hogy nem olyan ostoba dolog ez az iskola.. no de a szultán elé jutott, így a feladatra kellett koncentrálnia.

Jobbra-balra megbillentette a csípőjét, amitől a szultánnak kiesett a szeme. Majd a témára tért, de gondosan ügyelt arra, hogy a szamaras rész kimaradjon.

De a szultán mégis rájött, kiről van szó, hiszen fél Anatólia tudott az esetről. Sőt! Sokan többet is tudtak, mint ami tényleg történt. Csakhogy a szultán is csapdában volt! Mert ország-világ előtt meghirdette, hogy nem fog a lánykéréssel vacakolni. Az első embernek odaadja, aki jelentkezik. Ez pedig minden jel szerint Szacsacs. Ez meg azért így mégsem lesz jó...

Időt kérve elküldte az asszonyt, majd összehívta a tanácsadóit, pasáit, meg mindenkit, aki csak az eszébe jutott. Rettentő mérges lett a szultán, volt nagy kiabálás, fejlecsapkodás, hogy tehetetlen, mihaszna banda! Hát senki se volt, aki a lányt megkérje? Hát mindent a főnöknek kell csinálnia?

Hiába mondták a pasák, hogy hát túl magas, meg minden kérdése úgy indul, hogy Sprechen Sie Deutsch? És akkor még ott van az, hogy Mercedes-t akar, de senki se tudja, mi az a Mercedes... A szultán csak még mérgesebb lett. Levágtatott még két-három fejet, majd azt mondta: A ti hibátok, oldjátok meg ti!

A tanácsadók és a pasák összedugták a fejüket. Már akinek megmaradt, hogy kitaláljanak valamit. Mire az egyik, Ali, azt mondta: Ott van az a hegy! Úgyis útban van! Ha azt el tudja tüntetni 40 nap alatt, akkor övé lehet a lány. Ha nem, akkor a feje sem lehet az övé.

Tetszett a szultánnak a megoldás, meg is üzent az asszonynak. De ő meg pánikba esett, hogy most mi lesz! De aztán úgy gondolta, ha nem mondja el senkinek, akkor talán mégsem történik meg ama szomorú esemény...

39 nap múlva azért csak odaszólt Szacsacsinak:

- Isten veled, fiam!
- Mi van? Felém dől a fa?*
- Nem, nem. A szultán holnap levágja a fejedet!
- De hát nem csináltam semmit!
- Éppen ez a baj! El kellett volna vinned onnan azt a hegyet!
- Mikorra kellett volna azt elvinni? Mi a határidő?
- Holnap!
- Holnap! De hát Édösanyám! El tetszett felejteni, hogy törökök vagyunk! Hát holnapra akár a vízcsapot is megszerelem! Mit nekem egy hegy! Feküdjön csak le nyugodtan aludni! Reggelre elintézem.

Az asszony nem hitt neki, de azért csak lefeküdt aludni. Előtte az ajtóba tette a férjét, hogyha reggel jönnének a katonák, akkor őt vigyék el előbb.

Hanem Szacsacsi az éjjel különös dolgot művelt! Mert ő valójában egy dzsinnkirály volt! Meg ugye tanult ám mindenféle hasznosat az iskolában! Hívta is a dzsinn szolgákat. Mondta nekik, hogy öltözzenek rendőr ruhába, és büntessék meg a hegyet tilosban parkolásért!

A hegynek nem kellett sok! Elég volt a parkolóbilincset beígérni, máris felszedte a köveit, és messzire elhúzott.

Másnap mindenki nagyokat nézett. Főleg akik eddig a hegyen éltek, most síkvidéki lakosok lettek. Csak a szegény asszony vigyorgott lelkesen, amikor beállított a szultánhoz. Őfényesség uraság viszont gyorsan időt kért, majd bemenekült a tanácskozó terembe. Onnan hamarosan Ali feje gurult ki egy mellékajtón.

A többi tanácsadó és pasa lelkesen győzködte a szultánt, hogy mégiscsak egy hegyet elvinni nem olyan nagy dolog. Ostoba ötlet volt ezt kérni a számártól. Ezt bármelyik ugyan úgy meg tudta volna tenni...Sőt! Szebben is, rövidebb idő alatt. És elég lett volna zsebbe fizetni, nem kell ÁFÁ-s számla...

A szultán rámutatott, hogy akkor a tisztelt urak vigyenek el innen egy másik hegyet is.

- Na de felséges uram! Nincs több hegy itt!
- Nincs bizony!
- Pedig vinnénk mi ám!
- Jaja, úgy elvinnénk, hogy vissza sem jönné!
- Én akár kettőt is el tudnék vinni, de hát egy sincs..

Miután ezt tisztázták, rátértek a 2-es napirendi pontra. Közben azért eltel néhány ebédidő, a

köztesben pedig uzsonna, reggeli, tízórai meg a vacsora is szóba jött.

A nagy tanácskozásban Ali 2.0 állt elő egy ötlettel: Ha már nincs hegy, fura a táj így magában. Szacsacsi, ha kell neki a lány, mutassa meg, hogy méltó hozzá! Egy hegyet bármelyik bugris el tud tüntetni. Na de tud-e a helyére aranypalotát építeni?

- Gyémánt ablakokkal!
- Kristály csillárokkal!
- Banánfákkal a kertben!
- Meg málnával!
- Ostoba vagy! Január van, nincs is málna

Ekkor felcsillant a szultán szeme!

- Mekkora ötletem támadt!
- Bizonyára felséges szultánom! - helyeseltek a tanácsadók és a pasák
- Húúú, de jó ötletem van! Ilyen még senkinek sem volt a világon!
- Ezért is ön a szultán, és nem mi!
- Mi lenne, ha azt kérnénk, hogy építsen egy arany palotát, málnással a kertben?!! Január van, nem tud málnát szerezni! Nem tudja a feladatot teljesíteni, és akkor végre levágathatom a fejét!
- Ó fényesség szultán! Micsoda ötlet! Micsoda mennyei ötlet! Mi földi halandók ilyet nem tudunk kitalálni. Mi csak egy banánt álmodtunk meg..
- Hát azt látom, hogy mindig csak az evésen jár az eszetek...

A szultán megüzente a szegény asszonynak az újabb feltételt, aki most még jobban stresszben volt. És inkább ismét a hallgatást választotta.

De az utolsó előtti napon, mégis megmondta Szacsacsinak, mi vár rá, és miért. A számár ismét megnyugtatta, hogy a holnap még messze van, és addig még annyi minden történhet!

Este össze is hívta a dzsinneket, hogy szerezzenek málna bokrokat. De olyat, ami éppen terem a málna! El is mentek a dzsinnek a világ összes bazárjába, de csak az isztambuliban találtak málnabokrot. De ott mindjárt választhattak színt, illatot, de még alakot is. Mert hát miért ne lehetne banán alakú az a málna?

A dzsinnek így málnabokrokkal, és a véletlenül megvett szőnyegekkel (no meg sok-sok megevett kebabbal) tértek vissza a gazdájukhoz, aki ez alatt nem tétlenkedett. Szacsacsi az internetről rendelt egy XXXXXXL-es arany palotát. Volt némi nehézség, mert Frozen feliratot, meg karaokézó Elzát nem akart hozzá, de végül megoldotta.

Másnap reggel a szultán csodálkozott nagyokat. De csodálkoztak az ex-hegyi, immár ex-síkvidéki emberek is, akik hirtelen a tüskés málna bokrok végtelenjében találták magukat.

Csodálkozott Ali 2.0 is, akiből rövid úton 0.0 lett. Mivel pedig nem volt Ali 3.0, a szultán feladta. Megengedte a lányának, hogy hozzá menjen Szacsacsihoz.

Na de a lánya nem akart menni. Úgy kellett odakötözni a számárhoz!

Csakhogy, amikor eljött az az este, amikor már a 18-as karikákat rakják ki, akkor Szacsacsi elől kicsit motoszkált, majd meghúzta a cipzárt, és hát nem egy csudaszép daliás legény bújt ki a számárbórból!**

A lány nagyon megörült neki, így boldogan éltek, míg el nem jött a mese második része...
(folytatjuk)

*Az idézet, c. török népmesék gyűjteményéből származik. Az eredeti mese is ebben a könyvben található.

** A székely és a fia fát vágnak az erdőben, azt mondja egyszer csak a fiú:

- Viszlát, Édesapám.
- Mi az Fiam, talán hazamész?
- Nem, csak maga felé dől a fa.

***Ezt a számárbórt estére egy hűvös, száraz helyre tette, és megtöltötte kecsketejjel, hogy .

2017-01-26

... és boldogan éltek, míg el nem érkeztek a második fejezethez.

És ez most éppen pontosan az!

A , hogy végül Szacsacsi csak megszerezte a szultán lányát, aki az elején búsulgatott, hogy hát milyen férj az ilyen. De aztán Szacsacsi levette a számárbőrét, és lám-lám, mi bújik meg alatta! Egy daliás legyén! De olyan, amitől a szultán lányának eláll a szava.

De ez csak az ő titkuk. A palotában mindenki úgy tudja, hogy lány egy számmal lakik együtt. Mígnem egyszer a szultán felesége aggódva kérdegeti a lányát a hálószoba titkokról. Meg hát mégiscsak, mi lesz így az unokákkal! Csak nem lesznek azok is szamarak?? Vagy még inkább kenta-szamarak (amolyan félig ember, félig szamár lények)???

A lány látja, hogy a kérdések közben az anyja egy különleges könyvet lapozgat: 1001 számár receptek. És ezen el is gondolkodott egy kicsit. Mert ha az anyja megsüti a férjét ebédre, akkor valószínűleg a szultán fog új férjet keresni. Pedig a mostani olyan helyes, hogy akár még egy török sorozat főszerepét is megkaphatná, míg a pasák hááát... A legtöbbször több ujja van, mint foga. Pedig ők is részt szoktak venni az évenként megrendezésre kerülő favágó bajnokságon. És hát ott nemcsak a balták szoktak repülni...

Így inkább azt választotta, hogy még mindig jobb, ha az anyja megtudja az igazat..

A szultán felesége viszont fondorlatos volt. Meg irigy is, mert hát az ő férje csak olyan, amilyen, nem is beszélve a háló szobáról... Meg egyébként is, amikor a barátnőivel összeül, mit meséljen a lányáról??

Éppen ezért cselhez folyamodott, és mikor mindenki ágyban volt, akkor ellopta Szacsacsi számár ruháját, és elégette.

Másnap Szacsacsi roppant mérges volt. A szultán lányát tette felelősnek a történetekért. Majd elmondta, hogy nem marad tovább, és inkább elmegy a dzsinnek országába. Utána huss, galambbá változott. Majd lett még egy huss, és elrepült.

A lány roppant dühös lett, és már azon gondolkozott, hogy melyik kútba dobja bele az anyját. De végül inkább útnak indult. Előtte azért magához vette a családi ékszereket, és teletömte a hátizsákját arannyal.

Ment, mendegélt, míg egy városhoz nem ért. Ott a pénzből egy pékséget nyitott, ahol mindenkinek ingyen osztogatta a kenyeret meg a simitet. Cserébe viszont mindenkitől megkérdezte, hogy látta-e Szacsacsit. De mivel ilyen nem volt, ezért tovább állt.

Ment, mendegélt, míg egy városhoz nem ért. Ott a pénzéből egy pékséget nyitott, ahol mindenkinek ingyen osztogatta a kenyeret meg a simitet. Cserébe viszont mindenkitől megkérdezte, hogy látta-e Szacsacsit. De mivel ilyen nem volt, ezért tovább állt.

Ment, mendegélt, míg egy városhoz nem ért. Ott a pénzéből egy pékséget nyitott, ahol mindenkinek ingyen osztogatta a kenyeret meg a simitet. Cserébe viszont mindenkitől megkérdezte, hogy látta-e Szacsacsit. De mivel ilyen nem volt, ezért tovább állt.

Ment, mendegélt, míg egy városhoz nem ért. Ott a pénzéből egy pékséget nyitott, ahol mindenkinek ingyen osztogatta a kenyeret meg a simitet. Cserébe viszont mindenkitől megkérdezte, hogy látta-e Szacsacsit. De mivel ilyen nem volt, ezért tovább állt.

Ment, mendegélt, míg egy városhoz nem ért. Ott a pénzéből egy pékséget nyitott, ahol mindenkinek ingyen osztogatta a kenyeret meg a simitet. Cserébe viszont mindenkitől megkérdezte, hogy látta-e Szacsacsit. De mivel ilyen nem volt, ezért tovább állt.

Ment, mendegélt, míg egy városhoz nem ért. Ott a pénzéből egy pékséget nyitott, ahol mindenkinek ingyen osztogatta a kenyeret meg a simitet. Cserébe viszont mindenkitől megkérdezte, hogy látta-e Szacsacsit. De mivel ilyen nem volt, ezért tovább állt.

Ment, mendegélt, míg egy városhoz nem ért. Ott a pénzéből egy pékséget nyitott, ahol mindenkinek ingyen osztogatta a kenyeret meg a simitet. Cserébe viszont mindenkitől megkérdezte, hogy látta-e Szacsacsit. De mivel ilyen nem volt, ezért tovább állt.

Eddigre viszont elfogyott a pénze. Ezért eladta mindenét, ami csak volt, és ment tovább, és megintcsak pékséget nyitott, ahol mindenkinek ingyen osztogatta a kenyeret meg a simitet. Cserébe viszont mindenkitől megkérdezte, hogy látta-e Szacsacsit. De mivel ilyen nem volt, ezért tovább állt.

No de inentől nincs tovább, mert most már tényleg nem maradt semmije. De azért még így is ment tovább. Míg nem eljutott egy házhoz. A háznál pedig volt egy kert. A kertben volt egy fa (több is, de az nem olyan fa volt). A fán pedig volt egy körte (több is, de azok sem olyanok voltak). A lány pedig leszakította ezt a körtét, és mivel nagyon éhes volt, meg is ette.

Ekkor a fa mellett állók fák (ezek azok, amelyek nem olyanok) nagyon mérgesek lettek. Le is szídták a körtét adó fát, hogy tehetett ilyen! Mi lesz akkor, ha ezt Szacsacsi megtudja! Jobb esetben csak széklábat farag belőle! Rosszabb esetben húszezer darabos dinoszaurusz kirakót!

El is szégyellte magát a körtefa. Eztán már csak almákat lógattak az ágai az arra járóknak...de ezt is csak egy kígyó biztatására tette.

A lány viszont (érdekes, hogy már a 100. oldalnál járunk, de még mindig nincs neve) nagyon megörült, hogy meghallotta Szacsacsi nevét. Be is tért a házba, és addig fűzte a szakácsot, amíg az felvette inasnak. Pedig a szultán lánya aztán nem volt se a konyha tündére, se a konyha ördöge. Szultáni családból származó lévén, fogalma sem volt, hogy néz ki egy konyha, és a kezdeti időszakban állandóan a fészerbe ment be véletlenül és kezdett el fát aprítani, hogy abból készítsen sültkrumplit!

Teltek múltak a percek, majd az órák, végül a napok, a hetek, de még a hónapok is. A lány megtanulta a varázslatos vajaskenyér elkészítését. De elsajátította a krumplipucolás bűvös technikáját is. Megismerkedett a sajtreszelés varázslatával is. Nem is beszélve arról a varázslatról, miként lesznek a koszos edények tiszták. Sőt! Már azt is tudta, miként lehet a mikros pizzát mikró nélkül felmelegíteni, és hogy melyik irányba kell a dolmát tekerni! Okos lány volt ő, csak hát.. na mindegy..

Egy napon azt mondta a szakácsnak, hogy meg akarja lepni Szacsacsit, így hagy ő főzze meg a vacsorát. Ettől a szakács roppant megijedt, mert tudta ő, miként járt az előző szakács, amikor meglepít főzött! Hát hogy ne tudta volna, hiszen ő forgatta a nyársat, amelyen a szakács volt! Így minden erejével megpróbálta a lányt lebeszélni erről a tervéről. Még a szekrénybe is bezárta, meg jól megkötözte.

De a lány valahogy csak kiszabadult, és csak megfőzte a meglepetéslevest. Különlegességként belerakta az eljegyzési gyűrűjét.

Nézett is nagyot Szacsacsi, amikor megakadt a fogai között! Mindjárt hívta is a szakácsot, aki csak úgy reszketett félelmében. És persze mindent tagadott.

Mármint abban a téren, hogy ő főzte volna a levest. Inkább elmondta, hogy van ott egy emberlány!

- És hogy hívják!

- Én azt nem tudom! Nem mutatkozott be!

Szacscaci elgondolkozott... neki se mutatták be.. Sőt! Az egész mesében csak neki van neve.. egy számárnak..illetve egy dzsinnek.. ez azért mégiscsak furcsa...

De azért mégiscsak annak a lánynak kell lennie, mert más lányról nem lehet szó. Egyszerűen nem lehet, mert akkor borul az egész mese...

Hívatta tehát a lányt! És amikor meglátta, így szólt:

- Hát mégiscsak eljutottál ide, és megtaláltál! De tudd meg, hogy hatalmas hibát követtél el! Mert ha a többi dzsin megtudja, hogy egy ember a feleségem, akkor megölnek mindkettőnket!

- Aha! Hát oldja csak meg kend uram! Nem én akartam egy számárhoz hozzámenni, aki

titokban egy dzsinn! Nem én menekültem el behúzott farokkal! Nem én voltam az sem, aki nem hajtotta le a wc ülőkét! Hát most egye csak meg kend, amit főzött! Meg azt is, amit én főztem! Hát már mindent én csináljak?? Talán én vagyok a dzsinnek királya!! Milyen tutyi-mutyi ijedős alakhoz mentem én hozzá... Bezzeg jött volna inkább a Huffnäger Pisti kérőbe! De nekem csak egy számár jutott, akiről kiderül, hogy tényleg csak egy számár...

Látja ám Szacsacsi, hogy vesztésre áll. És tényleg ő a dzsinnek királya. Mégiscsak kéne valamit csinálni. Így kínai álomport szór a levegőbe, mire rajtuk kívül mindenki elalszik.

Felkapja a hátára a feleségét, majd a kezébe nyom egy tükört, egy fésűt, egy korsót, meg egy papírt!

- Ó! Kösz! Már úgy hiányzott egy tükör! Te jó ég! Rémes a frizurám!
- Ezt nem azért adtam, te! Ez kell majd a meneküléshez! - mondta Szacsacsi, és mint egy bűvös paripa, vágatni kezdett
- Héééé! Már majdnem jó lett a hajam, erre a menetszél megint összekuszálja..

De nagyon messzire nem jutottak, mert a por mégiscsak kínai volt. Így a dzsinnek hamar üldözőbe vették a királyukat, és a feleségét. Amikor már nagyon közel voltak, akkor így szólt Szacsacsi

- Dobd hátra a tükört!
- Na még mit nem! Arra még szükségem lesz. Mégsem mehetek vissza kócosan a palotába!
- Jó, akkor a fésűt!
- És akkor mivel rakom rendbe a hajamat? Az ujjaimmal? És ha ettől lejön a lakk is a körmeimről??
- Akkor legyen a korsó! Csak dobjad már, mert mindjárt utolérnek!

A szultán lánya hátra dobta a korsót, ami csodák csodájára hatalmas tengerré változott. Ezt pedig az üldöző dzsinneknek meg kellett kerülniük. Így a menekülők jókora előnyre tettek szert.

Csakhogy a dzsinnek ismét kezdték utolérni őket. Nemcsoda, hogy gyorsabbak voltak, hiszen egyik se cipelte a feleségét a hátán.

A szultán lánya látta, hogy ez nem lesz így jó. Nem is kérdezett, nem is gondolkodott, mindjárt az üldözők közé dobta a fésűt. Az pedig, csodák csodájára áthatolhatatlan sűrű erdővé változott. A dzsinneknek ezt is meg kellett kerülniük. És ezzel megint egy kis előnyhöz jutottak a menekülők.

De a dzsinnek ismét erőre kaptak, és ismét ott loholtak Szacsacsi nyomában. Ekkor a szultán lánya a tükört dobta eléjük. Abból pedig egy hatalmas kristály lett. Amelyik dzsinn erre rálépett, úgy elcsúszott, hogy többi nem tudott felállni. A többiek inkább ezt is megkerülték.

Nem volt már más, a szultán lánya hátradobta a papírt is. Az egyik dzsinn felvette, elolvasta, majd vonyítva elfutott az ellenkező irányba. Erre a többi dzsinn is odament megnézni, mi lehet ez a félelmetes papír. De amelyik csak elolvasta, sikoltozva menekült, hogy minél messzebb legyen.

- Mi van azon a papíron? - kérdezte a lány?

- Felszólítás az adóhátrányok befizetéséről... - válaszolta Szacsacsi.

Így, hogy megszabadultak az üldözőktől, kényelmesen mentek be a palotába. Előtte azért 40 napra megálltak a sarki fodrásznál, hogy a lány mégiscsak rendbe szedhesse magát.

Mikor megérkeztek, a lány többé nem titkolta, ki is a férje valójában. Mindenki büszke volt rá, hogy utána eredet, és visszahozta. És most ezúttal rendeztek egy igazi esküvőt is. Egy akkorát, hogy 40 napig is eltartott.

"Tegnap én is ott jártam. Három almát kaptam. Egyet annak adtam, aki elmesélte, egyet annak, aki leírta, egyet annak, aki hallgatja..."*

Vagyis jár nektek egy alma.

Itt a mese vége!

* Részlet c. török népmesék gyűjteményéből. Az iménti történet is a könyv egyik mesének a feldolgozása. Ki az eredetire kíváncsi, ott tudja elolvasni.

2017-01-27

Ezúttal új utakon zötykölődünk kocsikázunk. Olyan helyen, amiről nem is gondolná az ember, hogy ez is egy 15-20 milliós város közepén van.

Kiindulópont ezúttal és Beşiktaş. A cél viszont Arnavutköy, Mégpedig a hegyek irányából érkezünk, mert az olyan izgalmas (mondtam én, amikor elindultunk).

A háttérben az otantikus zene helyett Árpi kiabálja az útirányokat. Szintén otantikusan.. vagy inkább ordas farkas módjára.

Persze, mire a kamera ténylegesen elindult, az út jelentős részét bejártuk. Jó lenne találni végre egy rendes autós felvevő programot. Olyat, ami a térképet, és a km-eket is mutatja. Mert végül is videót a sima fényképezőgép program is tud készíteni. Egyenlőre a többi program extra funkciói abban merültek ki, hogy rosszabb minőségű videókat készítettek, több gombnyomkodással, kerülő úttal, amelyeket végül alig lehetett kipiszkálni a telefon memóriájából..

Szóval a videó már Beşiktaş határán kezdett el működni. Formailag nem fogunk ebből a kerületből kimenni, mert Arnavutköy is ide tartozik. De az, amit az emberek Beşiktaş-nak hívnak, pont itt véget. Következő helyeink Zincirlikuyu (Láncoskút), Levent (Levente, mint katonai rang), majd Arnavutköy (Albánfalva).

Mindjárt a videó elején jobbra a Zorlu Center nevű luxus bevásárló központot láthatjuk. Ő azok közé tartozik, amelyek szakítottak a legyen unalmas és sötét, de dobjuk fel sok csillogó lámpával stílussal. Így félig nyitott, félig zárt (föld alatti) pláza és színház lett belőle. Nem is beszélve az exkluzív emeleti helyiségekről! No és a játszótér sem piskóta!

Egyetlen hátránya, hogy pont szélirányba épült, tölcsér alakban. Így mikor télen vígan süvít az ordas szél a Boszporusz partján, akkor a Zorluban csak azért sikerül két lábon megmaradni, mert azok jól odafagynak. Viszont a helyhez rögzített vásárló nem igazán vásárló. Ezért a sarkvidéki légkörök elkerülésére üveg folyosókat építettek az udvarra.

No de menjünk tovább!

Vagyis mennénk, de éppen dugóba kerültünk. Azért nem kell izgulni! Ez csak amolyan baba dugó. 3 perc múlva már padlógázzal száguldhatsz be az alagútba!

Amint kijutottunk a fényre, olyan, mintha egyúttal a külvárosba is értünk volna. Bár az még legalább 20 km-el odébb van. Itt lehet látni fákat, bokrokat, tuskés bokrokat. Meg persze autókat is.

Pontosan az 5. percnél érdemes a videót megállítani. Itt az Árpi, pontosabban a navigációs program (waze) azt javasolja, hogy menjek balra. Igen, ez mondjuk nem egy rossz ötlet. A tábla nekem viszont azt mondja, hogy jobbra menjek. Voltak már izgalmas kalandjaink a miatt, mert a navigációs programot követtük. Ő ugyanis nem tud különbséget tenni a járható és a nem járható kisutcák között.

Itt most tényleg lehetne balra is menni. Mert arra is van egy út, talán még jobb is, mintha jobbra megyünk. Csak éppen a múltkor pont itt mentünk balra, aztán egy olyan utcába küldött be a navigáció, hogy rettenetesen elkeveredtünk az egyik vízmosásban. Már ott tartottunk, hogy inkább a vállunkra vesszük a kocsit, és levisszük a lépcsőn...

Most inkább megyünk jobbra.

Ez a kerület, ahol most vagyunk, úgy hívják, hogy Levent. Jellemzően a 80-as években épült, és sokban hasonlít Budapest perem vidékére. Itt kertes házakat is találunk. Jobbakat, meg kevésbé jobbakat is. Meg elegáns lakóparkokat is.

Ezen az úton nem igazán látszik, de valójában ez a kerület nagyon felkapott, és drága. A felső középosztály lakik itt, akik azért még nem akarnak Boszporusz parti palotákba költözni.

Ebben a városrészben megyünk egészen 6:30-ig, amikor egy mindenki-megy-mindenféle típusú kereszteződésben balra kimegyünk. És ezzel újra egy erdős-fás hangulatú helyre jutunk.

Valójában itt egy katolikus (jellemzően görög) temető mellett megyünk el.

Itt megint eljutunk oda, ahol a navigáció jobbra küld, mi pedig balra megyünk (7:30). Nagyon jól emlékszem, mi történt, amikor jobbra mentünk! Köszönöm, az egyszer elég volt! Sőt!

Úgyhogy követjük a temetőt, és balra megyünk. Ezek után fogunk látni havat is!

Ez az út, ahova a STOP tábla (8:30) lejutunk egy vízmosás. Itt jutunk le Arnavutköybe.

Valaha egy patak lehetett az alján, az utak pedig ennek a két oldalán haladtak. Ma is őket lehet használni. Ebből a bal oldali az izgalmasabb és a praktikusabb is, mert direkt a célhoz vezet. A sárga busz után (9:18) lehetett volna ráfordulni. De hogy-hogynem, ott most egy behajtani tilos tábla van!

Ez mindig itt volt? Nem emlékszem rá... Mivel adásban vagyok, inkább nem megyek szembe a forgalommal. Majd amikor nem látja senki...

Tehát a vízmosás jobb oldalán döcögünk lefele, hála a macskaköves útnak. És ezzel be is

érünk Arnavutköy-be.

[iframe width="500" height="281"

src="https://www.youtube.com/embed/WIKo_xwaTRo?rel=0" frameborder="0"

allowfullscreen]

2017-01-30

Egyszer réges-régen, egy távoli országban élt egy úr. De mivel török volt, meg az a messzi-messzi ország Törökország volt, ezért a megtisztelő megnevezés a bég volt.

Mellékesen pedig volt két felesége is. De ők csak azért írták le, hogy mindenki irigy legyen. A történet szempontjából ennek nincs jelentősége*.

És volt egy szolgálója is.

Jah, meg gazdag volt.

Egyik nap a szolgának az volt a feladata, hogy menjen ki az erdőbe és vágjon fát, hogy legyen tüzelő. Ebből mindjárt azt is megtudhattuk, hogy bizony nem dög meleg volt. Sőt! Olyan időben küldték ki a szegény legényt, amikor igencsak hideg volt (különben minek küldték volna...). De azért kiment a fiú a hóba, és látja, hogy itt még annál is hidegebb van, mint ő gondolta.

És ha már gondolatok voltak a fejében, akkor arra is gondolt, hogy ebből elég. Inkább átköltözik egy olyan helyre dolgozni, ahol nincs ilyen rettenetesen hideg.

El is döntötte, hogy este, a nap végén beadja a felmondását.

Csak hogy a gazda ezt megsejtette, mit akar a legény. Ezért meghagyta a feleségeinek, hogy estére különleges vacsorát készítsenek. Így mikor este a fiú evett, akkor elszégyellte magát, amiért el akarja hagyni ezt a kedves családot. Így inkább másnap is dolgozott.

A következő nap viszont még hidegebb volt, így a legény ismét csak elhatározta, hogy este összepakol, és elmegy máshova.

De estére a feleségek még finomabb, még gazdagabb vacsorát készítettek. Így a fiú ismét csak a maradás mellett maradt.

Harmadnap már olyan hideg volt, hogy a fa odafagyott a levegőbe. Nem is lehetett kivágni őket, csak a kérget lehetett vakarászni. A legény el is határozta, hogy most már bármi is legyen, elmegy. Mert ha holnap is ki kell mennie a hidegbe, egész biztosan felfalja ott valami. Bár hogy mi, azt nem tudta, lévén ebben a hidegben még a jegesmedvék is inkább otthon maradtak.

Látta ezt a bég is, és úgy döntött, ma este nincs vacsora. Mert ha a fiú megint annyit eszik, hogy a végén lefordul a székről, akkor nem lehet vele beszélni.

Este meg is történt a beszélgetés. A legény bejelentette, hogy felmond, a bég pedig aláírta a kilépő papírjait. De búcsúzóul, még azt mondta, hogy nagyon megszerette az ifjút, akit úgy kezelt, mintha csak a saját fia lenne. Így adott neki egy inget, egy ládikát, és egy paripát.

Az ing olyan sűrű anyagból készült, amin nem jut át a golyó.

A paripa a leggyorsabb ló a világon. Senki se tudja utolérni. És úgy hívják, hogy Égi felhő. A ládikában pedig egy arab van. Egy varázserejű arab.

- Arab? Nem lehetne inkább olyan, amelyikben dzsinn van?

- Áh, a dzsinnek idejét múltak. Meg nem is megbízhatóak...Bezzeg az arabok!

Ezek után a fiú felült Égifelhőre, és indult. Akármerre, csak meleg legyen, mert már nagyon unta ezt a hideget.

Ment is a paripával addig, ameddig meleg nem lett a helyzet. Mert a helyzet bizony tényleg meleg lett: a fiú egy véres csata kellős közepébe érkezett. És láthatóan senki sem fázott, mert mindenki igencsak izzadt.

A fiú gondolt egyet, és itt megállt. Majd kinyitotta a ládát, ahonnan kibújt az arab. De ennek akkora szája volt, hogy a csillagokig ért, és még a Hold is nekiment keringés közben (ez valamiért fontos a mesében). Kérdezte is, hogy Mit kívánsz kisgazdám?

A fiú pedig kívánt egy hadi sátrat. De nézte az arab, és úgy döntött, hogy ad egy kicsit a reklámnak is. Így egy olyan hadi központot épített, amit még a NATO is megirigyelhetne. Volt ott radar, meg légelhárító rakéta. Nem is beszélve a szöges drótos villanykerítésről. Öröknek pedig fekete embereket állított.

Az egyik szultán észrevette ezt. Tekintve, hogy milyen felszerelt bázisról volt szó, a csoda az, hogy a másik a szultán miért nem látott semmit...

Tehát látja is az A szultán, hogy ott egy katonai bázis, és elgondolkozik, hogy ki lehet ott, mit akart, is legfőképpen: mikor fog elmenni onnan. Így követeket küld a fiúhoz.

Csakhogy a követek pedig látják a fekete őröket, akiktől roppant megijednek. Ezt látva a szultán inkább a vezíreket küldte, mert azokért kevésbé kár. Ők be is jutottak a hadi bázisba, és elmondták, hogy az ő uruk szeretne találkozni a másik úrral. Mindezt jó lenne a másik sátorban megtenni, ahol a háttérben hallható autentikus csatazaj kellemes hangulatot is ad.

De a fiú azt válaszolja, ahogy ő bizony nem megy!

A vezírek, fogva a fejüket, nehogy elguruljon, visszamennek az A szultánhoz, akinek nem tetszik a másik pimasz viselkedése. Erre azt üzeni, hogy csak akkor megy át, ha a két tábor között vörös szőnyeg lesz, rózsaszírom hintó táncos lányokkal, őt pedig egy önműködő

szekér vigye át.

A fiú erre azt mondja, hogy hát legyen. Majd szól az arabnak is, hogy akkor tessék dolgozni, mert tényleg legyen is így! És lám, tényleg így lett.

Úgyhogy az A szultán immár a mozgó szekéren, a táncos lányok között, annyi rózsaszírommal, hogy majdnem megfullad, át is megy a fiúhoz. Itt pedig megállapodtak, hogyha a legény segít az A szultánnak megnyerni a csatát, akkor megkapja a legkisebb lányt. Azért mégiscsak egy csatáról van szó, nem pedig sárkányról, vagy valami más hősi tettről. Elégedjen csak meg a legkisebb lánnyal.

Ezek után az A szultán seregei legyőzték a B szultán seregeit. És a csata véget is ért. A mesében mindez 1 mondatban megtörténik, és nem írnak róla semmit, mégis hogyan, meg minként... Az ifjú valami hősies tettet hajtott végbe? Vagy talán az ijesztő fekete örök csináltak valamit? Vagy az arab mindenkit felfalt a hatalmas szájával?

Sajnos a történeten nagyon látszik, hogy aki a mesét gyűjtötte már nagyon haza akart menni. Így csak azokat a részeket dolgozta ki, amelyek szerinte fontosak, vagy tanulságosak. A gond csak az, hogy minden jel szerint emberünk semmi olyat nem talált, ami szerinte fontos lett volna...

Ezeket a részeket eztán @-al jelöljük.

Ezek után mind (mármint az A szultán és a fiú) hazamentek a palotába. Lett 40 napos esküvő, meg minden, ami ilyenkor kell. Meg boldogan éltek, míg...

Csakhogy kiderül, hogy a csata valójában azért zajlott, mert a legkisebb lány a B szultán fiát szerette. Meg fordítva. Így a lány egyáltalán nem örül annak, hogy egy teljesen vadidegen fiúhoz került, akinek ráadásul még egy nagyszájú arabja is van. Bár hogy azt hol tartja, nem tudja senki.

A B szultán fia álruhában be is oson az A szultán palotájába, egyenesen a lányhoz. És őt pedig megbízza, hogy találja meg a titkot, hogyan is tudott az A szultán nyerni.

A lány pedig meg is tudja ezt a titkot (@). Majd pedig, amikor amikor a fiú vadászni megy, akkor kicseréli a varázstárgyakat közönségesre. Vagyis a golyóálló ruha helyett egy nem golyóálló ruha lesz. A nagyszájú varázsló arab helyett pedig egy nem nagyszájú és nem varázsló, de kitartóan egy arab úriember lesz a nem varázslatos ládában. Persze így már sokkal nehezebben fért be a ládába.

Ezek után a B szultán fia megszokott az A szultán lányával.

Persze erre az A szultán roppant mérges lett. És bízva az ifjú varázserejében, mindjárt csatába is vonult. Csakhogy, amikor éles helyzetben kinyitják a ládát, az arab sehogy sem

akar kijönni. Taszigálják, húzgálják, lökdösik, de még be is olajozzák. De csak nem sikerül kiszedni a ládából. Így pedig a csata elveszett.

Még az ifjú is úgy megsérült, hogy halottnak hitték, és ezért felrakták a lovára. A ló viszont okos volt, és visszament az eredeti gazdájához, a béghez.

A bég bekötözte a fiú sebeit, és felgyógyította. Amikor pedig az ifjú kinyitotta a szemét, akkor a bég megkérdezte, mi történt.

Miután pedig a megtudta, hogy a fiú elvesztette az ajándékokat, egy akkora pofont adott neki, hogy a levegőbe repült.

Amikor pedig visszaért a földre, akkor megkérdezte a bég: Tanultál valamit? De mivel nemleges választ kapott, egy még nagyobb pofont kapott az ifjú.

Aztán amikor pedig az ifjú harmadszorra repült át a háztető felett, akkor ismét megkérdezte a bég, hogy Tanultál valamit?

- Igen, mindent láttam, mindent megtanultam!

A válasz helyes volt, így ajándékol a bég egy zsák ajándékot adott a fiúnak. Majd kihajította útnak engedte.

A fiú ezúttal a B király várába ment, ahol egy szegény öregasszonynál szállt meg éjszakára. Majd reggel így szólt az öreg hölgynek:

- Öreganyám, én mos lóvá változom (láthatjuk, hogy míg a magyar mesékben inkább valaki lóvá tette a másikat, addig a török mesékben bárki bármikor csak úgy lóvá változhatott). Vigyél a palotához, és adj el a lovászoknak. Aztán menj be a palotába. A királyfi felesége le fogja a lovat vágatni. Azon a helyen kinő majd egy ciprusfa, de az asszony azt ki fogja vágatni. Kapd el az első forgácsot, és vidd, dobd be a fürdőbe.

Itt ezen a ponton szeretnénk megkérdezni az utazásban és szállásban dolgozó olvasóinkat, hogy volt-e olyan ügyfelük, aki egyik reggel hasonló kéréssel rukkolt elő.

Az öregasszony, nekem aztán mindegy vállrándítással fogta a lóvá változott ifjút, és elvitte a palotába. Ott a királyfi nagyon megörült a csodás paripának, és mindjárt hívta is a feleségét (aki nem tudja követni, ő az A szultán lánya).

Csakhogy a nő azonnal felismerte, ki is a ló valójában, így mindjárt levágatta (lett belőle sok-sok kolbász). Csakhogy a mézszárlás helyén másnap egy hatalmas citrusfa nőtt. Csakhogy (csakhogy legyen még csakhogy) az A szultán lánya ismét felismerte, ki is van benne. Így azonnal kivágatta.

Ekkor megérkezett az öregasszony és magával vitte az első forgácsot, amit utána bedobott a

királyfi fürdőbe.

Pár nap múlva az B szultán fia pontosan ugyan ebbe a fürdőbe ment. Itt pedig levette a varázsinget, és letette a varázsládát (benne az arabbal). A vízben pedig egy kacsza úszkált. A detektívregényeken edződött olvasóink bizonyára kitalálták, hogy ez a kacsza nem más, mint az ifjú. Aki csak erre a pillanatra várt! Kicszerélte a ruhát és a dobozt. Így nála volt az igazi, a varázslatos.

Ezek után felugrott Égifelhő hátára, ellovagolt az A szultánhoz, majd csatába vonultak, amit meg is nyertek, majd pedig az A szultán lánya és a B szultán fia megkapták a méltó büntetést (bármilyen is volt az), az ifjú pedig összeházasodott a középső lánnyal (ez már előléptetésnek számít!), és lett 40 napos esküvő; mese vége. <- ez így egyben, egy levegővel. (@@@@)

Meg persze boldogan éltek, stb.. De most tényleg!

Álmodjatok szépeket, és ne kérdezzetek bele a mese logikátlan részeibe (pl, miért nem lehetett mindjárt kacává változni, meg miért nem főtt meg a kacsza a hamam-ban, ha napokig ott volt, és miért nem hajította ki őt senki?)!

Ez a történet is a c. török népmesék gyűjteményéből lett merítve, és újrafeldolgozva.

* Valójában van jelentősége annak, hogy a bégnek 2 felesége van. Ez ugyanis egyben a gazdagságát is mutatja. Mert nem elég, hogy valakinek több felesége van, azt el is kell látni. Mégpedig mindegyiknek egyforma bánásmód jár.

2017-01-31

Ma mesénk ezúttal az eredeti (Boszporuszi tündérvilág) való.

Volt egyszer egy öreg favágó, és volt neki egy fia. Amikor az öreg tényleg nagyon öreg lett, és érezte, hogy nincs már sok hátra, akkor odahívta a fiát.

- Fiam, ha maholnap meghalok, te továbbra is menj ki az erdőbe fát vágni. De ott van az a bizonyos Fa. Őt ne közelítsd!

Ennyit mondott csak. Semmi elrejtett kincs, vagy jótanács, óvakodj a törpétől, hasonló... Aztán másnap meg is halt.

A fiú (kinek az eddigi mesékhez hasonlóan nincs neve) továbbra is minden nap kiment fát vágni. Mígnem egyszer csak eszébe jut, hogy mit is mondott az apja. Hiszen van az a fa! De vajon mit tudhat az a fa, hogy az apja óvta tőle! Fogta hát a szamarát, és elindult, hogy kiderítse.

Meg is találta a fát. De ahogy menne a közelébe, a fa fogta magát, felállt, és elindult. Mégpedig úgy, mint aki menekül. De csak éppen hogy. Nem feltűnően. Nem úgy, mint aki tényleg menekül, hiszen miért is félne egy fa egy baltás favágótól, akinek még szamara is van? Úgyhogy csak barátságosan, jó nagy léptekkel gyalogolt el felé.

A fiú akárhogy is próbálta, csak nem érte utol a fát. De hát nem is versenylovon ült, hanem csak egy szamáron.

Miközben így kergették egymást, besötétedett. A fiú gondolt egyet, hogyha már idekint éri az éjszaka, akkor felmászik egy fára, és ott alszik. A fa alá pedig kikötötte a szamarát.

Másnap reggelre a szamár eltűnt. Bizony, hogy farkasok ették meg! Ez nemcsak abból látszott, hogy a szamárnak a csontjai ott voltak a fa alatt. És nemcsak abból, hogy mindenféle szalvéta maradványok, sörös üvegek és mosatlan tányérokat lehetett látni. Hanem egy feliratból is: "Köszönjük a vacsorát! Üdv: a farkasok"

A fiú szomorú volt a szamár miatt. De ha már elvesztette a fa miatt, akkor kideríti, hogy mi is az a nagy titok! Így a következő napon is követi a fát. De ismét este lesz, mégse éri utol. Ezért a fiú ismét egy fa tetején tölti az éjszakát.

Másnap tovább folytatja a fa üldözését. Csakhogy ezúttal találkozik egy elefánttal. Meg egy kígyóval. És ez a kettő éppen egymással harcol. Mégpedig élet-halál harcot! De úgy tűnik, hogy patthelyzet alakult ki.

Kéri a kígyó is, hogy segítsen, mert meghálálja. Kéri az elefánt is, hogy segítsen, mert meghálálja.

A fiú gondolkozik egy darabig. Úgy látja, hogy könnyebben tud a kígyónak segíteni, és közös erővel le is győzik az elefántot.

[caption id="" align="aligncenter" width="297"] Ahogy a kígyó győz az elefánt felet. Forrás: Antoine de Saint-Exupéry: A kis herceg[/caption]

A kígyó nagyon hálás volt, és megkéri a fiút, hogy legyen az útitársa. A fiú gondolkozik: egy fát kövessen, vagy egy kígyót. Inkább a kígyót választja.

Nemsokára elérnek egy forráshoz. Azt mondja a kígyó a fiúnak. Ő most bemegy a vízbe, és lesz majd nagy durrogás, égzengés, földindulást, minden. De nem kell ám félni, mert ez csak azért van, hogy ő visszaváltozzon emberré.

Jól van, gondolja a fiú, nem neki kell átváltoznia. A kígyó pedig belemászik a vízbe.

Lesz is mindjárt hatalmas égzengés, durrogás, földindulás! És tart percekig, majd órákig. A fiú már ott tart, hogy gatyát cseréljen, amikor egy dalia legyén jön ki a vízből.

- Na milyen lettem? Én vagyok az, a kígyó!

Így mennek tovább. A mese szerint "Keveset mennek, sokat mennek, kávéit isznak, csibukoznak*, jácintot ültetgetnek (nem sietik el ezt az utat...)" Majd eljutnak kígyó házához.

* Csibuk: a magyar nyelvbe valószínűleg a törökökből került, ahol nem a pipát jelenti, hanem a pipaszárat, még pedig a hosszú és borostyán kövekkel ékesített jázmin- v. rózsafából készült szárat. Csibukcsi az a szolga, aki urának elkészíti, vagyis megtömi és meggyújtja a pipáját és arra ügyel, hogy a C.-készülékek rendben legyenek.

Forrás: Pallas Nagylexikon

- Figyelj! Itt lakom az anyámmal. És hát tudod... mégiscsak az anyám...izé.. szóval. Tudod, milyen az anyák... Nem szereti, ha mindenkivel barátkozom... Bemegyek egyedül, és elmondom, hogy te mentettél meg. És akkor majd hívlak. Azt mondom, hogy te vagy a testvérem... De aztán jól figyelj! Ha helyel akarnak kínálni, ne fogadt el! Ha étellel akarnak kínálni, ne fogad el! Ha kávé és csibukot kínál, ne fogadt el. Akkor majd megkérdezi, hogy mégis mit adhat. Mond azt, hogy a polcon lévő tükör darabkát kéred.

Be is megy a kígyó, majd kis idő múlva kikiált: Gyere be testvér!

Erre a kígyó anyja megkérdezi, hogy ki is, mi is az a testvér. Mire a kígyó elmondja, hogy az a fiú mentette meg az életét. Erre az anya mindjárt behívja őt a lakásba. Hellyel, étellel, de még kávéval és csibukkal is kínálja, de a fiú nem fogad el semmit. Kérdi az anya, hogy akkor mit is adhatna. Mert valamit azért csak szeretne adni neki.

- Csak azt a tükör darabkát ott a polcon.
- Hát az nem!
- De anyaaaaaa! Megmentette az életemet!
- Jah, az más. Nesze, vidd!

El is indul a legény, immár egyedül, egy darab tükörrel. Nemsokára elgondolkozik rajta, hogy mégis, mit tud ez a tükör darabka, hogy ennyire ragaszkodnak hozzá. Így nézi, forgatja a darabkát, mígnem pont belepillant. Ekkor egy hatalmas arab jelenik meg előtte, kinek akkora a szája, hogy egyik vége a földön, másik vége a csillagok között.

Jó lenne tudni, honnan jött ez a törököknek, hogy a dzsinnek helyett nagyszájú arabok varázsolgatnak.

[caption id="attachment_10797" align="aligncenter" width="450"] Az irdatlan ajkú arab -
Forrás Kúnos Ignác könyve[/caption]

A fiú ennek láttán nagyon megijed (elnézve a képet ez teljesen érthető is). Remeg a keze-lába-mindene. De az arab azt mondja: Mit parancsolsz szultánom?

- Jaaah, hogy én vagyok a te szultánod? Az teljesen más! - gondolja a fiú. És ha már lehet parancsolni, akkor parancsol is egy kis ételt. De olyan igazi, törökös legyen ám! Dolma, dönet és főleg baklava legyen ám benne bőségesen! Hozzá sok sok ayrannal.

És így is lett! Így a fiú jól teletömte magát. És amikor úgy érezte, hogy több már nem fér bele, akkor kért még két adagot.

Nos igen, ez így jó lesz. De vajon mit kérjen még? - gondolkodott a fiú. Mivel jobb ötlete nem volt, kért egy palotát.

És mindjárt lett is egy palotája. De olyan csodálatos, hatalmas, meg gazdag, ami egyetlen egy földi szultánnak sincs.

- Ez nem lehet igaz! - gondolta a fiú, és gyorsan megkérte az arabot, hogy tüntesse el.
- De mi van, ha mégis igaz! - gondolta a fiú, és gyorsan megkérte az arabot, hogy mégiscsak hozza vissza. Meg ha már úgyis palotákat építget, akkor tegye bele az otthoni szultán lányát is.

És így is történik!

Körülnéz a legény, és látja, hogy ott egy csodálatos, gazdag palota. És ott van benne a szultán csodálatos (és gazdag) lánya is.

Körülnéz a lány is. És látja, hogy ott egy csodálatos, és gazdag palota. És látja, hogy ott egy legény is. Az apja meg sehol. És a testőrsége sem. A legény meg...hát, hmhhh! Úgyhogy mindjárt beleszeret.

Úgyhogy mindjárt megkéri a nagyszájú arabot, hogy teremtsen oda harangot, házasságkötőt meg még 2 tanút is, és mindjárt össze is házasodnak.

És boldogan élnek, amíg...

De ajajaj! Még csak a mese közepén tartunk! Mert hát mi történt szegény szultánnal?? Egyszer még ott a lánya, majd egy pillanat múlva már nincs ott a lánya.

Búsul is szegény uralkodó, és küldi is ki a katonákat, embereket, meg akit csak talál, hogy keressék meg a lányát. De senki se találja sehol...

Egyszer csak egy öregasszony jelentkezik. Ki azt mondja, hogy a szultán készítsen egy akkora ládát, amiben ő belefér (mármint az öregasszony). És tegyen mellé 3 napnyi ételmet. Majd jól szögelje le a ládát, de csak miután az öregasszony belemászott. És dobja be a folyóba.

Így is történik. Az öregasszonyt 3 napnyi hánykódás után a halászok találják meg. Ez pedig hogy, hogyan, éppen a varázs palota közelében van.

Elmegy az öregasszony a palotához, és ott bekopogtat. Hát éppen a szultán lánya nyit neki ajtót. Főleg azért, mert senki más nincs. A férje is vadászni van. Meséli az öregasszony, hogy milyen nyomorúságos állapotban van ("Jáj lányom! Betettek egy ládába, és bedobtak a tengerbe. Ott 3 napig hánykolódtam"). A szultán lánya megsajnálja, így azt mondja, hogy este jön a férje, és megkérdezi tőle. Addig foglaljon helyet, szolgálja ki magát, stb... de lehetőleg odakint.

Este megjön a férj, és a szultán lánya tényleg megkérdezi, hogy bejöhete az öregasszony. A férj pedig megengedi neki. Így másnap reggel az öregasszony beköltözik a palotába.

Bent látja, hogy a hatalmas épületben senki sincs, csak a szultán lánya. Senki se dolgozik, de mégiscsak van étel. Ezen el is gondolkozik. Majd megkérdi a szultán lányát, hogy nem unatkozik-e. És ha igen, nem örülne-e egy beszélgetőtársnak. "Én lányom nagyon jól ismerem az alapozók titkát. Nézz csak rám! Alig nézek ki száz évesnek! Pedig ötszáz is elmúltam ám!"

A szultán lánya azt feleli, hogy megkérdezi este a férjét. Addig mindenki unatkozzon magában.

Este megjön a férj, és a szultán lánya, ahogyan ígérte, meg is kérdezi. Aki megengedi, hogy a

lány együtt töltse az időt az öregasszonnyal.

Másnap már együtt énekelgetnek, kosarat fonnak meg sapkát kötögetnek. Meg a következő napokban is. És a következő hetekben is. Mígnem az öregasszony felteszi a nagy kérdést: ha senki sincs, aki dolgozna, akkor mégis, hogyhogy mindig minden megvan, amire szükség van.

Erre azt feleli a szultán lánya, hogy ő sem tudja. Még sosem gondolkozott el ezen (mondjuk ez látszik, hogy őfelségének nem a gondolkodás az erőssége). De majd este megkérdezi a férjét.

Este megjön a férj, és a szultán lánya, ahogyan ígérte, meg is kérdezi. Mire a fiú elmondja, hogyan egy varázstükör ad meg mindent, amit csak kér.

Ezt másnap reggel a szultán lánya el is mondja az öregasszonynak. Aki kérdezi is a lányt: nem volna jobb, ha a tükör darab inkább nála lenne? Hiszen a férje egész nap távol van... Így viszont ha valamit szeretne, akkor azonnal kérheti. Nem kellene estig várni.

A szultán lánya erre elindítja az este_megkérdezem_a_férjem.mp3 fájlt, és ezzel el is van estig.

Este megjön a férj, és a szultán lánya, ahogyan ígérte, meg is kérdezi. A fiú gondolkodik, és arra jut, hogy tényleg, miért is ne! Odaadja a tükördarabot a feleségének. Akitől pedig az öregasszony könnyű szerrel megszerzi (lássuk be, ez nem olyan nehéz feladat. Elég egy "Odanézz! Elefánt!", és már meg is van a tükör).

Amint megszerzi a tükördarabot az öregasszony, mindjárt belenéz. Meg is jelenik előtte a nagyszájú arab. De az öregasszony látott már ennél furább dolgokat is. Pl. amikor a lovász fiú azt mondta, hogy van neki, és kiderült, hogy nincs is. Mindjárt tudja is az asszony, hogy mit kell tenni. Utasítja az arabot azonnal, hogy vigye haza a lányt, a palotát pedig gyűjtsa fel. Amikor leégett, a maradványaira ültesse fel a fiút a macskájával. Meg adjon nekik valamit enni is.

És így is történik!

Ül a fiú a palota romjain a macskájával, és érthető okokból nincs kedve enni. De azért magával vitte az ételt, amikor útnak indult.

Nagy szomorúan el is jut a szultán palotájáig, ahol végül a szakács befogadja segédnek. Meg dísznek a szekrénybe, mert nem mutatkozhat senki előtt.

De egyik nap a szakács beteg lesz, így a fiú készíti ez az ételt. Ő pedig mindjárt ki is használja a lehetőséget, és a mellett, hogy fantasztikus ételeket készít (meg persze standard kebabot),

még azt az ételt is a tálcára rakja, amelyiket még az arab hagyott ott neki. Amint ezt megpillantja a szultán lánya, mindjárt hívatja a szakácsot!

Kérdezi is tőle, hogy ki van még ott a konyhában. De a szakács mondja, hogy nincs senki, csak egy szekrénydísz. Viszont a lány addig kéregeti a szakácsot, míg az csak kiböki, hogy van ott még valaki.

Ezt megtudván a lány, mindjárt siet is az apjához. Elmondja, hogy a konyhán van egy fiú, aki olyan ügyesen főz, hogy őt szeretné kávésnak. A szultán pedig minden gyanakvás nélkül belemegy. És aki annyi finomságot tud készíteni, kár lenne erre pazarolni. Inkább főzze csak a kávé.

Így telnek a napok. És bár a fiú meg a lány nem érintkezhetnek, de egy-egy mindentmondó pillantást tudnak váltani.

Csakhogy az öregasszony is megtudja, hogy ott a fiú. És fél, hogy hát itt baj lesz! Úgyhogy beárusítja a fiút a szultánnál. Hiszen mégiscsak egy fiatal fiú...ott... a szultán lánya mellett...és mindig... ugye-ugye, hogy nem csak a kávé darálgatják együtt!

Nosza, fogja is a szultán a kedvenc hóhéré, hogy ott helyben feldarabolja a fiút. De a hóhér a higiénia érdekében meg egyes emberek idegi állapotára hivatkozva inkább az udvart javasolja. Mire viszont odáig eljutnak, a fiú annyit sír és könyörög, hogy a hóhér megsajnálja, és egy barlangban rejti el.

Itt él, éldegél a fiú a macskájával. A macska nagyon unatkozik, ezért összefogdossa az egereket. Ez viszont nagyon nem tesz az egerek sahnak. Mégsem jó az, ha fogy a nép.

Kérte hát a fiút, hogy beszéljen a macskával, és legyen vége az egész apokalipszisnek.

A fiú azt mondta, hogy ő, meg a macskája, annyira nem rajong ezért a helyért, és szívesen visszaadja az egereknek. Csak ehhez vissza kellene jutni a palotába. Ami nem megy másképp, minthogy vissza kell lopni a tükördarabot az öregasszonytól.

A sahnak meg is kérdezi az egereket, ki szokott az öregasszonynál járni. Mire egy sánta egér mondja, hogy ő. Ő rágja dézsmálja ott a vacsorát, és ő rágja a csipkét is a fehérneműre.

El is küldi a sahnak a sánta egeret két társával, hogy szerezzék vissza a tükört.

Az egérkommandó el is jut az öregasszony szobájába. Ott megvárják, míg lefekszik aludni. Ekkor megdezsmálják a vacsora maradékot (mert egy egér sose tudhatja, mit hoz a holnap), majd utána akcióba lendülnek. Két egér a párnához megy, ahova az öregasszony teszi a tükördarabot, amikor alszik. A sánta pedig egyenesen felmászik az öregasszonyra. Majd a farkincájával megpiszkálja az orrát, mire az öregasszony tüszent egy nagyot.

Míg felemelkedik a feje, a két egér kiveszi a tükördarabot a párna alól, majd visszamennek a barlanghoz.

Itt a fiú újra belenéz a tükörbe, mire megjelenik az arab. A fiú ezúttal pompás ruhát, meg egy kisebb hadsereget kér. Na jó, legye inkább közepes. Áh, inkább egy hatalmas sereg. És még az este folyamán elindul a szultán palotája felé.

Pánikol is a szultán, hogy itt jön egy hatalmas sereg, pedig nincs is ellensége. Ráadásul este van, és ilyenkor minden tisztességes ember sorozatot néz. Nem akar ő csatázni. De a fiú azt mondja neki, hogy vagy odaadja a lányát, vagy elpusztítja az egész palotát.

Mire a szultán felismeri a kávéfiút, és azt mondja.

- Jaj, hát te vagy az fiam? Hát miért nem ezzel kezdted! Nem kellett volna azt a szép füvet letaposnod azzal az ezer emberrel. A lányom kell? Hát vidd csak! De még jobb! Gyere te a palotába! Van itt egy trón is. Nagyon vagány! Még bársony is van rajta. Erre üljél te, én meg majd sétálgatok a kertben.

Mindenki örült, hogy ilyen jó véget ért a történet, és még a reklám alatt tisztázták ezt a megtámadósi történetet. Így mehetett vissza mindenki sorozatot nézni.

40 napra rá pedig tartottak egy 40 napos lakodalmat. Volt is nagy dínom-dánom!

2017-02-01

Mi együtt mondjuk el mindenkinek
Mégis sajtból van a Hold, sajtból van a Hold,
Sajtból van a Hold, sajtból van a Hold
Sajtból van a Hold, sajtból van a Hold
Sajtból van a Hold, sajtból van a Hold

Oké, ez itt Isztambul, nem Magyarország. Teljesen rendben van, ha az ember az utcán hirtelen dalra fakad.

Persze a dalra fakadás azt is jelentheti, hogy mondjuk egy AC-DC dalt kezd el az ember léggitározni. Ez is olyan dolog, ami még simán belefér a város mindennapi életében. Ez se furcsább, mint mondjuk dolmuş-t vezetni.

Na de azért magyar számot énekelni??? Akár utcán, akár csak a zuhanyzóban??? Netán élőben a Facebookon??? Na még ilyet! Hiszen ki tudja, mit is énekelsz valójában? Lehet, hogy valami illetlenséget?

Ha nem akarod, hogy a szomszédok ördögűzéshez folyamodjanak, akkor inkább gyere el az Isztambuli Kulturális Központba! Mert ott aztán lehet majd énekelni hangosat, halkat, vidámat, mulatósat, siratósat. Meg még a tavaszi szél is ott lesz, hogy vizet árasszon. Bár ha te inkább mást innál, hozzád magaddal innivalót. Aztán lehet cserélgetni. És hozzád magaddal ételt is, hogy biztosan kibírjuk reggelig. Természetesen legalább a jövő év reggeléig!

És mikor?

2017. február 4-én, 19:00-kor.

És hol?

(Isztambuli Magyar Intézet - İmrahor cad. no:23 - Polat Ofis B blok - Kağıthane - İstanbul)

2017-02-02

Hivatalosan Európában bármerre is járunk, mindenhol találunk valakit, akivel lehet angolul beszélni.

De aztán amikor eltévedünk, akkor valahogy pont nem akad ilyen ember se közel, se távol.

Ilyenkor jó, ha tudunk törökül, mert török étterem biztosan lesz valahol a közelben.

A török nyelvcsaládot beszélők száma valahol 200.000 körül lehet. És szerencsére a családod belüli nyelvek nagyon hasonlítanak egymáshoz, így bőven elég, hogy csak a sima isztambuli törököt megtanuljuk, és máris ezzel a sok emberrel megérthetjük magunkat.

Bár a török nyelvet nem szokták komolyan venni, periférikusnak tekintik (szerencsére az utóbbi időben ez már nem annyira jellemző). Mégis Isztambultól Pekingig mindenki tudunk törökül beszélni.

De nemcsak ott! A statisztikák szerint Európában kb. 10-15 millióan beszélnek az isztambuli török nyelvet (ebből azt is kiszámolhatjuk, hogy kb. 5 millió török étterem található Európában, hiszen általában 3 török nyit egy éttermet). Tehát nemcsak akkor hasznos a török nyelvtudás, ha keletre megyünk, hanem ha nyugatra.

E mellett a török nyelv még számtalan esetben lehet a segítségünkre:

Találkozunk egy törökkel, aki elbűvöl a mosolyával. Ilyenkor azért nem árt tudni, hogy közben mi (és hogyan) is mond valójában. Csak úgy, a biztonság kedvéért. Ahogy akkor sem árt, amikor egy töröktől veszünk valamit. Nem mindegy, hogy egy szőnyeget fizetünk és hármat kapunk, vagy hogy hármat fizetünk, és egyet kapunk. E mellett ha kapunk ajándékba egy tevét is, akkor valahogy azt is haza kell hozni (összehajtogatás, oltási papírok, kitölteni a Facebook profilját, hogy tudjon levelezni az otthoniakkal). De olyan is lehet, amikor nem a török akar nekünk valamit eladni. Hanem mi visszatámadunk, és mi árulunk neki valamit! Vagy csak ott vannak a török sorozatok...

És ki tudja kivárni, amíg lefordítják magyarra.. már ha azt a sorozatot tényleg le is fordítják... Nézd inkább eredetiben!
Meg olvasd el a kedvenc szereplőd Facebook oldalát! Instagram oldalát. Twittelj neki! És nem utolsó sorba, hívd el randira! ;)

Vagy mert vannak török ismerőseid.
Esetleg török kollégáid

Esetleg török szomszédaid

Nem melleleg a török nyelvtudás rávilágít arra is, hogy a magyar csúnya szavak 90% teljesen egyszerű hétköznapi török szó!

Tehát törökül beszélni jó! Törökkel beszélni még jobb!

Csak most jön a bökkenő! Mégis, hol lehet megtanulni törökül? Mert míg az angol nyelvet már lassan minden csatornafedélnél tanítják, török nyelviskola nagyon kevés van egész Európában.

De íme egy lehetőség, hogy online is megtanulhatsz törökül! Így nem kell elmenni Barcelonába, egy nyelviskolába. De még csak Budapestre se. Mert ez online.

Ráadásul úgy, hogy a tapasztalt tanárok pedig magyarok. Így bármikor lehet kérdezni, hogy miért így, meg miért úgy. És ha már úgy, akkor miért nem így. Vagy ha így, akkor miért nem lehet úgy, ha egyszer úgy tűnik, hogy amúgy az amúgy sokkal jobb lenne? Na ugye, hogy ilyenkor már valakit kérdezni kell...

És mivel online, a kérdésért sem kell vonatra ülnöd, hanem elég csak bekapcsolni a Skype-ot. Bárhol is jársz, bármi is csinálsz. Akár ha az AyaSofya előtt is állsz, és egy szőnyegárus éppen egy csíkosat akar rád tukmálni, csak kérdezd meg bátran: Hogy mondják azt törökül, hogy skót-kockás?

Na ugye....

Tehát ha szeretnénk törökül tanulni (és naná, hogy szeretnénk), akkor irány a Török Start Online nyelvtanfolyam! 2017. február 15-én már indul is!

2017-02-03

Ma mesénk is az eredeti (Bosporuszi tündérvilág) való.

A történet mindjárt az első mondatban bemutatja a mesélőt. Amolyan korabeli cv formában. "Egyszer volt, nem is volt, ha volt is, még abban az időben volt, mikor anyám az én anyám volt, én meg az anyám lánya voltam; mikor anyám az én lányom volt, én meg az anyám anyja voltam."

Ebből már mindenki érti is, hogy állnak a dolgok. Nem a fia volt, az biztos!

És azt is megtudjuk, hol történt az esemény.

"Ekkor történt, hogy egyszercsak útra keltünk, mentünk mentünk, mendegéltünk. Keveset mentünk, sokat mentünk, hegyen mentünk, völgyön mentünk hat hónapig folyvást mentünk, egyszerre csak hátranéztünk, pornyi helyet hogyha mentünk"

(Ehhez mondjuk nem kell elmenni a mesék világába. Ez bárkivel megtörténhet, ha rossz taxiba száll be...)

Élt éldegélt egy szegény favágó, Áhmed aga*. Nem volt ő annyira szegény, egészen addig, míg meg nem házasodott. Akkor is leginkább azért, mert most már az asszony is ott volt vele. Márpedig ez egy veszekedős, zsémbelődő asszony volt, aki ráadásul a férje összes pénzét elszedte. Még a zsebeit is kiforgatta.

Ha pedig Áhmed azt merte mondani a vacsoránál, hogy túl sós lett, akkor az asszony másnap egy csipet sót sem tett az ételbe. De ha ezek után a férj hiányolta a sót, akkor legközelebb annyi került a vacsorába, hogy az még kóstolónak is sok!

(Érdekes adalék, hogy a sótlan ételt Kúnos Ignác sajtanak írta)

Egyszer aztán Áhmed aga titokban elrejt egy kis pénzt, amiből később egy darab kötelet vesz. Majd azt is elrejt. Csakhogy az asszony megtalálja, és szörnyű lármát csap. Mert hát aki egy kötelet rejt el a felesége elől, az akár még egy szeretőt is rejtegethet valahol!..

A ház ura próbálja a feleségét nyugtatgatni, de minden fordítva sül el. És a végén az asszony úgy megveri a férjét, hogy az már abban se biztos, másnap fel tud-e kelni.

De végül mégiscsak sikerül másnap felkelnie. Majd felül egy szamárra és elindul az erdőbe.

Indulás előtt még odaszól a feleségének, hogy aztán nehogy utána menjen ám az erdőbe!

Több se kell a feleségnek! Itt bizony titok rejtőzik! - gondolja. Meg hát nehogy már az ura utasítgassa őt!! Fog egy másik szamarat, felül rá, és követi a férjét.

Áhmed látja, hogy a felesége is jön, de inkább nem szól hozzá. Amikor megérkezik az erdőhöz, akkor elkezd a fát vágni. Az asszony viszont nem marad egyhelyben. Benéz minden bokor alá, hátha ott rejtőzik valami szép lány. Vagy nem szép. Vagy akár nem is lány.. bárki, aki csak megronthatja a férjét. Még az avart is feltúrja.

Bármennyire is mindent jó alaposan megszemlél, az előtte lévő kútat nem veszi észre. És éppen egyenesen felé tart. Áhmed szól is neki.

- Vigyázzál, hé! Egy kút van előtted, még bele találsz esni!

Na majd pont az asszony fog szót fogadni! Csak azért is közelebb megy! Neki aztán ne parancsoljon senki! A férje megint rákiált

- Nem hallod, hogy egy kút van ott! Menjél hátrébb!!

Az asszony viszont csak azért is egyet lép, kettőt lép, hármát már nem lép, mert hopp, beleesett a kútba.

A férj megpödröri a bajsát, hát szólt ő többször is. Most meg már sötétedig, nem fog itt azzal vacakolni, hogy kiszedje a feleségét a kútból. Minek esett az bele? Felül Áhmed a szamár hátára, és hazamegy.

Másnap, amikor megérkezik az erdőbe, eszébe jut a felesége. Gondolja, hogy megnézi, mi lett vele.

Odamegy a kúthoz, és óvatosan belenéz. De nem lát benne semmit. Erre lelógatja azt a kötelet, ami miatt az asszony annyit kiabált vele, majd lekiált.

- Fogd meg azt a kötelet, hadd húzzalak fel rajta!

Áhmed érzi is, hogy a kötél nehéz lett, és elkezd kihúzni. De nem az asszony van a kötél végén, hanem egy ördög! Erről pedig nagyon megijed a favágó.

[caption id="attachment_10805" align="aligncenter" width="450"] Áhmed aga és az ördög –
Forrás Kúnos Ignác könyve[/caption]

- Ne félj tőlem te szegény ember! Olyan egy veszedelemtől szabadítottál meg, hogy ítéletnapig se felejttem el!

- No de mi az a veszedelem, amitől még egy ördög is megijed?

- Én már évezredek óta békében élek ebben a kútban. De aztán tegnap az istencsapása esett a kútba. Éppen a fejemre! Egy asszony hullott a nyakam közé, és beragadt mindkét fülembel! De úgy, hogy nem volt onnan szabadulás! Ezer szerencse, hogy éppen te jöttél! Amikor leeresztetted a kötelet, és lekiáltottál, hogy fogja meg, akkor csakazért sem nyúlt hozzá.

Inkább engem eresztett el. Én meg kihasználva a pillanatnyi szünetet, inkább én kapaszkodtam meg. Így húztál ki engemet. És most nagyon hálás vagyok, amiért megszabadítottál ettől a rémséges börtöntől. Figyelj most rám, mert jótettetekért jót várjál!

Ezzel elővett három falevelet, és odaadja Áhmednek.

- Én most megyek, és belebújok a szultánkisasszony testébe. Ettől majd odáig lesz, és se orvos, de hodzsá, de senki se fog tudni rajta segíteni. Csak te. Ha meghallod a hírt, menj oda a lányhoz. Ezt a három levelet vizezd be, és locsold meg vele a lány arcát. Akkor én kibújok, a lány és az apja pedig igazán hálás lesz neked.

Veszi is a favágó a három falevelet, elteszi. Majd ő balra, az ördög pedig jobbra megy. Mindenkinek sok a dolga, nem érnek rá az asszonyt kihúzni.

Az ördög pedig megy a szultán palotájába, és bebújik a lányába. Akinek pedig éktelen fejfájása lesz. Egész nap csak ordít, hogy "Jaj a fejem, jaj a fejem".

A szultán hívhatja is az orvosokat, hodzsákat, de még a csillagvizsgálókat is. De senki se tud a lányon segíteni. Neki egyre csak fáj a feje. És ahogy visong, lassan a palotában is mindenkinek fájni kezd a feje.

Eközben Áhmed boldogan éli az életét. El is felejt az ördögöt, meg a feleségét is. Csakhogy egyik nap a szultán kikiáltója érkezik a faluba. És közhírré tétetik, hogy aki meggyógyítja a szultán lányát, annak jutalom jár. Ha igazhívó műszülmán, akkor övé a lány és az ország. Ha viszont gyaur, akkor érje be az összes kincssel, ami csak van a kincstárba.

El is indul a favágó a palotába. Ahogy közeledik, már hallja is az ordibálást. Bemegy a szultánkisasszony szobájába, majd bevizezi a három levelet, meglegyinti vele a lányt, és hoppá! Mintha csak kikapcsolták volna, úgy hallgatott el a lány.

Volt is nagy öröm, vigasság. Lett belőle lakodalom, meg még több vigasság. El is tartott 40 napig.

Hanem aztán a szomszéd szultán lánya is elkapta ugyan ezt a betegséget. De mivel ott már hallottak Áhmed agáról, mindjárt érte is küldtettek. Mondta is a másik szultán, hogy odaadja ő is a lányát meg az országát is. Legyen két felesége meg két országa, csak gyógyítsa meg végre.

Oda is megy az ex-favágó, alias szultán a másik lányhoz. Előveszi a leveleket, megvizezi hogy meglegyintse vele a szultánkisasszonyt. Csakhogy ekkor az ördög kidugja a fejét, és azt kérdezi.

- Igaz, hogy jót tettél velem, te szegény ember. De azért a hálának is van egy határa! Miért

nem volt elég neked a másik lány? Te maradj annál, ez meg hagy legyen az enyém!

- Ó, de hát nekem nem kell ez a lány...! Sőt! A másikat is visszaveheted. Nem azért vagyok én itt ám!

- De akkor meg mi dolgod van itt?

- Emlékszel az asszonyra, aki a kútba esett? Akiról azt hittük, hogy megszabadultunk...

- Hogy ne emlékeznék! - feleli az ördög rémülten. - de ugye nem került elő megint?

- No képzeld! Kimászott a kútból, és most itt van! Itt áll az ajtó mögött!

Ezt meghalván az ördög nagyon nagyon megijedt. Mindjárt kimászott a szultánkisasszonyból. De még a palotából, az országból, és az emberek ismerte világból is kifutott. Többé nem is látta senki.

Így ördög híján ez a szultánkisasszony is azonnal meggyógyult. Lett megint öröm és vigasság. Majd lakodalom, és még több vigasság. Ez is eltartott 40 napig.

* aga jelentése itt úr. Mint az angolban a Mr. Eredetileg ağa formában létezett, és a török katonai tisztelek jelöli. A magyar nyelvben iparost, és parasztot is jelent.

2017-02-06

Ma mesénk is az eredeti (Boszporuszi tündérvilág) való. (Aki tudja, próbálja megszerezni antikváriumból, mert nagyon szórakoztató)

Volt egyszer egy padisa, és annak egy fia (innentől: sehzáde - hercegfíú). És annak volt egy gondozója (innentől: lala - nevelő). És mint minden gondozó, aki félti a fejét, meg szereti a munkáját (meg a fejét), úgy szerette a hercegfíút, mintha csak a sajátja lett volna. Leste minden kívánságát, és ugrott, hogy teljesítse.

Egyszer aztán a herceg egy csodás álmot látott, amiben egy tündérlány (innentől: peri - tündér) volt a főszereplő. És szép is volt, jó is volt, és ellentétben a többi szép és jó tündérrel, nem akart senkit se feldarabolni.

Legalábbis ma még nem.

A herceg hiába ébredt fel, az állom annyira magával ragadta, hogy még napközben is csak a tündérlányra tudott gondolni. Meg később este is. Meg a következő nappal, meg a következő este. Meg az azt következő napokban, hetekben. Kezdett már megőrülni..

Mígnem az egyik éjszaka ismét megjelent a tündérlány a herceg álmában, és azt mondja:

- Ne epekedj hercegem, hanem indulj, és keress meg! Ott találsz a negyven peri fürdőjében!

Ó, hát ez így nagyon jó! - örvendezett a herceg. Míg rá nem jött, hogy nem tudja, hol is lehet ez a fürdő. De ott van a lala, megkérdezi tőle!

Persze a nevelő először furcsállta, miért is érdeklődik a herceg egy ilyen egzotikus és egyébként sem létező hely iránt. De mivel a fiú elmondta, hogy mindez álom volt, és maga a tündérlány hívja őt, meg egyébként is lassan megőrül ha nem jut el oda, a lala megígérte, hogy megtalálja. Hiszen ez a dolga, hogy mindent megtaláljon.

Legyen az a herceg elgurult telefonja, a kedvenc lego darabja, vagy a fogkeféje, amit a házi krokodil vitt el. Ő ebben nagy rutinban van! Még aznap éjjel elindult.

És meg is találta mindjárt! Hiszen ő tényleg a nevelők legjobbja!

Csakhogy amint belépett a fürdő ajtaján (valószínűleg hamam-ról van szó), jobbról is, balról akkora pofonokat kapott, hogyha nem tartja a fejét, biztosan leesik. Csakhogy nem volt ott senki, aki az áldásokat osztogatta.

Betámolygott szegény lala, és mindjárt bedőlt az egyik kő mögé. Ott próbálta kipihenni a

fájdalmakat.

Míg itt üldögélt és a csillagokat számlálhatta, azt vette észre, hogy egy ideje már a tündérek számlálhatja. Mert bizony megjöttek közben a tündérek is! És 40-en voltak. (ez is egy tanulság a török mesékben, hogy míg máshol 40 rabló van, addig itt 40 tündér van). És ott megpillantja a herceg álombéli tündéréit is (valószínűleg volt egy anyajegy valami jellegzetes helyen, onnan tudta a lala, melyik is a hercegé).

A tündérek eszegetnek (szigorúan csak salátát, mert azért vigyázni kell az alakukra is), énekelgetnek, táncolgatnak, majd zsupsz, mind levetkőzik, és nekiáll fürdeni (a hamamokban nem úgy megy a fürdés, mint egy uszodában. Itt nincs medence. Inkább mosdásról lehet beszélni). Majd pedig a legújabb kozmetikai trükköket kezdik megbeszélni.

Látja a lala, hogy nagyon belemerültek egy új samponmárka tesztelésébe (egyik tündérnek hirtelen neon-kék lett a haja a korábbi neon-narancssárga helyett) és nem figyelnek oda. Így gyorsan elcsente a peri karperecét és nyakláncát. Majd hussss, ki az ajtón.

Csak hogy nem lett hussss, hanem puff-puff, meg jaj nekem lett belőle. Hiszen az ajtóban lévő láthatatlan verő démon még mindig ott volt. És kifelé menet is jól odasóznak a nevelőnek.

Szegény lala tele kék-zöld-lila-narancssárga foltokkal érkezik meg a herceghez, aki viszont nagyon megörül, amikor látja a karperecét és a nyakláncot. Mindjárt menne ő is a fürdőbe.

De a nevelő azt mondja, hogy várjanak, ameddig a herceg érettebb lesz, mert nehéz az út, meg sok a verés arrafele. Arról nem is beszélve, hogyha a tündérek meglátják őket, akkor egész biztosan apró darabokra fogják őket darabolni. Lehet, hogy közben mosolyogni fognak, meg énekelni és táncolni, de attól még fájni fog a darabolás.

Így tehát várnak is 1 egész napot.

Másnap este a lala és a sokkal érettebb sehzáde együtt indul útnak. És be is jutnak a fürdőbe a kék-zöld-lila-narancssárga foltjaikkal együtt. Itt elbújnak egy kő mögé.

Nemsokára látják is, hogy 40 galamb száll le az ablak párkányra (és a lala meg is jegyzi, hogy legközelebb inkább az ablakon kellene bejönni), majd átváltoznak tündérekre.

- Ott az én tündérem, lala! - kiáltja a herceg nagy hirtelen.
- Sehzádám, azt javaslom, hogy halkabban legyen, amennyiben nem a zsebében szeretné a fejét hazavinni - javasolja a nevelő.
- Akarom mondani, a sok repüléstől úgy tönkrement a frizurám - mondja a herceg, immár megváltoztatott hangon, nehogy a tündérek gyanút fogjanak.

Nem is fognak gyanút, hanem inkább a kosarat fogják meg, mi tele van salátával. Lesz is

mindjárt multság, evés, ivás, táncika meg furulyázgatás. Utána pedig huss, mind leveszik a ruhájukat, és mennek fürdeni.

A hercegnek leesik az álla a látványtól. De a lala most is helyzet magaslatán van, és gyorsan odaoson, és ellopja a lány ruháját.

Miután a tündérek kikozmetikázták magukat, felöltöznek, visszaváltoznak galambokká, és huss, elrepülnek.

Kivéve azt az egyet, akinek a ruháját elvitték. Ő ott maradt, és siránkozik, hogy egyedül van, a ruhája sincs ott, meg nem jó ez így.

Ekkor előjön a herceg a rejtkehelyéről, és megnyugtatja a tündérlányt. Látja is a lány, hogy szép dalia a legény, kondizott is eleget, így dudorodik ahol csak kell, nem lesz ezzel baj. Nem is siránkozik többet a testvérei miatt. Minek is, hiszen 39 másikkal kellett osztozkodni..

Így összepakolnak, hogy menjenek, de se a lala, se a tündér ruhája nincs meg. Elmondja hát a peri, hogy az történt, hogy a nevelő vette fel a ruhát és repült el. Így a többi tündér nem sejt, hogy valaki hiányzik.

De jaj, szomorú a herceg, hogy bár megszerezte a lányt, elvesztette a kedvenc (és egyetlen) nevelőjét. Ki fogja most a nyuszis papucsát megkeresni? Ki fogja a lego Darth Vadert a házi krokodil szájából kiszedni? Ó jaj!

A tündérlány viszont gyorsan megvigasztalja. Azt mondja, hogy nem kell félni. Mert van ám neki is egy lalája, aki majd este hiányolni fogja, és akkor eljön megkeresni. Majd őt megkérlik, hogy szerezze vissza a herceg laláját.

Ebben is maradnak, és hazaindulnak. Immár az ablakon keresztül, hogy megússzák a pofonokat. Jó, a lányon nincs ruha, de hát úgyis este van, sötét van, ki mászkál ilyenkor odakint.

Eltelik 1 nap, és amikor a tündérlány üldögél a palota ablakában, kopogásra lesz figyelmes. Látja, hogy a az ő lalája van ott galamb formában. Gyorsan be is engedi.

Megörül nagyon a lány nevelője, hogy megtalálta a tündért. És el is mondja, hogy ő bizony felismerte, hogy más ember van a helyén. És nemcsak a szakáll volt feltűnő, hanem az a furcsa tájszólás. Meg hogy mindig mindenkinek az anyát keresgéli. Legtöbbször az asztal lábáét, miután belerúgott.

Megbeszéli, hogy elhozza ő a herceg nevelőjét másnap éjjel. De nem maradhatnak sokat. Mert ha a többi tündér észreveszi, mindenkit feldarabolnak. Hiába van cuki fejük, és mosolyognak, táncikálnak aranyosan, a fűrészfogas késeik bizony nagyon fájdalmasak.

A tündérlány viszont cselhez folyamodik!

Másnap este meg is érkezik a két nevelő, galamb formában. Amint átjutnak az ablakon, leveszik a varázs ruhájukat, és hoppá! Emberré változtak! Volt is nagy öröm és beszélgetés, mivel mi történt az elmúlt 24 órában! Később a lány el is hívja őket egy kicsit pogácsázni, hogy a herceg addig titokban elégethesse a ruháikat.

Amint a tűzbe dobja őket, a két nevelő azonnal összeesik, majd úgy marad. Jó 40 perc múlva térnek csak magukhoz. Igen ám! De immár végleg halandó emberek lettek. És bár oda a tündér világ (ahol a cuki fejű mosolygós lányok meztelenül táncikálnak meg fűrészkeséssel hadonásznak), de legalább szabadok lettek.

Ebben a nagy örömben mindjárt össze is házasodik a herceg és a tündérlány, meg a két nevelő is, mert ők is beleszerettek egymásba. Lett is 2x40 napos dinóm-dánom!

2017-02-07

Tegnap 40 tündérről olvashattunk. Ma nézzük meg a másik oldalt, ahol 40 herceg (törökül sehzáde) a főszereplő.

Forrásunk ismét az eredeti (Boszporuszi tündérvilág).

Volt egyszer egy padisa. Neki pedig volt 40 fia. Ők hercegek lévén, sok dolgok nem volt, egész nap a környező erdőt járták, és vadásztak.

De míg így teltek-múltak az évek, a fiúk szépen felnőttek. Már a legkisebb is elmúlt 14 éves, amikor a padisa összehívja a fiúkat, és közeli velük, hogy ideje mindenkinek megházasodni.

A fiúk viszont azt mondják, hogy rendben, de ők úgy megszerették egymást, hogy csak olyannal házasodnak, ha lányok mind egy apától, és egy anyától lesznek.

Jól van, ezen ne múljék! -gondolja a szultán. Küldeti is az embereit, hogy keressenek fel mindenkit az országba. Csak akad valaki, akinek 40 lánya van.

De nem találnak ilyet. 39 még csak akad. Nem is egy helyen. 40-et viszont sehogy sem találnak. Mondja is a padisa, hogy valaki keressen máshonnan lányt. De a fiúk ebbe nem mennek bele. Inkább elmennek világot járni, mert valahol biztos lesz olyan 40 lány, akik egy anyától és egy apától származnak.

Jó van! - mondja is a szultán - addig is legalább csend lesz itt egy kicsit. No de figyeljeteK ide! Ahogy mentek, mendegéltek, el fogtok jutni egy forráshoz. Nagy lesz, szép lesz, és hát forrás lesz. Na ott nehogy megszálljatok éjszakára! Ugyanis ha mentek tovább, akkor ott lesz egy jó kocsmá! No de ott se szálljatok meg! Még véletlenül se! MenjeteK csak tovább, és ott lesz egy hatalmas rét. Ott meg pláne ne szálljatok meg!! MenjeteK még tovább!

El is indultak a srácok. Be az erdőbe, ki az erdőből. Fel a dombra, le a völgybe. De olyan nagyon nem siették el a dolgot, mert sokszor megálltak pipázni, meg kávézni. Olyan 100 m-enként...2-3 alkalommal.

Így esett meg, hogy mire elértek a palota melletti forráshoz, már esteledett. Gondolta is 39 legény, hogy ennyi elég is lesz mára. Mentek vagy 2 km-et. Ideje lesz megszállni.

Csak a legkisebb tiltakozott, hogy hát, de hát, meg az apjuk is mondta, hogy nem kellene. Meg ugye ott van az a jó kis kocsmá is, alig 2 km-e. Odáig azért már csak dőcögjenek el.

A nagyobbak viszont lehurrogták, hogy elfáradtak. El is dőltek, és mindjárt aludtak is. Csak a legkisebb nem hunyta be a szemét.

Jól is tette, mert nemsokára égzengés, földindulást, hatalmas zaj lett. Bár erre nem ébredt fel a 39 testvér, hiszen elfáradt a hosszú útban. A legkisebb viszont előhúzta a kardját, és felkészült a veszedelemre.

Pár perc múlva egy hatalmas hétfejű sárkány dugta ki a szörnyű nagy buksijait a fák közül. És ordított, meg tüzet is fújt. Majd meglátván a legényt, nekitámadt.

De a herceg könnyedén félreugrott. Majd nagyot nevetett, és egy nagy suhintással levágott 6 fejet.

A sárkány a megmaradt 1 fejjel könyörgött a fiúnak, hogy azt is vágja le, mert így ki fogják nevetni a hétfejűek klubjában. De a herceg azt mondta, hogy így jártál, így maradsz. Meg egyébként is, nem akar ő bántani senkit sem.

Erre a sárkány azt mondja, hogy ha már úgyis elvette a fejeit, vegye el a kincsét is. Majd ezzel eldőlt, és a megmaradt egy feje elgurult.

A herceg követte azt a fejet, és látja, hogy az egy kútba esett. Be is mászott utána. Ott viszont látja, hogy itt egy rejtett palota. De olyan nagy, és olyan gazdag, hogy az apja palotája elérne a hűtőjébe.

És itt van 40 lány is, akik sapkát meg sálat kötögetnek. És mind egy apától, egy anyától származnak.

A fiú elmondja, hogy ő megölte a sárkányt, bár nem akarta. A lányok pedig most már szabadok. Na de hova mehetnének ők, hiszen a sárkány felégette az országukat. Mondja is a herceg, hogy bizony ők is 40-en vannak, mind fiúk, egy apától, egy anyától. És bizony feleséget keresnek.

Úgyhogy minden jó lesz most már!

De hogy mégse, a herceg inkább a lányokra visszazárta az ajtót, majd felment, és odafeküdt a testvére mellék, és ő is aludt. Az este történetekről pedig nem szólt semmit.

Másnap felkelt a 40 legyén, és látják, hogy életben vannak. Nem történt semmi. Így hát jót nevettek apjuk intésén.

Mentek is tovább, be az erdőbe, ki az erdőbe. Fel a dombra, le a völgybe, át a patakon. Útközben pedig meg-megálltak pipázni meg kávézni. Mire eljutottak a 2 km-e lévő kocsmához, már igencsak esteledett.

A legkisebb fiú tudta, hogy bizony ma is este is lesz valami gonosz, ezért szólt a bátyáinak,

hogy tovább kellene menni. Egyébként is a kocsmá ma zárva van. De ők inkább letelepedtek a kapuban, hátha reggelig mégiscsak kinyílik.

Mivel a nagyobbak igencsak kifáradtak a hosszú úton, mindjárt elaludtak. Csak a legkisebb maradt ébren, aki már a kardját is előkészítette.

Nem kellett sokat várnia, mert hamarosan érkezett is a sárkány, aki még nagyobb volt, mint az korábbi. És ez már nem tüzet fújt, hanem villámot!

De a herceg ez elől is nevetve elugrott, majd egyetlen suhintással levágott 6 fejet. A hetedig pedig könyörög, hogy azt is vágja le a fiú, mert kinevetik a hétfejűek klubjában. A herceg nem akarta ezt megtenni, mert hát nem tehet a sárkány róla, hogy nagyok és rondának született. Inkább megkegyelmezett neki. De a sárkány ezt nem fogadta el. Inkább ő is eldőlt, majd az ő feje is elgurult, mindjárt bele egy kútba.

A legkisebb fiú ide is bemászott, és itt egy még nagyobb palotát talált, telis-tele kincsekkel. De inkább erről sem szólt a testvéreinek, hanem inkább rázárta az ajtót, és visszament a testvérei közé aludni.

A kocsmá másnap reggel sem nyílt ki, így a 40 testvér tovább ment, mert hát minek maradjan itt ezek után...

Mentek is tovább, be az erdőbe, ki az erdőbe. Fel a dombra, le a völgybe, át a patakon. Útközben pedig meg-megálltak pipázni meg kávézni. Így mire megtették a hihetetlen 2 km-es távot, megint este lett. És mivel már 3 napja úton voltak, a szokásosnál jobban elfáradtak. Így már igencsak sötét volt, mire a rétre kiértek.

Nem is tudtak még elhelyezkedni az alváshoz, máris megjelent egy sárkány. Ő még az előzőnél is nagyobb, és félelmetesebb volt. Nem fújt ő se lángot, se villámot. Neki fokhagyma szaga volt. Cserébe 2 km-es körön belül egyetlen szúnyog sem volt.

No de megjíedt a 39 testvér. De a legkisebb elájuk áll, hogy megvív ő a sárkánnyal. Már egészen rutinos lett benne.

De azért gyorsan elmeséli a bátyáinak, mi minden történt eddig, majd odaadja a kulcsokat nekik. Biztos, ami biztos.

A testvérek pedig hussss, ellovagolnak. Biztos, ami biztos.

Csakhogy ezúttal nem tud a legény kifogni a sárkányon, és a sárkány sem a legényen. Egy darabig küzdenek erővel. Majd amikor nem megy, akkor inkább sakkban mérkőznek meg. De ez sem sikerült. Előveszik hát a gombfocikat, de itt is döntetlen az állás. És ugyan ez az eredmény kosárlabdában, jégchokiban de még női strandröplabdában is!

Így aztán azt mondja a sárkány:

- Figyelj te legény! Ha elmész Csinimácsin országába (talán Kína, vagy egy olyan hely, ami csinos lányokkal és fiúkkal van tele), és elhozod a padisa lányát, akkor nem öllek meg.

- Háh! De te most se tudsz megölni!

- Psszzz! Összezavarod a mesélőt! Inkább menjél!

Elindult hát a fiú, de a sárkány, aki közben bemutatkozott (Csampalak) visszahívja. És ad neki egy tanácsot: erre a rétre jön egy táltos minden este éjféلكor. Ha őt elfogod, és megülöd, akkor azonnal elvisz Csinimácsin országába.

Így is lett. Megvárja a herceg az éjfélt, megvárja a táltos lovat. És meg is üli. Mikor pedig a ló kérdezi, hova menjen, mondja is neki a fiú, hogy Csinimácsin országába.

És hopp! Már ott is vannak.

Na de jaj! Milyen ország ez itt! Mintha csak háború lenne! Mert az is van! A hétfejű sárkány már hét éve ostromolja az országot, hogy elvigye a padisa lányát.

Mindezt a herceg egy öregasszonytól tudta meg, akihez betért egyet kávézni. Ő mesélt neki a herceglányról meg a sárkányról is, aki inkább fújna tüzet, minthogy a hét foghagymás szájával leheli be az eget minden reggel és este. Már a penészgombák is kihaltak az állandó bűztől!

Megy tovább a fiú, és eljut a szultán palotájáig, ahol sok kérés és könyörgés után felveszik kertésznek.

Látja aztán a padisa lánya, hogy itt van egy délceg ifjú, aki milyen jól bánik a tulipánokkal, hagymákkal és répákkal. Így egyik nap hívatja is, hogy beszéljen vele.

Ezen a magánbeszélgetésen a fiú elmondja, hogy az ő apja is padisa. Meg hogy őt Csampalak, a sárkány küldte. De miután felmossa a herceglányt, elmondja, hogy nem fogja őt odaadni a sárkánynak. Sőt! Ha együtt kitalálnak valami jó ötletet, akkor lesz egy jó tervük!

Este meg is szöknek együtt. Mert hát a fiú csinos, meg ki akarna maradni egy olyan országban, ami felett reggel meg este egy fokhagyma szagú sárkány repked. Útközben pedig kitalálják, hogy meg kell szerezni a sárkány amulettjét. Majd pedig azt meg kell semmisíteni.

De hogy ez hol van, nem tudják. A lány viszont vállalkozik, hogy csellel kiszedi ezt az információ a sárkányból.

Amikor megérkeznek Csampalakhoz, a sárkány nagyon boldog a lány láttán. Gyorsan

mindjárt össze is házasodnak.

De míg a sárkány örömeiben táncolgat, a lány egyre csak búsulgat. Kérdezi is a sárkány.

- Mi a baj kedvesem??

- Semmi...

- Na de mégis, drága ifjú feleségem? Csak nem túl nagy a szemem?? Ne félj, ez csak azért van, hogy jobban halljalak!

- Áh, nem ez a baj... de ha igazán szeretsz, akkor tudod, miért bánkódom. Nem kell ezt neked ecsetelnem!

- Tudom már! Túl nagy a fülem! De ez is csak azért van, hogy jobban halljalak!

- Nem, nem.

- Akkor túl nagy a szám? Ne félj, nem foglak ám bekapni.

- Ettől nem félek. De azért néha megmoshatnád... úgy élünk itt, mintha egy fokhagyma raktárban lennénk!

- És ez a baj?

- Nem, nem, mondtam, hogy semmi.

- De valami van!

- Jó! Az a bajom, hogy titkolsz előlem valamit!

- Éééén, de hát mit titkolnék?? Mindenem a tiéd!

- Az amulett is??

- Hát izé... még csak 5 perce ismerjük egymást... gondolod, hogy máris meg kellene bízunk egymásban?

- De összeházasodtunk! Férj és feleség lettünk!!

- Jójó, akkor jól figyelj! - és ezzel a sárkány el is mondja, hogy van egy hegy, azon egy vár, azon egy kapu, a mögött egy láda, abban 3 galamb. Az az én amulettem.

Titokban fut is a lány a herceghez, míg a sárkány egyedül karaokéz a I will survive nótára. Ott elmondja a fiúnak, mit tudott meg.

Felugrik a herceg gyorsan a táltosra, és egycsapásra a hegyen terem a kapu előtt. De a ló figyelmezteti, hogy a kapu valójában egy hatalmas oroszlán szája. Így amikor az kinyílik, a fiú egy kardcsapással ketté vágja. Ott is van előtte a láda, benne a három galambbal.

Ahogy kinyitja a ládát, mindjárt elkapja az első galambot, és kitöri a nyakát. A második el akar menekülni, de a táltossal utoléri, és az ő nyakát is kitöri. A harmadik pedig elaludt a ládában. Azt pedig a herceg visszaviszi.

Eljut a sárkányhoz, akiben már alig pislákol az élet. Kéri a fiút, hogy adja oda a harmadik galambot, hogy búcsúzzon el tőle. A herceg vinné is neki, de a lány elkapja, és kitöri a nyakát, mire a sárkány kileheli a lelkét. Ettől mondjuk égetlen bűz keletkezik, és több kilométerre is elporlik a fű.

- Szerencséd volt! - mondja a lány - Ha odaadtad volna a galambot, új életre kell a sárkány, és biztosan felfalt volna minket! Így viszont győztünk!

Összeszedik ennek a sárkánynak a kincsét, majd mennek Csinimácson országába, ahol immár tiszta a levegő. Örül is az itteni padisa, hogy újra látja a lányát. Amikor pedig meghallja, hogy miként bánt el a fiú a sárkánnyal, aki mellesleg herceg, mindjárt hozzá is adja. Meg ha már úgyis adakozik, akkor odaadja az országot is.

Lesz is nagy vigasság 40 napon keresztül!

Utána elmennek a fiú apjához is, ahol már nagyon búsulnak a testvérek. És mivel nem voltak biztosak a visszatérésben, inkább nem is várták meg az esküvővel. Ők már összeházasodtak. De sebjaj, mert majd újra buliznak vagy 40 napot!

Egyedül a lánytestvérek legkisebbike volt hűséges. Ő megvárja a jövődjét, és nem csinált mindenféle rosszaságot, nem is házasodott be mindenféle jöttmenthez. Meg is örült, hogy a legkisebb herceg mégis hazatért.

Mondja is, hogy míg a többiek csak kávézgattak, aludtak, a legkisebb herceg győzte le mindhárom sárkányt. Úgyhogy ő csakis vele akar összeházasodni. Ez pedig szerencséjére egy olyan mese, ahol egy padisának nyugodtan lehet két felesége.

Így ők is összeházasodtak, és itt is lett egy 40 napig tartó lakodalom. Ezek után ők hárman hol a fiú apjának a palotájában éltek, hol pedig Csinimáncsiban. Ez utóbbit leginkább akkor választották, ha otthon már túl nagy volt a zaj.

2017-02-08

Ezúttal a mese főszereplője Mehemed, a halász. Lám, micsoda változás! A szereplőnek neve is van!*

Forrásunk ismét az eredeti (Boszporuszi tündérvilág).

Élt, éldegélt egy halász a tengerparton (a sivatag közepén mégsem éldegélhet), kinek neve Mehemed volt. Szegényen élt ez a Mehemed, de azért amikor eladta a kifogott halakat, kapott értük annyi pénzt, amiből éldegélt. Felesége is volt, fia is.

De egy napon eljutott oda, hogy ez az éldegélés nem megy már jól. Megbetegedett, és hamarosan meg is halt. (*puff neked, ennyi ideig tartott). De még előtte a halálos ágyán meghagyta a feleségének, hogy a fiának azért ne mondja el, mi is a mestersege.

Ezek után a fiú keres magának munkát. Talál is ilyet meg olyat, de valahogy egyik sem az igazi. Éppen hogy csak keresnek annyi pénzt, ami mindkettőjüknek elég. Hamarosan viszont az asszony is meghalt, így az ifi egyedül marad.

Búsan járkal is a kunyhóban, hogy hátha talál valamit, ami legalább eladhat, hogy legyen egy kis kenyérrevaló. Ekkor találja meg az apja halászhálóját. Nocsak! - kiált fel. - Az apám halász lett volna?

Ki is megy a tengerre, hogy kipróbálja magát, és fog is elegendő halat. Megörül neki, és ezentúl minden nap halászik.

Egyik nap viszont egy olyan szép hal került a hálójába, hogy se megenni, se eladni nincs kedve a fiúnak. Hazaviszi inkább, és ás egy nagy gödröt a kertben. Azt feltölti vízzel, és oda teszi bele a halat. Annyira megkedvelte, hogy egész este azt nézegeti. Megtehetni, mert enni viszont nem tud, hiszen nincs miből.

Másnap elköszön a haltól a fiú, és megy halászni. Este amikor hazaér, akkor látja, hogy valaki bizony szépen kitakarította a házat. Minden tiszta, és csillog. Na de ki lehetett az? De nincs ötlete..

Másnap ismét elmegy halászni. Előtte azért elköszön a haltól. Mikor pedig este hazajön, most már az udvar is szép tiszta. Még a fűszálak is egyenletesre le lettek vágva, és egyirányba vannak fésülve!

No, de ki tehette ezt? Talán a szomszédok megsajnálták őt? Vagy mi lehetett?

Nagyon gondolkozik rajta a fiú, de nem sikerül rájönnie. Már a barátai is látják, hogy

púposodik a feje a sok gondolkodástól. Meg is kérdezik tőle, hogy mi lelte.

Erre elmondja a fiú, hogy valaki az ő házát és kertjét kitakarította. De nem találja az illetőt. Ráadásul ajtót-ablakot jól bezárta. A barátai azt tanácsolják, hogy másnap tegyen úgy, mintha elmenne. De közben bújjon el, és lesse meg, hogy ki lehet az illető.

Így is tesz a fiú. Másnap elbúcsúzik a halltól, majd kinyitja a kertkaput, és jó hangosan becsapja. De közben elbújik az egyik bokor mögött.

Nemsokára látja, hogy a hal kimászik a vízből, leveszi a halruháját, mire egy csodaszép lány lesz belőle. A fiú gyorsan kiugrik a bokorból, megfogja a halruhát, és tűzbe dobja **. A lány nem jut szóhoz a meglepetéstől, így a fiú gyorsan össze is házasodik vele.

** Ebből is látható, hogy milyen fontos is a mesék ismerete! És ebből ti is megértitek, hogy miért van ennyi mese a blogon mostanában. Most már tudni fogjátok, hogyha hirtelen előtettek terem egy csodaszép lány, vagy egy csodaszép legény; akkor akár fel van öltözve, akár nem, ne őt nézessétek! Hanem futás a ruhájához, és azt dobjuk a tűzre! ***

*** Persze úgy nem ér, hogy szándékosan bemegyünk a fiú/lány focicsapata/röplabda csapat öltözőjébe, majd azt felgyújtjuk!

El is ámulnak az emberek, hogy micsoda lányt talált ez a szegény halászfű! Olyan szép, hogy inkább lenne helye a palotában a padisa mellett.

Híre is megy hamar, még a padisa is meghallja. Be is hívja a lányt kávézni (akkoriban még nem volt bélyeggyűjtés). És megállapítja a padisa, hogy bizony igazak a hírek. A lány tényleg szép, és tényleg jobb helyen lenne, ha vele maradna. Nem pedig mindenféle halász fiúval hálózgatna.

Úgyhogy cselhez folyamodik a padisa. Nem valami nagy cselhez, de hát neki palotára tellett, nem pedig észre..

Hazaküldi a lányt, és mellé egy üzenetet a fiúnak: Ha 40 nap alatt felépít egy arany-gyémánt palotát, mégpedig a tengerre, akkor megtarthatja a lányt. Máskülönben szultáni adóként be lesz hajtva...a szultán ágyába.

Búsul is a fiú, hogy ez így nem igazság. De a lány segít neki. Azt mondja, hogy menjen el a tengeren oda, ahol őt kifogta. Ott dobjon be egy nagy követ a vízbe, mire kijön majd egy arab. Az a nagyszájú fajta. Ő majd kérdezi, hogy mit parancsolsz. Te csak mond azt, hogy a lány-asszony a fürdőbatyuját kéri. Ha ezt elhozza, akkor azt vigye oda, ahova a padisa a palotát szeretné, és dobja be a tengerbe.

El is megy a halászfű a tengerhez, oda, ahol kifogta a lányt. Be is hajít egy jókora követ, mire kijön egy nagyszájú arab, egy nagy púppal a fején. Kérdezi is, hogy mit kívánsz kiszagdám? Mire a fiú kéri a lány-asszony fürdőbatyuját.

Az arab hozza is mindjárt, de olyan nehéz, hogy a fiú alig bírja el. Hiszen tele van samponnal, fésűvel, szappannal, körömlakkal, körömlak lemosóval (banán és málna illatúval is), alapozóval meg mindenféle kihúzóval. De a fiú csak elcipeli oda, hogy a szultán a palotát szeretné, és jóerővel behajítja a vízbe. És lám! Mindjárt ott terem egy arany-gyémát szeráj!

Hívják is az emberek a padisát azonnal, aki meg is jelenik, azonnal. És mondja is, azonnal:

- Szép, meg jó. Na de hát! Hol a híd? Hogy fogok én oda bejutni?
- Te kérted, hogy a tengerben legyen. Hát ott van. Mondtad, hogy híd is kell? Nem mondtad...
- Most mondom... szultán vagyok, nem mérnök... szóval 40 nap múlva legyen itt híd is. De kristályból! Nem ám holmi nádból, libatollból, netán aranyból...

És ezzel a szultán el... a fiú pedig búsul ismét. De a hallány ismét csak segít neki.

- Menj el megint az arabhoz, és kérd a lány-asszony párnáját! Majd azt dobd be a tengerbe, a palota elé.

El is megy a fiú oda, ahol a lányt kifogta. Ismét bedob egy hatalmas követ a vízbe. Jön is arab immár két púppal a fején, meg kérdezi a kispapdát. Mire a fiú kéri a lány-asszony párnáját. Hamarosan meg is kapja.

Elviszi a fiú, és bedobja a tengerbe, pont a palota elé. Mire lám, azonnal csillogó kristályhíddá válik!

Az álmélkodó tömeg hozza is a szultánt fürdőkádastól (mert éppen fürödni akart..). Nézi a padisát, nézegeti. Majd azt mondja, hogy most azt szeretné, ha a halászfű annyi ételt készítsen, amivel az egész világ jóllakhat.

A fiú bánatosan megy a hallányhoz megint. De ismét segítséget kap. A lány azt mondja, hogy megint hívja az arabot, és ezúttal a kávédarálót kérje, ez hozza haza. De aztán nehogy útközben darálgasson vele!

Megint elmegy a fiú a lányfogó helyre, és megint bedob egy hatalmas követ. Jön is az arab három púppal a fején, hogy meghallgassa a kérést. A fiú elmondja, hogy most a kávédarálóra lenne szükség. Hozza is az arab mindjárt, és egy mindentudó kacsintással odaadja a fiúnak.

Nagy lelkesen megy haza a halász de erősen gondolkozik, mit tudhat ez a kávédaráló. Hát gondol egyet, és megtekeri. Lám! Annyi étel hullik ki belőle, hogy ellepik a fiút!

Másnap megy is a padisa palotájába, majd forgatja a darálót és csak forgatja. Aki ott van, mind jóllakik. De még közeli és távoli városokból is jönnek az emberek enni!

Erre azt mondja a szultán, hogy most hozzon olyan tojást, amiből csikó bújik ki!

Nagy búsan megy a fiú megint a lányhoz, aki küldi megint az arabhoz. Érkezik is a nagyszájú ember négy púppal a fején. Azt kéri tőle, hogy 3 tojást hozzon. Érkeznek is hamarosan.

A lány megmondta a fiúnak, hogy 3 tojás legyen, ne 4, ne 2, pláne ne 1 vagy 4864896! És útközben ne hogy feltörje! De a fiú annyira kíváncsi, hogy az egyiket csak feltöri. És lám! Egy csikó ugrik ki belőle, ami oly sebesen elfut a tengerhez, hogy lángol az út utána. És mintha valami bibipp! is lett volna a levegőben...

Mikor hazaér a fiú, kérdezi a lány, hogy hol a harmadik. A halász bevallja, hogy ő bizony mégis megnézte, mi van benne.

- Na jó, ezt akkor lealkudtunk - mondja a lány - Most ezt vidd el a padisának. És amint odaadod, mássz fel a legközelebbi szekrény tetejére!

Elmegy a legény a palotába. És amint odaadja a tojásokat, huss, gyorsan felmászik a legközelebbi szekrényre. De nem vesz róla tudomást senki. Mindenki azt nézi, ahogy a szultán a tojásokat töri fel. De amint feltöri mindkettőt, két kis csikó ugrik ki belőle, és huss, szaladnak árkon-bokron át. Meg mindenki máson át, aki csak az útban volt, köztük a szultán is. Csak a legény ússza meg patanyomok nélkül

Ezek után a padisa egy olyan újszülött csecsemőt kér, amelyik járni és beszélni is tud.

A legény megint a lányhoz megy búsan, aki ismét csak az arabhoz küldi. A nagy kő viszont elfogyott, így a halászfiú Tolditól kér egy malomkövet, azt dobja a tengerbe. Jön is az arab öt púppal a fején. Látszik, hogy ő is unja már a dolgokat. De azért kérdezi a kispapját, mi a kívánsága. A fiú mondja, ahogy a lány tanította, hogy a húga gyereket hozza. Már ha megszületett...

Megnézi az arab a hűg Facebook oldalát, és látja, hogy 2 perce lett frissítve, és ott vigyorog egy újszülött gyerek meg az anyja. Gyorsan dob rá egy like-ot, majd elmegy elhozni. Ahogy partot érnek, már fut is a gyerek a palotába. Ott benyit a szultánhoz, és se szó, se beszéd, akkora pofont lekever, hogy még azoknak is fáj, akik csak látták!

- Igen? Gyémánt palota? Nesze neked! De nem volt elég? Még kristály-híd is kellett? Nesze itt van az is! Egy egész világot akarsz megetetni? Nesze, ezt edd meg! Tojásból csikó? Itt a csikód neked! Olyan újszülött, aki beszélni és járni is tud? Nesze nézd! Még pofozni is tud!! És még a haltündér is kellene, mi?! Semmi sem elég?? Akkor a pofonból se legyen elég!

Érzi a szultán, hogy ez így nem jó... Hát hogy ne érezne! Sőt! Úgy érzi, hogyha ez így megy tovább, akkor a feje nemsokára Csinimácsin országát is megkerüli. Visszavonja inkább a kéréseit. Nem kell neki már a lány. Sőt! Odaadja nekik az új palotáját. Meg a régit is. Ő pedig

inkább beköltözik egy szekrénybe

Boldogan költözött be a tengeri palotába a fiú és a lány is. És ha már így alakult, rendeztek is egy hatalmas, 40 napig tartó lakodalmat. Még az arabot is meghívták rá! Mert valakinek azért csak kell ott is dolgoznia...

[caption id="attachment_10828" align="aligncenter" width="450"] ... És se szó, se beszéd, úgy nyakon teremti![/caption]

2017-02-09

Bármennyire is a cím azt sugallja, nem egy szakácskönyv részlete következik.

Forrásunk ismét az eredeti (Boszporuszi tündérvilág).

Hol volt, hol nem volt, még a régi világban élt két testvér. A szüleik meghaltak, így a vagyonukat ketté osztották.

Az idősebb boltot nyitott, és ebből jól éldegélt. A kisebb viszont egész nap csak henyélt. Mésztétálgatott. És persze lustálkodott. El is fogyott a pénze hamarosan.

Odamegy a bátyához, hogy kérjen tőle egy-kér gurus-t (ez valószínűleg kuruş akar lenni. Kúnos Ignác ezt úgy magyarázta, hogy piaszter. Így pedig már mindjárt érthető). De ez is hamarosan elfogyott, és akkor megint a bátyát kereste fel.

Az idősebbik viszont megunja, hogy állandóan az öccse ahelyett, hogy dolgozna, mindig tőle kéreget. Fogja, és elad mindent, majd hajóra száll, hogy jó messzire menjen a testvérétől.

Igen ám, de megsejti az öccse is, hogy mi történik (hiszen írtuk, hogy lusta volt, tehát olyan nagyon messzire nem sétálhatott el a bátya házából). És mielőtt a hajó elindulna, éjszaka fellopózik rá.

De a bátya is gondolja, hogy ilyen könnyen nem rázza le az öccsét, ezért ő is elrejtőzik a hajón. Egészen addig egyikük sem bújik elő, ameddig jó messzire el nem kerülnek a kikötőtől. Ekkor derül ki, hogy egymás mellé bújtak el.

Bosszankodik a báty, hogy megint itt az öccse. De a hajó már elindult, nem lehet mit tenni. Együtt mentek tovább, egészen Egyiptomig.

Itt azt mondja az idősebb a fiatalabbnak, hogy üljön csak le a kikötőbe, és várja meg őt, míg elmegy öszvéreket venni, hogy azzal menjenek tovább. Ebbe bele is egyezik a kisebbik, mert legalább addig sem kell sétálgatni.

Csak hogy eltelik 1 perc. Majd 5. Aztán 15. Utána pedig 105. Végül már 1115 perc is eltel, de az idősebb testvérnek nincs nyoma. Úgy tűnik, hogy mégiscsak megszökött.

Felkerekedik a kisebb fiú is, és elindul valamerre.

"Megyen megyen, mendegél, nagyot kicsit lépdegél, hat hónapig síkon jár s amint egyszer hátranéz, hát csak éppen hogy egy árpanyit haladt előre. Szaporábat lépeget, violákat tépeget s amint ismét körülnéz egy hegy alja áll előtte."

- részlet az eredeti könyvből

Itt látja, hogy három legény igencsak veszekedik egymással. Csak úgy porzik tőle a környék!
És közben olyan szavak hangzanak el, hogy attól még az útmenti kocsis is elpirul!

A fiú megkérdezi, hogy miért ez a nagy felfordulás. Mire mondják, hogy ők hárman testvérek. Az apjuk rájuk hagyott egy turbánt, egy szőnyeget és egy ostort. Aki felveszi a turbánt, az láthatatlan lesz. Aki pedig ráül a szőnyegre és megsuhintja az ostort, ott terem, ahol lenni szeretne. Látható hát, hogy külön-külön nem annyira jók ezek. Hanem együtt lehet igazán jól használni. No de kié legyen?

- Az enyém! Én vagyok a legnagyobb!
- Az enyém, mert én vagyok a középső!
- Hohó! Az enyém, mert én meg a legkisebb vagyok!

Szó szót követ, majd pedig előkerülnek a botok is. Meg egy balta is repül valahonnan valahova. Mégpedig elég közel a fiú feje mellett. Így gyorsan közbeavatkozik.

- Állj! Nem lesz ez így jó! Még a végén valaki megsérül!
- Már miért lenne az baj? - kérdezi az egyik.
- Mert talán pont te fogsz megsérülni.. - vesz elő egy baltát ő is..
- Jó-jó, csak érdeklődtem... Akkor mit tegyünk?
- Látjátok ott azt a fát a messzeségben?
- Nem!
- Hát mert ott van, a messzeségben. Érted, ugye.. Szóval odáig fussatok el, és hozzatok egy ágat arról a fáról. Aki először ér vissza, azé lesz mind a három.

Nosza, a három testvér gyors iramban elkezd futni, és hamar jó messzire jutnak. Mire a fiú fogja a turbánt, a fejére teszi. Majd fogja az ostort, és ráül a szőnyegre. Azt kívánja, hogy ott legyen, ahol a bátyja.

Hipp-hopp, ott is terem egy nagy városba. De olyan sokan vannak, hogy nem látja a bátyját. Viszont ott egy kikiáltó is éppen. Azt adja a nép tudatára, hogy a szultán lánya minden éjjel eltűnik. Reggelre meglesz, és minden oké vele. De a szultán azért aggódik. Mert hát mégiscsak elmúlt már 14 meg ilyenek... nehogy aztán felcsapjon rockernek az a lány, esetleg valami politikai körbe kerül bele. Így aki megtudja, mit történik a lánnyal esténként, azé a fél királyság.

A kisebb testvér gondolja, hogy majd ő kideríti az esetet. Jelentkezik is a szultánnál, aki beleegyezik. Egyetlen éjszakát a fiú a lány szobájában tölthet (hoppá!). De ha reggelre nem tudja meg, mi az igazság, akkor bizony délután már az ő fejével fog a szultáni labdarúgó válogatott játszani.

Este lefekszik a fiú, illedelmesen a sarokba, és mindjárt el is alszik (persze csak úgy tesz!
Nem ám igaziból.. De erről a lány nem tud). A szultán lánya hallja is a horkolást, de azért

biztosra megy, és egy jó nagy túvel jó alaposan lábön böki az alvó fiút. De az meg se moccan. Ez bizony tényleg alszik. Nosza erre a lány kioson a szobából.

A fiú ekkor kinyitja a szemét, fejére húzza a láthatatlanná tévő turbán, kezébe veszi a szőnyeget és az ostort, majd megy a lány után.

Az ajtó mögött ott egy arab (ez most nem nagyszájú, ez sima), a fején pedig egy hatalmas aranytál. Abban ül a szultán lánya. És éppen kifele tartanak. A fiú egy nagy lendülettel gyorsan beugrik a tálba, a lány mögé.

Csuklik is az arab azonnal, hogy mi történt itt hirtelen. Kérdi is a lányt, hogy mit csinál. De a lány nem vett észre semmit, és mondja hogy ő meg sem moccant.

Na jó, indul az arab, de hát hirtelen olyan nehéz lett ez a lány. Kérdi is tőle, hogy mit evett. De a lány mérgesen válaszol, hogy nem fogyasztott mást, csak salátát.

Hát jó, csóválja a fejét az arab (közben a fentiek meg a hányingerrel küszködnek), és most már tényleg elindul. Mennek, mendegélnek, majd eljutnak egy csodaszép kertbe, ahol a fák ezüstből, az ágaik aranyból a virágok pedig gyémántból vannak. A fiú gyorsan letör egy ágat, és a zsebébe rejti. Erre viszont felsóhajt a fa:

- Ember fia megkínzott! Jaj-jaj! Ember fia megtépett. Jaj, ezek az emberek mindig bántják a fákat! Lesz ebből még globális felmelegedés!

Egymásra néz a lány és az arab (bár ezt hogy csinálja, ha a lány a fején van..), hogy mi lehet itt. De hát nem értik... Így mennek tovább, mendegélnek. Egy még szebb kertbe jutnak, ahol a fák aranyból, az ágaik gyémántból, a virágok pedig smaragdból vannak.

A fiú gyorsan letör egy ágat, és a zsebébe rejti. Erre viszont felsóhajt a fa:

- Ember fia megkínzott! Jaj-jaj! Ember fia megtépett. Jaj, ezek az emberek mindig bántják a fákat! Lesz ebből még globális felmelegedés!

Hát ez egyre furcsább, de csak megy tovább az arab. Nemsokára eljutnak egy hídhoz, melynek a túloldalán egy tündér palota van. A hídon pedig tündér rabszolgák állnak. Mikor meglátják a szultán lányát, mind fejet hajtanak előtte.

Hoznak egy gyémánt papucsot, az arab pedig leemeli a lányt. De amint felhúzza az egyik papucsot, a láthatatlan fiú gyorsan zsebre vágja a másikat.

Hát ez meg hova tűnt?! Csodálkozik mindenki. No de hoznak egy másik pár papucsot. De ennek is eltűnik a párja... A szultán lánya így felemás papucsban érkezik a palotába.

Odabent a tündérszultán már nagyon mérges (ő viszont már nagyszájú arab volt. Az ajkai egyszerre szántották az eget és a földet!), hogy mi tartott ennyi ideig a lánynak. Miután pedig a szultán lánya elmeséli a furcsaságokat, még mérgesebb lesz, micsoda sületlenségek. Hiába mutatja a lány, hogy az egyik papucs a zöld és 37-es, a másik pedig rózsaszín és 45-ös, a tündérszultán nem hisz neki.

Inkább nekiállnak vacsorázni. Jön is a szolga, hozza az italokat. De a láthatatlan fiú kikapja a kezéből és gyorsan megissza. A többiek csak annyit látnak, hogy az ital hirtelen eltűnik.

Jó, hát előfordul az ilyesmi. Főleg ha már több pohár bor elfogyott, akkor szokott az ital így-úgy eltűnni. De most már jöhet az étel, mert mindenki jócskán megéhezett.

Neki is kezdenek az étkezésnek, de hallják, hogy az asztal végén a nagy semmi hangosan csámcsog. És az ételek is furcsán el-eltűnedeznek onnan. Nem is beszélve az ezüst étkészletről...

No, ez több a soknál! Mondja a tündérszultán, hogy a lány inkább menjen haza. Elég lesz mára a furcsaságokból. El is indul a lány, ismét az arany tálban, ismét az arab (a nem-nagyszájú) fején.

De a fiú most nem tart vele, hanem itt marad, és addig vár, míg a szultán lánya el nem tűnik. Ekkor pedig előveszi a kardját, és egy gyors mozdulattal levágja a tündérszultán fejét.

Mindjárt jajgat mindeni. Az összes szolga, meg a parketta, a faliszőnyeg, de még a porcicák is a szekrény mögött!

- Ember fia megölte a szultánunkat! Jajajaj!

De a fiú gyorsan felül a szőnyegre, megsuhintja az ostort, mire mindjárt a szultánlány hálósobájában lesz, megelőzve őt. Gyorsan visszafeküdt a sarokba, és alvást színlelt.

Hazaér a lány, és nagyon gyanús neki a fiú. Ezért aztán jól megszúrja az ordas nagy tűvel. És hogy biztosra menjen, mindjárt háromszor alaposan megdöfi. Meg még háromszor. De a fiú meg sem mozdul.. Na jó, álmos már a szultánlány, így ő is lefekszik aludni.

Másnap reggel küldi a szultán a hóhért a fiúért (csak hogy érezze, nincs ám ingyen, hogy a lány szobájában tölti az éjszakát), mondja csak el, mi történt az éjszaka. De a fiú azt mondja, hogy csak a főtéren hajlandó, ahol mindenki láthatja, hallhatja. Hátha a bátyja is ott lesz!

Összegyűlik a nép a főtéren zsebtolvajostól, kolbászárustól, hogy hallják a történetet, majd lássák a kivégzést. Mert abban mindenki biztos volt, hogy itt csak valami ostoba mese lesz.

A fiú el is meséli a történetet, és hüledezik is mindenki. A szultánlány a fejét csóválja, a

hóhér meg a kardot suhintgatja. Persze, hogy senki se hisz neki! Bár nagyszájú arabról már mindenki hallott, egyesek még láttak is. Na de a történet többi része!

Ekkor viszont a fiú kiborítja a zsebeit, és lám, ott van minden! Az ágak a kertből, a papucskok, az ital, az étel. És még vagy kétszáz ezüstkanál is előkerül. Ebből néhány félreérthetetlenül ennek a szultánnak a címerét viseli. De mindenki jobban ámul, minthogy ez feltűnjön valakinek is.

Ámul a nagyobb testvér is, aki persze, hogy ott van a tömegben! Az öccse észre is veszi, és elkezd szaladni felé. A bátya a közös anyjukat emlegetve szintén elkezd futni, csak a másik irányba. Ezúttal viszont az öccse utoléri.

Elmondja, hogy bár ő küzdött meg a fél királyságért, de nem kell neki. Legyen a bátyáé. Meg a szultánlány is. Neki ő nem kell - mondja, miközben az este szerzett tűszúrásokat masszírozza.

- Hé! A lány nem volt benne az alkuban! - kiáltja a szultán.

- Dehogynem! - kiáltja a lány gyorsan. Mert látja ő, hogy a nagyobb fiú szép száll legény, meg üzletember. És tudja ő nagyon, micsoda fogatlan szakállas ördögöket tart a szultán paşa néven a palotában, kik a lány kérői lehetnének. Meg egyébként is, őt varázslattal tartotta fogva a tündérszultán. És most hogy meghalt, már tisztán lát a lány.

- Hát jó. - mondja a szultán. - Akkor tiéd a lányom, meg a fele királyságom. Holnap megtartjuk a lakodalmat. Olyan húsznapos lesz, hogy ország-világ erről fog beszélni!

- Negyven napos legyen az, atyám! - kiált a lánya, mert tudja ő, hogy kell egy mesének végződnie.

És lőn hatalmas multság, és tart 40 éjjelen és 40 napon át! És ki odament, mind jóllakott! És úgy mondják, egyik este a szultánlány még a titkos rocker bőrcuccát is felvette, és akkor lőn nagy csend, meg pislogás. És így történt, hogy a lány belekezdett You could be mine alias Te is lehetsz bánya* című népszerű dalba, és lett nagy hajhullás meg fejrázást. De ez már egy másik történet. Máskor kerül elbeszélésre...

* az ötlet nem tőlem származik. Sajnos nem ismerem az ötletgazdát.

2017-02-10

"Volt is, nem is volt, ha volt is, még abban az időben volt, mikor Allah szolgája sok volt, volt egyszer egy szegény asszonynak három fia meg egy lánya. A legkisebbik fiú amolyan félkegyelmű volt, egész nap a hamuban hánykolódott"

Öööö.... ez nem az a mese, mint amit vártunk.. Hiszen itt a főszereplő egy fiú! És nincs üvegcipellő meg fényes bál. Van helyette óriás, meg... inkább olvassuk tovább! :)

Forrásunk ismét az eredeti (Boszporuszi tündérvilág).

Egyik nap szántani megy a két nagyobb legény, ahogy azt minden másik nap is teszik. De ez a mai nap, nem olyan, mint azok, amelyek nem olyanok, mint a mai. Szóval más...nagyon más.

Ugyanis ezen a napon a legények nem valamelyik internetes oldalról rendeltek maguknak pizzát, hanem a húgocskájukat kérték meg, ő hozza ki nekik délben. Csakhogy a mezőn van egy háromarcú óriás is, aki néha el-elkapkodja az erre járókat. Csak hát a pizzafutárokat nem sajnálta senki. Olyankor a legények panasszal éltek, hogy elveszett az ebédjük útközben, mire az étterem a hírneve megtartása érdekében, gyorsan küldött nekik egy újabb pizzát. Hozzá meg ajándék cipőfűzőt is.

A két testvér elmagyarázza a lánynak, hogy hol forduljon balra, hol jobbra. Hol kell kúszni, hol mászni, hol pedig féllábon ugrálni. Mert akkor így elkerüli a gonosz óriást. Le is írják neki egy füzetbe. Az instrukció meg is tölt vagy 26 oldalt. Így végül nem csoda, hogy a lány elrontja, és mégiscsak az óriás nagylábujja előtt köt ki.

Ahogy viszont néz a lányka rémulten felfelé, és készíti a telefonját meg a selfie-botját (még egy utolsó profil frissítése legyen azért a Facebookon), akkor látja, hogy ez nem az óriás. Hanem csak a felesége. Az meg nem olyan rút és gonosz. Na jó, rút ez is...meg gonosz is... de mégse annyira.

Mondja is az óriás-asszony: - Figyelj te lány! Gyere velem, és elbújtatlak!

Hát jó, megy vele a lány. Bújni mégiscsak jobb, mint ebédnek lenni. El is viszi a nagy darab asszony a kicsi lánykát a házába. Majd be is fogja munkára mindjárt. Mert ha nem akarja, hogy a férje-ura-hatalmassága-nagyhangú-nagyhasú-háromfejűsége mindjárt megegye, akkor meg kell tömni annak a hasát, de rendesen.

Csakhát nem úgy van az! Mert míg az óriás-asszony a mezőn a lánykát gyözködte, addig a férje kifigyelte, mi is történik. És ő is odalopózkodott a házhoz. És amikor az óriás-asszony kiment hátul, hogy összeszedjen 100 tyúkot, addig az óriás-nem-asszony bement elől, és hamm! Bekapta a lányt. Úgy mindenestől. Annyit se vacakolt vele, hogy legalább a cipőjét

levegye. A gyomrából még egy kattanás majd sűrű pötyögés hallatszott, ami jelezte, hogy valaki éppen frissíti az állapotát a Facebookon. Majd csend lett.

Mikor visszaért az óriás-asszony volt is nagy kiabálás rendesen. Hogy bezzeg az uraság robotot nem tud venni, de a szolgálakat meg tudja enni. Repkedtek is az asztalok, a malomkövek meg a gémeskutak...

Eközben a két legény csak vár, vár, néha kastély vagy őrtorony, de leginkább csak vár. Végül inkább hazamennek. És ott megkérdezik, mi lett az ebéddel? De megtudják, hogy bizony a hűguk réges-régen elindult. Hát bizonyára eltévedt, és felfalta őt az óriás.

Irgum és burgum! Még ilyet meg olyat! Mondja is a nagyobbik, hogy ő megy, és azonnal visszahozza a hűgukat.

El is indul széleseben! Óránként is csak négyszer áll meg kávézni, meg négyszer pipázni, és négyszer virágokat szedegetni, mígnem eljut egy útszéli kemencéhez. Itt egy öregember fogadja, aki mindjárt megkérdi, mi járatban van. Elmondja a legény, miként jártak, mi történt a hűgával. Mire azt mondja az öreg, hogy csak akkor sikerül a küldetése, ha eszik a kenyérből.

Nosza, kenyérből enni nagy dolog - gondolja a fiú, és mindjárt kér is belőle. De amint beleharap, az úgy égeti a gyomrát, hogy menten futásnak eredet.

Így fut a legény, és most tényleg nem áll meg kávézni, pipázni, virágot szagolni. Rohanás közben teszi mindezt. És ahogy így szalad, talál egy jó nagy kazánt, tele borral!

Itt is áll egy öregember, aki ugyancsak megkérdezi a mijáratbant, és ugyan azt tanácsolja: a legény csak akkor győzhet, ha iszik a borból.

Na, én meg a bor! - gondolja a fiú - nincs az a mennyiség, ami kifogna rajtam! Rabszolgámmá teszem mindet!

De amint egy csöppet is iszik belőle, az megint úgy égeti a gyomrát, hogy azonnal futásnak ered. Az öregembernek úgy kell postán utánaküldenie a kávéfőzőjét...

Ahogy így száguld a nagy legény, eljut egy folyóhoz, melyiken két híd van egymás mellett. A túldaldalt pedig két almafa.

Az egyik híd fából van, a másik vasból. Az egyik fán éretlen, savanyú almák vannak, míg a másikon érettek, édesek. És itt van az óriás is, elbújva a bokorban, aki figyeli a fiú választását.

A legény azt gondolja, hogy a fahíd talán leszakad, így inkább a vasból készültet választja. És

minek egyen a savanyú almából, ha egyszer ott az édes is.

Látja ezt az óriás is. No, hát ez ilyen legény! Szól is a feleségének, hogy ezt csalogassa be a házba, mert talált egy új szolgált. Bár az örül ennek az asszony, és haza is viszi a fiút, de az óriás egy óvatlan pillanatban ezt is bekapja (őt is cipőstől). Így végül itt is asztal, malomkő meg gémeskút reptetés lett a vége!

Most jönne a történetben az, amikor a középső fiú is útnak indul. De mint tapasztalt mesélő a tapasztalt mesehallgatónak elmondja egy mondatban, mint is történt: a középső fiú is ugyanúgy járt. Lapozzunk hát!

Otthon az anya szomorú. Két fia és egy lánya oda. Csak a hamubasült pipőke maradt neki...annak meg annyi esze... No de ni! Hát az is készülődik! Menne a bátyái után!

Jó, hát nem kár érte - gondolja az asszony - No de ki fog fog elmenni a boltba, hogy hazahozza a 8x20 kg-s akciós mosóport? Meg a hozzáadott ajándék mosógépet? - így inkább marasztalja a legényt. De az csak mondja, hogy elmegy ő, és fenékebe rúgja azt az óriást. Nem hallgat sem a szép szóra, sem az okos érvekre. De hát írtuk is, hogy ő amolyan félkegyelmű volt..

Ki is megy a fiú a ház elé, és megrázza magát, mint ahogy a kutyák szoktak, ha kijönnek a vízből. Húúúú! Akkora hamufelhő keletkezik, hogy ahány szántóvető van ott a mezőn, mind otthagyja az ekéjét és fut kiki, amerre a szeme lát.

Összeszedi a sok ekevasat a legény, és megy a kovácshoz, hogy csináljon belőle lándzsát. De ne olyan vicket-vackot, mint amit szokott, hanem rendeset. Olyat, amit ha feldob a fiú, és alátartja az ujját, akkor ne törjön el a hegye.

Mondja a kovács, hogy érti, és meg is csinálja a lándzsát. De amikor a fiú feldobja, majd alátartja az ujját, a lándzsa darabokra törik. Nosza a legény megint megrázza magát, most még jobban, mire még több gazda menekül el. Ezeknek az ekéjét is összeszedi a fiú. De még így sem lesz a lándzsa elég jó.

No, most akkor a fiú megrázza magát harmadszor is. De most úgy, hogy az országban nem marad senki. Egy egész hegynyi ekét szed össze, és a kovács ebből csinál egy új, harmadik lándzsát.

Próbálja is a legény. Feldobja jó magasra, majd alátartja az ujját. És láss csodát, nem törik el a lándzsa. De még a fiú ujját sem.

- No, talán elmegy.. - mondja a fiú, és ő tényleg elmegy.

Néhány tucat kávézás, pipázás és virágszorgatás után eljut a kemencéhez. És ő bizony

megeszi a kenyeret, de még repetát is kér. Majd eljut a kazánhoz is (újabb kávézgatás-pipázgatás-virágszolgáltatás után). Itt meg úgy megissza a bort, hogy hirtelenjében még egy új orosz népdalt is költ, amit azóta is moszkvai operaházban játszanak minden este.

Nincs más hátra, mint a két híd és a két almafa. Oda is ér a legény, és látja is, mi a feladvány. De azt mondja, hogy a vashídon mindenki át tud menni. És az se kihívás, ha az érett almákból eszik. Így ő a fahidat és a savanyú almákat választja.

Látja mindezt az óriás is, mind a három fejével. Ennek fele se tréfa! Szól is a feleségének, hogy ezúttal a lándzsát hozza neki, hogy azzal fogadja az ifjút.

Jön is a fiú, és már messziről látja az óriást (végül is, óriás volt). De mivel jólnevelt volt, már messziről illendően köszönt neki. Ezen meghatódva az óriás is illendően visszaköszönt.

- Jól tetted, hogy köszöntöttél - kiáltja az óriás mind a három fejével - különben a lándzsámmal döftelek volna le!
- Te meg jól tetted, hogy visszaköszöntél - válaszol a fiú - különben én döftelek volna le a lándzsámmal!
- Ha ekkora a szád, akkor mutasd a lándzsádat!
- Mutasd te! Te vagy a nagyobb, a te szád a nagyobb!

Bedühödik erre az óriás, előveszi a lándzsáját, és elhajítja a fiú felé. De az csak a kisujját teszi elébe, mire a lándzsa ezer darabra törik.

- Made in China - olvassa a fiú a darabkákon - hát ez elég vacak volt... nem az aluljáróban kellene lándzsát venedd. De most én jövök! - mondja a fiú, és úgy elhajítja a lándzsát, hogy az az óriás orrán jött ki! Befeleg meg.. ki tudja, hol ment be.. Mindjárt ki is múlt az óriás egyik feje.
- Hah! Ezt nem mered még egyszer megcsinálni! - kiáltja az óriás maradék két feje.
- Hah! Mibe, hogy igen?! - kiáltja a fiú, mire ismét átszúrja az óriás másik fejét.
- Még egyszer, ha férfi vagy! - kiáltja a maradék egy fej.
- Nem én! Én is csak egyszer jöttem a világra, meg te is. Meghagyom az életedet! - kiáltja a fiú.
- De ne mááááár! - ordítja az óriás!
- De márrrr! - ordítja még jobban a fiú!
- Velem nem szúrsz ki! - kiáltja az óriás, majd kileheli a harmadik lelkét is.

A legény kiszabadítja a három testvérét az óriás hasából, majd együtt felkeresik az óriás-asszonyt, és őt is felkaszabolják. Csakhogy megmutassák, hogyan is mennek a dolgok erre felé.

Mennek, mendegélnek hazafele. És csak néha, minden 3. percben ülnek le kávézni, pipázni, virágot szedegetni, amikor nagyon megszomjaznak. Szerencsére találnak egy kutat. Itt

összekötik az övüket, és ha már leesett a gatyájuk, azokat is hozzákötik. Majd elkezdik a legnagyobbat leereszteni. De alighogy félúton jár, elkezd óbégatni, hogy húzzák mi, mert elég. Hát gyorsan kihúzzák.

Jön a középső testvér, de mint tudjuk, ő csak azért van a mesében, hogy hárman legyenek testvérek. Az ő szerepe kimerül annyiban, hogy minden ugyan úgy csinál, mint a bátyja. Ha a testvérét felfalják, őt is felfalják. Ha a testvére óbégat, ő is óbégat. Így most is ezt tette.

Úgyhogy következék a harmadik, a hamulegényke. Ő viszont meghagyja a testvéreinek, hogy bárhogy is ordít, őt nehogy kihúzzák.

Hát jó, végül is, tetszik ez az ötlet a többieknek. Így leengedik. Majd amikor a hamupipőke kiabál, csak engedik tovább. Ő végül lejut a kút aljára. Ott pedig egy kapu van, ami ekkor kinyílik.

Odabent 3 csodaszép lány áll, mind szultán-kisasszony. Szólnak is a legénynek, hogy meneküljön, mert az ő gazdájuk egy hatalmas, háromfejű óriás.

No, hát épp most végeztem egy másik háromfejű óriással. Mit nekem egy újabb! - gondolja a fiú.

Tényleg, mit neki egy újabb?! És így is lesz!

Nem nyújtjuk a mesét felesleges dolgokkal. Úgyis mindenki tudja, mi lesz a vége. Hát az óriásnak is vége lett. Egyszer és mindenkorra.

Hálásak is a szultánlányok, kiket 7 éve rabolt el az óriás. És mivel éppen hárman vannak, mint a legények is, gyorsan el is jegyzik egymást. Így látatlanba, hiszen a banda fele fent van, és várják a vizet. Nem is tudják, mi folyik idelent. Hogy meg fognak lepődni, hogy ezalatt házas emberek lettek!

Fel is csatolja az első lányt az övekre, és felkiált, hogy itt a víz, húzhatják! Mire a fentiek nagy nyögések közepette felhúzzák a lányt. Ő pedig örömeire mindjárt a legnagyobb nyakába ugrik. Az csodálkozik, de hát nem rossz ez a lány, meg mégiscsak szultánlány.

Ugyan így jár a második is. De ebben semmi meglepő nincs.

Következne a harmadik, aki se nem kegyetlen, se nem buta. Fog egy korsó vizet is. De azt mondja:

- Jól tudom, hogy én vagyok a legszebb. A hangok is megmondták ezt nekem a fejemben. Ha most én megyek elől, és a testvéreid meglátnak, akkor elfogja őket az irigység, és téged itthagynak. Jobb lesz, ha te méysz elől.

Ebbe viszont nem egyezik bele a hamubasült fiú. Hiába az ész érvek, ellene szólnak a lovagias révek. Nagyon sóhajt hát a lány, majd előkotor egy szekrényt a szoknyájából.

- Ha bajba kerülsz, márpedig bajba fogsz, látom a szemedben, akkor nyisd ki ezt a szekrényt. Ebben találsz egy kovakövet. Csak egyet csapját vele, mire egy arab ugrik ki belőle. Tudod, az a nagyszájú, ami minden kívánságodat teljesíti. De egyébként ha innen ki akarsz jutni, annak van egy bonyolultabb módja is: várj itt egy estét. Meg még egy estét. Meg még 24 estét. Akkor jön majd kér juhocska. Egy fekete és egy fehér. Nem lehet őket összekeverni. Ha a fehéret fogod meg, akkor azonnal kijutsz innen. Ha a feketét, akkor a hetedik föld fenekére kerülsz.

Ezzel elbúcsúztak egymástól. Mert tudták ők jó, hogy 2 perc múlva úgymint együtt lesznek megint, hiszen nem irigy az a két testvér. Á, dehogy!

Vagy mégis?

Látják ők, hogy bizony ez a lány tényleg szebb, mint az előző kettő együtt! Mérgesek is a hamupipőke öccsükre. Nemelég, hogy házasok lettek, de még a legszebbet meg is tartja magának. Úgyhogy inkább otthagyják őt.

Mit tegyen szegény legkisebb, odaáll a kút elé, és várja a juhocskákat. Akik nemsokára (1+1+24 nap múlva) meg is jelennek. Odaugrik, hogy elkapja a fehéret, de aztán mégicsak a feketét sikerül átkarolnia. De már írtuk, hogy ő amolyan félkegyelmű. Fogjuk még írni többször is, nem kell izgulni! Vagyis pont ezért lehet majd izgulni!

Azzal még, hogy a legény a hetedik föld mélyére került, nem lett bánatos. Megvonta a vállát, és gondolta, itt még úgyse volt, és nem is jön ide többet, kicsit sétálgat egyet. Úgyhogy sokat megy, keveset megy, éjjel megy, nappal megy, hegyen megy, völgyön megy. Végül csak elfáradt, és leült egy fa tövébe.

Ott látja, hogy egy kígyó mászik a felfele, ahol egy fészek van madárfiókákkal, hát előkapja a lándzsáját, és mindjárt kettévágja az aljas csúszómászt. Óriások után mit neki egy kígyó! De azért csak elfáradt ebben a sétálgatásban, így lefekszik aludni.

Érkezik viszont a madárkák anyja, egy hatalmas Anka (főnix). Ő minden évben elvesztette a kicsinyeit. Gondolja, hogy az lesz az, aki a fal alatt alszik. Már készülnek széttépni, amikor szólnak a fiókák a fészekből, hogy ez az ember a megmentőjük. Különben is, ott a kígyó mellette, kettévágva. Éppen jó lesz egy pár cipőnek!

Ó! Hát ez így teljesen más! Akkor nem lesz belőle vacsora! Inkább legyen az Anka. Mikor pedig a legény felébred, mondja neki, hogy jó tett helyébe jót várjon! Mit szeretne?

- Én csak a felszínre szeretnék visszajutni! - válaszolja a fiú
- Mi sem egyszerűbb. - válaszolja az Anka. - De látod! Én nagy darab vagyok, és húsevő. És messzire kell repülnöm veled, ami sok kalóriába kerül. De hogy elkerüljük, hogy útközben téged eszlek meg, hozzálagaddal 40 mázsa juhúst, meg 40 hordó vizet. Ha azt mondom, hogy gik, akkor etetsz, ha azt mondom, hogy gak, akkor itatsz.

Húha, ez nem lesz egyszerűbb. De előveszi a fiú a szekrényt a zsebéből, belőle pedig a kovakövet. Egyet pattint, mire megjelenik előtte a világnagyszájú arab. Miután lezajlottak a kiszagdámos-kisszultánomos bemutatkozások, megkérdezi az arab, hogy mit kér tőle. Ó, apróságot, csak 40 mázsa húst, meg 40 hordó vizet.

- Tudod kiszagdám, hogy nem szokásom kérdezősködni, de most azért kíváncsi vagyok, minek ez neked mind?
- Nem nekem kell, hanem az Ankának, hogy kivigyen innen.
- Na de én is ki tudlak vinni innen, és kevesebb energiába kerül. Gondolj bele! Itt a Föld, meg a globális felmelegedés, meg a feleslegesen leölt állatok...
- Nem gondolkodom én! Meg is írták az elején, hogy amolyan félkegyelmű vagyok. Meg különben is, hamar vége lenne a mesének! Te csak add azokat a húsokat, meg a vizes hordókat!

Jól van. Így is lesz. Felpakol a legény az Ankára, majd felül rá. Az pedig próbálgatja a szárnyait. Hmmm.. 80 mázsa, plussz a hamubasült pipőke. Ennyivel még simán beveszi a kanyarokat. Így el is indulnak, mennek egyik földről a másikra! Amikor pedig az Anka megéhezik, akkor egy gik-el mond és a legény már nyújtja is a mázsás húst. Amikor pedig megszomjazik, akkor gak-ot mond, és a legény önti a hordóból a szájába a vizet. Csak a fiú megy Duracell elemmel, mert ő a mese eleje óta nem evett, nem ivott semmit...

Végül felérnek a földfelszínre. Hívja is a legény a nagyszájú arabot, hogyha már ekkora szája van, mondja meg neki, hol van a 3 lány?

- Mi vagyok én, Google? - kérdezi az arab.. de azért jó munkaerő volt, meg jófej is, azért csak elővette az android (!) telefonját, és megnézte a lányok Facebook oldalát, hova jelentkeztek be legutóbb. Ahogy így nézik a hamubasült pipőkével, látják azt is, hogy bizony már menyasszonyi ruhában áll mindhárom. Feltöltve 2 perce! Indul az élő közvetítés is!

Nosza küldi is a legény az arabot ízibe, hogy hozza el a lányokat! Majd nézi az élő adásban, miként tűnik el a 3 lány onnan, majd jelennek meg ideát.

Örülnek is a lányok nagyon. Mert bár még mindig porlik a hamu a legényről, de ez legalább elnyomja az illatát. A két testvérről ez viszont már nem mondható el.

Fel is ülnek mind a négyen az Ankára (ezt érdemes a Google-ba beírni, érdekes képek lesznek róla!), és így mennek tovább. Amikor pedig megéhezik az irtatlan nagy madár, és

azt mondja, hogy gik, odadobnak neki egy mázsa húst. Amikor pedig megszomjazik, és azt mondja, hogy gak, akkor pedig egy hordó vizet dobnak neki. Így mennek a szultánkisasszonyok apjához.

Csakhogy most már négyen ülnek a madáron! Hiába top-modell vékonyságú mindhárom lány, mégiscsak több kalóriára van szüksége a repülő fenevadnak. Így a hús hamarabb elfogy, mint kellene. Mit tehetne a hamupipőke legény, levágja a lábát, és azt adja a főnixnek. De az megérzi az emberhúst (meg hát látszik, hogy ott a cipő rakta, meg a tetoválás), azt mégsem eszi meg, csak a szájában tartja.

Így szállnak le a szultán palotája előtt. Ekkor a fiú odaszól az Ankáknak:

- Ti csak menjetek be a palotába! Én egy kicsit kifújom magamat, mert elfáradtam! - mert így fél lábbal kissé nehéz lett a járás... meg azért fáj is az ilyesmi.

- Buta vagy te, hamuszagú legény! Látom én, hogy a lábadat adtad! De tudod mit, mert ilyen önfeláldozó voltál, inkább visszaadom neked!

És láss csodát! Ahogy a helyére illeszti a lábat, mindjárt összeforr! Sőt! Jobb, mint újkorában! Ez mondjuk kissé problémássá teszi a futást a jövőben, mert ez a láb gyorsabb, mint a másik, de ha elég kicsi a stadion, akkor nem tűnik fel senkinek.

- Aztán máskor inkább az arabot kérjed, te félkegyelmű! Ő mégiscsak gazdaságosabban dolgozik!

Közben látják is a palotában, hogy érkezés van. És ámulnak is nagyokat! Egy irtózatoss nagy madarán, ami óránként 2 mázsa húst eszik, van is ámulni való! Szerencsére azért hamar odébb állt. És a média is mindjárt megírta, hogy sikeresen elhessegették őket. Így a nép megnyugszik.

No de van ám ámuldoznivaló a lányokon is! 7 éve nem látták őket (a legtöbben sosem látták őket), és hát igencsak előnyükre változtak! Jön is a szultán nagy örömmel. Nézi a legnagyobbat és öleli. Nézi a középsőt és csókolja. Nézi a legkisebbet és csókolja.

- Nekem nem jár puszi? - kérdi a legnagyobb.

- Jaj lányom, nem én írom a történetet! Mire a mesélő idáig eljutott, ki tudja, hányadik pohárnál tartott! Örüljön, hogy nem jött elé még egy háromfejű tündérsárlány itt a vége felé!

Nézik a hamubasült legényt is. Majd jó alaposan megfürdetik, és kiderül, hogy tényleg ember az. Nagy örömben, hogy a lányok visszajöttek, mindjárt padisát csinálnak belőle! Megkapja a 3 lányt, meg a szultánságot is.

Szól a fiú az arabnak még egyszer utoljára, hogy hozza el az anyját is, meg a húgát is. Míg a testvérei maradjanak csak ott, és duzzogjanak, amiért ilyen mohók voltak.

Jön is az arab nemsokára az anyjával, lánnyal, meg hozott magának egy nagyszájú arab nőt is. Így rendeztek egy 40 napos nagy lakodalmat. Még a húgnak is találtak férjet, mégpedig a nagyvezírt. Mindenki boldog lett a végére!

--

Ezzel véget ér a török mesék sorozatunk. Mese van még bőven, így ha kéritek, lesz még folytatás!

2017-02-13

Liszt és víz. Egyszerűnek látszik, mégis számtalan formája létezik. A kialakulásához is évezredek kellettek. És még háborúk is voltak miatta.

A történészek úgy gondolják, hogy az ősember először még csak nyersen rágcsálta a magvakat. Később, a tűz megismerésével talán meg is pörkölte (ennek a mai formáját ismerjük úgy, hogy szotyí). Ez azért egy olyan tevékenység, ami időt igényel. Az ember pedig azzal lett megátkozva, hogy sosincs elég ideje. Már az ősembernek sem volt.

Rájöttek, hogyha vízbe beáztatják, akkor puhább lesz. Esetleg még kását is lehet belőle készíteni. Ha viszont megőrlik, és megsütik, akkor lesz belőle a lepény.

Az első így készült kenyereket még árpából, zabból készítették. Később pedig megjelent a rozs. A búza már az az alapanyag volt, ami Anatóliából származik. De még ez se a mai ismert, hanem a , más néven ősbúza. A legrégebbi ismert búzakenyér kb. 7000 éves, és a sumérok készítették.

Annak ellenére, hogy a kenyér csak 2 összetevőből áll, már az időszámítás táján is kb. 20-féle általános kenyér volt elterjedve a görögöknél, és a rómaiaknál. Az utóbbiak híresek voltak a nagy étkezéseikről, így ők további fajtákat találtak ki a szerint, hogy mivel ízesítették, hogyan és hol sütötték, stb... De igazándiból már a liszt fajtája, őrlése, stb.. miatt is óriási különbségek lehetnek. És akkor még ott vannak az olyan dolgok, mint pl. az alakja, mérete, stb...

Ezek után meglepő, hogy a törökök az összes ilyen dolgok egyszerűen kenyérnek hívják: ekmek

Mindez azért nem jelenti azt, hogy a törököknél ne lenne legalább 200 féle kenyér. Csak annyit jelent, hogy nehezebb azt a fajtát megtalálni, amint mi kenyérnek hívunk. Mert pl. kenyér a lángos is (ha nem akarunk vele vacakolni, akkor még tényleg kenyéértéztábol is készül). De ugyan úgy kenyér az ebéd mellé adott lavaş is, meg a pide is.

Sőt! Maga a pide is egy amolyan joker szó, ami majdnem mindenre használható, amire nem akarjuk azt mondani, hogy ekmek.

Tehát két irányból közelíthetjük meg a kenyér kérdést. Az egyszerűbb, amikor mindent kenyérnek hívunk, és kész. Míg a másik az, amikor precízen leírjuk, hogy milyen lisztből, milyen őrléssel, milyen hámozással, milyen cikkel és cakkal, milyen gyúrással, milyen sütéssel, milyen Mari-nénivel készült, miközben merre volt csíkos a macska, amelyik a kemencén ült. Na ugye, hogy az első verzió az egyszerűbb!

Mindebből az is tanulság, hogy a kenyér nemcsak sokféle lehet, hanem ténylegesen sokféle. Ezért Anatóliában járva érdemes útközben minél több kenyeret kipróbálni. Legtöbb helyen persze csak egyszerűen falusi kenyérnek (köy ekmeği) hívják, de ez nem jelenti azt, hogy mindenhol ugyan olyan ízű is lesz. Pont fordítva! Mert ez jelenti a "szabadon választott" kategóriát. Itt nincs két egyforma, mindegyik másik.

Ez olyannyira kedvelt, hogy a török turisták kedvelt helyein, és útvonalain mindig árulnak helyi készítésű kenyeret.

[caption id="" align="aligncenter" width="480"] Egy eldugott világvégi faluban is kifejezetten a turistáknak készült kenyeret árulnak[/caption]

Mindeközben az olyan városokban, mint Isztambul (persze ez vicces, hogy olyan, mint Isztambul... mert olyanból csak 1 van) tele van pékekkel (fırın). A sűrűn lakott helyeken akár 100 m-enként lehet egy. Vagy akár kettő. Ami jó jel, mert azt jelenti, hogy versenyben vannak, így egyik jobb, mint a másik (elvétve meg egyik rosszabb, mint a másik, de ez tényleg ritka).

Ezekben megtaláljuk a sima fehér kenyeret, és a közeli alternatíváit, mint pl. a teljeskiörlésűt. Ezek az olcsó kenyeret, melyeknek hatóságilag van megszabva az összetétele, mérete és ára. Úgy mond ez a tényleges mindennapi kenyér, amit hivatalosan mindenki meg tud venni. Ez a dolgok alapja. Elvileg ennél olcsóbb dolog nincs.

Persze van. Ahogyan a távolság alapja is a méter. Aztán mégis van milliméter, mikrométer... Meg az atomról is kiderült, hogy az is osztható. De ez akkor is egy alap dolog, amivel aztán lehet számolgatni, méricskéltni, közzgazdászkodni...

De hogy ez mennyire alap, megmutatja az, hogy alig lehet olyan ételt találni, amihez ne adnának kenyeret (talán a pizza az egyetlen). És ne ezt a kenyeret adják.

Meg ez az a kenyér, ami bár olcsó, egyúttal szent és sérthetetlen.

A kenyérral nem lehet játszani. Egyébként étellel sem, mert ugye sokan vannak (nagyon sokan), akiknek nem jut.

De a kenyérral még annyira sem. Egy kenyér nem eshet le a földre. Ha mégis, akkor gondosan fel kell venni, és úgy kell a kukába tenni, mintha csak magát a szultánt temetnénk. Sőt! Valószínűleg egy-egy szultán búcsúztatásánál kevesebben szomorúak, mint amikor egy kenyér kerül a kukába.

Otthon mindent megtesznek, hogy a kenyér ne a kukába végezze. A száraz kenyérnek számos felhasználási módja van. .

A kenyérmorzstát nem söpörjük le a földre. Egyébként is ez eléggé furcsa ötlet, mert ott ugyebár mégis mi lesz vele?

Ha valaki pénzt lop, az igencsak megvetendő dolog (kivéve, ha adóról van szó, mert az

ugyebár népsport). De ha valaki kenyeret lop, az egy égetnivaló semmirekellő. Persze ha valaki annyira éhezik, hogy már kenyérre sem telik, az más kategória. De ő pedig számíthat arra, hogyha kér, akkor ebben mindenki segíteni fog. .

Ezek ismeretében igazán szomorúak a következő adatok:

Csak Törökországban évente 2,1 milliárd (2.100.000.000) kerül a kukába. Vagyis naponta kb. 5,7 millió.

Pénzre átszámítva (már ha át lehet egy ilyen dolgot szürke pénzre számítani) 1,5 milliárd TL-t jelent. Forintban olyan 172 milliárdot. Mindebből 80 kórházat, vagy 500 iskolát lehetne építeni Törökországban.

Mindeközben évente kb. 6 millió gyerek ha éhen. Őket simán lehetne etetni csak abból a szeletből, ami Törökországban megy a kukába, naponta.

Az alapkenyér mellett pedig a pékeknél különleges kenyereket is találunk. Az áruk általában jóval magasabb, kb. 3-5x-se.

Ehhez álljon itt egy kis segítség, útravaló, étvágygerjesztő mindenkinek:

Beyaz Ekmek - ez az a bizonyos fehér kenyér, ami valaha jobb hírében állt, az arisztokrácia kiváltsága volt, stb... stb... De már Petőfi is leszólta, mára pedig már lassan mindenki, mert hogy így meg úgy. De akkor is ez a legfinomabb (szerintem), meg az alapja a mai kenyereknek. Meg sok ételnek. Pl. . Legkellemesebb tulajdonsága (a mellett, hogy mindenhol olcsón kapni), hogy a pékektől megvehetjük sütés előtti állapotban (hamur), amikor is egy adag kész tésztát kapunk. Ebből pedig vagy otthon sütünk kenyeret, vagy pizzát, vagy lángost, vagy bármi mást, amit enni szeretnénk, de vele dolgozni nem, a netről pedig mégsem akarjuk megrendelni. Fajtái

Ekmek - azaz kenyér. Fehér, csúcsos, ropogós. A sima fehér kenyér.

Çicek ekmeği - Virág kenyér. Magyarul hívhatnánk zsömlének, mert hozzá hasonlít a legjobban. Egy központi golyó köré 6 darab másik golyót tesznek, virág alakba. Tetején pedig némi szezám mag, és nigella (çörek otu v. fekete kömény), vagy mák. Legfőbb tulajdonsága, hogyha frissen vesszük meg, akkor érdemes mindjárt legalább 2 db-t venni, mert az első ritkán jut el a saroknál tovább. Míg meleg vajjal és más diétás ételkiegészítőkkel (pl. szalámi) együtt a frászt lehet vele hozni a fogyasztó edzőnkre.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Çiçek Ekmeği - Forrás recepttel és elkészítéssel együtt: ekmekdanati.com (klikk a képre!)[/caption]

Trabzon ekmeği - Megdobnak kővel, dobd vissza trabzoni kenyérrel! Akkora darab, amivel bárkit vígan el lehet ütni. Bár ő még nem tartozik a mega kenyér kategóriába, simán csak nagyra nőtt. A fekete-tengeri trabzoniak híresek a kenyérükről, sajtjukról, kukoricájukról és táncukról. Ez a verzió pedig nagyon finom, és napokig eláll. Jól bírja a gyűródést, stb...

Simit - A török perec. Más az alakja, íze, összetevője, de ezt leszámítva a magyar perec török

megfelelője. A kulturális szerepe is hasonló. Csak éppen a simit mindenhol kapható, és akár reggelire is ehető. Érdekes módon nem ha nem a pékeknél, hanem a pogácsásoknál vásároljuk, sokkal finomabb. Kapható sima (szezámagos), magos, de még barna változatban is.

Açma - a simit párja. Ízre olyan, mint a kalács, tehát édes. Csak a mérete kisebb, de pont ezért kiváló reggelire. Ráadásul nemcsak üres (sade), hanem sajtos (peynirli), csokis (çikolatalı) és olívás (zeytinli) is kapható. Nyam!

Egyéb fehér kenyerek is vannak. Leginkább péktől függően. Ilyen lehet a kicsi kerek és lukas kenyér, ami mégse simit, de a neve mégis az. Vagy van a sómentes (tuzsuz) kenyér, és sok egyéb fajta, ami éppen a pék kitalált, vagy látott az interneten. Gyakran valami európai kenyér: pl. bagett, francia kenyér, német (alman) kenyér, stb...

Pide - Kilóg a listából, ezért a végére tettem. A kenyér hagyományos változata, amit elsősorban ünnepekkor (főleg Ramadánkor) fogyasztják. Így legtöbbször csak abban az időszakban kapható. De akkor viszont frissen, melegen éppen hogy kijön a kemencéből, és rohanunk vele haza.

Ha egy kenyér nem fehér, akkor viszont már jól meg lehet kavarni a dolgokat. Itt ugyanis a fehér és a nem fehér liszt arányával, egyéb adalékokkal, kunkorodással és sütéssel jóformán végtelen számú kenyér állítható elő. Így elsőnek a lisztekkel ismerkedjünk meg.

Un - liszt. Ha nincs mellé írva semmi, akkor sima, fehér liszt. Mégpedig a háztartási, amit a boltban lehet kapni. Ennek valami valami M.Sz. azonosítója otthon, ami itt ki tudja melyik. Érdekes tudni, hogy legalább egy süteményeknek való liszt kapható mindenhol, aminek kurabiye vagy hasonló a neve. Vagy ilyen, hogy baklavalik - baklavához, vagy börekli a börek (talán ez jó rétesnek??) készítéséhez, stb... A képek sokat segítenek.

Kepekl(i) - ez a korpás. A kepek egyébként is a korpát jelenti. Legyen az sampon reklám, vagy barna kenyér. Ez még a könnyű eset.

Tam buğday(ı) - a teljes kiőrlésű búza. Ez is még olyan, amivel nem szoktak sokat játszodozni. Ha valami teljes kiőrlésű, akkor az az. És kész. Nincs olyan, hogy teljes kiőrlésű akármilyen valamilyen. De mégis!

Çavdar(li) - ez pedig a rozs. Tele vitaminnal, meg mindennel, amit csak elbír a reklám. Őt azért már lehet keresztezni mindenfélével.

Mısır unu - ő pedig a kukorica liszt. A beavatottak tudják, hogy 100%-ban kukoricát használni nem jó ötlet, mert nincs benne siker. . Szuperkemény téгла lett belőle. Akár a Galata-tornyot is elbírná.

No, és akkor ezen lisztekből keverve kaphatjuk a következőket. Néhány példa a gyakori fajtákból:

Köy ekmeđi - a falusi kenyér. A hagyományos kenyér. De mégsem a korpás kenyér (az a kepeklı). A különbséget zongorázni lehet. De mivel a kenyér nem zongorázik, csak

találgatunk... Szerencsére az internetes receptek mind mást írnak. Csoda, hogy egyáltalán mindenképpen kenyér lett az eredmény, annyira mások a leírások. Valakinek még a kenyérsütő-gépet is sikerült felgyújtani vele...!

Viszont itt érdemes kiemelni, hogy megkülönböztetünk élesztőset (mayalı) és élesztőmentes (mayasız) kenyeret. Nemcsak a falusiaknál.. Jellemző a vastag, ropogós héj. Meg talán még más dolgok is (én a nagy lukakról ismerem fel, amin mindig kifolyik a kenyérre pakolt méz).

Kepekli ekmeđi - ő pedig a korpás kenyér. Nem keverendő a fenti falusi kenyérral. Mert nem, és kész. Teljesen más!

Tam buđday ekmeđi - a teljes kiőrlésű kenyér. Csak így, simán.

Çavdarlı ekmeđi - a rozskenyér. Nála már láthatunk izgalmas verziókat is, mint pl. misztikus rozskenyér (mistik). Lehet, hogy elvarázsol?

Tahılı ekmeđi - ez a magos kenyér. A mag pedig mindenféle. Pl. napraforgómag. Néha tökmag is. A misztikus pedig amelyik pont 7-féle magot tartalmaz (7 tahılı). Se nem többet, se nem kevesebbet. De ez már mindegy, mi ez a 7, csak egészséges legyen. Kedvelt a diós kenyér, de a dió az nem mag, az külön kategória (Cevizli).

És akkor jöjjenek még az extra kenyeret, amik itt-ott előfordulnak, és még általánosnak mondhatóak. Mindegyiknek saját receptje van.

Kastamonu ekmeđi - Kastamonu tartomány hagyományos kenyeret. Nem kell Kastamonuban lenni, hogy ilyet vehessünk.

Trabzon ekmeđi - ő már volt, Trabzon tartomány kedvelt kenyeret. Lásd fent.

Akdeniz ekmeđi - Mediterrán kenyér.

Ruşeym ekmeđi - Búzacsírás kenyér. .

İrmikli Ekmek - Grízes kenyér .

Stb... mint pl. olívbogyós (zeytinli), diós (cevizli), kakukkfűves (kekikli), és még amit csak ki lehet találni.

Közép-afrikai kenyeret. Ne legyen belőle balhé, nem hívom őket négernek, pedig a szó szerinti fordítás azt jelenti (esmer). Jöjjenek a nagyon-barna kenyeret! Én még úgy tanultam, hogy minden, ami nem fehér, az barna, ha kenyérről van szó (hó esetében pl. más színek is megjelenhetnek, mint amilyen a sárga). De mint a fenti listán is láthatjuk, ez koránt sincs így. Későn sem. A fekete/barna/közép-afrikai kenyeret külön kategóriát képviselnek Törökországban. Mégpedig azért, mert nem mindegy, miről lesz fekete: odaégett, festékkel (jobb esetben ételfestékkel, rosszabb esetben valamelyik rokon kamiont festett, és maradt pár kannával a feketéből), vagy természetes adalékkal (pl. pekmez - szőlőmag kivonat). Ezért csak olyan helyen vegyünk esmer kezdetű kenyeret, amiben megbízunk. Fekete kenyér pedig bármi lehet: esmer köy ekmeđi, esmer çavdarlı ekmeđi, esmer tam buđday ekmeđi, stb... Trükkös helyen még akár a fehér kenyérből is lehet fekete (érdekes, hogy viszont fekete-fehér Beşiktaş kenyér nincs)

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Esmer Çavdar Ekmegi - Forrás és recept
ekmeksanati.com (klikk a képre!)[/caption]

A végére értünk, így remélhetőek mindenki jól megéhezett. :)

A fenti kenyerekhez receptet török nyelven itt találtok: . A bal oldali lista nem teljes. .

Míg ha valaki inkább a magyar nyelven, összetevőkkel és mértékegységekkel szeretne
küzdeni, neki a ajánlom erősen, ahol nemcsak kenyeret, de minden más finom süteményt,
kalácsot, stb...-t találunk.

Na, én eddig bírtam... ha keres valaki, a péknél megtalál!

2017-02-14

k, hogy mi történt azokkal a magyarokkal, akik az 1848-49-es Szabadságharc bukása után az Oszmán Birodalomba mentek.

Te mit tettél volna a helyükben? Most itt az idő, hogy te is kipróbáld! Itt az 1949-es emigrációs szerepjáték!

Röviden összefoglalva a török emigrációs magyarok az alábbi csoportok valamelyikébe kerültek

Folytatták a katonai szolgálatot. Ők általában magas rangot értek el.
Sikeresen elhelyezkedtek valahol. Pl. az orvosok nagyon népszerűek voltak.
Saját vállalkozást nyitottak.
Tovább mentek Itália felé.
És voltak azok, akiknek semmi se sikerült. Ők elég nagy csoportot alkottak.

És most képzeljük bele magunkat az ő helyükbe!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Európa 1848-ban - Forrás: edmaps.com[/caption]

1849 van. A XIX. század közepe.

A világ, és Európa is nagyon másképpen néz ki, mint manapság. Magyarország - azt leszámítva, hogy hivatalosan nem létezik - három birodalom találkozásában, ütköző zónájában fekszik.

Éppen polgárháború, alias Szabadságharc zajlik, és nagyon nem úgy néz ki, mint ahol a magyarok nyerhetnek. Bár a háború nem tartott sokáig. Még egy évig sem (az első ütközet szeptember 29-én Pákozdtól mellett történt, a Világosi fegyverletétel pedig augusztus 13-án volt. Igaz, a tényleges utolsó csata október 4-én fejeződött be, Komáromnál). És nem volt szó felégetett országrészekről, földig rombolt városokról. Egészen biztosan sokkal kevésbé volt kellemetlen a helyzet, mint mondjuk 1526 után.

Ennek ellenére, és a történelmi ismeretek alapján, nincs okunk leszólni azokat, akik a menekülést választották. Az osztrákok részéről nagyon komoly megtorlásra számíthattak. De azok sem jártak sokkal jobban, akiket valamelyik távoli, barátságtalan vidékre küldtek katonai szolgálatot teljesíteni, ráadásul a legalacsonyabb pozícióban.

Nem ez volt az első felkelése a magyaroknak az osztrákok ellen. Valószínűleg már nagyon elégük lett belőle, és biztosra akartak menni, hogy több ilyen ne forduljon elő. Ami

tulajdonképpen meg is valósult.

Mi előnyben vagyunk a kor emberével, mert tudjuk, mi történt október 6-án, majd a következő években. De aki akkor élt, lehetek tippjei, mi vár rá.

Tehát menekülni kell! De hová, merre?

Sok választás nincs. Ezt jól láthatjuk a fenti térképen: Nyugatra és északra az Osztrák Monarchia található. Arra nem lehet menni. Keletre az Orosz Birodalom. Arra sem lehet menni. Ezzel a két országgal harcoltak a magyarok. Marad dél, az Oszmán Birodalom. Ide könnyű átjutni, és az oszmánok úgyis mindig az oroszok is az osztrákok ellen harcoltak (csupa O betűs ország...). Tehát erre nemcsak az út szabad, hanem akár még támogatást is lehet találni.

Oké. De vajon mit tudhat a XIX. század embere az Oszmán Birodalomról. És milyen volt a birodalom akkoriban? Mennyire tudta az akkor élt ember elképzelni, elfogadni, hogy az élete hátralevő részét ott tölti?

Erről sokat nem tudunk.

De azt tudjuk, hogy akkoriban az oktatás elég alacsony színvonalon történt. E mellett az utazás sem ment olyan könnyedén, mint ma. Így bizonyára sokan nem tudták, merre van Isztambul, milyen messze van, és milyen az élet.

Másik részről viszont az Oszmán Birodalom a szomszédban volt. És nagyon komoly kereskedelmi kapcsolatok voltak akkoriban. Erre láthatunk példát pl. az Aranyember c. műben is. Az egyik legismertebb kereskedelmi áru a búza volt, amivel Magyarország látta el Isztambult. Erről azért bizonyára sokan tudtak.

Ellentétben mondjuk azzal, hogy ma milyen kevesen tudják, hogy a magyar marhák mennyire kedveltek a törököknél, és az egyetlen az egész EU-ból, amelyeknek a minősége megfelel a kemény török elvárásoknak (mármint azok a marhák, amelyek múúzosak, nem azok akikkel a buszon találkozik az ember néha). Ahogyan a magyar libatollról is kevesen tudnak, ami egy minőségi jelző a törökországi ágyneműk esetében.

Erről jó lenne többet tudni. Mert elképzelhető, hogy az akkor élő magyarok többet tudtak a törökről, mint a maiak. Talán több török járt az országban, mint mi. Azok is inkább voltak kereskedők, mint a ma ismert vendégmunkások.

Így én inkább gondolom azt, hogy a menekültek nem egy ismeretlen országba mentek, hanem volt valami fogalmuk arról, mi is várhat ott rájuk.

És most lássuk, hogy tényleg mi is, amire számíthattak.

Az Oszmán Birodalom abból a szempontból nem volt rossz hely, hogy pl. kannibálok nem

éltek ott. És aki ott van, azt sem az osztrákok, se az oroszok nem találják meg. De igazándiból más sem. Sőt! Amilyen utcák voltak akkoriban Isztambulban, az ember még a saját lábát sem találja meg.

E mellett a törökök abból a szempontból is nyugodt helynek tűntek, hogy ők évszázadok óta békén hagyták a más vallásúakat és a más nemzetieket (mármint a kor divatjához képest kevésbé piszkálták őket).

Tehát ha valaki nyugalomra vágyott, akkor az Oszmán Birodalom tényleg jó célpont lehetett a háborúból menekülőknél.

Viszont talán túlságosan nyugodt is. Mert itt tartalmas jövőre nem igazán lehetett számítani. Az Oszmán Birodalom nem sokat fejlődött Szulejmán óta. Oké, Magyarország sem egy hi-tech ország volt, de a XIX. században elkezdődött egy fejlődés.

Tegyük hozzá azt is, hogy abban a korban nem ezek voltak a legfontosabb dolgok. Hiszen nem volt még autó, iPhone, stb... Nem erre volt az embereknek szüksége. Inkább egy házra, ahol élhetett, és egy helyre, ahol dolgozhatott. De ilyenekben sem bővelkedett az ország. Az majd csak néhány évtized múlva lesz, amikor beindulnak a gyárak, ahol nyelvtudás és képzettség nélküli bőséges mennyiségű munkásra lesz szükség. Egyelőre ott még nem tartunk.

Tehát egy földműves előtt nem állt jövő az Oszmán Birodalomban. Ahogyan mérnök vagy más képzett ember előtt sem. Azt gondolnánk, hogy egy szakmunkás (mondjuk egy cipész) azért el tud helyezkedni. De ez sajnos még ma sem igaz, pedig 150 év is eltelt azóta. .

Az egyetlen igazi lehetőség a katonaság volt.

A török hadseregeknek nagyon is jól jöttek a fejlettebb országokból érkezett tapasztalt katonák. A magyarok egy részét az osztrákok képezték ki, akik a kor egyik legfejlettebb hadi technikáját tudhatták maguknak. A magyaroknak pedig az is jó referencia volt, hogy több csatát is túléltek.

Tisztába voltak a magyar katonák értékével az oroszok és az osztrákok is. Főleg mivel ők a csatatéren is találkoztak velük. Ők azt akarták legkevésbé, hogy a magyar katonák a török hadseregben szolgáljanak. Így ők minden diplomáciai megoldás bevetettek ez ellen. Bár egy nyílt konfliktussal való fenyegetésen a törökök inkább csak nevettek. Náluk ez eléggé mindennapos volt, hogy az osztrákokkal, vagy az oroszokkal háborúzzanak.

A háborút pedig az osztrákok is el akarták kerülni. Mert abban az esetben a magyarok folytathatták volna a Szabadságharcot, immár török segítséggel (bár mint tudjuk, az ilyen behívott segítségek sosem sülték el jól a történelem során).

Igazándiból a diplomaták nem találtak olyan eszközt, amivel komolyabban hatással lehetek volna az oszmánokra. A törökök azért mégiscsak el akarták simítani az ügyet. Ehhez pedig azt a megoldást találták, hogy a magyar katonák áttérnek az Iszlám hitre. Innentől kezdve pedig már kötelezhetőek a kiadásra. E mellett, ha a Bélák, Györgyök, Ferencek, Istvánok, Józsik stb... egységesen Alik lesznek, akkor soha senki nem fogja az amúgy is kaotikus török adminisztrációban őket megtalálni (e miatt a későbbi történészek is átkozódtak nagyokat).

Tehát a törökök védték és támogatták, hogy a magyarok folytassák a katonai szolgálatot. Sőt! Mindenkit elő is léptettek, és még magas fizetést is kaptak. Így egy katonai pálya igencsak csábító volt.

De. Ismét egy viszont. A Szabadságharcban résztvevők jelentős része nem volt igazi katona. Hanem mindennapi emberek, mint pék, tanár, mérnök, stb... Más az, ha az ember a hazájáért harcol, mintha egy idegen országban egy idegen uralkodóért és egy idegen vallásért.

Míg másik pedig abban bíztak, hogy a Szabadságharc nem bukott el teljesen (ahogy Kossuth sem), és talán külföldi segítséggel tovább lehet folytatni.

Jól látható a bizonytalanság. Amint a magyarok átértek a határon, megálltak. És elkezdtek gondolkodni, hogy merre tovább.

1849-et írunk. Egy nyári este van, de szerencsére nincsenek szúnyogok. Te is átlépted a határt a barátaiddal együtt, és most az Oszmán Birodalomban, egy menekült táborban vagy. Fent részleteztük a körülményeket.

2017-02-15

Majdnem egy évig harcoltál a Szabadságharcban. Most, hogy elbukott a függetlenség, a társaiddal együtt te is átlépted a Dunát, immár az Oszmán Birodalom területén vagy.

Itt vagy most Vidinben. Azt mondják, hogy ez egy város. De házat nem látni sehol. És már most több magyar van itt, mint ahány török összesen egy napos járőföldre. Akár a magyar zászlót is ki lehetne tűzni. Van belőle bőven! Pedig úgy hírlik, hogy ti még csak az előőrs vagytok. Még több magyar és lengyel fog érkezni.

E mellett a táborban olaszok is vannak. De hogy ők honnan kerültek ide, azt nem tudja senki...

Most még nyár van. Egész pontosan augusztus eleje. Odahaza még zajlik a háború, de sok reményt nem adsz nekik. Amióta az oroszok is beszálltak a kardozgatásba, azóta tudod, hogy itt már nincs esély a győzelemre. Te is azért menekültél.

Úgyhogy most itt vagy a táborban.

Igen a táborban. Jó, hát valami olyasmi. Végül is menekülésről volt szó, nem arról, hogy mindenki szépen hazamegy és összepakol. Úgyhogy azt hoztátok, ami éppen a kezetekbe akadt. Valaki egy egész osztrák tisztet is hozott. Valaki meg csak egy felet. Valaki pedig a lovát. Szerencsére azért olyanok is voltak, akik sátrakat meg a konyhai felszereléseket hozták. Így azért azért nem olyan vészes. És bár még csak nemrég érkeztetek, de úgy hírlik, hogy a szultán segíteni fog. Még a kedvenc sátrát is elküldi! Mellé egy egész szekérnyi ruházatot, csizmát, mindent.

Azt persze majd még ki kell találni, hogy mit akartok csinálni. Mert idáig rendben, hogy menekültetek. De most mi lesz?

Ezek a gondolatok foglalkoztatnak téged is, és láthatóan mindenki mást is.

Tellnek-múlnak a napok. Egyenlőre semmi sem érkezett Sztambulból. Csak egy követ, és most ő itt a nagyfőnök. Valami kimondhatatlan neve van, ezért mindenki csal Alinak hívja Magyarul persze nem tud. Szerencsére nálunk akad 1-2 olyan, aki tud törökül. Viszont érkeztek újabb emberek a magyar oldalról. Menekült több lett, miközben ellátás nem jön. Kemény napoknak fogunk elébe nézni. No de egy katonai élet ezzel jár. Meg egyenlőre még nyár van. Reméled, hogy sokáig nem kell azért itt maradnotok. A nagyfőnök nem engedi, hogy tovább menjetek az ország belseje felé. Egyenlőre ilyet nem is akar senki.

Újabb napok telnek el. Az Ali kezd belejönni a magyarba. Már egy csomó káromkodást megtanult! Sátor továbbra sincs, és már túl vagytok az első esőzéseken. Ezért sokan Alival

az anya szó ragozását gyakorolják. Azt mondja, hogy most zajlik a diplomácia. Ő most nem tehet semmit. De persze aki akar, az vissza is mehet.

Augusztus 15. van. Ma legalább 2000 magyar érkezett a táborba. Sok fejessel együtt, köztük Kossuth-al. Ez sok mindent megváltoztat. Most már biztos, hogy otthon elveszett minden. Azzal pedig, hogy a parancsnokok is itt vannak, egy kis fegyelem is érkezett is. Jobban összerendszerezik a tábort. Meg majd ők kitalálják, mi legyen tovább. És Alival is ők tárgyalnak ezek után. Így valami csak lesz.

Gondolod te!

Néhány nap múlva rájössz, hogy a parancsnokok inkább a tartalék pálinkát élik fel, mintha nem lenne holnap. Tényleg, lesz holnap? Hiszen otthon minden elveszett... Rádásul Alival sem sikerül zöldágra vergődni. De azt meg kell hagyni, hogy az első próbálkozások mulatságosak voltak.

Megkérdezték Alit, hogy tud-e magyarul. Ő pedig rábólintott, hogy tud bizony! Majd kinyitotta a száját... és azt a csodálkozást! Hát igen, őt ti tanítottátok magyarra.. A tiszt urak pedig irultak-pirultak. Van, amit még ők sem hallottak..

Ismét telnek a napok, és nem történik semmi. Mármint úgy semmi, ami előrelépés lenne.

Most már jóval több ember táborozik, ami sokkal több összezörrenéssel jár. Az élelmiszer is kevés, és az ellátás sem az igazi. Sőt! Ha egy picivel kevesebb lenne, akkor már egyáltalán nem lenne. E miatt mindenki sokkal idegesebb.

Meg itt vannak ezek a nyavalyás szúnyogok is. Mindenki csak vakarózik.

Kossuth érkezése viszont mást is megváltoztatott. Van végre vezetőök. Van, aki a csapat élére áll. És bár Alival továbbra sem sikerük a családfán kívül másról beszélni (és Alinak igencsak kiterjedt családfája van. Olyanról pedig még nem hallottál, hogy valakinek több anyja is lehet.. Pedig Alinak igencsak sok van, és mindnek nagyon hasonló a munkája!). És bár egyenlőre csak itt áll és vár mindenki a melegben, Kossuth még bízik. És ez erőt ad mindenkinek.

A további napokban újabb menekültek érkeznek. Most már nemcsak katonák, hanem azok családjai is. Legalább olyan is van, aki tud főzni! Mert azért a katona konyha hát... messze nem az igazi. A múltkor az Ali is bemutatta a főző tudományát. És valószínűleg nem lett volna az rossz, amit csinál - bármi is volt az. De sokat javított volna a dolgon, ha nem a cipőket kellett volna megfőzni.

Azóta egyébként megjött a szultán szállítmánya is. "Lábbeliket" kaptatok! Ali azért is főzte meg lelkesen a cipőket. Ezek igazi szultáni lábbelik! Palotába valók. Olyan aranyos kis

papucsok, csengettyűkkel a végén.

Viszont nagyon jól lehet vele a bogarakat ütni. Meg egymást is. Most már tényleg nagyon sokan vagytok, ami állandó veszekedést jelent. Ezek jól halhatóak a papucsok csilingeléséből. De legalább van valami szórakozás.

Néhány nap múlva megjön a hír: A Haza elveszett. Vége, nincs tovább. Görgei Világosnál letette a fegyvert. Egyetlen puskalövés nélkül megadta magát. Ebből jó kis vita kerekedik, és a tábor mindjárt 2 részre szakad. Egyesek szerint Görgei áruló. Mások szerint a Szabadságharc már veszve volt, ő csak megmentette a katonákat. Akármelyik is igaz, a morál nagyon sokat esett.

Ezzel együtt kiderült, hogy nem a szúnyogok miatt vakarózik mindenki. Valami van, amitől már ketten meghaltak.

Minden egyre csak rosszabb lesz.. És a menekültek is egyre csak érkeznek.... Megjött Bem Apó is. Úgy néz ki, mint aki éppen egy háborúból érkezett volna..

Aztán néhány nap múlva beáll a változás! A szultán hivatalosan elutasította a magyarok kiadását. Mindenki fellélegzik. Ezzel vége is a bizonytalanságnak. Nem lesztek hazaküldve. Igaz, továbbra sem tudni, mi lesz veletek.

De nemsokára megérkeznek a török méltóságok is. Ali átadja nekik a tábort, vele néhány hasznos kulcsszót a magyar nyelv gyöngyszemei közül. Érezhetően minden másképp kezd zajlani. De attól még a körülmények nem sokat javulnak. Már többen belehaltak. De valami azért kezd szerveződni.

Megint eltelik egy-két nap, és láss csodát, egy osztrák követ érkezik! A tisztek és a törökök is megvédik attól, hogy valaki a folyóba dobja. Bár az is segít neki, hogy folyó nincs a közelben. De amennyi tettvágú ügyködik mindenkiben, elég hamar ásnátok egyet.

A követ a következőt ajánlja:

Haza lehet menni - Hurrá!

Mindenki amnesztiát kap - Hurrá!

De újra részt kell venni az osztrák hadsereg sorozásán! - Óóóó

És mindenki újra közlegény lesz - Ássunk egy folyót, és dobjuk be!!

Erre azért felcsillan a törökök szeme is. Ha valahol ajánlat van, akkor beindulnak náluk az alkudozó gének! Így ők is előállnak a saját verziójukkal:

Itt mindenki harcokat látott katona - Hát ja..

Álljanak be az oszmán hadseregbe - Nocsak!

Itt mindjárt tisztetek lesznek - Ó ha!
Kapnak mellé fizetést is. - Tyű ha!
Viszont át kell térni az Iszlám hitre. Mert különben bonyodalmak lesznek, ha a szultán vallásháborút indít. Ő pedig azokat nagyon szereti. - Ööööö...hátizé...

Kossuth sem akar kimaradni, ő is megteszi a maga ajánlatát.

Tényleg harcedzett katonák vagytok. - Ez bizony így van!
Több, mint 15.000 katona gyűlt itt össze. Jó, a lábak száma nem éri el a 30.000-et, de azért még így sem rossz. - Bizony így van!
A császári és a cári sereget is többször sikerült megverni. - Hajaj, de még mennyire!
Tehát csak egy kis segítség kell, és még lehet nyerni. Ehhez az oszmánokat kell meggyőzni.
Gyere ide Ali, van egy üzenetem a szultánnak. De ne említsd neki az édesanyját. Igen, azt a magyar szót biztosan ismeri...

Mások viszont a következőt javasolják:

Nem mentek haza, mert a Haza elveszett.
Elég volt a harcokból.
Meg úgy mindenkiből.
Próbáljatok meg új életet kezdeni.

Itt az idő, hogy válasszál. Életed egyik legfontosabb döntése előtt állsz. Bármelyiket is választod, onnan nincs vissza út.

Felveszed az Iszlám vallást, és katonatiszt leszel? Elmész a mesebeli keletre és harcolsz az ördögök ellen? Mindezt egy jó fizetés, és elismerés mellett?
Megpróbálsz letelepedni? Keresel munkát?
Megpróbálsz saját erőből egy vállalkozást indítani?
Inkább Kossuthal tartasz, és folytatod a Szabadságharcot?
Esetleg hazamész? Ez is egy lehetőség. Az osztrákok megígérték, hogy nem lőnek le az első métereken. De kötelezően katonának kell lenned, és a legalacsonyabb fokozaton kezded. Az összes tiszt beléd fog rúgni. De mégis egy civilizált országban leszel. És talán egyszer még haza is mehetsz. (1)

Íme a lehetőségek! Hogy döntesz?*

*A szerepjáték jelenleg készül, blog formában. Így most mindegyik választáson egyenként végigmegyünk. Így a választás valójában inkább költői. Addig is, válassz A-E vonal közül valamelyiket, és figyeld majd a bejegyzések nevét. Ott mindig fel lesz tüntetve, melyik pályán is járunk éppen.

Amint a teljes szerepjáték készen lesz, a linkek is élni fognak. Onnantól kezdve tényleg lehet képzeletbeli életpályát választani.

Ennek annyi előnye is van, hogy most még érkezhettek ötletek, ki mit csinált volna, hogyan, minként. Én pedig kidolgozok hozzá egy életpályát.

A történet közepébe csöppentél? !

2017-02-16

A katonai pályát választod.

Amikor még a Császárt szolgáltad akkor is idegen földön voltál. És akkor is idegenektől kaptál parancsokat. Így látszólag olyan sok minden nem változna, ha továbbra is katona maradnál.

Ráadásul tiszt vagy. Nagyon komoly képzést kaptál az osztrákoktól. Az Oszmán Birodalom igencsak hálás lesz neked.

Azt majd csak később, hónapok és évek véres tapasztalata alatt tanulod meg, hogy a török sereg sokkal lazább, mint amihez szoktál. Itt nincs fenytés, ha a sátrat nem állítod fel időben. Főleg akkor, ha az ellátmányért felelős csoport eltévedt, el sem indult, vagy sátor helyett strandpapucsot hozott...januárban.

Cserébe viszont az élet sokszor tényleg olyan, mint a dalban: "eszik-iszik a sátorban, semmire sincs dolga". Na, hát amikor evésre-ivászatra kerül a sor! Az aztán!
E mellett katonának lenni azért is jó, mert kapsz fizetést.

És hogyha netán Kossuth terve beválik, és az oszmánok tényleg összerúgják a port az osztrákokkal, akkor folytatódhat a Szabadságharc.

Nagyon jók a kilátások. Mégis, mi mást lehetne tenni? Talán letelepednél, vennél egy földet és minden nap a káposztákat simogatnád? Hííííj... belegondolni is borzasztó!

Vagy talán hazamennél, ahogy sokan teszik? Otthon véget ért a háború. De vajon mi várna ott rád? Az osztrákok belőled hűségesebb katonatisztet akartak faragni. Pontosan emlékszel, micsoda büntetést kaptatok, amikor kadétként a haverokkal viccből felgyújtották az őrmester sapkáját. Pedig az csak egy sapka volt. Most egy egész országot sikerült lánggra lobbantani. Nem valószínű, hogy megúszod egy sima ejnye-bejnyével. Inkább jobb lesz tőlük minél távolabb lenni..

Lehetne még Kossuthot követni. Neki jól jönne egy olyan tapasztalt katona, mint amilyen te vagy. Csak hát... te előbb érkeztél, mint ő. Pontosan láttad, hogy mire lehet a törököktől számítani. Kossuth most még nagyon bízik abban, hogy a Szabadságharcot lehet még folytatni. Te viszont tudod, hogy a szultán csak ígéretet.

Neki jól jönnek a magyar katonák, hogy ezzel is bosszantsa a Habsburgokat. De aligha fog velük háborút indítani. Nem úgy, mint az oroszok! A szultáni seregben egészen biztosan lesznek összecsapások a cár katonáival. Ali is gyakran emlegeti őket. Velük próbálja ki az új magyar szavait. Szóval az oroszok olyanok, akiket mindenki szeret verni. Bem Apó is a seregbe jelentkezett. Ő is alig várja már, hogy a kardjával megsuhintson közülük néhányat. Vagy ha lehet, mindet.. Ő már Lengyelországban is összefutott velük.

Tehát ha valakinek valamit vissza lehet adni, akkor azok az oroszok lesznek. Amúgy is ők tehetnek róla, hogy elbukott a Szabadságharc... ha ők nem jönnek, most ebben a török táborban az osztrákok ücsörögnének...

Az egyetlen, ami miatt te is, és sokan vonakodnak a török hadseregbe belépéstől, az a vallás. Azt mondja Ali is, meg a többi oszmán fejes, hogy ez muszáj. Mert majd kérik az osztrákok a listát, hogy kik vannak a táborban. Akkor ők majd mutatják, hogy tele van törökkel, mert mindegyiknek olyan törökös neve lesz addigra. Meg ilyen kunkori betűkkel írják majd. Azt is jobbról balra. Meg jó rondán. Ezt még a Jóisten sem fogja tudni elolvasni, pláne nem az osztrákok!

És azt is mondják, hogy az áttérés sem egy nagy dolog. Csupa formalitás csak. Háromszor mindenki azt kiáltja, hogy Ahur Akmur, vagy valami hasonlót, és készen is vannak.

De persze azért téged ez jobban megráz. A vallás nem olyan dolog, mint egy ruha, hogy az ember leveszi és felhúzza egy másikat. Meg egy török nevet is ki kell találni. Dehát te egy törököt sem ismersz. Kivéve persze a Szulejmánt. Róla azért te is hallottál. 300 éve ő foglalta el Magyarország egy részét. Na, ilyen nevet azért te sem akarsz.

A következő napokban ezek között őrködsz. Beszélsz a társaiddal is. Van, aki inkább hazamegy. És olyan is van, aki egészen megbotránkozik az ötleten. Azt mondják, hogy a sátánt fogod szolgálni. Na de hát eddig az osztrákokat hívtátok sátánnak. Ja nem! Azok kutyák voltak. Ha, az mindjárt más!

Egyik nap is erről beszélsz egy katonatársaddal. Ő elmondja, hogy ő is katona lesz. Mindig is katona volt, és mindig is katona lesz. Az ő falujában élt is török - mondja. Nincs is vele semmi baj. Jó fej. Csak szőke lány ne menjen el előtte az utcán, mert akkor mint a szélkakas! Viszont időnként meghívott néhány szomszédot vacsorára, és akkor milyen jókat ettek! Azt is mondja, hogy az ő nevét fogja választani: Ezel.

Ezel?? Hát ez meg milyen néven? Na mindegy... Te úgyse választhatod ez, mert akkor össze fognak titeket keverni. Bár ennélkül is...

Miközben így telnek a napok, nem tudod nem észrevenni ami Bem és Kossuth között zajlik. A táborban amúgy sem nagyon van mit csinálni, és mindenkit a hogyan tovább foglalkoztat. Így egyre több és több ember kíváncsi a két ember véleményére. És ezzel lassan-lassan az emberek csoportot is választanak.

Kossuth, és immár a csapata is, kitart a mellett, hogy a Szabadságharc folytatható. Bem viszont már sok mindent látott. Meg az ő ellenségei inkább az oroszok, mint az osztrákok.

Ez a vita egyre csak mérgesebb lesz...

Pedig már csak ez hiányzott a táborba. Nem elegendő ez a körülmény, ahol most laktok (mostanra már 100 ember meghalt valami betegségben), de most már egymással harcoló csoportok is vannak. Haj, ezek a magyarok...mindig ilyenek...

A megoldás végül 1 hét múlva érkezik. A tábort fel kell számolni. Így nincs több idő, mindenkinek döntenie kell. Aki haza akar menni, az most menjen. Aki Kossuthtal akar menni, azt átkerül Sumenben. Aki a szultán katonája szeretne lenni, az a fősatornál gyülekezzen. Míg akinek elege van az egészségből, az mehet Isztambulba szerencsét próbálni.

És jó lesz, ha mindenki iparkodik. Akit napnyugta után is itt találnak, az fog takarítani!

Ez azért elég sok ember lelkesített. Mindjárt 2700 magyar fogta magát, meg az osztrák követet, és széleseben eltűntek Magyarország felé. Úgy hírlik, hogy útközben valahol elhagyták a követet...

Látod, hogy Kossuth is örül a változásnak. De eléggé elkomorul, amikor Bem Apó odamegy a központi térre. Elsőként áll fel az emelvényre, és elsőként esküszik fel a szultánra.

Bár erre nemcsak hogy nem kérte senki, de a törökök sem értik. Nem szoktak ők esküdni.. elég nekik az a tudat, hogy valamelyik társuk ott áll mögöttük fegyverrel. De hát a magyaroknak ez kell, gyorsan összedobnak egy eskü-félét.

- Esküszöm őfényességére, a szultánra, meg az ő macskájára..

- Miért a macskájára?

- Mert az olyan aranyos...

- Na de melyik? A csíkos?

- Igen, a csíkos!

- Ja jó, az benne lehet a szövegben..

- Oké... akkor tehát Esküszöm őfényességére, a szultánra, meg az ő macskájára, meg a gőzmozdonyra.

- Te, mi az a gőzmozdony?

- Nem tudom... én is csak halottam.. azt mondják a magyarok, hogy nagy hangja van, meg fűjtat, és menekülnek tőle az emberek.. pont olyan, mint a szultánunk.

- Óóóó!

- Na akkor.. Esküszöm őfényességére, a szultánra, meg az ő macskájára, meg a gőzmozdonyra, hogy... hogy mit is...?

- Nem tudom... én még sosem esküdtem...

- Én se... akkor legyen csak Esküszöm! Az csak jó lesz, nem?

- Jó lesz, jó lesz. Írjuk le, adjuk oda a magyaroknak, aztán menjünk végre enni.

- De én nem tudok írni!

- Én se... most kereshetünk valakit..

Látod, hogy Bem Apó tényleg komolyan gondolja. Letette az esküt. És szereztek neki valami vallásos embert. Így az Ahur Akmur is megvolt. De az ég mégsem szakadt a fejére. Nem nőtték szarvai sem, ahogy patája sem. Nem tűnik ez olyan nehéznek... De azért még habozol.

Mások kevésbé. Egyre több és több ember áll be Bem mögé. És a föld még mindig nem nyílt meg alattuk.

Erőt veszél magadon. Végül is néztél már szembe ennél sokkal rosszabb dolgokkal is. Ott van pl. az a lovasroham az ágyuk ellen! Na az tényleg húzós helyzet volt.. Ez ahhoz képest semmit.

Te is felállsz közéjük. Egy pillanatra még átnézel Kossuthra, aki döbbenet figyel titeket. Látszik a szemén, hogy nem örül Bem kezdeményezésének.

Rád kerül a sor. Mindjárt mondanod kell egy török nevet. De neked még mindig nem jut eszedbe egy sem. Segélykérően az egyik társadra nézel.

- Ali legyen! Az egyszerű! Azt te is meg tudod jegyezni!
- Nem akarok Ali lenni. Az a török is Ali volt, aki a tábort felügyelte!
- Ne izguljál! Én is Ali vagyok!
- Meg én is! - szól valaki a másik oldaladon.
- Meg én is! - mondja még valaki!
- Jó, de hát nem lehetünk mind Alik... csak van valami más név is..
- Te tudsz másikat?
- Nem! Jó legyen... leszek én is Ali....

Így történt, hogy veled együtt 1650 magyar katonával bővült az oszmán sereg. És ebből, veled együtt, 249 Ali volt. Bár később kiderült, hogy a nagy kavarodásban a számolást erősen elrontották..

(Folytatjuk - ,)

A történet közepébe csöppentél? !

2017-02-17

Úgy érzed, hogy a Szabadságharc talán mégisincs veszve. Hiszen itt van Kossuth is. És amíg ő itt van, addig remény is van.

Katona vagy. Szolgáltál az osztrák császár alatt. Pontosan tudod, mi várna rád, ha hazatérnél: semmi jó. Mondhatnak bármit is az osztrákok, nem hiszel nekik. Így ami biztos, hogy nincs hazaút. Egyenlőre...

És a lényeg ebben az "egyenlőre"-ben van! Mert ha beállsz az oszmán seregbe, akkor elmész valahova keletre... kit tudja hova, és mikor jössz onnan vissza. Már ha visszajössz, és nem esel le a világ végén..

Ha meg letelepedsz, és répaültetésbe fogsz, az pedig olyan végleges... Nem, nem és nem! Van még remény!

Másnap délelőtt a törökök felállítanak egy emelvényt. Mármint valami olyasfélét. Ketten tartják, hogy szét ne csússzon. Az építkezés alatt Ali bőségesen gyakorolta az új magyar szavakat. Annyi biztos, hogyha ez az oszmán hadsereg, akkor ott legalább hamarosan mindenki fog tudni magyarul is. Na de a felkészültségük... örülsz neki, hogy inkább Kossuthal maradtál.

A törökök kérik, hogy aki velük akar lenni, az álljon fel az emelvényre. Megnyugtat mindenkit, hogy bírja a gyűrődést, és úgy tesz, mint aki kettőt belerúgna, látványosan.

Mindenki legnagyobb meglepetésére Bem Apó az első, aki jelentkezik. Kossuth mérgesen néz rá. Majd a többi magyarra is, akik mögé felsorakoztak. Úgy érzi, mint akit elárultak. Hiszen ennyivel kevesebb jó katona lesz majd veletek, amikor folytatjátok a Szabadságharcot.

Bem Apó viszont azzal érvelt, hogy nem lehet a törököket az osztrákokkal összeugratni. Ellentétben az oroszokkal. Egy orosz-török háború biztosra vehető az elkövetkező években. Kossuthnak viszont először politikailag kell megnyernie a csatát, hogy egyáltalán háború legyen.

Ez bizony így is van. De kinek lenne erre jobb esélye, mint Kossuthnak? Na ugye!

A magyar katonák toborzása nem tart sokáig. És nem is tűnik valami komolynak. Így örülsz annak, hogy inkább kimaradsz belőle. Amúgy is úgy érzed, hogy az elmúlt időszakban bőven elegendő tapasztalatot szereztek az oszmán hadsereg felkészültségéről. Most is, amikor a táborbontás történik, az valójában azt jelenti, hogy valaki véletlenül nekitámaszkodott a fő tartó oszlopnak, mire az egész tábor összedőlt.

Azért mielőtt mindenki szétválna, Kossuth sok emberhez odamegy egy rövid, gyors megbeszélésre. Hogyha esetleg tényleg sikerülne a Szabadságharc lángját újra fellobbantani, akkor minél több magyar csatlakozzon a harcokhoz.

Ezek után a különböző csapatok különféle utakon távoznak.

Igazándiból te most már szabad vagy. Azt csinálsz, amit csak akarsz. Leszámítva persze, hogy minden értéked az a ruha, amit viselsz. És a puska, ami valamiért még mindig nálad van.

Azok az emberek, akik beléptek az oszmán hadseregbe, most tűnnek el a kanyarban. Akik pedig hazatérnek (és ők több, mint 2500-an vannak!), ők pedig a másik irányba mennek éppen. Egy kis csapat Isztambulba tér, hogy ott próbáljon szerencsét. Itt már csak azok maradnak, akik életüket veszítették a várakozás körülményei miatt.

Kossuth viszont nem úgy szabad, mint te. Ő most a hatalmasságok kártyája. Egy bábu a sakktáblán. Még nem tudni, hogy gyalog, futó, vagy vezér. E mellett az ő vállát nyomja a Szabadságharc folytatásának a terhe is. Rengeteg ember számít rá, köztük te is.

Őt a szultán megbízottjai megkérik, sőt utasítják, hogy tartson velük. Te követed őket. Azt mondják, átmennek egy másik helyre, ahol remélhetőleg kevesebb a szúnyog. Meg a határtól is egy kicsit messzebb van. Úgy hívják, hogy Sumen.

Ez egy város a bolgároknál. Nem túl nagy. Sőt! Meglehetősen kicsi. Sőt! Elsőre meg se találjátok. Meg másodjára sem. Sőt! Na, 14. alkalommal már meglesz. Bár te látod, amint az egyik török egy táblát készít, majd ráírja kézzel, hogy Sumen. Tehát még sincs meg a város, de most már van egy táblátok. Így legalább úgy érzitek, hogy mégis eljutottak valahova.

No de hova is pontosan? Itt mit csináltok?

A legtöbb munka Kossuthra vár. Igazándiból, hogy ti mit tudtok csinálni, arra senkinek sincs ötlete. Leginkább csak fát vágtok.

De maga Kossuth sem tud még mit tenni. Otthon király volt, most viszont alig különbözik tőletek. Ő is a hatalmasságok játékszere lett. Meg kell várnia, miként dönt a szultán és a tanácsadói. Még midig előfordulhat, hogy odadobják az osztrákoknak egy ezzel szerezzenek maguknak jó pontot.

Te még nem érted, de tiszt lévén közel kerülsz Kossuthhoz, és te is hallod az esti tanácskozásokat. Ez az egész már nemcsak a magyarok és az osztrákok között kis szabadságharcról szól. Először az oroszok szóltak bele, most pedig a törökök is színre lépte. Pontosabban a magyarok rángatták bele őket. De közben az angolok és a franciák is

érdeklődéssel figyelik az eseményeket. Sőt! Még a nagy óceán túloldalán, Amerikában is. Tehát a világ szeme most rajtatok függ. Csak éppen pont ti vagytok azok, aki most a legkevesebbet tehettek. Csak így itt ültök, és vártok. Meg persze tanácskoztok, de egyelőre még nem derült ki, hogy miről is lehetne. Most a legfontosabb, hogy mit léptek az oszmánok.

Egy korábbi megállapodás értelmében titeket vissza kellene adniuk az osztrákoknak. Ezt lehetne azzal kijátszani, hogy mindannyian felveszitek az Iszlám vallást. E mellé kapnátok egy török nevet is. A nemrég elvonult magyar csapatban pl. majdnem mindenki Ali lett. De ezt a verziót Kossuth teljes mértékben ellenzi. Nemcsak a vallás miatt. Úgy érzi, hogyha ebbe az irányba egyszer megindulna, akkor nincs többé megállás. Egyébként is ha valakinek, hát neki megy az ellenállás.

Ennek a körülöttetek lévő törökök nem igazán örülnek. Ők titeket, mint katonák szeretnének látni. Nem pedig, mint nemzetközi port kavaró problémák. Persze, jó dolog az osztrákokkal szemben állni, de lehet, hogy a szultán ezt egyszer megunja.

A napjaitok így telnek, ilyen gondolatok közepette. Mindenképpen hozzá kell tenni, hogy akkoriban a nagyhatalmak között a levelezések, követek küldözgetése jócskán lelassította a kommunikációt. Egy-egy levél után pedig akár heteket is tanácskozhattak, mielőtt válaszoltak. Főleg ilyen kényes kérdésben, ami könnyen egy világháborút robbanthatott volna ki.

Ez a várakozás bizonyára idegőrlő lehetett. Más részről viszont egy katonának már az is jó nap volt, ha nem lóttak rá.

A napok szépen-lassan hetekké válnak, majd hónapokká. Eljön a tél is, és vele együtt egy hatalmas hóvihar is. Igaz, csak 5 percig tartott. De elég volt ahhoz, hogy utána egy kisebb hócsata alakuljon ki. Katonák lévén hóember helyett hóágyukat, és hó védősáncokat építetek. És egyszer még a Pákozdi csatát is eljátsszátok. De mivel senki se akar osztrák lenni, erre a törököket kéritek meg. Persze ők addig nem is értenek az egészből semmit, amíg az első hógolyók meg nem érkeznek.

Majd eljön a Karácsony is. Az első, amelyet külföldön töltesz. Még nem tudod, hány hasonló követi majd. Ez azért elszomorít.

A várakozás pedig egyre ingerlékenyebbé teszi az embereket. Már több lövöldözés is zajlott. Így Kossuthék saját kis parlamentet alakítanak, és törvényeket készítenek. Nem tudod, hogy ezt inkább nosztalgiából, vagy ők is egy hosszabb távú berendezkedésre készülnek fel. Mondjuk jó lenne, ha itt nem maradnátok túl sokáig, mert lassanként elfogy az erdő.

Végül elérkezik a tél vége is. Vele együtt végre a szultán felől is megjönnek a hírek.

A jó része: nem adja ki Kossuthot az osztrákoknak. Ezt mindenki nagy éljenzéssel fogadja.

A rossz hír: de a háborúban sem segít. Ad anyagi támogatást a magyaroknak, és aki akar bármikor beléphet az oszmán hadseregbe. De ez minden.

És innen tovább kell állni, beljebb, az ország belsejébe. Nagy valószínűséggel az osztrákok nem fognak örülni a visszautasításnak, így akár még merénylőt is küldhetnek. Esetleg éppen egy vadkant!

És persze a bolgárok is örülnének, ha végre elmennének innen a magyarok. Mert az egy dolog, hogy minden este tele voltak a kocsmák (4 újat is kellett építeni, hogy elférjenek). De hogy minden este 20-60 széket darabokra is törjenek... Lassan elfogy az erdő, annyi fát kellett kivágni a székek pótlására.

Szegény bolgárok, ha már magyar szót hallottak, bemenekültek a pincékbe. Pedig a magyarok azt mondták, hogy csak egy pici mulatság lesz.

Tehát menni kell tovább, távolabb Magyarországtól...

0

A történet közepébe csöppentél? !

2017-02-20

Te úgy érzed, hogy eleget láttál a csatamezőkön. Ott bizony semmi olyan nincs, amit szépnek lehetne nevezni.

Úgyhogy téged aztán ne hívjon a szultán, hogy az osztrákok után most ők parancsolgassanak neked. Mondjuk jó lenne az oroszokat fenébe rúgni, tényleg jó lenne. Na de akkor is... hogy nézett ki az a csatér is legutóbb.

Más dolog, ha az ember mégiscsak a hazáját, a szabadságát végi. És megint más, hogy egy szultánért (tényleg, mi is a neve??) harcoljon valahol távol... Köszönjük, ilyet te nem kérsz.

Kossuth tervében pedig nem bízol. Szerinted a Szabadságharc megbukott. Elmenekültetek. Nincs tovább. Itt kell új életet kezdeni vagy egy másik, távoli országban (úgyhogy az osztrák követ is mehet, ahova akar). Ezt el is mondod Kossuthnak. Elmondod, hogy te inkább Isztambulban próbálsz szerencsét. De azért megígéred, hogy a puskádat nem fogod eladni (tényleg, ez hogyhogy még mindig nálad van?). Így ha mégis sikerülne a Szabadságharcot újra éleszteni, akkor rád számíthat.

Ez azért jól esett neki. Így jó barátságban búcsúztok el egymástól. Te is sok sikert kívánsz neki, meg ő is.

- Találkozunk a Pilvaxban, miután Magyarország felszabadult!

Mielőtt még elindultok, Ali, a szultán megbízottja megpróbálja felvenni az adataitokat. Ugyanis a szultán megmutatja, milyen jó fej, ha az osztrákokat kell piszkálni: hivatalosan is az összes magyar menekült az ő vendége.

Ez azért jó hír neked, mert ahogy így végignézel magadon, elég csekély a vagyoned. Talán a puskát tudnád jó pénzért eladni, de ugye alig 5 perce fogadtad meg Kossuthnak, hogy ezt mindenképpen megtartod. Így viszont a szultántól mindannyian állandó jelleggel kaptok egy kisebb összeget. Ez arra nagyon is elég, hogyha szépen nyugodtan megülsz a fenekeden, akkor szépen és nyugodtan eléldéghetsz belőle.

Dehát ugye azért is kerültél bele a Szabadságharcba, mert nem tudtál csak úgy szépen és nyugodtan a fenekeden ülni. Jó lesz ez a pénz, de hacsak nem a világ végén akarsz répát ültetni, akkor bizony valami munkát kell találnod.

Lassan halad a sor Alinál. Ráadásul az előbb valaki fel is bosszantotta. Mert képes volt cseh apától születni. Így a családneve Hrkszvzdrwky. Szegény Ali pedig 18 lapot elpazarolt, mire az arab-török-oszmán betűkkel legalább megközelítőleg le tudta ezt írni. Ezután rátérhettek a személynévre is: György. Ali be is írta: Göjrgjögörj. Olyan jó 20 perc betűzgetés után.

Miután az adminisztráció ezen felének vége, ténylegesen összepakoltok (1 pár cipő, 1

nadrágszj, 1 nadrág is némi cafattal, 1 puska, 1 alsó - szívecskés), és te már indulhatsz is. Látod, hogy a főtéren izgatott tömeg gyűlt össze. Bem Apó áll fel az emelvényre. Közli, hogy ő beáll az oszmán hadseregbe. Leteszi az esküt, amit utána több magyar is követ. Majd pedig utána valami szertartás lesz. Valami olyasmi, amitől mindenki muszlim lesz - mondják. De te csak azt látod, hogy már 99. ember kiáltja azt, hogy az ő neve mától Ali.

Jóvan, ellesznek ezek nélküled is, gondolod. Úgyhogy elindulsz arra, amerre szerinted Isztambulnak kell lennie. Mondjuk sok választék nincs: itt egy jó széles főút. Egyik irány az, ahonnan jöttél: Magyarország. A maradék (szintén 1 irány) pedig az, ahol szerinted Isztambul lesz. Sokra nem emlékszel földrajzból. De egészen biztos vagy benne, hogy Krakkó nem erre van. És talán ennyi már elég is.

Az úton nem egyedül van. Többen is, talán 100-an, vagy még többen döntöttetek úgy, hogy elég lesz a katonaságból. Vannak köztük fiatalok, és idősebbek is. Meg olyanok is, akik a sérülések miatt tényleg alkalmatlanok katonának.

Ennek azért örülsz. Mégiscsak jobb lesz így, hogy lesznek olyanok, akik értik a nyelvedet. Akik tudják, min mentél keresztül. Akikkel együtt lehet majd sírni, meg örülni. De valószínűleg több lesz itt a sírás, mint a öröm.

Bár Isztambul nincs messze, te azért elég lassan haladtok. Legtöbbször csak akkor mentek tovább, amikor egy kocsmából, és a hozzá tartozó városból kitiltottak titeket. Azért ez milyen felháborító, hogy magyarul, és csak magyarul kiírják a város szélére, hogy Belépni Tilos! Egyáltalán, hol tanultak meg ezek magyarul ilyen gyorsan?

Nem mintha te olyan iszákos fajta lennél! De még inkább a többiekkel tartasz. Most, hogy kiszabadultatok a táborból, sokakba most véglegesedik: elveszett a Szabadságharc. És elveszett a Haza is. Számotokra nincs vissza út. Csak remélni tudjátok, hogy egyszer még hazakerültök. Egy idegen országban, egy idegen kultúrában lesztek kénytelenek élni.

Egyébként sincs hova sietni. Ha valamikor, hát most egészen biztosan tengernyi időtök van. E mellett kaptatok egy kis induló pénzt is a szultántól. Sokan úgy költik ezt, mintha nem lenne holnap.

Hát... ahogy a múltkor is Pista nekiesett annak a Switzenberger srácnak, mert a borgőzön keresztül hitte, hogy osztrák... És amikor ki akarta szedni a ház főgerendáját, hogy azzal csapja agyon. És amikor majdnem sikerült is neki..! A szultán egy csomó pénzt megspórolt volna, ha az egész kocsmátok dől. Szóval igen, onnan is ki lettetek tiltva.

Így szépen-lassacskán, 1 hét, 2 hét, 3 hét alatt eljuttok Isztambul kapujába. Most már, ha akarnátok se tudnátok visszafordulni. És a neheze igazándiból csak most kezdődik. Most jön a nagy kérdés, hogy hogyan tovább? Eddig volt egy terv: megnyerni a Szabadságharcot (nem sikerült), elmenekülni (sikerült), elérni Isztambult (sikerült). De most hogyan tovább?

Merre, milyen irányba?

Minden attól függ, mi is volt az eredeti szakmád, mielőtt beálltál katonának:

Kisiparos voltál, pl. cipész ()

Iskolázott voltál ()

Tanár voltál ()

Orvos voltál ()

Mérnök vagy más felsőfokú iskolázott voltál ()

Nyelveket ismerő ember voltál)

A folytatás a hozott képességeidről függ

A történet közepébe csöppentél? !

2017-02-21

Na, elég legyen a háborúztatásból! Köszönöd a szultánnak, de nem akarsz több csatát látni.

Ez Kossuthra is vonatkozik. Bár ha valamit sikerül összehoznia, akkor ezt majd átgondolod újra.

Az pedig, amit az osztrák követ ajánlj... nem sok hiányzik ahhoz, hogy ássál itt egy jó mély gödröt, és belelökd. Csak éppen az az ásó hiányzik...

Te úgy érzed, nem olyan vagy, mint a többiek. Jó-jó elmentél a Szabadság harcba, mert mindenki ment. De te jobban szeretsz a saját dolgaiddal törődni. Most erre lehetőség is nyílik, hiszen sikerült egy kisebb összeget összehoznod, így ebből talán elindíthatsz valamit Isztambulban.

Ez úgy volt, hogy éppen menekültél arról a végzetes csataterőről, és már két dombbal odébb jártál, amikor valahogy belefutottál 3 szőke osztrák tisztbe. Azok csak úgy álltak ott, neked háttal. Nálad pedig ott volt a meglepetés ereje. Meg egy jó nagy zsák.

Hát gyorsan beraktad őket, és magaddal cipelted. Egészen idáig, az oszmán határ másik oldaláig. Itt pedig gondosan beöltöztetted őket nőknek, ügyelve arra, hogy a szőke hajuk azért kilátszódjon, majd eladtad Alinak, hogy vigye őket a szultán háremébe.

Így lett pénzed, és csak reméled, hogy a szultánnak jobb dolga is van, minthogy utánad érdeklődjön. Ahogy azt is, hogy az osztrákoknak is találnak majd elfoglaltasot.. Eddig vártál, hogyan alakulnak a dolgok. De most látszik, hogy a tábor felbomlik. Van, aki folytatja a katonáskodást, immár a szultán seregében. Van, aki pedig Kossuthot követi. Sokan, nagyon sokan pedig inkább hazamennek. Alig néhányan vagytok, akik egyik csapatba sem tartoztok. Ti lesztek azok, akik Isztambulban próbáltok majd új életet kezdeni. Közöttük néhányon látszik, hogy módosabb. Talán ők is hozzád hasonlóan megpróbálnak egy vállalkozásba kezdeni. De a többségüknek nincs túl sok mindenük.

Közben nagy kavarodás kezdődik a táborban. Hetek, hónap óta végre történik valami!

Az egyik sátor előtt Ali veszi listába azokat, akik így vagy úgy de maradnak. Ők hivatalosan a szultán vendégei lesznek, így pedig kapnak havonta egy kisebb összeget. Ez nem túl sok, de arra elég, hogy valamennyire ellegyen vele az ember. Úgyhogy mindenképpen jól fog jönni.

Te is odamész, hogy listára vegyenek. Nemsokára rád kerül a sor.

- Mi akar lenni te neved? - Kérdezi Ali valami furcsa tájszóval. De hát ő itt a táborba tanult meg magyarul. Gyorstalpalón.

- Hrkzvzdrwky - Válaszolod, mert te cseh ősökötől származol.

- Öööööö, és azt hogy írni drága barátom.

- Hát van az, hogy H betű... egy ilyen...

- Állj, állj, állj drága barátom! Nálunk nincsenek ilyen gyaur dolgunk, mint H betű. Nálunk csak szép kunkori muszlim betűink vannak, ahogyan mi azt az égből kaptuk. Így szeretném kérdezni, hogy a H betű, az most mégis milyen H? Ettől függ, hogy neked majd balra, vagy jobbra rajzolom a kacsaringót. Ez olyan kemény H, mint amikor az ember az asztalra csap, hogy rend legyen végre már? Vagy ez olyan pihe-selymes-puha H, mint egy Hölgy a Háremből? Vagy esetleg ez egy olyan H, mint amikor az embernek guvad a szeme kifele, mert a vacsora ki akar jönni, de közben mégsem. Vagy esetleg, mint a folyó, ame...

- Azt hiszem, az az asztalra csapós H jó lesz neked.

- No jó, és ami utána jön?

- KRSZVZD

- Lassabban barátom! Ezt hogy betűzöd?

- Betűzni?? De hát ez egy hang! Mint amikor egy jó kis kocsmai verekedés után a macskaköveken ébredsz, próbálsz felállni, de a világ kicsúszik alólad, és közben próbálsz azt mondani a barátodnak, hogy hozzon még egy felest.

- Nem hiszem, hogy lenne nekünk ilyen betűnk...

- De biztosan van! Nincs olyan részetek a Nagy Könyvben, ahol bottal ütötték a hitetleneket?

- Dehogynem!

- És olyan, ahol miután jól elnászpángolták ezt a hitetlent, beleesett a kútba, és még a vödör is a fejére esett, meg még pár kő.

- Igen, természetesen van ilyen is.

- Na, az a betű, ami ott van, az pont jó lesz. Csak a közepén levő felfele kunkor most lefele álljon, és akkor már olyan lesz az, mint ott amilyen az én nevemben van. Meg persze a kutas részt cseréld ki egy üveg vörösborra, és már rendben leszünk.

Kb. így haladtok, betűről betűre. Lassan-lassan lépésenként. Néha Alinak kicsit hullik a haja. Néha pedig nagyon. Meg a lapok is hullanak, mert nem mindig sikerül úgy eltalálnia, ahogy mondod. Úgyhogy jó 18 papírdarab fekszik a földön Ali hajával rendesen behintve, mire végezték.

Mármint a családnévvel. Mert most következik a személynév. De hát ez egyszerű: György.

Ali csuklik egyet. Majd még 12-t. Ajaj... összesen 13 csukás, rossz ómen! Gy hang nincs a törökben. Azt se tudják, milyen irányból közelítsék meg.... Az biztos, hogy nem hasonlít az A betűre...de vajon melyikre akkor. Nagy nehezen, azért Ali csak beírja ezt is: Göjrgjögörj. És ehhez csak 20 perc kellett!

Ajaj, úgy tűnik, hogy a sorban mögötted valakinek apás szülése lesz... Jó, hát eltartott egy darabig, de a precízesség mindig is az erényed volt.

Nemsokára egy másik tömörülésre leszel figyelmes. Egy emelvényen Bem Apó áll, és éppen azt magyarázza, hogy ő bizony belép az oszmán hadseregbe. Nem sokkal utána többen is követik. Ezzel pedig kialakul a egy katonai csoport.

Látva ezt, azt osztrák követ kicsit megijed, hogy esetleg azok, akik haza akartak térni, meggondolják magukat. Így gyorsan összetereli azokat, akik nála már jelentkeztek, és elindulnak Magyarország felé. Fél óra múlva újra előkerülnek. És most már tényleg abba az irányba mennek, amerre Magyarország van.

Kossuth is aggódva figyeli a fejleményeket. Az elmúlt hetek legfontosabb (és az egyetlen) eseménye az volt, amikor Ő és Bem Apó beszélgettek. Ők két külön útvonalat képviseltek. Ez pedig a támogatóik között elég nagy hangot okozott. Főleg, amikor már egymást lőtték az emberek. Haj, hát nem volt elég, hogy az osztrákokat lőttétek eddig?!?! Éppen ideje lesz, hogy ez a két tábor egymástól jó messzire kerüljön!

Ez pedig nemsokára meg is történik. Kisebb, majd nagyobb hangzavart követően a törökök egy része a frissen szerzett katonákkal együtt elindul. Most már csak ti, szabadúszók és Kossuthék maradtatok. No és persze azok, akik nem bírták a tábori körülményeket. Ők már végleg itt maradnak...örökre.

Kossuthék is lassan távoznak. De ők nem mennek messzire, csak egy kicsit messzebb a határtól. Úgy mondják, még zajlik a diplomácia. Addig pedig nem dőlt el, mi is lesz velük. De féltő, hogy az osztrákok szeretnének gyorsítani az ügyön, aztán véletlenül küldenek egy vadkant.

Most rajtatok a sor, hogy útnak induljatok. Persze maradhattok is, hiszen most már azt csináltok, amit csak akartok. De úgy érzed, eleget láttál már a táborból. Isztambul egész biztosan izgalmasabb lesz.

A társaiddal együtt elindultok. De elég lassan haladtok, mert minden faluban addig maradtok, ameddig ki nem kergetnek onnan titeket. Végül is, most már nem kell sietni sehova. Sokan pedig most kezdik érezni, hogy tényleg véget ért a háború. Ahogy azt is, hogy tényleg elhagytátok Magyarországot. Talán örökre. Ennek feldolgozása pedig egyeseknél komoly mennyiségű bort kíván.

Te csak mértékkel iszol. Inkább a többiekkel kezdesz ismerkedni. Mostantól ezek az emberek lesznek az egyetlen magyarok a közeledben. Ők lesznek az egyetlenek, akik beszélnek a nyelvedet. És talán ők lesznek az egyetlenek, akik megértenek majd téged.

Bár ahogy elnézed Pistát, miként beborul az asztal alá, lehet, hogy mégsem..

Viszont vannak köztük jó emberek is. Talán olyan is akad, akivel együtt is tudnátok dolgozni. Minden esetre érdemes lenne majd a kapcsolatot fenntartani.

Ilyen gondolatok között érkezel meg Isztambulban. Eddig úgy-ahogy az eseményekkel együtt haladtátok. Most viszont elérkeztél arra a pontra, amikor el kell döntened, hogyan is lesz tovább.

0

A történet közepébe csöppentél? !

2017-02-22

Oké, hogy eljöttél az Oszmán Birodalomba. De leginkább csak a többieket követted.

Most, hogy már hetek óta itt vagy, érzed, hogy ez nem a te világod. Egyre többet gondolsz az otthonodra, és az ottmaradt ismerőseidre.

Amikor az osztrák követ felajánlotta, hogy büntetlenül haza lehet menni, az elsők között jelentkeztél. Legyen ez bármennyire is megalázó, legalább otthon leszel. Reméled.

Az osztrák követ összegyűjti azokat, akik vissza akarnak menni. Így mondja, hogy visszamenni. Óvatosan kerüli az olyan szavakat, minthogy haza..Haza. Létezik még ilyen? Olyan, hogy Magyarország, biztosan nem létezik. Közel álltatok ahhoz, ezen változtassatok. Nagyon közel. Ezt nem felejtetd el sose.

De a Habsburgok sem felejtik el sose. Ezt a jövőben még bőségesen megtapasztalod!

Amikor készen álltok az indulásra, akkor látod csak, hogy milyen sokan is vagytok valójában. Több, mint a tábor fele inkább visszamenne. Ez azért egy kicsit megnyugtat, ha jobb kedvre nem is derít.

Úgy indultok el, mint egy hadsereg. Fegyverek és induló nélkül. Énekelni egyikőtöknek sincs kedve. Mert bár örültök, hogy hazakerültök, azért a vereség érzése is előjött. Van abban valami végleges, ahogy így mentek. Talán Kossuthnak van igaza, és lehet folytatni a Szabadságharcot. Talán ő szerez külső segítséget. És akkor ti majd készen álltok.

A hosszú-hosszú menetelés közben egyetlen magyar várost vagy falut sem érintetek. Így nagyon nem tudtok tájékozódni, merre is jártok. Egyik nap aztán megérkeztek Bécs-Újhelyre, az osztrák katonai központba*.

Itt leváltjátok a megkopott ruhákat. Elvesznek tőletek mindent, ami csak nálatok volt. Próbálkozol, hogy legalább egy kokárdát megtartsál, de nem sikerül. Rejtekhely sincs, és túlságosan alaposan át is vizsgálják mindent. Szó szerint minden lukba bekukkantanak.

Ezek után jön az alapos mosdás, majd pedig tiszta ruhákat kaptok. Durva, és egyszerű ruhákat. Pont olyat, mint amikor először voltál sorozáson. Te jó ég! Mennyi minden történt azóta! És te már tiszt lettél!

De a még kellemetlenebb rész csak másnap kezdődik! Sorozás!

Nem elég, hogy belenéznek a szádba, és mindenféle kényes orvosi vizsgálatokon kell részt venni (természetesen németül), de még úgy is kezelnek titeket, mint a zöldfülüeket! Mintha

csak 14 éves lennél, és most látnál katonát éltedben először. Pedig a sorozó tiszt éppen hogy csak a ranglétra első lépcsőfokán billeg. Te ennél sokkal előkelőbb helyen voltál.

Mindeközben látod, hogy néhányan, akiket akár szerencsésnek is mondhatsz, azok alkalmatlannak minősülnek. Ők azok, akik tényleg hazamennek. Pedig az osztrákok mindent megpróbáltak. Egy féllábúnak direkt megmondták, hogy csak szimulál, és őt is besorolták. Majd amikor nem tudott futni, akkor büntetést kapott. Nincs hiány megaláztatásban...

Még kevésbé az azt elkövetkeztető napokban, amikor elkezdődik a képzés.

Egy fiatal tiszt neked magyarázza, hogy kell a puskát fogni. Neked, aki megjárta a háborút. Miközben ahogy ő fogja, még verekedésre sem alkalmas. De neked is úgy kell fognod, ahogy mutatja. Különben jön a 3 napos sötét zárka.

Itt te sok időt töltesz, és kezded egyre inkább jobban élvezni, mint a kiképzést.

És úgy veszed észre, ezzel nem vagy egyedül. A veled érkezett magyarok egy jó része hasonlóan jár. Lassan új sötét zárkákat kell építeniük.

Egyenlőre csak az osztrákokkal tudsz érintkezni, és néhány olyan magyarral, akikkel együtt menekültél. A Habsburgok gondosan elkülönítenek titeket. Várható, hogy amikor véget ér a kiképzésnek nevezett rémálom, akkor sem lesz ez másképp.

Pedig annyira jó lenne legalább egy olyan magyarral beszélni, aki otthonról érkezett. Kapnál végre valami hírt, hogy mi történt ott a Szabadságharc után. Sikerült legalább valami apróságot elérni?

De semmi. A nagy sötétben tapogatóztok. Pont úgy, ahogy a sötét zárkában a büntetés alatt.

Eltelik egy hónap, két hónap, és már a harmadik hónap is. És azon kívül, hogy az ágyúval kell körbe-körbe rohangálnotok a sárban, nem történik semmi. Aztán lassan kitavasodik.

Ekkor összehívják titeket. Közlik veletek az osztrákok, hogy véget ért a kiképzés. Ideje, hogy élesben is bizonyítsátok, érdemes volt a császárnak a pénzt a felkészítésetekre pazarolni. Így mindenki kiküldenek valami helyőrségbe. Egyikőtök sem lepődik meg azon, hogy nem Magyarországra kerültek. Hanem attól jó messzire, ráadásul négyes csoportokban.

A te jövődő helyed Wiedergrüenhofferoberschwarzwaldbachdorf lesz. Ez egy olyan őrség, hogy az ügyeletes tiszt sem tudja a nevét kimondani egy levegővel. Mire végre sikerül, besötétedik.

* Ebben a témában kevés ismeretem van. Javítsatok ki, ha valamit rosszul gondolok

--

A történet közepébe csöppentél? !

2017-02-23

Immár az Oszmán Birodalom katonája vagy.

Megtörtént az eskü. Meg volt Ahun Akmur is, vagy valami hasonló. Te Bem Apó csapatába kerültél.

Megtörténik a tábor bontása is. Bár amilyen állapotban voltak a sátrak, ez nem tartott túl sokáig. Elég volt megvárni az első nagyobb szélrohamot.

Az oszmán hadseregbe belépett magyar katonák száma 1650. Nagyon sokan vannak, akik az osztrák követtel visszamennek Magyarországra. E mellett ott vannak azok, akik Kossuth-al tartanak. Ők Sumenbe mennek. Egy kisebb csapat pedig Isztambulba indul. Ők az úgynevezett szabadok. Vagy akik szerencsét próbálnak. Ők megpróbálnak valahogy megélni abban a városban. Talán még találkozol valamelyikükkel.

És vannak kb. 400-an, akik nem éltek túl a táborozást.

Nemcsak a magyarok mennek el, hanem az olaszok is. Ők nyugat fele indulnak. Úgy hírlík, hogy a Dardanelláknál lesznek, közel az olasz határhoz. Ekkor ugyanis Itália északi részén is az Osztrák Monarchia uralkodott.

A lengyelek viszont megkérlik, hogy távozzanak, mert az osztrákokkal kötött megállapodás értelmében ők nem maradhatnak az Oszmán Birodalomban. Bem Apó ékes magyar káromkodással bizonygatja a magyar állampolgárságát. A török vezérek mutatják is nekik az utat Isztambul felé. Ezt látva az osztrák követ hevesen tiltakozik, hogy nem arra van a kijárat. Mire a törökök megnyugtatták, hogy ez egy rövidebb út. Te majd évek múlva még találkozol velük. Könnyű lesz őket felismerni, mert mindet Alinak hívják.

Így tehát a tábor kiürül, mindenki elindul ki-ki a saját útján. Egy nagy korszak záródik le ezzel. A legtöbbjüket soha többé nem látod.

A te csoportod is Isztambul felé megy, hiszen ez a birodalom központja. És már az első kilométerek kiderül, hogy valahol nagyon elszámolták a magyar katonák létszámát. Nem 1650-en vagytok, hanem csak 238-an. Ebből pedig 180 Ali lett. Veled együtt.

De semmi gond. Abban a néhány napban, míg a szultán palotájához értek, gyakoroljátok az új neveket. Hajnali 3-kor valaki elkiáltja magát, hogy Ali! Ki az ágyból! Mire 200 ember terem ott hirtelen. És mind felfegyverkezve: rudakkal, fapapucsokkal, szűrő-vágó dolgokkal. Hiába, a magyarok még ilyen messze az ellenségtől és éberek! Nem lehet őket ám meglepni!

Amikor megérkeztek a fényességes szultán Boszporusz-parti fényességes városába,

keresnek nektek egy olyan városrészt, ahol éppen nem tombolnak hétvégi tüzek. Természetesen a szultánhoz nem fognak titeket bevinni. Oda csak Bem Apó, és néhány másik nagyon magas rangú tiszt kerülhet. Így ti addig a várossal és a török szokásokkal ismerkedtek.

Hamar beletanultok, hogy itt a dolgokat nem szokták elsietni. Sőt! Ha kényes kérdésről van szó, akkor inkább leülnek kávézni, és megvárják, míg a dolgok maguktól megoldódnak. Néha esetleg imádkoznak, hogy azok a dolgok tényleg maguktól oldódjanak meg. Vagy legalább valaki más oldja meg. Lehetőleg olyan valaki, aki természetfeletti hatalommal rendelkezik. Mert hát itt a földön élők hiába kávézgatnak napestig, nem tudják a dolgokat maguktól megoldani.

Néhány nap múlva összehívják titeket. Elmondják, miként osztottak titeket csapatokba.

21 katona itt marad Isztambulba.

27-en a legjobban közül Bem Apóval tartanak, és mennek keletre. A szultán szerint ez egy jó hely, ahol jókat lehet ágyúzni. Meg a klíma is kiváló.

A többiek pedig Ömer Pasa alá kerül. Ő is magyar, de ezt ti még nem tudjátok.

E mellett elmondják, hogy a katonai szolgálatot 1 hónap után le lehet tenni. De a fizetést továbbra is megkapja. Aki viszont katona marad, azt automatikusan előléptetik. Vele együtt a fizetése is növekedni fog.

És még mondanak más dolgokat is. De mivel véletlenül átváltak törökre, nem érti senki.

A végén szólítanak téged. Bár nem biztos, hogy téged. Azt mondták, hogy Ali jelentkezzen. Így te jelentkezel is. 190 társaddal együtt. Majd 10 embernek eszébe jut, hogy ők mégsem Alik, így maradtok 180-an.

Azt mondják, hogy te, azaz Ali, Bem Apóval fog menni keletre. Valahogy viszont el kell dönteni, hogy melyik 27 legyen az. Elsőnek a ruha színe alapján próbálnak választani, majd a csizma alakja szerint. De a katonai uniformis itt nincsenek különbségek. Utána inkább a bajusz méret alapján próbálnak választani, de itt is mindenkinek jó hosszú pöndörös bajsza van.

Ezek után akkor inkább kipróbálják veletek a célzást. Ha már úgymint katonák vagytok. Kaptok puskát, vele lehet célba lövöldözni. Bár úgy konkrét cél nincs, hanem csak úgy találmra, valahova lehet lőni. Nemsokára az utca túlsó végén levő kávéházban lesz egy kisebb riadalom. Téged viszont megdicsérnek, amiért sikerült a pöttyös bögrén a pöttyöt eltalálnod. Így te is bekerülsz Bem mellé a csapatban.

Ezek után kimentek a pályaudvarra, hogy vonattal menjetek tovább. Miután jó 4 órát vártok, a vezető tisztnek eszébe jut, hogy a vonatot még nem építették meg. Csak leraktak ide

néhány száz méternyi sínt, hogy mindenki lássa. De valójában a kanyar után csak az üres mező van. Úgyhogy lementek a talpfákra, majd vezényszóra elkezdtek zakatolni, és így kísértáltak Isztambulból.

Hetek, hónapok múlva értek Aleppóba. Nem sietitek el, hanem kényelmesen jártok kávéházzal kávéházra. Ahol pedig nincsen kávéház, mert mondjuk kint vagytok a pusztába, ott építetek egyet. Így végül az a csoda, hogy még a századforduló előtt megérkeztek. Útközben néhány tíz magyar katona csatlakozik hozzátok. De hogy ők honnan kerültek elő, azt senki se tudja. Be is mutatkozik mindegyik illedelmesen:

- Helló! Az új nevem Ali!

- Helló! Az enyém is!

Lassan valamit azért ki kellene találni, mielőtt az ország keleti részét ellepik az Alik. Az egész csapatból egyedül Bem Apónak van más neve. Ő Murat. De így legalább a törökök tudják, ki a főnök.

Tehát itt vagytok Aleppóban. Hát... a hely nem olyan, mint vártad. De meg kell hagyni, a klíma tényleg jó. Tél van, és mégis mindenki egy szál rövid ruhában van! Bár nyáron ebből még lehetnek gondok. És végül is a város sem rossz. Jó régi, meg kell hagyni. De megvan a hangulata.

Az egyetlen gond, hogy szépen bepakoltak titeket a katonai erődbe, és nem lehet kimenni! Ezt nem engedik meg a törökök valami miatt.

Így telnek-múlnak a napok, majd a hetek. De még a hónapok is. Továbbra sem engedik meg a kijárást. Pedig próbáltatok beszélni a törökökkel. Egyet még a toronyról is ledobtatok - persze csak játékból - volt is nagy nevetés! -, de semmi.

Végül aztán Bem, alias Murat veszi a kezébe a dolgokat. Így egy levelet a szultánnak. Azt mondják, hogy jó haverok lettek a szultánnal. Főleg, miután megmutatta, miként lehet a könyvekbe titkos rekeszt kialakítani, ahova belefér a pálinka. Így reméletek, valami eredménye tényleg lesz az ügynek. Mert különben nem sok értelme volt idáig elkávézgatni.

Persze a törökök próbálják a levelet elolvasni, de Bem Apó cseles volt, mert magyarul írta. Nem véletlen, hogy ott maradt néhány magyar tiszt! Ez lesz a ti titkos írásotok!

Meg Bem küldött mellé egy könyvet is. Te is ott voltál, amikor csomagolta. Az volt a címe, hogy a Természet Enciklopédiája. Kérdezted is, hogy a szultán ennyire kíváncsi természetű? Mire válaszként rád kacsintott, és mondta hogy az a fontos, hogy vastag legyen. Aztán megmutatta, hogy valami lötyög benne.

Hát igen... Bem Apó már a Téli Hadjárat alatt megmutatta, hogy ő még puskaporból is tud

pálinkát főzni!

Így ebben reménykedtek. De tényleg nagyon reménykedtek. Mert így mennyivel jobb hely ez, mint egy osztrák börtön? Még úgy is, hogy korlátlan a kávéfogyasztási lehetőség? Nemsokára jön a nyár, és egészen biztosan meg fogtok bolondulni a hőségtől.

Mindig csak a várakozás...várakozás...várakozás...

0

A történet közepébe csöppentél? !

2017-02-24

Oké, akkor megvan az Ahun Akkur. Készen vagytok. Immár oszmán katona vagy...mi is volt a neved? Jah! Ali. Szóval Ali, az oszmán katona. Rettegje majd a nevét mindenki a Fekete-tengertől délre!

A másik Ali, aki eddig a táborotokat vezette, átesett az egyik sátoztartó kötélén, mire az egész tábor összeomlott. Na jó, legalább a táborbontás nem tartott sokáig.

Mintegy égi előjel, mindenkit arra sarkal, hogy jobb lesz innen minél előbb elmenni. Legalább még az előtt, hogy őt befognák a tábor rendberakására. Azok, akik vissza akarnak menni Magyarországra az osztrák követtel, azok már el is tűntek...

A törökök is gyorsan kihírdetik, hogy mire is jutottak azzal, amit ők diplomáciának hívnak:

Elfogyott 50.000 liter kávé...izé...

Szóval:

A török-orosz megállapodás értelmében a lengyeleknek mennie kell. De abban végül nem állapodtak meg, hogy hova is menjenek. Így pl. mehetnek az ország keleti végébe. És ha ez az oroszoknak nem tetszik, akkor majd összepakolnak (fegyverekkel), és átmennek a határon az oroszokhoz. Ha ott kedvükre kilövdözték magukat, akkor az oroszok is látni fogják, mégiscsak jobb, ha a lengyelek inkább a törököknél maradnak.

Ugyan ez vonatkozik az olaszokra is. De ők a keleti oldalra kerülnek. Micsoda véletlen, ott pedig az Itáliában állomásozó osztrákok vannak.

A magyarokkal (Kossuthék) viszont már más a helyzet. Belőlük több is van, jóval több is. Meg ott még csak frissen ért véget a háború. Egyenlőre senkinek nincs semmi ötlete, velük mi legyen. Itt semmiképpen nem maradhatnak, mert akkor valakinek újra fel kell építenie a táborot. Meg ki kellene takarítani, és egyéb kínos dolgokat kellene csinálni. Így ez a csapat átmegy Sumenbe. Egyenlőre még senki se tudja, ez hol is van. De útközben majdcsak megtalálják.

Persze aki akar, az elmehet Isztambulba is, hogy megcsinálja a maga szerencsáját.

Aki viszont katona (ez rád vonatkozik), az most a szultánnak tartozik engedelmisséggel. Meg a szultán hangjának. Most pedig egészen biztosan Ali a szultán hangja, mert folyamatosan ordít. Főleg ilyet, hogy a katonák induljanak már! (ez rád vonatkozik).

Így el is indulsz a többi, immár oszmán katonával együtt. Kossuth egy darabig még figyel titeket. Még nem tudja, hogy végleg elvesztett titeket, vagy csak edzésben tartjátok magatokat. Komoly potenciált képviseltek, mert ha sikerül újraéleszteni a Szabadságharcot, akkor nemcsak mint veterán katonák térhettek meg. Addigra magasabb fokozatot érhettek el, és akár minden magyar 1-1 kisebb sereget is vihet magával.

Persze csak ha addig valami arab törzs el nem fog titeket, hogy megfőzzön vacsorára. Bár az arabok ilyet nem szoktak, de most majd kivételeznek.

Az utatok Isztambul felé eseménytelen. Mármint azokon a rövid időszakokon, amikor tényleg Isztambul felé tartotok. A hozzátok kiosztott vezető (akit a félreértések véget Alinak hívtok) nem áll a helyzet magaslatán, ha a tájékozódásról van szó (bezzeg, ha a tébolyodásról!). Hiába vezet egy széles kikövet út a török fővárosba, rendszeresen köttök ki valami bozótosban, vagy egy olyan tengerparti kis faluban, ahonnan nincs tovább út.

Az egyik ilyen helyen aztán Alinak elege lesz az egészből. Odamegy az első halászhoz, hogy megparancsolja, vigye el Isztambulba. De a halász csak arabul ért. Te jó ég! Hova kerültek?!?! De azért valahogy sikerül meggyőznie, megfenyegetnie, lefizetnie a halászt, hogy vigye el őt, és a seregét Isztambulba. Igaz, hogy a csónakba csak 3 ember fér bele. Így Ali uraság és még 1 fő fogja képviselni a sereget. Remélték, hogy útközben nem kerül sor komoly tengeri küzdelemre.

Még integettek nekik a partról, amikor eltűnnek a naplementében, aztán ti is útnak indultok. Mire besötétedik, ti már Isztambul egyik kávéházában üldögéltek, és azt nézitek, hogy a fényes szultán városa miként fénylik az éjszakában. Szombat van, tehát valahol lángokban áll egy kerület. Ali 2 hónappal később érkezik meg.

Ez idő alatt megtudjátok, hogy miként is képzelik el a törökök a katonaságot. Meg úgy általában a világ működését.

A dolgok két csoportba tartoznak:

Vannak a nem fontos dolgok. A nevükből adódóan ők nem fontosak. Nem érdemes velük foglalkozni. Az adó pl. ilyen. Bizonyára van olyan, akinek ez fontos, majd ő befizeti. Mindenki mást hagyjanak békén vele!!

És vannak a fontos dolgok. Ezek tényleg fontosak. Olyan fontosak, hogy az apró halandók ehhez nem is mernek hozzányúlni. Mert még a végén elrontják. Úgyhogy ezzel foglalkozzanak csak a fejesek, meg az égiek. Ha tényleg fontos, akkor majd ők megoldják. E fenti két alapelvből mindjárt látszik, hogy szegény egyszerű török halandóra nem marad semmi olyan dolog, amit meg lehetne csinálni. Így jobb híján, kénytelen az idejét kávézással elütni.

De ha mondjuk lenne pénze lovaskocsira, akkor azzal ütné el az időt.

Miután végre újra lett vezetőtök, gyorsan megtörténnek a formaságok. Ehhez neked nem kell kikelned a kávéházból, ahova minden jel szerint beköltöztél. A szultánhoz csak Ali és Bem Apó megy.

1-2 óra, vagy 1-2 nap múlva (a koffeintúltengéstől már nem érzed az időt) visszaérnek, és

szétosztják a csapatokat. Néhány ember, köztük te is, itt maradnak Isztambulban. Ezt örömmel nyugtázod, mert nem érzed úgy, hogy az elkövetkező 8 hónapban sikerülne innen felkelned. A többiek viszont Bem Apóval együtt elmennek keletre.

A búcsúzkodás magyar módra történik. Két kocsmá és egy fél kerület ég porrá. De olyan nagyon nem tűnik fel senkinek, mert szombat van.

Ezek után a katonák nagy része távozik Isztambulból. Csak remélni tudod, hogy még összefutsz velük.

A további napok unalomban, esemény nélkül telnek, de leginkább sok-sok kávéval. Mígnem egy nap parancs érkezik: Te Lüfti Pasa seregébe kerültél. Jelentkezz nála a déli imaidő előtt 1 órával!

Hát ő meg ki lehet?

0

A történet közepébe csöppentél? !

2017-02-27

Kiraktak titeket Sumen városából. A szultán parancsa, hogy tovább kell költöznötök, beljebb az ország belsejébe. Úgy hírlík, hogy valahol Anatólia nyugati részén lesz az új ideiglenes táborotok. De a pontos hely az titok!

Minden esetre sokan örülnek a távozásnak. Minden jel szerint leginkább a helyi bolgárok azok, akik igencsak ezt az érzelmet táplálják. Örömben még örömtűzet is gyújtottak. Ezt is az örömmel táplálják. Úgyhogy nemsokára már a fél város lángokban áll.

Néhány magyar megsajnálja őket (főleg a lányokat), és itt maradnak, hogy segítsenek majd az újjáépítésben. Többen is maradnátok, de amikor ezt meghallják a bolgárok, bőszen bizonygatják, hogy náluk ez ilyen megszokott dolog. Úgy hívják, hogy farsang. Ezzel úzik el a tél rossz szellemét.

Így inkább integetnek, ti menjete csak tovább, míg ők a tűznél melegednek.

Ti pedig mentek tovább. Követitek Kossuthot, ő pedig követi a török követet. Összesen 56-an vagytok.

Nemcsak azért tartotok Kossuthal, hogy támogassátok. Hanem azért is, hogy azonnal ott legyetek mellette, amint lehetőség nyílik a Szabadságharc újrakezdéséhez.

E mellett egyre több és több olyan pletyka kezdett keringeni, hogy az osztrákok nem akarnak semmit a véletlenre bízni. Nekik igencsak jól jönne, ha Kossuth valahogy eltűnne a föld színéről. Éppen ezért te, a társaiddal együtt, felkészültetek, hogy bármilyen merénylettől megvédjétek őt. Ennek köszönhetően pedig minden este vadkan-húst vacsoráztok. A biztonság kedvéért.

Néhány nap alatt eléritek Isztambult. De nem mentek be a városba, hanem egy kerülő úton juttok le a Boszporusz partjához. Itt a megbeszéltek szerint egy tucat hajó várakozik, hogy átszállítsa a magyarokat Ázsiába.

De akárhogy meresztitek a szemeteket, se tucat, se hajó, csak egy rum (görög) halász áll a parton a csónakjával. A jó hír, hogy tud róla, át kell vinni pár külföldit a túloldalra. A rossz hír, hogy csak ő van itt egyedül. A még rosszabb, hogy neki azt mondták, csak 2 főről lesz szó. Őt annyiért is fizették meg. Úgyhogy többet ő nem visz át. De még ha akarna is, akkor sem tudna, mert ugye a csónakja is csak 2 fős.

Gyors haditanácsot tartotok. Az nyilvánvaló, hogy Kossuth mindenképpen megy. És ő válasszon maga mellé még valakit. De a többiek? Átúszni nem lehet a Boszporuszt, mert mégiscsak február van. Más pedig nincs a környéken. Esetleg hidat kellene építeni? De

akkor inkább már alagutat is fúrhatnátok...

Valaki aztán azt mondja, hogy hátha meg lehet kérni a halászt, hogy miután átért, forduljon egyet. Jöjjön vissza, és vigyen át még két embert! És ezt csinálja meg annyiszor, amíg el nem fogynak a magyarok ezen az oldalon.

- Persze, hát lehetne ezt így is - mondja a halász - na de ki fogja mindezt megfizetni? Engem otthon vár az asszony, meg az a sok-sok gyerek.

- No de bátyám! Úgy hallottam, maga rum! Hát mit szólna egy kis rumhoz! Sőt! Nekünk még annál is jobbunk van! Úgy hívják, hogy pálinka! Nemrég adtunk belőle egy keveset az egyik bolgár medvének, és azóta is bagolynak képzei magát. Fen ül egy fán, és ott huhog. Ha elnéz észak fele, még láthatja is is!

Végül sikerül vele megállapodnotok. Minden egyes fordulóért a pálinkás üvegből is jár egy forduló. De már az első forduló előtt megelőlegeztek egy adag pálinkát. Ne fázzon szegény bácsi ebben a hidegben.

El is indul az első csapat, pontosabban az első páros: Kossuth és még valaki. Majd egy kis idő elteltével visszér a csónak, így újabb 2 ember szállhat bele. És persze jön a pálinka is.

Ez az páros is átért, nemsokára jön vissza a csónak. Jöhet a harmadik páros, pálinkából pedig a harmadik forduló. Majd a negyedik, ötödik. Aztán a hatodiknál látjátok, hogy már kicsit cikk-cakkban halad a csónak. A hetedik forduló után pedig ez a cikk-cakk még karakterisztikusabb lesz. A nyolcadiknál pedig egész művészi hullámvonalban halad az igencsak jókedvű halász az utasaival. Ha lenne nála GPS és nyomkövetés, akkor azt is látnátok, hogy egy éppen egy szerelmes verset ír a habokba, arab betűkkel.

Aztán elindul a kilencedik páros is, de hoppá, mi történik! Nekik valahogy nyomuk veszett! Az előbb még itt voltak, aztán nincsenek sehol. A túlparton sincsenek. Se csónak, se magyar katona...

Nem érti ezt senki se. Se ti, se a túloldalon Kossuthék. Se a bolgár medve, aki bagolynak képzei magát. Eltűntek...

És eközben bizony maradt még sok magyar katona az európai oldalon. És még be is sötétedett! Meg már hideg, csípős szép is van. Tehát minden van, amitől az embernek elmegy a kedve, hogy egy jeges téli estén a Boszporusz partján üljön, és várja... a semmit. Mert a csónak nem tér vissza. Hiába várjátok 1 óráig, 2 óráig, semmi...

Hát ez jó... ti itt maradtatok ezen az oldalon. Kossuthék pedig a túloldalon...

0.

Csak évek múlva, amikor már javában zajlik a Krimi-háború, akkor találkoztok a két bajtársal, és a rum halásszal. Akkor majd elmondják, hogy olyan jó kedvvel indultat neki a Boszporusznak, hogy meg sem álltak a Fekete-tenger túloldaláig. Ott kötöttek ki a Krimi-

félszigeten nagy éneklések közepette.

És azt is bevallják, hogy hát igen..a Krimi-háború is miattuk robbant ki. De ez egy másik történet, amiben van Cár is, meg a lánya is, meg két magyar legény is, meg egy jókedvű rum halász, és egy bolgár medve.

--

A történet közepébe csöppentél? !

2017-02-28

Mielőtt még a Szabadságharc elkezdődött, cipész voltál. A háborúban sem hagytál fel a mesterséggel, hiszen egy katonának a csizmája legalább olyan fontos, mint a puskája. Vagy akár még fontosabb is!

Úgy gondolok, hogy Isztambulban is tudnád folytatni ezt az életet.

Az egyetlen gondod, hogy nincs elég pénzed, amivel egy cipész műhelyt el tudnál kezdeni. Mert bár igaz, kapsz a szultántól egy kis fizetést, hogy ne halljal éhen, de ez nem sokra elég.

Így nem tudsz mást tenni, munkát kell keresned. Legjobb lenne, ha a saját szakmádban helyezkednél el. Arra gondolsz, elsőnek ezzel próbálkozol.

Előtte viszont valahol még aludnod kell. És ez most nem olyan, mint az eddigiek! Lehetőleg nem ideiglenes szállást kellene találnod, hanem olyasmit, ahol éveken keresztül lakhatsz.

Na jó, az elején talán egy szerényebb hajlék is megtesz: Boszporusz parti kunyhó, 3 emelet, 450 szoba, és 18 felszolgáló...meg egy hárem... jó, legyen csak 2 emelet... De a Boszporusz part az akkor is alap!

De tényleg! Ha már itt fogsz élni, miért is ne lakhatnál a tenger parton? Vagy legalább a közelében? Akkora ez a város, majdcsak találsz egy helyet a tenger közelében!

És ez bizony tényleg így is van!

Bár az első nap még nem, és a tizediken sem, sőt! a századikon sem, de a négyszáz-huszonkilencedik napon tényleg találsz egy kellemes kis vityillót, amely két utcára van a tengertől. Pontosabban az Aranyszarv-öböltől.

Igaz, a világ végén van, a Fal tövében. Meg a hely is egy kicsit bicskadobáló. De te pedig katona vagy. És ezt már az első éjszaka bemutattad. Azóta is mindenki csak suttogva meri kimondani azt a szót, hogy macar.

Munkát viszont már egyáltalán nem találtál ilyen könnyen!

Lássuk csak, mik is szükségesek ahhoz, hogy Isztambulban elhelyezkedj, mint cipész:

Igény cipőre. Ez minden jel szerint megvan, mert rengeteg ember futkározik cipő nélkül.

Te ért a cipőkhöz. Ez is rendben van.

Tudjál törökül. Ez viszont már nagyon nincs rendben.

Legyen ismeretségi köröd. Mert e nélkül nem érsz semmit. Igazándiból ez a legfontosabb!

Ha már ismerősöd van, akkor már lehet belőled valami. Anélkül viszont semmi. Éveknek kell eltelnie, mire erre ráérezel.

Vagy legyen sok pénzed. Nagyon-nagyon sok pénzed. Ez viszont pláne nincs rendben!

Próbálkozol az első napokban, hetekben, hónapokban. Járod a várost, és minden cipészhez bekopogtatsz, hátha szüksége lenne inasra, vagy segédre, vagy bármire. De a legtöbb helyen nem is értik, hogy mit szeretnél... Cipőt? Esetleg csizmát? Talán papucsot, csengettyűvel? Rád néznek, és azt látják, hogy katona vagy. Akkor biztosan egy jó bakancsra lenne szükséged, bár nem értik, az állam miért nem ad neked... miért nem a szultánhoz mész?

Aztán gondolsz egyet, készítesz egy cipőt saját magad! Amolyan referencia munkaként, hogy ezt megmutasd. Hátha úgy könnyebben megértik, mit szeretnél.

Márcsak alapanyagokat kell szerezned. De ez szerencsére könnyű! Csak beosonsz az utca végi kifőzdébe, és elveszel onnan pár apróságot, amiből az a gyanús leves szokott készülni. Csak reméled, hogy nem ez a konyha miatt tűnnek a kutyák a környékről...

Amikor viszont tényleg a tettem mezejére, és így a konyhába lépsz, akkor csodálkozol igazán! Hát öö... Jó, mondjuk tényleg lehet, na de a többi?!?! És egyáltalán! Hogy került ide a szultán elveszett nagyvezírének a cipője??? Túl sok érdekes dolgot látsz túl rövid idő alatt. Gyorsan felmarkolsz néhány alkalmasnak látszó bőrdarabot, és már el is tűnsz innen. Egyúttal megfogadod, hogy soha többet még a közelben sem fogsz enni.

Viszont a szerzett anyagból ha nehézkesen is (mert szerszámod nincs) de készítesz egy egészen jó cipőt. Reméled, hogy ez már segíteni fog abban, hogy találj valami munkát.

Másnap el is indulsz az általad már felfedezett cipőkészítőkhöz, és próbálkozol. De nem. Nem megy. Nemcsak az első napon, de a másodikon sem. És a harmadikon sem. Sőt! Már a harmadik hónapja próbálkozol, és továbbra se. Sehol semmi. Sehol senki, aki téged felfogadna cipésznek. Pedig amilyen cipők készülnek egyik-másik helyeken!

Talán pont az a baj, hogy te náluk jobb van? Ezen bizony sokszor elgondolkozol...

Mindeközben az új otthonod közelében:

Már az első este sikerült valami helyi bandát kifognod. De nem bírták sokáig. Nemhogy bemelegítésnek sem volt elég, de még egy sima légzőgyakorlatnak sem. Te mint tapasztalt katona, ennél különbeket is láttál, éltél túl. Jó, viszont ennél néhány egyénnél rondábbat viszont még nem láttál.

Mindennek hamar híre ment. És nemsokára már azt is tudta mindenki, ki tette helyre a helyi bandát: a magyar! Így emlegettek: macar.

Ezzel a tekintéllyel nemcsak, hogy a sarki kifőzdében nem kellett sorba állnod, de ettől kezdve nyugodtan járkálhattál esténként az utcákon. Mindenki kellő távolságot tartott tőled. Vigyázatok! Itt jön a magyar!

Néha-néha azért előfordult, hogy valaki valamilyen furcsa ötletből fakadóan mégis bepróbálkozott. Talán újak voltak, talán részegek, talán csak fogadásból. De mindegyiket könnyű szerrel leszerelted.

Egy nap viszont valaki pontosan azért keresett meg, mert ha már ilyen jól elintézted ezeket a rosszfiúkat, nincs-e kedved még több rosszfiút elintézni. Mindezt természetesen jó pénzért! Micsoda üzlet! Jó pénz a rosszfiúkért cserébe!

No lám! A helyi alvilág felfigyelt rád! Erős a kísértés, de inkább visszautasítod. Ha embereket akartál volna aprítani, akkor most ott lennél valahol Bem Apóval. Ki tudja éppen merre jár?.. Köszönöd, de nem. Szeretnél valami nyugis életet.

Csak már jó lenne eljutni odáig! Mert egyenlőre egyhelyben toporogsz, és semmi kilátásod nincs arra, hogy bármi is megváltozzon.

Egy nap mégis rád talál a szerencse! Mégha elég különös formában is!

Éppen a Boszporusz mentén sétálgatsz, teljesen reménytelenül, amikor az egyik uraság kertjéből mintha magyar hangokat hallanál. Kicsit hallgatózol. Igen, ez egészen biztosan magyarul volt! Nincs más ember aki ilyen szépeken mondana az embertársára. Pláne az ő anyukájára!

A beszélgetésből azt is sikerül kivenned, hogy itt bizony legalább két magyar tartózkodik. Így bemész hozzájuk, hiszen már fél év is eltelt, hogy utoljára magyar szót hallottál!

Bementél a kertbe, ahol azt látod, hogy bizony három magyar is van odabent. Mégpedig egyértelműen kertészek. Az egyikük kezében hatalmas metszőollót láatsz, és mintha éppen azon gondolkozna, hogy a sövény helyett inkább valamelyik bajtársát nyirbálja meg. Míg a másik kettő az, amelyik őt ékes magyar nyelven biztatja. De most, hogy te is odaszóltál nekik, egyértelműen megakadályoztál egy igencsak lehetséges gyilkosságot.

Nem kell sok, már néhány mondat után látjátok, hogy mindannyian a Szabadságharc menekültjei vagytok. Nosza megörül mindenki, és ezzel a lelkesedéssel mindjárt eldobják a szerszámokat is. Talán túlságosan is könnyen. Majd pedig meghívnak téged egy közeli büfébe.

Itt mindenki elmeséli a történeteit. Megtudod, hogy ők hárman együtt maradtak. És bár nehezen kezdődött minden, a végén szerencsére megtalálták ezt a gazdag pasát, aki felvette őket kertésznek. Jó, nem a legjobb munka, de legalább nyugis, és eddig jól fizetett.

Megígérik, hogy téged is beszerveznek a csapatba. A kert hatalmas, munka van bőven! Ide gyere vissza másnap reggel!

Nem éppen így képzelted el, de mégis. Tetszik ez neked! Holnap reggel beállsz közéjük.

Még ma este kiköltözöl a lakásodból, hogy azért mégse a világ végéről kelljen eljönnöd idáig dolgozni minden nap. Az új barátaid elmondják, hogy van a kertben olyan hely, ahol pár napra meg lehet szállni, mígnem egy rendes lakást találsz a közelben.

Így végül sok viszontagság után, végre találtál munkát!

O

A történet közepébe csöppentél? !

2017-03-01

Elérkeztél végül Isztambul kapujába! Ez az a pont, ahol valami végleg véget ér.

És ha szerencséd van, valami új is el fog kezdődni. Na de mi lesz az?

Eddig azért úgy-ahogy könnyű volt a dolgod: mindig volt egy cél, mindig volt egy út, amin menni lehetett. De most itt vagy egy teljesen új idegen világban.

Te a többiekkel együtt a szultán vendége vagy. Ez azt jelenti, hogy kaptok tőle egy kevés pénzt, ami biztosítja a túlélést. De a jó megélhetést messze nem. Így ha azt szeretnéd, hogy ne csak vízen és száraz kenyéren tengődjél (meddig is? tényleg, meddig is??), akkor bizony jó lenne munkát találni. Annyi pénzed nincs (és a szultán sem adott), amiből saját magad indíthatnál valami üzletet. Sőt! Most, hogy így végignézel magadon... hát... semmi pénzed nincs.

Szerencsére útközben három másik magyarral összebarátkoztál. Most már négyen vagytok. Így mégiscsak nagyobbak a túlélési esélyetek. Még akkor is, hogyha az immár négyetek által összedobott pénzt továbbra is a nagy semmi. Immár négyszer semmi.

Cserébe viszont majd a lakásokot bérleti díját négy fele lehet osztani, amivel jelentős összeget spórolhattok meg.

Más kérdés persze, hogy az estéket nem otthon könyvolvasással fogjátok tölteni, ez egészen biztos. Annál is inkább, mert a csapatban egyedül csak te tudsz olvasni. Az ilyen kimenők pedig egészen biztosan nem lesznek ingyen.

Egyikőtök mindjárt ezzel is áll elő. Szerinte lényegében az örök bulizás kezdődik most. Hiszen a szultán biztosított nektek egy kis jövedelmet. Igaz, ez sokra nem elég. De nála úgymint este 10-kor beáll a filmszakadás, így neki aztán teljesen mindegy, milyen a szállás. Elalszik ő bárhol. Így erre igazándiból nem is kell komolyan költeni.

Ti többiek nem osztjátok ezt a nézetet. De ha viszont neki mindegy, akkor elég lesz neki ez az istálló is itt, mindjárt a sarkon. - véli egyikőtök. Sőt! - javasolja másikatok - Ha elég jól sikerülne lónak felöltöztetni, mindjárt el is adhatnátok. Akkor legalább lenne valami kezdő pénzetek!

Hmm... nem is rossz ötlet! De egyenlőre kihagyjátok ezt a lehetőséget. Talán majd később, amikor tényleg rászorultok...

Addig is viszont, mert jobb ötlet nincs, beültök egy kávéházba. Hátha sikerül valamit kigondolni.

Oké, mit tudtok?

Hát... el tudtok számolni négyig, mert ugye négyen vagytok. Ez mondjuk még nem egy nagy dolog. Meg te iskolázott is vagy, egyenesen Pestről! Reméled, azért ennél komolyabb munkát is sikerül találnod...

Aztán... mihez értetek?

A katonasághoz. De ezt már többször átbeszéltétek, elvetettétek. A katonásdihoz fel kell venni az Iszlámot. Utána pedig ki tudja, hol és ki ellen kellene harcolni. Így ez is kihúzva.

Viszont a katonai életmód elég jól megedzett titeket. Így olyan fizikai munkát, amikor nem kell a törökökkel beszélni (mert törökül egyikőtök sem tud, németül is éppen hogy), azt vállalhattok. Még ha nem is a legjobb, de kezdetnek azért nem is olyan rossz!

Ebben meg is egyeztek. Kerestek egy ilyen munkát.

Megisszátok a kávé, kifizetitek, és már indulnátok is szerencsét próbálni. Csak hát éppen merre. Azért Isztambul már 1850-ben sem volt kicsi. Tele szűk kis kacskaringós utakkal. Jó lenne valami találkozási pontot megbeszélnetek. De egyenlőre nem tudtok ilyen pontot. Az nem jó, hogy a dzsámi előtt, mert hát dzsámiból aztán nagyon sok van itt! És egyik olyan, mint a másik: nagy és van hozzá ilyen torony is.

Legjobb lesz, ha az elején még együtt maradtok - javasolja az egyik társatok. Mire a többiekkel együtt bőszen bólogatsz. Egy rémálom lenne itt eltévedni! Inkább az ágyuk a csatamezőn...

Így inkább együtt indultok el.

Mivel még csak nemrég léptétek át a városkaput (Edirnekapı), a legjobb lesz ha tovább mentek befelé. Bőségesen befelé.

Már több, mint egy órája mentek, csak mentek arra, amerre a központot sejtitek. Arra gondoltok, hogy ott talán van valami piac, kikötő. Az ilyen helyeken mindig akad valami munka. De úgy tűnik, hogy ez a város sokkal hatalmasabb, mint azt el tudnátok képzelni. Mert még semmi jele annak, hogy a központ közelében lennétek.

Egyszer találtok egy főút kinézetű lejtős utat, ami lefelé vezet. Úgy döntötök, megpróbáljátok arra. Hacsak nem egy mély lukba vezet (mert úgy érzitek Isztambulban még a föld alatt is laknak), akkor bizonyára a tengerhez kell kilukadnotok. Ott pedig már biztosan megtaláljátok a kikötőt.

Így ezen az úton haladtok. És láss csodát! Tényleg ott a tenger (Aranyszarv-öböl). És ameddig a szem ellát, tele van hajókkal. Ahol pedig nincs hajó, ott valószínűleg a szárazföld lehet, mert ott emberek állnak.

Egyikőtöknek már van némi tapasztalata, mert egy évig egy adriai városban élt, és pontosan így, a kikötőben dolgozva kereste meg a napi kenyerét. Így mindjárt felismeri, melyik az a hajó, amelyik örülne a segítségnek.

Azt az embert is hamar megtalálja, aki a kirakodást felügyeli. Ráadásul valami általános kikötői nyelven hamar szót is értetek. Te csak azt veszed észre, hogy 5 perc múlva már te is a zsákokat cipeled. Ez aztán gyorsan ment!

Jó 4 óra pakolás után végeztek. Fáradtan dőltek le a partra. Annyi erőtök sem maradt, hogy a legközelebbi kávéházig elvonszoljátok magatokat. De nem is kell, mert egy piros sipkás úriember járja a partot, és teát árul. A frissen keresett pénzből mindjárt vesztek is egy friss kávé. Így üldögéltek a parton, és próbáltjátok összeszedni az erőtöket.

Ahogy nézelődsz, az egyik hajón megakad a figyelmed. Mississippi, olvasod a nevét hangosan.

- Mi sziesz itt? - kérdezi az egyik társad.

- Nem mi sziesz, hanem Mississippi. Ez annak a hajónak a neve, ami ott áll szemben! - mondod.

- Milyen fura név ez már!

- Fura, mert ez egy indián név.

- Indián?? Az meg micsoda?

- Nem hallottál róla? Ők élnek Amerikában! Ott van egy nagy folyó, azt hívják így. Ez a hajó biztosan amerikai! De vajon mit keres itt?

- Hát... én Amerikáról is éppen hogy csak hallottam...

Odajön hozzátok az előbbi felügyelő, és németül megszólal. Elmondja, hogy ő sok mindent nem értett az elhangzottakból, de elég sokat hallott. Ebből leszűrte, hogy te tanult embernek nézel ki, aki nem riad meg, ha betűket lát. Neki pedig pontosan egy ilyenre lenne szüksége. Nincs-e kedved nála dolgozni?

Végül is, miért is ne?

0

A történet közepébe csöppentél? !

2017-03-02

Még amikor a táborban voltatok, Ali azt is összegyűjtötte, hogy kinek mi volt az eredeti foglalkozása, mielőtt katona lett.

Ha már a szultán szinte ingyen kapott egy halom menekültek, akkor megpróbálja belőlük a legtöbbet kihozni. Akit csak lehetett, azt besorozta a saját hadseregébe. De még így is rengetegen maradtak. Köztük olyan emberekkel, akik így vagy úgy, de hasznosak lehetnek a számára. Ahogy te is, hiszen te tanár voltál a Szabadságharc előtt.

1850-et írunk most már. Ez a hivatalos európai dátum. Magyarország ettől nincs olyan nagyon messze, köszönhetően az olyan embereknek, mint pl. Széchenyi. De legalábbis sokkal közelebb áll, mint az Oszmán Birodalom, ami...nos...nem sokat haladt a 16. század óta. Így nagyon is örülnek minden olyan embernek, aki többet tud, mint ők. Ahol pedig majdnem 300 év lemaradás van, ott bizony tényleg elkel a segítség.

Amikor Ali megtudja, hogy tanár voltál, különös izgalom lesz rajta úrrá.

- Áááá, bátyám! Te lenni tanár!

- Úgy bizony!

- Áááá, bátyám! Akkor te adni tudásodat másoknak is!

- Igen, ez volt a dolgom.

- És mit szólnál testvér, ha ezt a tudást, itt a fényességes szultán fényességes városában, Isztambulban is osztogatnád? A szultán jó pénzt fizetne érte!

- Na de én egy kukkot sem tudok törökül...

- Adok egy jó tanácsot fiam. Ha oszmán földön akarsz boldogulni, akkor az ilyen apróságok ne zaklassanak fel téged. Ezek a dolgok majd elrendeződnek. Maguktól. Ha nem, akkor majd az égiek besegítenek. Végül is az a dolguk!

Így hát nem hivatalosan felvettek téged tanárnak. Kaptál is egy címet, amit Ali felírt neked.

Amikor megérkezel Isztambulba, ide menj el, tanácsolta. Ott majd segítenek neked!

És most itt vagy Isztambul kapujában. Kezedben a cetli.

Az első gond, hogy az egész azzal a fura kunkori betűkkel van felírva, amit itt oszmán írásnak hívnak.

A második gond, hogy mire ki is betűznéd mi van ide írva, az se sokat segítene, mert Isztambulban nincsenek utcatáblák. Csak éppen olyan kunkori utcák, mint amilyen az írás a cetlin... Hmm.. lehet, hogy valójában térképet kaptál?

Persze az lenne a logikus, hogy valakit megkérsz, segítsen. No de itt olyat találni, aki tud olvasni? És mi a biztosíték, hogy a kívánt helyre fog eligazítani, nem pedig egy jó kis sötét helyre?

Így arra gondolsz, legjobb lesz, ha elmész a belvárosig, ahol a szultánnak is van a palotája. Ott majd csak lesz írástudó!

Mindez nem is tűnik olyan vészesnek. Hiszen te egy európai nagyvárosban nőttél fel: Pesten. De jártál ám olyan helyen is, mint Bécs. Egyik nagyobb, mint a másik!

És mindkettő eltörpül Isztambul mellett...

Te tényleg itt akarsz élni? Ha egyszer bejutsz a központba, egy évig is eltart, mire kikeveredsz a városból!

De az sem lehet, hogy idekint állsz a kapuba. Így végül erőt veszél magadon, és elindulsz befelé. Valamerre befelé.

Eltelik 1 óra, 2 óra, de még 3 óra is. Látszólag semmi sem változott, de abban azért biztos vagy, hogy a kaput már jó régen magad mögött hagytad. De azért nem mersz felmászni valamelyik toronyba, hogy erről ténylegesen megbizonyosodj.

A tornyokról viszont eszedbe jut, hogy azok a dzsámikhoz tartoznak. Ott pedig bizonyára van írástudó ember, ahogyan az a templomoknál is szokás.

Így bemész az egyikbe, majd gyorsan ki is jössz, mert nem fogadnak túl szívesen. Aztán látod, hogy azért, mert nem vetted le a cipődet.

Egy másik dzsáminál próbálkozol ezek után, és ott már a cipődet is levetted, majd beraktad egy szekrénybe a kapuban. Így már sokkal-sokkal barátságosabban fogadnak téged.

És bár egy kukkot sem ért egyikőtök sem a másik mondandójából (Te németül próbálkozol, de mivel nem megy, mindegy-minden alapon visszaváltasz magyarra. Ő pedig talán hasonlóan próbálkozik néhány ki-tudja-milyen nyelvvel. Talán még ó-egyiptomival is, mert amikor összehúzza a szemöldökét, teljesen olyan, mint a szfinx.), de végül valahogy elbeszélgettek.

Legalábbis mindketten ebben a hitben váltok el egymástól.

Olyan nagyon nem jutottál előbbre. De volt egy szó, amit sokszor elmondott neked az az ember, akit a dzsámiban találtál. És egyértelmű, hogy azt mondta, hova is kell menni. Reméled, hogy azt a helyet mondta,

Így arra gondolsz, hogy te is ezt fogod itt mondogatni mindenkinek. Reméled, hogy ez a szó nem a latrinát jelenti, vagy valami hasonlót.

Hmm... beválik. Az emberek minden irányba mutogatnak neked, merre is kellene menned. Egyesek tényleg szó szerint minden irányba mutatnak. Hiába van 2 kezük, 2 lábuk, mégis meg vannak győződve, hogy mind a 6 út, ami az elágazásból indul, a jó irányba megy.

Késő este lesz, mire egy dzsámi komplexumhoz vezetnek tégedet. Abba reménykedsz, hogy most már nincs messze az a hely, amit Ali ajánlott neked hetekkel ezelőtt. Hetekkel? Vagy csak napokkal? Mennyi ideje bolyongasz itt???

Megmutatod a lapot, és láss csodát! Ezúttal jó helyen vagy! Ali ide küldött tégedet! Mindenki lelkesen bólogat, hogy igen, megérkeztél.

Izé... egy dzsámiba? Mit fogsz te itt tanítani??

0

A történet közepébe csöppentél? !

2017-03-03

Még amikor a táborban voltatok, Ali azt is összegyűjtötte, hogy kinek mi volt az eredeti foglalkozása, mielőtt katona lett.

Ha már a szultán szinte ingyen kapott egy halom menekültek, akkor megpróbálja belőlük a legtöbbet kihozni. Akit csak lehetett, azt besorozta a saját hadseregébe. De még így is rengetegen maradtak. Köztük olyan emberekkel, akik így vagy úgy, de hasznosak lehetnek a számára. Ahogy te is, hiszen te tanár voltál a Szabadságharc előtt.

1850-et írunk most már. Ez a hivatalos európai dátum. Magyarország ettől nincs olyan nagyon messze, köszönhetően az olyan embereknek, mint pl. Széchenyi. De legalábbis sokkal közelebb áll, mint az Oszmán Birodalom, ami...nos...nem sokat haladt a 16. század óta. Így nagyon is örülnek minden olyan embernek, aki többet tud, mint ők. Ahol pedig majdnem 300 év lemaradás van, ott bizony tényleg elkel a segítség.

Amikor Ali megtudja, hogy orvos voltál, különös izgalom lesz rajta úrrá.

- Húúúú! Figyelj! Isztambulban nagy szükség lenne ám orvosokra!
- Na de Ali, én nem tudok törökül!
- Na és? A betegek meg nem tudnak magyarul. Számít az?
- Azért jó lenne, ha tudnék beszélni a páciensekkel.
- Miért jó az? Ha bejön hozzád valaki egy náthával, akkor mindenképpen el akarod mondani neki, hogy 5 perc múlva le fogod vágni a lábát?
- Na de Ali! Mi otthon azért még nem vágjuk le a lábát a betegnek, mert tüsszög!
- Mert nálatok fejlettebb a tudomány! Mi itt inkább biztosra megyünk... tudod, hogy mennyi a lábgombás Isztambulban?
- Nem..Mennyi?
- Hát... nem sok... mert ugye megelőzés céljából vágjuk a lábukat...
- Te Ali! Tényleg kell nektek egy orvos!
- Ezt mondom én is!

Így, hogy megegyeztetek, Ali áterrel a tábor egy különleges sarkába. Látszólag persze nincs itt semmi különleges. Talán itt több sátor van összedőlve, mint a többi helyen. De mint idővel megtudod, Ali ide gyűjti össze az orvosokat. Külön szultáni kérésre!

Merthogy velük, vagyis veled, úgy fog bánni, mint a hímes tojással! Míg a többiek gyalog mennek Isztambulba, aztán ott próbálhatnak szerencsét a saját erejükből, veletek más az elképzelése. Kezdve mindjárt ott, hogy titeket hintóval fog bevitetni a városba! Csak legyetek még egy kis türelemmel - ígéri Ali. Másnap reggelre olyan hintó fog jönni, amelyet még életetekben nem láttatok!

És tényleg!

Estére teljesen kiürül a tábor, csak ti maradtatok. Legalább van tüzelőanyag bőven. Reggel pedig tényleg egy olyan hintó érkezik, amelyet még nem láttatok!

Ez ugyanis egy széna szállító szekér. De ez is úgy van összetákolva, hogy nem is értitek, miért nem esik szét. Úgyhogy ilyet tényleg nem láttatok még.

Ahogy olyan állatot sem, ami elé van bekötve. Mivel egyikőtöktől sem áll távol a biológia, megpróbáljátok megtippelni, hogy ez inkább szamár, kecske, ökör, esetleg teve vagy víziló.

De ugye minden jó, ha a vége jó. Csak még se a végén nem vagytok, se semmi jó nincs ebben a hintóban. Pl. olyan előnyös tulajdonságot sem sikerül felfedeznetek, hogy mondjuk mindannyian ráférnétek. Vagy akkor legalább a csapat fele. Vagy legalább 2 ember..

Így kiválasztjátok közületek a legidősebbet, hogy legalább neki ne kelljen gyalogolni. De végül ez sem válik be, mert alig 100 m után a hintó ripityára törik. Sokat nem jutottatok előre...

Fel is teszitek a kérdést, hogy akkor mégis, minek vártatok egy napot??? De nem válaszol erre senki.

A válasz hiánya viszont feltűnik valakinek. Hát a kocsissal mi történt?? Ott maradt az összedőlt kocsi alatt! De hát ez hogy? Eddig rajta ült! Nem tudja senki.

De mivel orvosok vagytok, gyorsan helyre rakjátok a meglepődött uraságot. Mindannyian ki akarjátok venni a részeteiket a munkából, ahol 30 ember jut egyetlen olyan betegre, aki lehorzsolta a térdét. Így hamarosan a lábujjától a füléig be lesz kötözve, és be is lesz nyugtatózva! Legalább 12 napra előre. De legalább nincs láza! És nem is lesz az elkövetkező hetekben.

Mindezek után pedig elindultok a többi magyar utál. Akiket már dél környékén utol is értek, mivel ők nem haladnak túl gyorsan.

Így történt, hogy a csodahintó ellenében a többi magyarral együtt értétek el Isztambult. És már itt is álltok a városkapuban.

Miután megtettek több, mint 200 km-t (akkoriban persze ezt még nem km-k hívták), nem tűnik nehéznek az a néhány, ami még vissza van a szultán palotájáig. Mert bizony a szultán palotájához mentek, ezt már régen megbeszéltétek. Ugyanis Ali azt mondta, hogy ti őfényessége különleges vendégei vagytok.

Tényleg! Ti különleges vendégek vagytok! Akkor nehogy már gyalog kelljen átvágni ezen a hatalmas városon! - mondja az egyikőtök. Úgyis hintót ígért a szultán! Jó-jó, eddig eljöttetek gyalog, de nem volt más választás. Itt viszont már láttok mindenféle közlekedési eszközt.

Könnyen szerezhettek egyet.

Az ötlet tetszik mindenkinek. És mindjárt láttok is csicsás kis hintót. Ezt pillanatok alatt elfoglaljátok. Igaz, volt benne egy szintén csicsás és igencsak meglepett uraság. De mindjárt mondtátok is neki latinul, hogy bocsánat, mert az mégiscsak valami nemzetközi nyelv lenne, vagy micsoda... Mivel viszont ezt nem értette meg, mondtátok, hogy doktor, doktor. Meg a szultánhoz lesz. És mutogattátok mellé, hogy jó lenne ha mielőbb elindulnátok.

Ezt látva, és hallva a kocsis teljesen bepánikolt. Majd gyorsan a lovak közé csapott, és teljes sebességgel elindult a szultáni palota felé. Ti pedig egymás hegyén-háton pattogtatok a kicsi belső térben. Na ja, nem 30 emberre lett ez az egész tervezve. De jobb is így, mert legalább nem látjátok, micsoda örült tempóban, és micsoda örült kacskaringókon keresztül halad a hintó, miközben kerülgeti az embereket.

Alig 20 perc múlva már ott is álltok a szultán palotája előtt. Ti kiborultok a kocsiból, és rendbe szeditek magatokat, mert mégiscsak őfényességéhez készültök bemenni. Teljes eltökéltséggel odaléptek a kapuhoz, és bekéretitek magatokat.

Eközben a kocsis tovább hajtott. Majd híre kelt, hogy egy halom külföldi orvos érkezett a szultánhoz, mégpedig lóhalálában. Ebből pedig mindenki azonnal le tudta vonni a következtetést: őfényessége a halálán van!!! Csak persze ezt ugye el akarják titkolni a nép elől!

Néhány nap múlva egy kisebb felkelés is kitört, néhány városrész is leég, de sikerült még időben levetni. Minderről ti semmi hírt nem kaptok.

0

A történet közepébe csöppentél? !

2017-03-06

Még amikor a táborban voltatok, Ali azt is összegyűjtötte, hogy kinek mi volt az eredeti foglalkozása, mielőtt katona lett.

Ha már a szultán szinte ingyen kapott egy halom menekültek, akkor megpróbálja belőlük a legtöbbet kihozni. Akit csak lehetett, azt besorozta a saját hadseregébe. De még így is rengetegen maradtak. Köztük olyan emberekkel, akik így vagy úgy, de hasznosak lehetnek a számára. Ahogy te is, hiszen te tanár voltál a Szabadságharc előtt.

1850-et írunk most már. Ez a hivatalos európai dátum. Magyarország ettől nincs olyan nagyon messze, köszönhetően az olyan embereknek, mint pl. Széchenyi. De legalábbis sokkal közelebb áll, mint az Oszmán Birodalom, ami...nos...nem sokat haladt a 16. század óta. Így nagyon is örülnek minden olyan embernek, aki többet tud, mint ők. Ahol pedig majdnem 300 év lemaradás van, ott bizony tényleg elkel a segítség.

Amikor Ali megtudja, hogy mérnök voltál, különös izgalom lesz rajta úrrá.

- Óóóóó! De hiszen te számtan tanár voltál! Mindig is imádtam a matematikát! Csupa rejtély az egész! Összeadod az egyet meg a kettőt, és négy lesz belőle! Varázslatos!

- öööö Hát nem egészen... Egyrészt én nem számtantanár vagyok, hanem mérnök. $1+2$ pedig inkább lesz 3, mint 4!

-Felétek lehet... de Isztambulban néha 4, néha 5, ha pedig a szultán úgy akarja, akkor akár 12 is!

- Aha... és ha ilyen jól számoltok, hogy építitek a hidakat, várakat?

- Hát látod... ott mindig egy kicsit gond vagyunk... Az építész megadja, hogy 200 kő szükséges. De azt mi lealkudjuk 160-ra. A kőműves már csak 140-t fog adni, de mire az elér az építés helyszínére, jó ha 90 darab van még belőle. Aztán amikor kész a "híd", akkor már csak 30 kő van. Így persze nem is lesz híd a végén belőle. Az ár pedig nemhogy nem csökken, de még emelkedik is minden egyes ellopott kővel...

- És mit szólnátok egy olyan mérnökhöz, aki ugyanezt a hidat meg tudja tervezni 150 kőből, és amikor megépül a híd, mert az tényleg meg is épül, akkor ott valóban 150 kő lesz? Ez az ötlet láthatólag tetszik az Alinak. És ha már ilyen jó dolgot találsz ki, ő is hozzá szeretné tenni a maga részét. De még inkább kivenni belőle a saját részét. Ezért arra kér, hogy az összeírás után keresd meg őt abban a konyhasátorban, ahol bőségesen lehet a kávé inni.

El is mész ide. Könnyű megtalálni, mert a bejáratnál az elvonási tünetekkel bőségesen megáldott törökök állnak sorba, míg a kijáratnál a hiperaktívak szállidosnak ki nagy lendülettel. Egyik-másik szó szerint a repüléssel próbálkozik. Míg az előrelátóbbak, akik tudják, hogy hamarosan úgymint visszatérnek, egy oszlopba kapaszkodva futnak körbe-körbe.

Itt leülsz, és vársz. Közben megfontoltan öntesz magadba kávé. A biztonság kedvéért azért

egy jó nagy darab kötelet is a lábadra kötsz, hátha repülni támadna kedved...

Néhány óra elteltével meg is jelenik Ali. Nem kispályázik mindenféle cuki kis kávé csészékkel.. direkt a kávé kondort hozatta magával négy bivalyerős törökkel. Ez is azt jelzi, hogy komoly üzlettársat lát benned. És bizony komoly titkokat oszt meg veled.

Elmondja, hogy szerinte azok a magyarok döntöttek bölcsen, akik a hadsereget választották. Nyugis élet, még ha néha kicsit kemény is. Jó fizetés, és stressz is csak akkor van, ha jönnek az oroszok. Vagy a sivatagi banditák. Esetleg a hóvihár.

Míg azok, akik le akarnak telepedni, hozzájuk nem fűz sok reményt. A tanárok és az orvosok még csak-csak ellesznek valahogy. De a többiek egy idegen kultúrában, idegen nyelven nem fognak nagyon boldogulni.

Ellenben itt vagy te! És itt van Ali is! Ebből azért már csak lesz valami! Te tudsz hidat építeni. Meg várát is talán. De titkos alagutat mindenképpen, és arra bizony nagy igény van! Őneki pedig vannak kapcsolatai. Mert bizony kapcsolat nélkül az ember csak elveszik Isztambulban.

Tehát ő segít neked, cserébe osztoztok mindenen.

- És ha a szultán esetleg úgy döntene, akkor majd a kötélben is osztozunk? - mutatsz rá a terv legkritikusabb pontjára

- Akkor majd együtt fogunk menekülni. Te építed a hajót, én pedig majd kormányzok! Jó, tehát kell majd egy rejtett, igazi kormány arra a hajóra. Mert ha Ali fog vezetni, akkor valószínűleg nem a tengeren, hanem a szultán palotájában fogtok kikötni...

Oké. Végül is nem is hangzik rosszul. Egyébként sincs más ötletedet. Fogalmad sincs, mit csinálsz majd, ha elérsz Isztambulba. Eddig csak arra gondoltál, hogy elkerült az osztrákok karmai közül. Most pedig, hogy ebből a táborból kikerülsz végre.

Így megállapodsz Alival, és este együtt indultok Isztambul felé. Már az első este összefuttok a magyar csapattal. Nem nehéz megtalálni őket, hiszen az egész falu tőlük zeng. Ali az elmúlt hetekben eléggé jól belejött a magyarok életmódjába, így ti is csatlakoztok hozzájuk. Majd pedig a következő napokban is együtt rójátok az utakat, együtt keresitek fel a kocsmákat, és együtt tiltanak ki titeket a falvakból. Ali ilyenkor próbál úgy látszani, hogy ő is magyar, mert amúgy neki itt sűrűn akad dolga. Nem lenne jó, ha felismernék. Ez azért kicsit nehezen megy, tekintve a csilingelős papucsot, a piros fejfedőt (szintén csilingelős), meg szivárványszínben hímzett kabátot...

Több napos, hetes, ki tudja mennyi idő után végre megérkeztek Isztambul kapujához. A magyarok ki-ki a maga feje után bevonul. Míg téged Ali hív, hogy tud egy titkos útvonalat, azon menjtek be.

Nem igazán érted, mi szükség is van erre. A többi magyar minden gond nélkül jut át a kapun. Nektek minek ez a különködés??

Ali a Fal egy titkos ajtajához vezet, ahol egy lépcső vezet le a mélybe. Itt egy hosszú-hosszú kacskaringós barlangszerű járaton haladtok ki tudja meddig. Talán 1 óráig... talán kettőig?

Végül eljuttok egy hatalmas terembe. Ameddig csak a szem ellát, mindenhol víz, benne hatalmas oszlopokkal. Úgy tűnik, hogy egy földalatti víztározóba jutottatok. Egyszerűen lenyűgöző! Te viszont mérnök vagy, így az ilyen dolgok téged jobban feldobnak! A terem nemcsak egyszerűen lenyűgöző, hanem kétszerűen meg háromszerűen is!

De nemcsak a víztározó tűnik földalattinak. Hanem az a szervezet is, aminek a jellegzetes tagjait látod. Persze nem akarsz te előítélteskedni, de azért ha valakinek görbe kardja, 2 db foga, 1 db. szeme, meg pöttyös fejkendője van, az azért általában rabló szokott lenni.

Ajajaj... Úgy tűnik egy alvilági szervezet kellős közepébe csöppentél...

0

A történet közepébe csöppentél? !

2017-03-07

Még amikor a táborban voltatok, Ali azt is összegyűjtötte, hogy kinek mi volt az eredeti foglalkozása, mielőtt katona lett.

Ha már a szultán szinte ingyen kapott egy halom menekültek, akkor megpróbálja belőlük a legtöbbet kihozni. Akit csak lehetett, azt besorozta a saját hadseregébe. De még így is rengetegen maradtak. Köztük olyan emberekkel, akik így vagy úgy, de hasznosak lehetnek a számára. Ahogy te is, hiszen te tanár voltál a Szabadságharc előtt.

1850-et írunk most már. Ez a hivatalos európai dátum. Magyarország ettől nincs olyan nagyon messze, köszönhetően az olyan embereknek, mint pl. Széchenyi. De legalábbis sokkal közelebb áll, mint az Oszmán Birodalom, ami...nos...nem sokat haladt a 16. század óta. Így nagyon is örülnek minden olyan embernek, aki többet tud, mint ők. Ahol pedig majdnem 300 év lemaradás van, ott bizony tényleg elkel a segítség.

Amikor Ali megtudja, hogy tolmács voltál, különös izgalom lesz rajta úrrá.

- Hét! Te akkor érted, amit mondok! - próbálkozik Ali törökül.
- Hát igen... előfordul...
- És most? - kérdezi arabul..
- Még most is.
- Fantasztikus! És most? - immár oroszul.
- Ez is megy.
- És most? - ezúttal egy negyedik nyelven.
- Te Ali, ez most magyarul volt!
- Na jól van akkor. Most figyelj rám! Nagy terveim vannak veled. És csak veled. Ezért mondom ezt neked arabul - mondja, bár oroszul - Most még végig kell csinálnom ezt a listát. De utána találkozunk hátul az istállónál. Jó, nincs istálló, de találkozunk ott, ahol lennie kellene. Most pedig csinálj valami olyat, amivel elaltatod a többiek figyelmét, mert lassan mindenki miket néz!
- Mivel hirtelen jobb ötleted nincs, behúzol egy jó alaposat Alinak. Majd a többieknek azt mondd, hogy szidta az őseidet. Mindeközben Ali a sárból próbál felállni nagy nehézkesen, és közben mintha albánul káromkodna. De te kihallod a dicséretet hangjából, hogy valójában azt mondja, hogy ez jó húzás volt.

Legalábbis reméled.

Órák múlva, amikor ismét találkozol vele ott, ahol az istállónak kellene lennie (a szag mindenképpen alkalmas rá), akkor látod, hogy sokkal sárosabb az Ali, mint ahogy otthagytad.

- No de Ali! Hát mi történt??!
- A többi magyar látta, amint számukra érthetetlen nyelven beszélek, majd azt is látták, hogy

te ezért orrba vertél. Majd hallották, hogy a szüleidről mondtam valami rosszat, azért ütöttél meg.

- Igen, és?

- Hát... a következő magyar azt mondta, hogy ő is hallott engem külföldiül beszélni, többször is. De ő nem ért más nyelveket. Viszont biztosra akart menni, hátha történt valami sérelem az ő családfája irányába is. Így aztán kaptam tőle egy hatalmas pofont. Ezen pedig a többiek fellelkesültek.. Még jó, hogy már csak 15 ember volt a vissza. El tudod te képzelni, mekkora tenyerük van a kőműveseknek?! Na de pont ilyen fenegyerekre van szükségem, mint amilyen te vagy! Elmegyünk keletre!

- Mit fogunk ott csinálni?

- Diplomáciáskodunk!

- Micsoda?? De hát az előbb vertek össze téged miattam! Mi lesz, ha ugyan ez történik majd a határon?

- Akkor majd háborúskodunk... De nem mindegy? Akkor még inkább szükség lesz diplomatakra meg követekre! Mi pedig eközben rengeteget kereshetünk!

- Te Ali! Itt nem szokták a követeket néha lefejezni?

- Jaj, hogy mindenben csak a problémát látod! Azon ráérünk majd akkor aggódni, ha már gurul a fejünk..

- Akkor már mindegy lesz!..

- Akkor még inkább nem érdemes most ezen aggódnod!

Végül, több órás gyözködés és kávézgatás után (honnan szerzett ez kávé??) végül meggyőző téged, hogy jó buli lesz, és még jövedelmező is.

Nem mellékesen meg úgysem tudsz mást csinálni.. A hadseregbe nem akarsz beállni, a hazamenetel pedig végképp elriaszt. Még ültethetnél káposztát a szultán hátsó kertjében.. De azért mégsem így képzeled el a jövődet.

Bezzeg diplomataként! Megbecsülés! Pénz! Kapcsolatok! Talán még egy leányzó is befigyel a történetbe. Vagy te fogsz hozzá befigyelni...

Még két napig maradtok, miután elinteztetétek a többieket. Mikor rákérdezel Alinál, hogy mire is vártok, azt mondja, hogy csak még megissza a kávé, és már indultok is.

- Na de Ali! Miért tart neked 2 napig, hogy megidd azt az 1 kávé??

- Nem egyet kell meginni! Hanem mindet! Ezek itt felejtették az egész készletet! Hát csak nem hagyjuk elveszni! A kávé drága dolog. Úgyhogy jó lenne, ha te is besegítenél...

A következő napok a kávé elfogyasztásával telnek. Ez legtöbbször filmszakadással jár nálad, de néhány helybéli beszámolójából megtudod, hogy időnként felmászol valamelyik fára csiripelni. Ezek a helybéliek is azért járnak ide, hogy ezt a műsort megnézzék. Még jegyet is árulnak a látványosságért!

Végül nyár lesz, mire elfogy a kávé, és végre elindulhattok. Elsőnek Isztambulba mentek. Ennek leginkább földrajzi okai vannak: ott van az átjáró Ázsiába. Itt pár napot eltöltötök, míg Ali jelentést tesz a szultánnál. Nem mintha ő nem kapta volna meg az infókat már

hónapokkal korábban... De akkor is a formaságok, meg a közös kávézgatások...

Addig téged berak egy kávéházba, mert ebbe a gyakorlatba már úgyis belejöttél. Ez nem olyan rossz, de nem érted, hogyha Ali téged ilyen fontos céllal hozott magával, akkor miért nem mutat be a szultánnak. Ő csak ilyeneket mond, hogy nem kell őfényességét ilyesmikkel terhelni, meg hogy bízzál csak benne.

Jó, persze, érthető. De akkor sem jó érzés, hogy ennyire a háttérbe szorítottak tégedet.

Végül megérkezik Ali, és elmondja, hogy a dél-keleti végbe mentek. Ott úgyis jó a klíma. Hó is csak minden 80. évben esik. Meg ott már van egy csapat magyar katona. Nekik kellene a diplomácia segítség. A szomszédban meg vannak arabok és oroszok is. Lehet majd velük üzletelgetni, tárgyalgatni. Ha ezek nem sikerülnének, akkor meg lehet rájuk lőni. Nem fogtok unatkozni, ha együtt maradtok! És főleg, ha követed Ali utasításait.

Unatkozás tényleg nem lesz, ebben már most biztos vagy! Így nemsokára elindultok arra, amerre a térképen a vasútnak kellene lennie. De az még csak papíron van. Viszont Alinak hála, diplomataként kezelnek titeket, így megkímélnék a gyaloglástól.

Kaptok két szamarat, mindkettő 3 nyelven tud beszélni - állítja az a piros sapkás ember, aki a szultán megbízásából hozta az állatokat: szamarul, kutyául, és nyúlul.

Ali persze szitkozódik, hogy már megint elkavartak valamit az adminisztrációnál, mert ő bizony hintót kért, nem pedig szamarakat. De mivel csak ez van, így velük utaztok dél-keletre.

Amikor több hét, és már a tőzsdét is befolyásolni képes mennyiségű kávé elfogyasztása után végre megérkeztek. Legnagyobb meglepetésedre az erődben Bem Apót találsz!

0

A történet közepébe csöppentél? !

Igaz, nem sietek, de nem is akarok a pirosban várni...

2017-03-08

Íme, itt vagy hát Isztambulban! Eljutottál ide végre! Még ha kicsit kacskaringós úton is, de itt vagy most már!

Ahogy lenézel a városra, azt látod, hogy hatalmas! Hát jó! Legalább sok ember van itt, sok vevőd lesz! Bár hogy aztán mit is fogsz árulni, még nem döntötted el..

A kocsma gondolata adja magát. A társaid az idefele úton próbálták kifosztani a megye borkészletét. És majdnem sikerült is nekik! Tehát ez mindenképpen járható út. Ehhez csak bort kell szerezned. Még nem tudod, honnan, de valahonnan majdcsak sikerül.

Persze nyithatnál pékséget is, vagy cipészetet is. Főleg, ha legalább az egyikhez értenél.. Mondjuk amilyen sok magyar volt együtt nemrég, biztosan akadt volna köztük 1-1, aki ért is valamihez. De egyrészt te ennél komolyabb vállalkozásban gondolkozol. Másrészt már bőven elegend van a magyarokból. Nemrég még mind katona volt, de mióta véget ért a háború, csak a nyavalygásokat hallani mindenfelől.

Átszámolod a pénzed, és úgy látod, hogy egy darabig elég lesz. Persze kell egy jelentős összeg, hogy a helyet kibérelj, megépítsed, és még borokat is kell venni. Mindez nem lesz olcsó. Most így végiggondolva talán mégiscsak jobb lenne valami egyszerűbbel kezdeni...

Úgyhogy jobb lesz, ha lehetőleg spórolsz.

Éppen ezért nem is mész még be a belvárosba. Jó lesz neked itt, a szélén. Itt bizonyára minden olcsóbb. Nem mellékesen úgy látod, hogy Európa irányába erre járnak a kereskedők. És sokan megállnak még a kapun kívül. Talán velük beszélgetve sikerül valami képet kapnod az itteni emberek vásárlási szokásairól. Csak most kezdesz belegondolni, hogy egy teljesen vadidegen országba érkezted. Nemcsak a nyelv más, de a kultúra is. Igen. Egészen biztosan jobb lesz egy kicsit megismerkedni a hellyel, mielőtt bármibe is belekezdenél.

Elsőnek tehát szállást kell találnod. Bármi is történik, valahol azért aludnod kell. Ebben szerencséd van, mert a városfal közelében találsz egy kis lakást. Oké, nem egy királyi palota, de egyelőre megteszi. Amúgy is csak egyedül laksz. Meg olyan sok cuccod sincs: a katonai felszerelésed egy darabja, és pénz, amit az osztrákok eladásáért kaptál. Ezt gyorsan el is rejtéd a padló egyik köve alá. Mégiscsak jó, hogy izegnek-mozognak a kövek ebben a házban.

A következő napokat azzal töltöd, hogy a környező utcákat járod, ismerkedsz a hangulattal. Hát itt a város végén ez nem túlságosan jó. Ellentétben semmi unalom! Már kétszer támadtak meg, de hát te katona vagy, így nem okoztak neked problémát. Gondolkoztál is

azon, hogy az egyiket eladod a sarki büfébe. Amolyan rossz ott az étel, ha megfőznék a rablót, attól biztosan jobb lenne..! Tényleg, mi a bánat lehet abban az ételben?

Az időd másik részét pedig azzal töltöd, hogy a Falon kívüli kávézóknak ücsörögsz, és az ott iszogató kereskedőkkel próbálsz valami kapcsolatot felépíteni. De ez roppant nehezen megy. Hiszen hiába tudsz németül és egy kicsit franciául, itt senki se érti, amit mondasz. Neked kell törökül megtanulnod. Ez pedig nem lesz könnyű menet...

Ahogy telnek a napok, úgy érzed egyre inkább, hogy a Fal mellett a lehetőségeid éppen olyanok, mint a sarki büfében a menü: semmi biztató. Így inkább egyre többször sétálsz a belvárosba, hátha ott találsz valamit.

Azt már most is látod, hogy olyan épület van bőven, amelyikbe valamit be lehetne rendezni. De mindegyiket jócskán fel kellene újítani. Az pedig megint nem lesz egyszerű. És továbbra is egyedül vagy. Nem ismersz senkit, nem beszéled a nyelvet. Ha most nekikezdenél, egyedül kellene csinálnod az egészet.

Mondjuk, az is legalább egy értelmes időtöltés lenne. Nem úgy, mint a mostani céltalan sétafikálás. Csak mégis, mit? Azt azért belátod, hogy a kocsmák nem lenne túlzottan jó ötlet. Sokkal nehezebb lenne beindítani, mint azt elsőre gondoltad. És az elmúlt napokban annyit sikerült megtanulnod, hogy az itteniek annyira nem rajonganak az alkoholért. Ha mégis isznak, azt leginkább titokban teszik.

Most már hetek telnek, lassan hónapok. Néhány szót sikerül a török nyelvből elsajátítanod, és a környékeliek is már megismertek téged. Ha meglátnak, már messziről vidáman köszöntenek, hogy itt jön a macar. Ez mondjuk jó. Ez még jó lehet valamire. Talán tudnak majd segíteni.

De egyelőre még nagyon egy helyben topogsz. A napjaid egyáltalán nem telnek boldogan. Az egyetlen változatosságot a sarki büfé jelenti. A förmedvény c. menü (ezt a nevet már a törökök is eltanulták tőled, habár ők nem értik, ez mit is jelent) néha barna, néha fekete. Néha meg zöld, vagy kék!

0

A történet közepébe csöppentél? !

2017-03-09

3 hónap telt el, mire eljutottak Bécs-Újhelyről Wiedergrüenenhofferoberschwarzwaldbachdorf falvába. Innen még 8 napot kellett a hegynek felfele mászni, mire végre elértétek az erődöt.

Szó se róla, egészen kellemes hely. Bent csak -8 fok van. Sokkal melegebb, mint odakint. Úgyhogy nem fogtok megfagyni. A lovak sem. Ők egészen kellemes helyen vannak: lenne a 15 fokos völgyben, innen 15 km-e, és legalább 2000 m-el mélyebben.

Hosszú volt az út idáig, mert a hozzád hasonló lázadókra csak nem fog a császár lovakat pazarolni. Örüljél, hogy az étel ingyen van. Örüljél, hogy egyáltalán visszafogadtak.

Ezek azok a mondatok, amikkel naponta ostoroznak titeket.

Persze hivatalosan mind osztrák katonák vagytok. És hivatalosan nincs különbség köztetek. Mind Soldat vagytok. A császár fegyveres ereje. Így hivatalosan nincs is megaláztatás. A dolgok csak úgy véletlenül megtörténnek.

Itt van pl. Jani, aki veled volt a Szabadságharcban. Egyik reggel herr Wind őrmester bejelentette, hogy ő többé nem jelenik meg a reggeli sorakozónál. Mert az este a szél* lefújta a hegyről. Az egészen természetesen semmi köze ahhoz, hogy a Jani rámutatott arra a tényre, hogy az erődbe mindenki magyar, csak az őrmester és körülötte néhányan az osztrákok. Meg van egy olasz is, de vele senki se tudott még szót érteni. És még ha a puska el is van zárva, akkor is a több ember több, mint a kevesebb.

Pedig milyen igaza volt! Tényleg csak a tisztek az osztrákok. Mindenki más magyar. Kivéve persze azt az olaszt, akit senki se tudja, hogy került ide, de nem is tudjátok megkérdezni tőle. Így viszont megvalósul az egyforma bánásmód. Mindenki szív, és kész.

Kivéve persze a tisztelet, de ez mindig is így volt és lesz a katonaságnál. Végül is ez a lényege az egészenek.

A Jani csak annyiban tévedett (leszámítva, hogy mindig van egy spion), hogy még ha sikerülne is elfoglalni az erődöt, innen hazajutni eléggé nehézkes lenne. Azt se tudjátok, hol vagytok. De a hely nevéből osztrák területre gondoltok. Legalább annyi biztos, hogy keletre kell menni. Talán visszatálnátok azon az úton, amin érkeztetek. De egy csapat szökött magyar katona egészen biztosan nagy feltűnést okozna...

Az osztrákok nem voltak ostobák, tudták miért küldtek titeket ide, akár hol is van ez az Itt. Annyi biztos, hogy fent vagytok valami hegytetőn.

Itt őrszolgálatot kellene teljesíteni. És fel is küldenek valakit (természetesen egy magyart, de hát más úgy sincs) a toronyba, hogy nézzen körbe, és tartsa rajta a szemét az ellenségnek.

Hát... amilyen ítéletidő van odakint, a szemet nem nehéz tartani, mert odafagy a levegőbe. Viszont az ellenségnek a nyomát sem látni. Mondjuk a hóviharban semmit se látni. Ráadásul azt se tudjátok, ki az ellenség, vagy egyáltalán melyik irányba kellene keresni. Herr Wind csak úgy hívja őket, hogy az Ellenség. Tőlük véditek mi a császárt.

Ez a védelem leginkább abból áll, hogy azt az egy darab ágyút hordozzátok körbe a jeges udvaron, amit valami szerencsétlen hozhatott fel egyszer jó régen. Amikor viszont az idő annyira kegyetlen, hogy még ezt se lehet csinálni, akkor pedig a Wiedergrünehofferoberschwarzwaldbachdorf nevét kell visszafele elmondani. Ez azért elég ritka, mert Herr Wind szerint a -40 fok és a hóvihar nem akadályozza az ágyú cipelésének.

Ilyenkor mindig elmondja, hogy milyen puhány alakok vagytok. És ha majd jön az Ellenség, akkor ő egész biztosan nem fog a napsütéses nyárra várni. Az is lehet, hogy most éppen a kapu előtt van!

Hát... ha ott van, akkor biztosan odafagyott. Hacsak nem egy csapat jegesmedvéből áll az Ellenség, akkor egész biztosan ki sem mozdul otthonról. Ha mégis, akkor útközben úgymint megfagy.

Így telnek a napok, a hetek, de még a hónapok is. Míg egyik reggel azt mondja Herr Wind, hogy megtörtént végre, amire ennyit vártatok. Kibört a háború! Most végre bebizonyíthatja mindenkinek, hogy megérte azt a pénzt és időt, amit a császár rá áldozott!

* Wind - a szél németül.

0

A történet közepébe csöppentél? !

2017-03-10

Telnek-múlnak a napok, miközben olyan dolgok történnek, mint a semmi, meg a semmi, és a nagy bűdös semmi.

Mindeközben beköszönt a nyár, és vele együtt megérkezik a dög meleg is.

És még mindig csak semmi!

Mígnem két furcsa alak érkezik Isztambulból. Az egyik Ali, a másik pedig egy magyar sorstárs. Aki mostanra a szultáni tolmácsa lett!

Bár ezen a tituluson ő legalább annyira meglepődött, mint ti. De Ali elmondta, hogy ő ezt már Isztambulban elintézte..

E mellett Ali hozott jó híreket is!

Elmondta, hogy ott volt, amikor Bem Apó levele megérkezett a szultánhoz. És akkor is ott volt, amikor őfényessége megírta a választ is.

Bár arról már fogalma sincs, hogy miről szól a levél, mert ahhoz túl kicsi volt a kukucskalólyuk, hogy mindent lásson. Hallani pedig nem hallott semmit. Mert vagy a fülét vagy a szemét teszi a lyukra... De most íme! Itt a levél! Ezzel ünnepélyesen átadja Bem Apónak.

Mindenki nagyon izgatott lesz. Azon kívül, hogy végre történik valami, fellobban egy kis remény is, hogy talán megváltozik a sorsotok is.

Miután Bem Apó elolvassa a levelet, röviden elmondja nektek, hogy a szultán meghallgatta a kérését. És ő sem érti, hogy történhetett ekkora félreértés. Természetesen szabadon kijárhattok a városba, de módjával, mert mégiscsak katonák vagytok. E mellett nem kell izgulni, mert nagyon is fontos a szerepetek itt. Hiszen ez az ország vége. Innentől a vadvilág kezdődik, ahonnan bármikor előjöhethet valami barbár rabló csapat. Nektek nemcsak az itteni város lakóit kell megvédenetek, hanem egyben az országot is tőlük. Hiszen mégiscsak hogy nézne ki, ha a fényes szultán birodalmában holmi rabló banda kedvére kóboroghat?

Jó, hát ez végül is nem is olyan rossz. Legalább ki lehet menni a városba. Az eddigi néhány száz négyzetméteres terület hirtelen néhány négyzetkilométeressé duzzadt. Nem mellékesen a városban vannak emberek, de még külföldiek is. Bár, hogy ők mit keresnek itt a világ végén, talán még ők sem tudják..

Másrészről nem tudod, mit is vártál ettől az egésztől. Ott a török-magyar határon még csak a

menekülésre gondoltál. De tényleg... mire számítottál? Valami jó kis csíhi-puhira?

És ha nem a katonaságot választod, akkor mit csináltak volna? Talán megpróbálsz letelepedni Isztambulban? Se a nyelvet, se a kultúrát nem ismered. Itt legalább biztos jövőd van, hacsak meg nem főz vacsorára az egyik sivatagi rablóbanda.

Ezzel, hogy engedélyezték a szabad kijárást, tényleg sokat javult a helyzet. Főleg az első időszakban javult a morál jelentősen. Napoknak kellett eltennie, mire újra a megszokott verekedések hangját lehetett hallani.

Mondjuk a város nem nagy. És idővel ugyan úgy meg lehetett unni, mint az erődöt. De azért akkor is...

Ismét telnek-múlnak a napok, minimális eseménnyel. Egyik nap Béla, új nevén Ali banánt talál a piacon. Másik alkalommal Józsi, új nevén szintén Ali pedig fügével tér haza. De a legviccesebb az volt, amikor Pista, szintén Ali egy kókuszdiót vett. Na, mire azt sikerült feltörni! Az volt aztán az esemény! Még az ápolók sem unatkoztak! Ahogyan a kőműves sem!

De az ilyen apróságokat leszámítva ismét csak nem történik semmi. Csak telnek-múlnak a napok, hetek és a hónapok.....

....

.....

.....és csak telnek....

.....

.....meg telnek.....

Már ősz van, amikor hírért veszitek, hogy a sivatagban lett egy új törzsfőnök. Ő pedig azt tervezi, hogy Aleppot fogja kifosztani. A dologban állítólag egy nő van, mert a jövőd após komoly méretű hozományt követel. Mondván, ha már a vejének esze nincsen, legyen pénze. Így az új törzsfőnök fejébe vette, hogy megtámadja a várost. És ha már ő a fejébe vette, a többieknek a fejébe verte. Így hadba indul az egész környék.

Ezt a hírt meghallva a magyar katonatársaidal együtt öröm is boldogság szállja meg a testeteket és elméteket, mert ott az utóbbi időben nem lakott semmi. Mégiscsak lesz már valami! Mégpedig rabló banda! Ó-ó! De gyönyörű! De izgalmas!

A török katonatársaitok nem osztoznak ebben az örömben, sem boldogságban. A pálinkázásban szívesen részt vettek, de a harcokban eszük ágában sincs. Kijelentik, hogy ők

nem azért jöttek ide, hogy dolgozzanak. Arról volt szó, hogy a határt kell őrizni, ami ugyebár abból áll, hogy mindenkit jól megnézznek. Közben meg esznek és alszanak. Ha lövöldözésről van szó, akkor ők inkább hazamennek. Úgyhogy pááááá.

És már porzott is az út, amin távoztak.

Jó, hát ha mennek, hát hagy menjenek! Ti addig is felkészültök az ütközetre.

Bem Apó a következő tervet eszelte ki: a város előtt, amerről a rablók jönnek, félkörben ágyúkat rejtettek el. Amikor megérkezik a sivatagi banda, akkor minden irányból lehet őket lőni. Így pedig csapdába kerülnek. Ennyinek elégnek kell lennie, hogy visszakergessétek őket a sivatagba. Ha mégsem, akkor majd a magyar huszárok utat mutatnak.

Nagyon jól haladtak az előkészületek, mígnem valaki (Ali) fel nem fedezte, hogy az erődben egyetlen ágyúgolyó sincs. A törökök mindet eladták évekkorábban...

Szerencsére viszont másvalaki (szintén Ali) a városban talált egy kovácsot. Bár elegendő golyót nem tud csinálni ilyen rövid idő alatt, de éles vasdarabokat bőségesen tudott adni. Az ágyúkat ezekkel töltöttétek fel.

Így minden készen állt, már csak a rablók hiányoztak. Pár nap múlva ők is megérkeztek.

Ti addigra már elfoglaltátok a rejtett helyeiteket. Innen figyeltétek, amint odalovagolnak a kapuhoz. Amint mind bekerült a félkörbe, Bem kiadta a tűzparancsot. Minden irányból éles vasdarabok száguldottak.

A látvány kicsit sem szép. Kevesebb, mint egy perc alatt az ellenségből nem maradt semmi, ami emberre hasonlított volna. Több helyről is hallod a szörnyülködés hangját. Míg másoknak a reggelijük köszönt vissza.

A történetek legkevésbé sem mondhatók csatának. Ez mézszárlás volt. És bár gyorsan és könnyen nyertetek, ennek valahogy senki sem örül. Az ellenfél döntően tizenéves suhancokból állt.... A következő napokban nagyon sokatoknak rémálmai vannak.

Legjobban Bem Apót viselték meg. Mégiscsak ő a parancsnok, ő tervezte a támadást. Persze bizonyára nem lehetett volna a rablókat megkérni a békés elvonulásra, de azért nem kellett volna, hogy így érjen véget az egész.

A csatát látták a városlakók is. És ezek után bizony vegyes, félelemmel átitatott tisztelettel beszélnek veletek. A dolgok nagyon hirtelen változtak meg, és nem a jó irányba. De az biztos, hogy egy jó darabig senki se fog itt megtámadni senkit.

A következő hetek egyáltalán nem telnek kellemesen. Bem Apó állapota egyre rosszabbodik.

Majd december 10-én meghal. Állítólag valami betegséget szedett össze. De ti mind tudjátok, mi is volt halálának igazi oka.

Mivel a szultán katonája volt, és muszlim is, másnap a város mecsetében ünnepi keretek között eltemették. Ti pedig az erődben gyűltök össze tanácskozásra.

Sokakat nagyon megviselt ez a rövid csata. Szintúgy a hosszú semmittevés, és kilátástalanság. Tényleg ez lesz az élet ezután: Itt ülni a sivatag szélén, és várni, míg mindenki ropogásra sül?

Valaki azt mondja, hogy Kossuth időközben elhagyta Törökországot, és most Angliában van. Mivel itt úgyszincs jövő, mégiscsak inkább vele kellene tartani.

Ez jó kis vitát okoz, majd szokás szerint verekedést is. Az erőd két csoportra oszlik. Te melyikükkel tartasz?

Itt maradsz, mert mégiscsak a katonaságot választottad. Kossuth tervét továbbra is csak egy lehetetlen álomnak tartod. És bár tényleg nem a legjobb itt, de talán javulnak majd a körülmények. ()

Visszamész Isztambulba a többiekkel, hajóra szállsz, és csatlakozol Kossuth követőjéhez ().

--

A történet közepébe csöppentél? !

2017-03-13

Néhány magyarral együtt egy másik helyre küldtek téged, hogy egy új hadtestet alakítsatok. A parancsnokok pedig nem más más, mint Ömer Pasa.

Te jó ég! Ő meg ki lehet?

Persze ez, hogy átmentek egy másik helyre nem azt jelenti, hogy egyik nap itt vagyok, másnap pedig már ott. De még úgy sem, hogy a két tábor között esetleg néhány napot gyalogolni kell.

Először ugyanis el kell indulni! Ez pedig a törököknél nem megy olyan gyorsan! Össze kell szedelőzködni, de azért nem úgy, mint aki sietne. Mert akkor az ember kapkod. Olyankor pedig könnyen kiömlik a kávé...

Jó egy hét is eltelik, mire útnak indultok, de még ez se elég, hogy Isztambult is elhagyjátok. Az első napokba valamelyik parancsnoknak eszébe jut, hogy valamit otthon hagyott, és visszaugrik érte. Vagy csak látott egy jó kávézót valamelyik utcában.

Kezdetben, ha ilyen történt, akkor még kint vártatok. De mivel ezzel nagyobb galibát okoztatok, mintha csak a kávézót döntitek romba, így a későbbiekben már titeket is betereltek az ivóba.

Így telnek-múlnak a napjaitok, miközben mindenki nagy meglepetésére haladni is sikerül. Négy hét múlva már Drinápoly (Edirne) katonai erődjében élvezitek a hús árnyékot. Mert eddigre bizony már rendszeren bent jártatok a nyár közepében.

Nos Drinápoly nem rossz hely. Sőt! Kifejezetten kellemes. De a legérdekesebb benne mégiscsak az, hogy az Oszmán Birodalom Európai oldalán fekszik. Kb. félúton Isztambul és Magyarország között. Így összességében bár lassan eltelt 1 év is a Világosi fegyverletétel óta, de még mindig csak valahol a határ közelében vagy.

Ez másnak is feltűnik.

- Ebben a csapatban nem lehetnek magyarok! Túl közel vagytok a magyar határhoz! - közli veletek egy török tiszt, aki nyilvánvalóan próbál a lehetséges diplomáciai bonyodalmakra is figyelni.

- Nem is vagyunk magyarok!! Én Ali vagyok, és török! - mondja valaki!

- Én is Ali vagyok!

- Meg én is Ali vagyok!

- Én is Ali vagyok!

- Meg én is!!!

- De akkor miért beszél mindenki magyarul?

- Ez a különleges képzésünk része! Megtévezzük az ellenséget! De pssszzzz! Ez titok ám!
- Jó, de hát akkor is!
- Elééééég! Az én parancsomra vannak itt!

Az ismeretlen parancsoló hang egy középkorú bajszos embertől származik. Egyikőtöknek sem ismerős. A meglepő viszont, hogy a következőkben magyarul beszél, és hozzátok.

Akkor elmondja, hogy ő Ömer Pasa, aki egykor Latas Mihály néven született. Ő ennek a hadtestnek a parancsnoka. Külön kérte, hogy az Isztambulban maradt magyar katonák hozzá kerüljenek. Amit a szultán nem bánt, mert ezzel megint lehetett az osztrákokat és az oroszokat bosszantani. De viszont Ömer Pasa hűségéhez kétség nem férhetett. Ráadásul mind az oroszokkal, mind az osztrákokkal harcolt már együtt. Így ők is belátták, hogy nem fog egy második Szabadságharcban segédkezni. De ez persze mindjárt meg is változhat, amennyiben kitörne egy osztrák-oszmán háború.

Azt is megtudjátok tőle, hogy ő már itt volt 1849-ben is, a határ közelében. Készen állt arra, hogy ha a szultán parancsot ad, akkor beavatkozzon a Szabadságharcba. Amíg várakozott, több Törökországban élő magyar is érkezett. Ők aligha várták volna meg a szultán parancsát. Viszont ők már eltörökösödtek, így mire felkeltek, hogy segítsenek, addigra odahaza véget ért a háború.

Azóta ezek a magyarok visszamentek oda, ahonnan jöttek.

Így most itt vagyok. Ömer Pasa külön kérte, hogy a magyarok mind itt legyenek együtt, arra az esetre, ha valami olyasmi történne. Kivéve persze azokat, akik Bem Apóval tartottak.

Az ország ezen részén amúgy nagyon nem kell ellenségre, betörésekre, rabló hadjáratokra számítani. Az osztrákok fele nyugi van. Amikor pedig ismét előkerül egy orosz-török háború, akkor pedig úgyis megy mindenki.

Itt csak mindenféle népek felkelését kell levernü. De hát ez is a katonai élethez tartozik - mondja Ömer Pasa. Nem olyan rossz az. A felgyújtott házak mellett az ember nem fázik. És lehet húst is sütögetni.

Egyik-másik helyen olyan gyakori a lázadás, hogy Ömer pasát már messziről felismerik. Olyankor jó gyerek módjára mindenki hazamegy. Aztán majd pár nap múlva majd újra összegyűlnek, és folytatódhat a hőbörgés. Ezeken a helyen egyedül a török mufti jár rosszul, akire a várost bízták. Minden felkelés ugyanis azzal kezdődik, hogy őt bedobják a patakba. Majd Ömer Pasa lesz az, aki onnan kihúzza.

Most is egy ilyen alkalom van. Ugyanis nem messze északon ismét felkelés tört ki. Így elég lesz a csevegésből. A kávé után (=holnap délután) indultok is!

--

A történet közepébe csöppentél? !

2017-03-14

Másnap.

Jó, hát elveszett a csónak. Kossuthék meg valószínűleg tovább mentek. Ti pedig, néhányan, akik az európai oldalon rekedtetek, aludtatok valahol. Elég sötét volt, mikor lefeküdtetek abba a valahovába, és most, hogy kezd világosodni, inkább nem akarod megtudni, mi is ez a hely pontosan. Inkább felébredtetek a társaidat, hogy megtárgyaljátok a továbbiakat. Mindezt a közeli kávéházban.

Ez meg hogy került ide, teljesen rejtély... egészen biztosan tegnap este még nem volt itt. Most meg úgy néz ki, mintha az épület már legalább az Özönvíz ideje óta itt állnak. Egyik-másik része tényleg olyan, mint ami még találkozott is azzal a vízzel... Amikor pedig leültök az egyik sarokba, minden pontosan úgy recseg, mint ami tényleg több ezer éves..

Természetesen abban mind egyetértetek, hogy itt nem maradtok, hanem követitek Kossuthot. Az, hogy miként keltek át a Boszporuszon, nem tűnik olyan nehéznek. Most, hogy már nappal van, láthatóan komoly rajta a hajóforgalom. Biztos találtok valakit, aki jópénzért átvisz a túloldalra. Már csak azt a bizonyos jópénzt kell előkeríteni valahonnan.

De rövid tanácskozás után míg Béla kint keresi a mellékhelyiséget úgy döntötök, hogy Béla bakancsa jó lesz cserealapnak. Csak erről nem szóljon senki a Bélának addig, míg el nem jön a pillanat.

Oké, ebben megállapodtatok. Már csak azt kell megtudni, hogy miként fogjátok Kossuthot megtalálni, ha már átjutottatok. De ezt a kérdést elnapoljátok későbbre. Végül is a keresést az mindenképpen megkönnyíti, hogy csak egy kontinenst kell átkutatni.

Miután feltöltöttétek magatokat feketével, el is indultok a parton, hogy keressetek egy megfelelő hajót. Hamarosan találtok is egyet. Itt az előre megbeszélte jelre nyolcan vetik rá magukat Bélára, hogy megszerezzék a bakancsát. Eközben pedig négyen próbáltak a kapitány kinézetű szakállas emberrel beszélni. Mivel a nyelvet nem tudjátok, megpróbálkoztok azzal az ősi magyar módszerrel, hogy hangosabban beszéltek, hátha a decibelek átütik a nyelvi akadályok falát. Mivel erre négyen is vagytok, elég komoly hangerőt sikerül összehoznotok. Ehhez csatlakozik még Béla és nyolc társának az ordítása is.

Hamarosan körülöttetek egy üres tér keletkezik, amiben sem ember, sem állat nem marad. Még a sirályok is inkább messzebbre mennek. Ezt látva egy öregasszony biceg oda hozzátok.

Mint kiderül, ő Magyarországon született, csak egyszer elsodorta őt a Duna. Majd hosszú kacskaringós történet után Isztambulban kötött ki, ahol végül megházasodott. Mostanra

pedig van 28 unokája, köztük halász és szőnyegárus is. Úgyhogy ő tud segíteni az átkelésben. És egyébként is jó lenne, ha abbahagynátok a kiabálást azzal a szakállas öregemberrel. Főleg, mivel süket. És egyébként sem kapitány. Hanem csak simán Musztafa. A felesége minden reggel 8-kor kiállítja őt ide a levegőre, aztán majd este valamikor beszedi.

Mivel viszont neki, mint fiatal hajadonnak nem illik itt férfiakat vezetgetni, főleg nem ennyit, így megtanít titeket pár kulcsszóra. Ezekre lesz szükségetek ahhoz, hogy kicsit odébb (mert ugye mindenki elmenekült mellőletek) hajót találjatok. Ezek a szavak egyszerűnek tűnnek, de sehogy sem tudod megjegyezni őket.

Szerencsére a csapatban van olyan, akinek ez nem probléma. Így nemsokára lesz is hajótok, és mindenki boldog. Kivéve persze a Bélát...

A túlpartra is szerencsésen átértetek. Ez mondjuk nem meglepő, mert a Boszporuszban nem élnek víziszörnyek. Ha valaha is voltak ilyenek, azt már a lakosság régóta felfalta volna...

Oké, itt vagyok immár Ázsiában! Ez egy teljesen új földrész, ahol még egyikőtök sem járt. Minden teljesen más, még a levegő illata is! Főleg azért, mert egy halpucoló üzem mellett értetek partot.

Nos, küldetés első része teljesítve. Most már csak az a kérdés, hogy találtok meg egy csapat magyart, amelyik kelet fele tart...

Miközben ezen tanácskoztok, odajön hozzátok egy kereskedő, aki tud németül. Mondja, hogy nem tudta nem kihallani a beszélgetésekből a magyar szót. No meg a ruházatotok is pont olyan, mint amiről nemrég hallott. Ő ugyanis Iznik felől érkezett, és bizony úton-útfélen mindenki arról beszélt, hogy egy csapat magyar vonult arra. De úgy, mintha csak maguk a hódító rómaiak érkeztek volna vissza. Mert az még oké, hogy kő-kövön nem maradt... az ilyen megszokott dolog Anatóliában, ha az idegen ott járnak. No de hogy az összes bor ilyen gyorsan elfogyjon! És hogy ezek az idegenek ilyen gyorsan dalba foglalják a török szleng szavakat! No, ilyenre nem volt példa az elmúlt 10.000 évben!

Ezen elmondottak alapján, tényleg nem nehéz a magyarokat követni. Mégis, valahogy nem sikerül utolérnetek őket. Habár csak fél nap előnyük van, és habár minden bizonnal minden útmenti kocsmát végiglátogattak, és habár ti egyikbe se tértek be (hiszen úgyse maradt semmi), mégsem sikerült felzárkózni Kossuthékhoz...

Ráadásul veletek további furcsaságok is történnek. Első éjjel három társadnak eltűnik a bakancsa.... Bárhol is keresitek, sehogy sem találjátok...

A kocsmanyomok elég jól vezetnek titeket. Harmadik nap meg is érkeztek Küthaya városa mellett felépített táborba. Itt megtaláljátok Kossuthot, és az elveszett társaitokat is. Célba értetek! Hurrá!

Ennek öröme mindjárt csaptok is egy nap bulit. Szerencsére a korábban érkezett magyaroknál volt bor bőségesen... Nyolc napba telt, mire sikerült kijózanodnod. De hát most már nincs hova sietni!

És tényleg! Úgy érzed célba értél. És most már nincs más dolgod, mint...

...öööö... no de tényleg... most mi lesz?

Azt látod, hogy Kossuth próbál továbbra is tárgyalni, egyezkedni. De mindez nagyon nehezen megy így, hogy a világ vége mögött vagytok. Mégis az asztal fölött görnyed minden nap. És leveleket ír, angolul franciául, de még németül is. Ezeket aztán Musztafa el is viszi Isztambulba, ha éppen sikerül őt felébreszteni.

De viszont neked, és a társaidnak nincs semmi munkátok. Ez az első 1-2 hétben még jól is jött. A környék is szép, kellemes. Olyan, mintha csak Erdélyben lennétek. Ráadásul tavasz van, nagyon jó az idő!

Ahogy viszont közeledik a nyár, és emelkedik a hőmérséklet, úgy emelkedik a vérnyomás is a katonatársaidban.

Továbbra se tudni, mi történik otthon. És továbbra sem tudni, mi lesz a megoldás. Azt se tudjátok, hogy merre mentek tovább innen, már ha tovább mentek. Ez pedig észrevétlenül mindenkit egyre inkább idegessé tesz.

Kossuth mindezt megelőzendő, próbál titeket lefoglalni. Eleinte hadgyakorlatokat tartotok, meg fát vágni küld titeket (állítólag ez erdő háromezer mérföldnél is hosszabbra nyúlik). Majd később kisebb házakat is építetek.

Ennek viszont sokan nem örülnek. A házak látványától egyre többen érzik úgy, hogy a dolog végleges. Itt maradtok Törökországban, és nem folytatjátok a Szabadságharcot. És még a szultántól is érkezett egy üzenet, amiben megtiltja a magyar falu építését. Ugyanis az osztrákok továbbra is ragaszkodnak ahhoz, hogy a magyarokat minél jobban szét kell szórni az országban, hogy ne csináljanak galibát.

Hát igen.. ahogy telik-múlik az idő, a magyarok egyre több galibát okoznak. Bár azt nem érted, miért az osztrákokat zavarja. De igazándiból sok minden mást nem sem értesz.

Minden jel szerint a szultán ide lepakolt titeket. Időnként jelzi, hogy nem felejtett el benneteket. Erről mondjuk biztosítjátok is őt, ahogy egyre több és több menyéből érkeznek hírek, hogy a magyarok már megint valami galibába kerültek. De ezen kívül semmi. Még egy ígéret sem érkezik. Vagy legalább egy talán...

Kossuth folyamatosan küldi az ötleteit, ajánlatait. És ezek bizony olyanok, amivel a szultán is jól járhatna. De a válasz minden esetben csak az elutasítás. Ettől pedig mindenki az indulat.

Már bőségesen bent jártok a nyárban, amikor viszont egy különleges üzenet érkezik. Miután Kossuth elolvasta a levelet, mindjárt összehívja a magyarokat tanácskozássra.

A levél ugyanis Amerikából jött. Azt írták benne, hogy szívesen látnák Kossuthot és a társait az új kontinensen. És még egy hajót is küldenek.

Az elhangzottak után mindenki nagyon izgatott lesz. Egyhangúlag* mondjátok ki, hogy nincs értelme Törökországban maradni, mert itt nem történik semmi. Max az ember bakancsa tűnik el. Így néhány nap múlva útra is keltek.

Úgy látszik, hogy a szultán is támogat ebben titeket. Míg az utazásra készültök, folyamatosan érkeznek a török katonák, akik a környéken kóválygó magyarokat gyűjtötték össze. A szultán még ajándékot is ad minden távozonak.

Szeptember 1-én elhagyjátok Küthaya-t. Majd 8-án hajóra szálltok, és ezzel Törökországot is magatok mögött hagyjátok. Kossuth az utolsó, aki a fedélzetre lép.

[caption id="" align="aligncenter" width="370"] A Mississippin nevű hadihajó. Clary Ray festménye - Forrás: <http://www.sk-szeged.hu/>[/caption]

* Pontosabban csak Béla nem része az összhangnak. Ő ragaszkodik ahhoz, hogy Törökországban maradjon, és cipőbottot nyisson.

()

(Amennyiben úgy érzed, hogy te vagy a Béla, aki mindenki cipőjét összegyűjtötte, hogy legyen mivel új életet kezdenie Isztambulban, úgy folytatás a)

2017-03-15

Végül tehát kertész lettél. Ez sem egy rossz munka. Sőt! Nem egy sötét kis műhelyben kell görnyedned egész nap, hanem kint lehetsz egy napfényes szép kertben!

Jó, ez mondjuk nem olyan vidám, ha éppen szakad az eső.... és közben még fúj is a szél... esetleg az egész átvált hóviharra.

De hát akkor is, egy gazdag pasa kertjében dolgozol. Ráadásul mindjárt van melletted még 3 magyar. Azért csak támogattátok egymást. Bár eddig úgy tűnik, leginkább a magyar nyelv ékes használatát gyakoroljátok.

Kéthetente van egy ügynevezett családfás programotok. Ez azt jelenti, hogy valakinek fel kell másznia a nagy kókuszpálma fa tetejére, és leverni a majdnem érett kókuszdiókat. Ugyanis, ha azok maguktól jönnek le, akkor könnyen valamelyik fontos ember fejére eshet.

Így aztán egyikőtöknek kell mennie, mégpedig fel, a fa tetejére. Ezt sorshúzással döntitek el minden alkalommal. Próbáltátok a ki-az-erősebb módszert is, de a vége az lett, hogy mindenkinek nagyon fájt. Mindenhol. Még ott is, ahol a lányoknak nem tud fájni. Sőt! Ott fájt a leginkább.

A szerencsés kiválasztott aztán megkezdte az útját felfelé, miközben a hogy útközben ne unatkozzon, megpróbálja kitalálni a pálmafa anyát-apját. Meg annak a foglalkozását. Ebben a többiek is segítenek, bár nem mindig egyértelmű, hogy ők kinek is drukkolnak: a fának, vagy a rajta mászó magyarnak.

Viszont az nem lehet mondani, hogy ne lennének rendesek! Az első hetekben tényleg sokat segítettek. Ott voltak veled, amikor a közelben szállást kerestél. Valószínűleg, ha nem lettek volna ott melletted, sokkal hamarabb találsz egy jó kis lakást. És egészen biztosan olcsóbban is. Béla csak egyet kacsintott, és mindjárt duplájára mennek az árak. Akármerre is jár..

Amilyen kacsintása is van annak, sziklát is törhetne vele. Jó munkás lenne egy bányában...

És míg a szállást kerestétek - eltartott vagy 8 hétig - addig is segítettek a szerszámos raktárban elbújni.

Itt megint a Bélát kell kiemelni, aki gondoskodott arról, hogy itt se legyenek a dolgok egyhangúak. Minden este mást rejtett el abban a kisebb szénakazalban, amit az ágyadnak mondhattál.

Összességében nem volt rossz. Katona lévén aludtál te már rosszabb helyeken is, rosszabb időjárásba, és rosszabb körülmények között.

Úgyhogy most itt vagy, és kertészkedsz a többi magyarral együtt. Olyanok vagytok, mint a

négy testőr. És egészen jól megy a munkától. Bár a fizetés nem valami nagy, de a katonai juttatásokkal együtt el lehet boldogulni.

Már benne jártok az őszben (legjobb évszak- hullanak a levelek!), amikor egy furcsa hajó érkezik még furcsább rakományokkal. Kaktuszok jöttek a messzi Amerikából!

Ti még sosem láttatok kaktuszt, de a 60 cm-es tuskéi elárulják a legfontosabb tulajdonságát, mely egyben a figyelmeztetés is: Maradj távol tőlem!

Ezzel nem is lenne gond, ha nem ti lennétek a kertészek, akiknek a feladata, hogy mind a 20 óriáskaktuszt a megfelelő helyre tegye. De hogy még több örömben részesüljete, a kert gazdája elég bizonytalan, hova is kellene őket tenni. Így minden második nem újra ki kell ásni mindegyiket, és áticipelni valami jó távoli pontra. Esetleg felvinni a ház egyik emeletére.

Amikor még a hajóról szedtétek le őket, akkor megtudtátok az egyik matróztól (minő véletlen, magyar!), hogy az ősz folyamán Kossuth elhagyta Törökországot, és most Angliában van.

Ezt a hírt mindannyian másként élitek meg, és eléggé elgondolkodtok rajta. A következő napokban ez a fő témátok esténként a kocsmában. Nem ritkán (hacsak aznap nem volt kaktuszátültetés) kemény szóváltás kerekedik belőle, melyet végül tettlegesség követ.

Egyik nap, amikor a munka után fáradtan és tuskésen léptek be a szórakoztató központba, azt látjátok, hogy valaki már megelőzött titeket. Valaki már végzett az asztalos munkával.

Meg is kérdezitek a tulajt, hogy mi történt ott. Mire csak legyint, és a sarokba mutat: macar!

És lám, tényleg ott ül a székek romjain még két magyar!

Nosza, hamar összebarátkoztok velük, és ezzel megfékezitek, hogy a kocsmá berendezése tovább amortizálódjanak. Legalábbis aznap. Így most már hatan vagytok magyarul. Lassan összeáll egy csapat. Bár, hogy mire lesz jó, arra egyikőtöknek sincs ötlete...

Tellnek-múlnak a hetek. Lassan beköszönt a tél, és lassan a kaktuszok is megtalálják a saját helyüket. Végül eljön a Karácsony is. Immár a második, amint idegen földön töltösz.

De szerencsére nem egyedül! Jó érzés az, hogy együtt ünnepelhetez a többiekkel. A különleges alkalomra való tekintettel pedig a kedvenc törzshelyeteken ezúttal nem törítök össze a székeket.

0

2017-03-16

Nagy szerencséd van, hogy összefutottál ezzel a török emberrel, akit Demir-nek hívnak. Később megtudod, hogy ezt azt jelenti, hogy Vas. Nos igen, nem egy puha emberről van szó...

Ő lett a főnököd. És ezzel együtt munkád is lett.

1850-et írunk. Ebben az időszakban még Magyarországon is ritkaságszámba mentek a hozzád hasonló tanult emberek. Jó, ha olyannal találkoztál, aki a nevét le tudta írni! Az Oszmán Birodalom pedig még ehhez képest is bőségesen le volt maradva.

A szultán közelében éltek az írástudó emberek, akiknek sokszor tényleg azért kaptak bőséges fizetést, mert 1-1 levelet fel tudtak olvasni, vagy megválaszoltak. És ők is csak olvasni tudnak. Esetleg értelmezni is a leírtakat. Hozzád hasonló tudású emberből jó, ha egyet találsz minden 10.000 között!

Idővel pedig azt is megtanulod, hogy a nemtudású emberek között pedig igencsak sok akad, akinek a minimális értelmet is csak baltával lehet a fejébe beleverni!

Így érthető, hogy Demir úr, azaz Demir bey (mert így illik őt megszólítani) nagyon örült annak, amikor rád akadt. Igaz, hogy idegen nyelvek között dolgozol, de amikor 10 év múlva már tökéletesen beszélsz (és írsz-olvasol) törökül, akkor is úgy fogod érezni, hogy egyik-másik munkással képtelenség megértetni, mit is akarsz neki mondani. És ezzel Demir bey is így van. De neki nagyobb a tenyere, és ez bizony segít a kommunikációban.

Szerencsére a csapatban többen is vannak, akik tudnak németül, mivel mégiscsak egy kereskedőhöz kerültél. Ők pedig sokat segítenek a kezdeti időszakban, hogy áthidaljátok a nyelvi akadályokat.

Viszont ott van az írás, ami sokkal több nehézséget okoz neked.

Demir bey téged amolyan könyvelő-leltározó félének vett fel. Ehhez pedig el kell sajátítanod az oszmán írást. Ami egyáltalán nem könnyű. Hónapoknak kell eltelnie, mire végre nem kusza kunkori vonalnak látod a betűket. És bár nem tudod még elolvasni, de legalább néhány gyakran ismétlődő mintát felismeresz.

Ebben sokat segít az írásmód is. Pl. egy új szerződés megkötésekkor a levél gyönyörű cirkalmas betűkkel van tele. Míg a fizetési felszólítás úgy néz ki, mint ahonnan a tinta mindjárt feláll, zsákba rakja az olvasót, majd mérgében behajítja a Boszporuszba.

Ez a része nagyon megnehezíti az írás-olvasás megtanulását. Ez az írás ugyanis pontosan úgy alakult ki, mint Isztambul kacskaringós útjai: ahogy éppen a szükség hozta. Nem

mellékesen tényleg hallottál olyan meséről, miszerint ha Isztambul útjait a magasból meg tudnád nézni, akkor láthatnád, hogy azok valójában betűk. Mégpedig Allah titkos neve van leírva a macskakövekkel!

Mivel ennek az írásnak nincsenek tényleges szabályai, csak hagyományai, mindenki úgy ír, ahogy éppen a kedve tartja. Mindezt vegyesen olyan nyelvekből összerakva ami az embernek éppen az eszébe jut.

Bezzeg, amikor te írsz vissza hasonló stílusban! Akkor aztán mindenki nagyban meresztgeti a szemét! Ha valaki olyankor panaszkodni kezd, akkor te még hozzáírsz pár cirkalmas magyar szót is. A kérdésre pedig, hogy ez meg mi, a válaszod az, hogy az aláírásod..

Tehát egy amolyan könyvelő-áru nyilvántartó vagy Demiri bey-nél. Ő pedig különböző országokkal kereskedik. Így Amerikával és Angliával is. De természetesen a Habsburg birodalommal is.

Így abban a szerencsés helyzetben vagy, hogy elég sok hír eljut hozzád. Ezeket pedig megosztod a magyar társaiddal. Jó hír esetén hatalmas bulit csaptok. Rossz hír esetén viszont...hát néhány szék fogja bánni azt a találkozót.

Sajnos leginkább rossz híreket kaptok: Kossuth elhagyta Törökországot, otthon pedig az ellenállás legkisebb jelére egész családokat börtönöznek be. A tiszteket pedig még tavaly kivégezték. De még Batthyány Lajost is!

Az egyik alkalommal, amikor a Magyarországi helyzetről beszélgettek, annyira eluralkodik rajtatok a méreg, hogy nem sok híján fegyvert is fogtok, és megtámadjátok az osztrák követséget. Igaz, egyikőtök sem tudja, az merre van. De biztosak vagytok benne, hogyha az éjszaka közepén elég sokat kiabáltok, valaki majdcsak megmutatja nektek.

Mindezt az elkeseredett tehetetlenségi érzetet csak tovább növelik azok a hírek, melyek szerint az otthoniak titokban tényleg számítanak rátok. Egy egész ország várja, hogy hazatérjete, és felszabadítsátok.

Csak hát mit tudtok tenni? Akkor se tudtatok mit csinálni, amikor még együtt volt mindenki a határon. Most pedig csak négyen maradtatok, és annak is örülsz, hogy a másik három társadat is be tudtad vonni a munkába. Így legalább nekik is van munkájuk, vagy egy kis jövőjük ebben az idegen országban. Nemsokára Karácsony, és együtt fogtok rá felkészülni.

De csak négyen vagytok. Az egyetlen reményetek Kossuth, hogy neki sikerül valamit intéznie Angliában.

2017-03-17

Bevezetnek téged a dzsámiba. Odabent balra mentek, majd jobbra. Aztán sokat egyenesen, de utatokat állja egy fal. Ekkor felhajtának egy szőnyeget a bal oldalt, ami eddig eltakart egy folyosót. Ezen haladtok egy darabig, míg egyszercsak jobbra fordultok, és lementek egy lépcsőn.

Itt megint lesz balra meg jobbra, de leginkább egyenesen. De eddigre már teljesen elvesztetted a fonalat, és nem tudod követni merre jártok. Végül egy lépcsőn újra felmentek a felszínre.

És láss csodát, a bejárattal szemben vagy! Pont ott, ahonnan elindultatok!

De ez mintha nem érdekelné a többieket. Mert kinyitnak egy ajtót, ami mögött egy újabb lépcső van. Ezen keresztül felvezetnek egy emeleti szobába, ami a direktor irodája.

Neki is megmutatod a lapot, amit kaptál. Ő pedig megfordítja, és úgy olvassa el. Most veszed észre, hogy eddig végig fordítva fogtad. De úgy látszik, ez útközben senkinek sem tűnt fel..

Miután elolvasta azt a néhány kunkori ábrát, ami valószínűleg 1 mondat volt, feltesz neked néhány kérdést. Csak éppen egyiket sem érted.

Szerencsére ezt ő is hamar észreveszi, így az egyik emberét elküldni. Gondolod azért, hogy hozzon el tolmácsot, vagy legalább valaki hasonlót. Addig is, mutatja, üljetek le kávézni.

Ez utóbbi jó ötlet volt, mert 1 óra is eltelik, mire egy teljesen fekete férfi állít be a direktorhoz. Néhány szót váltanak, majd feléd fordul. Elsőnek angolul és franciául próbál veled beszélni. De te csak németül tudsz, így azzal próbálkozol. Szerencsére a tolmácsnak ezzel sincs problémája. Mintha csak egy osztrák tiszttel beszélnél, úgy ejti a német szavakat.

Végre! Valaki, akivel tudsz beszélni!

Elmondja, hogy az ő neve Tünde*, és Etiópiából származik. És bizony, nagy szükség lenne tanárookra. Leginkább olyanokra, akik írni és olvasni tanítanak. De gyanítja, hogy azt még neked is újra kell tanulnod. Így kezdetnek a matek lenne a legjobb. Itt egyelőre elég, ha csak 10-ig tudsz számolni törökül. Nagyon sok gyerek várja, hogy legalább néhány matematikai alapot tudjon.

Mindezért cserébe természetesen kapsz fizetést, és szállást is.

Kezdetnek mindenképpen megteszi. Aztán majd meglátjuk! - gondolod. Így beleegyezel. Tanár leszel. Itt, az Oszmán Birodalom fővárosában.

*Azt majd később, egy bizalmas beszélgetésen tudod meg, hogy a neve csak kiejtve hasonlít a magyar Tünde névre. Leírva teljesen más, mert úgy indul, hogy kakaóscsiga, kerekeskígyó, nagymadár-ami-nekiment-a-toronynak, hátonúszó vizipók, meg kisházikó de ablak nélkül. Ha pedig pontosan akarod a nevét kiejteni, akkor legjobb, ha a nyelved alá teszel egy sivatagi tüskés gyíkot. Északi gyíkkal is lehet próbálkozni, de az olyan akcentust ad, mint egy tájszólás.

Oké, fel vagy véve!

Összeszeded minden csomagod, ami valójában éppen kicsit több, mint a nagy semmi, majd visszafele végigkísérnek a folyosó-labirintuson és ismét kijuttok a dzsámi előtti főtérre. Itt te megkérdezed Tündét, hogy mégis mire volt jó ez a hosszú kacskaringós utazás, ha egyszer ugyan ott vagytok, mint ahonnan elindultatok. De ő biztosít arról, hogy ez egy teljesen másik tér. Csak hasonlít az előzőre. És a dzsámi sem ugyan az, hiszen ott a minaret balról látszott, itt meg jobbról. Hiába mondod, hogy ez talán azért van, mert most a dzsámi jobb oldalán vagytok. De Tünde megnyugtat, hogy ezt azért látod így, mert az európaiak szemében minden dzsámi ugyan úgy néz ki. Majd idővel megszokod őket, és akkor már látni fogod a finom különbségeket.

Hát jó... végül is nem mindegy? Inkább követed tovább, hogy meglásd a szállásodat. Természetesen sokat nem vársz tőle, hiszen mégiscsak egy templom, pardon, dzsámi halója lesz az. De te voltál már katona, elalszol akár a földön is.

Tünde menet közben elmeséli, hogy ahol most vagytok, a a Törvényhozó Szulejmán Szultán dzsámija. Ezt pedig a híres Sinan mester tervei alapján építették. A mester nem is csak egy sima dzsámit akart a legnagyobb oszmán uralkodónak alkotni, hanem mindjárt egy egész komplexumot.

Az pedig ezt jelenti, hogy itt nemcsak ima hely található, hanem kórház, kereskedő-szállás ("csak kövesd a fenséges tevé-illatot!" - javasolja Tünde), menhely, és természetesen az iskola.

Az iskola persze elsődlegesen a Korán olvasását és értelmezését tanítja. De mellette olyan világi dolgokra is szükség van, amelyek ugyebár a világban is megtalálhatóak. Ilyen pl. a matematikai. Csak a törökök nem sokat szoktak a matekkal törődni. Különösképpen a geometria az olyasmi, amit szeretnek mellőzni. Majd látni fogsz sok szekeret, amelyek beszorultak valamelyik hátsó kisutca fordulójába, mert valamelyik nagyokos oda parkolt éppen le.. Éppen ezért örülnek minden egyes matek tanárnak.

Természetesen, amikor idővel belerázódsz a török nyelvbe, akkor már más tantárgyakat is taníthatsz. Sokaknak jól jönne pl. a német!

Ezzel meg is érkeztek a szobádkhoz. Jó, nem egy királyi hely, sőt, meglehetősen szerény. De semmi rossz nincs benne: van ágy, tűzhely, némi polc, meg egy asztal. Jól el leszel itt. Aztán

ha minden beválik, talán majd keresel egy nagyobb helyet valahol a városban. Bár ahogy elnézted a házak méretét befele jövet, talán sokan kisebb helyeken kénytelenek élni, mint amilyen a te szobád.

Tünde még elmondja, mikor találsz ételt az étkezőben. Meg azt is, hogy a holnapi napod még szabad, utána pedig kezdődhet a tanítás. Holnapra viszont küld majd valakit, aki a matematikai török alapszavakat megtanítja neked. Majd elbúcsúzik, és elmegy.

Este végre rendes ágyban alszol. Már nem is emlékszel, mikor történt ilyen utoljára! Valamikor még a háború előtt...

Másnap legnagyobb megdöbbenésedre az étkezőt nagyon is könnyen megtaláltad. Alig 2 percre van a szobádtól. Miután pedig jól bereggeliztél, visszasietsz a szobádba. Az ajtóban már ott vár egy fiatal legény, Murat. Ő tanítja neked a matek szavakat törökül.

Szerencsére mindez könnyen megy. Végül is a matek egy nemzetközi nyelv. Egy papírra leírja a számokat, és a négy alapműveletet. Majd pedig mindegyiket "felolvassa". Te pedig elismétled utána. Alig fél óra alatt tényleg sikerül az alapszavakat elsajátítani. Ezzel pedig készen is állsz a holnapi nagy napra.

Másnap kora reggel Tünde zörget be hozzád. Mondja, hogy gyere azonnal, mert még hosszú az út az étkezőig. Utána pedig még át kell menni az oktatási részre, ami szintén messze van. Hiába no! Az igazhitűek aztán tudtak építkezni.

Legalább 20 perce bolyongtok, és legalább 4 alkalommal mentek el a szobád előtt, mire végre eljuttok az étkezőig. Hiába mondd Tündének, hogy az ajtó előtt mentek, ő csak legyint.

- Ezt azért látod így hitetlen barátom, mert minden ajtó egyforma! Igen, még a repedések is! Ugye milyen figyelmesen építkeztek?!

A bőséges reggeli után visszakacsaringóztok a főtérre, hogy innen menjetek tovább az iskolába. Te észrevétlenül leejtesz egy darab olíva bogyót a földre, és reméled, hogy egyetlen macska sem fogja elvinni. Majd követed Tündét a dzsámiba.

Ismét a kacsaringózás következik, minek a végén egy lépcsőn jöttök fel a főtér eddig nem használt ajtaján keresztül. Egy gyors pillantást vetsz arra az ajtóra, mely meggyőződésed szerint a szállások fele vezet. És igen! Még ott van a olívabogyó!

Tünde egy újabb ajtót választ, ami ezúttal a felső szintre vezet, ahol újabb 20 percre bolyongtok, mire ismét a főtérre juttok ki. Az olívabogyó még mindig a helyén van, semmi kétség. De úgy érzed, inkább nem mondasz semmit.

Tünde ezúttal egy hatalmas kétszárnyú zöld ajtót választ. Ezen keresztül egy belső terembe juttok, ahonnan 4 tanterem nyílik. Tünde az egyik ilyenbe vezet be téged. Odabent kb. 20

darab 6-8 éves gyereket látsz. Tünde valamit hosszan magyaráz nekik, néha még fenyegető mozdulatot is tesz a kezével. Valószínűleg most mutat be nekik.

Ezután magadra hagy. Te pedig farkas szemet nézel a néma és csodálkozó osztállyal.

Tanítottál már matematikát, semmi nehézséged nincs benne. Úgyhogy a tábla felé fordulsz, hogy felírd az örök igazság egyenletét: $1 + 1 = 2$

Csakhogy mire a kettes szárát meghúznád, mögötted eluralkodik a pokol. A gyerekek úgy vannak egymás hegyén-hátán, mintha csak most öntötték volna le őket egy hajóról. Nyilvánvaló, hogy ráéreztek: mivel nem ismered a nyelvet, semmi tekintélyed nincs előttük.

De nyugalom! Te neveltél már ennél nehezebb gyerekeket is.

Mivel úgysem figyelnek rád, gyorsan kiosonsz a teremből. Emlékszel, hogy útközben láttál egy elég hatásos szemléltető eszközt. Most, hogy rájöttél a komplexum felépítésének a titkára, gyorsan tudsz mozogni. Kihagyod a felesleges kunkorokat, egyenesen oda mész, ahol azt a hatalmas kétkezes csatabárdot láttad. Kicsit régi, de a célnak megfelel. Visszafele még benézel gyorsan az étkezőbe, hogy néhány paradicsomot elhozzál onnan.

Amikor visszaérsz az osztályterembe, a gyanús vörös folyadék még csöpög a régi fegyverről. Te pedig jó hangosan csapod be az ajtót magad mögött. Minden szem egy pillanatra feléd fordul. De csak egy pillanatra, mert a hatalmasra nyílt pupillák mind-mind a csatabárdot kezdik tanulmányozni.

Jellegzetesen megköszörölöd a torkodat, mire mindenki pánikszerűen visszamenekül a helyére. Jó van! Fog ez menni! Hol is tartottunk? Ha igen! $1 + 1 = 2$

0

2017-03-20

Íme, itt állsz a többi magyar orvossal a szultán előtt!

No meg persze a négy tolmáccsal együtt. Őfényessége szeret biztosra menni, hogy a tolmácsok nem próbálnak ellene játszani. Csak azokat a mondatokat fogadja el igaznak, amit mind a négy tolmács ugyan úgy fordít le.

Ettől persze már 10 perc múlva a fejed fog fájni. De hát azért vagy doktor, hogy az ilyesmit kezelni tudjad.

A szultán, pontosabban a négy visszhangja, elmondja, hogy egy hatalmas új kórházat szeretne felépíteni. Mégpedig a túloldalon, Ázsiában, amit úgy hívnak, hogy Üsküdar. Mert ahogy bizonyára ti is láttátok, nem sok hely van az európai oldalon.

Így nagyon örül nektek. Meg egyébként is, jó orvosokra mindig szükség van.

Természetesen az építkezés még nem kezdődött meg. A terveket is majd csak holnap fogják Őokosság elé terjeszteni. De addig is, a Pera negyedben (ma Galata) vannak híres kórházak. Ráadásul ott hozzátok hasonló másvallásúak laknak, így ott biztosan könnyebb lesz a beilleszkedés.

Őfigyelmessége biztosít titeket arról, hogy a hintó és a kocsis ott fog állni a kapuba, amikor ti kiléptek. Így mély hajbókolással távoztok. Természetesen a tolmácsok ezt is fordítják a fényességes szultánnak. Csak a biztonság kedvéért.

A kapuban semmi híre hintónak, csak egy kocsist láttok, aki legnagyobb megdöbbenésekre magyarul emlegeti valakinek a szüleit. De amikor erre rákérdeztek, akkor nagy nehezen elmondja, hogy ő csak kicsit tud magyarul. A magyar vezényszavakat mind az apjától tanulta meg.

Azt is elmondja, hogy mára elfogytak a hintók. De ő itt van, mutatja az utat Perába. Úgyszincs messze, egy kis séta pedig jót fog tenni.

Na jó, elindultok. És az öbölbe lemenni még tényleg nem tűnik fárasztónak. Nem úgy, mint a túloldali hegymászás! De előtte még az Aranyszarv-öblön is át kell kelnetek. Szerencsére a kocsi a szultáni megbízásra hivatkozva hamar szerez egy megfelelő méretű csónakot, ami átvisz titeket. Innen már csak fel kell mászni a dombra, ahol van egy kórház. A továbbiakban majd ott segítenek nektek.

Csak jól vigyázzatok! Ugyanis a domb oldalán, az út mentén van egy osztrák kórház* is! Nem lenne jó, ha megtudnák, hogy nagyszámú magyar van a közelben. Mert könnyen egy kisebb

háború törhet ki a kerületben!

Oké, ezt ti sem akarjátok. Egyenlőre legalábbis biztosan nem, hiszen újak vagytok itt. De azért a biztonság kedvéért mindenki ellenőrzi, hogy a szikéi rendben vannak-e (dr. Házi Béla még egy kalapácsot is szerez valahonnan). Majd a kocsis vezetésével elindultok a dombon felfelé.

* A Szent György Ausztria Kórházat valójában később, 1872-ben alapították. Ez már az 1867-es Kiegyezés után történt. Erről nem tudunk sokat, de feltételezhetjük, hogy a kórház megnyitása után a szabadságharcos magyarok is dolgoztak ott, akár vezetői beosztásban is. Miután felértek, a kocsit eloszt titeket. 3-3 orvos kerül egy-egy kórházba. Így azért nem vagytok annyira egyedül. E mellett lakást is kaptok, nem is messze a munkahelyetektől. Így minden szépnek, jónak és rózsaszínnek tűnik. Kezdhetek dolgozni.

Telnek-múlnak a napok, majd a hetek is, végül a hónapok. Szerencsére a kórházakban van néhány tapasztaltabb doktor is, akik külföldön tanultak. Ő velük tudsz beszélgetni

Beszélgetni, de nem beszélni. Rá kellett jönnöd, hogy hiába értik meg, amit mondasz, te kívülálló vagy a szemükben. Minden tiszteletet megadnak (olyan mélyen hajolnak meg előtted, hogy sokszor beverik a fejüket a padlóba), de állandóan jelzik neked, hogy csak azzal a feladattal foglalkozz, amit kaptál. Ne akarj ennél többet csinálni. Pláne ne akarj okosabbnak tűnni a többi orvosnál. Még akkor se, ha tényleg így lenne.

Mert itt a szokás nagy úr. És lehet, hogy tényleg igazad van, és tényleg nem kell a beteg lábát azért levágni, mert fáj a feje. De itt mindenki így csinálja. És beválik. Bármelyik betegnek is vágták le a lábát eddig, még egyik se panaszkodott, hogy utána fáj a feje.

Teljesen depresszióssá tesz, ahogy látod, miket művelnek a kollégák a betegekkel gyógyítás címszó alatt. És teljesen tehetetlen vagy, mert külföldi vagy. És a betegek is inkább a megszokott doktorokat választják, mint egy új külföldit.

E mellett a tisztaság is olyan, amin csak kivetnivaló van. Próbálsz legalább a saját területeden rendet tartani. De hiába dobod ki az egyik macskát a mütöből, mindjárt két másik jön be helyette. Ráadásul ezek a szőrös dögök minden furcsa helyre szeretnek bemászni. Teljesen frászban vagy, hogy egyszer egy macska a páciensben fog kikötni.

És akkor még nem is beszéltünk az eszközökről! De azok olyan elavultak, hogy inkább tényleg ne beszéljünk róla!

Semmi jót nem lehet leírni a mindennapjaidról. Leszámítva azt, hogy van munkád, pénzed, lakásod. És az otthonod környékén mindenki csak Dr. Magyar-nak hívnak.

Sokat gondolkozol azon, hogy talán tovább kellene állnod. Talán egy másik országban több szerencséd lenne. Egy másik, de európai országban. Vagy akár Amerikában. Kossuth is

elhagyta Törökországot. Talán neked sem kellene maradnod...

0

2017-03-21

Jó, hát végül is már az elején is gyanús volt, hogy Ali valami titkos dologba akar beszervezni téged. Mégpedig olyasmibe, ami talán a szultánnak nem tetszene. Na de azért nem gondoltad, hogy már az első napon bele is leszel rángatva a mély politikai életbe!

Ahogy körbenézel itt a titkos földalatti rejtkehelyen, ameddig csak a szem ellát, rablónak kinéző embereket látsz. Ameddig a szem ellát... tekintve, hogy egy sötét földalatti rejtkehelyen vagytok, ami nem mellékesen titkos is, az ameddig ellátsz jelentése alig néhány centi. De még így is többet látsz, mint a veled szemben álló úriember. Mert neki csak 1 szeme van, neked meg kettő.

Tehát mivel tök sötét van, még az is előfordulhat, hogy ezen a titkos helyen ténylegesen csak egy rabló tartózkodik. Amennyire pedig eddig Alit megismerted, el tudod képzelni, hogy szerinte össze is gyűlt egy hadseregbe való, és még ma este meg is támadja a szultánt.

Pár perc múlva kiderül, hogy a legnagyobb rémálmod válik valóra. Ali tényleg így gondolja!

- Nos kedves híveim! Pontosabban jövendő népem! Még pontosabban pasáim! Mert hogy ti fogjátok alkotni az új elitet abban az új birodalomban, amit ma este mi fogunk megalkotni! Mint látjátok, vagyis mint nem látjátok, mert sötét van, mindenki összegyűlt, hogy a nagyszabású tervemet végrehajtsuk!

Az itt látható, nem látható, pöttyös terítős bey nem más, mint Kuzey, a híres hentes. És bár csak egy szeme van, többet lát ő, mint az, akinek két szeme van. Ő feladata lesz, hogy a szultánt megfelelő módon felaprítsa. Mindezt még az előtt, hogy valaki észrevenné.

Ehhez persze az itt látható idegen úriember segítségét is igénybe fogjuk venni, aki messze földön híres alagútjairól

- Nem is vagyok híres... meg.. - próbálsz közbeszólni

- Ez is azt bizonyítja, hogy milyen jó a szakmájában! Hiszen hogyan lenne valaki titkos alagút építő, ha mindenki tudja róla, hogy titkos alagutakat épít? Akkor már nem lenne titkos az az alagút! - mutat rá Ali követhetetlen logikával a követhetetlen felsőbb logikai

összefüggésekre. - Tehát hajnali 3-ra ez az úriember épít egy titkos alagutat, pont a szultán ágyának közepére. Így Kuzey bey pontosan olyan helyen fog kibukkanni az éjszaka közepén, ahol senki sem számít rá. Aztán nyissz, és készen is vagyunk!

- És neked mi lesz a feladatod?

- Hát én vagyok az ész ebben a hihetetlen tervben! Egyébként Kuzey bey után én is átmegek az új titkos alagúton, felveszem a szultán ruháját, így mindenki azt hiszi, hogy én vagyok ő. Reggeltől pedig átveszem a birodalom irányítását.

Hát ennek az Alinak valami komolyan megszállhatta a fejét. Egy ennyire se füle se farka terv! És csak így bele lettél rángatva.... Eddig menekültél az osztrákok elől, erre mindjárt az első nap után majd a törököktől is menekülni kell majd... Jól nézünk ki...

De támadt egy ötleted! Megkéréd Ali-t, hogy adjon neked egy kis időt felkészülésre.

Mégiscsak kellene szerszámok a titkos alagút építéséhez. Meg akkor már pénz is jó lenne. Mert ha már lehet kérni, akkor miért ne lehetne pénzt is kérni... Olyan 4 nap elég lesz... de persze ettől még este 10-re készen lesz az alagút, erről biztosítod Alit.

Ebben meg is egyeztek. Kapsz 5 napot, mert Ali mégiscsak jószívű, de este 10-re legyen meg az az alagút. És kapsz mellé egy kis zacskó pénzt is, hogy vegyél meg mindent, amire szükséged van. Aztán ezzel el is enged: mutat egy felfelé vezető lépcsőt.

Hát jó! Bár nem tudod, ezt Ali mégis hogy gondolta, hogy te építkezéshez szükséges szerszámokat és anyagokat fogsz beszerezni egy vadidegen városban. De hát hallottad, hogy azt se gondolta át, hogy miképpen lehet teljesen titokban egy folyosót építeni a szultán ágyának a közepére...

Mindegy is, hiszen neked más terveid vannak. Ehhez pedig nem kőműves eszközök szükségesek, hanem csak szappan. Jó sok szappan! Az meg csak van Isztambulban! Bár otthon is vannak olyanok, akik még életükben nem hallottak a tisztálkodás nevű varázslatról. De úgy hallottad, hogy Isztambulban különösen kedvelik a mindenféle fürdős meg illatos dolgokat. Így azért csak találsz majd valamit..

Ebben nem is tévedtél! A kikötő mellett egy egész bazárt találsz, ami tele van fűszerekkel és olajokkal. Annyi szappant találsz, hogy alig tudsz közöttük válogatni. Van mindenféle méretben, színben és illatban. Csak rózsailatból 25 fajtát találsz!

Te kézzel-lábbal mutogatva próbálsz elmagyarázni, hogy olyanra van szükséges, ami jól csúszik. Miközben az eladó azt próbálja megtudakolni, hogy milyen madár az, amelyiket meg akarsz fürdetni. Végül találsz egyet, ami minden jel szerint megfelel a célnak. Az eladó azt mondja, hogy ez kiváló a szakállad fényesen tartására...vagy valami hasonlót... bár nem igazán érted, mert sose volt még szakállad... de mindegy is!

Ezek után visszamész a város falhoz, amit Isztambulba jövet láttál. Most, hogy van időd és egyedül vagy, jó alaposan meg tudod vizsgálni. Igen, pontosan olyan, mint amilyenek gondoltad: nyugodt, elhagyatott. Tökéletes a célnak! Mindjárt elő is veszed a szappant, és munkához látsz...

Még este 9 sincs, de te már visszaértél a rejtkehelyhez. Nem volt nehéz megtalálnod, mert bármerre is jártál, ahogy Ali nevét mondat és a csilingelő papucsok hangját imitáltad, mindjárt mindenki az utat mutatta neked.

Ali persze mindjárt nagyon megörül neked, hogy a kitűzött időpont előtt megérkeztél. Elmondja, hogy az ilyen roppant ritka Törökországban. Általában inkább úgy működnek a dolgok, hogy mindenki megígéri, holnapra minden készen lesz, aztán eltelik 5-10-20 év, és még mindig nincs semmi.

Te pedig elmondod, hogy egy szuper titkos alagutat sikerült építened. Mégpedig annyira titkos, hogy a városban senki sem tud róla. Így nem is a városban kezdődik, hanem mindjárt a városon kívül!

Úúúúú! Ez nagyon tetszik Alinak. Meg is beszélitek, hogy este akkor 8-kor itt találkoztok, és véghezviszitek ezt a remek tervet. Hát jó! Te addig is beülsz egy közeli kávézóba. Ali beszédéből azt már kivetted, hogy ha ő 8 órát mond, akkor bőven elég, ha 10-re leszel ott. Így 11-kor állsz fel a kávézóból.

Jól számoltad. Még 40 percet kell várnod, mire Ali megjelenik.

- Hát a Kuzey bey meg hol van?

- Előre küldtem, hogy intézze el a szultánt. Mire mi odaérünk már készen lesz a feladattal.

- Na de nem is tudja, hol az alagút!

- Jaj, a törökök ilyen apróságokon nem akadnak ki... Egyébként is a Kuzey bey profi, majd megoldja! Sőt! Eddigre biztosan meg is oldotta*!

Hát jó, vonod meg a vállad.. Nem ez az egyetlen furcsaság az egész műveletben.. Sőt!

Mondhatjuk azt is, hogy ez a legkevésbé furcsább az egészben.

Elvezeted Alit ahhoz a helyhez, amit már előtte kiválasztottál. Persze amolyan ráérősen haladtok. Minden kávézóba beültük néhány órára. Így már a hétnek is vége lesz, mire eljuttok a falig. Itt felvezeted Alit a felső emeletre egy olyan bástyában, ami mindjárt a tenger partján áll. Itt kimutatsz a végtelen kékség felé, és elmagyarázod Alinak, hogy ott kezdődik a titkos alagút. Csak néhány lépést kell tennie, és már bent is van.

Ali nézi-nézi, de nem találja a titkos folyosót. Mire te felvilágosítod, hogy éppen ez a lényeg! Hiszen titkos!

- Jaaa! Barátom! Most örülök, hogy tényleg téged választottalak! Hiszen tökéletes munkát végeztél! Ezt a titkos alagutat soha senki nem találja meg! Micsoda zseni vagyok, amiért pont téged bízalak meg ezzel a fontos feladattal!

Mondja, és azzal megindul a semmi felé. De már előtte megcsúszik a jól beszappanozott köveken, kettőt szaltózik hátra, de úgy, hogy a csilingelő papucs is a levegőbe repülnek. Majd pedig Ali egy nem túl méltóságos, de annál elegánsabb szárnycsapkodással eltűnik a mélységben. A csilingelő papucsok pedig melletted landolnak. Ezeket elteszed, és másnap a szultán palotájához mész.

Itt a kapuban az őrök mindjárt megállítanak. De te csak felmutatod a csilingelő papucsokat, mire álmélkodások közepette tovább engednek téged. Mintha csak ez a papucs valami szent tárgy lenne. Vagy inkább egy elátkozott tárgy, amitől jobb, ha az ember távol marad.

Hamar eljutsz a szultánhoz, aki szintén döbbenetesen néz, amikor ledobod elé a papucsokat. A hirtelen beállt csendben az egész palotában hallani lehet a csilingelést. A szultán mindjárt tolmácsokért küldet. Jön is azonnal vagy 12 darab!

Elmondod nekik, hogy ez bizony tényleg Ali híres papucs. Úgy látszik, mindenki ismerte őt a városban. És azt is elmondod, hogy merényletet tervezett őfényessége ellen. De te ezt megakadályoztad egy csomag szappannal. Ali pedig megpróbálkozott a repüléssel. De mivel ez nem sikerült, most bizonyára az úszással próbálkozik.

Hát igen - mondja a szultán - Ali mindig is gyanús volt. És a nép körében is nagyon ismert az különféle ügyködéseiről. Bizony-bizony fennállt a veszélye, hogy a szultán ellen fog fordulni. De szerencsére egy hős külföldi ezt megakadályozta.

Ezen a ponton a szultán szúrós szemmel néz körbe. Lám-lám, egy külföldre volt szükség arra, hogy egy merénylettől megvédje az uralkodót! Micsoda tehetetlen banda! Téged viszont szívesen felvenne a testőrségébe, akár az egyik kapitánynak is.

Te illedelmesen megköszönöd az ajánlatot. De elmondod, hogy mérnök vagy, és inkább ezen a téren szeretnél dolgozni.

Nagyon megőrül ennek a szultán! Mondja is, hogy olyan nagy szüksége lenne egy rendes mérnökre. Mert ő neki nagy tervei vannak. Pl. egy alagutat szeretne a Boszporusz alá. De ez a tehetetlen banda még egy sima vázlattal is képtelen előállni.

Így ezennel fel is vettek téged birodalmi építésznek.

0

* Kuzey bey valójában csak a sarki kávézóig jutott. Pontosan ugyan abba, amelyikbe te is ültél. Csak két asztallal odébb. Eddig a majdnem teljesen sötét víztározóban találkoztatok csak, így a világosban nem ismertétek meg egymást. Kuzey bey aztán a kérdéses időpontra sikeresen felturbózta magát koffeinnel, minek eredményeképpen véletlenül beállt orosz kémnek. Aztán felszállt egy Angliába menő hajóra, de onnan már csak Új-Zélandon szállt le. Itt egy kis faluban nyitott egy hentes üzletet, de titokban minden este kémjelentéseket küldött az oroszoknak, palackpostán keresztül. De azt nem tudta senki, hogy miről is jelent pontosan, mert Kuzey bey sosem tanult meg sem írni, sem olvasni.

Mindössze 250 kg használt elem kell hozzá

2017-03-22

Ide értél a világ végére Alival. Szó szerint ez a világ vége. A város után ha még kettőt lépsz, akkor már a sivatagban vagy. Ameddig a szem ellát, semmi más nincsen, csak homok-homok-homok meg homok.

Meg hopp! Ott egy lovas bandita is két homokszem között!

De Bem Apótól - mert ő is ide került - megtudod, hogy a város után nemcsak a végtelen homoktenger található. Vannak ott oázisok is, meg mesebeli elfelejtett városok. És persze sok-sok ember is él arafele. De hogy miből élnek? Nem sok mindenből... és ha még az is elfogy, akkor fogják magukat, lóra (vagy tevére) ülnek, és elmennek a legközelebbi városik, hogy kirabolják.

Nem olyan rossz ötlet ez, mint amilyennek tűnik. Mert így nemcsak hogy ellátják az otthoniakat étellel, hanem a létszámuk is jelentősen lecsökken egy-egy ilyen alkalommal. Így a megszerzett étel hosszabb időre lesz elegendő. Ki van ez találva, és évezredek óta működik!

Persze az a része nem túl kellemes, amikor éppen ebbe a városba látogatnak el lövöldözni meg fosztogatni. De azért vannak itt a magyar katonák, hogy ezt megakadályozzák. Meg ugye azért vannak itt a tolmácsok, hogy megkérjék ezeket a törzseket, hogy inkább más városokat támadjanak meg. Nem is olyan messze (alig néhány száz km, és pár ezer méteres hegy után) ott vannak pl. az oroszok. Hadakozzanak csak velük.

És ha már itt a tolmácsok-diplomaták dolgánál tartunk, Alinak eszébe jut, hogy hozott egy különleges levelet. Személyesen Bem Apónak, személyesen a szultántól.

Ebben az áll, hogy őfényessége teljesen fel van háborodva azon állapotok miatt, amik itt zajlanak. Mert micsoda dolog, hogy a magyar katonák nem mehetnek ki az erődből. Természetesen ilyen butaságról szó sincs. A magyar testvérek azért jöttek, hogy segítsék a török testvéreket. Így minden jog őket ugyan úgy megilleti.

Ezt Bem Apó hangosan olvasta fel, hogy az összes magyar katona jól hallja. Hangos éljenzés lett az eredménye, majd pedig minden ex-huszár azonnal kivonult a kapun.

Megtudjátok, hogy bizony itt áldatlan állapotok uralkodtak. A törökök szerint a szultán külön nyilatkozott, hogy a magyarokat nem lehet kiengedni az erődből. Persze erről írásos nyilatkozat nincs. Vagy ha volt is, azt valaki már régen megette. Elég vad dolgok ezek... Bár az igazán vadak majd csak a következő hetekben kezdődnek, amikor a magyarok visszatérnek majd a városból a felfedezésekkel. Ott lesz majd pl. az elhagyott banánhéj esete. Nem is beszélve az elszabadult kókuszdióról...

De ti ebből kimaradtok, mert addigra már a sivatag mélyén lesztek.

A szultán nem nyaralni küldött ide titeket, hanem fontos dolgok van. Diplomáciai. Mégpedig pont hogy azokkal a sivatagi törzsekkel kell egyezkednetek. Rá kell venni őket valahogy, hogy egyesüljenek, és inkább az oroszokat támadják meg, ne a törököket. Az se baj, ha véletlenül egy-két vezér úgy néz ki, mint aki török katonai ruhát húzott volna. De hát aki a sivatagban él, nem válogathatja meg, miként öltözzön. Nem terem ott öltöny és nyakkendő...

Úgyhogy Alival még beültök egy gyors kávézásra, majd 3 nap elteltével nekivágtok a homoktengernek.

Hát ezt sose gondoltad volna! Te, aki a Kárpátok bérceinél születted, és aki többet látott havat, mint füvet, az most a világ egyik legmelegebb helyén bandukol... Pontosabban, mint egy kiterített szőnyeg fekszel a tevének keresztbe.

Nincs mit szépíteni rajta: dög meleg van. És augusztus! Volt egy olyan 10 perc, amikor még káromkodtál. Csakhogy Ali is gyakorolhassa a magyar nyelvet egy kicsit. De mivel a szád először kiszáradt, utána meg telement homokkal, inkább átalakultál sátorra. Azóta kinyuvadva vagy valamilyen állapotban a tevé hátán. Ha lenne erőd gondolkodni, akkor biztosan elmélkednél a kvantumfizikai állapotokon. Azon, hogyha Schrödinger macskáját egy dobozba zárjuk, akkor ott az él/nem él bizonytalansági állapot lép fel. Na de ha azt a dobozt felcsatoljuk egy tevé hátára, akkor az is lehet, hogy a macska csak testben van ott, lélekben nem. Meg az is lehet, hogy a pokolba kíván minket. Vagy csak simán ropogósra sült. Itt sokkal több a bizonytalan állapot.

Ez utóbbi állapot hamarosan nálad is bekövetkezhet.

De szerencsére az utolsó pillanatba beértek egy oázisba, ahol Ali egyszerűen beledob egy kútba.

Miután 2 nap múlva onnan kihalásznak (mert már nagyon megcsappant a vízszint), Ali elmondja neked, hogy 2 hétig vándoroltatok a sivatagban, miközben te folyamatosan azt ordítottad, hogy kávé! Így persze a helyi törzs (meg a szomszédos 14 is) elég hamar értesült a jövetelekről.

De talán ez meg is könnyíti a dolgokat, mert talán azt hiszik, hogy valamiféle sivatagi démon vagy (ők még nem láttak olyan fehér embert, mint te - főleg olyat nem, aki így is öltözik - meg úgy néz ki, mint egy szőnyeg, amit most mostak ki). De persze az is lehet, hogy csak Ali fordítja félre az egészséget...

Miután úgy-ahogy megszáradtál, behívnak egy pálmalevélből készült kunyhóba. Minden jel

szerint ez lesz a főnök háza, vagy a tárgyaló, vagy bármi is, aminek errefelé hívják. De lényeg, hogy nem a kamrába invitálnak.

Itt pedig megvendégelnek titeket. Persze amennyire csak egy sivatagi falu megengedheti magának. Viszont itt kapsz különleges, sivatagi kávé. Ez olyan, amit reggel kezdenek el főzni, hogy estére jó erős legyen. Ahogy sűrűsödik, úgy kerül egyre kisebb és kisebb kávéfőzőbe. Mígnem a végén már egy csepp is elég ahhoz, hogy az ember négy napig ne aludjon, és közben még elfusson Bécsig is.

Te, aki időközben igazi kávéfüggővé váltál, mindjárt lecsapsz a nagy lehetőségre. Így mindjárt kérsz is egy csészével. Majd miután megittad, mindenki legnagyobb megdöbbenésére, kérsz még 3 csészével. De a végén már nem bírod, és direkt a kávéfőzőből iszod a fekete szirupot.

Végre egy rendes kávé! Nem pedig valami felvizezett vacak!

Ezzel a kiállással sikerül tovább erősítened azt a látszatot, hogy te valójában egy sivatagi démon vagy. Ez jó hír a tárgyalásra nézve!

Ali bele is kezd. Te csak pislogsz, hogy ez az ember milyen nyelveket is ismer. Te semmi ismerőset nem találsz benne. E mellé pedig olyan kéz és arcjátékokat is csatol, mintha valójában inkább táncolna, mintsem tárgyalna.

Arra emlékszel, hogy a feladat szerint az oroszokra ellen kell hergelni őket. Ami azért is szimpatikus neked, mert miattuk vesztettétek el a Szabadságharcot. Így szívesen néznéd, amint ez a sivatagi banda felgyújt néhány orosz várost.

Amikor Ali az előre megbeszélte jelzéssel üzen (többszörös balra csavarás a jobb fülön, majd jobbra csavarás a bal fülön), akkor te orosz népdalok éneklésébe kezdesz. Mert hogy ezzel lehetne demonstrálni, hogy aki ilyet énekel, az nagyon is alkalmas egy alapos kifosztásra. Mármint Ali szerint.

Sajnos viszont Ali nagyot tévedett. És bizony a tárgyalás balul sült el, de oly annyira, hogy azonnal menekülnötök kell. Különben a szép házi készítésű és kézi faragású nyilakkal fognak kiluggatni titeket.

A probléma forrása az, hogy az orosz népdal, amit énekeltél, annak különös jelentése van ezen a nyelven is. Egy különös használati utasítás a törzsfőnek, hogy mit kezdjen a tevéjével.

Hiába próbálja Ali a helyzetet menteni azzal, hogy a népdalt bizonyítékként állítja be, mennyire furmányosak és gonoszak is az oroszok. A törzsfőnököt nem lehet kibékíteni. Annál is inkább, mert a nagy rohanás közben a kezekben maradt a kávéfőző.

Így tehát távoznok kell.

A visszaút sokkal gyorsabb. Főleg, mivel néha kaptok 1-1 ösztönző nyilat is. Nem úgy lőnek rátok, mint akit el is akarnak találni. De elég egyértelmű jelzés ahhoz, hogy ne akarjatok nagyon lassítani.

Amikor visszaértek az oszmán városba, Ali mindjárt beszámol a fejleményekről. Bem Apó jelzi, hogy tud már róla. Hiszen a hosszú idő alatt olyan kémhálózatot épített ki, hogy az ellenség gondolatát már az előtt megismeri, hogy az megfogalmazódott volna.

Elmondja azt is, hogy nemcsak azt az egy törzset sikerült felidegesíteni, de az összes többit is. De ő már készült erre. Az ágyúival fogja őket várni.

Néhány nap múlva meg is érkeznek a sivatag lakói, akiket a magyarok tényleg felkészülten várnak. Mégpedig olyannyira jól meg lett szervezve a védelem, hogy valódi összecsapásra sor sem kerül. Az ágyuk néhány másodperc alatt cafatokra a támadókat. Annyira, hogy még összeszámolni sem lehet őket

Ezen az összes katona, de még a városlakók is nagyon megdöbbennek. Mert jó, hogy nyertek, és nem vesztek egyetlen embert sem. De nem ilyen elképzelésük volt a harcról. Valahogy egy kicsit emberesebbnek gondolták. Már persze amennyire egy emberséges lehet egy olyan testmozgás, amiben éles és szúrós tárgyal suhognak, meg robbanó golyók repkednek.

A történetek mindenkit erősen megviselnek, de legjobban Bem Apót. Magán érzi az elhunytak felelősségét. Hiába próbálják vigasztalni, hogy viszont egy egész várost megmentett, nem segít. Hamarosan súlyos beteg lesz, és az állapota gyorsan romlik. Majd pedig Karácsony előtt eltávozik az élők közül. Másnap pedig muszlim szertartás szerint eltemetik.

A következő napokban Ali felkeres téged. Mondja, hogy itt már nem maradt több munkátok. Máshol viszont nagyon kellene a segítségetek. Készülj fel, mert másnap elindultok a Balkánra, hogy Ömer pasát segítsétek.

Csak remélni tudod, hogy ott nem fognak balul elsülni a dolgok...

0

2017-03-23

A napjaid továbbra is egyhangúan telnek. Néha leülsz egy kicsit számolgatni, milyen vállalkozásba is kezdhetsz. Hova tudnád a pénzedet befektetni.

De nem egyszerű a kalkuláció, mert a törökök semmire sem tudnak konkrét árat mondani.

A többi szabadidődben (jobb ötlet híján) a várost járod. Hátha találsz valamit, amin el tudsz indulni.

Az egyik ilyen alkalommal a Falra mászol fel. Milyen jó is itt a kilátás! Egyik oldalon a város, másik oldalon pedig az erdő (ez a XXI. századra nagyon nincs már így...). Mellette pedig ott az Aranyszarv-öböl. De jó is lenne egy éttermet ide felrakni!

Aztán meg lehetne nézni, ahogy az egész ledől a Fallal együtt. Amilyen állapotban van, már az első ügyfél alatt össze fog roppanni.. Vagy még az előtt.

Ahogy így nézegeted, és lábbal próbálgatod a köveket, a legnagyobb meglepetésedre az egyik elmozdul. És egy hatalmas luk tárul fel mögötte.

Belenézel, és azt látod, hogy nem látsz semmit, mert teljesen sötét van odabent.

Érdekel, hogy mi lehet odabent. Egyértelmű, hogy itt nemcsak egy sima lukról van szó, hanem egy titkos járatról. Csak így, hogy semmi világító eszköz nincs nálad, elég nagy meggondolatlanság lenne bemászni. Elhatározod hát, hogy felkészülten visszatérsz ide. Addig is a követ visszagörgeted, nehogy más megelőzzön. Bár fogalmad sincs, mi is lehet az, amit elvihetnek előled.

Tűzszerszámot könnyen találsz. Viszont úgy döntesz, hogy éghető olajat legjobban a gyanús sarki büfétől lehet szerezni. Annak legalább olyan szaga van, hogyha abban a fali lukban esetleg medve lakna, egész biztosan el fog menekülni. És ha már itt jársz, akkor egy kis hideg élelmet is magad mellé veszel. Mégiscsak ki tudja, milyen hosszúak ezek az alagutak... A Buda vár alatt is van egy, úgy hírlík. Ott akár napokat, heteket is lehet bolyongani, azt mondják. Pedig Buda sokkal kisebb, mint Isztambul. Ki tudja, itt mi vár rád...

Másnap kora reggel visszamész a Falra. Bár valószínűleg végig a sötétben leszel, így teljesen mindegy a kinti napszak. Mégis úgy érzed, jobb az ilyet világosban csinálni.

Elgörgeted azt a követ, mely a bejáratot takarja. Majd csinálsz egy fáklyát, és meggyújtod. Nagy levegőt veszel, és belépsz az ismeretlen sötétségbe. Ami most már nem is olyan sötét, hála a tűznek, amit magaddal viszel.

Szerencsére a járat nem túl szűk, jól elférsz benne. Persze annyi hely nincs, hogy lovas versenyt lehessen rendezni. De azért nem kell kúszni-mászni. De még csak a hasadat sem kell behúzni.

Most, hogy így nézed... felfedezed, hogy a hasadat egyébként sem kellene behúznod, mert igencsak eltűnt. Már a Szabadságharc alatt is bőségesen adtad le a kilókat. De úgy tűnik, hogy az Isztambuli étrend sem fordította meg ezt a tendenciát.

Valamit tényleg ki kell találnod, mert ha így meg tovább, akkor el fogsz fogyni teljesen. Testileg is, lelkileg is...

Ahogy így elmélsz, hirtelen az alagút végén találsz magadat. Nincs tovább, egy kőfalba ütköztél. Hát... sokat nem mentél... talán ha 20 m-t összesen. És útközben egyetlen elágazást sem találtál. Sem pedig arannyal teli kincses ládát. Persze ez utóbbiban te sem reménykedtél. Az előbbtől viszont féltél. Ha túl sok az elágazás, akkor könnyen el is tévedhetsz.

Nos, ez legalább nem következett be. Csak így az egész túl furcsa.. Ennyi felkészülés egy 20 m-es lukért...

Mielőtt visszafordulnál, úgy mellékesen meg véletlenül nekidőlsz az egyik falnak, hátha sikerül egy titkos kapcsolót megnyomnod. Csak úgy, véletlenségből. Mert mindenki tudja, hogy az ilyen dolgok sosem működnek, ha szándékosan csinálják.

De legnagyobb sajnálatodra nem történik semmi. Így hát nekidőlsz a másik falnak, majd a harmadiknak is. De semmi. Megpróbálsz még egyszer, még inkább véletlenül, de továbbra sem történik semmi. Most már akkor inkább módszeresen kopogtatod végig a köveket, és csavargatsz mindenki kiálló darabkát. De továbbra sem történik semmi.

Ennyi, a mese véget ér. Gyerünk vissza a valóságba! - gondolod, és elindulsz. De eddigre a fáklyád kialudt. Mivel nincs messze a kijárat, és elég fény árad be, inkább nem vesződsz az újra meggyújtásával. Simán kisétálsz.

Gondolod te. Csakhogy néhány lépés után hatalmas dörrenéssel bevered a fejed egy kiálló kődarabba. Tényleg! Ez befele jövet is itt volt!

Míg a fejedet fogod, és gyakorlod a magyar nyelvet, addig nekidőlsz az egyik oldalfalnak. És a könyököddel pont megnyomsz egy követ, mire az egész fal bedől. De nem úgy, mint egy titkos ajtó! Hanem mint egy fal, amit olyan kőműves készített, akinek az ebéd fontosabb volt a munkánál.

Mind emögött pedig egy szobát látsz. Közepén egy hanyagul ledobott kabáttal. Amit ha jobban megnézel, mintha magyar huszár kabát lenne.

No álljunk csak meg! Valami nincs itt rendben! Hiszen ez a te kabátod! Akkor pedig ez a te lakásod! Na még ilyet! Titkos alagút tartozik a szobádhoz!

Nos... legalább lett egy saját erkélyed: ezen az úton bármikor kimehetsz a Falra, és kiülhetsz oda, mondjuk teázni. És ha jól csinálod, más nem jön be rajta.

Rövid kaland volt, de annál tanulságosabb. De hogy mi is pontosan a tanulsága, azon még gondolkodnod kell.

Ezért elmész a sarki kávézóba, hogy legalább estig ott legyél. És ha sikerülne egy kis rakí-t is szerezned, akkor talán reggelig is maradsz.

Ahogy így ülsz az egyik asztalnál, a nap eseményein gondolkozol. Ha nem veled történik, azt mondd, hogy csak valami idióta író talál ki ilyesmit.

Ekkor meglátod, hogy a szemközti asztalnál egy olyan fiatalember ül, aki egészen biztosan nem török. Sőt! Akár magyar is lehet! Nosza, gondolod, egy próbát megér. A nap ennél furcsább már úgysem lehet.

Ahogy megszólítod, kiderül, hogy tényleg az egyik sorstársad. Ő is a Szabadságharcból menekült. Eredetileg pék volt, és azt hitte, ilyen szakmával könnyen elhelyezkedik. De Isztambul nem olyan egyszerű, mint látszik. Ráadásul más a nyelv, a kultúra, a vallás, de még a kifli is!

Hmm... Ezen elgondolkozol. Egy pék, aki érti a szakmáját. Együtt talán kezdhettek valamit.

Te elmondod, hogy van egy kis megtakarított összeged. Nem túl sok, de talán egy kicsi sarki pékséget lehetne belőle nyitni.

Ez jó! Ez mindkettőtöknek tetszik! Kezet ráztok, és eldöntitek, hogy ebbe mielőbb belevágtok! Már másnap felkerekedtek, hogy egy alkalmas helyet keressetek.

0

2017-03-24

Fontos esemény lesz a hétfőn, ezért egy rövid időre megszakítjuk az 1848/49 Szabadságharc menekültjeinek szerepjátékát.

Vasárnap hajnalban ugyanis órát állás lesz. A világon sok helyen. De Törökországban NEM.

Úgyhogy a hétfőn az lesz az esemény, hogy nem lesz esemény.

Bár az attól függ, hogy mit gondol az IT rendszer.

Még 2016. őszén úgy döntött a török kormány, hogy elege lett az órák oda-vissza állítgatásából. Meg egyébként is itt a globális felmelegedés, legyen folyamatosan nyár, és nyári idő. És ezzel a húzással sikerült még egy óra előnyt szerezni Európával szemben.

Ez utóbbi sajnos a hétfőn elbukik. De nem kell félni, mert messze van még az ősz. Bőven lesz idő az időt korrigálni. Kis ügyeskedéssel még a kínaiakat is le lehet majd hagyni!

Tehát valamikor tavaly év közepén eldöntetett, majd pedig ősszel meg is valósult, hogy Törökország eztán nem áll át se jobbra, se balra. Legalábbis az idő nem fog ide-oda álldogálni.

Aztán eljött az idő. Eljött az az esemény, hogy ne legyen esemény. És így is lett volna, ha mondjuk olyan jó 20 évvel korábban járunk az időben. Amikor még nekünk kellett csizmás bakancsral rugdosni a PC-t, hogy automatikusan átálljon téli időszámításra. Lehetőleg úgy, hogy közben az időzóna ne váltson át az alaszakai UTC-9-re.

Ezzel szemben mostanra eljutottunk oda, hogy majdnem minden órával ellátott elektromos eszköz magától átáll téliről nyári időre, és fordítva (néha még ordítva is). Szerencsés esetben ezt ki lehet kapcsolni. De amelyikben időzóna beállítás is van, vagy a hálózaton a központhoz csatlakozik és onnan kapja a pontos időt, ott már nem egyszerű a helyzet.

Vannak olyan rendszerek (pl. Windows, Android, OSX, iOS, Linux) amelyek időközben kaptak frissítést (itt sem minden verzió), és azok boldogan mentek tovább. Legfeljebb az első napokban voltak érdekes események, amikor akár +/- 2 óra eltérés is lehetett a tényleges időhöz képest. Várhatóan ezek a rendszerek minden gond nélkül túlélnek a hétfőn is.

Nagyon sok esetben viszont nem volt ilyen lehetőség. Néhol azért itt is meg lehetett a problémát azzal oldani, hogy átállítottuk a moszkvai időre, ami a törökökéhez hasonlóan szintén az UTC+3-ban van, és nincs téli-nyári állítgatás. Majd pedig reménykedtünk, hogy nem fog a rendszer ezek után oroszul beszélni.

Reménykedtünk. De hát a remény hal megy utoljára..

Sok esetben, ahol a rendszer az időt a központból kapja, ott ugyan így trükköztek. Nálunk a kábelTV szentül hiszi, hogy Moszkvában, a Vörös téren vagyunk. Itt a nyelvet át kellett állítanunk, hogy reggelente ne доброе утро-al köszöntsön.

A legjobb egyébként az volt, amikor a hálózathoz szinkronizált órákat kellett leválasztani. Ugyanis régen volt már az, hogy az elektromos óra pontos volt (régem sem igazán). Hiszen nem kell túl pontosra építeni, mivel napjában többször is szinkronizál a központtal. Az pedig leszedi az időt valamelyik internetes atom óráról. Ezek az órák most, hálózat nélkül, nagyon változatos időt mutatnak...

Végül csak az a mechanikus óránk volt megbízható, amelyiket eddig minden évben kézzel kellett átállítani. Most viszont pont ehhez nem kell hozzányúlni. A hétvégén is ő lesz az etalon.

Bizony, jön a hétvége. És epedve várjuk, hogy miként reagálnak erre az órák.

Ez már a második olyan átállítás lesz, amikor nincs átállítás. Bizonyára kisebb lesz a zökkenő, mint előző alkalommal. De az is biztos, hogy lesz zökkenő. Viszont legalább nem kell majd 1 órával korábban kellni! :)

Jah, és a lényeg: jövő héttől Budapest és Isztambul (Ankara, Izmir, Trabzon, Antalya, Cumartesikizlarpazaragittiler köy) között újra csak 1 óra lesz a különbség!

2017-03-27

Herr Wind azzal dob ki titeket a kapun a hóviharba, hogy most végre mindenki bebizonyíthatja, hogy megérte azt a pénzt, amit a kiképzésére költöttek.

Másképpen fogalmazva: a költségvetésbe nem férnek bele az olyan extrák, mint a fegyver. Örüljete, hogy a sapka-sál-kabát mellé legalább egy lapátot kaptok.

De aki jól fog ma teljesíteni, az akár többre is számíthat! Talán kap egy masnit a lapátra.

Na, jól néztek ki. Újoncok! Ilyet mondani rád és a társaidra! Akik megjárták a Szabadságharcot, és bizony nem egyszer sikerült az osztrákokat megfutamítanotok. Erre itt álltok egy-egy hólapáttal a kezetekben egy hóvihar kellős közepén...

Feladatotok, hogy megvédjétek a várat az ellenségtől, akár az életek árán is. Mert ez fontos.

De hogy miért is... kinek kell ez a vár? Főleg úgy, hogy Herr Wind is benne van. Meg egyáltalán ki akarna ebbe az időbe ide kijönni harcolni. Akkora hóvihar van, hogy egy méterig sem lehet látni...

Természetesen Herr Unterwind, Herr Wind kedvenc tisztje az, aki harcolni szeretne. Ő napi 24 órában ég a harci láztól, és alig várja, hogy végre valakit megtámadhasson. Bizonyára csak egy adminisztrációs félreértés miatt került a Monarchia legunalmasabb helyére. Ha valamelyik keleti határra került volna, már rég meghódította volna Indiát is.

Vagy rég lelövik az első 5 percben... Végül is mindegy..

Azért is, mert most itt van veletek, a Hólapátos ezreddel - ahogy kínotokban elneveztétek a csapatotokat - és éppen rohamot vezényel. Jó példával elől járva mindjárt elől is jár. Nem is jár! Fut! Beszáguld a viharba és eltűnik. Olyan 5 másodpercig még halljátok a hangját, de aztán azt is elnyomja a szél zúgása..

Rövid (1 másodperces) gondolkodás után a társaiddal úgy döntesz, hogy inkább nem követed. Úgyis vissza fog jönni, amikor rájön, hogy az ágyút ott felejtettétek az erődben. Mert ágyú azért van. Igaz, csak 1 darab, de mégiscsak több, mint a lapát.

És tényleg! Herr Unterwind amilyen gyorsan eltűnt a ködben, éppen olyan gyorsan (és hangosan) érkezik vissza. Még mindig rohamozó állapotban van, így automatikusan megtámadja az első útjába kerülő várszerű valamit. Ez jelen esetben ti erődötök. Szerencsére az ajtó máris befagyott, így komoly kárt nem eshet benne.

De azért biztosra akartok menni, így néhány lapátnyi hóval gyorsan lehütitek Herr

Unterwind-et. Hmmm... a lapátok tényleg eléggé hasznosak.

Nos...most, hogy mindenki lehült és megnyugodott (bár erre csak Herr Unterwind-nek volt szüksége), végre elkezdhetitek átbeszélni a tervet. Nem lenne rossz tudni, mit is kell pontosan csinálni. Bizonyára nem a kaput támasztani küldtek ki titeket. Bár Herr Wind-től ez is kitelik..

Tehát a terv a következő: Ott szemben van egy kopár hegycsúcs. Bár még sosem láttátok, de a térkép biztosan mondja, hogy ott van. Azon ül az ellenség. És nagyon vérszomjas. De még fontosabb, hogy ők is nagyon fáznak, így az egyetlen közeli meleg helyre akarnak bemenni, az pedig a ti erődötök. Ők persze nem tudják, hogy az csak annyira meleg, hogy bent -10 fok van. De ez még mindig sokkal több, mint a kinti - 30.

Ti őket fogjátok ágyúzni, hogy elmenjen a kedvük a támadástól. Azzal az egy szem ágyúval, ami ugyebár bent maradt az erődben. Míg egy titkos csapat egy titkos úton odamegy hozzájuk, és hátba támadja őket. Ezzel remélhetőleg sikerül őket elijeszteni. Ezt a titkos csapatot Herr Unterwind fogja vezetni. Természetesen. Vagy, ahogy ők mondják, Natürlich!

Egyébként van egy Herr Natürlich is a tiszték között. Ő az, aki Herr Wind minden kérdésére rábólint..

A többiek pedig addig is fogják meg a lapátot, és építsenek falat az erőd köré. Amilyen idő van, a hóból kőkemény falat lehet építeni. De aztán magas legyen, nehogy az ellenség átmásszon rajta!

Miután Herr Unterwind így kiosztotta a feladatokat, az ágyús csapat elkezd a kapun dörömbölni, hogy megkapja végre az ágyút. Elsőre persze a benti védelem (2 fő, mert mindenki más ki lett zavarva) azt hiszi, hogy az ellenség támad. De aztán szerencsére az utolsó pillanatban mégsem öntik a forró levest a nyakukba (egyébként honnan szereztek ezek forró levest??). De ha már a kezükbe került, akkor ráönthetik a kapura. Úgy talán könnyebb lesz kinyitni.

De te ezt már nem várod meg, mert Herr Unterwind téged is beválasztott a nyolcfős titkos szuper csapatba. Így ti egy rejtett ösvényen indultok el.

Elég jól el van rejtve, mert mindjárt a bokrok közé kell bekúszni. Bár, hogy pontosan minek, azt nem értitek. Ebben a hóviharban akár énekelve is lehetne lovagolni, azt se venné észre senki. De hát Herr Unterwind nagyon lelkes. Ő kúszik elől, ti pedig követitek.

Nem tudni, mennyi ideig haladtok. Néha kúsztok, néha lehajtott fejjel futtok. Néha megálltok hallgatózni. Igen, a szél még mindig süvít. Más nem hallatszik. Egy darabig. De aztán olyan hangok érnek el titeket, amiről úgy gondoljátok, hogy a ti ágyútok. Tehát sikerült kiszedni az erdőből.

Nem tudjátok merre mentek. Sem, hogy mennyi ideig. Herr Unterwind elég határozott. De nála rántott hús elfogyasztása is hasonló hadműveletként zajlik. Annyi biztos, hogy közeledtek ahhoz a helyhez, ahova az ágyúgolyók érkeznek. Ezt a hangok alapján meg tudjátok állapítani.

Azért remélik, hogy a magyarok nem fognak titeket eltalálni.

Így haladtok, miközben az ágyúzás egyre hangosabb lesz. Nemsokára már a becsapódás villanásait is látni lehet.

Persze itt most nem úgy történnek a dolgok, mint a Szabadságharc sűrűjében. Itt csak 1 ágyú van. Azt minden lövés után ki kell tisztítani, újra tölteni, stb... no és remélni, hogy közben nem fagy be. Tehát nem másodpercenként érkeznek a golyók. Hanem elég ritkán, kiszámíthatóan.

Éppen a szüneteket számolgatjátok egy közeli bokorban. Igen, bőségesen elegendő idő áll rendelkezésre egy alapos rajtaütésre. Így a következő lövés után - Herr Unterwind-el az élén - megrohanjátok az ellenség feltételezett helyét. Persze nem puskával, hanem csak hólapáttal. Úgyhogy a lelkesedés nagy részét (kb. 99,99998%-át) inkább meghagyjátok Herr Unterwind-nek. Ti leginkább a kiabálásban segítetek neki. Ezt is úgy, hogy lehetőleg ne hallja meg senki.

Ti viszont közben hallgatóztok. Hátha sikerül belőle felderíteni az ellenség létszámát. De úgy tűnik, mintha megnémult volna mindenki. Kivéve persze Herr Unterwind-et. Ő azért elég hangos..

Lassan kúszva te is felérsz a dombtetőre. És nos... nincs ott senki, és semmi. Csak egy halom ágyúgolyó ütötte luk - régiék és ujjak is. Meg egy tábla, rajta németül: Ellenség. A táblát meg éppen Herr Unterwind kaszabolja.

Aha, tehát csak gyakorlat volt. Nektek.. Vagy még inkább egy kis kimenő és szellőzés Herr Unterwind számára. Mindegy is. Ahogy az is mindegy lenne, ha valóban lett volna ellenség. A dolgokon sokat nem változtatna. Továbbra is egy elhagyatott hegytető elhagyatott erődjébe vagytok bezárva. Egy rövid időre jó volt elhinni, hogy tényleg van értelme az ittlétnek, hogy tényleg van igazi ellenség, hogy ide valaki el tud jönni, hogy valakinek fontos ez a hely.

De a valóság mégis csak az, hogy száműzve vagytok. Börtönben vagytok. Büntetésben vagytok... És el akarnak titeket felejteni.....

()

A történet közepébe csöppentél? !

2017-03-28

1851. januárja van. Egy hűvös reggelre ébredsz, mert csak 38 fok van. Egy kis szimatolás után úgy érzed, hogy talán még egy kis pára is jutott a levegőbe. Mennyi is? Talán 1%?

De aztán valóban kinyitod a szemedet, és rájössz, hogy mindezt azért érzed így, mert a boros pincében vagy.

Vagyis ott lennél, ha lenne itt bor egyáltalán.. De nincs egy csepp sem. Viszont még mindig jobb, mint odakint, ahol tombol a téli 40 fok. Meg a sivatagi vihar.

Hajaj, mióta meghalt Bem Apó, azóta a legtöbb idődet idelent töltöd. Most viszont ideje lesz a felszínre menned.

Éppen 1 hónap telt el, hogy Bem Apó meghalt. Eddig követtétek őt, mert egy vezér alak volt. Meg jó történeteket tudott mesélni a tűz mellett. Meg úgy, mindent összevetve egy jó ember volt.

Most viszont nincs többé. Nincs aki erőt adna a csapatnak. Nincs aki összefogja őket. Így az emberek lassan szétszélednek. Ma van ennek a napja.

Az elmúlt egy hónapban a pince teljesen átalakult. A tárolóhelységből tanácskozó hely lett. Most, hogy a sivatagi rablók miatt nem kell aggódnodok egy jó darabig, napközben ide gyűltök össze. Mindenkit ugyan az a kérdés aggaszt: mi lesz most? Hogyan tovább? Úgy érzitek magatokat, mint a megárvult gyerekek.

Már egy ideje tudjátok, hogy Kossuth elhagyta Törökországot. De eddig nem foglalkoztatok vele. Még a magyar határnál elváltak az útjaitok. Most viszont, hogy sem Bem, sem Kossuth nincs már az Oszmán Birodalom területén, sokan úgy érzik, hogy értelmetlen tovább maradni.

Hát igen. Az ég világon nincs itt semmi. Most már bandita sem. Egyre többen érzik úgy, hogy inkább Kossuthal kellett volna tartani. De még most sincs késő, még utol lehet őt érni.

Mások viszont azt mondják, és te is közéjük tartozol, hogy felesküdtetek az új uratokra, a szultánra. Igaz, ezt az esküt még maga a szultán sem gondolta komolyan, meg is mondta. De hát az eskü akkor is eskü.

E mellett Kossuth csak álmokat követ. Nem fog neki segíteni senki sem. Mint ahogy látszik, a török szultán sem segített neki.

Ezt a kijelentést mindjárt szóváltás követi. Azt pedig hamarosan egy kis verekedés. Ez

persze jócskán elfajul, így nemsokára az egész épület remegett a kiosztott pofonoktól.

De legalább ez is valami kis szórakozás itt a nagy semmi közepén...végén.

Mindez viszont eldöntötte a továbbiakat. A csapat egy részének mindenképpen. A nagy részének.

A mai nap az, amikor a Kossuth követői 2.0 végleg elhagyja az erődöt. Előző nap már mindenki összecsomagolt (bár sok cucca nem volt senkinek), hogy ma hajnalban útra kelljenek. Este pedig tartottatok egy kis búcsú bulit. Szerencsére a városban keresztények is laknak. Tőlük tudtatok vásárolni olyan italt, ami sikeresen kiütött mindenit. Ettől még nem biztos, hogy az alkohol volt. Sőt! Így belegondolva, a dolog egyre gyanúsabb...

Minden esetre a csata és Bem Apó halála után erre a lazításra nagyon nagy szükség volt már. Persze az étkező szétverése túlzás volt, de jól esett. Különben is, alig néhányan maradtok csak, nincs szükség arra a nagy asztalra.

Bizony, most, amikor a csapat elvonul, most látod csak, hogy tényleg milyen kevesen maradtatok: összesen 10 ember.

10 bátor magyar harcos, aki megjárta a Szabadságharcot. Erre inni kell!

Bárcsak lenne mit. Tegnap(?) nemcsak hogy a bor(?) fogyott el, de Béla (új nevén Ali) fogadásból még a borostömlőt is megette. Úgyhogy nem maradt semmi. Így jobb híján inkább elintezted a bajtársaidat. Vajon látod még őket? Ki tudja...

Eltelik 3 hónap. Ebből 2 alkalommal a fizetések is megérkeznek. De nemcsak a tiétek, hanem azoké is, akik mostanra már Kossuth mellett lehetnek. Hát igen... a szultánnak elfelejtettek szólni erről. És így, hogy a fizetés közben érkezik, eszetekben ágában sincs erről bárkit is értesíteni. A végén még pótlásként ideküld egy halom török katonát. Pedig olyan jó, hogy az erőd mostanra a magyaroké lett.

Belekezdész egy levébe, melyben a szultánnak jelzed, az utolsó havi fizetés nem akar megérkezni.

Mostanra ez is a te feladatod lett. Miután a bajtársaitok elmentek, kiderült, hogy te vagy a legmagasabb rangú a maradék emberek közül. Pedig nem a ranglétra felső részéhez tartozol.

De mindegy (itt valahogy mindig minden mindegy lesz...)! Most már tied az erőd. Tied a parancsnokság. És tied a levélírás feladata is. Annál is inkább, mert egyedül te tudsz írni és olvasni.

Más feladatod is lenne. De mivel még soha életedben nem voltál még várkapitány, fogalmad sincs, miket kellene még csinálnod.

Pedig már az erőd könyvtárát is megnézted, hátha találsz ott valami útmutatót. De csak egy kopott könyvet leltél. Annak is a belsejében egy titkos rekeszt találtál, egy kiszáradt üveggel. A felirat rajta talán lengyelül van. Aj-aj, a jó öreg Bem Apó!...

A következő hetek a dög unalom jegyében telnek. A rákövetkező hónapok pedig még inkább.

Már egy év is eltelik. Az erőd vezetésébe egészen jól belejössz. Tekintve, hogy nem kell vele csinálni semmi. És ember se nagyon van, akinek bármi feladatot lehetne adni. Feladat sincs.

Kétszer volt esemény is. A sivatagi rablók talán unatkoztak. Talán eltévedtek. Vagy csak fel kellett mutatni valamit otthon. Ennek okán pedig kétszer megtámadták a várost. De ez is csak olyan mutatóban volt. Jött 5 ember, és hozott magával 10 lovat. Ezekre szalma bábut tettek, hogy valamivel többnek látszódjanak. Meg magasabbnak.

De elég volt egyet feléjük lőni az ágyúval, mindjárt visszavonultak. De ezt is csak olyan módjával. Bizonyára nem siettek haza beszámolni az eseményekről.

Ebben az évben az ég világon semmi más sem történt. Pedig még naplót is akartál írni, miután te lettél a várkapitány. De mivel már a huszadik lapra írtad le, hogy ma se történt semmi, beleuntál.

A következő évben (1852) végre kaptok egy kis hírt is otthonról. Tavalý (1851-ben) két felkelési kísérlet is volt. De mindkettőt hamar leverték az osztrákok. Erről ennyit. Kossuthról nem tudok semmit.

Egy másik vonalon pedig megtudjátok, hogy az Isztambulban maradt magyarok összeálltak végre. Alapítottak egy egyesületet. Bár, hogy ott mit csinálnak, arról egyikőtöknek sincs ötlete.

Viszont ez már legalább esemény! Egyik este összeülsz a bajtársaitokkal, és levelet fogalmaztok. Ebben megírtátok a hírt, hogy elvesztettétek Bem Apót. Meg azt is leírtátok, hogy semmi más nem történt.

Ezzel ki is töltöttétek a lap negyedét. Kérdően nézel a többiekre:

- Egyéb ötlet? Mit írunk nekik?

- Írjuk le a tapasztalatainkat a kókuszdió felnyitásáról! Az nekik is hasznos lehet!

- Hm...

Szóval nagy nehezen, de teletöltitek a lapot. Majd a következő futárszolgálattal elküldeted. Legalább két hónap, mire választ érkezhetsz.

Addig is megszámolod a homokszemeket a sarokban...

Négy hónap telik el, mire megjön a levél. Ebben leírják a magyarok, hogy náluk sem történik sok minden. A legtöbbjük egyáltalán nem talált munkát. Aki dolgozik, az is csak éppen-hogy elvegetál. Viszont a magyar klubban aztán zajlik az élet! Általában már a megnyitó utáni tizedik percben kitör a verekedés. Ha jó nap van, akkor hamarabb is. Az utcán ha meghallják, hogy gyülekeznek a magyarok, előre hívják a rendőröket.

De miután a lelkeseket elvitték a köz őrei, lehet komoly dolgokkal is foglalkozni. Sikerült felvenni a kapcsolatot az otthoni ellenállással. - írják a levélben. És bár sok dolgot nem tudnak tenni, de sikerül néhány fegyvert küldeni nekik. Ebből mindjárt lett is egy felkelés, de azt az osztrákok hamar leverték. Így most kívánnak. Talán Kossuth talál valamit. De a lényeg, hogy fennmaradjon a kapcsolat az emigránsok között.

Hát jó. Legalább lett egy levelező partnered. Minden alkalommal megírod neki, hogy itt nem történt semmi. Ő is visszaírja, hogy ott sem történt semmi. Kivéve a szokásos verekedéseket.

Tartalmas egy beszélgetés.

Tellnek-múlnak a hónapok. Mivel a város kezdett elviselhetetlenül unalmas lenni. Elkezdte a környéken vándorolni. Megtanultad a sivatagi utazást annyira, hogy akár néhány napig is kint maradjál. Így egyre többet vándorolsz. Hivatalosan felderítést végzel. De igazándiból az erődben maradt többi magyart nem érdekli, mit csinálsz. Abban sem vagy biztos, hogy szomorúak lennének, ha egyszer nem térsz vissza. Egyáltalán feltűnne nekik??

Az egyik ilyen felderítés alkalmával véletlenül a közeli oázisban kötsz ki. De legnagyobb meglepetésedre a helyiek nem akarnak megfőzni és megenni. Sőt! Egészen barátságosak. Amikor pedig legközelebb már viszel nekik dohányt is, kiderül, hogy nagyon is jó fejek. Úgyhogy néhány hét múlva már a fél erőd a szomszédos oázisban tölti a napjait.

Egészen jól összebarátkoztok az arabokkal. És már nemcsak kávézattok, hanem dárdát is dobálgattok, tevével versenyeztek, lóról nyilaztok (ti persze szigorúan csak hátrafelé) stb... Még a tűzön-átugrással is megpróbálkoztok, de ennek eredményeképpen majdnem a fél falu leégett.

Így végre találtatok valamit, amivel elkerülhetitek az unalmat.

Már bőven 1853-at írnak, amikor ez egyik ilyen felderítő útról érkezel vissza a többi magyarral, amikor egy néhány török katonából csoportot találsz az erődben. Ezek nem a szokásos hírvivők. Hanem annál jóval magasabb rangúak. A vezérük pedig a szultán megbízottjának a pecsétjét viseli. Egy olyan írást kapsz tőle, amin azonnal látszik, hogy a legfelsőbb helyekről küldték.

Izgatottan nyitod ki. Majd miután átolvastad a tartalmát, gyorsan összehívatod a magyarokat az udvarba. Nem vagytok túl sokan. De mégiscsak hivatalosabb érzést kell, ha az udvarba hívod őket.

Hamar teljes lesz a létszám. Mindenki érzi, hogy most valami nagyon fontos változás történt. Úgyhogy nem is húzod az időt, mindjárt a dolgok közepébe vágysz:

- A napokban az Orosz Birodalom megtámadta, és megszállta Moldovát és Havasalföldet. Ezt a szultán nem tűrhette, és azonnal hadat üzent a cárnak. Így mi magunk is háborúba vonulunk az oroszok ellen. És nem vagyunk egyedül, mert a britek és a franciák is úton vannak már, hogy segítsenek. És a csapatban vannak németek, lengyelek, olaszok, csehek és már országbeliek is.

Erre izgatott sugdolózás támad. Több helyről is hallod Kossuth nevét. Kossuth megcsinálta, mégiscsak megcsinálta!

- Eljött az idő, hogy mi is hadba vonuljunk az oroszok ellen! Eljött az idő, hogy visszaadjuk nekik azt, amit 1949-ben elszenvetünk! Itt az idő, hogy megvalósítsuk Bem Apó álmát! Még ma éjjel elindulunk, hogy felaprítsuk az oroszokat! Irány Kars vára! Előre Bem Apóért! Előre a magyar szabadságért!

Az udvarban hatalmas éljenzés támad. Mindenki Bem Apó nevét kiáltja. Majd együtt rázendítetek a Gábor Áron rézágyúja c. dalra.

0

2017-03-29

Nos, összeállt a csapat Ömer Pasa alatt.

Feladat is van: helyre kell tenni a szerbeket, mert azok most éppen hóbörögnek.

Ez mondjuk így kicsit furcsa, hiszen még nem is olyan régen te is a hóbörögők oldalán álltál. Csak éppen a Duna másik oldalán. Így azért megérted őket, ha éppen olyanjuk van, hogy a szultán fejével szeretnének játszani.

De Ömer Pasa megnyugtat mindenkit, hogy ez azért nem olyan lesz, mint amit az osztrákok csináltak Magyarországon.

Hát.... reméled...

Ömer Pasa összeszedi az embereket, akik nem mások, mint a magyarok. A változatosság kedvéért mind magyar. Hát igen, gyorsan kellett nevet választani, és egyikőtök sem ismerte eléggé a török neveket...

Most, hogy így belegondolsz, rémlik egy régi-régi történet, amit még az öreg Pista bácsi mesélt neked korokkal ezelőtt (talán már ezer év is eltelt azóta - úgy érzed). Volt egy mese, ami Ali babáról és 40 rablóról szólt.

És most tessék, hova jutottál: Most te vagy Ali 39 társaddal együtt. És ha ez így van, akkor Ömer Pasa a rabló? Vagy ti így, együtt vagytok azok? Azért reméled, nem így van...

Még megisszátok a kávé, és már indultok is. Tehát két nap múlva, még napkelte előtt. Azért olyan korán, mert ha megvárjátok, míg feljön a Nap, és elkezdik felszolgálni a kávé, akkor soha az életben nem fogtok elindulni.

Erre a célra egyébként egy különleges ezán szolgál. Az ezán az, amikor a müezzín nevű vallásos ember szép nagy hanggal jelzi a hívőknek, hogy ideje imára menni. Mégpedig naponta öt alkalommal. Ebből az első akkor van, mielőtt még a Nap felkelne.

És így is történik. Mire a tábor feléledne, ti addigra már lovon ültök, és messze jártok. Ömer Pasa elmondja, hogy ő nem az a tipikus török (hiszen félig magyar, félig balkáni, de már ő se tudja pontosan). Ezért nem fogtok minden 100 m-en megállni kávézni. Így viszont gyorsan fogtok haladni, és hamar végeztek a feladattal. Utána majd lehet bulizni. A törökök is pont ezt kedvelik. Általában mire a többiek felkerekednek, ő addigra már haza is ér.

Három napig tart, míg elértek a legközelebbi lázadó városhoz. Előtte átmentek néhány falun, de ott gyorsan, többnyire eseménytelenül oldjátok meg a problémát:

Az első falunak elég volt már az is, hogy meglássák Ömer Pasát, amint egy kisebb sereggel érkezik. A tiltakozás jeléül éppen a szerb nemzet színeire festegették a polgármestert*. Amikor meglátták a katonákat, gyorsan abbahagyták a munkájukat. Majd valaki vörös festéket hozott is, hogy akkor az említett úraság inkább a török zászló jellegzetességeit viselje. Másvalaki mindjárt fehér csillagot és holdat kezdett pingálni, mígnem valaki buzgóságában még a Göncöl szekérrel próbálkozott.

- Psz! Mit csinálsz! A török zászlón nincs Göncöl szekér!

- Honnan tudjak én ilyet?? Én szerb lázadó vagyok, nem török hazafi...

- Erre majd visszatérünk, ha Ömer Pasa elment... addig fessél csak pirossal... De ne engem! Hanem a polgármestert!

Jól láthatóan itt a lázadások a mindennapi élet részei. Ahogyan Ömer Pasa is gyakran erre járhat, ha a megjelenése elegendőnek bizonyult. Hiszen aki éppen nem a polgármestert festegeti, az mélyen hajbókol, meg jó egészséget, hosszú életet kíván a kapitányotoknak.

Hasonló történt a második faluban is. Azzal a különbséggel, hogy ott a polgármestert nem festegették, hanem madárnak akarták beöltöztetni, hogy aztán egy kellemes szakadékbba kellemesen belökjék. Persze az nézőpont kérdése, hogy ez kinek lett volna kellemes. Amikor Ömer Pasa tapintatosan rákérdezett, mi folyik itt, azt a választ kapta, hogy a következő nemzeti (természetesen török) ünnepre készülnek. És azt próbálgatják, hogy melyik állat felelne meg a legjobban. Most éppen az éles szemű sasnál járnak. De már próbálták a félelmetes tigrist, a felséges oroszlánt, a szélvész gepárdot (de a polgármester nem futott elég jól), meg a huncut kukacot is. Sajnos egyik sem vált be. Talán a krokodil lesz a megfelelő...majd azt is ki kell próbálni..

Amikor rákérdezel erre, Ömer Pasa elmondja, hogy minden tavasszal ez megy.

Próbálkoznak, hátha sikerült... De egyszer a múltban a törökök nagyon kegyetlenül elbántak velük. Azóta elég, ha megjelenik néhány katona a szultán jelzéseivel, és máris mindenki a legnacionalistább török lesz.

- Na jó. De éppen hogy csak átmegyünk a falvakon.. Mi biztosítja, hogy másnap nem fogják ott folytatni, ahol abbahagyták, amikor megjelentünk?

- Tudják ők jól, hogy vissza fogunk jönni. Csak nem tudják, hogy mikor... Talán éppen holnap. Talán egy hónap múlva. Talán fél év múlva. Nem tudják.. Ez bizonytalanságban tartja őket... És úgy tudják, hogy csak ez az 1 út vezet vissza Isztambulban. Mi természetesen egy másik, hosszabb kerülő úton fogunk menni. Így akár két év is eltelhet, mire észreveszik a távozásunkat. Akkor aztán megint felbátorodnak. Mi pedig megint erre járunk. És csináljuk ezt mindaddig, amíg ki nem tör egy tisztességes háború...

- Nem unalmas ez?

- Ó! Dehogy is! Majd meglátod, ahogy közelebb érünk a Dunához, ott milyen jó borokat készítenek!

Még két falun mentek keresztül, és már éppen egy fél napra vagytok egy komolyabb várostól, amikor az út mellől kiáltást hallotok. Törökül hangzik, így ti nem értetek belőle egy szót sem. De Ömer Pasa még az illetőt is felismeri. Ő a város polgármestere. Őt jó szokás

szerint a patakba szokták bedobni a lázadók. Itt lassú a víz, de a városban elég gyors ahhoz még egy ilyen nagytestű embert is magával vigyen. Szerencsére a lázadás idejére már eléggé felmelegszik a patak ahhoz, hogy különösebb megfázás nélkül meg lehessen úszni ezt az eseményt.

Viszont úgy tűnik, hogy az idén megmakolcsta magát a nép. Most nem lesz olyan könnyű lenyugtatni őket. Nem lesz elég, hogy a hadsereg fel-alá masírozik egy-két napig. Valamit ki kell találni, különben vér fog folyni...

Ömer Pasa ezen jól láthatóan elgondolkodik... Rövid számolás után három fős csapatokat készít, amelyeket rövid instrukcióval lát el. A feladat roppant kényelmes: minden csapat más-más faluba telepszik le a következő két napra. Ott nem kell mást csinálni, csak jó feltűnően beköltözni a kocsmába, és lehetőleg üresre kell inni a kocsmát. Még a lóitató is csontszáraz legyen! Ezután, tehát 2 nap múlva, gyülekező a város kocsmájában. Feltűnően, de útközben ne álljon meg senki. Ne nézzen senki se jobbra, se balra. Csak menjetek be a kocsmába, és üljetek le. Majd igyatok. Jó sokat! Végül is, ezért van magyarokkal feltöltve ez a sereg...

Te a 38-as számú csapatban kaptál helyett. Természetesen nincs ennyi csoport, csak éppen 37-nél kezdődik a számozás. Viszont nem árt, ha ezt minél több helyen hangoztatjátok, hogy úgy tűnjön, egy egészen komoly sereg jár itt. Nem pedig csak 41 ember...

Hármasban mindjárt el is indultok, és hamarosan elértitek azt a falvat, amit Ömer Pasa megadott nektek. Tekintve, hogy az Oszmán Birodalom európai oldalán vagytok, ami bővelkedik a keresztényekben, a kocsmáknak elég feltűnő. Nem szükséges egy perc sem, hogy az ember megtalálja: ott van mindjárt a templom mellett.

Olyan gyorsan odaértek, hogy hajszal híján majdnem a lovakkal együtt tértetek be az ivókba. Csak az utolsó pillanatban jut eszetekbe, hogy le kellene szállni róla.. bár jobban belegondolva, talán a hatásaitok is örülnének a másfajta frissítőnek...

Három magyar tér be a bórozóba, és nem is kell sokat várni, mire újra kijönnek. A készlet pillanatok alatt elfogyott. Alig ültetek le, de a pince már ki is ürült. Ebben sokat segített Géza (új nevén Ali), aki minden tekintetben nagy ivó.

Rövid tanácskozás után úgy döntötök, hogy ezt a feladatot túl gyorsan teljesítettétek. Pedig még van 2 napotok. Így inkább körbenéztek a környéken, hátha találtok még néhány falut.

Mire visszatértetek a városba, már 14 falu boros készletét sikerült eltüntetnetek. De mint a társaitoktól megtudjátok, nem csak ti jártatok így. Most már teljesen biztosak vagytok, hogy a megyében nem maradt bor máshol, csak itt a városban. De amíg Ömer Pasára várakoztok, ez a helyzet is megváltozik. Főleg így, hogy lassan mind a 40-en összegyűltetek.

Mire a vezérek is megérkeznek, híre megy, hogy sehol a környéken nem maradt egy csepp sem az értékes nedűből. Ami nem mellékesen a környék egyik legfontosabb kereskedelmi terméke. Volt...

Ömer Pasa pedig ezt használja tárgyalási alapnak. Jól láthatóan a városlakók igencsak megdöbbennek a történeten. Sokkal jobban megijedtek, mintha simán felgyújtották volna az országot. Úgyhogy most ígérgetnek mindent, csak magyar huszárok ne jöjjenek a közelükbe többet. Becs szóra, meg írásba is adják, hogy soha többet nem láznak fel.

Most, hogy ezt így lerendeztették, visszatérhetnek Isztambulba, ahol a felmentő sereg talán már végzett a kávézással, és talán már az első 5 km-et is megtette. Természetesen nem ugyan azon az úton mentek, amelyiken jöttök, hogy a falusiak megmaradjanak abban a hitben, hogy a katonák nem mentek még el. Veszélyes, kacskaringós hegyi ösvényeken juttok vissza a török fővárosba.

Itt néhány nap pihenés után egy titkos követ keres meg téged (és mint később megtudod, a többi magyar emigrációs társadat is). Ő elmondja, hogy Kossuth eljutott Amerikába, ahol támogatást talált. Hatalmas felkelés készül, ami egész Európát megremegteti. Az olaszok fogják kezdeni, és amikor Bécs figyelme feléjük fordul, akkor a törökországi magyar katonák megindulnak, hogy felszabadítsák Magyarországot. De nem lesznek egyedül, mert az otthoniak már vágni fognak titeket. Erdélyen keresztül fegyvereket fognak becsempészni. Így az egész olyan gyorsan fog történni, hogy az osztrákok pislantani sem fognak tudni, máris elvesztették a háborút.

Nem kell félni, hogy ezúttal is beavatkoznak az oroszok, mert őket meg a svédek fogják lefoglalni. Mint elmondta a titkos követ, egész Európa benne lesz az eseményekben. Ezúttal sikerülni fog. Ezúttal minden jól lesz megszervezve. Neked csak várnod kell a jelet.

Te tehát várod a jelet. És várod, és várod. Néha Ömer Pasával elmentek egy kicsit a szerbekhez, hogy emlékeztessétek őket, még mindig az Oszmán Birodalomhoz tartoznak. De ezen kívül más nem történik. A megbeszéltek jel sem érkezik. Hiába tisztítod ki a kokárdát minden este, a várva várt esemény csak nem akar megérkezni.

Egészen 1853-ig vársz, amikor megérkezik a hír, a szultán hadat üzent Oroszországnak!

0

* természetesen akkoriban még polgármesternek hívták az illetőt. Hanem rangtól függően lehetett mufti, pasa, muhtár, stb... csak a jobb érthetőség kedvéért használtuk a polgármester szót.

2017-03-30

Itt vagy tehát a Mississippi fedélzetén, mely Kossuthot, téged, és még néhány magyar emigráns társadat Amerikába viszit. A jelek szerint ott kaptok elég segítséget, amiből újra be lehet majd indítani a Szabadságharcot.

De nem minden törökországi magyar van ezen a hajón azok közül, akik Kossuthtal tartottak. Az egykori kormányzó nem menekül az Oszmán Birodalomból, hanem csak megy tovább, hogy építse a tervet. Azt a tervet, melynek részei az Isztambulban maradt magyarok is. Kossuth adott nekik feladatot, amit önként vállaltak. Ezek közül egyik-másik igencsak veszélyes, mert vissza kell lopakodni Magyarországra, hogy ott is épüljön az ellenállás.

Az egyik esti beszélgetésből megtudod, hogy nagyon-nagyon komoly tervek készülnek. Eddig csak arról volt szó, hogy Magyarország elszakad a Habsburg Birodalomtól. Most viszont úgy tűnik, hogy egy egész Európát megrázó elképzelése van Kossuthnak, ami a teljes birodalom összeomlásával végződne. De kapnának az oroszok is belőle rendesen.

De még sok a kérdés, sok a megoldandó feladat. A terv egyelőre inkább csak egy vázlat.

Ahogy haladtok a gőzössel, néhány nap múlva megálltok, Málta partjainál. Itt néhány társad kiszáll, hogy Kossuth tervein kezdjenek el dolgozni. Az elképzelés szerint itt lesz a hadi raktár, mert innen minden part könnyen elérhető. Persze ehhez majd hajó is kell. Lehetőleg hadihajó.

Hmmm... te, aki Pákozdi mezején csatáztál, gondoltál-e arra, hogy a végén még csatahajók is részt vesznek a háborúban?

Innen az utatok zavartalanul folytatódik tovább egészen Gibraltárig. Itt ugyanis Kossuth megkéri a kapitányt, hogy Amerika előtt még Anglia felé kerüljenek egyet. De a kapitány nagy sajnálkozások közepette közli, hogy ő bizony katona, és bizony olyan parancsot teljesít, ami nem szeghet meg. Az ő feladata, hogy a hajó, és rajta az utasok Amerikába érkezenek meg. De legalább a hajó mindenképpen. Az már nem az ő feladata, hogy az utasok minden mozgását figyelemmel kíséresse, hiszen barátokat, nem pedig ellenséget szállít. Így ha az utasok egy óvatlan pillanatban átszállnának egy másik hajóra, akkor az nem az ő hiába lenne. Annál is inkább, mert amikor Gibraltáron halad át, akkor nagyon kell a hajó irányítására figyelnie... és ezen a ponton Kossuthra kacsint.

Ő pedig bólint, hogy érti. Majd az éj leple alatt egy másik hajóra szálltok át, ami micsoda véletlen!, pont elég közel van ahhoz, hogy csónakkal néhány evezőcsapás után el lehessen érni...

Amikor az új gőzössel 8 nap múlva megérkeztek Londonba, hatalmas tömeg fogad titeket.

Diadalmenetben visznek körbe titeket a városon, este pedig fényűző vacsorával fogadnak. Nos igen... ez azért egy kicsivel jobb, mint amit a szultántól kaptatok Törökországban. Itt találkoztok a többi magyar emigránssal is. Nemcsak azokkal, akik még veletek voltok az Oszmán Birodalomban, hanem azokkal is, akik már egyenesen Londonba menekültek. De még Párizsból is érkeztek néhányan*.

Ez az este még a bájcsevegésről szól. De másnap már komoly tervezés veszi kezdetét. Kossuth jelzi, hogy sok időt nem maradhat Angliában, mert akkor valószínű, hogy az amerikaiak megsértődnek. Mégis csak ők küldték a hajót...

A tervezés tényleg lenyűgöz téged. Büszkén elmondhatod, hogy Magyarország legnagyobb koponyáival ültél együtt. Azt persze már nem mondhatod büszkén, hogy egy szóval is segíteni tudtad volna ezt az óriási, összetett, de mégis nagyszerű tervet. De talán jobb is... Így csak némán (időnként tátott szájjal) figyeled a beszélgetést.

A terv nagyjából a következő lenne. Már amennyire sikerült megértened:

Egész Európában sokan nyögnek a Habsburg elnyomás alatt.

E mellett sokak szemében a Habsburgok ideje lejárt. Így itt az idő, hogy ti véget vessetek nekik.

Ehhez egy lázadást indítanátok Itáliában, mely ekkor igencsak darabokban volt. Az északi részen pedig ott vannak a Habsburgok.

Ez felrázná a spanyolokat is, akik után a franciák is fegyvert ragadnának.

E közben a németek is sok kis államra vannak széttörve évszázadok óta. Közülük sokan szívesen látnák a Habsburgok bukását. De nem mindenki...

Az oroszokat pedig két irányból lehetne sakkban tartani: a svédekkel és a törökökkel. Ez utóbbit nem is lesz nehéz rávenni egy támadásra. De az évszázados ellentétek miatt az oroszok akár már holnap kirobbanhatnak egy háborút. Bem Apó ott van a közelben, ő biztosan örülnek egy ilyennek...

Míndez alatt néhány ügynök Magyarországra utazik titokban, és ott felkészíti az országot a lázadásra.

Ehhez Erdélyben vannak a sócsempészek, akiket mindenki ismer. Ők százasaival járnak át a határon, és visznek mindent, még az ajtókilincset is. Ők bizonyára könnyedén be tudnának juttatni ezt-azt az országba. Persze a fegyveres erő majd kívülről érkezik.

Ehhez ott vannak a magyar katonák Törökországban (talán 800 fő, és ők már megjárták a háborút, nem újoncok).

Az osztrák katonák között, így Itáliában is, jelentős létszámban vannak a magyarok. Őket is meg kell szólítani, de titokban persze...

A fegyvereket és minden mást Málta szigetén készítenék elő. Ehhez Kossuth már otthagytott néhány magyart, akik addig is borültetvényekkel ütnék ez az időt. Nem mellékesen az némi bevételt is termelne.

Ez tényleg így néz ki. Bár lehet, hogy néhány részlet kimaradt belőle, mert már ez is

hihetetlennek tűnik. Itt, az asztal mellett a többiek összeraktak egy komplett európai háborút. És nem az a legijesztőbb, hogy komolyan is gondolják, hanem hogy tényleg úgy néz ki, hogy meg is valósítható!

A terv lázadás része minden jel szerint nem akadály. Ehhez néhány ügynök bőven elegendő. Több magyar is önként jelentkezik a feladatra. Kossuth kiosztja őket, hogy ki menjen Itáliába, a németekhez, Magyarországra, meg a török határra.

De a lázadás nem ér semmit, ha nincsenek fegyverek. Hiszen ez történt Magyarországon is! Katonából és lelkesedésből nem volt hiány, csak fegyverből. Ehhez viszont pénz kell. Meg még más részletekhez is. Ilyen pl. a máltai központ.

Sok pénz kell. Nagyon-nagyon sok.

Az angliai magyarok elmondják, hogy itt nekik vannak kisebb-nagyobb bevételeik. Hiszen azért jöttek ide a Szabadságharc bukása után, mert gyárakban, üzemekben vannak részvényeik. Ezzel tudnak segíteni, de nem túl sokat. Jobb lenne a fegyvereket inkább legyártani. Ebben tudnak is segíteni. Van is egy erre alkalmas gyár London közelében.

Nem marad más hátra, mint a pénz megszerzése. Ehhez pedig a legjobb hely Amerika. Kossuth úgylis oda szándékozott menni, mert úgy értesült, hogy ott már a kezdetektől fogva támogatták a Szabadságharcot. Csak mire összeszedtek volna valami segítséget, addigra elbukott minden Világosnál. Ideje hát megnézni, újra tűzbe lehet-e őket hozni!.

Így a hosszú, és részletes megbeszélések után Kossuth, és néhány követője (közte te is, bár nem tudod, miben segíthetsz neki a reggeli elkészítésén kívül) 1 hónapnyi tartózkodás után hajóra száll, hogy átmenjen Amerikába.

Amikor megérkeztek az Óceán túloldalára még a londoninál is hatalmasabb ünnepségek vár titeket. Hiszen Amerika pont azokat az elveket vallja, amiért a magyarok a vérüket áldozták. Az emberek már mindjárt a kikötőben tömegével biztosítanak titeket, hogy minden segítséget megadnak. Kossuth mondja meg, mire van szüksége, és ők annak a dupláját megadják! 100 dollár kell? Mindjárt adnak 200-at!

Csak hogy Kossuth nagyon nem akarta, ha az emberek adakoznak neki. Talán mert így koldusnak érezte magát, talán mert akkor lekötelezett lesz. Ezt sose tudta meg. Így ő semmilyen adományt nem fogadott el. Ragaszkodott, hogy csak kölcsönt vesz. És minden segítséget vissza fog adni.

Ezt azzal ígérte, hogyha Magyarország felszabadul, akkor bőven lesz az országnak bevétele. Hiszen minden, amit most az osztrákok elvesznek, sokkal több, mint ami egy felszabadító háborúhoz szükséges. Ráadásul a szabad nép jobban dolgozik, mint a rabszolga. Így egészen biztos hogy pl. a bányák sokkal többet fognak termelni.

E mellett Magyarországnak nincs még adóssága (hogy is lenne, hiszen még országa sincs). Így mindenki nyugodt lehet, hogy a befizetett pénzét biztosan vissza is kapja. Sőt! Kossuth egy olyan konstrukciót is kitalált, ami szerint a Szabadságharc egy befektetés. Aki neki pénzt ad, az többet kap vissza.

Hogy mindez könnyebben menjen, és papír is legyen róla, kitalálta a Kossuth bankót. Olyan volt ez, mint a pénzt. Hasonlóan voltak belőle kis és nagy címletek is. A legnagyobbakat pedig maga Kossuth írta alá személyesen, hogy ezzel is hitelesebb legyen az egész.

Természetesen mindez hosszú időn keresztül zajlott le. Először még a pompás fogadások, ebédek, beszélgetések. Majd tervezgetések, felszólalások, még több beszélgetések. Mindez angolul, és te egy kukkot sem értettél belőle. Szerencsére néha német csoporttal is találkozhatok, akikkel már te is tudtál beszélgetni. Leginkább a csata véres jelenetivel borzoltad az embereket. Minden jel szerint ez bevált, mert ilyenkor még inkább akartak segíteni. A kis sikernek köszönhetően te is úgy érezted, hogy nemcsak ballasztként vagy Kossuth mellett, hanem tényleg valami hasznosat tud tenni.

Jártátok az államokat, egyiket a másik után. Ahol csak megálltatok, magyarokat segítő egyesületek jöttek létre. És érkeztek az ígéretetek is.

Egyik politikus egy egész csatahajót is felajánlott. Állítólag rabszolga-szállító volt régebben, de ilyenre már nincs szükség. Így szívesen odaadják Kossuthnak. Ez jó szimbólum. És Máltán is jól jönne. Már csak annyi kell, hogy a politikus pártja nyerje a következő választást. Hát ja.. mindenkinek vannak álmai...

Máshonnan 40.000 fegyvert kaptatok volna nagyon jutányos áron. Igaz, régiiek, mert még elől töltősek voltak. De át lehet alakítani modern hátultöltősre. Sajnos az se lenne ingyen.

Ezt nem tudtátok megvenni végül, mert bár kezdetben nagy volt a lelkesedés, az idő haladtával ez gyorsan zuhant. És messze nem sikerült elegendő támogatást összeszednetek.

Persze mindenki ígérte, hogy lesz segítség bőven! Csak lássák azt a háborút kitörni!

Igen ám, de pénz nélkül nem lett fegyver. Fegyver nélkül pedig nincs felkelés. Felkelés nélkül nincs háború. Háború nélkül pedig nincs pénz. Áj-áj...ördögi kör...

Ráadásul az idő is ellenetek dolgozott. Mert nemcsak a magyarországi ügynökök dolgoztak, hanem az osztrákok is. A várakozást nem lehetett sokáig húzni.

Egy idő múlva arról kezdtetek híreket kapni, hogy elkezdődtek a letartóztatások. Ügynököt még nem kaptak el, de Kossuth nővéreit már letartóztatták. És bár később elengedték őket, továbbra is megfigyelték őket. Ahogyan bizonyára sokan másokat is.

Lépni kellett volna minden szempontból. Nagyon sürgősen. De még mindig nem voltak meg a minimális feltétele sem a kezdő lépésnek.

És a dolgok az idő múlásával csak nem akadnak javulni. Inkább romlanak. Máltáról pl. kiderül, hogy nem lehet támaszpont. Mert bár az angolok becsülik Kossuthot, szerintük a Habsburgok eltüntetése túlságosan felborítaná Európa térképét, és vérbe borulna minden. Nem akarjátok megmondani nekik, hogy ti már azelőtt vérfürdőt terveztek, hogy a Habsburgokig eljutnátok...

Minden esetre az angolok nem nézik jó szemmel a készülődést. Málta pedig nagyon szem előtt van. Úgyhogy más helyeket kell keresni.

Kossuth mindenkivel levelezik. A török szultántól is engedélyt kér a központi tábor létrehozásához. Nála azzal érvel, hogy szoros amerikai-török barátság lehet belőle. Az amerikaik pedig nemcsak a kereskedelemben, hanem a fekete-tengeri orosz hajók elsüllyesztésében is nagy segítség lenne.

Egy másik terv szerint pedig valamelyik közép-amerikai szigetországban (mondták a nevét, de oly nehéz követni mindent, hogy elfelejtetted) kötnének szerződést a telepésekkel. Az idehozott magyarok védelmet nyújtanának a kalózok ellen, cserébe megépíthetnék a központot. A várakozási idő alatt a bennszülötteket is ki lehetne képezni egy hadtestnek.

Most így belegondolva, hogy milyen nagy léptékű tervről is van szó... hát... forog veled a világ.

Sajnos az idő múlása a magyar ügynökökkel is kifog. Itt is gyorsan fogy a kezdeti lelkesedés. Ahogy telnek-múlnak a hónapok, és még mindig nincs semmi biztató jel a fegyverekről, úgy veszítik el a kedvüket egyesek. Volt olyan, aki inkább elitta a szervezésre kapott pénzt.

Közben a magyar-török határt is megerősítették az osztrákok. Így a sócsempészek sem járnak ki-be olyan könnyedén, mint régen. Az így lezárt határ után erdélyi ügynök pedig nem bírta tovább, és elindította a felkelés. De mivel nem érkezett meg a támogatás, nagyon hamar leverték a császáriak.

Lassan-lassan eljuttok arra a pontra, ami utána nagyszabású tervet el kell kezdeni foltozni. Az adakozás pedig szinte teljesen megáll. Mindenki valami eredményt vár. Ezt pedig csak nem sikerül felmutatni... Még mindig nem léptetek.

Végül eljön 1853 is, amikor másvalaki teszi meg a lépést: Az oroszok összevesztek a törökökkel. Eddig jó. A törököket az angolok és a franciák is fegyverrel, katonákkal segíti. Ez is jó. A régióban kitört a háború! Ez meg még jobb!

0

* Az emigránsok legnagyobb része Törökországba került. Azért, mert az volt kézközben. De ide legtöbben vagy azért jöttek, mert nem volt hova menniük, vagy mert Kossuthot követték. Számtalan magyarnak (főleg a nemeseknek, tiszteknek) azonban külföldön kapcsolatai, érdekeltségei, részvénye vagy rokonai voltak. Ők oda mentek.

Akik Kossuth mellett maradtak, azok sem voltak egységesek. A kezdeti időkből még nagy volt a lelkesedés. De mivel a Szabadságharc csak nem akart folytatódni, a nézetkülönbségek egyre erősödtek. Így a csapat egyre jobban darabolódott. Európa különböző pontjára más-más magyar csoportok jöttek létre, akik másképpen képzelték el a jövőt.

2017-03-31

Most már több éve itt vagytok Isztambulban. Ti négyen vagytok, ami így belegondolva, nem olyan rossz. Sokkal jobb, mintha egyedül lennél.

Aztán eszedbe jut, hogy a Józsi rettenetesen horkol. Úgy, hogy még napközben is zúg a füled tőle. Pedig nem is ugyan abban a kerületben laktok! Ilyenkor azért elgondolkozol, hogy vajon milyen lett volna, ha egyedül kellene szembe nézned minden nehézséggel...

Telnek-múlnak a napok. De még az ünnepek is olyanok, hogy jönnek és mennek. Úgy minden komolyabb esemény nélkül.

Vagyis hát... az már nem számít komoly eseménynek, amikor ünnepi keretek között véletlenül felgyújtjátok valamelyik kikötői raktárat..ahogy az sem amikor a kocsma teljes közönségét a rendőrségnek kell összeszednie. De legalább még egyszer sem sikerült bebizonyítani, hogy a verekedés miattatok kezdődött...

Most viszont már bőségesen benne vagytok a tavaszban. Sőt! Lassan már annak is vége. És éppen megint arra készültök, hogy az egyik szórakozóhelyen megmutassátok, miből is áll a szórakozás. De az utolsó pillanatban valaki megszólít titeket. Egy elég nagy darab ember, hogy az ember felfigyeljen rá. Meg ahhoz is elég nagy darab, hogy az embert meg is egye..

- Ti ugye magyarok vagytok?

- Hát igen... ez ennyire látszik?

- Ne itt rendeztetek műsort! Ott van négy utcányira a Magyar Egylet. Ott minden este verekedés van, és már a rendőrök is megszokták.

- Micsodaaaaa??? Magyar Egylet???

A hír hallatára mind a négyen lemerevedtek. Béla kezéből még a szék is kiesik. Micsodaaa?? Alig pár utcára egy egész egylet áll magyarokból?? És ti erről még nem is hallottatok? Ezt muszáj megnézni!

Olyan gyorsan mentek ki a helységből, hogy még az ajtót is elfelejtitek kinyitni. De úgy látszik, mindenki annyira örül a távozásotoknak, hogy nem kár cserébe az ajtóért..

Annyira izgatottak vagytok, hogy az egyébként roppant meredek emelkedőn pillanatok alatt feljuttok. És pár perc múlva már ott is álltok a Magyar Egylet háza előtt. Könnyű felismeri, mert egy hatalmas magyar zászló van elhelyezve az ajtóban.

Nem mellékesen meg ez az egyetlen ház a környéken, amelyiknek kitört ablaka van. Jobban megnézve, inkább kitört ablakai vannak lesz a helyes kifejezés. Józsi megpróbálja őket összeszámolni, de tíz után mindig összezavarodik, hiszen csak 10 ujjja van. Más esetben ilyenkor összedugjátok a kezeiteket, és akkor eljut 40-ig is. De most ez nem érdekel titeket. Inkább gyorsan bementek.

Odabent egy üres báltermet találtok, egy emberrel. Amikor beléptek, mindjárt felétek fordul (elég nagy hanggal érzettetek), majd jó estét kíván nektek. Magyarul.

Hát ez hihetetlen! Oly hosszú időn keresztül csak egymástól hallottatok magyar beszédet. Erre most találtok még valakit! Sőt! Bizonyára nem sokára még többen lesznek olyanok, akik Magyarföldről valók.

Ennek örömeire elkezdtek és ugrálni. Béla a nagy lelkesedésben majdnem leveri a csillárt. Mire az új barátotoktól kaptok egy figyelmeztetést. A csillárt majd este 12-kor, a tánc után távolítják el, hogy legyen elég hely a verekedőknek (és persze, hogy csökkentsék a költségeket). Addig lehetőleg tessék békén hagyni! Mivel még újak vagytok, úgy érzitek, talán tényleg nem a csillárral kellene kezdeni. Bár más dolog egyelőre nincsen.

Mint megtudjátok, azok a más dolgok majd később érkeznek. Tegnap az úri közönség a szokottnál lelkesebb volt, így több asztalt és széket is meg kell szerelni, vagy újat gyártani.

Ameddig viszont várokotok, addig az ismeretlen magyar bemutatkozik nektek. Így többé már nem ismeretlen. És elmondja a szabályokat is.

A Magyar Egylet nem olyan régen jött létre, csak két hete. Az ötlet az volt, hogy a magyarok ne kóvályogjanak többet egyedül, hanem fogjanak össze (ennél a résznél persze mind az öten jót nevettek). Nem mellékesen Kossuthnak is valami összejött a távolban. Ő értesítette az ittmaradt embereit, hogy készüljenek. Mert ha majd jelezni fog, akkor megkezdődik a támadás Magyarország felszabadítására.

Tehát itt nemcsak italozgatás, táncolgatás meg barátságos verekedések zajlanak, hanem komoly tervezgetések. Legalábbis a jövőben mindenképpen, mert ugye még csak most indult az Egyesület.

Addig is ugyebár itt vannak a magyarok. És ugyebár mindenféle érkezett Törökországba. És ugyebár van, akinek sikerült beilleszkednie, és ugyebár van, akinek nem. És ez ugyebár azt jelenti, hogy van, akinek jobban megy, és több pénze van. És ugyebár van, akinek nem megy, és kevesebb pénze van. - ennél a résznél már minden ugyebár-ra egyszerre bölintotok mind a négyen, és mint a jólnevelt visszhang, ti is mondjátok, hogy ugyebár. - És ugyebár testvéri kötelesség, hogy azok, akiknek jól megy, segítsék azokat, akinek nem megy jól. Ugyebár. Erre gondoljatok úgy, mint az Egyesület tagsági díja.

Ennél a pontnál olyan mindentudóan-kérdően rátok néz, hogy ugyebár nincs-e nálatok némi apró. De azt se bánná, ha néhány nagyobb címlet is előkerülne.

Miközben nagyot pislogtok, meg ugyebároztok, Józsi hirtelen a homlokához csap!
- Ó, hát ez micsoda ötlet! Micsoda remek ötlet! Már éppen szomorkodtam, hogy a hétvégén a

csizmámat is el kell majd adnom a kardom után, hogy ki tudjam fizetni a lakásomat. De milyen jó, hogy van egy ilyen egyesület! Hú de megnyugodtam most! Mennyit tudsz adni?? Azt est folyamán később még átbeszélitek, hogy talán mégsem kellett volna azt a százast elkunyerálni. Végül is, ti nem álltok rosszul, és esetleg valakinek tényleg szüksége lenne rá...

Ahogy sötétedig, úgy érkeznek a magyarok folyamatosan. Többel is kellemesen társalogtok. Néhány régen látott harcos társsal is összefuttok. Tényleg jó ez a hely! Átbeszélitek, kivel mi történt. Visszaemlékeztek a harcok izgalmas, vicces és szomorú részeire. Egy ilyenre nagyon szükségetek volt már.

Miközben így beszélgettek, halljátok, hogy valaki egy másik valakivel kiabál.

- Hát ott meg mi történik?

- Jah, az csak a hivatalos megnyitó. Az a két csoport minden este összeveszik. Egyik szerint Görgei Artúr áruló. A másik szerint pedig nemzeti hős. Ezen minden este összehalálnak. De nem csak ők szoktak. Ott a bal sarokban van a Széchényi-társaság. Ők a jobb oldali Kossuth-társasággal szoktak veszekedni. Bár hogy miért, azt senki se érti. Talán még ők sem. De vannak itt Deákosok meg Klappkások is. Így mindig van valaki, aki talál okot a mulatságra..

És tényleg! Még alig telt el 8 óra, ketten már egymást is ütök. Pedig az asztalok még csak most kezdenek megérkezni. Igazán várhattak volna még....

Aztán eljön az este 9 óra is. Hivatalosan ekkor kezdődik a tánc. De mivel egyelőre senkinek sem sikerült nőt is szerezni, így megmaradtok a katonadalok éneklésébe. Ebből pedig megint egy kisebb verekedés lesz, bár az okára nem sikerül rájönnötök. Inkább maradtok annál, hogy a régi társaitokkal beszélgetsetek. Ebbe annyira belemerültök, hogy észre sem veszitek, de már reggel lesz.

Az Egyletből mindannyian jókedvűen tértek haza, és megállapodtok, hogy ezek után mindig eljártok. És ezt a fogadalmat meg is tartjátok.

Tellnek-múlnak a hónapok. Ti pedig egyre inkább otthon érzitek magatokat az Egyletben. Nemcsak a verekedésben veszitek ki a részeteket, de az anyagiak befizetésében is. Mert azért végeredményben rendes emberek vagytok ki. Na jó, a Józsi talán nem...annyira... Bár ha mosolyog, akkor...akkor inkább jobb futni...

Viszont nemcsak egymás segítése, és a szórakozás a cél. Most már ti is becsatlakoztatok a hírfolyamba, és ezzel ti is részesei lettetek a nagy tervnek, amivel felszabadíthatjátok Magyarországot. Hiszen egyikőtök sem akar az idők végezetéig kertész maradni. Jó lenne hazamenni... Béla, aki eredetileg hentes volt, kifejezetten hiányolja a malacokat!

Kossuth komoly feladatokat szánt az itteni magyaroknak. Hiszen mindjárt itt vagytok a határ közelében. Sőt! Ti vagytok legközelebb Magyarországhoz.

Ez pedig mindjárt az is jelenti, hogy aktív szerepet játszhattok a csempészetben.

Kossuth tervének egyik része az, hogy fellázítja az olaszokat. Amikor a Habsburgok rájuk figyelnek, akkor a törökországi magyarok gyors ütemben megszállják az országot. De az otthon maradt magyarok sem fognak ölbetett kézzel várakozni! A török-magyar határon rengeteg fegyvert kellene átcsempészni. Ebben pedig az erdélyi sócsempészek nyújtanak nagy segítséget. Ők úgy járnak-kellnek, mintha csak nyitott határ lenne. Nem olyan rég, még egy gőzmozdonyt is átvittek! Igaz, darabokban, de akkor is! Ahhoz, hogy ők tudjanak működni, szükség van a törökországi magyarokra is.

Ezen kívül kívül a szultánt is puhitgatni kell, hogy ő is segítse az ügye. Erre a feladatra már megvan az ember, aki minden nap a palotában dolgozik.

És természetesen, mivel katonák vagytok mind, rátok is szükség lesz a háború kirobbanása után. Jó lenne, ha addig nem puhulnátok el. De erre szerencsére nincs is lehetőség, hiszen az állandó verekedések biztosítják a gyakorlatokat.

A csempészetben ti is részt vesztek. Ez nem tűnik nagy dolognak, mert csak mindenféle dolgokat kell a határhoz elvinni, vagy onnan elhozni. De persze tudjátok, hogy attól még fontos szerepe van a felkelésben.

Egy ilyen alkalommal magyar huszárokba botlottok (vicces, mindet úgy hívják, hogy Ali), akiknek a vezére valami Ömer Pasa. Hamar meggyőztétek őket, hogy Kossuth küldetését teljesítitek. Onnantól fogva pedig még könnyebb lett a dolgotok.

Nagyon lelkesek vagytok ebben. De nemcsak ti. Az egész Egylet kiveszi a szerepét az előkészületekben. Valakinek még a lengyel emigránsokkal is sikerült kapcsolatba lépnie. Ők is készen állnak, ha lenne valami.

Nos igen... ez a valami kezd elakadni. Úgy hírlik, hogy Kossuthnak nem megy jól a pénzgyűjtés az Óceán másik oldalán. Így egyenlőre nincsenek fegyverek. Annélkül pedig nem indulhat meg a felkelés.

Ráadásul egyik pillanatról a másikra az erdélyi sócsempészek is eltűntek. Hiába mentetek a határra és vártatok 2 hetet (kockáztatva, hogy közben elveszítitek az állásokat), nem jöttek. Egyes hírek szerint az osztrákok beszigorítottak. Sokkal keményebben őrzik a határt, mint előtte. Ráadásul rengeteg embert letartóztattak. Még Kossuth nővéreit is! Csak remélték, hogy a sócsempészek nem valamelyik börtönben sínylődnek. Jó fejek voltak, és mindig hoztak nektek pálinkát. Ti pedig a török raki-ból adtatok nekik bőségesen.

Később arról kaptok hírt, hogy a határnak pont a túloldalán, ahova ti jártatok, felkelés tört ki. De az osztrákok hamar leverték.

Ajaj, hogy lesz ebből felkelés? Kossuthtól érkezett a hír, amiben egy időre parkoló pályára állította a törökországi magyarokat. Megpróbál valamit kitalálni, talán más oldalról. Persze, ha helyzet lesz, akkor számít rátok is.

Na jó, addig is maradnak az esti bulik, táncok (még mindig nincsenek lányok) és a verekedések. Így telik el az év, és érkezik meg a Karácsony. Amin természetesen különleges hangulatban telik. Még karácsonyfa is van. Majd egy kisebb vita támad arról, hogy ki öltözzön be rénszarvasnak. De mivel mindenki csak Mikulás akar lenni, így egy nagyobb verekedés alakul ki. Eredményeképpen úgy-ahogy összejön az, hogy mindenki Mikulás, hiszen mindenkinek vörös a feje. Csak a szakállak nem állnak jól így, megtépve...

Lassacskán eltelik a következő év is, miközben továbbra sem történik semmi. Továbbra is várjátok Kossuth utasításait, amelyek egyre ritkábban érkeznek. Így továbbra is maradnak az esti szórakozások. A Görgei tábor és ellentábor továbbra is minden alkalommal összehalhézik. A Széchényi-Kossuth vita is elő-elő kerül időnként, de továbbra sem érti senki, hogy pontosan min is vitáznak. És persze továbbra is van tánc, mely lányok hiányába katonadalokká alakul, majd verekedésé. Vajon miért lesz mindig bunyó ez után??

És végül eljön 1852 karácsonya is, ahol megismétlődnek az 1851-es események: tömegverekezés a Mikulás ruháért.

Szóval minden a szokásos...

1853 viszont teljesen más év lesz! Még nem tudjátok, hogy ez az az év, amikor az Egylet megszűnik. Hiszen kitör a krími háború, és az sok mindent megváltoztat.

(. De ha gondolod, aktívan, katonaként is részt vehetsz a háborúban.)

2017-04-03

Négyen vagytok itt, Isztambulban. Miközben a nagyvilágban éppen felfordulás készülődik. Vajon érdemes lenne beszállni?

Elmúlik a Karácsony, és elkezdődik az új év is. Ti pedig dolgoztok tovább, és élitek az életetek. Bár a mi célból? kérdésre nem tudnál válaszolni. De azzal nyugtatod magadat, hogy ezzel a kérdéssel már komoly filozófusok is megküzdöttek már, mind eredménytelenül...

Közben viszont egyre érkeznek a hírek, hogy az otthoniak továbbra is reménykednek egy Törökország felől érkező felszabadító seregben. Hát igen.. ez jó lenne. De aki erre alkalmas, az naponta leginkább zsákokat pakol fel és le a hajókra. Aki viszont igazán tesz is valamit az ügy érdekébe, az most vagy Angliában, vagy Amerikában van.

Talán valamiben ti is tudnátok segíteni...csak hogy úgy szét vagytok szóródva, mint egy vödörnyi borsó a hátsó kertben (hmmm... ezen a hasonlaton még dolgoznod kell). De talán mégiscsak lehetne tenni valamit... gondolkozol..

Szerencsére sikerült olyan állást találnod, amiből elegendő bevétel származik egy kényelmes életre. És még marad elég, amit félre tudsz tenni. Elnézve a társaidat, akik egész nap fizikai munkát végeznek egy jóval alacsonyabb fizetésért, úgy érzed, hogy te vagy az egyetlen Isztambulban, aki megteheti a szükséges lépést.

Elhatározod, hogy összeszeded az itteni magyarokat. Indítasz egy magyar klubbot. Vagy magyar szövetséget. Vagy magyar egyletet... a nevekben nem vagy jó, de nem is ez a lényeg.

Ehhez persze kell egy klubhelyiség. Valami, ami nem drága, de azért mégse egy földalatti luk legyen. Aztán a többi majd kitaláljátok együtt.

Így felkerekedsz, és a szabadidődben a várost járod, hogy találj egy megfelelő helyet. Néhány hét múlva már egy közvetítőt is találsz, aki szívest, örömet és persze pénzért segít a keresésben.

Már mindjárt az első nap(!) talál is egy tökéletes épületet. Azért te se most érkezted Isztambulba, és Demir bey mellett megtanultad már, hogy az ilyen dolgok mit is jelentek. Így arra számíatsz, hogy egy istálló lesz...jó esetben...

Pedig nem! Egy takaros kis palotához vezet el téged a közvetítő. Már mint bizonyára takaros volt...olyan... 400-600 évvel ezelőtt. Mostanra inkább tűnik egy halom romnak. Éppen csak összetartja valami...

- Már csak az hiányzik, hogy kidőljön az egyik fal! - mondod ki hangosan a gondolatodat. És

láss csodát! Ebben a pillanatban tényleg kidől az egyik fal! Szerencsére nem az, amelyik előtt előtt álltok.

Hmmmm! - Már csak az hiányzik, hogy legyen egy zsák aranyam! - mondd jó hangosan, és jól érthetően. De úgy tűnik, minden csak csak egyszer működik... Pedig legalább 20 percet ott várakozol, hátha...

De legalább megpróbáltad...

A közvetítőd, akit meglepő módon Alinak hívnak, ténylegesen látja, hogy hát ez az épület nem fog megfelelni a célnak. Sőt! Semmilyen célnak. Még tüzelőnek sem jó, mert ebben még éghető anyag sincs.

Úgyhogy legközelebb (már mindjárt másnap) egy másik helyre vezet téged. Mégpedig egy csodás Boszporusz-parti palotához. Na de még hozzá kicsoda palotához! Ez aztán a látvány! Kristály, velencei tükör, mindenhol arany! És 14 bálterem található benne. Ebből te 12-t fedezel fel, mire Ali elmondja, hogy a hiányzó 2 is megtalálható. Csak hát, mint ahogy a nevébe benne van, meg kell még találni.

Végül is, a 12 darab is elég lesz. Nem a őfényességét akarjátok vendégül látni (bár ha néha ő is átruccanna, nem volna rossz). Úgyhogy megkérdezed az árát Alitól. Ő elmondja, te pedig gyors fejszámolást végzel. Olyan 480 évig kellene még dolgoznod, hogy ki tud fizetni. És közben néhány dolgról is le kellene mondanod. Mint pl. az evésről...

De van egy másik probléma is. Ahogy a szobákat járjátok, egyszer csak egy mérges hangra lesztek figyelmesek. Valaki erősen követelődik, hogy mondjátok meg, mit kerestek itt. Amikor pedig elmondod, hogy a palotát szeretnéd megvenni, akkor igencsak dühbe gurul. Hangos kiabálások közepette elmondja, hogy ő ennek az épületnek a gazdája, és ő nem más, mint a szultán fő-fő-fő tanácsadója. És ő egész biztosan nem akarja a palotáját eladni. Úgyhogy jó lenne, ha még azelőtt eltakarodnátok, mielőtt bedobat titeket a Boszporuszba. Így aztán menekülőre fogjátok.

Annál is inkább, mert talál egy vasvillát, és azzal biztat titeket. De a fene tart vasvillát a lakásában??

Ahogy így nagy iramban mentek kifelé, észreveszed, hogy a kertben 3 magyar gyakorolja az anyanyelvet, miközben a negyedik társukat egy pálmafára próbálják felhajtani. Nagy csodálkozásodban mindjárt meg is feledkezel a mögötted loholó házigazdáról. De szerencsére ő az utóbbi időszakban az evést többre tartotta, mint a testmozgást, így legalább 40 perced van, mire leküzdöd a köztetek lévő 20 m-es távot. Addig kényelmesen tudsz az újonnan talált magyarokkal cseverészni.

Persze azért nem annyira kényelmesen, hogy bársonyfotel, kávé meg vízpipa. Nekik is

dolgozniuk kell, meg előbb-utóbb a házigazda is megérkezik. De annyit azért sikerül megbeszélnetek, hogy munka után a sarki kávézóban találkoztok.

Úgyhogy te ide költözöl be estik. Ali pedig... hát... nem sokon múlt, hogy nem fogadtad meg a házigazda tanácsát, és dobtad be a Boszporuszba...

Naplemente közelében meg is jelenik a 4 magyar. Amikor a felszolgáló meglátja őket, akkor gyorsan hátrébb húzódik. Onnantól kezdve a kávé csak egy hosszú rúdon keresztül dugja oda a vendégeknek.

Természetesen mindannyian ott voltatok a magyar határnál, így mint régi ismerősök üdvözlitek egymást. Majd elmondjátok, kivel mi történt. Ők sokfelé próbálkoztak, és nem is együtt kezdték. De végül ide lyukadtak ki, kertészek lettek. Van még egy ötödik tagjuk, aki szerencsés lett, ő kocsis. Már a háborúban is nagyon értett a lovakhoz. Persze Isztambult nem ismeri, és mindig eltéved, de ez valahogy nem tűnik fel az utasoknak.

Te is elmondod, hogy négyen vagytok. Így már kilenc magyart sikerült összehozni. Elmondod a tervedet is, hogy szeretnél egy magyar klubbot indítani, csak éppen egy jó helyszín kellene találni hozzá...

Szerencsére ők tudnak egy épületet Beyoğlu kerületben. A közelében van egy kórház is, amelyben ráadásul néhány magyar dolgozik.

Persze az épületet helyre kell még pofozni. De szerintük ezen nem érdemes túl sokat dolgozni, mert a mulatozó közönség úgyis hamar lehasználja. És ezzel jelentőségteljesen a pincérre néznek, aki erre ijedten hátrébb ugrik.

Másnap együtt megnézik a házat. És tényleg nem rossz, és tényleg kell vele foglalkozni. De nem tűnik vészesnek. És talán találtok is olyan magyart, aki a háború előtt építész volt.

Ezt az embert is sikerül megtalálnod. Pontosabban a régi társaid akadtak össze vele a kikötőben. Neki még nem sikerült munkát találnia, így nagyon örül a feladatnak. Mint majd később kiderül igencsak el lesz látva munkával, hogy minden egyes magyar találkozó után helyre pofozza a klubbot...

Minden nagyon jól halad. Olyannyira, hogy május 15-én meg is tudjátok tartani az első hivatalos napot. Ráadásul nemcsak ti tízen vesztek rajta részt. Valahogy gyorsan híre ment, hogy a magyaroknak egy gyülekezőhelye készül. Így már a megnyitón több, mint százan vagytok!

Szerencsére az önkéntes adakozás is megindul, így nem fogsz elszegényedni. Hamar megérte mindenki, hogyha jól akarja érezni magát, akkor az a legjobb, ha mindenki hozza is magával a szórakoztató eszközöket. Kivéve a baltát, mert az szigorúan ki van tiltva.

Így pedig hozták is a magyarok az italokat, ételeket, de még a zenét is! Sőt! Valaki talált sakkot is! Egyedül nőt nem sikerült találnia senkinek. Pedig már azért jó lett volna egy hölgy, hogy a nemes urak kicsit visszafogják a nyelvüket, és valamivel választékosabban beszéljenek. Meg talán ritkábban verekednének.

A fő bunyó téma most is ugyan az, mint a határon: Görgei hős, vagy áruló. E mellett Kossuth kapcsán is szoktak pofonokat váltani. Itt valami Kossuth-Széchenyi ellentét van, de ezt valahogy senki sem értette. De indoknak mindenképpen jó volt.

Mindeközben Kossuthról is kaptok híreket. De még milyeneket! A klubhoz (most már neve is van: Magyar Egylet! - jó, ezen még dolgozni kell... nem mennek neked az ilyen dolgok) csatlakozott Kossuth titkos embere is.

Tőle tudjátok, hogy komoly tervezések zajlanak Angliában. Ehhez pedig rátok is szükség van. A felkelés le lett verve, de a lángja nem lett eloltva. Nektek kell életben tartani. Otthon ugyanis várják, hogy Törökország irányából megérkezzen a felmentő sereg. Kossuth is ezen dolgozik. De még elterelésnek egy lázadást indítanának előtte Olaszországban. Nektek addig is fegyvert, és más dolgokat kellene átcsempésznetek az országba.

Ezt nem teljesen nektek kellene csinálnotok. Ott vannak az erdélyi sócsempészek, akik már évszázadok óta hozzák-viszik az árut a határon. Te jól emlékszel rájuk, mert neked is ők segítettek.

Az isztambuli magyaroknak az a fő feladatuk, hogy a Dunáig eljuttassák a forradalomhoz szükséges eszközöket, és embereket. No és hogy álljanak készen a támadáshoz.

Ez utolsót nem nehéz teljesíteni. A Görgei tábor éppen most tart edzést az ellentáborral.

Nem minden magyar talált munkát Isztambulban. Így ők örömmel vállalják a szállítók, és a közvetítő szerepét. Már aki... sajnos nagyon sokan kerültek olyan mély depresszióba, hogy valamilyen tudatmódosítót használnak. És sajnos a klubban ezek is gyorsan terjednek. Ez ellen nem tudsz mit kezdeni. Hiába tiltod őket, a vízpipában, vagy valami másban becsempészik. Ha pedig az nem menne, akkor az utcán köti az üzleteket.

Sokaknak ez lett az egyetlen megélhetési mód. Sokaknak pedig az egyetlen élvezet.

De legalább mások tudnak Kossuthnak segíteni. Így legalább a remény megvan, hogy újra indul a Szabadságharc. Nagyon sokan önzetlenül segítenek neki ebben. Nagyon nagy a kezdeti lelkesedés.

Sajnos viszont hónapok múlva ez is elakad. Mint hírül kapjátok nem nagyon sikerül anyagi támogatást szereznie. Pedig az elengedhetetlenül szükséges lenne a fegyverek vásárlásához.

Fegyver nélkül pedig nincs felkelés. Sem pedig Szabadságharc.

Ajajaj... nagy a bánat...

További rossz hírek is érkeznek Magyarország felől. A határokat nagyon szigorúan őrzik. A sócsempészek beszüntették a tevékenységüket, és elrejtőztek. Vagy talán az osztrákok elfogták őket... ahogyan sok mindenki mást is.

A határ túloldalán az egyik csoport nem tudott tovább várni, és kirobbantotta a felkelést. De mivel erre még nem állt készen senki, az osztrákok egy hét alatt leverték őket.

Még több bánat...

És ahogy telik az idő, úgy lesz mindenki egyre szürkék. És úgy terjed a hasis is egyre jobban.

Közben megérkezik a Karácsony, és az új év is. És továbbra sem történik meg a várva várt felkelés. Sőt! Úgy tűnik, mintha el is felejtődött volna. Az emberek még inkább bánatosak, és elkecseregettek.

Már olyan ötleteken is gondolkodnak, hogy megtámadják az osztrák követséget. Vagy bármit, ami német. Legyen az akár egy szökőkút is...

Ilyen hangulatban telnek a hónapok. Amikor egyszer csak hírt kaptok, hogy a szultán és a cár összeveszett. Kitört az orosz-török háború! Ráadásul ez nem csak egy kis csata lesz, mert ebben az angolok és a franciák is részt vesznek.

De bárhogya is! Végre valamit vissza lehet adni az oroszoknak!

. Vagy beléphetsz katonának Ömer Pasa seregébe is. !)

2017-04-04

Tanárnak lenni nem is olyan rossz Isztambulban! Csak bele kellett jönni!

A kezdeti előadásod, a kétkezes csatabárd és a paradicsomszósz, megtette a hatását. Azóta egyetlen gyerek sem mert megszólal az óráidon. De még megmozdulni sem. Sőt! Kezd olyan gyanúd lenni, hogy szó szerint nem mernek levegőt venni a diákjaid. Az óra végén úgy néznek ki, mintha csak a víz alatt lettek volna végig.

E mellett egyelőre sok dolgod nincs. Lakást nem kell keresned, mert van az iskolán belül. Nem egy palota, de semmi okod nincs a panaszra. Sőt! Néhány hét alatt sikerült egészen otthonosra berendezned. Ráadásul az is nagy előnye, hogy csak 2 percre van a munkahelyedtől. Egyszer mókából elképzeltél egy olyan világot, ahol mindenki lovaskocsival jár be dolgozni. És nagyon sokan voltak. Annyian, hogy hidakon, de még a föld alatt is lovaskocsik mentek. De egymástól alig fértek el, így éppen csak araszoltak... lassabban, mint egy botos öregember.... Micsoda lökött képzelgés! De hát ilyen világ úgysem lesz...képtelenség!

Mivel még kezdő vagy, túl sok órát nem kapsz. Konkrétan 4 órát van egy héten, mindegyik kezdő matek. Mivel ebédet sem kell főznöd, rengeteg a szabadidőd. Ezt leginkább arra használod, hogy a többi órára üljél be. Ez nagyon sokat segít abban, hogy a török nyelvet megtanuld.

Mivel már otthon tanultál németet és franciát, így volt egy elképzelésed, hogy miként is kell egy nyelvnek nekiállni. Szép kis elképzelés volt. De sajnos a török nyelvtanuláshoz ez semennyit sem segít...

Az egészet mindjárt ott kellett kezdened, hogy oda ülsz be, ahol az írást tanítják. Na, az aztán a kaland!

Az első órán még úgy érezted, hogy legalább egy év szükséges ennek az egésznek a megtanulásához. A második órán már egészen biztos voltál, hogy 3 év sem lesz elég. Aztán meg hogy ezt sose lehet megtanulni.

Mert ezek a törökök egészen viccese írnak. Nem elég, hogy ugyan azt a hangot mindig másképpen írják (bár a törökök szerint nem ugyan az a hang). De még a szerint is változik a betű kunkorisága, hogy hol helyezkedik el a szóban. Meg mintha az író egyénnek a hangulata is nagyban befolyásolná ezeket a dolgokat... Sőt! A falon láttál egy olyan szöveget is, ahol egyértelműen valaki az írójt jó erősen hátbavágta a mondat közepén.

Persze a kérdés az, hogy mennyi ideig akarsz Törökországban maradni? Mert ettől függ, van-e értelme annak, hogy megtanulj egy idegen nyelvet, írást, kultúrát, stb... Milyen jövőre

számíthatsz itt?

És milyen jövőre máshol? Mert itt legalább van állásod, szállásod, és még a konyhán sem főznek rosszul. Bár se kolbász, se szalonna.

Ugyebár visszamenni nem lehet. Tovább menni pedig... mégis hova? Meg hogyan? És aztán ott mi lesz? A kérdés nem egyszerű, pedig most még családod sincs...

Egyenlőre itt vagy. De fülelsz, hátha hallasz valami a magyarországi változásokról. Vagy akár Kossuthról. De az se lenne rossz, ha az isztambuli többi magyarral összefutnál néha.

Lassacskán eltelik az első évéd. És be kell látnod, hogy bármennyire is középkori a helyzet sokszor, azért nem olyan rossz ez itt. Főleg, hogy télen nem kell havat lapátolni!

Időközben úgy-ahogy megtanultál a törökökkel beszélni és az írást is elolvasni. Legalább annyira, hogy az utcán elég jól elboldogulsz. Mostanra órából is többet tartasz, de persze még mindig olyanokat, amihez minimális török tudás is elegendő. Így még mindig bőségesen elég szabadidőd van. Ezt a városban sétálgatva töltöd.

Történt pedig egyszer, amikor éppen Beyoğlu városrészben sétálsz, és már lassan esteledett, amikor magyar hangokra leszel figyelmes. Az egyik közeli házban valaki egészen biztosan magyarul kiabál. És egészen mérgesen. Majd egy pofon is elcsattan. Mire válaszul másvalaki is magyarul kezd el ordítani. Hmm... érdekes.

Nemsokára egy cipő is kirepül az ablakon. Ez már jó ok lesz arra, hogy benézzél, mi történik. Persze csak óvatosan. Hiszen a cipők sosem járnak egyedül!

Ahogy beérsz, kiderül, hogy nemcsak a két hangos jóember tartózkodik a kicsit sem kicsi teremben. Hanem legalább még százan. De ők nyugodtan szemlélik az eseményeket. Vagy csak ülnek, és iszogatnak, beszélgetnek. Ekkor veszed azt észre, hogy itt bizony mások is magyarul beszélnek. Nem is kevesen! Ezek után már téged sem érdekel, hogy az a két ember miért is kiabál. Gyorsan bemész, hogy felfedezd, hova is kerültél.

Ahogy elkezdesz ismerkedni, kiderül, hogy több ismerőst is találsz. Hiszen mindenki ugyan az az ember, akivel bő egy éve még a magyarországi határ menti táborban várakoztál.

Mint kiderül, ez a Magyar Egylet (majd lesz jobb neve is, de egyenlőre senki se jut eszébe más). És nemrég lett alapítva, de máris roppant népszerű. Hiszen az összes magyar itt tud összegyűlni, hogy megvitassa a napi gondokat.

Persze vannak olyanok is, mutatnak a két veszekedő alakra, akik a múltban élnek. És még mindig nem tudták eldönteni, hogy Görgői áruló volt-e vagy sem. De vannak olyanok is, akik a jövőre gondolnak.

Itt ugyanis nemcsak kávézgatások és veszekedések zajlanak! Sikeresen kapcsolatba kerültek Kossuthal. Meg a lengyel emigránsokkal is. Így most közösen azon dolgoznak, hogy haza lehessen jutni.

Igaz, ez fel kell gyűjtani a fél Európát, de nehogy már ne érje meg!

Mert bizony Kossuth terve vakmerő, és nagyszabású:

Az egész egy itáliai lázadással indulna. Ez a felkelés bizonyára átterjed Spanyolországra, majd Franciaországra. Ez pedig bizonyára elvonná a Habsburgok figyelmét.

Ez alatt a törökországi magyarok (ezek vagytok ti) délről betörnének az országba.

Az otthoniak már várnának titeket.

Ehhez Erdélyen keresztül elég sok mindent be kell csempészni. Pl. fegyvert.

Ebben az ottani sócsempészek fognak segíteni, akik már évszázadok óta ezt csinálják.

Tehát több magyar ügyködik már a helyszínen, hogy előkészítse a terepet.

Mindeközben tárgyalnak a szétesett Németország egyes tartományaival is, hogy esetleg ők is beavatkozzanak.

Az oroszok ezúttal nem tudnak majd segíteni, mert őket meg a svédek kötnék le.

De nem lenne rossz, ha a törökök is bekapcsolódnának az oroszok ellen, természetesen.

Nem mellékesen az osztrák sereg tele van magyar katonákkal. Amint kitört az itáliai felkelés, ezek a katonák átállnának a lázadók oldalára.

Tehát teendő van bőven. A kulcs a fegyverekben van. Ehhez pedig pénz kell. Sok-sok pénz, ahogyan már Napóleon is megmondta. Kossuth most ezen pénz összeszedésén fáradozik. Jelenleg éppen Amerikában jár.

Ezen azért elgondolkozol...

Oththonról semmi jó hír nem érkezett. Azon szerencsések közé tartozol, akinek nincs hozzátartozója, aki miatt aggódjon. Így végül is maradhatnál Isztambulban is. Nem olyan rossz itt.

De ugyanakkor egyáltalán nem bánád, ha végre hazamehetnél. Akár fegyverrel is. Főleg egy felszabadított szabad országba, ahol bizonyára sok teendő várna még rád. Biztosan szükség lenne ott tanárra. Neked meg kolbászra, szalonnára és más disznóságra lenne nagy szükséged... Talán a sócsempészek tudnának neked olyat hozni...

Úgyhogy végül te is beszállsz abba a társaságba, aki aktívan segíti Kossuth előkészületeit. Így többször is elmész a magyar határig (hiszen időd van rengeteg), és többször is találkozol a sócsempészekkel (és igen, sikerül kolbászt venedd tőlük!!).

Összességében elég jó móka az egész. Egy alkalommal összefutottatok egy csapat katonával,

akiről kiderült, hogy mind magyar (és mindegy úgy hívják, hogy Ali! - azóta is ezen nevezsz! Ők meg azon, hogy a te főnököd egy fekete férfi, akit Tündének hívnak). Azóta is többször találkoztatok már velük, és olyankor együtt dolgoztok.

Részletekről minden a lehető legnagyobb rendben megy ahhoz, hogy egyszer majd hazajussatok. Persze mindeközben az itteni faladataidat sem hanyagolod el. Ugyan úgy bejársz matekot tanítani, mint korábban.

De nemsokára rosszra kezdenek fordulni a dolgok.

Kossuth irányából megtudjátok, hogy a szükséges pénznek csak a töredékét sikerült összegyűjteni. Az adakozás szinte teljesen leállt. Valami eredményt kellene felmutatni. De ilyet nem tud, mert pénz nélkül nincs fegyver, fegyver nélkül pedig nincs felkelés. Addig viszont csak telik az idő, ami egyre inkább csökkenti a lelkesedést. Az emberek elpártolnak az ügytől, vagy még rosszabb, meggondolatlanok lesznek.

Valaki nem tud várni, és Erdélyben elindítja a felkelést. De így az osztrákok nagyon hamar leverik.

Ennek eredményeképpen az osztrákok szigorítottak. A határt teljesen lezárták, így a sócsempészek sem tudnak tovább tevékenykedni (nincs többé kolbász..)

Magyarországon pedig tömegesek a letartóztatások. Eddig sem finomkodtak a Habsburgok. De most aztán igazán bedurvultak. Még Kossuth nővéreit is elfogták. Igaz, őket később elengedték..

Így végül ismét ugyan ott lesztek, ahol több hónappal korábban: megint csak vártok, és reménykedtek. Egyetlen változás, hogy a Magyar Egyleten egyre gyakoribbak a verekedések. Egyre kevésbé van kedved odajárni.

Eltelik végül ez az év és, majd elkezdődik a következő (és még mindig nem kellett havat lapátolnod). Nem sokára viszont egy különös hír érkezik az Egyletbe.

A Görgői és az ellen-Görgői csoport éppen megint egymásnak akar esni, amikor egy futár érkezik: kitört a háború Oroszország és Törökország között. Az angolok és a franciák is hadat üzentek az oroszoknak.

Hatalmas éljenzés tör ki. Még az előbbi két haragos csoport is egymást ölelgeti örömeiben. - Végre! Visszavágunk az oroszoknak! - hangzik a kiabálás sok helyről. Ahogy sokan fogadalmat is tesznek, hogy még ma este leporolják a régi ruhájukat, megkeresik a hadsereget, és beállnak katonának.

- És mi hír a Habsburgokról - kérdezi valaki? - ők melyik oldalon vannak?

A kérdés hallatán mindenki hirtelen elcsöndesedik. Minden szem a futárt figyeli.

- Ők még semlegesek. Ők kimaradnak a háborúból. Egyelőre legalábbis.
- Kossuth majd megcsinálja! Ő majd kitalálja, hogy az osztrákok is beszálljanak. És akkor őket is fenékbe fogjuk rúgni! - hangzik valahonnan. Mire mindenki hangosan elkezd kiáltani: Kossuth! Kossuth! Nem sokára pedig együtt rázendítetek a Kossuth Lajos azt üzente c. dalra.

(. De te is beléphetsz a hadseregbe.)

2017-04-05

Késő este van. Az egyik páciensnek magas láza van. Az itteni bevett gyakorlat szerint ilyenkor egy széndarabot kell az orrába csipesszel berakni, és akkor az illető láza elmúlik.

Hát... annyi biztos, hogy két nap múlva nem fog visszajönni panaszkodni, hogy nem sikerült...

Viszont most késő este van (lásd az első mondatot). Azaz a török doktorok már régen meglógtak a munkából. Így csak te vagy, a beteg meg az asszisztensed. Aki süketnéma. Mert ha már nem találtak melléd olyat, aki tud magyarul, akkor legalább egy olyat kaptál, aki semmilyen nyelven nem tud. Így nem vagy hátrányban a többiekhez képest.

Egyébként nem olyan rossz, hogy süket-néma. Amikor nem igazán bírod elviselni a helyzetet, akkor vele osztod meg minden bajodat, fájdalmadat. Simán bármit elmondhatsz neki magyarul. Ő meg lelkesen bólogat. Néha még tapsol is. Máskor meg hoz egy csomag kötszert, vagy csak leugrik a közeli boltba egy kiló almáért. Szóval teljesen megéert téged...

Tehát késő este van (továbbra is lásd az első mondatot), és egyedül vagy az asszisztenseddal. És a beteggel, akinek súlyos láza van. Most viszont, mivel senki se látja, úgy döntesz, hogy egy kis boszorkánysághoz folyamodsz: adsz egy gyógyszert a betegnek.

A medicinát te állítottad össze a házi laborodban (vagy ahogy te nevezed, a boszorkány konyhában). A recept pedig az, amit még Bécsben tanultál az orvosi egyetemen. Ez biztosan használni fog, és már 20 perc múlva nyoma sem lesz a láznak. Tudod, mert többször használtad. Bécsben is, és Isztambulban.

És azt is tudod, hogy milyen hatása van, amikor először adod a betegnek.

Csak egy egyszerű orvosság. Bekevered vízbe, és csak meg kell inni. Még csak rossz íze sincsen. Mégis, a betegek ilyenkor úgy néznek rád, mintha azt kérnéd, üljenek izzó parázsra. Mintha a széndarab az orrba sokkal elviselhetőbb és kényelmesebb lenne, mint egy pohár víz...

Ilyenkor mindig kapálóztak, és tiltakoztak. Az asszisztensed fogta le őket. Olyankor neki rimázkodtak törökül, de hát ő ugyebár süketnéma, így nem értette, mit is akarnak. Úgyhogy a végén mindig sikerült leerőltetni azt a pohár vizet. Utána az asszisztensed ráült a páciensre 20 percre, hogy nehogy elszaladjon. Az idő alatt meg lement a beteg láza.

Természetesen nem hálálkodtak. A helyzet csak még rosszabb lett. Azt hitték, hogy valami sátáni varázslatot hajtottál végbe. Hiszen a török módszer (szén az orrba) nem szokott ilyen gyorsan segíteni. Meg úgy általában sem szokott segíteni.

De aztán amikor hazamegy, és pár nap múlva csodálkoznak a szomszédok, hogy a páciens életben van, akkor azért híre megy, hogy mi történt. Bár ez még azt fogja jelenteni, hogy mindjárt tódulni is fognak hozzád a betegek. Sőt! Egy alkalommal olyanról is hallottál, hogy komoly verekedés alakult ki abban a kerületben, ahol a beteg lakott. Egyesek úgy vélték, hogy a sátán szállta meg, és egyszerűen rá akarták gyújtani a házat. Mikor ez nem sikerült (mert valahogy egyik-másiknak betört az orra), akkor azt a kórházat szemeltél ki, ahol te dolgozol. De szerencsére már az első utcasarkon eltévedtek, és mire megtalálták volna a kórházat, addigra leégett a fáklya...

Nem egyszerű a modern orvostudományt Isztambulban elterjeszteni. Jóformán csak az asszisztens az egyedüli, aki bízik benne. De talán őt is csak az érdek hajtja. Ha téged a nép egyik nap bedobna a Boszporuszba, akkor ő minden bizonnyal munka nélkül maradna.

De azért ahogy telnek-múlnak a hónapok, kezdenek visszatérő pácienseid lenni. Ezt azért a többi orvos nem igazán mondhatja el magáról.

Mindeközben néha-néha összefutsz a többi kollégával is. A többi magyar orvossal, akikkel együtt voltál a Szabadságharcban.

Egy idő múlva megegyeztek, hogy ezek az összejövetelek rendszeresek lesznek. Havi egy alkalomban állapodtok meg, és találtok egy jó helyen, ahol megbeszélhetitek a napi gondjaitokat. Amelyek valahogy mindenkinél ugyan azok.

Hiába végeztétek el a legnívósabb bécsi orvosi egyetemet. És hiába van mögöttetek rengeteg év gyakorlat a kórházban, és további hosszú hónapok munkája a fronton. Itt mindez nem számít. Sőt! Mintha csak akadály lenne.

Pedig arról volt szó, hogy mindenki örül a külföldről hozott korszerű ismereteknek. De amikor a gyakorlatban is használni kellene, akkor mindig kitalálnak valamit, amivel a háttérbe állítsanak titeket. Ez eléggé elkedvetlenít titeket. Bár az idősebbek biztatnak titeket, hogy csak idő kérdése az egész... ez azért annyira nem győz meg téged.

Telnek-múlnak a hetek és a hónapok is. Mikor egy alkalommal az egyik kollégátok mondja, hogy nem messze tőletek megalakult a Magyar Egylet. Igen, fura neve van, de hát katonákból áll a banda nem pedig költőkből. Itt szoktak az Isztambulba menekült magyarok összegyűlni. És hát mivel katonák, akik kicsit stresszesek, meg kicsit unatkoznak is, úgyhogy minden alkalommal kicsit össze is verik egymást. Néhány orvos bizonyosan hasznos lenne ezeken a gyűléseken. Így elhatározzátok, hogy a következő alkalommal mind elmentek.

Egyikőtöknek már mindjárt a bejáratnál munkája akad egy kifelé repülő úremler személyében. Az illető szerencsére nem tudott messzire repülné, és nemcsak azért mert szárny nélkül született. Hanem mert már az első oszlop megállította. Így viszont a

kollégádnak nem kellett messzire mennie, hogy összekötözzesse.

Ezzel mindjárt az is kiderült, hogy bent már igencsak áll a bál. Mint később megtudjátok, aznap este különösen forró volt a hangulat, mert egyébként csak beérik az emberek néhány pofonnal, meg 1-2 szék reptetéssel. Így éppen a legjobb napon érkeztetek, mert több sebesültet is el kellett látni.

Mikor végleg elül a csatazaj, és ti is ellátátok az összes sérültet, akkor kezdtek el megismerkedni ezzel a hellyel.

Tehát egy magyar klubban vagytok. Ezek az emberek itt mind veletek együtt érkeztek Törökországba. A határ után újra összegyűltetek. Leginkább azért mert a legtöbben nem tudták, mit is kezdjenek magukkal. Így ez nemcsak egy klub, hanem egyúttal amolyan segélyszervezet is. Aki rászorul, azt a többiek kisegítik.

De ezen kívül a klubnak van egy titkos feladata is! Mióta utoljára láttátok, Kossuth elhagyta Törökországot. Megérkezett Angliába, ahol tervet készített a többi magyar emigránssal. Majd pedig tovább ment Amerikába, hogy pénzt gyűjtsön, aminek a segítségével újra fellángolhat a Szabadságharc. A terv, mely igencsak nagyszabású, a következő:

Az egész egy itáliai lázadással indulna. Ez a felkelés bizonyára átterjed Spanyolországra, majd Franciaországra. Ez pedig bizonyára elvonná a Habsburgok figyelmét.

Ez alatt a törökországi magyarok (ezek vagytok ti) délről betörnének az országba.

Az otthoniak már várnának titeket.

Ehhez Erdélyen keresztül elég sok mindent be kell csempészni. Pl. fegyvert.

Ebben az ottani sócsempészek fognak segíteni, akik már évszázadok óta ezt csinálják.

Tehát több magyar ügyködik már a helyszínen, hogy előkészítse a terepet.

Mindeközben tárgyalnak a szétesett Németország egyes tartományaival is, hogy esetleg ők is beavatkozzanak.

Az oroszok ezúttal nem tudnak majd segíteni, mert őket meg a svédek kötnék le.

De nem lenne rossz, ha a törökök is bekapcsolódnának az oroszok ellen, természetesen.

Nem mellékesen az osztrák sereg tele van magyar katonákkal. Amint kitört az itáliai felkelés, ezek a katonák átállnának a lázadók oldalára.

Az előkészületekben is tudtok segíteni Kossuthnak. Az itteni magyarok már jó ideje rendszeresen járnak a kikötőből a határra, hogy fegyvereket, és más dolgokat vigyenek. Ők állítólag útközben összefutottak azokkal a magyarokkal is, akik beálltak az oszmán hadseregbe. Tényleg minden nagyon jól megy. Arra kell már csak várni, hogy Kossuth kiadja a parancsot a támadásra. Ehhez már csak annyi szükséges, hogy az olaszok fellázadjanak. Erről egyenlőre nem tudtok semmit. De remélem, hogy minden jól megy.

Téged és még sok orvost teljesen lefoglal a munkátok. Nem tudjátok megengedni magatoknak, hogy 1-2 hétre a határhoz menjetek. De viszont anyagiakkal tudjátok

támogatni az ügyet, amire éppen úgy szükség van. Sőt! Olyan magyar katona sok van, akinek nincsen semmi dolga és így ráér. Viszont pénzből nem áll jól a klub. A ti adakozásotokért sokkal inkább hálásak.

De azért van 1-2 olyan orvos, akinek már elege van a török kórházakból, és szeretne minél hamarabb hazajutni. Ők már a következő csapattal a határhoz mennek. Nem is látjátok őket többé.

Így telnek-múlnak a hónapok. A Magyar Egyletben tovább megy a szervezés. Ha pedig éppen nincs mit csinálni, akkor egy jó kis bunyóval ütök el az időt. Meg egymást is. Ennek köszönhetően ti orvosok sem unatkoztok.

Egy idő múlva viszont úgy tűnik, hogy a lelkesedés kezd lecsillapodni. Kossuth felől azt a hírt kapjátok, hogy a szükséges pénznek csak a töredékét sikerült összeszednie. De mindenki ígérte, hogy amint kitör a Szabadságharc, támogatni fogja. Kossuthnak viszont puskákra van szüksége nem ígéretekre. Az utóbbival nem lehet háborút nyerni. Erre a megjegyzésre többen is bólogatnak a klubban. Ők már megtapasztalták, hogy mi mindenre (nem) jók az ígéretetek. Ilyenekből főleg Isztambulban lehet sokat összegyűjteni.

Így viszont a háború kezdete egyre inkább halasztódik. Ami pedig nem tesz jót a morálnak. A klubban egyre több magyar talál rá valamelyik drogra. Ebben sajnos egyik-másik orvos kollégád is segít nekik.

De nem jobb a helyzet a határ túloldalán sem. Valaki nem tudott már tovább várni, és elindított egy felkelést Erdélybe. De így, hogy az előkészületek, nem voltak készen, és támogatás sem volt, a Habsburgok hamar leverték az ellenállást. Mindezek után pedig az osztrákok bekeményítettek. Nemcsak a határokat kezdték fokozottan figyelni (az erdélyi sócsempészek kénytelenek voltak meglapulni), de még a megfigyelések is fokozódtak. Egyre több és több embert tartóztattak le. Így az otthoni előkészületek teljesen kudarcba fulladtak.

A helyzetet még meg lehetett volna menteni, ha Kossuth valahogy el tudja indítani az olasz felkelést. De ahhoz meg pont arra a fegyverre lett volna szükség, ami pénz hiányában nem volt meg. Maradt a várakozás... na de mégis? Meddig? És mire?

A kérdésre bő egy év múlva kaptok választ. A klubba egy este egy futár érkezik: kitört a háború Oroszország és Törökország között. Az angolok és a franciák is hadat üzentek az oroszoknak.

Hatalmas éljenzés tör ki. Még az előbbi két haragos csoport is egymást ölelgeti örömeiben. - Végre! Visszavágunk az oroszoknak! - hangzik a kiabálás sok helyről. Ahogy sokan fogadalmat is tesznek, hogy még ma este leporolják a régi ruhájukat, megkeresik a hadsereget, és beállnak katonának.

- És mi hír a Habsburgokról - kérdezi valaki? - Ők melyik oldalon vannak?

A kérdés hallatán mindenki hirtelen elcsöndesedik. Minden szem a futárt figyeli.

- Ők még semlegesek. Ők kimaradnak a háborúból. Egyelőre legalábbis.

- Kossuth majd megcsinálja! Ő majd kitalálja, hogy az osztrákok is beszálljanak. És akkor őket is fenékbe fogjuk rúgni! - hangzik valahonnan. Mire mindenki hangosan elkezd kiáltani: Kossuth! Kossuth! Nem sokára pedig együtt rázendítetek a Kossuth Lajos azt üzente c. dalra.

(Folytatás a 6CD vonalon)

2017-04-06

Már 4 hónap is eltelt, mióta hivatalosan is az Oszmán Birodalom mérnöke lettél. Ez idő alatt rengeteg dolgod akadt, amelyeket szerencsére a szultán bőségesen honorál.

Más dolog viszont, hogy az eddigi feladataid...hát...fogalmazzunk úgy, hogy igencsak magasztosak voltak.

Miután a szultán felvett, és elhelyeztek a palota mérnöki szektorában (mert ilyen is van ám, bár kinézetre inkább úgy néz ki, mint ahol a tinilányok gyakorolnák a póni-táncot), hamarosan előkerültek a tervek. Már mint azok a tervek, amelyeket meg kellett tervezni.

Őfényessége, saját elmondása alapján, igencsak modern gondolkodású, és ezt nem rest megmutatni az nagyra törő ötleteiben sem. Mindjárt itt van az egyik: egy titkos alagút Isztambul és Moszkva között (mindenki ezekkel a titkos alagutakkal jön). De ah ez esetleg túlságosan sokba kerülne a kincstárnak, akkor elegendő lenne egy híd a Krím-félszigetre.

Te elég hamar belejöttél abba, hogy ne kezdj el vitatkozni a terv lehetetlen méretén. Végül is, teljesen mindegy, mivel foglalod el az idődet. Főleg, hogy mindezt jól megfizetik. Akkor meg már miért is ne lehetne titkos alagutakat tervezni.

A móka kedvéért az első alagutat, amit terveztél, György-átjárónak nevezted el. Már 3 hónap telt el, mióta a tervet leadtad, de még mindig nem tudta senki kimondani a nevét. Így egyenlőre a nemhivatalos elnevezése Gjumgjömbögjöm..

Amikor viszont nem ezzel vagy elfoglalva, akkor az új szultáni palota, a Dolmabahçe építésében segédkezel.

Őt még a Szabadság harc előtt, 1843-ban kezdték építeni. És ha így haladnak, akkor péntekre lesznek készen. Valamikor 4623. táján... De mióta te is besegítesz a koordinálásba (meg néha a téglá dobálásba), azóta jó eséllyel néhány évszázaddal hamarabb fogják befejezni. Sőt! Talán még Őfényessége is megélheti a beköltözés napját. Ő jelenleg 27 éves, és már 11 évet sikerült a trónon túlélnie. Ha normálisan számolunk, akkor ő még fiatalnak számít. De az oszmán szultánok ritkán éltek meg a nagypapa kort...

Ahhoz, hogy ő az új palotába betehesse a lábát, nem kell sok minden. Csak egy kis kend és fegyelem a munkások között. Miközben a kreativitást erősen le kell törni.

Tegnap is az egyik felső büszkén nekiállt, hogy rózsaszín pöttyösre pingálja a bejárati kapukat. És hiába mutattad, hogy a tervekre oda van írva: hófehér, ő nagy hanggal elmagyarázta, hogy ő nem tud olvasni. Így olyanra festi, amilyenre csak akarja. Egyébként is a rózsaszín sokkal jobban fog kinézni, mert ugyebár itt hárem is lesz, tele hölgyekkel. Ők

meg megőrülnek a rózsaszínért... Szóval higgyék csak el a mérnök urak, hogy ő jobban tudja...

Ezen a ponton kicsit elvesztetted a fejedet. És bár 30 másodpercig próbálkoztál azokkal a török kulcsszavakkal, amiket az építkezés első heteiben tanultál, de utána inkább az egyszerűbb megoldást választottad: behajítottad a Boszporuszba. Majd utána dobtad a rózsaszín festékes készletet is (a halászok hetekig nem értették, miért rózsaszín pöttyös az összes hal, amit kifogtak). Ezek után elégedetten, és jól hallhatóan megjegyezted, hogy milyen jó ötlet is a Boszporusz parton dolgozni.

Természetesen a tevékenységedet mindenki nyomon követte. Miután pedig látták, amint a kollégájak először repül, utána pedig úszik, gyors iramban eltüntették a festékeiket. Úgy hírlík, hogy még aznap délután nagy akció volt a bazárban, ahol 80.000 vödör rózsaszín festék került eladásra. A következő időszakban pedig több pasának a Boszporusz-parti háza is rózsaszín lett. Bár ennek ők kevésbé örültek. De ha egyszer ez volt olcsó...

Összességében ez a két fő tevékenység (a Dolmabahçe Palota, és a szultán világmegváltó-összekötő tervei) foglalják ki a napjaidat. Ezek nem is telnek rosszul. Bár minden egyes alkalommal, amikor új csoportot bíznak meg veled (akár a tervezésnél, akár a kivitelezésnél), akkor meg kell küzdeni azzal, hogy elfogadjanak. És ez nem mindig könnyű. És az se megoldás, hogy minden alkalommal valakit bedobsz a Boszporuszba. Annál is inkább, mert az nincs mindig kéznél.

A Dolmabahçe Palotánál kicsit könnyebb a helyzeted, mert ott azért hamar híre ment, mit tettél az egyik kollégával. De azért így is vannak olyan dolgok, amikkel nem sikerül egyetértésbe jutni a munkásokkal. Ilyesmikben, mint a párhuzamos, merőleges, egyenes, vízszintes, függőleges, stb...

De azért elmondhatjuk, hogy nem jártál rosszul azzal, hogy Törökországba kerültél. Sőt! Jobb pozícióban vagy, mint amire Magyarországon számíthattál.

Így telnek-múlnak a napjaid, hónapjaid. A Karácsony kicsit megvisel, mert egyedül vagy. És ekkor jut először eszedbe, hogy a többi magyarra is gondolj. Vajon mi történt velük? Ők vajon találtak munkát?

A palota személyzete ellát téged mindennel, amire csak szükséged van. Tényleg mindennel. Még titkos borospince is van! Még valami görög hentestől szalonnát is tudnak neked hozni! Így egyenlőre nem nagyon mozdultál ki az épületkomplexumból. Csak a sarki kávézóig sétáltál el néha-néha, hogy valami változás legyen. Kivéve persze, amikor a Dolmabahçe-n dolgoztál.

Most viszont elkezdted a várost járni. Abban a reményben, hogy hátha összefutsz valamelyik magyarral.

Mindez nem rossz. Szépen-lassan megkedveled Isztambult.

Egyik alkalommal, amikor kora este Beyoğlu kerületben sétálsz, akkor az egyik ablakból az összetéveszthetetlen magyar kiabálásra leszel figyelmes. Ezek közül is amit leginkább sikerül kivenned, a Görgei neve. De néha előkerül még Kossuth is, meg Széchenyi is. Sőt! Az előbb volt egy Petőfi is! Mindezek közben egy cipő is kirepül az ablakon.

Megváród, amíg a párja is követi (hiszen a cipők nem járnak egyedül), majd belépsz az épületbe.

Legnagyobb örömödre megtaláltad a Magyar Egyletet, ahol a magyarok gyűlnek össze - jobb híján egy kis verekedésre. Mikor rákérdezel a bunyó konkrét okára, mindenki csak legyint, hogy ez a szokásos bemelegítő. Van két csoport. Az egyik szerint Görgei áruló volt, a másik szerint nem. És ők minden alkalommal mindjárt egymásnak esnek. Ez mostanra már annyira a tradíció része lett, hogy nincs is szükség hivatalos megnyitóra...

De egyébként nemcsak mulatozás és verekedés szokott zajlani. Az Egyletnek két komoly feladata is van. Az egyik, hogy segítse azokat a magyarokat, akiknek nem sikerül Isztambulban boldogulniuk. Te viszont azon szerencsések közé tartozol, akiknek van munkája. Sőt! Te messze a legszerencsésebb vagy. Szultáni mérnökként több a fizetésed, mint a fél Magyar Egyletnek együttesen. El is határoztad, hogy havonta egy jelentős összeggel támogatod az Egyletet, és a benne lévő magyarokat.

Mindemellett pedig még van egy titkos célja is az Egyletnek. Mégpedig a Szabadságharc újraindítása.

Időközben sikerült Kossuthal felvenni a kapcsolatot, aki már régen elhagyta Törökországot. Jelenleg Amerikába tart, miután hosszabb időre megállt Angliában. Ott pedig egy igencsak összetett, egész Európát felrázó tervet kovácsolt a emigráns magyarokkal együtt:

Az egész egy itáliai lázadással indulna. Ez a felkelés bizonyára átterjed Spanyolországra, majd Franciaországra. Ez pedig bizonyára elvonná a Habsburgok figyelmét.

Ez alatt a törökországi magyarok (ezek vagytok ti) délről betörnének az országba.

Az otthoniak már várják titeket.

Ehhez Erdélyen keresztül elég sok mindent be kell csempészni. Pl. fegyvert.

Ebben az ottani sócsempészek fognak segíteni, akik már évszázadok óta ezt csinálják.

Tehát több magyar ügyködik már a helyszínen, hogy előkészítse a terepet.

Mindeközben tárgyalnak a szétesett Németország egyes tartományaival is, hogy esetleg ők is beavatkozzanak.

Az oroszok ezúttal nem tudnak majd segíteni, mert őket meg a svédek kötnék le.

De nem lenne rossz, ha a törökök is bekapcsolódnának az oroszok ellen, természetesen.

Nem mellékesen az osztrák sereg tele van magyar katonákkal. Amint kitört az itáliai

felkelés, ezek a katonák átállnának a lázadók oldalára.

Jól látszik, hogy mindenki kapott feladatot. Míg Kossuth pénzt szerez Amerikából, addig mindenki más is tud készülni. Rátok hárul, hogy Magyarországra fegyvereket, és más eszközöket juttassatok be. Bár egyelőre fegyver nincs, más eszközök azért bőségesen vannak.

Te, mivel a szultán közelében dolgozol, nem kockáztathatod, hogy nyíltan összetűzésbe kerülj akár az osztrák, akár a török hadsereggel. Bár valószínűleg őfényességét nem zavarná ha az osztrákokat bosszantod. Mindamellet nem engedheted meg magadnak, hogy több hétre eltűnjél. Mert mi van, ha ő intelligenciája éppen egy titkos alagutat szeretne a Holdra? Ki fog neki akkor segíteni?

De viszont anyagiakkal és eszközökkel bőségesen tudod támogatni az előkészületeket. Hiszen a palotában minden a rendelkezésedre áll. Ha pedig mondjuk építőanyagra lenne szükség, akkor az is van bőven. Senkinek sem tűnne fel, ha nem 800 gerenda tűnne el az építkezésről, hanem 850... Szóval nem fog hiányozni... Ahogyan az az épület sem, amit ezekből a téglákból akartak volna felépíteni. Remélhetőleg nem a mellékhelyiség lesz az...

Mindkét bejelentésednek nagyon örülnek a szervezők. És már a következő héten meg is kezdődnek az előkészületek. Elsősorban szekérral és lovakkal tudod támogatni a magyar csempészcsoportot. No meg egy kis borral. Mert ugye hideg van odakint az erdőben. De csak egy kicsi borról lehet szó, hiszen nem akarsz, hogy a végén eltévedjenek.

Ezzel pedig te is bekerültél Kossuth csapatába, akik a Szabadságharc folytatásában tevékenykedik. Ráadásul jó nagy löketet is adtál az itteni szervezkedésnek. Nem mellékesen a lelkesedés is jelentősen megnőtt. Mindenki örül, hogy végre csinálhat valamit, azon kívül, hogy a Görgei-anti-Görgei veszekedést figyeli.

A következő hónapokban folyamatosan járnak a szekerek a határra. És ez úgy tűnik, mindenkit megnyugtat. De egy idő múlva eljuttok arra a kínos pontra, amikor már konkrétan a fegyvereket kellene szállítani. Azok viszont még nem állnak a rendelkezésedre.

Kossuth csak kevés sikert ér el Amerikában. Ígéretből bőséges mennyiséget sikerült begyűjtenie. De mindenki arra vár, hogy megkezdődjön a Szabadságharc. Az viszont nehezen fog menni, ha nincsenek meg hozzá a szükséges fegyverek. Ahhoz pedig leginkább pénz kell. A helyett viszont csak ígéretetek vannak... Így egyelőre ezen a ponton megakadtatok.

Csak sajnós ahogy a szállítmányok csökkentek, a morál és a lelkesedés és úgy csökkent. Az emberek egyre inkább türelmetlenek. A Görgei-anti-Görgei csapatok is egyre gyakrabban esnek egymásnak, de másoknak sem kell különösebb indok, hogy pofozkodni kezdjen..

És nemcsak a Magyar Egyletben feszült a hangulat. Hírét veszitek, hogy odahaza is elszakadt a cérna. Erdélyben lázadás tört ki. De mivel sem az előkészületek, sem a külföldi támogatás nem állt készen, így ezt a Habsburgok hamar leverték. Viszont ezek után az osztrákok sokkal óvatosabbak lettek. A török-magyar határt annyira megerősítették, hogy az erdélyi sócsempészek nem tudnak tovább tevékenykedni. Sőt! Nekik is el kellett bújniuk. Miközben pedig rengeteg embert letartóztatnak, vagy csak megfigyelnek.

Minden jel arra utal, hogy a terv magyar része teljesen összeomlott. De még menthető, ha sikerült az olaszországi felkelés. Ebben viszont ti egyáltalán nem tudtok részt venni... Ha legalább tudnátok fegyvert küldeni... De a szultán hadserege is olyan elavult, hogy még ijesztgetésnek sem jó.. Így részletekről marad a várakozás.

Tellnek-múlnak a napok, majd a hetek, de még a hónapok is. A végén már a Karácsony is eljött. Csak néha-néha kaptok hírmorzsákat, hogy Kossuth azért még nem adta fel. Lesz itt Szabadságharc bőségesen! De erre egyre többen csak legyintenek, hogy persze-persze. Ők egyre inkább az alkoholba, vagy különféle drogokba menekülnek. Teljes a reménytelenség...

Mígnem egyik alkalommal egy különleges hírt kaptok: Törökország hadat üzent Oroszországnak. Nem éppen az, mint ami Kossuth tervében volt, de hát mégiscsak... az oroszok is segítettek a Szabadságharc leverésében. Egy jó alapos fenékberúgás azért kijár nekik is.

A hirtelen jött lehetőség mindenkit felélénkít. Még a Görgei-anti-Görgei csoportok is beszüntetik egymást ütlegetését. Hamarosan az egész épület visszhangzik a Kossuth Lajos azt üzente dal éneklésétől.

Ez számodra új helyzetet teremt. Mint a szultán mérnökére, biztosan számítanak rád a fronton is.

0

2017-04-07

Miután Alival megoldottátok az ország dél-keleti rablóbandával fennálló diplomáciai problémákat (bár ehhez le kellett ágyúzni mindenkit), így ott már több dolog nem akadt.

De ez nem jelenti azt, hogy nyugodtan elmehettek kávézgatni. Hiszen az ország többé részének még szüksége van rátok.

Amikor Ali azt mondta, hogy sürgősen a Balkánra kell menni, mert ott lázadznak az emberek, akkor arra gondoltál, hogy majd valami gyors hintóban, vagy még inkább gyors lovakon fogtok vágatni. És így majd néhány nap alatt már ott is lesztek.

A valóság ezzel szemben a következő:

Hintótok van, mert hát gőzmozdonynak mégsem lehet ezt nevezni: két kecske befogva egy szekér elé, amire valaki rászögelt egy darab bársonyt. De ezt is olyan ügyesen, hogy 3 oldalt lelóg, és a kecskék mindig rálépnek (meg mindenki más is). Miközben középen, ahol ülnétek rajta, ott meg pont hiányzik.

A kecskék nemhogy nem haladnak villámsebessen, de útközben többször előfordult, hogy a menetet megunván lefeküdtél az út szélére aludni. Majd mikor felébredtél, akkor tapasztaltad, hogy alig 2-3 m-t haladtak csak.

Sőt! Olyan is volt, hogy Alival inkább előre gyalogoltatok, hogy az út menti város kávéházában várjátok be, míg a kecskék megérkeznek.

Összességében a haladásról sok mindent el lehet mondani, csak azt nem, hogy tényleg haladnátok is. Amikor már 3 hete úton vagytok, akkor Alinak eszébe jutott, hogy a kedvenc kávéskanalát ottfeljtette az erődben. Így gyorsan visszament érte. Estére már utol is érte a hintót.

Tehát nagyon-nagyon lassan mentek. Azt már biztosan látod, hogy a Balkánra nem fogtok időben odaérni, bármi is legyen ott a probléma. Sőt! Ha így haladtok tovább, mire Isztambulba értek, addigra a magyarok és az osztrákok ki fognak békülni - mondod magadban. Aztán ezen a gondolon jót nevensz. Na persze! Hogy a magyarok és az osztrákok kibékülnek... Micsoda fura gondolat!

Egyúttal viszont azon is elgondolkozol, hogy ha ez tényleg így megy tovább, akkor tényleg öregapó leszel már, mire az út feléig elértek. Úgyhogy valamit tenni kellene..

Míg ezen elmélkedsz az egyik útszéli fogadóban, kávéét iszogatsz, hogy serkentse az agyműködésedet. Ahogy leteszed a kiürült csészét az asztalra, az jut eszedbe, hogy talán ez a fekete nedű a kecskékre is hatással van, nemcsak rád. Mindjárt szólsz is a pincérnek, hogy főzzön néhány liter, igazán erős kávéét. Tegyen bele a tegnapi és a tegnapelőtti maradékból

is. Meg egy merőkanálnyi csípős szószt is. Ha esetleg a kávé nem lenne elég... Amolyan B tervnek.

Az új kávé hamarosan el is készül. A pincér egy közepes méretű vödörben adja oda neked, amivel elgyalogolsz a hintóig. Úgy látod, hogy bő 20 centit haladtak, míg te a kávéval voltál elfoglalva.

Felébreszted Alit-t, aki a kocsin alszik, és elmondod neki, hogy hoztál egy kis erősítőt a kecskének. Jó lenne, ha kapaszkodna, hátha ezek a jámbor állatok hirtelen nagyon megindulnának. Ali persze csak int, és visszafekszik aludni. Szerinte csak viccelsz. Nincs semmi, ami ezeket az állatokat rávinné a mozgásra.

Na jó, megvonod a válladat. Egymás után mindkét kecskének a fejét belenyomod a vödörbe, majd pedig jó erősen megkapaszkodsz.

Nem kell sokat várnod. Egy perc múlva mindkét kecskének nagyra nyílik a szeme, égbe merednek a fülei meg a farka, aztán úgy megindulnak, mint a puszkagolyó. Még szerencse, hogy kapaszkodsz, mert így te is velük tartasz. Nem úgy, mint a szegény Ali, aki viszont a hirtelen gyorsulástól leesett az út porába.

Na igen! Ez az! Így már minden sokkal jobb! És gyorsabb is! Két nap sem kell, és már Isztambulban vagy! Sajnos a lassítást nem sikerült megoldanod, így amikor a szultán palotája mellett haladtok el éppen, akkor egyszerűen csak leugrasz a kocsiról. Még néhány másodpercig figyeled, ahogy tovább száguld, majd eltűnnek a szemed elől... talán meg sem állnak az Atlanti-Óceánig...

Mivel Ali egy darabig biztosan nem fog megérkezni, úgy gondolod, hogy neked kell kézbe vened az ügyet. De előtte betérsz egy török fürdőbe, hogy lemosd magadról az út porát, sarát. Megy egyébként sem tudtál egy rendeset mosakodni mióta elhagytátok Isztambult.

A palota közelében több török fürdőt is találsz. Bár még sosem voltál ilyenben, de gondolod, hogy olyan nagyon más nem lehet. Bizonyára van bent 1-2 medence, ahol az ember jól kiáztathatja magát. Így igencsak megdöbbsz, amikor odabent csak gőzzel teli kamrákat találsz.

Mivel szultáni megbízott vagy, és erről pecsétetes papírral is rendelkezel, ez némi kiváltsággal is jár. Ezek között a fürdők korlátlan használata is megtalálható. Így már mindjárt a kapuban bemutatod az erről szóló lapot.

A pénztáros hátraszól, mire mindjárt 4 jól megtermett török kerül elő. Ők a fürdőmesterek, akik elvégzik a tisztítást. Elsőnek beternelnek egy kis fülkébe, hogy ott öltözzél át. Miután ez megtörténik, a központi terembe vezetnek be, ahol az átláthatatlan gőz közepén egy kőlap van. Erre fektetnek el, majd hamarosan megkezdődik a tisztítás. Ez körülbelül azt jelenti,

hogy minden koszt lepucolnak rólad. Még azt is, amit 7 éves korodban szereztél. De néha úgy érzed, hogy még a bőrödöt is levakarják. Máskor meg azt érzed, hogy egy hatalmas habfelhőben vagy. Amikor pedig már azt gondolod, hogy vége van az egésznek, akkor hívnak egy még nagyobb embert. Egy akkorát, ami még az ágyúgolyókat is el tudná kapni. Ő a masszöröd. És a feladata egyszerű: beledöngöljön téged a kő repedéseibe.

Legalábbis te úgy érzed. Bár időnként érdeklődik, hogy mennyire sikerült élvezetessé tennie az elmúlt perceket a döngöléseivel. Mivel nem akarod megbántani, hiszen nem szándékozol a Föld másik oldalán kikötni, így azt mondd, hogy minden nagyon jó, nagyon szép. Még a csillagok is tetszenek, amiket látsz.

Mégis, az egészséget olyan profin csinálják, hogy a végére tényleg felfrissülsz. Úgy érzed, hogy egy teljesen új ember lépett ki a fürdőből. Most már nagy lelkesedéssel és önbizalommal mész be a palotába.

Itt megtudod, hogy a Balkánon bizony tényleg problémák vannak. Küszöbön a lázadás! Kellene valaki, aki beszél velük, és leginkább lenyugtatja. Mivel Ali láthatóan egy darabig még nem áll rendelkezésre, így a diplomácia megoldásra egyedül te vagy alkalmas. Ha pedig az nem sikerül, akkor B tervnek ott van Ömer Pasa, aki a hadseregével mindenképpen lecsillapítja a mérgelődőket. Ebben nagy rutinja van. De azért jó lenne, ha nem kellene ezért a fél országot felgyújtani, mert hát ugye ők adófizetők a szultán kedves népe.

A megbeszélés után azonnal útnak indulsz. És mire az est leszáll, addigra te már Isztambulon kívül vagy. Itt szállsz meg egy szélmalomba berendezett fogadóban. Ez az alváson kívül egy kis információ szerzésre is nagyon alkalmas. Itt megtudod, hogy a lázadás már nagyon forr. Néhány napon belül a tetőfokra hághat. Központja az a kisváros, ami két napi lovaglásra van innen. De sietned kell, mert Ömer Pasa már előtted jár. Ezt megfontolandó már hajnalban, még napkelte előtt útnak indulsz.

Két nap múlva el is éred az említett kisvárost, ahol egyenlőre beülsz egy fogadóba, hogy gondolkodjál. Most vajon mit csináljál? Te nyelveket tudsz, mert jó érzéked van hozzá. De attól még nem vagy diplomata. Mit kellene mondanod a lázadóknak? Meg egyáltalán ki a vezetőjük? Hogy találod meg őket?

Meg egyébként is. Ahogy visszaemlékezel a Szabadságharcra, akkor ti voltatok a lázadók. Nem igazon tudsz olyan érvet, amivel akkor téged visszatartottak volna a harcoktól. Kivéve persze a független Magyarországot. A szultán viszont egészen biztosan nem örülne egy független Balkánnak...

Míg ezen gondolkozol, csak félig figyelsz oda, amikor a pincértől vörösbort kérsz. De amikor kiderül, hogy elfogyott, megszakad az eddigi gondolatmeneted.

- Nincs vörös? Akkor legyen fehér...
- Sajnos fehér sincs...

- Akkor legyen valami erős.. Pálinka vagy hasonló van?
- Sajnos olyan sincsen. Igazság szerint semmilyen alkoholunk nem maradt. Málnaszörpön kívül semmi mást nem maradt.
- De hát az hogy lehet?
- Pár napja Ömer pasa és a magyar katonái járják a megye kocsmáit. Az összes alkoholt megitták?
- Ö...és ők hol vannak?
- A nagytermemben.
Kavarog a fejed a sok információtól... Ömer Pasa megelőzött... Tele van a megye magyar katonákkal... és még az alkohol is elfogyott... mi folyik itt? Hogy lesz itt béke?

De amikor beülsz a többiek közé, és Ömer Pasának elmondod, mi jártban vagy itt, akkor elmondja neked, hogy a lázadás le van rendezve. Mégpedig úgy, hogy a magyar huszárok megitták az összes alkoholt 80 km-es körzetben. Ettől pedig a helyiek jobban megijedtek, mintha rájuk gyújtották volna a várost. Gyorsan mindegyik meg is esküdött, hogy ezen túl békében marad, és mindent úgy tesz, ahogy a szultán kéri. A feladat teljesítve, és mindeközben nem sérült meg senki. Úgyhogy nemsokára indulnak is Edirnébe, hogy ott táborozzanak le. Így már nincs miért maradni... mutat mosolyogva a kiürült hordókra.

Ezzel véget is ért a küldetésed. Te pedig végre megnyugodtál. Nem lett ennek rossz vége!

Most már felhőtlenül csatlakozol a mulatozó magyar katonákhoz. Igen, ők is veled érkeztek a határhoz még 1849-ben. A csapat másik felével nemrég találkozták az ország keleti végében, Bem Apóval együtt. Igen, eszedbe jutott Bem Apó. Úgy érzed, azt az információt mindenképpen meg kell osztanod a katonatársaidal. Ők szomorúan fogadják a hírt. És mindjárt innának is egyet az egészségére, ha lenne mit. Na majd Edirnében!

Fél óra múlva fel is kerekedtek. Te is a magyar katonákkal tartasz, mert egyelőre nincs más dolgod, meg ötleted sem. Néhány hét után hálásak is lesznek neked, mert jól jön egy tolmács itt, a határ közelében.

Idővel pedig összefuttatok egy másik magyar csapattal, amelyik Isztambulból érkezik titokban. Mint megtudjátok tőlük, Kossuth titkos tervét hajtják végre, amivel újra fel lehetne lánghatni a Szabadságharcot. Ehhez több mindent el kell juttatni a határra, ahol már várják őket az erdélyi sócsempészek. Ők már évszázadok óta tevékenyek, és mindent átvisznek a határon, amit csak megfizetnek. Elsősorban persze sót, mert mégiscsak ez van benne a munkaköri leírásukban. De vittek már át gőzhajót is darabokban...

A következő hónapokat itt, a magyar-török határ közelében töltöd, ahol mindenki nagy örömeire hatalmas segítséget nyújtasz. Néha a csempészeknek segítesz, néha az isztambuli magyaroknak, néha pedig Ömer Pasának és a magyar katonáknak. Ez elég jó programnak tűnik, mellette elegendő szabadidővel, melyet valamelyik kávéházban töltöd. Ráadásul Edirne egy borközpont is egyben, így ebből sincs hiány sosem. Mindeközben pedig kapod a

szultántól a juttatásokat. Nem rossz ez így együtt!

Sok idő telik el így. Míg egyik nap - miközben a kávéjósítás rejtelseibe próbál egy fiatal lány beavatni - megjelenik Ali.

Elmondja, hogy kecskehalálában vágatott idáig, és rekord idő alatt (400 nap) tette meg a hatalmas utat. A szultán hallott a sikereiről, így téged és Alit bízta meg azzal, hogy az oroszokkal tárgyaljatok. Mert nekik Jeruzsálem kell.

Mi? Micsoda? Meg hogy kerül ez ide? Vagy oda?

Na de te diplomata vagy, Alival együtt. Így a lehető leggyorsabban (naponta csak 3 alkalommal álltok meg kávézni) Isztambulba mentek, ahol már vár egy francia gőzös titeket. Ezzel mentek az oroszokhoz tárgyalni. A nézeteltérés igazándiból a franciák és az oroszok között van, de mivel Jeruzsálem az Oszmán Birodalom része, nektek is részt kell vennetek a tárgyaláson.

A hajón, bár korlátlan a kávé, a minősége messze elmarad a törökökéől. Viszont a borra nem lehet panaszotok. De e mellett a több napos út mellett stratégiai tervet is készíttetek, mit is kezdjete az oroszokkal.

A francia diplomata elmondja a szituációt:

Jeruzsálemben vannak muszlinok, zsidók, meg keresztények. Itt a fő kérdés most az, hogy ki legyen a keresztények főnöke.

Elvileg Konstantinápoly bukásával a keleti keresztények vezető Moszkva lett.

Ez az elmúlt évszázadokban jó volt (vagy legalább nem érdekelt semmit). De most közeledik Konstantinápoly elestének 400. évfordulója. Ez pedig jó ok arra, hogy mindenki újrabeszélje a kérdést.

Jeruzsálem az Oszmán Birodalom része. A birodalomban élő keresztények (akik melleleg ortodoxok) védnöke Oroszország.

A nyugati keresztények viszont úgy gondolják, hogy a franciák sokkal jobban tudnák a Jeruzsálemben élő keresztényeket támogatni, mint az oroszok.

Bár hogy miért is, amikor évszázadokon keresztül el voltak hanyagolva, előtte pedig ki voltak átkozva, azt nem tudja senki.

Az oroszok sem, úgyhogy nem adják Jeruzsálemet.

Az angolok is a franciákat támogatják. Mivel jó messze vannak a helyszíntől, pontosan átlátják és átérzik a problémát.

Valójában az egész csak hab a tortán. Az igazi ok, hogy az oroszok provokációt akarnak, amivel megtámadhatják a törököket, és végre elfoglalhatnák Isztambult. Ezzel pedig az övéké lenne a fekete-tengeri kijárat.

A franciák és az angolok viszont jobban örülnének, ha a kijárat a törököké maradna, mert velük már régóta nagy barátságban vannak. Kivéve, amikor nem. De hát aki a jeruzsálemi

keresztényekért aggódik, az rossz ember csak nem lehet.

Összegezve tehát a franciák azért vannak itt, hogy támogassák a törököket, és megelőzzék az orosz agressziót. Mellékesen ha sikerülne Jeruzsálemet megszerezni, az nem lenne rossz.

- Ööööö... akkor most mit is kellene csinálnunk? Kérdezed Alit...

- A lényeg - magyarázza -, hogy jól el kellene csevegni az oroszokkal. Olyan barátságosan, nehogy háború legyen belőle. Egyértelmű, hogy a franciák ki akarják ugrasztani a nyulat. A mi feladatunk az, hogy ebben megakadályozzuk. Egyébként is az egésznek semmi értelme. Jeruzsálem mindig is az oszmánoké volt, és mindig is az övéké marad. Nem fogják a franciák megkapni.

- Jó, de akkor miről kell tárgyalni? Meg miért a francia hajón vagyunk, ha az oroszokat akarjuk segíteni? És miért segítjük az oroszokat, ha ők közben Isztambult akarják?

- Ezek olyan diplomáciai dolgok, amiket csak hosszú évek tudásával lehet megérteni. Te csak figyelj engemet!

Na jó, végül is ebben Ali a mester. Te még csak tanuló vagy. Oroszul viszont nagyon jól tudsz, így te majd cseverészel a többiekkel.

Amikor befut a hajó a kikötőbe, és végre találkoztok a diplomatákkal, Ali egy igen érdekes köszöntőt mond oroszul. Vannak benne medvék, akik nem szoktak fürdeni, de annál több időt töltenek az anyukájukkal. Főleg azért, hogy kis bocsokkal lássák el Szibériát. Ezen kívül többször elhangzik még a kecske szó is, meg valakinek az apja is. És még sok olyan hasonló, amitől csak pirul az ember füle meg mindene.

Az oroszoknak meg a fejük lesz teljesen vörös az elhangzottaktól. Mire ti pánikszerűen visszamenekültök a hajóra. Szerencsére az még nem állította le a motorját, így még az partvédő ágyuk megszólalása előtt biztonságos távolságba juttok. A francia diplomata nem érti az egészet. Ali azzal magyarázza, hogy ilyen agresszívok az oroszok. Nem értenek ők a diplomáciához.

Te viszont minden szót pontosan értettél. Kérdőre is vonod Alit, hogy mi is ez az egész.

- Figyelj! Az oroszok és az oszmánok az idő kezdete óta harcolnak. Legalább 40 háború zajlott az elmúlt néhány évszázadban, legtöbbször csak minimális nyereséggel az egyik oldalon. Most viszont az angolok és a franciák is velünk vannak. Végre átütő sikerünk lesz!

Ezzel nem tudsz vitatkozni. Meg most már nincs is értelme. Kitért a következő orosz-török háború, melyet később Krimi Háborúként emlegetnek majd.

0

2017-04-10

Másnap egy olyan helyen találkozol a szabadságharcos pékkel, amit jobb híján piacnak hívtok.

Kinézetre nem olyan, mint egy piac. De mivel itt mindent árulnak (akár még téged is, ha nem vigyázol), így végül ebben a névben maradtok.

Alighogy elindultok a felfedező útra, mindjárt az egyik sarkon találtok egy kétszintes házat, rajta a táblával, hogy kiadó.

(Bár ezt inkább csak sejtitek, mert nem tanultatok meg oszmánul olvasni. Nem biztos, hogy a kerekaskígyó-laposcsiga-fordítottteknősbéka felirat valóban azt jelenti. De a kézírás lendülete erősen erre utal)

Ahogy közelebb értek és jobban megnézik, kiderül, hogy ez a sarki étterem, ahova szoktál járni. És ahonnan azok a fura szagok szoktak érkezni...

Mivel gyakran jársz ide, a helyiekkel már sikerült egy olyan jelrendszert kialakítani, amivel egészen jól megértitek egymást. Ez különféle hangok kiadásából, mutogatásból és időnként orrfújásból áll. Ez most is alkalmas arra, hogy megtudjad, mi is történt pontosan.

Az éjjel a hatóságok lótetemet találtak, és erre hivatkozva bezáratták az éttermet. Mert hogy nem higiénikus. Hmmm.. Fura egy történet. Azt eddig is mindenki tudta, hogy ez a hely köszönőviszonyban sincs a higiéniával. Még ki is van írva a kapuba, hogy mindenki a saját felelőssége eszik. Úgyhogy érthetetlen, hogy e miatt zárták be.

Na meg lótetem... Hát mikor volt ebben az étteremben hús! És most, hogy végre egy bejött, ráadásul a saját lábán, mindjárt bezáratják az egész épületet.... Na mindegy, nektek éppen kapóra jön.

A hely megfelelő. Az emberek már megszokásból ide jártak. Ráadásul a körülmények miatt talán még olcsóbban is sikerül megszerezni. Így nagy bátran odamész az étterem tulajához.

- Üdv testvér! Úgy látom nagy bajban vagy...

- Hajaj! Láthatod, hogy bezárták a éttermemet... amin oly sokat dolgoztam... És most ki fogja ezt a helyet kibérelni? Azt fogják hinni az emberek, hogy el van átkozva... ha híre megy a lónak..

- Sose aggódj! Én már ma kibérelem. Persze csak jutányos áron...

- Hát nem is tudom... Mennyi pénzed van?

- Kevés... De ne feledd a lótetemet...

- Hagy gondolkozzam...

- Ne gondolkozz sokat! Tudod, hogy az ilyenek gyorsan híre megy...

- És mit kezdenél az épülettel?

- Pékséget nyitnék... Úgy látom, olyan nincs a közelben...

Ezt követően jó négy órán keresztül alkudoztok, míg végül sikerül egy igazán kedvező bérleti díjat kicsikarnod. Ráadásul a megállapodásba még azt is sikerült belevenni, hogy az ex-étterem tulajdonos (Musztafa) is nálatok dolgozzon. Ez azért elég jó, mert végül is ő is ebben a szakmában dolgozott. Nem mellékesen tud törökül is, ami igencsak fontos tulajdonság a török fővárosban.

Már néhány nap múlva kiderül, milyen jól is jártatok vele. Rengeteget segített a megfelelő anyagok beszerzésében. Nemcsak, hogy a legjobb helyeket tudta, de török lévén, és ismerős lévén jóval alacsonyabb áron tudott megvenni bármit is, mint amit ti valaha is elérhettetek volna. És nem is vacak minőséget adtak el nekik, amire te jó eséllyel számíthattál volna, ha te intézed a vásárlást. Tényleg jó állapotban lévő eszközeitek lettek.

Arról azért szó sincs, hogy Musztafával nem próbálkoznak, hogy jó drágán valami bővít adjanak el neki. Csak mivel ő is török volt, és itt élt, már kifinomult rutinnal rendelkezett. Az ő részéről ezek mindennaposak voltak, néha még ő is alkalmazta. Így már az első szavaknál rájött, hogy mire megy ki a játék. Ő is cápa volt a cápák között. Ti meg... maximum aranyhalak...

Pár hét alatt mindent sikerül összeállítanotok, hogy beinduljon a pékség. A korábbi étterem berendezésinek nagy részét, mint a székeket, asztalokat megtartjátok. Csak átfestitek. Neked valahogy nem jött be a rózsaszín.

Eredetileg csak egy sima pékséget terveztetek. Musztafa, elmondta, hogy egy büfé, reggeliző hely sokkal hatásosabb lenne. A törökök szeretik, ha megáll az idő körülöttük, és leülhetnek enni. Ők nem olyan rohanós fajtájúak...

Hamarosan minden készen is áll a nagy napra. Valahonnan egy piros szalagot is szerettek, amit ünnepélyesen egy péklapáttal átvágtok. Jó, hát az átvágás nem igazán sikerül, nem úgy, mint a kilincs leverése. És az ünneplés is csak annyit jelentett, hogy 2 ember tapsolt, míg a harmadik (ez vagy te) bénázott a kapuban.

De végül is megnyitottatok. Nem ez a lényeg?

És akkor most... várjátok az első vásárlót.... És csak várjátok, várjátok.

Úgy tűnik, jó döntés volt a pékség. Ennek ugyanis nagyon jó természetes reklámja van: a friss kenyér illatai messzire szállnak. Így olyan nagyon sokat nem is kell várni, mire az első emberek bekukkantanak.

Őket viszont nagy meglepetés éri.

A kenyeret felismerik. Ez egy nagy kerek-gombóc-golyó-labda formájú, barna dolog, ami még kenyér illatot is áraszt. Na de a többi: kifli, zsömlé, percek, pogácsák... hát ezek meg mik? Ezekkel nem tudnak mit kezdeni.

Próbáljátok, hogy majd akkor Musztafa ajánlgassa, de ő sem bízik benne, hozzá sem akar nyúlni.

Idővel rá kell jönnötök, hogy csak a sima kenyér az, amit el tudtok adni. A többiből csak 1-2 elvetemült vásárol, így a választék nagyon lecsökken... Csak 1-2 pogácsa, és a kifli az, amit megvesznek. Ez utóbbi viszont a kedvence lett azoknak, akik reggelizni járnak hozzátok.

A reggeli viszont teljesen más, mint ahogyan elképzeltétek: Nemcsak egy kifli és egy darab vaj. A törökök az igencsak megpakolt asztalt szeretik. Be kellett szereznetek olívbogyót (ilyet még nem is láttatok), sajtokat, szalámikat, mézet, lekvárokat és még sok olyasmit, amiről még nem is hallottatok. És persze ilyen kérések is érkeznek, mint az omlett, tükörtojás, stb... Így a reggelivel rengeteg munkátok akad. Még két személyt kellett felvenni, hogy ki tudjátok szolgálni a vásárlókat. Szerencsére ez hozza a legtöbb bevételt. Mert egyébként csak a pékség nem állna meg önmagában.

Így telnek a hetek, majd a hónapok. Az elején persze lassan indul az üzlet, de ahogy az emberek megismerik, úgy kezdenek gyarapodni a vásárlók. Majd egy ponton megáll a növekedés. Ez egy olyan pont, ami nem nevezhető rossznak. Van elég bevételek. De úgy érzed, lehetne ez jobb is.. Lehetne több is...

Megkérdezed Musztafát is, hátha neki van valami ötlete. De azt mondja, hogy összesen nem volt annyi vásárlója, mint most egy hónap alatt. Pedig ő már azokat is beleszámolta, akik ételmérgezésben elhunytak...

Próbálkoztok erre-arra, de sehogy sem sikerül a vevőkört bővíteni. Ezen sokat morgolódsz, de nem tudsz mit tenni. Ötlet nincs. De legalább a helyzet kielégítő. El lehet tengődni... mondod magadban.

Továbbra is jönnek-mennek a hónapok, ahogy a vásárlók is. Csak ők - a hónapokkal ellentétben - megállnak pár órára, hogy reggelizzenek. Az üzlet pedig beáll egy stabil állapotba.

Eltelik az első év, amit egy hatalmas bulival ünnepeltek. Végül is, megy ez, bevételt is hoz eleget. Akkor minek panaszkodni.

Tovább mennek a napok és a hetek, amikor egy alkalommal egy volt szabadságharcos magyar érkezik hozzátok. Ő is megőrül nektek, meg ti is neki. Ő még annak is örül, hogy talált kiflit. Mert az bizony már nagyon hiányzott neki.

Ahogy beszélgettek, elmondja, hogy nemrég alakult egy klub. Egy egyesület. Egy Magyar Egyesület. És ahogy a nevében is benne van, ez a magyarokat gyűjtené össze. Főleg azokat, akik a Szabadságharcban is együtt voltak.

- Az egy jó hely. Van minden: zene, tánc, meg jó kis bunyók. És még Kossuthnak is segítünk.
- Kossuthnak???

- Jaja. Mondom, jó hely. Egyedül nő nincsen.. Azt senki se hozott magával meneküléskor*... No, ez felettébb érdekes. Míg te a kifliket hajlítgattad, addig összegyűltek a magyarok. És már nagyban ügyködnek is! A végén még kirobbantják a Második Szabadságharcot. Aztán már csak az hiányzik, hogy megnyerjék, hazamennek, téged meg itt hagyjanak! Így gyorsan megkérdezed a pontos helyet és időpontot.

Így a következő gyűlésen már te is ott vagy. Sőt! Annyira izgulsz, hogy esetleg otthon már dül a csata, hogy már kora reggel odamész az épülethez, és letáborozol a lépcsőre.

Végül, amikor elkezdődik az este, és lefutottátok a tiszteletköröket a régi sorstársakkal, akkor megnyugtatnak, hogy a Szabadságharcnak még csak az előkészületei folynak. Sok helyen sok minden történik. Pl. Kossuth szeretné fellázítani az olaszokat a Habsburgok ellen. Ha ez megtörténik, akkor az elvonja az osztrákokat. Ekkor pedig a törökországi magyarok fegyverrel hazaindulnak. De addigra otthon is több helyen lesznek titkos fegyverraktárak, így mindjárt több helyen lesz lázadás is. Ezt fogják az isztambuli magyarok segíteni. És ez csak egy töredéke annak a tervnek, amiben a svédek az oroszokat fogják megtámadni, a kubai bennszülöttek pedig a németeket**. Bár ez utóbbit senki se érti (főleg, hogy ki az a Kuba és miért akar benn szülni).

A miatt pedig nem kell izgulnod, hogy lemaradtál volna. Minden jel arra utal, hogy az előkészületek megtorpantak. Pedig minden jól indult, nagy lelkesedéssel. Az ex-huszárok vitték is a fegyvereket meg mindent a török-magyar határhoz, ahonnan pedig az erdélyi sócsempészek juttatták tovább, megkerülve az osztrák őrszemeket. Sőt! Az egyik magyar, Miklós, még egy puszkapor gyárat is nyitott Isztambul határában, hogy azzal is segítsen. De ha esetleg elmaradna a Szabadságharc (de erre még gondolni sem mer senki), akkor is a puszkapor mindig is egy népszerű termék lesz. Hiszen annyi ember szeretne szultán lenni!...

Azta! Puszkapor! micsoda ötlet! Te meg itt szórakozol a kiflikkel! Pedig mennyivel jobban kifizetődőbb, ha az ember robbanószereket árul. - gondolod magadban. De ez a véleményed majd fél év múlva megváltozik, amikor megtudod, hogy Miklós egy éjjel éppen a raktárba ment, de megbotlott. Először még csak az égő gyertya szállt el Miklós kezéből. Később maga Miklós szállt át a Boszporuszon. Röviddel utána a háza is követte... Ilyet azért a kiflik nem szokta csinálni. Bármennyire is égeted oda őket...

Tehát mindenki beleadott mindent. De az egész végül elakadt... Azt mondják, hogy Kossuthnak nem sikerült elegendő pénzt összeszednie Amerikában (mert már egészen Amerikáig elment), ebből pedig nem lett elég fegyver, ami a felkelések beindításához szükséges. Így az egész előkészületi folyamat leállt.

Ez így pedig bánat, és szomorúság... De legalább egy halom kiflit el tudtál adni. Úgy tűnik, ez olyasmi, ami az összes magyarnak nagyon hiányzik. Legalább te jól jártál.

Tellnek-múlnak a napok, a hetek, a hónapok. Most már rendszeresen eljársz a Magyar Egyletbe a pék barátoddal együtt. Néha még Musztafát is elviszitek, mert ő szeret verekedni. Mostanra már egészen jól megtanult néhány magyar indulatszót.

Az idő múlásával egyre feszültebb lesz a hangulat az Egyletben. Amikor átjöttetek a határon, akkor még mindenki a menekülésre gondolt csak. Majd arra, hogy új életet kell kezdeni. De utána felcsillant a remény, hogy mégiscsak haza lehet menni. Most ez a remény veszni látszik... E miatt sokan olyan idegesek, mint az a kutya, amelyiknek a szájából kivették a csontot.

És ez nemcsak a Magyar Egyletre igaz. Hírét vettétek, hogy Erdélyben is valaki nekitámadt az osztrákoknak egy kisebb sereggel. Mégpedig az ottani földalatti szervezet vezetője. Az csak a kisebbik baj, hogy a Habsburgok hamar levertél ezt a lázadást. De rájöttek, hogy esetleg valami készül ellenük. Így azóta a határokat sokkal jobban őrzik. Olyannyira, hogy az erdélyi sócsempészek kénytelenek voltak elbújni, és feladni az évszázados tevékenységüket.

Mindeközben megsűrűsödtek a megfigyelések, és a letartóztatások is. Még Kossuth nővéreit is elfogták. Bár őket később kiengedték és csak szemmel tartják. De ez akkor is egy intő jel. Így a szervezkedések teljesen lelassulnak. Mindenki arra vár, hogy Kossuth kitaláljon valamit.

Közben a hangulat egyre csak fokozódik. Kevés kell hozzá, hogy felkerekedjete és átmenjete az osztrák követségre rendet rakni. De akár egy német kutat is megvernétek, ha elétek ugrana egy. A kutak szerencséjére ők nem csinálnak ilyenek. Beérik annyival, hogy állnak egy helyben, és vizet adnak.

Ilyen felfokozott állapotban telik a Karácsony. A Hull a pelyhes dal hamar átalakul Hullanak az osztrákok fogai-ra. Majd a következő hónapok is hasonlóan alakulnak.

Mígnem egy este egy futár érkezik. Ófényessége, az oszmán szultán hadat üzent az orosz cárnak. Kitért a háború.

A döbönt csendben szinte hallani lehetett, hogy mindenki fejében a fogaskerekek csikorognak. Bár milyen alkoholos állapotban vannak néhányan, azoknál a fogaskerekek inkább ukrán guggolós táncot járnak.

Tehát az oroszok és az oszmánok összevesztek...

Ti az oszmánokkal vagytok

Vagyis lehet az oroszokat ütni-vágni, ahol csak éritek őket.

Édes a bosszú!

Hamarosan mindenki nagy éljenzésben tör ki. Több helyen Kossuth nevét kiáltják. Majd pedig együtt rázendítetek a Kossuth Lajos azt üzente c. dalra.

0

* Ez a rész nem igaz. A valóságban nagyon sok olyan emigráns is volt, aki az egész családdal érkezett. Ők viszont jellemzően nem a fiatalabb korosztályhoz tartoztak. De ettől még valószínűleg ugyan úgy eljártak a Magyar Egyletre.

Sajnos ez megint egy olyan rész, amiről keveset tudunk. Pedig érdekes lenne megfigyelni, hogy mennyivel voltak jobbak vagy rosszabbak azoknak az esélyei, akik családdal együtt menekültek.

** Kossuthnak tényleg volt egy olyan terve, hogy az európai szemek elől távolba rejtve, valamelyik karib-tengeri szigeten fog kiképző tábort építeni. Elsősorban a magyar emigránsok részére, de csatlakoztak volna hozzá más országbeliek is. A tervben az is szerepelt, hogy esetleg a bennszülöttekből is összeállítanak egy kisebb hadtestet.

2017-04-11

Ma különleges nap van itt, Wiedergrüenhofferoberschwarzwaldbachdorfban, alias a világ végén.

No nem azért, mert a hőmérséklet átlépte volna a bűvös -20 fokot, és ezzel beköszöntött volna a nyár... Sőt! Inkább az ellenkezője történt. Ez az év leghidegebb napja!

Hanem azért, mert ma Karácsony van! 1852. december 25-e.

Ez egy olyan nap, amikor Herr Wind kiküld 4 önkéntest a hóviharba (te, meg te, meg te, és te), hogy szerezzon egy karácsonyfának valót. Mivel viszont az elmúlt évtizedekben mindig az év leghidegebb napján küldik ki az embereket fát vágni, ezért az 5 perces körzetben elérhető fák már régen elfogytak. De a 10-35 perces körzetben levők is. A 45 perces körzetben lévő pedig a hadgyakorlat áldozatai lettek.

Így amennyiben az önkéntesek nem akarnak inkább jégből karácsonyfát faragni, akkor legalább 1 órát kell a hóviharban gyalogolniuk, mire eljutnak az első fáig. Azt ki kell vágni, és ugyan ezen az úton vissza is kell jönni. Immár a fát is cipelni kell. És a megfagyott bajtársakat.

Nem mellékesen pedig hóvihar van, amikor a látási távolság 4 cm alá csökken. Kifelé menet még mindegy, merre megy az ember, mert előbb-utóbb fát fog találni (vagy szakadékot). De visszafele már nem árt, ha az erődöt is sikerül megtalálni. Az ünnepre való tekintettel az önkéntesek ilyenkor piros szalagot húznak maguk után, abban a reményben, hogy ez majd segíti őket a visszatérésben...

Jól tudod, hogy megy ez, mert tavaly te is az önkéntesek közé kerültél. Mégpedig a 3. tartalék csapatba. Ami azt jelentette, hogy az első csapat, és az utánaküldött két tartalék is elveszett valahol a hóviharban. Ha lenne itt olvadás, akkor tavasszal bizonyára megtaláltátok volna őket. De hát itt örökké tél van.

Miután a te csapatod sikeresen begyűjtötte a Karácsonyfát (azaz túlélte a küldetést), a többi magyar katona felállította, és feldíszítette. Ti addig megpróbáltatok mind a négyen a kandallóba beférni.

Ezek után következett az éneklés, mivel ajándékosztásról és süteményekről szó sem lehetett. Tánc is lehetett volna, csak hát kivel... felröppent a gondolat, hogy építetek egy hóembert, de Herr Wind humorérzéke éppen annyira fagyos, mint a kinti időjárás.

Ugyan úgy az az ötlet is felröppent, hogy ha már éneklés van, akkor a Menyből az angyal c. dalt is elénekelitek, ráadásul magyarul. De ezt meg azért vetették el, mert amolyan szél fúj

odakint, jobb lesz annak az angyalnak, ha nem itt repked. Így viszont maradt a német O, Tannenbaum éneklése. Mégpedig kereken 200 alkalommal. Mivel az osztrák tisztok más dalt nem ismertek...

Mindezek alapján van némi tipped, hogy mire is lehet az idén számítani majd akkor, ha visszatér a fenyőfagyűjtő csapat. És nagyon reméled, hogy visszatér. Azért, mert tavaly te is részt vettél a küldetésben, még nem jelenti azt, hogy idén felmentést kapsz. Ráadásul ahogy telnek a napok, úgy fogynak a magyar katonák, szépen lassan. És így egyre nagyobb az esélye, hogy te is bekerülsz valamelyik csapatba.

Az első négy óra (mert ez a legkevesebb, amennyi idő a feladatot el lehet végezni) így maximális idegállapotban telik. Nemcsak a te részedről, hanem mindenki máséről is. Nem egy ember már tövig lerágt a körmét. Van, aki már a sapkáját is megette. Ez utóbbi öreg hiba volt, mert nem fog újat kapni. Sapka nélkül pedig nem ajánlatos ebben az időben kimenni...

Miután eltelt a 240. perc is, a várakozás még inkább idegtépő lesz. A hivatalos Karácsonyfabegyűjtő Program szerint (mert ilyen is van ám!) ilyenkor 2 órát kell még várni, mielőtt az első tartalék csapat útnak indulna. Ennyi az az időtartalom, amikor már biztos, hogy az előző csapat odaveszett. Nehogy az legyen, hogy elindul a második csapat is, miközben az első csak késik, elakadt a hóban. Aztán meg a végén 2 fát fognak kivágni! Ilyen pazarlás a fák esetében nem megengedhetőek. Csak a magyar katonákat lehet vég nélkül elvesztegetni.

Sajnos az első csapatnak nem volt szerencséje.... Így Herr Wind újabb önkénteseket gyűjt. Ő persze ezt viccesen csinálja, behunyja a szemét, és úgy mutat rá a négy emberre. Mert nem akar részrehajló lenni. Csak a szembehunyás előtt egy kupacba tereli a magyarokat, hogy biztosan közülük válasszon.

Gyorsan meg is történik a kiválasztás. Ezt most szerencsésen megúszta. De még hosszú a nap! Ha ez a csapat is elbukik, akkor ismét lesz 4 kiválasztott, és ismét, és ismét, ameddig csak nem lesz fa. Vagy el nem fogynak a magyarok... De bármennyire is megcsappant a létszámotok az elmúlt időszakban, annyian még maradtatok, hogy holnap is ki lehet majd valakit küldeni a hóba...

A következő percek, ha lehet így mondani, még idegesebbé tesz mindenkit. Mivel eddigre a körme mindenkinek elfogyott, van olyan, aki a lépcsőkorláttal próbálkozik, azt rágja.

De ezúttal a második csapat szerencsés. Elég hamar visszatér. Elmondásuk szerint megtalálták az első csapat fáját nem messze az erődtől. De a csapat tagoknak nyoma veszett...

Normál esetben medvére gondolnátok, de ebben a hidegben teljesen kizárt, hogy bármi állat

is odakint mozogjon. Meg nem is akartok ilyesmiről beszélni, mert pont az hiányzik, hogy Herr Wind kiküldjön egy csapatot, hogy szerezze meg a medve bundáját...amolyan karácsonyi ajándéknak.

Míg a Karácsonyfagyűjtő csapat a kandallóban melegszik, nekiálltok a fa feldíszítésének. Már amennyire ezt díszítésnek lehet nevezni.. Hiszen mi olyasmi található egy világ végi erődben, amit fel lehet akasztani egy fenyőfára anélkül, hogy az felborulna? Ágyúgolyót biztosan nem... Maradnak a puskához tartozó szegecsek és tisztító szerszámok. A fa tetejére pedig egy osztrák katonai sisakot tesztetk.

Az eredmény úgy néz ki, mint egy osztrák katona, ami éppen most jön ki a kocsmából... de lehetne rosszabb is...nem, nem lehetne rosszabb...

Végül csak elérkezik az este. És ti már nagyban hangolódtok az O Tannenbaum eléneklésére. És ahogy minden évben, idén is kitaláltok hozzá egy magyar nyelvű átköltést. Szerencsére a tisztek közül senki se tud magyarul, így ezt csak ti értitek. Legalább legyen egy kis mulatság nektek is. Ez a ti ellenállásátok. Itt a világ végén, Wiedergrünehofferoberschwarzwaldbachdorfban...

Még csak negyvenedszerre éneklitek el az O Tannenbaum-ot (ebből 8 alkalommal az átköltött változatot, melyben szélfújta kecskék szerepelnek), amikor Herr Wind azt mondja, hogy különleges karácsonyi ajándék érkezett. Mégpedig a magyar katonák számára!

Ennek hallatán mindenki hirtelen elcsendesedik. Azt már megtanultátok, hogyha ajándékról van szó, akkor semmi jóra nem érdemes számítani. Így most is a lehető legrosszabbra készültök fel. De ami történik, arra még álmotokban sem gondoltatok:

Herr Wind kéri az erőd kapujának a kinyitását, ami után kintről 79 hóember lép be az épületbe. Miután leolvadt róluk az álcázóruha, kiderül, hogy 79 magyar katona került hozzátok. Ettől mindenki nagyon izgatott lesz. De tudjátok, hogy most nem tudtok az újonnan jövőkkel beszélni. Egyébként is nagyon ki vannak merülve. Tudjátok ti ezt nagyon jól..

Egy ekkora erődben nincs annyi hely, hogy ennyi katonát el lehessen szeparálni. De nincs is rá szükség. Herr Wind pontosan tudta, hogy az újonnan érkezők csupa rossz híreket hoztak, mely csak tovább rontja a morált. Így esze ágában sincs elkülöníteni őket tőletek. Így ti már a második nap reggelén az otthoni helyzetről kérdezősködtök.

Ők Erdélyből érkeztek, és az induláskor még 120 katona volt a menetben. De ide már csak 79-en érkeztek. Pedig Erdélyben is kemények a telek!

Elmondták, hogy megpróbálták újra felfűteni a Szabadságharcot. Bár a határok le voltak zárva, az erdélyi sócsempészeket keresztül szivárgott az információ külföldről. Innen

tudták meg azt is, hogy az emigráns magyarok és Kossuth nem adták fel a harcot. Sőt! Egy visszavágásra készülnek. Ez pedig lázban tartja az otthoni magyarokat.

De még mennyire! A nyílt ellenállás veszélyes, de nagyon sokan - még a nemesek és a politikusok is - passzív ellenállásba kezdtek. Van, ahol az emberek nem dolgoznak 1-1 napot. Vagy a kész terméket véletlenül beleejtik a Dunába. És ehhez hasonlók.

És eközben komoly szervezkedések is folynak. Mind a határon belül, mind kívül. De erről keveset lehet tudni. Mert ha valakit elkapnak az osztrákok, akkor ne derüljön ki a teljes terv. Így mindenki csak annyit tud, hogy valami nagyszabású dolog készül. Főleg a határ túloldalán.

Ők, mivel Erdélyből jöttek, így az ottani készülődésről tudnak. Az ő csapatuk kapott néhány fegyvert, és más olyan eszközt, ami egy felkeléshez szükséges lehet. És az elején minden jól is ment!

De aztán történt valami, és először a fegyverszállítmányok maradtak el. Majd a többi is. Kérdezték a sócsempészeket, hogy mi történt. De ők se tudtak sokkal többet. Állítólag elfogyott a pénz, és Kossuth kiment Amerikába, hogy ott szerezzen támogatást. De nem tudni, ennek mi lett az eredménye..

Erdélyben egyre nőtt a feszültség. Sokak szerint Kossuth terve kudarcba fulladt. Mások meg azt mondták, hogy elég fegyver érkezett már. Végül az lett az eredmény, hogy egy csapat megtámadta a helyi osztrák erősséget, és elfoglalta. Ez a csapat van most itt, Wiedergrünenhofferoberschwarzwaldbachdorfban. Hiába is csatlakoztak többen, a fegyverekből nem volt elég. Ásóval, kapával plán nagy haranggal meg nem lehet az osztrákok ellen harcolni.

Így alig 1 hét alatt leverték a felkelést. A vezetőket pedig kivégezték. De a legrosszabb az, hogy ezzel bizonyára az osztrákok megsejtették, hogy valami készült. És valószínűleg megerősítették a határokat. Talán még a titkos rendőrség is nagyobb akcióba fogott.

Ezek után pedig nem tudni, mi lesz Kossuth tervével... Se pénz, se fegyver... az osztrákok pedig most már résen lesznek... a felkelők pedig itt vannak a világ-végi erődben...sok reményetek nincs.. Szép kis karácsonyotok van...

Herr Wind volt annyira jószívű, hogy egy teljes hétig senkit nem küldött ki a hóba. De miután az új év elkezdődött, minden visszatért a megszokott kerékvágásba.

Kb. ugyan annyi újonc van, mint öreg (jeges)medve. Az új beosztások szerint mindenki kapott egy-egy újonnan érkezőt. A feladat pedig továbbra is a szokásos: meg kell állítani az ellenséges fenyőfákat, le kell vakarni a jeget a kapuról, stb..stb... Azt nem tudja senki, hogy ezt mégis, meddig kell még folytatni... Hány év szükséges még ahhoz, hogy az ember

hazamehessen?

Valószínűleg a nyugdíjig kell maradni. Egyik társatok sikeresen megélte a leszereléshez szükséges öregkort. Őt az egyik csapattal hazaküldték Magyarországra. Nem tudni, mi lett vele... A legalacsonyabb fokozattal küldték útnak, így valószínűleg nem fok könnyen megélni a juttatásokból. Pedig a Szabadságharc előtt ő egy közepesen magas rangú tiszt volt. Most pedig egy többszörösen megtört ember... Vajon ez vár mindannyiutokra?

Telnek-múlnak a napok, hetek és a hónapok is. Már rég letettek arról, hogy számoljátok.. mert minek is.. A nyárból is csak annyit vesztek észre, hogy gyakrabban találok medvével. Pedig az ember azt hinné, hogy ezek a bundás lények megtanultál már, hogy nem érdemes az erőd környékén kóborolni, hacsak nem papucs, falvédő, vagy kesztyű formában képzelik el a jövőjüket...

Valószínűleg már az ősz végén járhattatok, amikor arra lesztetek figyelmesek, hogy a tisztek között valami megváltozott. Mindegyik izgatott, és sokkal többet beszélnek egymással, mint korábban. Herr Wind is pár napja beszüntette a gyakorlatokat. Mintha tanácskoznának...

Az erőd kicsi. Sokáig nem maradhat titokban semmi. Rövid idő alatt kiderítitek, hogy odakint komoly események zajlanak: a törökök és az oroszok háborúba kezdtek egymással.

Persze ez nem újdonság. Ennyit még ti is tudtok, hogy ők ketten mindig egymást nyúzzák. De most a franciák és az angolok is beszálltak. Úgy tűnik, a török oldalon. Pedig ilyenre nem volt még példa! Ami azt jelenti, hogy esetleg mások is csatába vonulnak majd.

Vajon mit lép erre az osztrák császár? Ezt nem tudja senki. Valószínűleg az itteni tiszteket is ez izgatja legjobban. Mi lesz akkor, ha az osztrákok is belépnek a háborúba? És kinek az oldalán? Vajon Kossuth mit fog akkor tenni?

0

2017-04-12

Bár már hivatalosan zajlik a háború, ti mégis séta tempóban érkeztek az Oszmán Birodalom keleti gyülekező pontjához, Kars várához.

De hát mit tegyetek... a török katonák csak úgy tudnak haladni, időnként kávéval feltöltik őket. Ezért minden sarki büfénél meg kell állnotok... Az a fekete nedű, ami kezdetben a katonák gyors mozgását segíti, az lassít le titeket a legjobban. Pedig már nagyon ott szeretnétek lenni Kars várában! A végén még lemaradtok a háborúról, és akkor mehettek vissza a sivatagba homokot számolni.

Lassan-lassan telnek a napok, és lassan-lassan fogynak a kilométerek. Már elég közel vagytok a célállomáshoz, hogy akár egy tízéves gyereket is előre lehessen küldeni, hozza el a híreket. Ezért nemsokára meg is tudjátok, hogy két fontos tiszt is érkezett. Egyenesen Londonból!

Na tessék... ezek Angliából hamarabb megérkeznek, mint ti innen a szomszédos megyéből.. Pedig csak egy hegyen kellett átmennetek...

A két tiszt nevét is megtudod: Ismail Pasa és Hursid Pasa.

Na, kaptál két pasát... ők lesznek a főnökeid! Jobb is, mert már kezdett elegend lenni, hogy te vagy a rangidős, mindenféle vacakkal (pl. élelmezés, fizetés) is neked kellett foglalkoznod. No de várjunk csak! Ismail Pasa...Ismail Pasa... a neve olyan ismerős... Mintha már találkoztunk volna...

Mivel a többi katonával együtt, mind simán csak Ali-k lettetek, így mindenki másnak a neve kilóg a sorból. Ennek ellenére még mindig nem mozogsz otthonosan a török nevek között. Így nem tudod archoz kötni... De nem kell sokat várni, hiszen nemsokára találkozol velük.

4 nap alatt sikerül leküzdeni a maradék 3 km-t is, és végre bevonultok a várba. Mivel te vagy ennek a csapatnak a főnöke, te adod át őket az új parancsnoknak. Akkor csillan fel a szemed, hogy ezt a szakállás embert te ismered! Ez nem más, mint Kmety György! Igaz, a Szabadságharcban nem találkozták vele, mert te akkor is a keleti részen voltál. De miután török földön folytattátok a katonáskodást, ő is Bem-el együtt Aleppóba ment. Ott együtt szolgáltatok. De Kmety (akkor már Ismail - mennyivel jobb nevet talált, mint te!) Bem halála után elhagyta az országot. Ahogy sokan mások is. Most már tudod, hogy hova ment, és mi lett vele: Londonban tartózkodott, ahol emlékiratait készítette.

A másik pasa is magyar... Már amennyire.. Guyon Richárd (immár Hursid Pasa) valójában francia, de Angliában született. Később beállt az osztrák seregbe. Aztán összeházasodott egy magyar tábornok lányával, így végül a magyar oldalon találta magát. Éppen a Szabadságharc

ideje alatt. Ezért ő is Isztambulban kötött ki, de ő még Kossuth-ot követte. Aztán elváltak az útjaik, a szultán pedig Damaszkuszba küldte. Most, a háború miatt pedig ő is Karsra érkezett.

És ők még csak a pasák, a tisztek. Ahogy a következő hetekben még a tart a gyűlés, azt veszed észre, hogy egyre több és magyar érkezik. Néhányan Kmety Györgyhez hasonlóan másik országból. Közöttük olyanok is, akik veled együtt voltak Aleppóban. De Isztambulból is jönnek.

Ez utóbbi emberekről megtudod, hogy van egy második készülődés is a Balkánon. Ott több a magyar, mert abban bíznak, hogy az osztrákokat is sikerül a háborúba belesodorni, és akkor folytatni lehetne a Szabadságharcot. Immár külföldi segítséggel.

Kmetytől pedig megtudod, hogy Kossuth sem tétlenkedett. Angliában és Amerikában is komoly készülődések zajlanak a Szabadságharc újraélesztésére. Bár egy ideje megakadtak a folyamatok, mert elfogyott a pénz, elfogytak a támogatók. Az orosz-török háború viszont egy új lehetőség, hogy valami kialakuljon.

Örülnek az Isztambulból érkezett magyarok is, hogy Kmetyvel találkoztak. Még jobban örülnek, hogy közvetlenül kapnak hírt Kossuth tevékenységéről. Bár szomorúak, hogy megakadtak az előkészületek.

Mindenki abban bízik, hogy a mostani háború majd változást hoz. De ha nem is, akkor is legalább jól fenékbe rúghatják az oroszokat.

Sajnos viszont az egyetlen ember, aki tényleg jól taktikázott ellenük, az Bem Apó volt. Ő már nincs veletek. És sem Kmety, sem pedig Guyon nem harcolt ellenük. De az itteni magyarok többsége sem. Az egyik te vagy, aki úgymond lőtt már orosz katonát.

E mellett pedig a helyet sem nagyon ismeritek. Így mindenképpen be kell vonni a törököket is. Ebből a szempontból a szultán nagyon lelkes volt. Kb. 200.000 török katonát küldött. Meg egy rakás pasát is. Őket úgy lehet legkönnyebben megtalálni, hogy a fejükön piros sapkájuk van, a kezükben pedig arany kávácsésze.

Elöl meg egy jó méretes pocak... Hát ők nem fognak sokat menetelni...

A következő napok a haditanácsokról szólnak. Mivel neked is vannak tapasztalataid az oroszokkal szemben (no meg valahol mégiscsak várkapitány voltál több, mint egy évig), téged is bevonnak.

Az orosz határ nincs messze. Légvonalban legalábbis. Apró probléma, hogy néhány kétezer méteres hegy zavarja azt az összképet, amit a háromezernél is magasabb hegyek alkotnak. Ezt hívják úgy, hogy Kaukázus. Itt a hegyeken átkelni nem lehet. Csak a hágók járhatóak.

Már, amikor.

A törököktől megtudjátok, hogy az elmúlt évezredekben folyamatosan zajlottak a háborúk ebben a térségben (ezt a hagyományt a törökök is folytatták). A szűk és meredek völgyek rengeteg természetes segítséget adnak a védőknek. Míg a támadóknak pont fordítva, folyamatosan hátrányban vannak. Pl. a helyiek egyik kedvenc védekezési módszere, hogy óriási köveket küldenek völgy tetejéről a lent haladó katonáknak. 1-1 jobban sikerült görgetés akár az egész hágót lezárhatja.

Ugyan ezt el lehet játszani a hóval is. Ami szintén nem ritka. A tél itt hosszú, és kegyetlenül hideg. Hallani olyan történeteket, hogy 1-1 csata kimenetelét az időjárás döntötte el: az nyert, akinek kevesebb katonája fagyott meg.

Mindeközben rengeteg természetes hely van, ahol kisebb-nagyobb csapatok tökéletesen el tudnak bújni, hogy utána partizán akciókat szervezhessenek.

Mindezek jól mutatják, hogy az évezredek alatt a támadók legtöbbször vesztek.

Megkérdezitek hát a törököket, hogy mi a taktika. A válaszuk elég egyszerű: Előre! Támadunk!

Azt viszont hozzá teszik, a Kaukázusban rengeteg olyan nép él, akik nem örülnek az orosz elnyomásnak. Ha megindul a háború, akkor egész biztosan ők is felkelnek. Igaz, ők a törököket is utálják. De talán nem annyira, mint az oroszokat. De ők egymást is utálják.. Itt biztosan mindenki lőni fog mindenkire.

A török terv pedig az, hogy ők is lőnek mindenkire.

Ennél a pontnál Kmety és Guyon egymásra néz, és egy jól érhető pillantást váltanak egymással. Nem sokkal később a haditanácsot ideiglenesen berekesztik.

Kmety odajön hozzád, és a pincébe hív néhány más társaddal együtt. A lépcsőlejáróra jól láthatóan, török betűkkel valaki már felírta: Kávé a pincében nincs. Azt a hátsó raktárban tartjuk. Ez azért elég jól távol fogja tartani a szultán embereit.

Odalent már csak a magyarok, és néhány angol meg francia tiszt tartózkodik. Abban mindenki egyet ért a török terv nem vezet célba. Nemcsak hogy egy teljesen ismeretlen területre kell behatolni, ahol az oroszokon kívül mindenki más is ellenség. De még a terep is ellenetek van.

A leglogikusabb az lenne, ha bevárnátok az oroszokat, akik bizonyára már alig várják, hogy lövöldözzenek, és ezekben a pillanatokban már a hágókban énekelve menetelnek (és remélhetőleg az ő fejükre és köveket görget valaki). Kars várát jól lehet védeni. A kisebb

nemzetek pedig még hátba is támadhatják őket.

[caption id="" align="aligncenter" width="396"] Kars vára az 1828-as orosz támadás alatt -
Forrás: Wikipédia[/caption]

Az egyetlen probléma a tervvel, hogy a törökök mindenképpen támadni akarnak. Már több, mint 20 év telt el, hogy összecsaptak volna az oroszokkal, és ez nagyon aggasztja őket. Hiszen a apa is mesélt arról, hogy hadakozott az oroszokkal, az ő apja is, meg az ő apja is, meg az ő apja is... szegény kis Mehmet meg kénytelen a káposztaültetvényt kapálgatni. Pedig ő is inkább az oroszokkal játszana.

És itt a törökök a házigazdák. Az angolok, franciák, magyarok meg az az egy olasz, ki tudja honnan jött, csak vendégek. Mindenképpen azt kell csinálni, amit ők akarnak. Ha ez támadást jelent, akkor támadni kell.

Amit viszont lehet tenni, hogy ezt normalizálni, csökkenteni a veszteségek. E közben pedig egy kisebb hadtestet itt kell hagyni a várban, hogy azt megerősítse, és felkészítse az orosz támadásra. Ahogy a törökök, úgy az oroszok is biztosan meg fognak érkezni. Persze van remény, hogy az egyik hágóban megállítsák őket. De ahhoz védekezésre kell beállni. Abba pedig nem mennek bele a törökök.

Így marad az, hogy egymásnak kell eresztetni a törököket és az oroszokat. Majd remélni a legjobbakat.

Ha viszont sikerült átjutni a hágókon, akkor ott már lehet találni egy olyan várost, amelyiket akár sikerülhet is elfoglalni. Már csak az a kérdés, melyik város legyen az, és a szerint melyik hágón vonuljon a hadsereg.

Nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni, hogy az oroszok is hasonló gondolattal jönnek. És előfordulhat, hogy ők másik hágót választanak, és elkerüli egymást a két hadsereg. Ebben az esetben viszont Kars el fog esni. Ezt pedig megint csak úgy lehet megakadályozni, hogy a törökök szembe mennek az oroszokkal.

Most, hogy az alapkérdéseket sikerült lefektetni, elkezdődtek a részletek kidolgozása. Ez több napot vesz igénybe, és csak keveset tudsz benne segíteni. De azért örülsz, hogy valamire te is használható vagy. Ellentétben mondjuk a török tisztekkel, akik csak kávézgatnak, és ígéretik, hogy holnap már vonulnak is a csatába.

A végső terv nagyjából hasonlít is az alaptervire. A hágókba sok katona úgysem fér be. Annak meg nincs sok értelme, hogy a hátulók megvárják, amíg elfogynak az elől levők. Vagy győznek. Inkább több kisebb csapatra osztják fel a sereget. Ezeket a tartományok többi városába vezénylik, hogy hozzátok hasonlóan valamelyik hágón kezdjék meg az előrenyomulást. Lehetőség szerint találják is meg az ellenséget, aki valószínűleg hasonlóan

fog cselekedni. Ha őket sikerül legyőzni, akkor fognak találni egy várost, amit kedvükre elfoglalhatnak. De legalábbis be lehet őket keríteni, lehet rohamozni, meg hasonló vagány dolgokkal elűthetik az időt, míg a főserég megérkezik.

Az orosz utánpótlástól nem kell félni, mert őket lefoglalja majd a másik fő hadszíntér, a Krimi-félsziget.

Mindezeket megbeszélve, néhány nap múlva nagy seregszemle következik, ahol felosztják a csapatokat, és a tiszteket. A magyarok Kars várában maradnak. Illetve innen indulnak az orosz Alexandropol városa felé a törökökkel együtt.

Még néhány nap, és néhány száz liter kávé elfogyasztása után megkezdődik a tényleges menet, be a hegyek közé. Kb. 30.000 török katona van veletek.

Az út egyáltalán nem könnyű. Keskeny, rossz állapotban van, meredek, és a törökök legnagyobb bánatára, kávéházat sem talál. Így a haladásotok rettenetesen lelassul. Úgyhogy mire beértek a hegyek közé, igencsak hideg van. Hiszen annyira sikerült sietni, hogy lassan elkezdődik a tél.

Legnagyobb meglepetésekre viszont, akármennyire is lassan haladtok, az oroszokkal nem sikerül összefutni. És a felderítők jelentése szerint a közeli hágók is mind üresek. Míg a futároktól megtudjátok, hogy a többi támadó hadtest már régen összeveszett az oroszokkal. Legtöbb helyen vesztettek. De szerencsére időközben leesett a hó, ami a seregeket megállította. Veletek viszont eddig kegyes volt az időjárás.

Már benne vagytok a novemberben, és eddig mind az oroszokat, mind a hóvihart megúsztatok, mikor átértetek a hágón. Ott látjátok Alexanropolt. Meg az ellenséget is. Egy gyors tanácsot összehívva megbeszélitek, hogy meglepetésszerűen kellene támadni. De mire idáig eljuttok, azt látjátok, hogy a törökök már lelkesen támadnak is. Mi mást tehetnétek ez után, ti is beszálltok a csatába.

Sok haditerv nincs. A török pasák egymás után kiabálják a Támadás! és a Kávé! szavakat. Így egyedül a magyarokból álló csapat az, amelyik fegyelmezett. Viszont ahhoz kevesen vagytok, hogy legalább valami közepesen komoly sikert elérjete. Az egyetlen eredményetek, hogy elfogtok egy Orbeliani nevű herceget. Őt be is viszitek a táborba, hogy ott legyen szem előtt.

A következő napokban folytatjátok az ostromot, és egyre elkeseredettebben veszitek azt észre, hogy hiába vannak itt a törökök nagy létszámban, ha a vezetőig nem foglalkoznak az irányításukkal, nem sokat érnek. Maguk a törökök is egyszemélyes hősként képzelik el magukat, így oda mennek mindig, ahol a legsűrűbb a csata. Semmi szervezés nincs, általános a fejetlenség.

Ráadásul még ezt az Orbeliani herceget is sikerült elhagyniuk valahol... Mi értelme vannak

Így ennek a csatának? Néhány napos kísérlet után úgy döntötök, hogy ideje visszatérni Kars várába. Ezt a török pasák is támogatják, mert nem hoztak magukkal elegendő kávé.

A visszavonulást a törökök úgy képzelték, hogy elől mennek loholnak a pasák (kávé hiányában már gyorsan haladnak), mögöttük meg mindenki csináljon, amit akar. Viszont Guyon Richárdnak (alias Husrid pasa) egy jobb ötlete van. A visszavonulással sikerült az oroszokat is becsalogatni a hágóba, ami ugyebár szűk, meredek, stb... Néhány jól felállított ágyú ha nem is állítja meg őket, egész biztosan megtizedeli őket.

Így a terv az lesz, hogy miközben zajlik a taktikai visszavonulás, egy csapat előkészíti a terepet. Te is vállalkozol ebbe a csapatba. Az ágyúk Bem Apóra emlékeztetnek téged. Úgy gondolod, hogy pár ágyúlovás az oroszok közé neki is kedvére való lenne. Segítesz felállítani az egyik ágyút egy szikla mögé, és várakozol.

Az orosz csapat alig néhány kanyarral van csak lemaradva a törököktől. Így nemsokára meghalljátok a hangjukat. Az ágyúkezelő magyar rutinból lő egyet még mielőtt az első lovaszt meglátnátok. És őt pont el is találja! Rádásul nem is akárkit sikerült lelőni a lováról! Az orosz Orbeliani herceget. No, ennek annyi.

Tovább folytatódik az ágyúzás, amit te a puskáddal támogatasz. Nagyon jó helyet választottatok. Úgy érzed, itt nagyon sokáig ki tudtok tartani. Addigra a seregetek már messzire elvonulhat.

Meghallják a csatazajt a törökök is, és nagyon megörülnek, hogy ismét lehetőségük van a férfiasságukat és a bátorságukat bebizonyítani. Így megfordulnak, és rátámadnak a meglepett oroszokra. Hát... nem pont így képzeltétek el. Ebben a kavarodásban nem lehet ágyúzni. Így amíg zajlik a hősi viadal, addig ti összepakoltok, és folytatjátok a visszavonulást.

Nemsokára véget ér a hadakozás, és kiderül, hogy bizony a török oldal vesztett. És hát te is ezen a térfélen játszol... De azért jól megadtátok az oroszoknak! Még a hercegüket is sikerült kilőni!

Meg egyébként is a visszavonulás volt a cél... Úgyhogy összességében nem olyan nagy a vereség... meg hát... nem is vereség ez, csak az ellenség lelassítása... meg lehet ezt fogalmazni szépen úgy, hogy a szultánnak is tetsszen!

A következő napokban is folytatódik a visszavonulás. Néha egy-egy meglepetésszerű visszavágással, hogy tovább lassítsátok az oroszokat. De most már felkészültek rá, és ők is óvatosabbak. Így komolyabb összecsapás már nem történik. Egy hét múlva pedig beköszönt a tél. Az igazi, kelet-törökországi tél. A csupa nagybetűs TÉL.

Mindjárt az első egy órában 10 cm hó esik le, ami nem rossz előzetes. Akár még intő jelnek is lehetne mondani. Hiszen estére már több, mint 1 méteres a hó. Ez pedig igencsak

lelassítja a visszavonulást. Az oroszok nem is jönnek tovább, inkább ők is a visszavonulást választják.

Eddigi csatákat az oroszok ellen folyt. De most a kegyetlenebb ellenfél következik: az időjárás. Itt nincsenek első sorok, hátsó sorok. Nincs oldalsó szárny. Itt nem számít, ki a tiszt, ki a közlegény. A tél mindenkit egyformán érint.

A legnehezebb dolgozok az ágyúkkal vannak. Azokat képtelenség ebben a hóviharban cipelni. Úgy döntötök, hogy ott hagyjátok őket, majd tavasszal összeszeditek. Nincs senki, aki el tudná lopni.

Visszatérés Kars várába több, mint 2 hétig tart. Pedig napfényes időszakban 1-2 nap alatt ott lennétek. Persze csak ha nem kell közben megállni kávézni. De kifogytatok a fekete nedűből, így a pasák is igyekeznének vissza a jó meleg kandalló mellé. Csak hát a hó őket is erősen lassítja. Hiába ülnek lovakon..

Mire beértek a várta, addigra a csapat jócskán megtizedelődött. De mivel induláskor sem volt rendes nyilvántartás (hasra ütés szerűen beírták, hogy 11.000 db. Ali, 8.000 darab Mehmet, 7.000 db Musztafa, stb...), így nem tudjátok, mennyien is maradtak a hó alatt. Meg úgy általában a csatákban.

Most viszont a jó melegben vagytok. Van elég tüzelő, és van elég kávé. Így mindenki elégedett. Már csak ki kell várni a tavaszt.

Ez pedig egy hosszú-hosszú várakozás...

Mikor a fák kivirágoznak, akkor egy csapat elindul, hogy összeszedje az ágyúkat. Ti addig új haditervet készítenek. Nyilvánvaló, hogy ezzel a szervezéssel még egy kutyaólat sem tudnátok bevenni. Nemhogy egy egész várat. Így mégiscsak jobb lenne maradni, és Kars várának a védelmére felkészülni. Szerencsére a pasák is úgy érzik, kivették a részüket a háborúból, így ők sem erőltetik az újabb támadást. Tehát marad a várakozás.

A védelem megszervezésére Kmety és Guyon vállalkozik. A pasák ezt gyorsan jóvá is hagyják. Még csak az hiányzik, hogy őket is beleráncigálják valamilyen feladatba.

Néhány nap múlva a kiküldött csapat visszatér az ágyúkkal. És azt a hírt hozzák, hogy az ellenségnek csak a nyomát látták. Mármint azt, ami a télen ott maradt. Mozgás egyáltalán nincs.

Ahogy melegszik az idő, az utak is lassan járhatóvá válnak. Így elkezdenek a hírek is érkezni. Megtudjátok, hogy a többi kelet-törökországi csapat is hasonlóan járt. De olyan nagyon nem erőlteti a támadást senki. A háború most Krimi-félszigeten zajlik.

Az elkövetkező időszak átalakul az unalmas semmittevésbe. A hágókon kiépítették a megfigyelő hálózatot, így időben értesültök, ha az oroszok támadnak. Erre viszont egyelőre nem kerül sor.

Te már néhány évet lehúztál a sivatag szélén, ami ennél sokkal, de sokkal unalmasabb volt. Hozzá képest Kars vára csupa izgalom, és kaland. De sokan vannak, akik a várakozásnál azért több izgalomra vágynak. Így időnként a török fiatalság összeverődik egy nagyobb, kb. ezer fős csapattá, majd beveti magát a hágókba. Kb. 1 hónap múlva ebből néhány száz tér vissza, nyomában egy hasonlóan összeverődött ezer fős orosz csapattal.

Ez legalább a várban maradt katonáknak egy kis feladatot meg kalandot ad. De azért az ezer fő nem számít komoly ellenfélnek, így hamar megfutamodnak, miután sikerül megtizedelni őket.

Néha mindez fordítva történik: az oroszoktól érkezik egy lelkes csapat, amit utána a törökök vesznek üldözőbe, hogy aztán közülük csak kevesen térjenek haza.

Az egész év ezzel telik a ti részletekről. Míg folyamatosan kapjátok a híreket, hogy a Krimi-félszigeten is hasonló a helyzet. Csak ott a szemben álló feleknek nem kell megkerülniük a hegyeket, hogy egymásra lőhessenek végre.

A hó ebben az évben is korán elkezd esni, ami egyúttal a harcok idejének zárását is jelzi. Mire eláll a hóvihár, már 1855-öt írtok, és kitavaszdok.

Mire a hírközlés is beindul, addigra megtudjátok, hogy ebben az évben sem érdemes nagyon sok mindenre számítani. A fő csataterén, a Krimi-félszigeten is áll a háború. Amolyan ki-bírja-tovább erőpróba zajlik éppen. A Kaukázusban pedig hol ide, hol oda csap egy kisebb csapat. A háború forgatagát kihasználva a kis nemzetek is felkeltek, hogy az oroszokat lőjék. Néha eltévednek, és a szomszédos kis nemzetet támadják meg. De mivel velük is évezredes harag van, ezt egyik fél sem bánja különösebben. Kivéve persze, ha éppen ő veszít.

Nálatok is folytatódik a legények kisebb csoportokba szerveződése, és támadása. De arra leszel figyelmes, hogy nemcsak keletre, az oroszok irányába mennek, hanem a másik irányba is, nyugatra. Ott pedig nincs ellenség... Gyanúsak ezek, mert ők viszont sosem térnek vissza. Egész biztosan nem bevásárolni mennek.

De aztán májusban minden megváltozik.

Ismét egy csapat török indul el, hogy bemutassanak az oroszoknak, és ahogy várható volt, néhány hét múlva a töredéke vissza is érkezett. Csakhogy ezúttal nem egy hasonlóan lelkes kisebb orosz csapat vágat mögöttük, hanem egy hatalmas sereg. Annyian vannak, mint az oroszok. Pontosan annyian.

Ööö... hát minden jel szerint, ott a hegy túloldalán jobban megunták a várakozást, és mindenki átjött. De szerencsére Kmety és Guyon nagy hozzáértéssel előkészítette a védelmet. Élelmiszer is van a raktárban, de még kávé is. Jó néhány hónapot simán biztosan kibirtok

Az ostrom hamarosan elkezdődik. Első körben még nagy a lelkesedés, és akkor még tényleg komolyan kell védeni a falakat. Eközben néha-néha egy titkos átjárón a magyar huszárok kimennek, hogy összezavarják az ellenséget. Ez pedig hatalmas segítség a védőknek. Nem is sikerül a várat elfoglalni az első nap.

A következő időszak viszont már a várakozás. Itt is lassan átveszi a szerepet a ki-bírja-tovább hadmozdulat. Mivel ti teljesen be vagytok kerítve, a ti helyzetetek a nehezebb. Míg az oroszok vígan fosztogatják a környéket. Néha még a szomszédos megyéig is eljutnak. Egy csapat egészen Erzurumig eljutott. De ott betévedtek a helyi fedett bazárba, ahol hamarosan szőnyegre cserélték a puskáikat. Bár elmondásuk szerint ezt egyikük sem szándékosan tette, hanem így alakult. Senki se érti, hogyan...

Az idő telik, a tartalékok fogynak. A vár védelme erősen kitart. Ennél többet is kibír. A kritikus rész most a raktár készlet.

A magyar huszárok többször is kimennek, hogy a várakozó sereget felzavarják. Ilyenkor több helyről is hallani, ahogy a magyarokat átkozzák. Olyan ez, mint amikor a kisgyerek befut a galambok közé. Néha sikerül egy-egy kisebb ostromot így kierőszakolni. De akkorát nem, hogy az orosz sereg megtörjön rajta.

A törökök csak egyszer próbálkoznak komolyabb ellentámadással. De a szervezés teljes hiányába miatt az oroszok ezt nagyon hamar leverik.

Így marad a várakozás. Ez viszont nektek nem jó. Nagyon nem jó. De nem tudtok mit csinálni, mert a török pasák vezetik a várat.

Lassan véget ér a nyár, és a készletek ijeszten lepadnak. Jobban, mint kellene. De a legrosszabb hír, hogy bizony a kávé már csak néhány napra elegendő.

Amikor Kmety ezt megtudja, akkor összehívja a magyarokat. És azt mondja, hogy ha elfogy a kávé, a török pasák biztosan feladják a várat. Így csak egy lehetőség marad: még ez az esemény előtt a magyarok a szokásos útukon kimennek, felzaklatják az oroszokat, de ezúttal nem térnek vissza. Inkább megpróbálnak átmenni egy másik csapathoz. Hátha ott több hasznukat tudják venni.

Ebbe mindenki beleegyezik, így a következő hajnalban már lovon ülsz a többiekkel. A nap első sugarára kivágtattok, bele az orosz tábor közepébe. Ezzel jó nagy felfordulást okoztok, de most nem maradtok itt, hogy kihasználjátok a szokásos meglepetést. Egyenesen

bementek a legközelebbi észak felé tartó hágóba. Mire az oroszok észbe kapnak, ti már messze jártok. Így megússzátok az üldözést is.

Úgy számoltok, hogy a teljes kaukázusi orosz sereg Kars váránál áll, így nem várható, hogy egy másik csapatotestbe botlotok. De azért óvatosan, lehetőleg rejtve maradtok.

Ahogy így haladtok, estére beér titeket az az őrszem, akit a városnál hagytatok, figyelje az eseményeket. Tőle megtudjátok, hogy a törökök nem bírták tovább. Már délben feladták a várat. Így ti pont az utolsó pillanatban tudtatok kijutni.

Ahogy a keskeny hágókon próbáltok észak fele haladni (térképek persze nincs), sikerül megússzotok, hogy valamilyen orosz csapattal összefussatok. Kezdtetek tényleg úgy gondolni, hogy mindenki ott maradt Kars váránál. Így nyugodtabban haladtok, de azért tempósan. Mert sose lehet tudni...

Jó néhány hete haladtok így, amikor az egyik kanyar után egy nagyobb török seregbe botlotok. De ahogy elkezdtek beszédbe elegyni, kiderül, hogy a vezérük magyar. Nem más ő, mint Ömer Pasa. De még a mögötte lévő katonák egy része is magyar (és képzeld, ők is mind-mind Ali-k!).

Az örömteli találkozást mindjárt meg is ünneplitek. Régi, még szabadságharcos katonatársaitokkal futottatok össze. Olyanok is vannak, akik mindjárt az oszmán seregbe álltak be. És olyanok is, akik Isztambulban tengődtek, csak a háború hírére ragadtak fegyver. Ebből a csoportból a ti seregetekben is vannak néhányan.

Az ünnepség közben átbeszélitek az eseményeket. Ömer Pasa egyenesen a Krimi-félszigetről érkezett. Ott most éppen uzsonnaszünet van, nem történik semmi. Könnyedén tudtak nélkülözni egy nagyobb csapatot.

Ők pedig azért jöttek, hogy segítsenek Kars várának a védelmében, esetleg még az oroszokat is visszazavarják. Siettek, ahogy csak tudtak. Nagyon kemény menetelésen vannak túl.

De sajnos el kell mondanotok a rossz hírt, hogy a vár bizony már elesett. És bizony semmivel sem lehetett volna megvédeni, csak egy hajónyi kávéval...

Ezen mindenki elsomorodik. De nincs mit tenni. Így akkor viszont irány vissza a Krimi-félszigetre. Egyszer majd csak lesz ott egy sorsdöntő ostrom, ahol szükség lesz a bátor katonára.

Ez az este még az ünnepségről szól (zene, tánc, barátságos verekedés, nő nincs), de másnap már erőltetett tempóban igyekeztek vissza a Fekete-tenger partjára. Hiszen közeleg a tél.

Ahogy mentek északra, tényleg kezd az idő egyre romlani, és már-már felkészülsz, hogy a

telet valahogy itt, a hegyek között kell tölteni. Ömer Pasa viszont biztat mindenkit, hogy már nincs olyan messze a cél.

Hamarosan az idő még rosszabbra fordul, és már az eső is elkezd esni. Innen már csak egy lépés, és kezdődik a hóvihár-gondolod. De ez nem történik meg. A levegő annyira nem hűlt le, hogy hó is legyen, csak eső. 4 nap eső. Majd már 8 nap eső. Aztán már 16 napja csak esőben haladtok. És már arra gondolsz, hogy inkább lenne hó! Mert ebben az esőben minden sártengerré változott. Eddig se voltak az utak jó állapotban. De most aztán teljesen használhatatlanok. Nagyon-nagyon nehezen haladtok. Az utolsó kilométereket nagy nehézségek árán tudjátok megtenni.

De végül eléritek a tengert, ahol egy török flotta szed fel titeket. Ti pedig megkönnyebbülten, és kimerülten elterültök a raktérben.

Nem tudod, meddig tart az út a tengeren. Nem nagyon van kedved felállni, és nem is nagyon tudsz. Nem tudod, melyik hónap van, mire megérkeztek a Krimi-félsziget szövetséges táborába. Igazándiból, amióta elhagytátok Kars várát, nem tudtad a napokat számolni.

Itt, az egyesített angol-francia-török-(magyar) táborban látod, micsoda hatalmas sereg is gyűlt itt össze! És micsoda modern felszerelések vannak! Ha ezt Kossuth is meg használni tudná az osztrákok ellen..!

Tényleg, mi lett a Habsburgokkal, érdeklődsz utána. Mint megtudod, az lett, hogy nem lett semmi. Eddig kimaradtak a háborúból. És most már biztosan nem fognak beszállni. A háborúnak pedig nemsokára úgyis vége. Itt, a félszigeten az oroszok teljesen kimerültek. És az öreg cár is meghalt már.

A számítás igaznak bizonyult. Még az év vége előtt, amikor már a britek és a franciák úgy érzik, hogy az oroszok ellenállása kellően legyengült, akkor egy átfogó támadással sikerül Szevasztopot, a Krimi-félsziget fővárosát bevenni. Ezzel pedig a háborúnak vége.

0

2017-04-13

1853. tele van. Már majdnem Karácsony. És éppen az oroszok háborút vívnek a törökök ellen. Utóbbiakat segítik az angolok és a franciák is.

Te (alias Ali) és sok Szabadságharcból menekült katonatársad (alias sok Ali) itt vagytok a Duna partján, a magyar határnál, a török oldalon.

Egy egészen takaros hadsereg van mögötted. Törökből legalább 50.000 található a csapatban. De több tízezerre tehető az angol és a francia is. És itt vagytok ti, magyarok.

Magyarok a magyar határ mellett. És mindannyiuknak ugyan az a gondolata: Itt a nagy lehetőség! Ne az oroszokkal foglalkozunk! Gyerünk haza! Szabadítsuk fel Magyarországot!

Erről már az előző napokban többször is beszéltek egymás között. Tudjátok, hogy nem vagytok sokan. Még ha az egész mostani hadsereget sikerülne is magatokkal vinni, az se elég az ország felszabadítására. Azt is tudjátok, hogy bár Kossuth titkos utakon juttatott fegyvereket Magyarországra, de ez kevés ahhoz, hogy az otthoniak csatlakozásával sikeres legyen a háború.

De sokkal valószínűbb, hogy a hadseregnek csak egy töredékét sikerülne magatokkal vinni. A két országot a Duna határolja el egymástól. Ez azért elég feltűnő. Nehéz lenne a többieknek megmagyarázni, hogy az oroszok abban az irányban vannak, és nem keletre.

Mindeközben Erdélyben az osztrákok is figyelő szemmel kísérik az előttük zajló háborút. A biztonság kedvéért egy 40.000 fős sereget oda is rendeltek.

Csak hogy, mutatott rá az egyik sorstársad, nem szükséges, hogy nagy hadseregetek legyen. Egyetlen egy ügyes lovas is elég. Mindenki a török katonai uniformist hordja. Ha egy huszár így átmegy, és provokálja az osztrákokat, akkor azt fogják gondolni, hogy a törökök támadtak rájuk. Ennek pedig elégnek kell lennie ahhoz, hogy a Habsburgok is beszálljanak a háborúba. És akkor már a törökök, a franciák és az angolok is segítenének az osztrákok ellen. Annyi katona pedig már csak elég lesz, hogy megnyerjétek a Szabadságharcot.

Igen. Ez bár önfeláldozással jár, de viszont kivitelezhetőnek tűnik.

Most pedig itt vagytok a határnál. Csak egy rövid gyors lovaglás a Dunáig, majd azon kell átúszni, és már mehet is az ember az osztrákokat bosszantani. Vannak nehéz részei a folyamatnak, de meg lehet csinálni.

Összenézel a többi magyarral. Ki vállalja? Ki fog nekivágni annak az öngyilkos küldetésnek, ami elhozza a szabadságot a magyaroknak?

Ekkor a füled mögöl egy ismerős hang érkezik feléd. Egy lőfegyver lett élesítve. Ahogy megfordulsz, Ömer Pasát látod, és a pisztolyát, amit felétek fogja.

- Meg ne próbáljátok! - mondja. Úgy látszik, ő pontosan tudja, mit is terveztek.

De nem foghat fegyvert az összes magyar katonára egyszerre. A háta mögött egy hirtelen mozdulattal az egyik társatok nekivág a Dunának, és néhány pillanat múlva már bele is veti magát.

Ömer Pasa nyugodtan, de határozottan adja ki a tűzparancsot. A közelben álló katonák azonnal célba veszik, és löni kezdik a társadat. Ezen a részen a Duna elég széles, hosszú percekbe telne átjutni. Ez az idő pedig bőven elég, hogy a törökök még az elavult puskáikkal is eltalálják. Nem is telik bele sok idő, mire egy vörös folt kíséretében a társatok elmerül a vízben...

Ömer Pasának nem kell mondania, így is mindannyian tudjátok, hogy szemmel fog tartani titeket. Nincs értelme egy újabb kísérletnek.

Este viszont összehívja a magyarokat a sátrába, hogy egy kis eligazítást tartson. Itt egy kicsit bevezet titeket a nagypolitika világába.

Háború van. Bár igazi csatára még nem került sor, de már csak napok kérdése. Több tízezres orosz sereg menetel szembe veletek. Valahol Bukarest környékén fogtok találkozni velük. Az osztrákok nem léptek be a háborúba. Ömer Pasa ismeri Kossuth tervét, hogy mindegy, melyik oldalra állnak, a másik oldal segítségével akkor le lehet győzni a Habsburgokat. Csakhogy Kossuth két dologgal nem számol: egyik, hogy milyen következménnyel jár, akár az oroszokra, akár a törökökre nézve, ha az osztrákok is belépnek a háborúba. A másik pedig, hogy mi lesz utána.

A történelemben még csak egyszer fordult elő, hogy az oroszok és az osztrákok összefogtak. Ez a Szabadságharc volt. De ha a törökök ellen fognak össze, akkor már sokkal nagyobb sereggel kell majd számolni. Eljuthatnak akár Isztambulig is. Ezt pedig érthető okokból Ömer Pasa szeretné elkerülni. Te is az oszmán hadsereg katonája vagy. Neked sem kellene, hogy ez legyen a célod.

Ráadásul az osztrákok sem akarják, hogy az oroszok túl sikeresek legyenek. Sőt! Az oroszok minél messzebb vannak a határtól, annál jobb. Az osztrákoknak az az érdekük, hogy a törökök távol tartsák az oroszokat.

Jó, akkor képzeljünk el egy olyan szövetséget, hogy a törökök, az osztrákok, a franciák és az angolok. Szemben pedig az oroszok. Meg ugyebár akkor a magyarok is, hiszen ők az osztrákok ellen akarnak harcolni. Egy ilyen felállásnak mind a törökök, mind a franciák és az angolok örülnének. Hiszen jelentősen növelnék vele a hadsereg erejét.

De egy ilyen szövetség ellen hogyan is tudnának a magyarok harcolni? Még az orosz segítség is kevés lenne hozzá. És az oroszok egészen biztosan nem Magyarország felszabadításával bajlódnának. Örülnének, ha meg tudnák őrizni a saját területüket.

Ez a verzió azért sem képzelhető el, mert az osztrákok lekötelezettek az oroszok felé, pont a Szabadságharcban nyújtott segítségük miatt.

A jelenlegi állás szerint semmi sincs, ami az osztrákokat bele tudná rángatni a háborúba.

Pláne nem egyetlen lovas katona provokációja. Ehhez legalább az kellene, hogy az oroszok bevonuljanak Erdélybe. De ők ezt biztosan nem fogják megtenni.

Azért játszunk el a gondolattal, hogy akár a törökök, akár az oroszok segítenek, és kizavarják az osztrákokat a magyar területekről. Mi lesz utána? Fogják magukat és hazamennek? Itt van egy elég nagy, és termékeny ország. És itt állomásozik rajta egy akkora hadsereg, ami meg tudta verni az osztrákokat. Majd érzékeny búcsút vesznek, és kivonulnak? Biztosan nem.

Így a következő a kérdés - teszi fel Ömer Pasa - kit szeretnétek a magyarok urának jobban: az osztrák császárt? a török szultánt? vagy az orosz cárt?

Nos kaptatok gondolkodni valót a következő időszakra. A további néhány estén, amikor összegyűltök, újra és újra ugyan ez a téma. De végül be kell látnotok, hogy Ömer Pasának bizony igaza van. Ez nem az a háború, melyben Magyarországot fel lehet szabadítani. Ahhoz még nem érkezett el az idő. Amit most tehettek, hogy az oroszoknak annyit fizettek vissza, amennyit csak bírtok. Ha jól dolgoztok, talán kaptok elismerést a szultántól. És akkor talán, egyszer a jövőben, talán, tényleg fog adni valami segítséget... talán... szóval marad az oroszok csépelése.. az se egy rossz elfoglaltság..

A következő napokban a Dunát követitek, és kelet felé haladtok. Egészen addig, míg el nem juttok Vidin-be. Itt fogjátok bevárni az oroszokat. Ők legyenek azok, akik vacakolnak a dunai átkeléssel.

Igen, ez a hely roppant ismerős! Hiszen egy viszonylag hosszú ideig itt táboroztatok, miután elmenekültetek Magyarországról. Legnagyobb meglepetésetekre még a sátrad maradványait is megtalálod.

Még nagyobb meglepetésetekre egy csapat magyarral is találkoztatok, akik azóta is itt vannak. Ők valahogy úgy érezték, hogy inkább itt maradnak a magyar határ közelében, nem mennek beljebb az országba.

Minden esetre azt megtudod tőlük, hogy mióta elmentetek, itt azóta sem történt semmi. Mondjuk ezt látod, hiszen a sátrad pontosan ugyan úgy áll, mint ahogy hagytad. Leszámítva persze azt, hogy úgy néz ki, mint amivel egy medve játszott volna.

A következő napokban a dolgok még érdekesebbek lesznek. Még egy csapat magyarral találkoztok. Ők Isztambulból érkeztek, mégpedig jól megpakolt szerekkel. Szerencsét próbálni jöttek, és olyan dolgokat árulnak, amit a katonák rendszeresen hiányolni szoktak. Ez leginkább a dohány, esetleg egy-egy cipő, de nem nehéz találni alkoholt vagy bódító szert sem. Őket hívták markotányosnak.

Ez a része téged nem lep meg. Már a Szabadságharc alatt is sok markotányos követte a hadsereget, és ez nem volt másképpen előtte, amikor még a császárt szolgáltad. Bár ott a szigorú fegyelem miatt jóval kevesebb dolgot árultak.

Amin most elcsodálkoztál az az, hogy ezek közül nagyon sokan néhány éve még katonák voltak, és együtt harcoltak a Habsburgok ellen. Most viszont inkább az események gazdasági részét nézték.

Persze nem lehet őket hibáztatni. Más dolog az, ha az ember a hazájáért adja a vérét, és más, ha csak azért lesz katona, hogy ezzel megbosszuljon egy sérelmet.

Viszont folyamatosan érkeznek olyan magyarok is, akik aktívan akarnak a háborúban részt venni. Egyik-másik Isztambulból jött, a markotányosokkal együtt. De olyan is, aki egészen Londonból utazott ide. Ők viszont még reménykednek benne, hogy a dolgok olyan fordulatot vesznek, hogy a Szabadságharc újraindítható legyen.

Velük Ömer Pasa egyenként elbeszélget, ahogy veletek is tette. Megmondja nekik, hogy bármilyen magán akciót azonnal megtorol. De ha az események tényleg úgy alakulnának, akkor ő maga fogja a magyarokat hazavezetni. És egy nagyobb csapat törököt is maga mellé fog venni segítségnek.

És még egy meglepetésben lesz részed! A markotányosokkal és a katonákkal együtt néhány szabadságharcos orvos is érkezik. Ezúttal már szigorúan csak tábori orvosként, a csatákban ők nem fognak részt venni. De megérkezik Ömer Pasa személyes orvosa is, aki szintén magyar, és szintén veletek együtt harcolt a Szabadságharcban.

Nahát! Annyi magyar gyűlt itt össze, hogy időnként gúnyosan meg is jegyzitek egymás között: Elfoglaltunk egy darab Törökországot. Most már kitűzhetjük a magyar zászlót! Itt egy darab független Magyarország, ahova nem ér el a Habsburgok keze!

Ilyenkor azért néha valaki megjegyzi, hogy már voltatok ezen a ponton néhány éve. Mégpedig 1849. őszén. És hát mi lett belőle? A nagy semmi...

Ez azért nem esik jól. Pedig nagy a lelkesedésetek. De hogy a felszólalónak se essen jól, időnként bedobjátok a közeli patakba. Ezzel máris visszajön a jókedvetek.

A következő napok azzal telnek, hogy az oroszokat várjátok. És ők jönnek is, majd megállnak a Duna túlsó oldalán. Úgy tűnik, mintha egymást lökdösnék, hogy inkább a másik legyen az, amelyik előremegy. De végül egyikük sem akar nekiindulni.

A ti oldalatokon nagy a várakozás. De amikor látni, hogy az oroszok csak nem akarnak jönni, az egyik éj leple alatt Ömer Pasa vezetésével keletebbre mentek, és ti keltek át a Dunán. Majd pedig oldalba támadjátok az ellenséget. Ezzel pedig hivatalosan is megkezdődik a

Krími háború.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Oltenița-i csata. Az első vér a Krími háborúban. - Forrás: Wikipédia[/caption]

A csata nem tart sokáig. Egyrészt a meglepetés előnye is a ti oldalatokon volt. Másrészt a szabadságharcos huszárok már nagyon várták, hogy végre valakinek oda lehessen ütni. Míg az oroszok... nem igazán lelkesedtek. Inkább mint akik haza akartak menni. Nagyon is megőrültek, amikor a parancsnokok végre visszavonulót fújtak.

Ömer Pasa nem engedi az üldözést, inkább táborot vertek a Duna ezen oldalán is. Néhány nap múlva pedig a hadi mérnökök egy egyszerű, de praktikus hidat is készítenek a két part között. Így ez az oldal lesz a előretolt őrségetek, míg a másik oldal, Vidin lesz a fő tábor. Az elkövetkező időszakokban innen indítjátok meg a támadásokat.

A háború ezen a fronton még csak most kezdődött meg. De lényegében itt be is fejeződött. Az elkövetkező bő egy évben csiki-csukit játszottok az oroszokkal. Hol ti nyomultok egy kicsit előbbre, hol ők támadnak vissza.

Időnként elvesztitek az Duna bal partjára felépített előretolt őrséget, és olyankor a hidat is úgy-ahogy felszámoljátok. De csak annyira, hogy használhatatlan legyen. De azért a mérnökök könnyen ki tudják majd javítani, mert néhány nap múlva úgyszólván visszaszerzitek azt a területet.

Más alkalmakkal egy-egy várost is sikerült elfoglalni, mint pl. Várnát. Időnként pedig az oroszok kelnek át a Dunán egy másik helyen, és törnek be a török területekre.

Tehát azt nem lehet mondani, hogy ne lenne esemény, és unatkozótok. De amikor egy év múlva visszatekintesz ezekre a napokra, úgy látszik, hogy semmi sem változott.

Az azt követő időszakban viszont mintha az oroszok kimerültek volna. Egyre nehezebben szerzik vissza az elvesztett területeket. Majd eljuttok arra a pontra, amikor már egyáltalán nem sikerül a visszafoglalás. Ekkor már egyértelműen érzitek, hogy haladtok. Amikor pedig már Bukarestet is sikerül elfoglalnotok, akkor az oroszok feladják, és kivonulnak azokról török területekről is, amiket a háború elején szálltak meg.

Teszik ezt azért is, mert a szomszédban, Erdélyben az osztrákok is egyre feszültebbek. Mostanra már több, mint 300.000 katonát sorakoztattak fel a határ közelében, bármilyen eshetőségre.

Ők nemcsak egy orosz támadás miatt aggódnak, hanem látják a török sikereket is. És tudják, hogy a nagy számban vannak közöttük magyar katonák is. Így jogosan tartanak attól, hogy a háború szele esetleg megváltozik, és valamelyik csapat őket is megtámadja.

Látja ezt Ömer Pasa is. Miután az itteni front lecsendesedett, összeszedi a magyarokat.

Megköszöni mindenkinek a hősiességét. Majd elmondja, hogy még két helyen zajlik a csata. Egyik a Krími-félsziget, ahol a háború kulcsfontosságú ütközetei történnek (bár itt már jó ideje nincs változás: a szövetségesek bekerítették Szevasztopolt, és most várják, hogy az oroszok megadják magukat); a másik helyszín pedig a Kaukázus. Ezen a részen ott egy kelet-törökországi város, Kars. Ezt éppen az emigrációs magyarok védik, köztük Kmety György és Guyon Richárd. Ők viszont nem állnak jól, el kellene egy kis segítség.

Ezzel elindultok a legközelebbi kikötőbe, Várnába, ahol egy hajó már vár titeket. Ez átvisz titeket a Fekete-tenger másik végére, egészen a Kaukázus lábáig. Innen viszont gyalog kell tovább menetek.

Hát az út? Olyan nincsen... követni kell a pásztorok vonulásának nyomait. Ilyen kicsi fekete golyók vannak a földön, az jelzi, merre haladnak.... És persze ajánlott kikerülni a 2000 m magas hegyeket. Meg a 3000 m magasakat is.

Szűk, meredek úttalan hágókon haladtok dél felé. Mármint reméletek, hogy dél felé mentek, mert ezekbe a hágókba a nap is alig süt be. De Ömer Pasa azt mondja, hogy lesz ez majd mókásabb is, amikor megérkezik a tél. Mert akkor már tényleg nem látjátok majd a napot. Jobb esetben csak a hóvihár miatt. Rosszabb esetben azért, mert 2 m hó lesz fölöttetek.

Úgyhogy jobb lesz sietni. Azért is, mert elvileg egy ostromlott vár felszabadítására indultatok. Jó lenne nem elkésni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Kelet-Törökország (Artvin)[/caption]

Erőltetett menetben haladtok egy egyáltalán nem könnyű terepen. De azért összeszoríjtátok a fogatokat, és csak mentek tovább. A társaitoknak segítségre van szükségük.

Jó két hete haladtok már, amikor egy csapat török lovas jön veletek szembe. Ahogy nekiálltok velük beszélni, kiderül, hogy mind-mind magyar.

Kars várából érkeznek, amelyik elesett. Hiába álltak ki a magyarok hősiességgel védeni, a török hadsereg olyan béna és szervezetlen volt, hogy csak idő kérdése volt, mikor adják meg magukat. A tisztük is csak a kávézással törődtek, míg sok katona egyszerűen megszökött.

Az utolsó pillanatban az összes magyar eljött, hogy más csatateret keressen, ahol valamit tényleg tudnak is tenni.

Ömer Pasa szomorúan hallja a rossz híreket. Elkésettetek, bár az is lehet, hogy ti se tudtátok volna a várat megvédeni. Így nincs más, visszafordultok, hogy hajóra szálljatok, és segítsétek

a szövetségeseiteket a Krími-félszigeten.

A vissza út nem tűnik könnyebbnek, mint ide felé jövet. Főleg amikor megkezdődik az esős évszak. Bár azt várjátok, hó is lesz, de marad a sima eső.

Ez viszont annyiban lesz kellemetlen, hogy mindent sártengerré változtat. De csak az első nap kellemetlen. Utána már aggasztó, hogy mindenhol nyakig ér a sár. Már-már arra gondoltok, inkább lenne tél! Akkor legalább ez az egész megfagyna.

Nagyon hosszú idő alatt és nagyon kínkeservesen értek vissza a Fekete-tengerhez. Itt ismét hajóra szálltok, ami átvisz titeket Szevasztopol-hoz, a Krími-félsziget fővárosához.

Eddigre az összes szövetséges erő ide érkezett. De elmondják, hogy az ostrom most már biztosan nem tart sokáig. Az oroszok teljesen kimerültek, és már az öreg cár is meghalt.

Az előrejelzés beválik. Néhány hét múlva a város megadja magát, és ezzel véget ér a háború.

Az érzés kettős benned. Derekasán küzdöttél, és bizony elfáradtál. Örülsz, hogy végre vége. Másrészt viszont semmivel sem jutottatok közelebb Magyarország felszabadításához. Amikor arról van szó, hogy hazamehetsz, akkor Isztambulra gondolnak, nem a magyar földre...

0

2017-04-14

1848.-et írnak. Londonban ülsz egy társalgóban. Veled van Kossuth is, meg több magyar emigráns.

Éppen azt beszélitek meg, hogy mi történik a Fekete-tenger környékén, ahol az oroszok küzdenek a szövetséges török-francia-angol csapatokkal. Közöttük nem kevés magyarral.

Még innen, Angliából is mentek a magyarok, hogy a törököket segítsék. Nem titkolt reményük az volt, hogy a háború kiszélesedik, és sikerül az osztrákokat is belerángatni. Kossuth szerint ők az oroszok mellé fognak állni, hiszen vissza akarják adni az 1849-es segítséget. Ebben az esetben pedig a szövetséges török-francia-angol csapatok, kiegészülve a magyarokkal, megindulhatnak Magyarország felszabadítására.

Bár jó lenne, ha a törökök ebből inkább kimaradnának. A végén még elfelejtenének hazamenni, aztán megint az osztrákokat kellene megkérni, hogy kiüldözzék őket. Fura szitu alakulna ki, ha 150 évente fel kellene kérni az egyik szomszédot, hogy paterolja haza a másikat, aki véletlenül ott ragadt.

Most már egy éve tart a háború. Az elején egészen jól indult. Ott voltak a törökök az odaérkezett magyarokkal együtt a Duna mentén. Velük együtt franciák és angolok is. Megjöttek az oroszok is. És felsorakoztak az osztrákok is. Bár már az elején kijelentették, hogy nem szólnak bele a szomszédok veszekedésébe, de nem bíztak abban, hogy valamelyik fél véletlenül nem fogja elvéteni az irányt, amivel aztán elfoglalja Erdélyt. Véletlenül persze...

Minden úgy tűnt, hogy egyetlen szikra, egyetlen véletlenül félrement lovas csapat elég lesz ahhoz, hogy az osztrákok is beszálljanak a háborúba. Végül is mindegy volt, hogy melyik oldalon, mert azzal kellően meggyengülnek a Habsburgok, és akkor már le lehet őket győzni.

Csak hogy lassan már 1 év eltelt, és a várva-várt esemény csak nem akart bekövetkezni. Pedig Kossuth személyesen tárgyalt az angol vezetővel, és a francia királlyal is. De minden esetben elutasították őt.

Hiába mondta, hogy a Habsburgok a végnapjaikat élik, és elég lenne csak egy kicsit meglökni a rendszert, és mindjárt darabokra hullana. Ez a lehetőség valahogy nem érdekelte őket.

- De hát nem az lenne az egyik nagyhatalom érdeke, hogy a riválisa kiessen a játékból? - kérdezte Kossuth a klubban összegyűlt magyaroktól, és azon angoloktól, akik szintén a független Magyarországot támogatták. - Ausztria tele van kis nemzetekkel, amelyek elégedetlenek. Anglia álszent, ha ezeknek az embereknek a sorsa nem érdekli őt.

- Egy valamit nem veszel figyelembe - mondja valaki... ha jól emlékszel Jánosnak hívják - Ha a Habsburg birodalom szétesik nemzetekre, akkor Magyarországi is. Mi lesz a horvátokkal? Mi lesz a szlovákokkal? Ők vajon nem akarnak majd saját államot? Ha a magyaroknak lehet,

akkor nekik miért ne lehetne? Ezt fogják kérdezni.

- Persze, legyenek ők is szabadok. És kötünk egy szövetséget. Csinálunk egy uniót.

- Ők is unióban gondolkodnak. Csak éppen úgy gondolják, hogy abból a magyarokat is ki kellene hagyni.

- Már miért is hagynák ki a magyarokat?

- Ezer évig hol a magyarok, hol a törökök, hol az osztrákok uralkodtak rajtuk. Most ők is akarnak egy kis szabadságot. Ők ugyan úgy gondolnak a magyarokra, mint mi az osztrákokra.

- Jó, hát akkor legyen nekik is saját országuk, aztán azt csinálnak, amit akarnak. Akár uniót is. Csak legyen szabad Magyarország.

- Te is hallottál már a pán-szláv elméletről! Ne fogd be a füledet, amikor ez előkerül! Össze fognak fogni, ellenük. Az oroszokkal együtt. Talán nem most, hanem majd később. De ha nem is fognának össze, akkor is sok-sok kicsi és gyenge állam jönne létre. Mennyi ideig tartana az oroszoknak bekebelezni őket? És ők még hivatkozhatnak a pán-szláv unióra is. De ugyan úgy a törököknek sem lenne nehéz ezeket az országokat befalatozni. Vajon a magyarok meddig állnának ellenük? És ezúttal nem fognak az osztrákok segíteni, hiszen ők már nem lesznek. Talán éppen a németek fognak ott harcolni egymással a prédáért. Magyarország és a többi kis állam teljesen ki lesz szolgáltatva.

- De az angolok és a franciák csak nem fogják ezt hagyni. Nekik se lenne jó, ha akár az oroszok, akár a törökök ennyit erősödnének. Bizonyára segítenének...

- Bizonyára? Biztos vagy te ebben? Tudod, hogy mit fognak csinálni 50 vagy 100 év múlva? Az angolok és a franciák abban segítenek a legtöbbit, hogy nem hagyják Ausztriát szétesni. Az osztrákok az egyetlenek, akik meg tudják védeni a magyarokat és a többieket az oroszoktól és a törököktől. Nézd meg! Most is ott állnak 200.000 fős sereggel, hogy útját állják egy esetleges török vagy orosz offenzívának. Ezzel éppúgy a mi otthon maradt családtagjainkat védik, mint magukat.

- Felesküdtünk a magyar szabadságra! "Esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk!"

- Inkább legyünk rabok egy jó gazdánál, mint egy "szabad" de leigázott nép, aki kap majd egy rosszabb gazdát!

Ezzel a záró mondattal el is indult a szokásos vita. Nem először hallasz ehhez hasonlóakat, és az eredmény mindig ugyan ez. Kossuth ragaszkodik az eredeti tervhez, és nem adja alább a teljes függetlenségénél. Mások viszont úgy érzik, hogy az csak egy álom. És valami olyat szeretnének megvalósítani, amit meg is lehet.

Az eredmény általában hangos veszekedés. De legalább nincs verekedés.

Mindez már több éve tart. Azóta, amióta Kossuth visszaérkezett Amerikából. Amíg a körútját járta, úgy tűnt, hogy sikerül támogatókat szerezni. És akkor még teljes gőzzel ment a szervezés. De mióta a támogatások leálltak, a szervezés is megakadt. Azóta jóformán folyamatosan megy a vita, hogy folytassátok-e az előkészületeket, és így a Szabadságharcot, vagy sem.

Ráadásul a készülődés számos láthatatlan veszélyt rejt magában. Egyik alkalommal egy

olyan magyar érkezett a klubhelyiségbe, aki elárulta, korábban az osztrák titkos rendőrségnek dolgozott. Tőle rengeteg ijesztő dolgot hallottatok.

Elmondta, hogy a Habsburgok már a világsi fegyverletétel előtt magyarokat béreltek fel besúgásra. Majd őket kiküldték Európa nagyobb városaiba, kikötőibe, ott figyeljenek, és jelentsenek. Bár ez majdnem kudarcba fulladt, mert sok magyar akkor már a távozását tervezte. Nekik pedig pont kapóra jött, hogy az osztrákok még fizetnek is nekik ezért! Vagy csak jól hangzott, hogy a francia tengerparton kell pihennie, és leveleket írogatnia. Mindezt osztrák pénzből.

Így nagyon sokan voltak, akik ezt kihasználva egyszerűen megszöktek.

Aztán voltak olyanok is, akik tényleg jelentettek, de közben kiderült róluk, hogy nem tudnak sem írni, sem olvasni. Így csak mindenféle piktoqramokat és képregényeket küldtek vissza, amit aztán a titkos rendőrök azóta is próbálnak megérteni. De olyan is akadt, akiről az derült ki, hogy bár ne tanult volna meg írni!

E miatt az osztrákok taktikát váltottak. És csak az után fizettek, ha valaki értelmes, és használható információt tud adni. Persze az, hogy mi használható, azt nem egyszerű ellenőrizni. A magyarok pedig nagyon nagy fantáziával vannak ellátva. Már csak az első héten több, mint 100.000 jelentés érkezett, olyan értesülésekkel, amiktől a bécsi udvarház parókája is égnek állt. Ráadásul erre nem voltak felkészülve, így az elején komoly pánikot okozott pl. egy olyan levél, ami szerint 20.000 csatahajó áll készen egy fekete-tengeri kikötőben, hogy a Dunán felússzon egészen a császárvárosig.

Vagy egy másik jelentés arra hívta fel a figyelmet, hogy a fegyvereket a Németföldről érkező sörös hordókba rejtették. Az osztrákok majd meggebedtek, míg hónapokon keresztül az összes onnan érkező hordót átkutassák. És itt nem csak néhány darabról van szó.

De ugyan úgy volt biztos értesülés is, hogy az uralkodóház egyik rokona fogja a következő lázadást vezetni, cserébe pedig a magyarok őt fogják császárrá koronázni. Mivel sem ellene, de sem mellette nem találtak bizonyítékot, a biztonság kedvéért inkább kivégezték. Utólag azért egyre jobban úgy tűnik, hogy valaki nagyon vicces kedvében volt ott, a francia tengerparton..

Tehát rengeteg jelentés érkezett, nagyon minimális eredménnyel. Ekkor döntött úgy az osztrák titkos rendőrség, hogy megpróbál direkt az emigrációs csapatokba beépülni. Így volt, és ma is van emberük a Kossuthot követők között, ahogy a londoni magyaroknál is lehet találni. De vannak a párizsi és isztambuli csapatban is. Sőt! Még a török katonák között is. Bár ez utóbbit megették a krokodilok egy olyan helyen, ahol 2000 km-e nincs egy sem a táskának való állatból. De hát ilyenek a véletlenek.

De a lényeg, hogy bár nincs mindenhol ügynök, és rengeteg a dezinformáció, az osztrákok

már az első lépéstől kezdve pontosan tudják, mit is terveznek Kossuthék.

Az illető úriember elmondja, hogy ő csak a besúgásban vett részt, de abban azért biztos, hogy a Habsburgok nem csak olvasgatták a jelentéseket, hanem tettek is valamit ellene. Minden esetre otthon roskadásik tele vannak a börtönök.

Az osztrákok tényleg nagyon komolyan gondolták mindezt. Évente kereken 100.000 forintot* költenek erre a hálózatra!

Amikor ezt először hallottátok, nagyon elgondolkoztatok. Bárkik, és bárhol lehetnek emberi az osztrák titkos rendőrségnek. Valószínűleg ez is közre játszott annak, hogy a Habsburgok lezárták a határokat. Mindez azt is jelenti, hogy a terv alapja, miszerint a magyarok maguk vívják ki a függetlenségüket, nem járható út. Hiszen ahhoz az is szükséges, hogy az otthoni magyarokat is felkészítsék. Ha viszont az osztrákok figyelnek, akkor ezzel csak veszélybe sodródhatnak az otthoniak, a felkészülés pedig nem sikerülhet. De még a drágán megszerzett, nehezen becsempészett árú is elveszik.

Így csak az maradt, hogy mindenképpen külföldi segítségre lenne szükségetek. Ehhez jött kapóra az orosz-török háború.

Csak az meg nem abba az irányba halad, amit szeretnétek. Sőt! Az események leginkább nem haladnak. Három front van:

Egyik a Duna mentén, ahol a magyarok többsége is összegyűlt. Itt csiki-csukit játszanak a törökök és az oroszok. Ami területet egyik nap az egyik elvesz, a másik a következő nap visszaszerzi. De olyan komolyan egyik fél sem erőlteti meg magát.

A Kaukázusban is megálltak a harcok. Kisebb összecsapások azért vannak. De lényegében a két fél a saját városába bebújva fakasszemet néz egymással. Pontosabban nézne, ha nem lenne köztük néhány 3000 m-esnél is magasabb hely.

Az igazi csata a Krími-félszigeten zajlik. Lényegében a másik két helyszínen mindenki azt várja, mi lesz Szevasztopol ostromának az eredménye. Csakhogy a nagy csatározások már itt is befejeződtek. Most mindkét oldal a másik kiéheztetésére játszik. Néha-néha azért kicsit megtámadják a másikat, hogy vezetők is megnyugodjanak. Más itt sem történik.

Akárhogy is nézitek, ebben a konfliktusban nincs egy olyan pont sem, ahol az osztrákokat bele lehetne rántani a háborúba. Már üzentetek a Duna-menti magyaroknak, hogy talán egy csapat titokban, török ruhában átmehetne az osztrákokhoz, hogy egy kicsit megpiszkálják őket. Volt egy ilyen próbálkozás, de a törököknél egy bizonyos Ömer Pasa már számított erre a lépésre. És nagyon súlyosan bünteti azokat, akik ilyesmivel próbálkoznak.

Persze érthető az ő álláspontja is. Hiszen serege a szemben álló orosz erővel nagyjából ki van egyensúlyozva. De viszont ha az osztrákok 200.000 katonája is beszállna az oroszok oldalán, akkor nagyon hamar elfoglalnák még Isztambult is.

Vannak köztetek olyanok azért, akik szerint nem nagy ár egy világvárost rabszolgaságba hajtani, hogy ezzel felszabaduljon egy másik ország. De szerencsére az ennyire fanatikusokból nagyon kevés van. És London pedig messze van ahhoz, hogy ők bármit is tehessenek.

Túlságosan is messze. Ti se tudtok mit tenni. Egyetlen járható utat Kossuth próbálgatja azzal, hogy az angolok vagy a franciák vagy az amerikaiak segítsenek. De ők meg jelenleg nem akarnak háborút a Habsburgokkal. Mit lehet ilyenkor tenni?

Minden esetre Kossuth nem adja fel. Még akkor sem, amikor a következő évben véget ér a Krími-háború.

Kossuth azt mondja, hogy nem lehet feladni, mert az otthoniak számítanak rátok. Számítanak arra, hogy valaki felszabadítja őket. Ez az egy dolog van, ami éltezi őket. Ezért kelnek fel reggelente. Ez az, amiért ellenállásokba kezdenek, hogy egyszer csak megérkeznek a magyar huszárok a határ túloldaláról.

Most ez nem sikerült. De a világ változik, lesz majd egy másik alkalom. Mindig lesz egy újabb alkalom, amikor meg lehet próbálni.

0

* Ha a 100.000 forintot át akarjuk számolni mai pénzre, akkor mindenképpen használnunk kell a K-s prefixet. K**a sok.

** természetesen kutya sok-at akartunk írni..

2017-04-17

No lám, újra itt vagy a harcmezőn. Szemben az oroszokkal... Pedig megfogadtad, hogy inkább letelepedsz, és békében élhetsz

Na jó, nem pont a harcmezőn vagy, hanem attól egy kicsit távolabb. És nincs is nálad fegyver. Helyette egy szekéren henyélsz, ami jó alaposan meg van pakolva minden olyasmivel, amire csak egy katonának szüksége lehet.

Ezúttal markotányosként* vagy itt.

Néhány hónapja kezdődött minden, a Magyar Egyletben.

Nemrég kaptátok a hírt, hogy kitört az orosz-török háború, amit nagy öröm követett. Mindenki azt gondolta, hogy ez valahogy Kossuth ügyködésének köszönhető. Hogy majd valahogy így valamelyik nagyhatalom nekimegy a Habsburgnak. Közben pedig a magyarok is megvívják a függetlenségüket. Ezért mindannyian a Kossuth Lajos azt üzente c. dalt énekeltétek legalább egy órán keresztül.

Miután a dal elült, sokan elrohantak a szultáni palotához, hogy katonának jelentkezzenek. Annak ellenére, hogy már bőven bent jártatok az éjszakában, a törökök mégis örültek a dörömbölőknek. Az orosz ellenfél nem piskóta, így minden katonának jelentkezőt szívesen látnak. És ezúttal elnézik azt is, hogy kinek mi a vallása.

Ti, akik maradtatok, sokat beszéltek arról, hogy mit is lehetne, mit is kellene csinálni. Akkor vetődött fel az ötlet, hogy markotányosnak jelentkeztek. Katonák nem akartatok lenni, de a tűz közelében akartatok maradni. Hátha valami kialakul, és haza lehet menni.

Nem mellékesen az isztambuli magyarok nagyon nagy részének nincs munkája és így pénze se. Te nem állsz rosszul ebből a kettőből, de tudod, hogy markotányosként könnyen lehet sok pénzt keresni. Egyébként is, a jelenlegi munkahelyeden mindenki elment a háborúba. Még ha akarnál se tudnál dolgozni.

A fő bökkenő viszont mindjárt ott volt, hogy az isztambuli magyarok nagyon nagy részének nincs pénze. Mármint ez azoknak volt bökkenő, akik e fontos eszközben hiányt szenvedtek. De erre való a Magyar Egylet. Itt kaphattak segítséget, esetleg kölcsönt. E sokan eladták mindenüket.

A következő napok a bevásárlással zajlottak. Ti már nagyon is jól tudjátok, hogy mire van szüksége egy jó katonának a fronton. Hiszen néhány éve ezt pont saját magatok tapasztaltátok meg. Így tudjátok, mi lesz a leginkább kelendő. Ezeket próbáljátok meg összegyűjteni.

A legtöbb áru olyan, amit a mindennapokban használnak, így nem olyan nehéz fellelni. A gondok inkább a mennyiségből származnak. Hiszen nem olyan könnyű 400 darab szappant beszerezni. Bár miután kicsit kutattál az emlékeid között, milyen illatokkal találkoztál az elmúlt 5 évben, úgy döntesz, hogy elég lesz csak 20 darab szappan. Jó, ha ennek a felét el tudod majd adni.

És ugye nem te vagy az egyetlen, aki markotányos szeretne lenni. Nem egyszer sikerül olyan árúst kifogni, aki közli veled, hogy valaki más megelőzött, és megvette ez összes terméket.

Vannak viszont olyan dolgok, amikre eddig Isztambulban nem volt szükséged, így fogalmad sincs, hol találod. Ilyenkor alaposan kell kutatnod, nem ritkán több napon keresztül. Így jócskán elhúzódik, mire mindent összeszedsz, amit szükségesnek tartasz.

Míg ti a szereket, azaz a mozgó áruházat állítjátok össze, addig a szultán ugyan ezt teszi a hadsereggel. Végül nagyjából egy időben indultok útnak északnak, a magyar határ irányába.

Több napnyi extra lassú menetelés alatt értek el a Dunához. Nektek persze ez kapóra jön, mert már az első napokban megérkeznek az első vevők. És mire a határhoz eljutsz, addigra a készletek jócskán megcsappannak. Még szerencse, hogy 2 magyart is felfogadtál, akiket útközben vissza lehetett küldeni a városba, hogy pótolják az elfogyott árukat.

És persze szerencse, hogy a hadsereg is csigatempóban halad!

Itt, a Duna mellett a sereg megáll egy időre, hogy összegyűjtse a más honnan érkező katonákat. Ez persze megint neked kedvez, mert a várakozó katonák kedvelik a vásárlást.

Most már egy hónapja, hogy beindítottad ezt a vállalkozást, és be kell látnod, hogy sokkal többet keresel vele, mint egész eddigi Isztambulban tartózkodásod alatt. Sőt! Többet, mint amit azóta kerestél, hogy a Föld nevű bolygón tartózkodsz...

Nem lesz ez rossz! Sőt! Nagyon is jó! Egy idő múlva már egészen jól ki tudod találni, mire lesz szüksége a katonáknak. És ez alapján küldöd el a segédeidet bevásárolni.

És arról is gondoskods, hogy az így összegyűjtött pénzedet időnként biztonságba helyezd. Nem lenne jó, ha egyik alkalommal meglepne az ellenség, és fejvesztve menekülni kellene. Persze az még rosszabb lenne, ha még menekülés sem lenne, csak a fejvesztés.

Lassan összeállt a sereg, és megindult keletnek, az oroszok irányába.

A hadsereget Ömer Pasa vezeti, és a törökök kívül rengeteg angol és francia katonát is látsz. Mint megtudod, ez egy közös akció az oroszok ellen. Rajtuk kívül még számtalan magyarral is találkozol, mind a Szabadságharcból menekült. Sokat felismersz a Magyar Egyletből, de

érkeztek még az ország másik végéből is. Sőt! Angliából is! Sokan számítanak arra, hogy a háborúba sikerül a Habsburgokat is belevonni, és akkor a szövetséges haderő felszabadíthatná Magyarországot. Nos, majd kiderül...te is reméled, hogy így alakul...

Végül elértek arra a helyre, amit később központnak tekintesz. Ez lesz a fő állomásotok, ahonnan majd a támadások indulni fognak. Micsoda furcsa vicce ez a sorsnak! Vidinben vagytok! Pont itt táboroztatok le, miután elmenekültetek Magyarországról. Több hónapig táboroztatok itt! És most újra itt vagy...és hát... ismét több hónapig itt táborozol.

Bár a csatákban nem veszel részt, de azért figyelemmel kíséred. Így láthatod azt, hogy Ömer Pasa nagyszerűen kezeli a magyar huszárokat. És azt is, hogy nos.. a török gyalogság eléggé tucat terméknek számít.

Bár már 3 éve Isztambulban élsz, de a török egyenruhába beöltöztetett katonák teljesen egyformáknak tűnnek. És mintha a katonai vezetés is így használná őket. Teljes nyugalommal küldik őket a biztos halálba, mert úgyis annyi van még belőle.

És ugyan ez van az ellenségnél, az oroszoknál is. Sőt! Ha lehet ilyet mondani, ott mintha még kevésbé számítana, mikor-mire-hány embert használtak el.

Ehhez képest a Szabadságharcotok olyan meghitt, otthonos, kandallótüzes volt...

Miután az első összecsapások lezajlottak az oroszokkal, lényegében megállt a front. Voltak persze kisebb oda-vissza csatározások, de végeredményben egy helyben maradtatok.

Ez persze neked kedvezett, hiszen így nem kellett mindig felpakolnod a szereket és követni a hadsereg útvonalát. Helyette még egy kisebb boltot is tudtál építeni.

A háború végül 3 évig tart, ami alatt bizonyára sok fontos dolog is történt. De az a katonák dolgok, ők foglalkoztak vele. Te pedig az üzlettel foglalkoztál, az meg a te dolgod volt.

És minden jel azt mutatja, hogy sikerült jól foglalkoznod vele. Az itt keresett pénzből egész biztosan tudsz egy saját üzletet nyitni. És mellé még egy takaros házat is vehetsz.

Nem tudod, hogy a törökök, oroszok, angolok és franciák mit nyertek ezzel a háborúval. De te egész biztosan nagyon sokat.

Egyetlen egy dolog van, ami mégiscsak bánt. Ez pedig az, hogy bár az osztrákok felsorakoztak Erdélybe, de végig csak figyelték az eseményeket, nem avatkoztak bele. Ez alatt a három év alatt nem történt semmi olyan, ami egy kicsit is közelebb vitte volna Magyarországot a szabadsághoz...

* A markotányosok azok, akiket néha a hadsereg keselyűinek is szoktak nevezni. De csak azok mondják ezt, akik még sose voltak katonák. A frontok harcolok éppen a fordítottját gondolják rólad, és a hozzád hasonlókról. Roppant hálásak nektek.

Általában egy hadsereg el van látva mindennel, amire csak szüksége lehet. Amire egy katonának szüksége lehet ahhoz, hogy teljesítse a feladatát. Mint katona.

Viszont amire egy embernek szüksége van, az legtöbbször hiányzik a hadseregből. Ilyen lehet pl. egy rendes étel, kávé, fűszerek, de akár olyan apróság, mint egy fésű. Vagy a cukor, só. De lehet még a dohány is. A markotányos az, ami minden olyat megad, amit a hadsereg nem. Ráadásul, ha olyasmire lenne valakinek szüksége, ami éppen nincsen, akkor is a markotányos el tud menni a közeli városba, hogy megvegye.

Ami az egész rendszerben érdekes, hogy mindez teljesen hivatalos, sőt szabályzott! A markotányosokat éppen úgy beosztják, mint a katonákat. Pontosan meg van adva, hogy hány emberhez tartozik egy markotányos. Ahhoz pedig egy segéd. És még saját uniformisuk is van. Ezzel együtt kötelesek a katonai feletteseknek engedelmeskedni.

Mindez azt is jelenti, hogy a parancsnokok beleszólhattak abba, hogy miket árulhat a markotányos. És így eltilthattak bizonyos termékeket a katonáktól, pl. alkoholt. Így az eladónak érdemes volt a parancsnokokkal jóban lenni, árengedményt adni, stb...

2017-04-18

Nos, kitört a háború az oroszok és a törökök között. Az utóbbi csapatot támogatják a franciák, az angolok, és a magyarok is.

Te a szultánnak dolgozol, mérnök vagy, és még katona is. Ez azt jelenti, hogy nem maradhatsz a palotában, neked is menned kell.

No nem a török tengerpartra, hanem a Duna mellé a frontra!

Tehát itt vagy a Duna parton, ami azért nem rossz hely annak ellenére, hogy nem a tengerpart. Csak kicsit sokan vagytok. Na jó, nem kicsit... rengetegen vagytok...

Valami miatt a törökök és az oroszok összeveszttek - tudod meg az események fő okát. Ebben persze nincs semmi meglepő, mert olyan 20-40 évente mindig egymásnak ugranak. Így igazándiból senkit sem érdekel, hogy ezúttal mi is a vita tárgya...

Az érdekes, hogy ezúttal az angolok és a franciák is támogatják a törököket. Mégpedig teljes erővel: katonákkal, hadihajókkal, stb... Nemcsak hátulról szurkolnak, hanem aktívan részt is vesznek benne. Bár a legtöbbjük a Krími-félszigeten lövöldözik.

Az, hogy ők mit keresnek itt, az senki se érti. Állítólag Jeruzsálemet*.

És itt vannak a magyarok is! Nagyon sokan! Mind-mind még a Szabadságharcból. Azok, akikkel 4 évvel ezelőtt még együtt menekültél. Sokan közülük beálltak a török hadseregbe, így érthető, hogy itt vannak. De azok itt vannak, akik inkább megpróbálták letelepedni. És érkeztek más országokból is! Még Angliából is.

Hogy miért vannak itt, nem kérdéses. Abban reménykednek, hogy a háborút sikerül áttolni a Habsburg Birodalomra is. És akkor megindulhat az egyesített angol-francia-magyar-török sereg, és felszabadíthatja az országot.

Tehát ők biztosan nem Jeruzsálemet akarják, hanem sokkal inkább Budát. Meg Bécset.

Sokan vagytok itt, más-más kultúrával, vallással és leginkább más-más céllal. De egy dologban egyet értetek: az oroszokra löni jó dolog.

Neked a fentiekén kívül más okod is van az ittlétben: mérnök vagy. Őfényessége mérnöke. És bár most megkímél a titkos alagutak tervezésétől (bár volt egy ötlete direkt a cár hálószobájába, az ágya közepére), de még rengeteg más olyan feladat van, amiben az oszmán hadseregnek szüksége van rád. Nélkülözhetetlenül!

Ilyen pl. a sátrak felállítása. Ez egy olyasmi, amivel rengeteg kell küzdened, és nem tudod elégszer elmagyarázni: a hosszú rúd kerül középre; a cölöpöket bele kell verni a földbe (nem csak egy kupacba ledobálni); és bármennyire is hangulatos ha az ágy a sátron kívül van, a hóviharban nem lesz kellemes.

A másik fő kategória, amiben mindig a segítségedet kérik (Mühendis bey! - Mérnök úr, ahogy hívni szoktak.), amikor elromlik valami. Szerencsésebb esetben ez valami komoly dolog, mint pl. az ágyú. Rosszabb esetben ez a társasjáték zárja.

És vannak a nagyszabású projektek is, amik kezdetben igazán élvezetesek voltak. Ilyen az, amikor pl. katonai hidat kellett építeni a Duna felett.

Aztán az is ilyen volt, amikor katonai hidat kellett építeni a Duna felett, mert az előzőt az oroszok felgyújtották.

Aztán az is ilyen volt, amikor katonai hidat kellett építeni a Duna felett, mert az előzőt az oroszok megint felgyújtották.

Aztán az is ilyen volt, amikor katonai hidat kellett építeni a Duna felett, mert az előzőt az oroszok harmadszorra is felgyújtották.

Aztán az már nem volt ilyen, amikor katonai hidat kellett építeni a Duna felett, mert az előzőt véletlenül a törökök felgyújtották, mert az hitték, hogy jönnek az oroszok.

Mármint ez is nagyszabású volt, mert eddigre a közeli összes erdőt vagy kivágátok építőanyagként, vagy felgyújtották az oroszok. Ezért nagyon messziről kellett a fát hozni. Viszont az újjáépítés egyáltalán nem volt élvezetes. Sőt! Meglehetősen unalmas volt!

A tervrajz ugyan az. A munkások ugyan azok. És Musztafa is, aki pontosan ugyan annál az építési fázisnál esett bele a Dunába mindig, de előtte mindig pontosan ugyan azt a fő tartógerendába próbált megkapaszkodni, amitől a fél híd összedőlt.

És mindez még csak az első hónapban!

Később ez sokkal izgalmasabb lett, amikor több hónap után sikerült az állóháborút legyűrni, és végre lassan elkezdett a sereg is haladni. Nagy megkönnyebbüléssel vetted tudomásul, hogy végre átkerültetek a Duna másik oldalára, és még ha csigatempóban is, de haladtok. Legalább azt a nyavalyás hidat nem kell mindig újjáépíteni!

Helyette lettek más hidak, mert útközben mindenféle bokrok mögül mindenféle folyók ugrottak elétek. A hadsereg alig pillantotta meg a vizet, de máris több ezer torok kiáltotta egyszerre, hogy Mühendis beeeeeeeey!

Úgyhogy míg a katonák nagyrészt a lövészárkokban kuksoltak, te a sátradból tervezted a következő hidat. Az elején még számoltad őket, de később felhagytál vele. Minden bizonnyal bekerülhetne a neved a Világ legtöbb hídjait tervezők listájára, annak is az elejére.

Tehát a te szempontodból a háború egy folyamatos hídtervezés volt. Míg az egyesített sereg szép-lassan visszaverte az oroszokat.

Mindeközben a magyarok árgus szemmel figyelték az osztrákokat. Csakhogy minden alkalommal egyre több, és több árgus szem figyelt vissza. A háború első nyaráig több, mint 200.000 katonát gyűjtöttek össze. Ez meg azért elég sok volt ahhoz, hogy akár a törökök, akár az oroszok kikezdenek velük. Sőt! Minden jel szerint sikerült nekik az oroszokat elijeszteni! A ti előrenyomulásokot, és az osztrákok árgus szemei megtették a hatásukat: Az oroszok 1854. nyár végéig feladták a Duna-menti területeket, és hazamentek. Ezen a területen véget ért a csata.

A törökök egy gyors csapatot szedtek össze, sok-sok magyarral, hogy elinduljanak az ország kelete végébe, a Kaukázushoz. Ott van egy vár, Kars városa, amit nagyon szorongatnak az oroszok. Úgy hírlik, hogy azt a várat már csak a magyarok védik. A Szabadságharcos magyarok, akik még Bem Apóval együtt kerültek oda.

Ők gyorsak és hatásosak akarnak lenni, így lemondanak az olyan luxusról, mint a nyuszis papucs és a hidak. Így téged nem visznek magukkal. Ezt mondjuk nem is bánod, de azért nagyon kíváncsi vagy, mi történt velük.**

Te viszont, a többi katonával együtt, a Krimi-félszigetre kerülsz.

Itt megdöbbenve tapasztalod, hogy míg ti a Duna vidékén befejeztétek a harcokat, itt még csak az ismerkedésnél tartanak. Leginkább mindenki a szembemálló fél anyukájára és annak a munkájára kíváncsi.

Viszont ez az az időszak, amikor leginkább szükség van egy jó katonai mérnökre. És mivel te már kivívtad a törökök elismerését a hidakkal, így itt is mindenki téged ajánlj elsőnek.

De szemben a korábbi csatával, úgy tűnik, mindenki ide koncentrál. Ez az a pont, ahol a háború el fog dőlni. Így itt sokkal szélesebb körben, és sokkal több feladatra kérnek meg. Ami nemcsak érdekessé teszi az itt töltött idődet, de a tekintélyedet is fokozatosan növeli. Az olyan apróságok, mint a táblás játék elromlott zárja, másokra marad. Neked csak az igazán komoly feladatokat adják.

Néhány hónap múlva igen tekintélyes hírnévre sikerül szert tenned. Már az angolok és a franciák is átvették a Mühendis bey becenevedet. De ezt már egyáltalán nem bánod. Sőt! Olyan ez, mint egy kitüntetés. És minden jel szerint ez rajtad is fog maradni.

A háború egy idő múlva itt is lelassul. Végül megáll egy állandó ostrom állapotban. De ez nem jelenti azt, hogy megszűntek voltak a tennivalók. Sőt! Most van rád igazán szüksége mindenkinek! Most ugyanis egy olyan fura helyzet alakult ki, amikor nem a fegyverek számítanak, hanem az utánpótlás. Ebben pedig mindkét fél próbálja a másikat megakadályozni.

Egyre leleményesebb ötleteket kell kitalálni, hogy az ellenséget sikerüljön kijátszani. Ilyenkor pedig minden esetben a te segítségedet kérik. És bár a feladat mindig egyre nehezebb, egyre nagyobb a kihívás, sikeresen birkóztok meg vele.

És végül meg is lesz ennek az eredménye! Az oroszok végül feladják, Szevasztopol elesik. Nem kis büszkeséggel gondolsz arra, hogy ebben neked milyen nagy szereped is volt! Boldogan indulsz vissza a szultáni városba.

Csak útközben jut eszedbe, hogy a nagy csatározások közepette el is feledkeztél arról, amiért a magyarok is beszálltak a harcba: a remény, hogy sikerül a Szabadságharcot újraindítani. Nos, ez továbbra is remény maradt. Ezúttal nem sikerült az osztrákokat a háborúba belesodorni.

0

* A Krími-háború kirobbanásának mondvacsinált ügye, hogy amikor Konstantinápoly elesett, nemcsak a várost és a birodalmat vesztette el, hanem a keleti keresztények vezetői szerepét. Ez a feladat automatikusan az oroszokra, Moszkvára szállt. Ehhez persze bizonyára néhány fejet be kellett ütni a buzogánnyal.

Hivatalosan a következő évszázadokban a keleti keresztények felett a cár gondoskodott (nem uralkodott, csak egyengette őket, ami azt jelentette, hogy ööööö). De hogy ez pontosan miben is valósult meg, arról nem sok minden derül. De valószínűleg az egyházi adó lehetett a kulcs, mert csak úgy a nagy semmiért nem hadakoztak volna.

Ugyanis a keleti keresztények nagyon nagy többsége az Oszmán Birodalomban élt (ide tartozott Jeruzsálem is) Így az oroszok olyan sokat nem tudtak tenni a földi boldogulásuk érdekében. A hívők viszont annál többet tudtak tenni a cár földi boldogultsága érdekében, ha befizették az egyházi adót... És ezt útközben a törökök vagy mások nem vették el...

1853-ban aztán a franciák úgy érezték, hogy ők sokkal jobban tudnának a jeruzsálemi keresztények földi boldogulásában segíteni, mint az oroszok. Igaz, hogy a más vallásúak, és a pápával közösen kiátkozták egymás egyházát, meg ilyenek, de valahogy abban a korban ezen senki nem lepődött meg. Sokkal inkább azon, hogy amikor követelték az oroszoktól, hogy engedje át a jeruzsálemi keresztényeket, akkor ők nemet mondtak. Ez olyan sértés volt, ami miatt az angolok, de még a törökök is annyira bepipultak, hogy megtámadták az oroszokat.

A valós háborús indok az volt, hogy az oroszok el akarták foglalni a Boszporuszt, meg ami még sikerül. Így neki is indultak, és kezdetnek mindjárt megszállták a Havasalföldet. Az

angolok és a franciák ezt nem tűrhették. Nem elég, hogy nincs Jeruzsálem, de elveszik Isztambul is. Így mindjárt a törökök segítségére siettek, és partra szálltak a Krími-félszigeten. Jó messze mind a Boszporusztól, mind a Havasalföldtől...

** A felszabadító akció nem volt sikeres. Mire odaértek volna, addigra a várat feladták a török védők.

2017-04-19

Ali, aki a főnököd, kettő perc alatt ráuszította az oroszokat a törökökre. A franciák megmukkanni sem tudtak a meglepetéstől, és inkább hadba szálltak a törökök oldalán.

Téged is meglepett, te sem tudtál megmukkanni a meglepetéstől. De neked nincs hadsereged, így te nem üzentél hadat senkinek.

Ami viszont leginkább meglepett, hogy miután visszaértetek Isztambulba, őfényessége bőséges kitüntetéssel látta el Alit. És mivel te is vele voltál, te is kaptál egy kisebb vödörnyi érmet (ebből néhányat mindjárt sikeresen el is adtál a bazárban).

Majd pedig az eredményes munka jutalmaként felküldtek titeket a Duna mellé, a frontra. Itt ugyanis igencsak nagy szükség van tolmácsokra, hiszen egy kupacban vannak a franciák, az angolok, a törökök, a magyarok. Szembe velük ott vannak az oroszok, a színpad széléről pedig az osztrákok figyelik az eseményeket.

Így aztán te is itt vagy Alival a török-magyar határ közelében. A történelem pedig vicces kedvében mert, mert pontosan ugyan ott vagytok, ahol 4 évvel korábban, Vidinben.

Ez az a hely, ahova érkeztek a magyarok 1849-ben a Szabadságharc bukása után. Innen indult el mindenki a saját útján, hogy valahogy folytassa az életét. Sokan Isztambulban próbáltak szerencsét, többen a hadsereget választották. És olyanok is akadtak nagy számban, akik tovább mentek, más országok fele.

Most pedig újra ide gyűlik mindenki. Ha nem is a teljes kezdeti csapat, de azért elég nagy számban érkeztek a magyarok. Itt vannak az isztambuliak, és itt vannak a katonák is. De még Angliából is sokan érkeztek. Mindenki egy cél és egy remény érdekében: ha a háborúba sikerülne az osztrákokat is belerángatni, akkor újra fel lehetne éleszteni a Szabadságharcot. De ezúttal nem lennétek egyedül, hiszen egy esedékes osztrák támadás után a franciák, az angolok és a törökök is a segítségetekre sietnének.

És talán van egy halvány remény, hogy ez sikerüljön is.

Bár az osztrákok már a háború elején kijelentették, hogy egyik oldalnak sem fognak segíteni, semlegesek maradnak, azért aggódva figyelik a fejleményeket. A orosz-török csaták a Habsburg Birodalom kapuja előtt, a határok mentén zajlanak. Maguk az osztrákok is izgulnak, hogy a csaták átterelődnek az ő oldalukra is, ezért egy igen tekintélyes méretű hadsereget sorakoztattak fel. Ezt idő közben folyamatosan bővítik is. Tehát érezhető, hogy néhány tíz km-e pattanásik feszült a helyzet.

Talán elegendő lenne, ha néhány töröknek öltözött magyar katona véletlenül rossz irányba

menjen, és az oroszok helyett az osztrákokat kezdje el lőni (orosz, osztrák, a két szó úgy hasonlít egymáshoz...könnyű összekeverni őket).. Talán ennyi elég is lenne, hogy a Habsburgok is belépjenek a háborúba az oroszok oldalán.

Ez a gondolat nemcsak a te fejedben fordult meg. Több alkalommal is hallod, amint a magyarok erről beszélgetnek. Vannak olyanok is, akik komolyan terveznek egy ilyen öngyilkos akciót.

Te viszont nem vagy katona, nem sok mindent tudnál tenni... Hacsak... hiszen te diplomata vagy! És amilyen könnyen Ali összerúgta a port az oroszokkal, te is olyan könnyedén fel tudnád hergelni az osztrákokat. Csak kell egy csónak, amivel átmész a Dunán, utána pedig megy minden könnyedén. Hiszen szultáni felhatalmazásod van, hogy bármelyik harcoló féllel, vezetővel, királlyal, császárral, cárral, de akár még úrból érkezett marslakókkal is tárgyaljál. Mindezt őfényessége nevében.

Egyetlen bökkenő van csak: Ali. Ő a főnököd. És ő nem egyezik bele egy ilyen akcióba. Mint mondja, a szultán most nem akar az osztrákokkal is háborúzni. Ráadásul, hogy elejét vegye a próbálkozási kísérleteidnek, két éber török testőrt is kapsz magad mellé. Szigorúan csak a te védelmed érdekében. Hiszen egy diplomata értékes kincs, és nem lenne jó, ha egy orosz kém lelőne, vagy elrabolna.

De szintén könnyen meg lehet sérülni akkor is, ha valaki a Duna rossz oldalára kerülne, a Habsburg részre. És ettől is meg kell védeni a diplomatákat.

Úgyhogy néhány hónapig táborig tolmács feladatokat kell ellátnod. Ebből pedig van bőven! Nem ritkán, még az éjszaka közepén is felkeltenek, hogy elsimíts egy kitörni készülő nagyobb verekedést. Ezek legtöbbször azért alakulnak ki, mert a különböző nemzetek nem értik egymás nyelvét. Bár neked erős gyanúd van, hogy néha-néha nagyon is értik, mi az az a szó, amit néha-néha mondanak a másik nemzetnek...

Ahogy múlik az idő, új év kezdődik és véget ér a tél is. Az eddigi többnyire álló háború szépen lassan elindul. Így egy nap Ali el eljön hozzád.

Azt mondja, hogy eleget lőttétek már az oroszokat, ideje megpróbálkozni a tárgyalással. Ő már írt is egy levelet az ellenséges csapatnak. Ebben szépen bemutatkozott, és elmondta, milyen okból kér meghallgatást. Hamarosan kapott is választ, miszerint szívesen várják őt. Nagyon is gyorsan kapott választ - mosolyog Ali. Neked viszont rossz érzésed van ezzel kapcsolatban.. túl gyorsan is kapta a választ!

Másnap némi díszes kísérettel el is mentek a oroszok táborába, ahol Ali bemutatkozása után egyenesen elvezetnek titeket a főszáthoz. Természetesen Ali megy be elsőnek, mert mégiscsak ő a diplomáciai vezető.

De alighogy beteszi a lábát, egy suhintás hallatszik, és máris Ali feje gurul kifelé. Majd pedig egy vigyorgó orosz dugja ki a fejét. Az övé láthatóan még a nyakán vagy.

Téged felismerve köszönt, és behív téged teázni (sajnos kávé nincs, de a tea kifogyhatatlan mennyiségben áll rendelkezésre). Ezt megköszönöd (mert úgy illik), de azért nyugtalan vagy az előző események miatt.

Miközben vendégül látnak titeket, elmondják neked, hogy veled nagyon szívesen beszélgetnek, csak az Ali volt az, akire morcosak voltak, hiszen nem is olyan régen még elég csúnya szavakkal illette a cárt. Ebből is lett a háború. De ennek ellenére sem akarták megölni őt, mert az orosz nép jólnevelt. Csak éppen akkor lépet a sátorba, amikor valaki a kardokat rendezgette a felső polcon. Baleset volt az egész...ugye megérted.. Ali is ha kopog, biztosan nem történik ez az egész.

Persze, persze... bizonygatod, hogy megérted, hiszen ilyen balesetek mindig történhetnek. Még akkor is, ha nincsenek polcok a sátorban. Megnyugtatód őket, hogy Magyarországon meg a vadkanok szoktak néha megvadulni...

Miután ebben a kényes kérdésben megegyeztetek, békésen teázgattok egy ideig. Majd mikor úgy érzed, hogy már mindenről beszéltetek, csak a háborúról nem, akkor kicsit bizonytalanul előhozod a kérdést. Mert végül is Alival azért jöttetek, hogy erről beszéljete. Bár igazándiból nem tudod, hogyan is kezd a dolgot. A törökök egészen jól állnak, tehát amiről tárgyalni lehetne az az, hogy az oroszok megadják magukat, ti meg nem lövitek őket tovább. Vagy valami hasonló... igazándiból fogalmad sincs, mit kell ilyenkor tenni. De azt már megszoktad, hogy a törökök mindig csak a mélyvízbe dobálják az embert. Aztán akit nem faltak fel a cápák, azok dolgozhatnak tovább...a következő mélyvízig. Úgyhogy inkább belevágsz a közepébe.

Direkt rákérdezel két tea között, hogy mit kérnek azért, hogy szabadon elvonulhassanak. Mire egy igencsak meglepő választ kapsz: míg ti itt teázatok, az oroszok összepakoltak és hazamentek.

- No de miért?

- Mert itt állnak az osztrákok a szomszédban majdnem 300.000 katonával. És kerek pereg megmondták, hogy vagy eltűnünk innen, vagy ők is átjönnek ők is lövöldözni. De csak amolyan bemutatószerűen, mert ők azért még szeretnek minket, oroszokat, jó szövetségesek vagyunk. Csak inkább legyünk otthon.

- No de ha jóban vagytok, akkor miért ez a fenyegetőzés?

- Ó, hát pont ez bizonyítja, hogy jóban vagyunk. Mi is ezt csinálnánk.... Fenének sem kell olyan gyáva szövetséges, amelyik nem fenyegetőzik időnként..

- Aha... értem... És akkor mentek is?

- Igen. Viszlát a Krími-félszigeten! Majd ott is ugorj be egy teára!

- Ööö... oké... ott találkozunk!

Miután az oroszok összehakolták a sátrakat és elmentek, a helyükre megjelentek az osztrákok. Több magyar is idegesen nézte őket, és hangot is adtak a gondolatiknak: Orosz-osztrák, mi a különbség? Lőjük őket!

Vagy, hogy Hoppá, de hiszen ez osztrák! Azt hittem, hogy orosz... pont ugyan ott állt...

Csak hogy a török vezetés erősen féken tartja a magyarokat. És amikor nem bírnak velük, akkor egy bizonyos Ömer Pasa (aki szintén magyar, de még a Szabadságharc előtt került török földre, és hű a szultánhoz) összeszedi azokat, akik nagyon harcolni akarnak. Ők együtt elmennek Törökország keleti végébe, ahol Kars várát nagyon szorongatják az oroszok.

Miután a kedélyek így lenyugodtak, a vezetők tanácsot tartanak. Ez megint egy olyan alkalom, ahol igencsak szükség van rád. Főleg miután Ali elvesztette a fejét, és így te lettél a szultán jobbkeze.

Bár rengeteg és nehéz munkád volt a tanácskozás alatt, nagyon jól jött, hogy jobban megismerjenek. Úgy tűnik, hogy mindenki elégedett a munkáddal. Talán segíti majd a karrieredet is, ha egyszer vége lesz a háborúnak (és persze túléled).

No te is rengeteget fejlődöttél. Nem egyszerű 20 kiabáló között fordítani, főleg, ha azok ezt 3 nyelven teszik (meg még 4 másikon káromkodnak, hogy színesebb legyen a hangulat).

Végül sikerül megállapodni, hogy a hadsereg átmegy a Krími-félszigetre, hogy az ottani csapatot segítse. És mivel te voltál a tolmács, természetesen téged is magukkal visznek.

Így fog beteljesedni az oroszok jóslata! Két hónap múlva tényleg ott teázol ugyan azokkal az orosz diplomatákkal. És ott folytatjátok a beszélgetést, ahol befejeztétek.

Néha-néha azért előjön, hogy valakinek fel kellene adnia a harcot, de ezt egyelőre egyik fél sem akarja. Pedig érezhetően fogy az oroszok ereje. Ugyanis Krími fővárosa, Szevasztopol a szövetségesek ostroma alatt áll. Immár lassan 2 éve. És miközben az angoloknak és a franciáknak semmi problémájuk nincs az utánpótlással, az oroszoknak állandó nehézségei támadnak. Mondjuk ebben a szövetségesek keze is benne van. Ők a nehézség, és ők támadnak...

Hónapok telnek el, miközben az ostromban nincs különösebb változás. Persze amikor valamelyik oldal megunja, akkor megindul egy kisebb támadás, de jelentős eredményt sosem sikerül elérni. Így marad tovább a várakozás.

Ami a te részedről a gyakori teázgatást jelenti. Azért próbálsz minden alkalommal a megadás felé hajlítani az oroszokat. De ők kitartanak a céljuk mellett.

A lényeges változás 1855. februárjában áll be. Ekkor meghal az öreg cár. Miután az oroszok már nem érzik olyan fontosnak a háború folytatását. Így egyre könnyebb őket a megadás felé terelgetni. Persze ebben nem a Szevasztopol városában teázgató diplomaták döntenek, hanem az ifjú cár. De érezhetően most már lehet őket ebbe az irányba irányítani.

Végül még ez év decemberében teljes a siker. Az oroszok megadták magukat! És ez részben a te eredményed is! Amikor visszaért Isztambulba, őfényessége számtalan kitüntetést ad neked. Mellé pedig egy Boszporusz-parti villát, és egy jelentős éves jövedelmet.

0

2017-04-20

1853. novembere van. És mélyen benne vagy a Krími háborúban.

Ez persze teljesen érthető, hiszen orvos vagy. Katona orvos. És még a szultán hivatásos orvosa is.

Nem mellékesen itt a fronton, ahol golyók is szoktak repkedni, igencsak szükség van egy olyan képzett emberre, mint amilyen te vagy.

Tehát minden okod megvan, hogy itt legyél. Hiszen orvos vagy.

De van még egy okod! Az, hogy magyar vagy!

A Krími háború még a nyáron robbant ki. De míg a csapatok összeszedték magukat, addigra megjött az ősz.

A háború több fronton folyik: Kelet-Törökországban, a Duna mentén, a Krími-félszigeten, és mindenhol, ami csak kapcsolódik a Fekete-tengerhez.

A fő csata a Krími félszigeten zajlik. Az összes többi helyszín csak amolyan szórakozóhely, ahol a felek megpróbálják addig elütni az időt, amíg kiderül, ki nyer a félszigeten.

Egyik oldalt az oroszok vannak. Velük szemben a törökök. Őket segítik a franciák és az angolok. No meg a magyarok is, mert a Szabadságharc után rengeteg edzett magyar katona érkezett a szultán udvarába.

Ráadásul a háború úgy kezdődött, hogy az oroszok elfoglalták Moldovát, és a Havasalföldet. Mindez a Habsburg Birodalom határa mellett található. Így elég jók az esélyek, hogy az osztrákokat is sikerül valahogy bekevernü a konfliktusba. Lehetőleg az oroszok mellett. Ha ez sikerül, akkor elkezdődhet a második Szabadságharc, ahol a magyarokat a törökök, franciák és angolok is segítenék. Miközben az oroszokat egyébként is lefoglalja Krím felszabadítása.

Ennyi azért már csak elegendő lesz Magyarországnak felszabadítására!

Te is éppen ebben reménykedsz, ezért is vagy a Duna-menti csapatban. Ahogyan nagyon sok más magyar is. A fél isztambuli Magyar Egylet itt található (a másik felét osztrák nyomásra a szultán nem engedte, így ők Kelet-Törökországban harcolnak). De érkeztek külföldről is. Még Angliából is!

Minden úgy néz ki, hogy a felsorakoztak a magyarok a Szabadságharc újraindításában.

Ehhez már csak egy szikra kell, hogy a Habsburgok is harcra szálljanak. De az osztrákok nagyon eltökélték magukat a semlegesség mellett. Így egyenlőre nem szálltak be a háborúba. Egyenlőre... remélték... Mert azért az osztrákok is készülődnek! Mostanra már több, mint 200.000 fős hadsereget csoportosítottak össze Erdélyben.

Reményetek van bőségesen. Csak az érdekébe nem tudtok tenni sokat. Főleg te nem. Hiszen orvos vagy. És rengeteg a munkád egy olyan csatában, ahol mind a törökök, mind az oroszok úgy küldik az embereiket a tűzbe, mintha csak leárazva kapták volna őket a bazárban.

Annyi embert kellett már összevarrnod, hogy lassan nem is orvosnak, hanem varrónőnek érzed magadat... És a háború még csak most kezdődött.

Itt a Duna-menti csapat vezére egy Ömer Pasa, aki szintén magyar. De ő még a Szabadságharc előtt török katona, és az ő hűségéhez nem fér kétség. De még mennyire nem! Pedig a magyar huszárok mennyi mindent megpróbáltak, hogy rávegyék az osztrák hadak megtámadására... Némelyik próbálkozót a végén neked kellett összevarrnod. És még ők jártak jól!

Egyébként érdekes ez az Ömer Pasa. Még érdekesebb, hogy a személyes orvosa is magyar. Az egyik régi ismerősöd, akivel még együtt harcoltál a Szabadságharcban. Majd ő is állást kapott Isztambul Beyoğlu kerületében. A francia negyedben főorvost.

Őt Mustárdy Jánosnak hívják. És valójában francia születésű. Ő még Napóleon seregében volt katonarvos. Csak amikor a francia hadsereg Magyarországon járt, akkor János kicsit elbambult, mert meglátott egy magyart lányt. A hadsereg pedig tovább vonult, ő meg ott maradt. És ha már így alakult, akkor össze is házasodott.

A komoly ütközetek az első időszakban lezajlanak. Majd egy állóháború alakul ki, ahol a seregek egymással farkas szemet néznek (oldalról meg az osztrákok figyelnek meredten). A következő hónapokban csak kisebb, látszólagos csaták, zajlanak. Amolyan próbálkozások. Ami ezek közül balul sikerül, az általában a te műtőasztalodon köt ki. De ezek mellett rengeteg szabadidőd van.

Ezért úgy döntesz, hogy kollégád, Gaál Gusztáv ötletét próbálsz megvalósítani. Ő most Kelet-Törökországban van, így csak az emlékező tehetségedre hagyatkozhatasz. Ő még azt tervezte, hogy ír egy könyvet, miként lehet a sima katonákat legalább az alapfokú elsősegélynyújtásra kiképezni. Amolyan orvosi segítőknek.

Ők lennének azok, akik mindjárt a csata után (vagy akár közben is), felkeresik a sebesülteket, és ha lehet, már ott helyben stabilizálják őket.

Nagyon reméled, hogy Gaál kollégád rendben átvészeli a háborút, mert egy ilyen útmutató rendkívül hasznos lenne, és számtalan életet mentene meg.

Vele sokszor beszéltél erről a témáról, így van némi ötleted, miként is fogj hozzá. A szabadidőben tehát megpróbálsz magadnak segéderőt képezni.

16 főt választasz ki, akiket elkezdesz tanítani. Szerencsére az elméleti részeket mindjárt a gyakorlatban is ki lehet próbálni. A tanítványaidat minden összecsapásban beveted. És büszkén látod, hogy mennyire sikeresek, és számos ember köszönheti az életét neki.

Így telik el több hónap. A ti seregetek közben lassan megkezdzi az előrenyomulást, mire végül az oroszok kijelentik, hogy megunták az egészet, hazamennek. Ezen ti eléggé meglepődtek, de hát ha mennek, hagy menjenek. Legalább ezen a fronton véget ért a háború.

Csak hogy az osztrákokkal nem sikerült összeveszni. Sok magyar érzi úgy, hogy ha most nem tesznek valamit, elveszik a nagy lehetőség. És már-már lázadásra készülnek, amikor Ömer Pasa összehívja őket.

Elmondja nekik, hogy semmi szín alatt nem engedheti meg, hogy az osztrákokat is berángassák a háborúba. De viszont Kelet-Törökországban van egy vár, amit úgy hívnak, hogy Kars. Ez tele van magyarokkal. Csak sajnos az oroszok teljesen körbevették őket. Így ha valamit tenni akarnak az itteni magyar huszárok, akkor kövessék őt, és szabadítsák fel a várost!

Eszedbe jut, hogy valószínűleg Gaál Gusztáv kollégád is ott van. Szeretnél te is jelentkezni a mentő csapatba, de tudod, hogy csak lassítanád. Itt most legjobban a gyorsaságra van szükség, nem pedig orvosra.

Úgy látszik, hogy Ömer Pasa szónoklata megtette a hatását. Már másnap elindul egy nagy csapat magyarral.

Te pedig a hadsereg maradék részével a Krím-félszigetre hajózol.

Itt már javában áll a bál. Leginkább csak áll. Az angolok, franciák és törökök körbevették a fővárost, Szevasztopolt, és most várnak. Ahogy az oroszok is. Mindenki arra vár, hogy a másik unja meg hamarabb...

A harcok ezen szakaszában a kitartáson és az utánpótláson múlik minden. Az elsőben te is aktívan tudsz segíteni. Leginkább a beteg emberek gyógyításában.

A három szuperhatalom rengeteg embert halmozott fel ide, így minden segítő kéznek nagyon örülnek. Az angolok és a franciák pedig különösen érdeklődnek a kezed alatt kiképzett segéderőnek.

A következő hónapokban itt tevékenykedsz. A minimális szabadidőben a segédek képzését folytatod, és közben néha-néha aggódva gondolsz Gaál Gusztáv-ra. Vajon Ömer Pasa időben odaért?

Tovább telnek a hónapok, majd egyik nap egy igencsak elrongyolódott csapat érkezik. Mégpedig Ömer Pasa vezetésével. Telis-tele magyarokkal!

Megtudjátok, hogy erőltetett menetben gyalogoltak a tengerparttól Kars városa felé. Félúton futottak bele egy másik csapat magyarba, ami pont a vár felől érkezett. Tőlük tudják, hogy a város elesett, de nekik még sikerült időben kiszökniük.

Ezek után együtt jöttek vissza, de akkora sár volt mindenfele, hogy azt hitték, belefulladás. Így jó sokára érkeztek meg a Krími-félszigetre.

Legnagyobb öröme Gaál Gusztávot is megtalálod az újonnan érkezett csapatban. Így a további napokat együtt töltitek, miközben a segédorvossá kiképzett katonákról beszéltek. Őket figyelitek, és képzitek tovább. Közösen rengeteg tapasztalatot gyűjtötök, ami hasznos lesz majd a könyv elkészítésénél.

A Krími-félszigeten sok időt már nem fogtok tölteni. Az oroszok fokozatosan sínylődnek az utánpótlás hiányában. Végül feladják a várat.

Ti pedig visszatérhettek Isztambulba, ahol szultáni kitüntetés vár rátok!

0

2017-04-21

Kitört az orosz-török háború. És ez egycsapásra mindent megváltoztatott.

A többi isztambuli magyar nagy lelkesedéssel veti bele magát a csatába. A legtöbben amint megtudták a hírt, azonnal rohantak a szultáni palotába, hogy katonai szolgálatra jelentkezzen. Ennek pedig a szultán nagyon örült. Mivel nagy szükség van tapasztalt katonára, így ezúttal eltekintettek attól, hogy fel kelljen venni az Iszlám vallást.

Persze érthető a lelkesedésük. A Szabadságharcból menekült, majd Törökországba emigrált magyarok nagyon nagy részének egyáltalán nem volt munkája, és így jövője sem. Bár a szultántól kaptak ellátmányt, de csak napról napra tengődtek. Nekik már csak azért is megéri a háború, hogy végre valamit csinálhatnak. E mellé még zsoldot is kapnak. Nem mellékesen pedig pont a Szabadságharc egyik ellenségét, az oroszokra lehet lőni. Jó, persze ők meg visszalőnek, de akkor is..

De ezen kívül van egy másik oka is a lelkesedésnek. Az oroszok azzal nyitották a háborút, hogy elfoglalták Moldáviát és a Havasalföldet. Ezzel pedig mindjárt a Habsburg Birodalom kapuja elé kerültek. Érthető okokból az osztrákok nem túl lelkesek, hogy az orosz hadsereg ott lövöldözik a határuk előtt. Még akkor se, ha néhány éve szövetségesek voltak. Éppen ezért fokozatosan katonákat küldenek Erdélybe. És a török hadsereg is oda készül a Duna partjára, elsősorban azért, hogy az oroszokat megállítsák.

Egy ilyen helyzetben egyetlen szikra is elegendő lehet, hogy az osztrákok - akik egyébként ki akarnak maradni a konfliktusból - is harcba szálljanak. Akár az oroszok, akár a törökök oldalán, a magyarok szempontjából mindegy. Bár azért jobb lenne, ha az oroszokkal lennének együtt, mert akkor egyszerre lehetne lőni mind a kettőjüket.

Nem mellékesen a törökök nincsenek egyedül. Őket segítik a franciák és az angolok. Így ha sikerülnek az osztrákokat belerántani a háborúba, akkor a magyarok mindjárt ezzel a három birodalommal a háta mögött indulhatnak meg Magyarország felszabadítására. Ez a lehetőség különös lelkesedést adott az emigrációban élő magyaroknak. Nemcsak Isztambulból és más török városból, de a világ minden pontjáról érkeztek a honvédek. Köztük Kmety György és Guyon Richárd, akik egyenesen Angliából jöttek.

Így tehát teljes mértékben meg tudod érteni az isztambuli magyarokat, amiért lelkesen rohantak katonaruhát húzni.

Ezzel szemben te az összes pénzedet befektetted, hogy egy üzletet indíts Isztambulban. És még ha nem is szárnyal, de azért halad. Mint egy kötözött pulyka, de akkor is halad. Jó, persze, tényleg jó lenne hazamenni, mert neked is már elegend van ebből az elmaradott helyből. De azért az itteni üzleted is a szívedhez nőtt. Meg ugye benne van a pénzed. A

honvágyon kívül más azért nem vonz annyira, hogy hazamenj...

Ami pedig a katonaságot illeti... Pont azért választottad az isztambuli letelepedést, mert már eleged volt a katonaságból.

Végül azt veszed észre magadon, hogy két döntés között őrlódsz: hazamenni, vagy maradni. Persze előbb meg kell nyerni az új Szabadságharcot. Azt, ami még ki sem robbant. És ha az osztrákok ügyesek, akkor nem is fog rá sor kerülni. Tehát ez nemcsak annyiból áll, hogy az ember becsomagol, és elindul.

Ahogy ezek a gondolatok járnak a fejedben, továbbra is eljársz a Magyar Egyletbe. A létszám jócskán megcsappant, de azért még maradtak néhányan. Velük beszélgetve tudod meg, hogy ők is a hadszíntérre készülnek, csak nem katonaként, hanem markotányosként*.

Ez az ötlet neked is nagyon szimpatikus. Mert így ott leszel a közelben, ha esetleg mégis megindulnak az új Szabadságharc. De közben mégsem kell az üzletedet feladni. Meghagyod Musztafának, hogy vezesse tovább a pékséget, és majd levélben tartjátok a kapcsolatot. Te pedig markotányosként reménykedhetsz benne, hogy jelentős összeget tudsz keresni a csataterén. Ez jól fog jönni az üzletnek is.

Igen, markotányosnak lenni tényleg nagyszerű ötlet! Már másnap jelentkezel is a hadseregnél erre a posztra, utána pedig elkezded a eladni való termékek begyűjtését.

Több hétig is eltart, mire minden szükségeset beszerez. Szerencsére voltál már katona, így pontosan tudod, mi az, ami a fronton nagyon tud hiányozni. E mellett volt szerencséd a törökök gondolkodását is kicsit kiismerni, így olyan termékek árulásában is gondolkozol, amik az osztrák hadseregben elképzelhetetlen, vagy akár tilos lett volna.

És még egy gurulós kemencét is készíttetsz, hogy a katonáknak tudjál majd kiflit (magyaroknak), simitet (törököknek), és bagettet (franciáknak) sütni (az angolok meg vessenek magukra, amiért nincs nemzeti péksüteményük).

És még három segédet is magad mellé veszel. Azért hármat, mert már ismered a törökök munkamorálját. Ebből valószínűleg kettőt bele fogsz dobni a Dunába... Hmm.. Egy kis gondolkodás után inkább öt segédet viszel magaddal.

Mire mindennel elkészülsz, és megérkezel a Duna mellé, addigra ott már áll a bál. Az oroszok és a törökök túl vannak az első igazi összecsapáson, és most már a kényelmes állóháborúban álldogálnak. Egymással szemben...békésen. Csak néha-néha küldenek rohamra egy-egy kisebb csapatot.

Ez neked kapóra jön. Mert bár úgy állítottad össze a boltot, hogy követni tudd a hadsereg mozgását, azért sokkal jobb, ha egy állandó helyen telepedsz meg.

Viszont az, hogy késve érkezted, elég nagy hátrányt jelent. Hiszen a többi markotányos kialakította az állandó vásárló körét. És már fel is mérte az igényeket.

Csakhogy! Te erre is készültél. Nem hiába vesztegetted az idődet a mozgó kemence elkészíttetésével! Már az első reggel, amint a tábort beborította a frissen sült kenyér illata, hosszú sorokban álltak a katonák a boltod előtt. Ennél jobb reklámja nincs senkinek.

Csak abban reménykedsz, hogy a szél nem viszi át kenyér aromáját a Duna túloldalára, az oroszokhoz. Mert akkor azok egész biztosan általános támadást indítanának...

Az első napod mindenképpen sikeresen indult. És a elkövetkező időszakban sincs okod panaszkodni. Bár időd sincs rá. A végén már arra kényszerülsz, hogy amikor a segédedet visszaküldöd Isztambulba anyagbeszerzésre, akkor megkéred, hogy hozzon magával még néhány embert. Meg egy nagyobb, de azért még mindig mobil pékségre is szükség lenne...

Miután megjön az erősítés, végre egy kis levegőhöz jutsz. Így van időd, hogy kicsit körbenézzél, mi is zajlik körülötted. Mármint a Dunán kívül...

Igen, itt vannak az oroszok. Ez eddig megvan. És mindenki, akit csak ismersz, és látsz, őket lövi. Ez is megvan.. És az oroszok is visszalőnek.. Ez idáig mind ok. És nocsak! De hiszen hol vagytok! Ez itt Vidin!

3 év telt el, mikor utoljára itt jártál, de a sátrad maradványai még mindig itt vannak. Ez az a hely, ahova a Szabadságharc bukása után a többi magyarral együtt menekültél. Itt kezdődött a törökországi emigrációs életed. Ahogyan sokan másoké is.

És most újra itt vagy. Ugyan azokkal a magyarokkal együtt, akikkel akkor is. Majdnem mindenki újra itt van. Hosszú utat jártatok be, de a történelem vicces kedvében van, és újra összehozta titeket.

Ez a magyarok jó előjelnek veszik. Úgy gondolják, hogy itt kezdődött minden, és itt is fog befejeződni. Már csak annyi kell, hogy egy sereg átkel a Dunán és véletlenül az Erdélyben állomásozó osztrák sereget támadja meg az oroszok helyet ("Jaj, bocsánat kapitány uram! Összekevertem őket! Annyira hasonló a nevük..."). És azzal megindulhatna az új Szabadságharc.

De az egész csapat vezetője, egy bizonyos Ömer Pasa (aki egyébként magyar, de még a Szabadságharc előtt került Törökországba, és 100%-ig hű a szultánhoz) mindent megtesz, hogy ezt elkerüljétek. Nem riad vissza semmilyen fenyegetéstől. Így a magyarok egyenlőre visszafogják magukat minden kezdeményezéstől. Egyébként is itt vannak az oroszok, akiket lehet löni. Ott mindenki mindenki levezetheti a feszültséget.

Ez utóbbi úgy tűnik, eredményes is! Mert több hónapnyi állóháború után, lassan sikerül az oroszokat visszaszorítani. Majd pedig az egyik nap fogják magukat, összepakolnak, és hazamennek. Ezzel pedig véget ért a háború ezen a fronton. Mindenki örül is neki.

Majdnem mindenki. Mert ezzel nemcsak, hogy megszűnt a feszültség levezetésének lehetősége, de a magyarok úgy érzik, hogy az esélyt is elszalasztották. Egyre többen morgolódnak, hogy most már csak azért is meg kellene támadni az osztrákokat.

Ömer Pasa végül összeszedi ezeket az embereket, és bejelenti, hogy Kelet-Törökországban még sok feladat vár. És csak az igazán eltökéltek, elszántak, és erősek tudják ezeket megcsinálni. Ugyanis Kars várát, ami tele van szabadságharcos magyarral, bekerítették az oroszok. És ha így megy tovább, fel fogják adni. Ezt pedig csak úgy lehet megakadályozni, hogy sürgősen elindul egy felszabadító csapat. Mégpedig a lehető leggyorsabban úgy, hogy közben jön a tél is.

Természetesen a magyarok nagy része mindjárt jelentkezik is a feladatra. Te nem tartasz velük, mert a mozgó pékséged nem bírná a tempót. De még utoljára ellátod őket kiflivel bőségesen. Olyan igazán törökös félholdasra sikerült mindegyik.

A hadsereg maradék tagja pedig (velük együtt te is) átkerül a Krími-félszigetre.

Itt azért már nem olyan egyszerű a dolgot. Az eladott terméket pótlása már csak hajóval megoldható, a Fekete-tenger pedig tele van az oroszokkal. Végül egy francia hajót találsz, amelyik állandóan ingázik Isztambul és a félsziget között. Ő híreket, és ellátmányt szállít. Te itt bérelsz ki egy helyet, hogy legalább a legtöbbet keresett áruk elérhetőek legyen. Jól jött az, hogy a háború elején sikeresen ment az üzleted. Különben most komoly anyagi gondokkal küzdenél.

Szevasztop (Krími-félsziget fővárosa) ostromlói nagyon örülnek neked. Főleg a franciák a bagett miatt. Míg az angolok panaszleveleket fogalmaznak a királynőjüknek, hogy az is találjon ki valamilyen nemzeti kenyérfélét.

Így itt is hamar beindul az üzleted, hiába nehézkes az utánpótlás.

De mint idővel kiderül, az oroszok még jobban küzdenek az utánpótlással. Hiába ők vannak otthon, a katonák és a városlakók folyamatosan éheznek, és egyre többen betegednek meg. Végén pont ez is okozza a vesztlüket. Egy idő múlva nem bírják tovább, megadják magukat. Ezzel pedig a háború véget ér.

Te nagy lelkesen mész haza a hajóval. Igazán szép összeget sikerült összeszedned. És otthon is ott vár az üzleted.

Vagyis csak te gondolod, hogy ott áll!

Amikor végre megérkezel, akkor látod, hogy a pékséged helyén egy szálloda van. Mikor nagy nehezen megtudod, mi is történt, elmondják, hogy Musztafa már az elmeneteled utáni első héten eladott mindent, és meglépett. Egy nagyobb összeget hagyott csak a szomszédnál, hogy ő írja neked a leveleket folyamatosan, hogy az üzlet rendben megy tovább..

Nos... hát nem örülsz neki. De szerencsére a markotányosként összeszedett vagyond bőven kárpótol. Nemcsak, hogy könnyedén tudsz új üzletet nyitni, de még egy egészen takaros házat is veszel belőle a Boszporusz partján.

0

* A markotányosok azok, akiket néha a hadsereg keselyűinek is szoktak nevezni. De csak azok mondják ezt, akik még sose voltak katonák. A fronton harcolok éppen a fordítottját gondolják rólad, és a hozzád hasonlókról. Roppant hálásak nektek.

Általában egy hadsereg el van látva mindennel, amire csak szüksége lehet. Amire egy katonának szüksége lehet ahhoz, hogy teljesítse a feladatát. Mint katona.

Viszont amire egy embernek szüksége van, az legtöbbször hiányzik a hadseregből. Ilyen lehet pl. egy rendes étel, kávé, fűszerek, de akár olyan apróság, mint egy fésű. Vagy a cukor, só. De lehet még a dohány is. A markotányos az, ami minden olyat megad, amit a hadsereg nem. Ráadásul, ha olyasmire lenne valakinek szüksége, ami éppen nincsen, akkor is a markotányos el tud menni a közeli városba, hogy megvegye.

Ami az egész rendszerben érdekes, hogy mindez teljesen hivatalos, sőt szabályzott! A markotányosokat éppen úgy beosztják, mint a katonákat. Pontosan meg van adva, hogy hány emberhez tartozik egy markotányos. Ahhoz pedig egy segéd. És még saját uniformisuk is. Ezzel együtt kötelesek a katonai feletteseknek engedelmeskedni.

Mindez azt is jelenti, hogy a parancsnokok beleszólhattak abba, hogy miket árulhat a markotányos. És így eltilthattak bizonyos termékeket a katonáktól, pl. alkoholt. Így az eladónak érdemes volt a parancsnokokkal jóban lenni, árendeményt adni, stb...

2017-04-24

Kitört a háború az oroszok és a törökök között. És ez minden, amit tudtok róla.

De ennyi is bőven elég... meg vagytok győződve róla, hogy Kossuthnak is köze van a dologhoz. Márpedig, ha így van, akkor az számotokra azt jelenti, hogy lépést sem fogtok mozdulni. Az egész túl rizikós, az osztrákok nem fogják engedni. Ti itt maradtok Wiedergrüenhofferoberschwarzwaldbachdorf-ban.

Ezek után tényleg meglepődtök, amikor egyik este Herr Wind bejelenti, hogy mindenki csomagoljon, másnap elindultok Bécsbe.

Annyi előnye azért van egy ilyen világ végi erődnek, hogy az összepakolás nem tart sokáig. Mindent, amit nem húzol fel, vagy nem eszel meg, azt már régen elhasználtátok az épület fűtésére. Nem is értetted az elején, hogy miért van minden vasból, kőből vagy más nem éghető anyagból...

Másnap, amikor Herr Wind előtt felsorakoztatok a csomagjaitokkal, akkor furcsállva nézi, milyen üres mindannyitok hátizsákja. De mivel nem engedheti meg, hogy egy katona elpuhuljon, ezért kizavar titeket az udvarra, hogy pakoljátok tele ágyúgolyókkal. Azok legalább még jól jöhetnek a csatában.

Így indult el, lefele a völgybe, jól megpakolva. Természetesen tombol a hóvihár, de ilyen apróságokra már fel se figyeltek.

Amikor végre leértetek a faluba, akkor nagyon megörültök, hogy több év után újra a civilizációban lehettek. Még úgy is, hogy valójában csak 4 házról van szó. A hosszú idő után, amit az erődben és a hóviharban töltöttek, minden változás megváltásként ért titeket. Lehetne itt akár egy halom megvadult krokodil is, még annak is örülnétek.

Nem is beszélve a színekről! Igaz, hogy a falu ebből a szempontból sem túl izgalmas, mert összesen csak 4 színt sikerült összeszámolni, de ez is sokkal több annál a szürke-fehér kombinációnál, amiben jó ideje részetek volt.

Bár már ti is kezdtetek olyanok lenni, mint az eszkimók: 40 különböző szavatok van a hóra. És kb. 200 a Herr Wind-re.

És a szürkének is 50 árnyalatát tudjátok megkülönböztetni.

Tehát ez a falu minden szempontból hatalmas változást jelent nektek. De egyúttal arra is rávilágít, hogy milyen szegényes körülmények között töltöttétek az elmúlt éveket...

Innen már gyorsabban halatok tovább. Igaz, még mindig csak egy ösvényen haladtok a legközelebbi városka felé, de legalább nem a hólapáttal kell magatoknak utat vágni.

Ahogy telnek-múlnak a napok, lassan kiértetek a hegyek közül. És így az állandó havat felváltja az állandó zöld. Majd pedig beérkeztek egy nagyvárosba. Ezen a helyen már vasút is van, ami elvihet titeket Bécsbe, onnan pedig Budapestre.

Persze az tiszteteknek meg az úri embereknek való. Nem pedig az olyan lázadókból faragott közlegényeknek, mint amilyenek ti vagytok. Csakhogy túl messzire kell menni. Ha az egész utat végiggyalogoljátok, véget ér a háború, mire megérkeztek. Így Herr Wind sok morgás közepette bepakol titeket egy vagonba. Pont befértek!

Vagyis hát nem egészen.. De az osztrákok addig tuszkolnak titeket, amíg rátok lehet csukni az ajtót. Így a kényelemről nem igazán lehet beszélni. De ti ezt már úgyis megszokátok abban az elfeledett hegyi erődben. Ti már annak is örültök, hogy nem fáztok állandóan...

Az út hosszú, és semmi kellemes nincs benne. Leszámítva azt, hogy se hóviharral, se medvével nem talákoztatok útközben. Ez pedig már sokkal jobb, mint amikben részetek volt. Ráadásul Herr Wind sem tud zaklatni titeket, mert nem fér be a vagonba.

A vonat sokszor megáll. És mozdonyt is többször cserélnek, meg bizonyára a ti vagonotokat is ide-oda kapcsolgatják. Valószínűleg az osztrákok nem akarnak kockáztatni semmit, így az ajtókat egyszer sem nyitják ki útközben. Nincs átszállás sem másik vagonba.

Végül megérkeztek Budapestre, ahonnan viszont már tényleg gyalog kell tovább mennetek. Felismeritek, hogy az utatok valószínűleg Erdélybe vezet. De itt már nem egyedül mentek. A Habsburg Birodalom más katonái is veletek tart. Rengetegen vagytok.

Hosszú és kemény a gyaloglás. Ráadásul lassan beköszönt a tél is. Ti viszont most kezditek igazán érezni, hogy az elmúlt éveknek voltak pozitív eredményei is: Míg a többi katona az első hópelyhek leesése előtt is didereg, addig ez nektek meg se kottyan. Sőt! Olyan is van, aki még a kabátját is leveszi. Ezt persze a kívülállók borzongva figyelik.

Bár nagyon sokan vagytok, a hosszú út alatt sem sikerül senkivel sem beszédbe elegyni. Úgy kezelnek titeket, mint a foglyokat, jól elkülönítettek titeket mindenkitől. Így továbbra sem sikerül megtudni semmit, mi is történt az elmúlt években.

Azt viszont látjátok, hogy hozzátok hasonló elkülönített csapatból több is van. Valószínűleg ők is az emigráns magyarok. Persze az osztrákok a lehető legtávolabb tartanak tőlük.

Végül megérkeztek Erdélybe, ahol már egy hatalmas sereg várakozik. Jól láthatóan hosszú ideje. Ti is ennek a részei lesztek.

Herr Wind elmondja, hogy csatára nem kell számítani, most az ijesztgetés a cél. Úgyhogy ne is számítsatok arra, hogy fegyvert kaptok. Sőt! Még a köveket is elpakolják a ti területekről.

De ahogy telnek-múlnak a hetek és a hónapok, teljesen mégsem tudnak elszigetelni titeket. Ahhoz az kellene, hogy átvigyenek egy másik völgybe. De úgy meg nem lenne elég elrettentő a hadsereg.

Egy olasszal sikerül kapcsolatba lépnetek, és összebarátkoznotok. Magyarországi hírekkel ő sem tud szolgálni, főleg, hogy a hadseregben szolgáló magyarok mind hozzátok hasonló állapotok között töltötték az elmúlt éveket. Így hiába is tudná a közvetítő szerepét betölteni, hasznos információkkal nem tud szolgálni.

Viszont legalább a hadi állapotról sok mindent megtudtok.

Jelenleg a törökök és az oroszok háborúznak egymással.

Az ok, hogy a franciák követelik, hogy a jeruzsálemi keresztényeknek ők legyenek a lelkipásztorai. Pedig ők keleti keresztények, akik így Moszkva alá tartoznak.

Valójában Jeruzsálem az Oszmán Birodalomhoz tartozik. Ezért amikor az oroszok elutasították a francia kérést, a törökök lendültek támadásba. Őket pedig az angolok támogatják. Meg a franciák, ha már ennyi országot sikerült egymásnak ugratni.

Valójában a harcot az oroszok kezdték azzal, hogy elfoglalták Havasalföldet és Moldovát.

Az osztrákok (ezekhez tartoztok ti) pedig azért vannak itt, hogy nehogy az oroszok kedvet kapjanak, és Erdélyt is elfoglalják.

Vagy esetleg a törökök.

Minden világos... mindenki bőszen bólogat... leginkább azért, hogy a többiek ne higgyék azt, hogy ő nem értett az egészből semmit.

De hogy minden még érdekesebb legyen, a török sereg tele van emigráns magyarokkal. És ők nincsenek is messze. Mindjárt ott táboroznak a Duna túloldalán.

Erre mindenki roppant izgatott lesz. Valaki gyorsan rá is kérdez az olasznál, hogy hallott-e Kossuthról, és vajon ez az egész ő műve-e.

Nocsak, Kossuthról tényleg hallott, és még mást is! Halkan megsúgja nektek, hogy az olasz csizmán készül egy felkelés. Ha ez beindul, akkor a Habsburg Birodalom hadseregében szolgáló magyarok és olaszok is beállnak a lázadásba. Ez pedig eltereli a figyelmet Magyarországról is. Egyiket kívülről a franciák, másikat meg a törökök segítenék.

Vagy valami hasonló a terv... csak nehogy az osztrákok megtudják, mert akkor lőttek az egésznek.

Ti bájosan mosolyogtok. El nem tudjátok képzelni, mit is tudnátok segíteni, hiszen annyira

nincs semmitek... és továbbra is a ranglétra legalsó fokán vagytok.

Viszont ahogy ezen egyre többször beszélgettek titokban esténként, egy terv kezd körvonalazódni bennetek.

Mivel a törökök közel vannak, és tele van a hadsereg magyarokkal, nem lenne rossz ötlet csatlakozni hozzájuk. Úgy mégiscsak jobban fogtok tudni segíteni egy elkövetkező felkelésben.

Ráadásul ebben a táborban is rengeteg magyar van. Talán több is, mint a török oldalon. Csak meg kellene szökni.

Ezzel el is indul a tervezés. De az osztrákok nagyon rajtatok tartják a szemüket. Van egy-két bátrabb és ügyesebb ember, aki megpróbálkozik a meneküléssel. De egyikük sem jut túl messzire. Az osztrákok pedig keményen megtorolnak minden kísérletet.

De nem adjátok fel. Folyamatosan tervezgettek. Mást egyébként sem tudtok csinálni...

Csakhogy amikor már úgy tűnne, hogy valami összeállt, az osztrákok bejelentik, hogy az oroszok visszavonultak. És így a törökök is elvonultak a közelben. Újra nyugalom van a határ túloldalán. Így nincs szükség a megfélemlítő seregre sem. Mindenki visszavonul az állomáshelyére. Ez nálatok Wiedergrünehofferoberschwarzwaldbachdorf-t jelenti. És ezúttal nincs vonat...

0

2017-04-25

1857. decembere van. Nemsokára Karácsony. Ezt mi sem jelzi jobban, minthogy erősen lehűlt a levegő.

Már csak +40 fok van. Árnyékban.

A helyszín nem Isztambul, hanem az Oszmán Birodalom másik vége, Bagdad.

Jutalomból van itt a többi megmaradt magyar katonával és Ömer Pasával együtt, akik egy évvel korábban hősiiesen helyt álltak a Krími háborúban. És a hely tényleg nem rossz! Csak éppen még messzebb kerültél Magyarországtól.

Míg tombolt a háború, addig a magyarokban erősen élt a remény, hogy valami mégiscsak lesz. Mögöttük az egységes török-francia-angol hadsereg, szemben pedig az oroszok, míg a sarokban az osztrákok figyeltek. Minden túl könnyűnek látszik. Így mindenki bizakodott.

De aztán a politika és a nagyhatalmak másképpen döntöttek. Nem tudod, Kossuth mennyit próbált tenni a háttérben, távol mindentől. És nem tudod, mennyi esélye is lehetett volna bármit is tenni. Végül a várva várt második Szabadságharc nem történt meg. Ez igencsak elkedvetlenítette a magyarokat, akik igencsak nagyot csalódtak. Nem mellékesen te is.

A seregben rengeteg olyan magyar volt, aki nem Törökországban töltötte az emigrációs időket. Ők sok érdekes dologról meséltek a helyi magyaroknak. Ilyenek pl, hogy Angliában mennyivel több a lehetőség, mint Isztambulban. Erre főképpen azok voltak fogékonyak, akik továbbra sem találtak munkát. De néhány angliai, akinek vállalkozása vagy gyára van odakint, azt is javasolta, hogy egyenesen hozzá menjenek dolgozni. Így a háború végével nagyon sok magyar távozott Angliába, Amerikába vagy Franciaországba..

E mellett annak is híre kelt, hogy az orosz-török háború egyáltalán nem szerepelt Kossuth tervében. Ő teljesen mást forgat a fejében. A Szabadságharc 2.0 nem lett lefűjva, hanem még mindig tartanak az előkészületek. Ez majd Itáliából fog elindulni. Ez nagyon sok embernek reményt adott, akik a háború után szintén távoztak Törökországból. Volt, aki Angliába ment, hogy csatlakozzon Kossuthhoz. Másik direkt az Olasz csizmára mentek, hogy készen álljanak.

És sajnos olyanok is voltak, akik a csatatéren estek el, és így már soha nem térnek haza...

Összességében nagyon kevesen maradtatok.

A nagyok közül Guyon Richárd is meghalt. De ő nem csatában, hanem valószínűleg ételmérgezésben. Kmety pedig itt maradt a háború után is. Most ő is itt van Bagdadban.

Jah igen, Bagdad... a jutalom...

A szultán nagyon büszke volt a magyar katonákra. Különösképpen azokra, akik a kelet-törökországi Kars várát védték. Így mindenkit bőségesen ellátott kitüntetésekkel és rangokkal. Az egész csapat vezetőjét pedig, Ömer Pasát, kinevezte Bagdad kormányzójának. Vagyis ő lett ott a kiskirály. Ti pedig a katonái. Amolyan második Magyarország lett ebből a távoli tartományból.

És ha így haladtok, akkor nemsokára a helyi arabok megtanulnak magyarul is. Hiszen közkedvelt vendégei vagytok a kávéházaknak.

A mellett, hogy a szabadidőtök nagy részét a kávéházakban töltitek, a hely egészen kellemes. Sőt! Azt mindjárt nyugodtan ki lehet jelenteni, hogy fájni egészen biztosan nem fáztok.

Ömer Pasa lévén úgymond a király jóbarátai vagytok. De még ha nem lenne így, akkor is magas rangú oszmán katonaként mindenhol tisztelnek titeket a városban.

Jó persze vannak olyan környékek és időszakok, ahol ez pont fordítva van. Van olyan, aki nagyon szívesen leütne azért, hogy leszedjen róla 1-2 csillagot. Vagy azért, hogy eladja, és vegyen belőle kenyeret. Vagy mert éppen olyanja van, hogy nem szereti az oszmán uralmat.

Ez utóbbit nagyon is meg tudod érteni, hiszen te is ebbe a csoportba tartoztál odahaza. Persze amikor éppen téged készülnek fejbe vágni, akkor kevésbé vagy együttérző... Az a baj van, hogy nem tudod megmagyarázni, te is hasonló cipőben jársz... ők csak a katonai ruhádat látják.

Bagdad nagyon messze van Isztambultól*. Nagyon-nagyon. Ideáig eljutni egyáltalán nem egyszerű... Az angolok is inkább hajóval megkerülik az egész Afrikát, csak ne kelljen végigyalogolni Anatólián, majd pedig a sivatagon. Az Oszmán Birodalom viszont nem áll jól hajókból. Főleg a nemrégiben lezajlott Krími háborúban csökkent le a létszámuk nagyon erősen. Az összes olyan hajót, ami fából volt (márpedig a legtöbb ilyen volt), felgyújtották az oroszok.

Így igazándiból tényleg a világ végén vagytok. Semmit se tudtok arról, mi is történhet Isztambulban. Bár ott általában nem is történik semmi. Hacsak valaki nem áll túl közel a szultánhoz, mert akkor vele tényleg 1001 dolog megeshet. Ilyenek mint:

Zsákban ébredés a Boszporusz fenekén

Szekrényben ébredés, megközözve

Szekrényben ébredés, de jó mélyen elásva

Fej nélküli ébredés

Az a bizonyos szétszórt érzés... mint amikor az emberből valaki kirakót akar csinálni

Ébredés egy hajó alján, ami megy valamerre...vagy süllyed valamerre...bár ilyenkor az út mindig lefele visz.

Szúró érzés a nyak tájékán

Szúró érzés a hát tájékán

Arra ébredni, hogy az ember lát. Majd rájönni, hogy viszont nem hal...és amikor ezt szóvá akarja tenni, akkor rájön, hogy valaki a nyelvét is hazavitte...

Arra ébredni, hogy versbe lett foglalva...egy sírkőbe.

Négy fal között ébredni. Egyik 5 cm-re elől, másik 5 cm-re hátul, és kettő pedig jobbra-balra, szintén 5 cm-re.

Találni egy rácsot, és rájönni, hogy az ember a rossz oldalán van.

Találós kérdést játszani, hogy mi van az ételben, amiért ilyen furcsa az íze...

Véletlenül abból a pohárból inni, amit Musztafának szántak, aki összerúgta a port a szultánnal.

És még sok-sok vidám történet...

Olyannyira messze vagytok mindentől, hogy amikor 2 év múlva kitör az Olasz Függetlenségi Háború (ebben a magyarok is aktívan részt vettek), ti erről nem is értesültök. Bár valószínűleg arról se kapnátok hírt, ha az oroszok elfoglalnák Isztambult.

De mindez nem jelenti azt, hogy egész nap csak a kávéházban kell ülnötök. A szultán nem juttatom nyaralásra küldött titeket. Itt azért bármennyire is laza minden, komoly feladatok is várnak rátok. Pontosan azért, mert Isztambultól ilyen távol minden ennyire laza.

Ezt a helyiek is tudják. Így amikor csak lehet, megpróbálnak fellázadni. Tudja ezt Ömer Pasa is, aki egy békés kormányzásra törekszik. De az ő neki Isztambul fele kell elszámolnia. Nem lehet túlságosan puha. Sőt! Mintha a helyiek akkor becsülnék meg jobban, ha inkább keményen odacsap a lázongóknak.

Csak sajnos ezek a csaták messze nem olyanok, mint amiket eddig megszoktál.. Hol van az az időszak, amikor az osztrákok olyan szépen felálltak csatarendbe, hogy kényelmesen közéjük lehetett ágyúzni! Mármint lehetett volna, ha nem lett volna mindig hiánya vagy puska porból, vagy ágyúgolyóból, vagy valami másból.

Ezzel szemben az arabok békésen ülnek az utcai árnyékokban, és kávéznak. Majd egyszer csak feláll mind, és elkezdenek lövöldözni. Nem ritkán egymásra. Aztán amikor az ember végre összeszedi magát és a sereget, addigra visszaülnek kávézni, mintha mi sem történt volna... És ha kérdezik őket, akkor nem csináltak semmit, talán a szomszéd...az úgylis mindig olyan furcsán néz...igen..attól kitelik, hogy kecske helyett az anyját áldozza fel mindegyik ünnepnapon.

Ráadásul ha kiderül, hogy valamelyik nagyobb bajkeverő, akkor meg őt sehogyan sem lehet megtalálni. Mert az úriember úgy hívják, hogy Ali. És mindenki mást is ebben a városban. Beleértve téged is, meg a úgy a magyar katonák 90%-át.

Ez a sok átláthatatlan összecsapás miatt viszont nagyon sok jó bajtársadat veszted el az évek alatt.

Így pedig minden reggel, amikor kimész az utcára, erős a késztetés, hogy előbb inkább kilőjél. Valószínűleg senki se tartaná furcsának.

Mégis, van egy mámorító érzés abban, hogy minden nap, mindenhova puskával jársz. És szinte minden nap valami összecsapásban veszel részt. Valahol ez nyújt tekintélyt.

Bár az is lehet, hogy csak kezdesz megőrülni... talán jó lenne legalább Isztambulba visszajutni. De erre majd csak 1861-ben kerül sor.

()

* Bagdad szerepe a századforduló közeledtével kezdett felértékelődni. Ekkoriban az Oszmán Birodalom nagyon gyenge volt, így nagyon olcsó is. A nyersanyagok kitermelésében több európai ország is versengett. De a rettentően elavult közlekedés mindezt nehezítette. A nagy fordulat akkor következett be, amikor a németeknek is lettek kolóniáik Afrikában és a Távols-Keleten. Ezek eléréséhez a Perzsa-öböl látszott megfelelő központnak. Őt pedig már vonattal össze lehetett kötni Berlinnel. Így nemcsak, hogy Afrikát lehetett kikerülni, de a tengeren uralkodó briteket is.

Az építkezések 1888-ban kezdődtek meg Isztambulból. A terepviszonyok miatt viszont nagyon lassan haladtak, de más problémák is folyamatosan felléptek. 1915-re már csak 480 km-e voltak Bagdadtól, de eddigre már tombolt az I. Világháború, és a várost az angolok foglalták el. Így az építkezés majd csak 1930-ban folytatódott, és 1940-re fejeződött be.

Ez a vasút, és a hozzá hasonló építkezések erősen közel hozták a törököket és a németeket, és így a későbbi Világháborúban is szövetségeseik lettek.

2017-04-26

Véget ért az orosz-török háború. És... hát nem történt semmi..

Mármint persze hatalmas dolgok történtek, rengeteg ember meghalt, ide-oda tologatták a földdarabokat, kitüntetésekkel osztogatta és a világ megint megváltozott egy kicsit. De ti nem jutottatok közelebb az eredeti tervetekhez, Magyarország felszabadításához. Pedig itt volt a lehetőség. A nagy lehetőség! A HATALMAS lehetőség!

De mégse sikerült semmit elérni.

Mondjuk innen Angliából, egy ország nélküli emigráns kormány nem sok mindent tehet.

Na jó. Az előzőekből semmi sem igaz. Igen is lehet tenni valamit, és igen is rengeteg minden történt Magyarországra nézve.

Az igaz, hogy az oroszok és törökök lövöldözése sok változást nem hozott Magyarországra nézve, de az ott harcoló magyarok most már másképpen állnak a dologhoz. Sokan azért vonultak csatába, mert reménykedtek a Szabadságharc újraindításában. Ők most csalódtak.

De egyúttal összehozta a emigránsokat, akik az elmúlt években szétszóródtak a világon. Ők most újra összegyűltek, beszélgettek, terveket dolgoznak ki. Van, aki már a világmegváltó forradalomról álmodozik, míg másnak egyszerűbb vágyai vannak: békés és biztos életet. Ők a saját bőrükön tapasztalták meg, hogy Törökországban milyen nehéz boldogulni, és mennyire kilátástalan a helyzet. Mindeközben az angliai sorstársaiknak mennyivel jobban megy minden. Sokuknak mostanra saját gyáruk lett!*

Ebből adódóan a harcok után rengeteg magyar érkezett Angliába. Volt, akit a Szabadságharc fűtött, és Kossuth vagy valamelyik másik emigráns vezető mögé sorakozott fel. Míg mások pedig itt akartak letelepedni.

Mivel mindeközben Kossuth az angol parlamentben fokozatosan hirdette az osztrákok elnyomását, az újonnan érkező magyarokat szívesen látták. Hiszen a Kossuth által lefestett gonosz uralkodó elől menekültek.

Mindeközben viszont azt is Kossuth tudomására hozták, hogy nem fognak segíteni semmilyen olyan ügyet, ami a Habsburg Birodalom feldarabolásával járna. Erre ne is számítsen. Sőt! Minden ilyen próbálkozással szemben is állnak. Az osztrákokra szükség van, hogy oroszokat megfékezzék.

Ezt bizony már többen is mondták Kossuthnak. Nem mellékesen egyesek azzal riogatnak,

hogya ha Magyarország független lesz, akkor előbb-utóbb az oroszok fogják bekebelezni. Kossuth viszont ragaszkodik a függetlenséghez és a zsarnok eltörléséhez. És szerinte erről idővel az angolokat is meg lehetne győzni. Mások erről mást gondolnak.

Te már az elejétől fogva Kossuth mellett vagy, és megfogadtad, hogy kitartasz a Szabadságharc mellett. És így támogatsz Kossuthot mindenben..bármilyen örütséget is találjon ki, te segíted. Néha viszont úgy érzed, hogy Kossuth ellen kell lenned, hogy segítsd Kossuthot, különben a vesztébe rohan...

Így telnek a napjaitok Angliában, amikor hírt veszitek, az osztrák császár újragondolt az emigrációban élők helyzetét. A korábbi halálos ítéletet visszavonta. Így aki akar hazamehet. Ehhez elég csak bemennie egy osztrák követségre, majd pedig felesküdni a császárra. Meg mindenféle más birodalmi adminisztrációban kell részt vennie, ami nemcsak kellemetlen, de egy kicsit megalázó is.

Jah, és ez a szabály nem vonatkozik mindenkire. Kossuthra semmiképpen. A többiek meg fáradjanak be a követségre, és ott majd megtudják, hogy a saját lábán megy haza, vagy pedig az osztrákok cipelik a bécs-újhelyi börtönbe...

Amikor mindezt felolvasta valami a magyarok klubjában, hatalmas vita támadt.

Sokan érzik úgy, hogy végre haza lehet menni.

Mások csapdát szimatolnak.

Van, aki a hazatérőket árulónak titulálja.

De őt a hazatérni vágyó irigynek csúfolja. Jól tudván, hogy az illetőt biztosan a börtön várná otthon.

Kossuth természetesen a Szabadságharc folytatása mellett érvel.

Sokan mindjárt automatikusan mellé állnak. Köztük te is.

Mire a hazamenők ismét csak azzal érvelnek, hogyha Kossuth nem tud hazamenni, azt szeretné, hogy más se menjen.

Kossuth azzal érvel, hogy mindenki látta, milyen ország vár otthon. Ott nincs haza, csak rettegés és elnyomás.

Erre valaki azt mondja, hogy azóta eltelt majdnem 10 év, és otthon nagyon sok minden megváltozott. Talán már nincs is osztrák-magyar ellentét. Különben miért engedné haza az emigránsokat a császár?

A többiek jól lehúrrogják az illetőt, és még az ablakon is kidobják. Ebben legalább egyetértés van.

Mindennek az eredménye egy olyan szópárbaj, ami még a következő hetekre is elhúzódik. Közben pedig sokan megpróbálkoznak a hazamenetellel. De te mivel Kossuth mellé kötötted a sorsodat, maradsz.

De nemcsak a londoni parlamentben és a magyarok klubjában zajlanak az események.

Kossuth mindez idő alatt sokat levelezett az Itáliai magyar ügynökökkel, és francia emigráció vezetőivel is.

Igaz, keveset tudott dolgozni, mert gyakran lebetegedett. Hajóra is nehezen száll, mert már a legkisebb úttól is elfogja a tengeri betegség.

Mindennek ellenére mégis úgy tűnik, sikerült valami eredményt elérni. A jelek szerint Itáliában nagy a mozgás, hamarosan felkelés törhet ki. Sok magyar (főleg a török-orosz háború veteránjai) már a helyszínen vannak. A kémek pedig arról is jelentenek, hogy az osztrák hadseregben állomásozó magyarok is felkészültek. Amint kitör a háború, azonnal Itáliába mennek, és átállnak a lázadók oldalára. Ráadásul több itáliai helyőrség is tele van magyarokkal.

Kossuth viszont aggódik, hogy ha az olaszok felkelnek, megismétlődik a Szabadságharc bukása. Ezúttal szeretne biztosabbra menni, így a nagyhatalmak segítségét keresi.

Amerika csalódott Kossuthban. A várva várt magyar Szabadságharc csak nem éledt fel az elmúlt években. De Kossuth is csalódott az amerikaiakban. Velük meg sem próbálkozott.

Az angol parlamentben továbbra is a függetlenségről szónokolt, és próbált segítséget kérni. Közösen egy olasz és magyar szabad államért. De az angolok továbbra sem akarták a Habsburg Birodalmat feldarabolni.

Egységes Németország ekkor még nem volt, de azért a németekkel is voltak próbálkozások. De őket egyéb teendők kötötték le.

Nem maradt más hátra, mint a franciák, és III. Napóleon. Kossuth vele kezdett el tárgyalni.

De a többi magyar folyamatosan próbálta erről Kossuthot lebeszélni, akit rossz emberismerőnek tartottak (nem véletlenül). III. Napóleon csak ígéretet, nem fog segíteni. Csak a saját érdekeit nézi.

Amikor Kossuth ezzel nem értett egyet, akkor arra hívták fel a figyelmét, hogy a franciák egy egységes Olaszországgal csak rosszul járnának. Nem kell nekik még egy rivális. De Kossuth hitt abban, hogy a Nagy Francia Forradalom országa más nemzetek forradalmában is segít. Kossuth barátai hiába érveltek azzal, hogy III. Napóleon pont ugyan olyan elnyomó, mint Ferenc József, az osztrák császár...

Végül Kossuth egyedül utazott Párizsba, és személyesen megállapodott III. Napóleonnal. A francia király örömmel fogadta a magyarok segítségét a függetlenségi háborúhoz. Cserébe pedig megígérte, hogy ő meg a magyar függetlenséget fogja francia katonákkal támogatni. És még pénzzel is.

E mellett még megtárgyalták, hogy amikor már Itáliában áll a bál, és az osztrákok le lesznek foglalva, akkor fogják Erdély felől oldalba támadni, és ezzel Magyarország is felszabadul.

Kossuth még arra is ígéretet tett, hogy az angolokkal beszél, hogy ha már nem segítenek, ne akadályozzanak. Ne avatkozzanak be az eseményekben

De ez sajnos nagy hiba volt. Mert miután az angol parlamentben III. Napóleon megsegítéséről beszélt, egyszeriben hitetlen lett. Hiszen pont egy olyan uralkodót akar támogatni, ami ellen harcba hívja a világot. Ráadásul nem is akármilyen csatára készül, hanem hódító háborúra!

Kossuth ellenlábasai ezt mindjárt ki is használták, gúnyt űztek belőle. Ezt követően már sokkal nehezebb volt a parlamentben támogatókat találni.

Mindeközben az itáliai ügynökök egyre csak küldik a leveleket, hogy már nagyon meleg a talaj. Ráadásul ott találtak egy Cavour nevű grófot, aki a Szárd királyság miniszterelnöke, aki szintén lepaktált III. Napóleonnal. Így jó lenne ha Kossuth minél előbb menne, és kezébe venné a dolgok irányítását.

Csak hogy ezt Kossuth a betegsége miatt nem tudta megtenni. Egyre csak halogatta az indulást. Egészen addig, míg megint a történelem lépett.

Egy olasz bombamerényletet követett el III. Napóleon ellen, akit ez nagyon megrendített. Cavour gróf ekkor javasolta, hogy az ilyen események elkerülhetőek egy egységes Olaszországgal. De természetesen akkor, ha ennek a szárdok lesznek a vezetői.

III. Napóleon ezt elfogadta, és a seregeivel megindult Itália fele, és ezzel megkezdődött az olasz függetlenségi háború

Ez az esemény híre hangos üdvözlést váltott ki a londoni magyar klubban. Mindenki azt kiáltotta, hogy Kossuth megcsinálta! Ezúttal tényleg megcsinálta! Éljen a független Magyarország!

0

-* Aki a témához jobban ért, erősítsen meg, vagy cáfoljon meg. Milyen esélyei voltak a 48/49-ben emigrált magyarnak Angliában? Törökországban tényleg nagyon reménytelen helyzetbe kerültek. Nemcsak a nyelvi és kulturális eltérések, hanem az ország roppant elmaradottsága is nehezítette a letelepedést. Az egyetlen igazi lehetőség az volt, ha az ember fogta magát, és bevonult az erdőbe. Vagy volt annyi pénze, amiből akár egy egész várost meg tudott venni. Innen nézve tényleg jobb lehetőségek voltak Angliában. De vajon mennyivel? Mennyire mondhatta biztosnak valaki, hogy ott meg fog élni?

2017-04-27

Az orosz-török háború véget ért. És ahogy minden háború, ez is jócskán megváltoztatta az emberek életét.

Főleg azokét, akik ottmaradtak a csatatéren.

Te viszont túlélted, és mindeközben sikerült akkora összeget összeszedned, hogy tényleg kényelmesen élhatsz Isztambulban. És még saját vállalkozást is indíthatsz.

És nem csak neked volt szerencséd, hanem sok más magyarnak is. Sőt! Úgy is lehet mondani, hogy mindenki jól járt, aki túlélte a háborút.

De mégse lehet azt mondani, hogy ezek után csillogás, villogás lesz, vesztek egy darab földet, építetek egy palotát és kiáltjátok az Isztambuli Magyar Köztársaságot. Mert nagyon kevesen maradtatok.

A háború mindent megváltoztatott.

Amikor elkezdődött, akkor nagy reménnyel összegyűltek az emigráns magyarok, akik időközben szétszóródtak a világon. Ugyan úgy együtt volt mindenki, mint a Szabadságharc idején. És ugyan az a lelkes tűz fűtött mindenkit. És mindenki hitt abban, hogy a háború át fog terjedni az osztrákokra, és akkor a franciákkal, angolokkal, és törökökkel együtt mindenki megindulhat a magyar szabadságért.

De ez a várva várt esemény nem következett be. Pedig még az osztrákok is felsorakoztak a határon. Egyetlen apró szikra elég lett volna. De úgy tűnik, hogy ezt a nagyhatalmak is pontosan tudták, ezért mindent megtettek, hogy ezt megakadályozzák. Így a háború véget ért, a második Szabadságharcra pedig nem került sort.

Az összegyűlt magyarok eléggé elcsüggedtek. Viszont azáltal, hogy együtt voltak, a hírek is gyorsabban terjedtek. Megtudták, hogy az orosz-török háború kitörésében Kossuth nem működött együtt. Nem is számított ilyesmire. Neki egy másik terve van, ami Itáliából indul ki. És ez a terv továbbra is érvényben van. Sőt! Nagyon is dolgoznak rajta.

Így pedig az összegyűlt magyarok egy nagy csoportja tovább állt, hogy Itáliában folytassa a háborút.

De nemcsak a Szabadságharc előkészületei voltak a mindennapok beszédtemái. Hanem a mindennapok megélhetése is.

Akik Törökországban maradtak elég szerencsétlenül érezték magukat. Nemcsak, hogy

idegen volt a nyelv és a kultúra, de a lehetőségek is a nullával egyenlők. Az ország pedig rettenetesen elmaradott. A legtöbb dolog, amit tehettek, hogy várták a holnap. Aztán a holnapról kiderült, hogy ugyan olyan, mint a tegnap. Sokan éppen ezért valamilyen kábítószerrel kezdtek el használni. Abban legalább Törökország nem szenvedett hiányt.

Viszont akik tovább mentek, és Angliában, vagy Amerikában telepedtek le, azoknak jobban kedvezett a szerencse. Nem egy közülük mostanra gyártulajdonos lett! Érthető, ha az isztambuli magyarok nem látták értelmét a maradásnak, és tömegével vándoroltak el. Aztán lehet, hogy ott sem boldogultak, de valószínűleg jobban jártak, mintha itt maradnak.

És te...te maradtál. Neked kedvezett a szerencse, és úgy gondolod, hogy érdemes itt folytatni. Nem is beszélve arról, hogy a Fatmagül leányzó is helyesen néz ki. Már mint ami kilátszik abból a sátorból, amit magára húzott... Egyszer kétszer még olyan pillantást is tett feléd. Egy olyat, amit az ember a sivatagi viharban szokott. Talán ebből még lesz is valami.. De persze csak akkor, ha maradsz Isztambulban.

És miért is ne maradnál? Most már van pénzed. Ha pedig mégis beindulna a Szabadságharc 2, akkor az úgylis Erdély felől fog kezdődni. Te pedig ehhez elég közel vagy, hogy akcióba lépjél.

Így tehát itt vagy te. Itt a Magyar Egylet maradványaiban. És még néhányan, akik maradtatok. De hogy ők miért maradtak, azt nem tudod. Kivéve a Bélát, mert ő olyan maradós. Nála inkább az a csoda, hogy nem marad le, miközben a Föld a Napot kerülgeti...

Most, hogy kevesebben vagytok, a Magyar Egylet sem olyan, mint régen. Nincs verekedés, nincs tánc, nincs zene, és még nő sincs. Jó, az korábban sem volt. De most még kevésbé nincs.

Gondolkoztatok, hogy nevet váltsatok, de jobb nem jutott eszetekbe, csak rosszabb. Ilyen, mint Isztambul Maradéka, Ketten Vagyunk Nem Hárman De Legalább Magyarok, meg hasonló furcsa ötleteitek volt. Így inkább maradtatok a régi névnél.

A gyűléseket továbbra is megtartjátok, immár napirend nélkül. Kezdetben megosztjátok a híreket, miként halad Kossuth az új Szabadságharc előkészítésében. Utána meg beszélgettek arról, kinél mi nem történt.

Közületek néhányan valamilyen vállalkozásba kezdett, ahogyan te is. És ezek most már jól mennek. Mások viszont inkább örülnek a vagyonnak, és inkább élnek a mának. Legjobban a Józsi, aki minden jel szerint versenyre kelt, hogy a pénze fogy-e előbb, vagy pedig saját magát sikerül hamarabb elkoptatnia. Erre már fogadást is kötöttetek.

Ilyen izgalmak között tengetitek az életeteket, amikor egyik nap egy különleges hír érkezik a Habsburg Birodalomból.

Ez egy olyan nap volt, amikor a Józsi éppen fejfel lefele szokott lengedezni a csillárról (tehát péntek), amikor minden előjel és köszönés nélkül egy osztrák katona állított be az Egyletbe. Ezen annyira meglepődtek, hogy elfelejtették leütni (pedig megesküdtetek, hogy megteszitek, amint láttok egyet...még dalt is írtatok róla!). Egy császári pecséttel ellátott levelet hagyott az asztalon, és távozott.

Ezek szerint az osztrákok végig megfigyeltek titeket... Ettől azért elég idegesek lesztek. Józsi még a csillárról is leesik. De csak miután maga a csillár is leesik.

Oké, tehát itt volt egy osztrák. Ráadásul egy katona. És kaptatok tőle egy levelet. Császári pecséttel! Mi legyen vele? Megenni azért nem kéne... Más ötlet?

Végül azért úgy döntötök, mégiscsak kinyitjátok. Egy szépen, cicomás betűkkel írott levelet találtok benne, szép selyem papíron. Mellé pedig egy vastag füzetet, valami listával. És mindez németül.

Sebaj, németül többen is tudtok, így egyikőtök hangosan felolvassa, mint üzentek nektek a Habsburgok: amnéziát!

A levél sok köröm fontol mondat között felvezet arra, hogy a külföldre emigrált magyarok mostanra eleget bűnhődtek. És ófelsege a császár is kellően kitombolta magát. Így megengedi a magyaroknak, hogy büntetés nélkül hazamenjenek. Ehhez csak a közeli osztrák követségre kell menni (cím a levélben, 2 utcára van tőletek), meg bocsánatot kérni, felesküdni a császárra, és ilyenek. Persze azok, akiket nemcsak megtevesztettek a gaz lázadók, hanem maguk is a gaz lázadó kategóriába tartozik, az szintén menjen a követségre, és önként adja fel magát.

A mellékelt füzetben találhatóak az ismérvek, mi szerint számít valaki megtevesztett hű szolgának, és mi szerint lesz valaki gaz lázadó.

Öööö... hát ez mindenképpen érdekes... - mondja valaki - De hát ugye, aki menni akart, az már régen elment... Talán nem haza, hanem máshova. Itt már csak azok maradtak, akik kitartanak Isztambul mellett.

De még be se fejezte az elmélkedést, hárman máris rohannak a követségre. Kettő közülük egy rövid idő múlva vissza is ér. Már messziről kiabálják, hogy a harmadik társukat elfogták az osztrákok, és mindjárt a követség börtönébe zárták.

Nosza, több se kellett. Mindjárt hangos "Szabadítsuk ki Tánccsot!" kiáltással az egész Magyar Egylet kivonul. Majd botokkal felszerelve közös erővel megtámadják az osztrák követséget. Böven túlerőben vagytok, és mind többszörösen veterán katonák is vagytok. Meg mérgesek is vagytok. És nem kis mértékben részegek is. Vagytok.

Nem telik bele sok időbe, és a foglyot kiszabadítjátok. Valaki döbbenten megjegyzi, hogy "De hisz ez nem is Táncsics!". Nem volt egyszerű neki elmagyarázni, hogy Táncsics valószínűleg Magyarországon van, egy pincében. De azért sikerült!

Kifele menet látva az osztrákokat, megsajnáljátok őket. Gondoljátok, hogy egy kis segítség jól jönne nekik. Ugyanis minden jel szerint a raktáruk tele van borokkal (köztük nagyon sok magyarral). És bizony ezek a szegény osztrákok jól láthatóan nem férnek el tőle. De ti jó emberek lévén mindet elviszitek. Majd megállapítjátok, hogy mennyivel kényelmesebb és komfortosabb lett így a követség. Végre van egy csomó hely, ahova mondjuk lehet kecskesajtot pakolni.

Amikor legközelebb összegyűltök a Magyar Egyletben, megállapítjátok, hogy bizony nagyon jó volt a múltkori verekedés. Mióta a többség elhagyta Törökországot, nincs egy rendes bunyó az Egyletben. Így némi borozgatás után újra benéztek a követségre.

Még néhány alkalommal tudjátok folytatni ezt a látogatósdit, mire a szultáni katonák érkeznek az Egyletbe. Őfényessége azt üzenté, hogy abba kell hagyni az osztrákok verését, különben díszcsomagolásban fog titeket küldeni a Habsburg császárnak. Nem jó ez így, hogy a szomszéd uralkodó embereit rendesen elfenekelik Törökországban. Nem tesz jót a hírnévnek. Nem mellékesen a lakók is fel van vannak háborodva, hogy esténként olyan dalok hallatszódhatnak az utcán, amit ők nem tudnak énekelni, mert nem értik.

Ez bizony baj... Minden vissza az unalomba... Minden visszatér a megszokott kerékvágásba.

Akinek vállalkozása van, továbbra is egyengeti. Így te is. Fatmagül továbbra is pislog rád, mint aki a homokviharral néz farkas szemet. Mások meg továbbra is nagy mértékben szórják a pénzt. A Magyar Egyletben pedig továbbra is összejöttek. De továbbra sincs zene, tánc, de még nő sem.

Viszont ha már ennyire nem történik semmi, figyelmetek fokozatosan a nagy világ felé terelődik. Ott is leginkább az olasz csizma eseményeire. Egyre inkább úgy tűnik, hogy történik ott valami.

Még a Krími háború előtt az volt a terv, hogy a magyarok és az őket segítők az Oszmán Birodalmon keresztül fognak nekiindulni, hogy Erdélyt felszabadításával megkezdődjön a Szabadságharc 2. Ezúttal viszont Kossuthnak más terve van. És ti jó ideje nem kaptatok semmilyen feladatot. Így nem látjátok át, mire is megy ki a játék. Csak azt látjátok, hogy valami nagyon készülődik ott.

Éppen ezért nem lep meg titeket, amikor hónapok múlva hírt kaptok arról, hogy az olaszok fellázadtak a Habsburg Birodalom ellen. Az viszont annál inkább, amikor kiderül, hogy a franciák segítik őket. No, ezt hogy sikerült Kossuthnak összehozni? És hogy lesz ebből

magyar Szabadságharc?

És ti mit tegyetek eközben? Fegyverrel sorakoztatok fel a határon? Vagy gyűjtsátok fel az osztrák követséget?

0

2017-04-28

Véget ért az orosz-török háború. Mindenki visszatért Isztambulba.

De persze ez nem igaz. Nem mindenki tért vissza, vagy nem mindenki Isztambulba ment vissza.

A háború összehozta azokat a magyarokat, akik még a Szabadságharc után emigráltak, majd az évek során szétszóródtak a nagyvilágban. Mindenki abban a reményben indult a csatába, hogy az orosz-török eseményekbe sikerül az osztrákokat is belerángatni. Akkor pedig a magyarok a törökökkel, franciákkal és angolokkal együtt indulhatnának meg Magyarország felszabadítására.

De ez végül elmaradt. A nagyhatalmak közül egyik sem (főleg a Habsburgok) akart háborút az osztrákok ellen. E miatt viszont a magyarok kiábrándultak lettek.

Csak hogy most már nem voltak egyedül, pláne nem voltak elszigetelve! Azáltal, hogy a világ összes pontjáról gyülekeztek, híreket is cseréltek. Így lassan mindenkiben körvonalazódni kezdett, hogy Kossuthnak igazándiból egy másik terve van. E szerint egy felkelés kezdődnek Itáliában, ami átterjedhet a franciákra is. De az osztrákokat mindenképpen lefoglalná. Ekkor indulnának meg a magyarok.

Tehát lesz háború, csak nem a törököknél, hanem az olaszoknál. Ezen felbuzdulva a legtöbben Itáliába mentek, hogy mégiscsak ott várakozzanak, de az elmaradott Oszmán Birodalomban.

Mások, akik csak békében akartak élni, és letelepedni, híret vették a többi magyartól, hogy Angliában és Amerikában sokkal könnyebb az élet, mint Törökországban. Pontosabban ott legalább van élet. Sőt! Úgy hírlik, hogy ott mindenki gazdag, arany kanállal eszik a húslevest, stb...

Így azok is elhagyták Isztambult, akik már nagyon nem tudtak magukkal mit kezdeni.

Te viszont azon szerencsések közé tartozol, akiknek minden okuk megvan a maradáshoz. Azáltal, hogy a szultán mérnökeként vettél részt a háborúban, minden török elismerését kivívtad.

Ott pontosan látták, hogy miként dolgozol, és milyen eredményekkel. Ahogyan azt is látták, hogy az általad tervezett hidat az oroszok hiábavalóan próbálták megsemmisíteni, ahhoz túlságosan jól lett megépítve.

Így amióta véget ért a háború, se szeri se száma a megrendeléseknek. A pasák mind-mind

azt szeretnék, ha te terveznéd meg az ő Boszporusz-parti villájukat. És persze a szultán is teljesen belelkedett, ő is egyre csak újabb és újabb megbízásokkal lát el. Olyan sok munkád van, hogy egyedül nem is győződ.

Próbálkoztál azzal, hogy segídet veszel fel magad mellé, vagy akár még mérnöki irodát is nyitasz. Csak éppen nem találsz olyan embert, aki két párhuzamos vonalat tudna rajzolni. Így továbbra is csak egyedül tudsz dolgozni. Kénytelen voltál egy határt húzni. És fontossági sorrendet is kellett készítened.

Első természetesen mindig őfényessége, akinek akár az éjszaka közepén is támadhat ötlete. Általában titkos alagutat szeretne építtetni. Bár a háború óta a hidaknak is a megszállottja lett. Végül is azzal szereztél meg a hírnevedet. Természetesen ebben is éppen olyan kreatív, mint a titkos alagutakban. És nem rest, hogy a kettőt összekösse. Pl. Olyan titkos híd a Fekete-tengeren át, ami csak félig híd (titkos), félig viszont alagút (szintén titkos). Amíg a török oldalon halad, addig legyen híd, hogy a nép lássa, és büszke legyen az okos szultánjukra. Míg az orosz oldalon már legyen alagút, hogy az oroszok viszont ne lássák.

Nem egyszer hallottad sóhajtozni, hogy bárcsak már a háborúban lett volna ilyen titkos alagút-hidat Isztambul és a Krím-félsziget között. Akkor nem kellett volna a legénységet hajóval szállíthatni. Mert így bizony sok hajó, és sok bátor török katona veszett oda a tengeri csatákban.

Ha viszont őfényessége éppen ötletihányban szenved, vagy elszólítják őt a birodalmi ügyek (ne adj isten valamelyik felesége, amelyiknek megígért valamit), akkor a nagyvezírt éri az a megtiszteltetés, hogy kívánhat valamit. Persze csak mérnöki témában.

De neki is van vagy 6 felesége, meg a szeretet szultánját sem ajánlatos elhanyagolnia, ha nem akarja, hogy a feje a palota kapujára legyen kitéve (bár kétségeken kívül onnan remek a kilátás). Így ő se tud mindig kreatív lenni. Ebben az esetben akkor téged felkereshet az az illető, aki a hierarchiában alatta áll. És így megy ez szépen tovább, és tovább. Mígnem eljutsz odáig, hogy végre megfoltozhatod a házad tetejét.

Persze idáig sose jutsz el...

Így telnek-múlnak a heteid, hónapjaid és lassan az éveid is. És a tekintélyed egyre csak növekszik. Igen, te sikeres tudtál lenni Isztambulban. Minden jól megy.

Egészen addig, míg a szultánt valaki meg nem mérgezte. Ráadásul a pletykák szerint egy magyar orvos volt az elkövető! Mivel pedig te a szultán (immár ex-) hivatalos építésze vagy, és még magyar is, kétszeresen is izgulhatsz a jövőd miatt! Vajon mit fog az új uralkodó tenni?

Hetek telnek el, míg lezajlik a trónváltás, miközben minden előjelek nélkül hirtelen tűnnek

el fontos személyek. Ennek persze a legnagyobb nyertese a bazári zsákvarró. No meg a halak a Boszporuszban...

De végül beáll az új stabil állapot. A jó hír, hogy te még mindig életben vagy! Ezt azért nem mindenki mondhatja el, aki a palotában dolgozik. A rossz hír, hogy sok ügyfeled is már a Boszporusz alján csücsül. De még a palotai állásodat is elvesztetted. Az új szultán elsőnek az ő ismerőseire bízta a feladatokat.

No de se baj, mert így is bőségesen maradt ügyfeled. Legalább most már velük is tudsz rendszeresen foglalkozni.

A következő hónapokban leginkább a Boszporusz partjára tervezel villákat és palotákat. Egy-két magyarnak is, aki a háború alatt markotányosként gazdagodott meg. Mindeközben át-átpillantasz a túloldalra, ahol a szultán palotája készül. Vagyis inkább készülgetne... de ez az új birodalmi építész bizonyára sok mindenben jó, de hogy ő se látott még egyenes vonalat, az biztos.

Nem is kell már sokat várnod, amikor az új szultán egyik embere felkeres téged. Elmagyarázza, hogy az új birodalmi építőt súlyos fejfájás gyötörte, ezért a legegyszerűbb módon segítettek neki. Azóta nem fáj a feje. De még lehajolnia sem kell, ha esetleg egy alacsonyabb mennyezetű helyiségbe lépne be. Nem mintha ezek után tudna még lépni... De ha mégis, akkor nem fogja a fejét beütni. Az biztos!

Így már másnap visszakapod a régi pozíciódat. És bár örülsz ennek (mégiscsak szultáni építész), most már mindig emlékezni fogsz, miként járt az elődöt. Nem lenne jó, ha te is hibáznál...

Telnek-múlnak a hónapok, és rá kell jönnöd, hogy bár a mostani szultán sokkal modernebb gondolódású, mint az elődje, de bizonyos dolgokban nagyon is hasonlít rá. Ezek a bizonyos dolgok meg leginkább nálad kötnek ki.

Történt pedig az egyik éjjel (mert az ilyen dolgok mindig csak éjjel történnek), hogy őfényességének az az ötlete támadt, hogy építsetek alatt. De ez most komolyabb terv, mint a többi. Ezt tényleg meg is kellene csinálni. Mégpedig a vonat mehetne benne.

Oké, hát akkor nekiálltál, és megtervezted. E mellé pedig egy költségszámítási tervet is csatoltál. Majd mindezt megmutattad a szultánnak. Rámutattál, hogyha ezt tényleg meg akarja valósítani, akkor ahhoz el kellene adni Afrikát. Az egészet. Csakhogy az meg még nincs meghódítva. Tehát először az egészet el kellene foglalni, utána eladni, és akkor máris lehetne alagutat építeni. Titkosat!

Na jó, egyezik bele a szultán. Akkor legyen csak egy híd. De , hogy a rajta haladó vonatot azért ne lehessen elfoglalni. Ki tudja, milyen ötlettel állna elő a lázadó csőcselék. Szóval

legyen híd, rajta pedig egy titkos alagút a vonatnak.

Hmm... ebben azért van valami... Rendben van, készítesz egy ilyen tervet is. De azért figyelmezteted őfényességét, hogy azért ez sem lesz túl olcsó. Még akkor se, ha lemondtok az arany minaretekről. Mind a 16-ról.

Rendben, ebben meg is állapodtok.

Kikapcsolásként elmész a Magyar Egyeltbe, hátha a változatosság kedvéért végre van egy kis bunyó. Bár a háború után olyan sokan elhagyták Isztambult, hogy már verekedés is csak akkor van, ha átmentek az osztrák követségre.

Alighogy belépsz az ajtón, azt veszed észre, hogy nagyon vidám az a néhány ember, és nagyon ünnepelnek.

- Fellázadtak az olaszok! Ott is kitört a forradalom! Kossuth most tényleg megcsinálta!

0

2017-04-29

2017-05-01

Bár az orosz-török (Krími) háború véget ért, de ez nem jelenti azt, hogy téged nyugdíjba küldenek. Az Oszmán Birodalom hatalmas, és hát.... mostanában mindenhol csak problémák vannak. És mindenhol mindenféle nyelven beszélnek. Főleg azok nem beszélnek törökül, akik a problémákat szokták okozni.

Így igencsak szükség van a te segítségedre.

A háború alatt a korábbi főnököd, Ali, valahol elvesztette a fejét. Így most te lettél a szultán egyik kiemelt diplomatája. Ez pedig a mellett, hogy nagy felelősséggel jár (bár, mintha Ali nem igazán foglalkozott az olyan dolgokkal, mint a felelősség... őt csak a kávé érdekelte), megfelelő juttatásokkal is. Hiszen a szultán megbízottja mégsem járhat valami rongyos ruhában!

Tehát az elkövetkező időszakban jól megy a sorod: Boszporusz-parti villa, egy elég magas jövedelem, és még lehetnek kisebb kívánságaid is a szultántól.

Mivel most már önálló lettél, mindjárt alakítottál is egy amolyan cég félét. A szultántól kértél néhány embert, akikre a kisebb-nagyobb és unalmasabb fordításokat rá tudod bízni. És még két tanácsadót is szereztél, akik a régió kultúráját és vallását ismerik.

Ezzel a kis cégeddel nemcsak a szultáni megbízásokat, hanem más fordítási, tolmácsolási feladatokat is el tudtok látni. Egyre többször keresnek meg téged valamelyik követségtől. Így megint csak növelned kell az irodád létszámát. Ezúttal a Magyar Egyletben is szétnézel, és ott is találsz 2 embert, akik szintén segíthetnek a tolmácsolásban.

Ezek után nem maradt más dolog, mint kiképezni egy megfelelő embert, aki addig is viszi a céget, amíg te valahol a diplomáciai feladataidat látod el. Csakhogy ez egyáltalán nem volt egyszerű!

Majdnem egy év is eltelt, mire a megfelelő embert megtaláltad. Mintha a törökök csak akkor lennének hajlandóak dolgozni, ha valaki ostorral ott állna a hátuk mögött. Pedig hát ez a munka igazán nem megerőltető. És az embereket rendszeren, időben kifizetted, ami igencsak ritkaság volt Isztambulban. Sőt! Aki jól dolgozott, annak jutalmat is adtál.

De mintha ez senkit sem érdekelt. Bezzeg egy jó kis kiabálás, fenyegetés, ostor csapkodás! És máris milyen gyorsan dolgozott mindenki!

Végül azért csak sikerült. Találtál egy embert, aki egyszerre tudta a beérkező kérdéseket rendezni, a feladatokat kiosztani, és mindeközben kellő erővel kiabálni. Ezek után pedig végre rátérhetsz a tényleges munkádra.

Első feladatod, hogy Bagdadba utazz. Itt Ömer Pasa védi a várost azokkal a magyarokkal együtt, akik a Szabadságharc után a katonai szolgálatot választották. De hogy ki ellen is harcol, azt nem látja át senki Isztambulban. Így azt kellene kideríteni, hogy valójában mi a bánat is folyik ott.

Nem mellékesen Ömer Pasára is rá kellene nézni, nehogy a fejébe szálljon a hatalom. Mert az egy dolog, hogy a Krími háborúban elért eredményeiért Bagdad kormányzójának lett kinevezve. De attól még a szultán érdekeit kell néznie. Jó lenne emlékeztetni, hogy amit kapott, azt ugyan úgy vissza is lehet venni. Meg az adókra is jó lenne emlékeztetni, mert azok igencsak megcsappantak az utóbbi időkben.

Jelenlegi pozíciódban korlátlanul mondhatod a rendelkezésre álló összeget. Így egy kényelmes, de gyors kocsit kéretsz magadnak a hosszú útra.

Normál esetben az út jelentős részét hajóval tehetnéd meg, ami gyorsabb és kényelmesebb. De a törökök túl sok hajót (pontosabban az összeset) elvesztették a háború alatt. És egyenlőre a minimális tengeri haderő felállításáért küzdenek.

Miután elindultál Isztambulból 2 hét múlva már Aleppóban is vagy. Nosztalgikusan gondolsz vissza arra, amikor még Alival, és a több nyelven nem beszélő számmárral tettétek meg ugyan ezt az utat. Most azért sokkal gyorsabban haladtál.

Erről eszedbe is jut, hogy meglátogasd Bem Apó sírját. Majd innen folytatod az utadat Bagdad felé.

Innen már nincs messze Bagdad, csak éppen a legnehezebb szakaszon kell áthaladnod: a sivatagon keresztül. Szerencsére sikeresen megérkezel. És útközben is csak egyszer volt incidens. De hát te katona is voltál. A rablók igencsak meglepődhettek, amikor ahelyett, hogy a lovaskocsi megállt volna, te inkább lelőttél két banditát is. Egy harmadikat pedig karddal daraboltad fel. Ez a kis testmozgás jól is jött neked! Az út további részében már bántad is, hogy több bandita nem próbálkozik.

Amikor viszont beértél Bagdadba, döbönted látod, hogy minden fontosabb épület (de főleg a kávéházak) magyar felirattal is el vannak látva. És mindenki úgy köszön neked, hogy szerbusz-vizibusz-trolibusz! Mi a fene lehet az a trolibusz??

Aztán amikor beérsz az erődbe, akkor még jobban elcsodálkozol, hogy itt bizony az összes protokoll magyarul zajlik. No nem mintha különösebb maradt volna bármilyen protokoll is... De akkor is, minden magyarul van! Hiszen a támaszponton az összes magas rangú tiszt magyar. Még a Szabadságharcból. Többük már-már barátod, hiszen az emigráció ideje alatt többször is találkoztál már velük.

Ők egyáltalán nincsenek azon meglepődve, hogy végül te is megérkeztél. Számítottak arra, hogy előbb-utóbb te is felbukkansz itt a világ végén, az események sűrűjében. Viszont Alit hol hagyta?

Nosza, leültök egy közeli kávézóba, hogy elmeséljétek, kivel mi történt a háború kitörése óta, mert akkor találkoztatok utoljára. Majd ezek után, meg 200 kávé után, meg 4 nap után, rátértek arra, hogy mi is a probléma Bagdadban.

Az, hogy mindenkinek van fegyvere. És itt - talán a hőség miatt - kicsit idegesek az emberek. Ha az emberekkel bármi váratlan történik, akkor mindjárt fegyvert ragadnak, és valakit lelőnek. Fegyvert fognak, ha a szomszéd ránéz valakinek a lányára. De akkor is, ha a kávé nem készült el időben. Bár ez utóbbinál a kávéfőzőt szokták lelőni, minek eredményeképpen még inkább nem lesz kész a kávé időben.

Egy ilyen környezetben pedig gyakran előjön az, hogy mindennek az oszmánok az okai. Mert ha ők nem lennének itt, akkor... hát akkor kénytelenek lennének egymásra lövöldözni. De így legalább az oszmánokat lőhetik. Közösen... Ez is legalább valami olyasmi, ami legalább összetartja a népet.

E miatt már volt két komolyabb összecsapás is, amiben sok magyar halt meg. És úgy néz ki, hogy hamarosan lesz egy harmadik összecsapás. Jó lenne ezt azért elkerülni. Vannak jelek - és itt rámutatnak a kávéházban feltűnően kiaggatott magyar feliratokra -, hogy azért idővel meg lehetne egyezni a helyiekkel. Ebben lenne jó a te segítséged.

Nos jó. Pár napot még elkávézgatsz, miközben ráhangolódsz a Bagdad hangulatára. Ez idő alatt többekkel is beszélsz, helyiekkel is, hogy jobban megértsd a problémát. És természetesen Ömer Pasával is. Mert valahol minden mégiscsak tőle függ.

Az ezt követő időszakban pedig együtt próbáltok olyan személyeket keresni, akik képviselhetnék az arabokat. Mégiscsak legyen kivel leülni, és tárgyalni. Sikerül is 5 embert találni.

Egy központi kinézetű kávézót választotok ki, mint állandó tárgyaló helyet. Ti már viccesen követségnek kezditek becézni, és nemsokára a helyiek is így fogják hívni a kávézót. Még át is nevezitek.

Amikor az első alkalommal leültök tárgyalni, akkor látod, hogy csak négyen vannak veled szemben. Mikor rákérdezel, hogy hol az ötödik, mind a négyen felteszik a kezüket, hogy ő lőtte le még reggel. Egyikük még azt is bevallja, hogy megette reggelire...

Jóvan, akkor 4 emberrel folytatódnak a beszélgetések. Ami végül több héten keresztül folytatódik, mire sikerül mindenkinek megfogalmaznia, mit is szeretne. Ezek után lehet érdemben elkezdni egyezkedni.

Jó két hónap is eltelik, mire úgy látszik, hogy mindenki számára előnyösen sikerült megállapodni. A négy vezető boldogan távolodik. És te is, meg a többi magyar is örömmel tér vissza az erődbe. Csak sikerült! Végre béke is nyugalom lesz itt! Nem kell mindig puskát vinni, ha az ember ki akar menni a piacra!

Csakhogymásnap reggel egy nagyobb csoportosulás döngeti az erőd kapuját. Nem is csak döngeti, hanem be is akarja törni!

Ööööö... hát ez így nem lesz jó... Megkérdezitek a kinti csoportot, hogy hol van az a 4 ember, akikkel hónapokon keresztül tárgyalatok? És miért nem tartják be az egyezséget?

Elmondják, hogy ők azóta a focicsapat szerves részei lettek. Úgyis olyan nehéz rendes labdát találni itt a városban... De most már elég legyen ez ilyen latymatyag beszélgetésből. Meg úgy mindenből. Álljon ki az erőd legerősebb embere, Bagdad legerősebb emberével. Aztán győzzön a jobbik.

Nos jó.. Úgyis itt van veletek Törökverő János, aki mindjárt ki is megy a kapun, és egy mozdulattal máris földhöz csapja Babilon legerősebb emberét. Akinek még arra sem volt ideje, hogy legalább az izmait megmutassa a közönségének.

Úgy tűnik, hogy az összegyűlt tömegnem mindegy is, ki a legerősebb ember. Csak rövid ideig csodálkoznak azon, hogy a várva várt verekedés ilyen rövid idő alatt véget ért. Jánost mindjárt meghívják a legközelebbi kávézóba, örök barátoknak fogadják, és gyorsan 8 lányt is feleségül adnak neki. Meg kap 17 tevét is.

Az elkövetkező hetekben jól látszik, hogy a diplomáciai probléma megoldódott. Nem úgy, mint gondoltad, de végül János 1 perc alatt elvégezte azt a feladatot, amiért te hónapokon keresztül dolgoztál. De nem is ez a lényeg, hanem hogy most 20 évig biztosan nyugalom lesz itt.

Persze lesznek kisebb lövöldözések, meg összetűzések. De alapjában véve a magyarokat a jövőben tisztelni fogják. Így te mehetsz is vissza Isztambulba.

Mikor megérkezel a Boszporusz-parti városba, azt látod, hogy itt már bizony áll a bál. Az előző szultánt félre tették, és most más ül a trónján. A változások miatt pedig zsákszámba hordják az ex-szultán emberit a Boszporuszba. Szó szerint!

Neked viszont szerencséd van, mert az új szultán is tudja, mekkora szereped volt az orosz-török háborúban. Így a te pozíciód változatlanul megmarad.

És ezzel együtt a munkád is. Alig 1 hónapot töltesz csak Isztambulban, a szultán már küld is a következő helyre. Majd az azt következőre, és így tovább. Szerencsére te mindenhol

sikeresen veszed az akadályokat, és büszkén mondhatod, hogy ez az időszak nem lesz benne a történelem könyvekben, mert nem történt semmi. Hála neked!

Aki mégis Törökország ezen időszakáról akar írni, az meg gebedjen meg, vagy találjon ki valami jó mesét!

Összességében elégedett vagy azzal, ahogy telnek a hónapok és az évek. Lassan-lassan már azt is elfelejtet, hogy volt egyszer egy Magyarország, és egy Szabadságharc.

Csakhogy egyik nap, olyan hírt hallasz, hogy Itáliában felkelés tört ki. A franciák segítenek nekik az osztrákok ellen. A magyarok tömegével érkeznek a helyszínre. De még az osztrák hadseregből is nagy számban dezertálnak a magyarok, hogy a felkelők mellé álljanak.

- Kossuth! - mondod ki a nevet hangosan. - Hát mégis megcsinálta!

0

2017-05-02

Véget ért a háború. És ahogy ilyenkor lenni szokott....

... véget ért a háború. Na.

Az orosz-török háború nagy reménye volt a magyaroknak. Az egyik front a Duna partján zajlott több, mint 1 éven keresztül. Ott harcoltak az oroszok az egyesített török-francia-angol és magyar erőkkel. Mindez a Habsburg Monarchia határai mellett. Minden jel arra utalt, hogy egy kis ügyeskedéssel az osztrákokat is bele lehet vonni. Ha pedig ez megtörténne, akkor nemcsak a magyarok indulhatnának országuk felszabadítására, de a velük tartanának az franciák és az angolok is.

A magyarok éppen ebben reménykedtek. És éppen ezért gyűltek újra össze. A Szabadságharc után mindenki szétszóródott a nagyvilágban. De ez a háború most újra összehozta őket.

De sajnos a reményekkel ellentétben mégsem sikerült az osztrákokat is a háborúba sodorni. Így amikor véget értek a harcok, a magyarok tovább álltak. Úgy hírlik, hogy Kossuth komolyan készül valamivel Itáliában. A mostani nem az ő műve volt.

És nemcsak azok távoztak, akik az új Szabadságharc reményében érkeztek, hanem azok is, akik eddig itt várakoztak Isztambulban.

Rajtuk kívül sok más magyar is tovább állt. Mivel mindenki újra összegyűlt Törökországban, az emberek azt is megosztották egymást között, hogy kinek hogy megy a sorsa. Az isztambuli magyarok joggal érezhették azt, hogy mindenki jobban járt, mint ők. Angliában és Amerikában több lehetőség van, mint az elmaradt Oszmán Birodalomban.

De persze azt is hozzá kell tenni, hogy itt viszont mindenki a szultán vendége. És őfényessége mindenkinek ad annyi jövedelmet, amivel el tud éldegélni. Így pedig igazán kényelmes itt. Csak éppen roppant unalmas is.

A külföldi híreket hallva sok magyar döntött úgy, hogy neki elege lett Törökországból, és inkább máshol próbál szerencsét.

Neked, és a többi magyar orvosnak viszont nem kell a szerencsét próbálgatnotok, mert ti igazán jól jártatok.

Már a háború előtt is nagyon hálás volt a szultán nektek, és mindenben támogatott titeket. Még magas rangú pozíciót is kaptatok tőle a különböző kórházakban.

De a fronton bebizonyítottatok, hogy ténylegesen mennyit is értek. Hamar híre ment, hogy a magyar orvosok ott is tudnak gyógyítani, ahol a törökök inkább amputálnak (ha másképpen nem megy, akkor a fejét amputálják). Már-már földöntúli képességeket képzelnek rólatok.

A háború előtt inkább úgy néztek rátok a betegek, mintha maga a sátán jelent volna meg. Főleg a kanalas orvosságoktól rettegték. És még az se volt mindegy, hogy milyen anyagból készült az a bizonyos kanál! A rézkanál láttán mindenki sikoltva menekült.

Bezzeg, ha a doktor egy fűrésszel várta a beteget!.. Az teljesen rendben volt.

Mostanra mindez teljesen megváltozott! A kanalás orvosság olyan népszerű lett, hogy több italozó helyen is kanálban mérnek valami bizonytalan eredetű alkoholos szirupot.

A sztetoszkóp is olyan dolog volt, amit ha megláttak a nyakadban, akkor legjobb esetben is csak furcsán néztek rád, elhúzódtak tőled, stb..

A háború óta viszont többen is inkább kíváncsiak, érdeklődőek. Van, aki megkérdezi, mi is az, hogy működik. Van, aki ki is akarja próbálni. És olyannal is találkoztál, akit pont ez indított el az orvosi pályán.

Mindeközben a kórházban is mindenki szemében sokat nőttél, és most már másképpen kezelnek. Újabb és újabb előléptetéseket kapsz, előadásokra hívnak. Mindenki a barátot, a tanítványod akar lenni.

Így végül a kórházon belül indítottál egy tanfolyamot. Már erre is alaposan megválogatod az embereket, mert hamar kiderül, hogy valami csak addig jó móka, amíg nem kell elkezdni tanulni, gondolkozni, pláne gyakorlaton részt venni. Olyankor a legtöbbszörnek hirtelen valami halaszthatatlan feladata van: műteni kell, valamelyik pasa megbetegedett, vagy csak pestis járvány tört ki valamelyik török faluban.

Akik mégis túlélnek a tanfolyamot, azok közül választasz magadnak segédet. Innentől 1 évig ő lesz a kiválasztott, aki egyszerre fogja a kórház tiszteletét és irigylését élvezni.

Az 1 év gyakornokiság után őt a birodalom összes kórháza nagy örömmel várja.

Tehát minden szempontból nagyon jól mennek a dolgok. Semmi értelme nem lenne mindezt feladnod, és mondjuk Angliában újra kezdened.

Nem mellékesen, mint orvos, hivatásból is jó érzéssel tölt el, hogy ennek az elmaradott országnak a lakóinak segítesz.

Bezzeg nincs mindenki így ezzel!

Hírért vetted, hogy az egyik kollégádat, egy magyar orvost megkörnyékezték, hogy mérgezzék

meg a szultánt! Mert orvosként könnyebben a közelébe juthat. A háború alatt nyert bizalomból adódóan pedig bármit oda lehet adni neki. Csak annyit kell mondania, hogy orvosság.

Sajnos a művelet sikeres volt. De az új szultán köszönet helyett inkább az orvos fejét vétette. Valószínűleg ezek után nem bízott benne... Érthető is. Ki tudja, mikor fog megint fejfájáscsillapító helyett ismét mérget adni?

És sajnos ez a bizalmatlanság a te betegeidre is áttérjedt. Hosszú időnek kellett eltelnie, mire újra teljesen megbíztak benned is.

Így telnek a napjaid, heteid, és éveid. Alapjában elégedett vagy a sorssal. És amikor meghallod, hogy Itáliában felkelés tört ki, ami valószínűleg Kossuth műve, és a magyarok most oda gyülekeznek, akkor csak legyintesz az egészre. Rád itt van szükség. A betegeid számítanak rád.

0

2017-05-03

Véget ért az orosz-török háború. Mindenki boldog, mert valahol mindenki nyert vele valamit. Még az oroszok is, mert legalább az összes török hajót elsüllyesztették, így egyeduralkodók lettek a Fekete-tengeren.

És az osztrákok is nyertek, bár nem vettek részt a háborúban. Az oroszok most egy darabig távol tartják magukat a határaiktól.

Csak azok nyertek semmit, akit a harcok során lelőttek, feldaraboltak, tengerbe dobtak, vagy csak egyszerűen megfagytak valahol.

És ti sem nyertetek semmit. Ezt a nagy adag gyaloglást, amit a semmiért tettétek meg, nem lehet kimenőnek, vagy sétának nevezni. Elmentettek egészen Erdélyig, hogy az oroszokat ijessztgessétek. Majd miután nem történt semmi (bár állítólag az oroszok tényleg megijedtek, de ezt ugye senki sem hiszi el), elindultatok vissza.

És most, hogy nem kellett már sietni, Herr Wind merő véletlenségből hosszú-hosszú járatlan utakat választott. A Dunán pl. háromszor keltetek át. Mindháromszor úszva... És persze minden alkalommal néhány társadat elragadta a folyó...

Több, mint fél év is eltelt - vagy ki tudja már, ki számolja már - , mire visszaértek a kedvenc táborhelyetekre, Wiedergrünehofferoberschwarzwaldbachdorf közelébe. Itt viszont Herr Wind egy különleges beszédet tart.

Elmondja, hogy a háború alatt megváltozott a viszony őfelsége a császár, és a mihaszna magyarok között. Ezentúl a császár barátságosabban tekint a hálátlan magyar népre. Persze eddig is barátjának tartotta őket, de mint említettük, ők ilyen hálátlan fajták. Ráadásul műveletlenek is, így nem értik, hogy őfelsége csak jót akar nekik. De eztán még inkább jót akar nekik. Így pl, akik eddig galád módon külföldön bujkáltak, azok hazamehetnek. Akik viszont már korábban belátták a tévedésüket és megtértek és így az osztrák sereget szolgálják, ők is hazamehetnek.

Amennyiben legalább 1 csillagot sikerült összeszedniük. Na de hát milyen kár, hogy az itteni banda annyira semmirekellő, hogy senkinek sincs egyetlen csillagja sem. Így pedig jobb lesz, ha gyakorolnak még, legyen valami eredménye annak, hogy itt töltik az idejüket.

De!

Ha már a császár olyan békülős kedvében van, akkor Herr Wind is engedhet egy kicsit. Ezentúl a tábor új helye a Hochtunswaldengrüssenburg. Rövidebb név, melegebb éghajlat. De ha itt bárki is szökéssel, lázadással vagy csak tüsszentéssel próbálkozik, az egész banda megy vissza Wiedergrünehofferoberschwarzwaldbachdorf-ba havat lapátolni.

No jó! Ha nem kell óránként négyszer megfagyni, az is valami. És tényleg nem is az!

Egészen addig, míg el nem kezd esni az eső...

És ki nem derül, hogy még Wiedergrüenhofferoberschwarzwaldbachdorf-ban a hóval, addig Hochtunswaldengrüssenburg-ban a sárrak kell küzdeni..

És valahogy mindig akkor kell az ágyúkkal gyakorlatozni, amikor nyakig agyagos lesz mindenki.

No de akármennyire is nehéz a kiképzés, az elkövetkező hónapok mégiscsak enyhébben telnek, mint a korábbiak.

Csak hát továbbra sincs semmi remény arra, hogy hazamenjél... Nem egyszer gondolsz arra, hogy talán mégiscsak azok jártak jobban, akik Törökországban maradtak...

Ahogy múlik az idő, és talán már 1-2 év is eltelt, további jelei is látszanak az enyhülésnek. Új magyarok is érkeznek, de ezúttal mások mennek tovább is. Most már nem egyirányú az út a helyőrségbe. Az osztrákok elkezdték kevergetni a magyarokat.

Így pedig hírekhez juttok!

Amikor valamelyik ágyút próbáljátok a sárból kihúzni, akkor lehet 1-2 szót is váltani. Lehet titkokról is beszélni.

Ezekon a megbeszéléseken tudod meg, hogy odakint bizony nagy dolgok készülnek! Kossuth akcióban! Az olaszok hamarosan láznak. Őket III. Napóleon fogja vezetni. Megszállják Ausztriát! Magyarország pedig felszabadul!!

Már szerveződik a Magyar Légión is. Ez az emigráns magyarokból áll. De sokkal többen lesznek benne. Mert amikor pedig megjön a jel, akkor az osztrák hadseregben szolgáló magyarok is mind-mind dezertálnak, és átállnak az olaszokhoz.

Így pedig a Habsburgok duplán kapnak övön aluli ütést. Egyrészt rengeteg ember otthagya a hadsereget. Másrészt ők is az ellenfél seregét fogják gyarapítani.

Nem hiszel a fülednek! Biztos valamit félreértettél... Biztos valahol rosszul raktad össze a kirakót. Hiszen mindezt 1-1 elejtett mondatból silabizáltad ki.

De mégis! Más emberektől, más forrásokból is ugyan ezeket a híreket kapod. Kossuth tényleg készül valamire. Valami nagyszabásúra. Az biztos, hogy nem unatkozott az elmúlt években...

Ezek után már igazgatottabban várod mindig a holnapot. Hátha pont akkor érkezik a hír! Akkor érkezik a jel!

De egyúttal bizonytalan is van. Hiszen ha megint megszöksz és átállsz a lázadók oldalára, akkor onnan már nincs visszaút. Az osztrákok nem fognak olyasvalakinek kegyelmezni, aki kétszer is elárulta őket. Így ha ez a második Szabadságharc is elbukik, biztosan soha többet nem látod Magyarországot.

No nem mintha most lenne reményed újra látni...

Ha viszont elmész, és segítesz Kossuthnak, akkor talán mégiscsak sikerül Magyarországot felszabadítani... Ezúttal ott lesznek az olaszok is. Meg a franciák is. És nem lesznek oroszok, hiszen ők éppen most veszítették el egy komoly háborút. Ezúttal sikerülni kell!

Ha viszont mégsem, akkor nincs többé visszaút!

Az elkövetkező időszakra úgy emlékszek később vissza, mint az őrület korszaka. Alig tudsz éjjelente aludni. Sőt! Ha a mindennapi gyakorlatozások nem merítenének ki, akkor egyáltalán nem tudnál aludni. Egyre csak a jelet várod. Semmi másra nem tudsz gondolni.

Mégis, talán egy egész évnek kellett eltelnie, mire tényleg megérkezett a hír: fellázadtak az olaszok! III. Napóleon pedig útban van, hogy segítsen nekik.

Ami eddig álm volt, az valóság. És most gyorsan kell dönteni, hogyan tovább.

Maradsz mégis a seregben. Nem kockáztatsz egy második árulást. Nem hiszed, hogy Kossuth terve valaha is valóra válhat. De ha tényleg csatára kerül a sor, akkor a magyarok ellen kell majd harcolnod. Herr Wind erről gondoskodni fog. Viszont ezzel biztosíthatod a hűségedet a császár felé, és akkor talán haza mehetsz.

0

Az első alkalommal megszöksz a többi magyarral együtt. Beállsz a Magyar Légióba, és segíted az olaszokat. Majd pedig ők segítenek neked, és így megvalósul Kossuth terve, Magyarország szabad lesz. De ha nem, akkor többé nem látod a hazádat.

0

2017-05-04

Itt vagy újra Isztambulban. És a világ bizony nagyot változott az idő alatt, míg ti ott Bagdadban... hmm.. hát érdekes dolgokat csináltatok..

Ez utóbbi miatt vagytok most itt, a szultán előtt. Az új szultán előtt! Mert ő is változott... Az előző egy fejjel alacsonyabb lett, és így már nem mutatott jól a trónon. Így inkább lecserélték.

Bár úgy mondják, valójában megmérgezték. Mégpedig egy magyar! És ti is magyarok vagytok... És hát amit ott Bagdadban csináltatok... Nem csoda, ha a szultán kissé furán néz a honfitársaidra mostanában...

Történt pedig, hogy miután a sorozatos lázadásokat levertétek (melyben azért sok-sok bátor magyar katona halt meg), végül sikerült a helyiekkel kibékülni.

Mit kibékülni! Összehaverkodni! Aztán onnantól kezdve már nem volt megállás! Legutóbb már ott tartottatok, hogy hivatalos nyelvnéket bevezetitek a magyart. Mert addigra a fél város már magyarul beszélt. De legalábbis magyarul káromkodott..

És éjjel-nappal ment a bulizás! Mindeközben még azt is sikerült az arabokkal megbeszélni, hogyha otthon kitörne a második Szabadságharc, akkor ők is jönnek segíteni. Teveháton, puskákkal. Meg amit még találnak.

Persze ebben senki se hitt, legfőképpen az arabok. De azért el lehetett játszani a gondolattal.

Bár az is kérdéses volt, hogyan jutnátok el velük Magyarorszáig... valószínűbb lett volna, hogy útközben inkább elfoglalják Isztambult, és majd azt mondják, "Bocsi, azt hittük, hogy ez már Bécs".

Ez is az egyik oka, amiért most a szultán előtt vagytok. Csak azért nem fejeztet le titeket most azonnal, mert az elmúlt években megdupláztátok az adókból származó bevételt.

De azon kívül, hogy megtarthatjátok az életeteket, őfényesség egy új feladatot is ad nektek: a Balkánon lázadás van. És azt már egyszer olyan jól megoldottátok. Azt a korábbi akciót kellene megismételni.

Így elindultok észak fele, Magyarország határához.

Útközben Ömer Pasa elmondja azoknak, akik legutóbb máshol szolgáltak, hogy az a taktika, hogy elisszátok a bort a helyiek elől. Így azok azonnal kapitulálnak.

Másrészt viszont megjegyzi, hogy ravasz ez az új szultán. Mert Itáliában hatalmas háború van. Az olaszok a franciák segítségével harcolnak a Habsburgok ellen már évek óta. És nagyon komoly sikereket érnek el. Ők pont olyasmi függetlenségi háborút folytatnak, mint amilyen a ti Szabadságharcotok volt. Csak míg ott az egyik nagyhatalom (az oroszok) az osztrákokat segítették, most egy másik (a franciák) éppen az osztrákok ellen harcolnak.

De hogy még érdekesebb legyen, az olaszokat a magyarok is segítik. Kossuth még egy Magyar Légiót is felállított abból a rengeteg emberből, amelyik az osztrák seregből dezertált.

Így pedig az, hogy ti itt vagytok a határon, egyben azt is jelenti, hogy készenlétnek küldött ide a szultán. Amennyiben az olaszok sikerrel járnak, és Kossuth is mozgósítja a magyarokat, akkor ti délről a segítségére tudtok sietni. Ezzel pedig beindulhatnak a második a Szabadságharc.

Persze a törökök hivatalosan nem segítenének, de azzal, hogy a szultán ide küldött titeket, láthatóan támogat titeket.

Bár az is lehet, hogy csak alig várja, hogy egy sikeres Szabadságharc után a magyarok végre elhagyják Törökországot... nagyon is valószínű.

Mindezt a sejtést csak megerősíti az, hogy a Balkánon nyoma sincs a felkelésnek. Még erősen él mindenki az emlékezett, miként ürítették ki Ömer Pasa katonái a boros pincéket. Azóta sem sikerült őket rendesen feltölteni.

Azért viszont, hogy ne legyen feltűnő, hogy magyar sereg tartózkodik a Habsburg Birodalom határán, folyamatosan mozgásban maradtok. Egyik balkáni tartományról a másikra vándoroltok. És közben figyelitek a híreket, hogy vajon hogy halad Kossuth.

Elég nagyszabású a terv. És úgy tűnik, hogy nagyon is működik, mert az olaszok egyre nagyobb és nagyobb területeket szabadítanak fel. De közben mégsem fognak a franciáktól függni.

A hadsereg pedig tele van magyarokkal. Egyik helyen Türr István vezeti a sereget.

De valahol valami porszem továbbra is ott van a gépezetben. Ti több évet is a Balkánon töltötök, de sehogy sem akar a felkelés közeledni. Semmi jel nem mutat arra, hogy Magyarországon is kitörne a Szabadságharc. Valami nincsen ott rendben...

Már a görög részekre is átmentetek (ott tényleg volt felkelés, a leverésért kaptatok is kitüntetést, előléptetést), de továbbra sincs semmi. Olaszországban sikerrel zajlik a függetlenségi háború, Magyarország meg... alszik talán?

Közben a görögök elégedetlenkedése tovább nő. Most már a görög szigeteken kell rendet tennetek, így Krétára vezérelnek titeket. Így pedig távolabb kerültök egy esetleges Szabadságharctól.. már ha lesz még olyan..

Bár ez is furcsa, hogy itt segítetek megakadályozni egy nép függetlenségét, miközben arra vártok, hogy hazamenjete és a saját országotokat felszabadítsátok.

Talán a társaidban is hasonló gondolatok voltak, ezért nem is sikerült teljesen a krétai hadművelet. A szultán vissza is rendelt titeket Isztambulba.

Így újra őfényessége előtt álltok, ahol is bejelentik, hogy Ömer Pasa ettől fogva a hadügyminiszter. Ez látszólag nagy megtiszteltetés. De közben mindenki tudja, hogy ezzel valójában nyugdíjba küldik. Közületek valaki lehet a következő, aki a törökországi magyar sereget vezetheti. Talán pont te leszel az?

Csak hogy míg Isztambulban tartózkodtok, megtudjátok, miért is voltak a magyarok olyan passzívak az elmúlt években. Odahaza rengeteg, de rengeteg dolog megváltozott. Úgy tűnik, hogy az osztrák-magyar ellentét teljesen megszűnt. Új szelek fújnak. Benne van a levegőben, hogy valami hatalmas változás van készülődben. Élén Deákkal olyasmi történik, ami talán a megbékélés felé hajt.

0

2017-05-05

Tombol a nyár, és tombol a háború. Mi sem lehetne jobb hely ilyenkor, mint a napsütötte Mediterrán, Kossuth mellett, közel a csatákhoz?

Bizony, Itáliában vagytok!

Ez pedig nagy szó!

Egyrészt azért, mert minden jel szerint sikerült Kossuth terve. Elkezdődött az olaszok harca a szabadságért. De ők nincsenek úgy egyedül, mint ahogy ti voltatok 48-ban. Őket a franciák is segítik. És a magyarok is.

Még a harcok előtt, Kossuth, Teleki és Klapka megalapította a Magyar Nemzeti Igazgatóságot, ami az emigrációs kormányt jelentette. Ez pedig megszervezte a Magyar Légiót. Ide gyűltek össze az emigrációban élő magyar katonák, akik még nem adták fel a függetlenségbe vetett reményüket.

A létszám a kezdetekben alacsony volt. De amint kitört a háború, tömegével érkeztek a magyarok. A hír futótűzként terjedt, és az osztrák hadseregbe besorozott magyar katonák tömegével érkeztek. Volt, ahonnan az egész helyőrség eljött. Kandallóstól, összekötözött parancsnokostól, mindenestől.

Amikor 49-ben a Szabadságharc elbukott, és sokan menekültek Törökországba, akkor a Habsburgok felajánlották, hogy akit csak az ár sodort magával, azok hazatérhetnek. Így több ezren tértek haza. Pontosabban valamelyik osztrák katonai erődbe, mert őket újra besorozták.

Nem voltak foglyok, de teljesen szabadok sem. Így amikor híre ment a háborúnak, kaptak a lehetőségen, és inkább az osztrákok ellen fordultak

Úgyhogy jól megy minden. Bár a Magyar Légiót eddig nem vetették be a sem a franciák, sem az olaszok. De készen állnak, hogy csatába szálljanak.

És ja, itt van veled Kossuth is, Itáliában. Ez azért ritkaság számba megy, mert ő sokat betegeskedik. Legfőképpen az utazástól. Még a Temzén sem tud úgy áthajózni, hogy ne lenne közben rosszul. Még szerencse, hogy az angolok építettek oda egy hidat.

Most viszont mégis itt van, hogy segítse a háborút. Bár leginkább bosszús, mert a dolgok hiába mennek jól, ha nem abba az irányba folynak, ahogy azt a francia III. Napóleon megígérte...

Így most itt vagytok, és...hát vártok... Ez az egész emigráció leginkább arról szól, hogy vártok, és vártok, meg vártok. Néha még többet vártok... Hátha...

De nocsak! Ez a hátha megint elmaradt! Nem lehet igaz! Most érkezett a hír, hogy a franciák békét kötöttek a Habsburgokkal. Na de miért is? Hiszen bőségesen nyeresre állnak! Ennél jobb lehetőség nincs arra, hogy az osztrákok végső vereséget szenvedjenek, és feldarabolódjon a birodalmuk!

Kossuth sem érti. Duzzog is... a Magyar Légión sem használták... Néhány nap múlva Kossuth hajóra száll, és visszatér Angliába...

Nos... tehát itt vagytok Londonban...újra.. Már egy éve.. De hogy minek jöttetek vissza, azt senki se érti. Nem az időjárás miatt, az biztos. Kossuth azóta újra gyakran beteg. Pedig Itáliában soha nem volt semmi baja.

A magyarok se értik, minek hagyta ott a Csizmát. Miért nem lehetett volna a függetlenséget folytatni. Ott volt a Magyar Légión, készen. És ott voltak az olasz katonák is, szintén készen. Ők legalább olyan mérgesek III. Napóleonra, mint Kossuth, vagy mindenki más.

Ráadásul Kossuth Angliában már elvesztette a hitelét azzal, hogy III. Napóleonnal szövetekezett, aki az angolok szerint éppen olyan zsarnok, mint Ferenc József, a Habsburg császár.

Így itt tényleg nincs semmi keresnivaló.

Mindeközben olyan hírek vannak, hogy a magyarok és az olaszok mégis összeálltak. Ha Kossuth nincs velük, hát nincs velük. Találtak egy másik vezetőt, úgy hívják, hogy Garibaldi. És ők nem hagyják félbe azt a munkát, amit elkezdtek.

Néhány hónap múlva kapjátok a hírt, hogy tényleg folytatják az olaszok. De ezúttal inkább a Csizma déli részéről indulnak, hogy a franciák még véletlenül se tudjanak beleszólni. Így mire északra érnek és találkozhatnak valamelyik nagyhatalommal, addigra felszabadítják az egész országot.

Mindezt ti általános teázások közepette figyelitek... jó messziről. Nem igazán látod át, hogy Kossuth mit tervez innen a távolból. De érezhetően nem adja fel, valamit mindig kitalál.

Szóval teázgattok, és vártok. Ez utóbbi olyan ismerős... Mígnem:

Tessék! Az olaszok tényleg megcsinálták! Két év telt el az első puskalövéstől az utolsóig, és lett egy saját, szabad országuk. Pedig ott nemcsak az osztrákok ellen kellett harcolniuk, hanem még a Csizma több kisebb-nagyobb királysága ellen is. De most sikerül az egészet egyesíteniük! Utoljára a Római Birodalomban volt egységes ország a Csizma.. És 1400 évnek

kellett eltelnie, hogy újra egy állam legyen.

De ugyebár ez nem sikerült volna, ha nincsenek ott a magyar katonák...

Csakhogy, akkor most hogyan tovább? Mi lesz így a magyarokkal?

A törököket már próbáltatok. A franciákat is. Az angolok hallani sem akarnak arról, hogy a Habsburg Birodalom apró kockákra legyen vágva. A németek éppen nem érnek rá, mert magukkal vannak elfoglalva. Marad akkor Amerika.

Hoppá! Ők sem érnek rá. Náluk most robbant ki a polgárháború. És ezt az alkalmat megragadva, sok magyar katona érkezett oda. Főleg így, hogy Itáliában véget ért a háború.

Ez vajon Kossuth ötlete volt, hogy a magyarok segítsék az északiakat Amerikában? Kockázatos terv... de ha sikerül, akkor talán végre az amerikaiak is segíteni fognak a magyaroknak. És akkor végre elindulhat a Szabadságharc második felvonása.

Addig is... a szokásos: várakozás.

No és teázgatás!

És még több várakozást...

4 év telik el, mire lezárul a polgárháború. Szerencsére az északiak győztek! Na, most már akkor végre el lehet indulni Magyarország felszabadítására!

Csakhogy otthonról egyre furcsább és furcsább hírek érkeznek. Nem kérnek a felszabadító háborúból. Ők éppen kezdenek az osztrákokkal kibékülni.

Mi van??? Mégis... hogy van ez???

0

2017-05-07

2017-05-08

Isztambulban ülsz, a Boszporusz partján.

Veled van még néhány magyar. Néhány, mert már csak ennyien maradtatok. A Magyar Egylet már régen bezárt, mert nem volt rá elég ember. Inkább amolyan Magyar Igylat lett belőle, ahogy itt iszogattok a tengerparton.

Már az orosz-török háború után is kevesen maradtatok. De most, hogy Itáliában is esemény van, tényleg-tényleg alig néhány magyar cirkál Isztambulban. Ez is két csoportból áll: egyik, akiknek szerencsájuk volt, és most jól megy a dolguk. Ilyen vagy te is. Meg a magyar orvosok. És még néhányan mások.

És vannak azok, akik már régen letettek arról, hogy valami lesz velük. Ők a szultán juttatásaiból tengetik életüket napról-napra, nem gondolva a jövőre... Sokan közülük egészen jól meggazdagodott a háború alatt markotányosként. De a szerzett pénzt néhány hónap alatt elszórták.

Mindenki más már régen lelépett. A nagy részük éppen Itáliában van. Itt van egy érdekes háború, ami szerintetek csak is Kossuth műve lehet.

Történt pedig, hogy az egyik olasz tartomány (királyság? ki tudja ezeket fejben tartani??) fellázadt a Habsburgok ellen. Csakhogy a ti Szabadságharcotokkal ellentétben nem voltak egyedül! A franciák is ott vannak, és segítik őket.

Nem is beszélve a magyarokról!

Akik még a Szabadságharc után emigráltak, és a harcok folytatását választották, azok már a harcok kitörése előtt Itáliába mentek. Sokan pont Isztambulból.

Majd pedig amikor elkezdődött a függetlenségi háború, akkor az osztrák sereg magyar katonái tömegestől vonultak az olaszok segítségére. És nemcsak emberek érkeztek, hanem vittek magukkal fegyvert is. De volt olyan is, aki a nagy sietségben a parancsnokát is vitte magával, megkötözve. Vagy a kandallóját...

Így ott most áll a bál, és az olaszok sorra nyerik a csatákat. Ha így folytatják tovább, akkor megszerzik a szabadságukat. Utána pedig - ha jól számoltok - , akkor Magyarország lesz a következő a sorban.

Tehát ez a helyzet a nagyvilágban.

Jah, meg egy hatalmas jégeső elvitte a banán termés 90%-t Dél-Amerikában. De ez valahogy

kevésbé érdekel titeket...

Így itt ültök, és azon tanácskoztok, hogy mégis mi legyen most.

Az egyértelmű, hogy túl messze vagytok a csatáktól, hogy érdemben valamit is tegyetek. Meg nem is vagytok olyan sokan. Ha mind megjelenétek, egyetlen csapattest létszámát sem tudnátok lényegesen megnövelni. Bár bizonyára mindenki örülne a jelenléteiteknek.

No meg azért mennyivel jobb a napsütötte Boszporusz parton iszogatni, mint az olasz hegyekben lövöldözni... de ezt ugye senki se mondja ki nyíltan.

Szóval még ha mennétek is, annak inkább lenne szimbolikus jelentősége, mint tényleges eredménye. Ha viszont már szimbolikus, akkor olyat tudtok tenni itt helyben is. Nem kell elutazni messzire!

Hiszen, mint veti fel egyikőtök, itt az osztrák követség! Elég csak bemenni, és mindenkit megverni!

Ez jó! Ez az ötlet mindenkinek tetszik! Már legalább 1 éve nem jártatok ott! Legalább jó mulatság lesz!

Ennek örömeire mindjárt egymásnak is ugrotok, aminek hirtelen néhány szék látja a kárát.

Míg tart a bemelegítő, valaki rámutat, hogy ilyen követség látogatás többször is előfordult a múltban. És persze tényleg jó buli lenne, de hírértéke annál kevesebb. Talán a szultán kicsit morogna miatta a bajsza alatt. De más eredménye bizonyára nem lenne.

Hmm... Na jó, akkor mást kell kitalálni... Csak hát... más osztrák dolog nincs az Oszmán Birodalomban... vagy egy kórház, de ott mégsem kellene verekedni...

Jobb híján marad a követség. De a változatosság kedvéért fel is gyújtjátok - állapotok meg. Igen, ez így jól hangzik! Mondjátok ki az ítéletet hangosan is. Majd folytatjátok a bemelegítőt.

Mire leszáll az este, és ti felkerekedtek a követség meglátogatására, igencsak jó kedvetek lesz. Elsőre nem is találjátok meg az épületet. Meg másodszorra sem. Meg harmincnyedszerre sem... Végül egy rendőrtől kértek útbaigazítást.

De nemcsak a tájékozási képességeket zavarta össze a jókedvetek! Hanem még a természettudományi ismereteiteket is. Hiába raktatok rendet az épületben 5 perc alatt, felgyújtani sehogy sem sikerült. Pedig volt ott papír bőven! De valahogy mégsem sikerült.. azóta sem érti senki.

Ezek után inkább az épület falára akartatok valami jó kis hazafias szöveget felírni, piros-fehér-zölddel. És persze törökül, hogy mindenki értse. Csak az ilyen kunkori betűkből állt, amelyek a felfokozott jó kedvtől csak még inkább kunkoribbak lettek. És a feliratban sem tudtatok megállapodni, így mindenki kedve szerint festett valamit. Volt, aki végül inkább egy lepkét...

Mégis, az erőfeszítést siker koronázta. Bármennyire is úgy tűnt, nem sikerült egyértelmű nyomokat hagyni, miért is dúltatok fel az épületet, mégis másnap mindenki erről beszélt: A magyarok visszavágtak! - A magyarok Isztambulban is támadják az osztrákokat, nemcsak Itáliában! - Összefogott a világ a Habsburgok ellen! - Simit kapható! Olcsó! és ehhez hasonló beszélgetésekkel talákoztatok lépten-nyomon.

Ennek öröme hamarosan újra összeültök, hogy ünnepeljete.

- Oké, és most mi legyen a következő? Mivel segítsük az itáliai magyarokat?
 - Hajózzunk át mi is a Csizmára, és harcoljunk!
 - Azért ne essünk túlzásokba...
 - Akkor keressük meg az erdélyi sócsempészeket, és vigyünk nekik sót!
 - Az meg mire lenne jó? Ők pont, hogy Erdélyből csempészik a sót a törököknek! És őket úgyis figyelik az osztrákok...
 - Hát pont ez az! Ha a másik irányba vinnénk a sót, azzal megzavarnánk az osztrák adminisztrációt. Talán még össze is omlik! Tudjátok, mennyire kényesek azok minden számra... Nem fognak tudni a katonákra figyelni, mert a sót fogják számolni...
- Nos... Ez kellően furcsa és örült ötlet. Tehát mindannyitoknak tetszik. Úgyhogy már a következő héten hatalmas sószállítmányokkal megindultok a határ felé.

Mikor elérték a Dunához, könnyen sikerül kapcsolatba lépnetek a sócsempészekkel. Még működik az a kapcsolatfelvevő rendszer, amit még Kossuthal alakítottak ki...hány évvel korábban is...?

No meg elég feltűnő volt, hogy egy rakás szekér tart a határ felé, megpakolva sóval.

Meg is beszéltek, hogy vigyék el Bécsig, és ott próbálják eladni. Ha nem megy, akkor borítsák csak le az egészset a palota elé. És ha bárki kérdezne bármit, akkor mindenki mondja azt, hogy csak a szokásosat csinálják. Azt, amit évtizedek óta, meg amit az apja, nagyapja, annak is a nagyapja. Nincs ebben semmi különös... A múlt héten is hoztak sót, és a jövő héten is fognak.

Jó, ez tetszik az erdélyieknek! El is indulnak a szerekkel Bécs irányába. Ti pedig vissza Isztambulba.

Hetek múlva kaptok hírt arról, hogy az osztrák adminisztráció erősen csuklik. Hatalmas a kavár, és még több a só. Már mindenhova sót küldenek, csak elfogyjon már végre Bécs tereiről. Még a háborút is inkább feladták...

Ööööö... nos ez bármennyire is jól hangzik elsőre, második hallásra nem éppen jó hír. Sőt! Nagyon is rossz! Félbeszakadt az olaszok függetlenségi háborúja... Most hogy fognak így felszabadulni, és egységes Olaszországot alapítani?

Hoppá!

Szerencsére az olaszokat sem olyan fából faragták, akik beérnék a félmunkával. Hónapokkal később újra folytatódnak a csaták, bár abból már az osztrákok és a franciák kimaradnak. Csak a magyarok maradnak segítségnek.

De minden esetre ti megfogadjátok, hogy a jövőben inkább nem fogtok az eseményekbe beleavatkozni. Kivéve persze, ha valakinek rendes terve is van.

Így visszatértek a sima hétköznapi Boszporusz-parti italozgatásokra. És minden alkalommal, amikor a magyar és olasz csapatok komolyabb eredményt érnek el, akkor ünnepeltek is egyet.

A háború lassan a végéhez érkezett. Nyertek az olaszok, és lett egy saját szabad országuk! Ennek örömére egy hatalmas bulit rendeztek Isztambulban, ahova a török ismerőseiteket is meghívjátok. Hiszen itt nemcsak Itália volt a tét, hanem Magyarország is. Így most már nagyobb reményetek van a jövőbe. A háború végével az olasz testvérek biztosan segíteni fognak a magyaroknak.

De nem így történt. Hiába teltek a hónapok, majd az évek, nem indult be újra a Szabadságharc. Jó-jó, az olaszokat bizonyára lekötötte, hogy ezt az új országot fel is kell építeni.

Később még a poroszok is háborúztak egyet az osztrákokkal, és őket is segítették a magyarok. De onnan sem érkezett viszonzás.

Sőt! Amerikában is lett egy hatalmas polgárháború, melyben szintén hősiezen helyt álltak a magyar huszárok. De abból sem lett semmi.

Négy háború után is Magyarország még mindig egyedül van. Ti pedig még mindig emigránsként tengetitek az életeteket. És sehol semmi, ami arra utalna, hogy egyszer csak hazamehetnétek.

Vagy mégiscsak?

Az elmúlt években, míg ti a háborúkra figyeltetek, Magyarországról is csepegnek a hírek. Csak éppen ezek nem olyanok, amiket vártok. Pont az ellenkezője. Egyre inkább úgy tűnik, hogy a magyarok és az osztrákok mintha kibékülnének egymással.

De hát mi folyik odahaza??

0

2017-05-09

Nagy nap a mai számodra. Isztambul legjobb kórházának az igazgatójának neveztek ki!

Sok év telt el az orosz-török háború óta, ami neked (és még sok más embernek is) fordulópont volt az életében. Azóta gyorsan emelkedik a karriered, és egyre nagyobb a tekintélyed.

Ez legnagyobb mértékben az orvosi ismereteidnek és a kitartó munkádnak köszönhető. De nagy szerepe van annak is, hogy az Oszmán Birodalomban mennyire elavultak voltak a gyógyászati ismeretek. Már az is nagy csodának számított, ha valakinek megvolt mind a két keze és lába, amikor a kórházból távozott. Már persze ha a saját lábán távozott.

Éppen ez az, amiért inkább Isztambulban maradtál, hogy ezeknek az embereknek segítsél. Nem mentél Itáliába, ahogy a hírek szerint az emigráns magyarok tették. És ők nagyon szép eredményeket értek el. Néhány év leforgása alatt az egész Csizmát egy egységes Olaszországgá kovácsolták.

Így utólag belegondolva neked is lett volna feladatod ott bőven. A híres Solferinói csata után nagy szükség lett volna orvosokra. Úgy hírlik, hogy legalább 40.000 ember halt meg az ütközet után az elégtelen ellátások és a járványok miatt*. Többen, sokkal többen, mint aki a harcokban esett el. Egyetlen egy segítő kéz is százak életét menthette volna meg.

Te viszont az elmúlt időszakban Isztambulban mentettél meg ugyancsak százaknak az életét. Sőt! Talán ezrekét is, ahogyan a török orvosok is átvették a te szemléletedet és megtanulták az ismereteidet.

Persze a kettő nem oltja ki egymást. Még évek múlva is néha álmatlan éjszakád van, és őrlődsz, hogy vajon helyes döntés volt-e Isztambulban maradni. De tudod, hogy nincs helyes válasz.

Így, hogy igazgató lettél, a feladataid nagyobb része a kórház vezetése, és csak nagy ritkán foglalkozol direkt a betegekkel. De még ilyenkor is hallani néha, hogy a folyosón azt kiáltják, hogy Macar! Macar! Ez jelzi azt, hogy a többiek tanácstalanok, és tőled várnak megoldást. Mintha valami törzsi varázsló lennél.

E mellett kevéske megmaradt idődben tudományos előadásokat tartasz. Ez is új, ilyen sem volt korábban az Oszmán Birodalomban. És még iskolákba is beugrasz néha-néha egy-egy órát megtartani.

Az elmúlt években enyhült az ellenállás a magyarok és az osztrákok között. Még az isztambuli emigránsok is leszoktak arról, hogy a Habsburg követséget gyűjtogassák. Bár

Bécsbe még mindig nem mehetsz el a nagy tudású orvosi akadémiákra, de több tanítványodat küldted már oda a saját ajánlóleveleddel. Így legalább ez a kapcsolat már visszaállt. És örülsz annak, hogy tudsz utódokat képezni. Hiszen az Oszmán Birodalom hatalmas, és tényleg nagy szükség van orvosokra.

Múlnak tovább az évek, és bár hallasz híreket, hogy újabb lehetőség lángolt fel valahol Európában egy második Szabadságharcra, te továbbra is kitartasz Isztambul mellett. Mint ilyen lehetőségnél végül kiderült, hogy hiába jelentek meg a bátor magyar huszárok, és hiába vittek sikerre egy-egy függetlenségi törekvést, a várva várt magyar szabadság mindig elmaradt.

Míg te ez idő alatt a kórházad mindennapjaival, és a fejlődésével vagy elfoglalva. Lassan elkezdenek visszatérni a Bécsbe küldött tanítványok is. Így egy új kórház építésébe is belekezel. Ehhez szerencsére találtál egy magyar mérnököt is.

Bár kicsit furcsa (igaz, ki nem az, aki huzamosabb ideig él Isztambulban??), mert minden alkalommal megkérdezi, hogy akarsz-e titkos alagutat...

Ahogy telnek az évek, és egyre többet levelezgetsz a bécsi kollégákkal, egyre többször hallod tőlük, hogy téged is szívesen látnának a soraik között. De nem mehetsz haza, hiszen száműzetésben vagy... egyáltalán lesz majd olyan időszak, amikor tényleg hazatérhetsz? Évek teltek el, és sok függetlenségi háború robbant már ki, de a magyar szabadság nem jött még el. És azért hiányzik Magyarország...

Másrészt viszont Isztambulban hatalmas tisztelet és elismerés övez téged. És rengeteg ember számít rád. Bécsben pedig csak egy orvos lennél a sok közül. Talán még renegátnak is tartanának...

Így amikor megérkezik a hír az otthoni Kiegyezésről, igazán komoly válaszútnak nézel elébe...

0

* Érdekesség a történelemben, hogy a Solferinói csata utáni embertelen körülmények hatására alakítja meg Henry Dunant a Nemzetközi Vöröskereszt mozgalmát, és ennek köszönhető a Genfi Egyezmény is. Így furcsa módon ennek a rengeteg embernek a halála (akik közül sokakat egy kulacs vízzel is meg lehetett volna menteni) nem volt hiábavaló. Ma már emberek milliói köszönheti a fenti szervezetnek az életét.

2017-05-10

Dúl a Szabadságharc. A magyarok, olaszok és a franciák sorra nyerik a csatákat, miközben az osztrákok lassan-lassan kénytelenek visszavonulni.

Mindez Itáliában történik. Te meg Isztambulban vagy. Magyarország pedig... még mindig csendes.

Bár jó ötletnek tűnik, hogy te is csatálkozz a magyarokhoz, és segíts az olaszoknak elnyerni a függetlenséget. De nem hagyhatod el a szultánt, mert számít rád.

Éppen egy ilyen három az egyben projekten dolgozol: titkos alagút + híd a Boszporusz fele + meg a harmadik, amit már elfelejtettél. De egész biztosan roppant fontos volt...

Egy vasúti hídról van szó, ami összekötné Európát Ázsiával. De még fontosabb legyen, hogy a katonákat gyorsan lehessen mozgatni. Mert lassan olyan ez az egész Oszmán Birodalom, mint valami fogócska játék. Valamelyik távoli tartományban felkelés tör ki. De mire a katonák odaérnek, addigra az ország másik fele is fellázad, kihasználva, hogy éppen senki nem ér rá velük foglalkozni. Éppen ezért a szultán nagyon örülne, ha a hadsereget gyorsabban be lehetne vetni. Mert már nagyon fáj a fele a sok lázongástól. Bár jobban fél attól, hogy egyszer csak már nem fog a feje fájni, mert nem lesz meg...

Persze te is tudod, meg őfényessége is, hogy valószínűleg nem lesz elég pénz arra, hogy egy ekkora tervet megvalósítsatok. Még emlékszel rá, hogy Buda és Pest összekötésére épült Lánchíd is mekkora munkába és összegekbe került. Pedig azt csak a Duna fölé kellett építeni.

Ennek ellenére mindent megteszel, hogy egy olyan tervet készítsél, ami meg is valósítható. A szultán pedig minden alkalmat megragad, hogy ebbe a tervbe minél többet belepiszkáljon.

Arról már sikerült lebeszélned, hogy elefántok tartsák a hátukon. De a minaretekhez mindenképpen ragaszkodik.

Viszont a szultán annyiban azért komolyan gondolja, hogy minden segítséget megad neked. Külföldről hívat olyanokat, akik felmérnek a Boszporusz mélységét, és a környezetét. És más külföldi (főleg porosz) mérnökökkel további nagyszabású terveket készítesz. Mert ugye itt nemcsak a híd a lényeg. Hanem hogy legyen egy olyan vasúthálózat, ami az egész birodalmat behálózza. Mondjuk Isztambulból elmenjen Bagdadig...

Tehát van feladatod bőven, nem unatkozol. Ha mégis előfordulna, akkor pedig a pasáknak és a magyaroknak tervezel házakat és palotákat (titkos alagutakkal). Szintén a Boszporusz partjára. Ha már egyszer úgyis ott dolgozol.

Sőt! Egy magyar doktornak még kórház komplexumot is építettél. Ő viszont nem kért titkos alagutat. Sőt! Nagyon is furcsán nézett rád, amikor ezt felvetted.

Mindeközben a Magyar Egylet már csak a múlté. Az orosz-török háború után, de még inkább az olasz Függetlenségi Háború után a magyarok nagyon nagy részt elhagyták Törökországot. Csak az elvetemültek maradtak.

Persze most is gyakran összegyűltek, de változatos helyszíneken. És inkább csak italozás, beszélgetés van. Nincs már zene, tánc. De van helyette nő!

Már elég régóta itt vagytok, így egyik-másik magyar sikeresen megházasodott (olyan is van, aki azóta már sikeresen el is vált!). És hát te is, mint a birodalom egyik kiemelt építész, kapsz ajánlatot bőségesen. Igaz, nem vagy muszlim, de keresztények is bőségesen élnek Isztambulban.

Igen, te tényleg beilleszkedtél a török fővárosba.

Így igencsak készületlenül ér a hír évek múlva, hogy az osztrákok és a magyarok kibékültek egymással. Megtörtént a Kiegyezés! Haza lehet menni!!

Haza...

0

2017-05-11

Itáliában dúl a háború, és az olaszok a magyarokkal és a franciákkal vált válnak vetve harcolnak az osztrákok ellen.

De hogy még érdekesebb legyen, az osztrák sereg tele van magyarokkal. Pontosabban volt. Mert a nagyon nagy részük rögtön a háború elején dezertált és átállt az olaszok mellé.

Te mindezt jó távolról személed, hiszen a szultán tolmácsa és diplomatája vagy. Az olyan ember pedig nem engedheti meg magának, hogy csak úgy elmenjen harcolni...

Viszont mindenről első kézből értesült. Hiszen mégiscsak a szultán diplomatája és tolmácsa vagy. Így pontosan tudod követni az eseményeket.

Nos... azok elég érdekesen alakulnak...

A terv ugyanis az volt (mikor is... egy évtizede? Vagy kettő?..), hogy Kossuth segít az olaszoknak kirombantani a felkelést. Amikor pedig ez megtörténik, akkor a magyarok is segítenek nekik. Így pedig elvonják az osztrákok figyelmét. Ez idő alatt egy másik irányból, pl. Erdély felől pedig fel lehetne Magyarországot szabadítani.

Igaz a tervben olyanok is voltak, hogy a franciák is fellázadnak. E helyett ők az olaszokat segítik. Mondjuk ez így még jobb. A németek is megtámadták volna az osztrákokat, de ők meg egymással vannak elfoglalva, és senki se látja át, mi is történik ott valójában. De még a svédek is akcióba indította volna Kossuth, ők meg az oroszokat támadták volna meg. E helyett az oroszokat jóformán mindenki megtámadta, így ők most inkább nem avatkoznak bele semmibe.

De a legmegdöbbentőbb az, hogy jól alakultak a dolgok. Az egyesült sereg úgy megverte az osztrákokat, hogy azok hazáig futottak... volna. De helyettük inkább a franciák mentek haza. És ezen mindenki döbbenet állt. Főleg az osztrákok. De a magyarok is, olaszok is. És ezzel véget is ért a háború.

Csak hogy az olaszok nem adták fel, és egy év múlva folytatták a felszabadító háborújukat. De ezúttal nem akarták, hogy bármi külső nagyhatalom beleszóljon, így mindjárt a Csizma végén, déli részén kezdtek harcolni.

A magyarok meg úgy voltak vele, hogy végül is nekik mindegy, kit kaszabolnak le, így folytatták a túsországot az olaszokkal.

Tehát a társaid nem unatkoznak. Bőven velük zajlik a történelem.

Mondjuk te sem unatkozol. Bár az elmúlt időszakban lényegesen lecsökkentek az utazással járó diplomáciai feladataid. Az új szultán merőben másképpen áll a dolgokhoz, így mostanában egyre gyakoribbak a fontos külföldi vendégek. Így a legtöbb időt velük töltöd.

Olyan delegáció is van, ami több hónapig, akár egy évig is Isztambulban marad. Az ő esetükben viszont már nem lehetsz velük állandóak. Melléjük te rendelsz ki egy-egy embert, vagy akár egy egész csapatot.

Igen. Rengeteg emberrel találkozol. Fontos emberekkel. Miközben rengeteg embernek te adsz utasításokat.

Ahogy múlnak a hónapok, lassan az egész Csizma felszabadul, és egy egységes Olaszországba rendeződik. Ilyenkor jönne az, hogy Hajrá, hajrá, menjünk tovább!. De valahogy ez elmarad. Nem indul háború Magyarország felszabadítására...már megint.

Helyette a németek kezdenek érdekes műveletekbe, ismételten csak az osztrákok ellen. És itt ugyancsak sok egykori szabadságharcos magyar katona található.

Ahogyan az Atlanti Óceán túloldalán is, Amerikában. Ott pedig egy véres polgárháború dúl éveken keresztül.

Te csak a fejedet kapkodod, meg fogod, hogy mennyi-mennyi esemény történik. És mindegyikhez mintha éppen csak egy kicsi lökésre lett volna szükség ahhoz, hogy a harcok Magyarországra is áttolódjanak. de ez valahogy mindig elmaradt.

Sok év telt el, amikor még csak egyszerű katona voltál. Most viszont a szultán diplomatájaként sokkal jobban átlátod a nagypolitikai rendszereket. És te is látod, hogy valójában senki se akarja a magyar szabadságot. Ráadásul Európa keleti végén élsz, ahol sokkal jobban érezni a szlávok véleményét. Egyre inkább úgy érzed, hogy ha sikerülne is a magyarokat felszabadítani, az nem tartana túl sokáig. Valószínűleg az oroszok már az elején bekebeleznék a friss országot. De ha ők nem is, a szlávok igencsak szeretnék egy olyan országot, amiben ők uralkodnának, nem pedig a magyarok.

Így bármennyire pezsgett a véred, és a harcok csábítottak téged, utólag azért örültél, hogy a szultán palotájában maradtál. Igazándiból nem is tudnád, mit kezdenél, ha valami csoda folytán hazatérhetnél Magyarországra... Ott vajon mit csinálnál?

Pedig nemsokára mégis eljött az a nap, amikor meg kell hozni ezt a döntést is.

0

2017-05-12

Itt a soha-vissza-nem-térő-alkalom! Felláztak az olaszok az osztrákok ellen. Ideje lelépni, és csatlakozni a feleléshez.

Ez most tényleg egy soha-vissza-nem-térő-alkalom. Hiszen bármi is lesz a háború kimenetele, Hochtunswaldengrüssenburg-ba biztosan nem fogsz visszatérni. Pláne nem Wiedergrüenhofferoberschwarzwaldbachdorf-ba!

Ha viszont nem jössz vissza, akkor az lesz a legjobb, ha mindent viszel magaddal. Jó, hát véletlenül a kandallót is elhoztad, de nem volt idő a válogatásra... De még mindig jobb, mint amit a Béla csinált. Ő a Herr Wind-et is magával vitte egy zsákban. Hátha jó lesz még valamire...

A szökésnek gyorsnak és titkosnak kell lennie. Így este mentek. És persze gyorsan, meg titkosan.

Bár úgy nehéz titokban menni, hogy az egész laktanya úton van. Így azért elég nagy zajjal jár a távozásotok.

Szerencsére az egész laktanya úton van, mégsem olyan nagy probléma, ha valaki meglátott titeket. Hiszen se maradt, aki üldözne. És ez az igazi szerencsétek!

Ugyanis már mindjárt az első néhány kilométer után eltévedtek. Nem ismeritek a környéket, csak a laktanya szűk körzetét. Még azt se tudjátok, hogy Ausztria melyik részén vagytok. De még annyit sem, hogy merre van észak, és merre dél. Nektek délre kellene mennetek. De ez kicsit sem sikerült... Többször is kiderült, hogy körbe-körbe jártok. Ezt legjobban az bizonyította, amikor újra és újra a laktanya előtt kötöttetek ki.

De szerencsére az üresen állt... Ej, ez a szerencse...sokat köszönhetek neki... No meg a Bélának, amiért Herr Wind-et is magával hozta... Így Bécsben még most sem tudják, hogy ti megszöktetek... Hiába telt el 2 hét is azóta...

De ha már itt vagytok a kapuban, valakinek eszébe jut, hogy a tiszti társalgóban egy hatalmas térkép van a falra felfestve. Nosza, gyorsan bementek, és elhozzátok. Persze a fallal együtt, hiszen oda van felfestve. Ez később még problémákat fog okozni, mert a térkép immár darabokban van: mindenki hátizsákjába jutott belőle. Így minden alkalommal, amikor meg akarjátok nézni, akkor ki kell pakolni a zsákokból, és össze kell rakni.

Viszont legalább jó kis csapatépítés, hiszen egyikőtöket sem lehet elhagyni. Lehet, hogy pont egy fontos térképdarab van nála...

Most már tényleg jó irányba mentek, hegyeken át, folyókon is át, de még az erdőkön is át. Mindig csak át, át, és át. Mígnem szerencsére (ej, megint ez a szerencse!) megérkeztek az olaszok táborába.

A tábor hatalmas, rengeteg ember gyűlt itt össze. És rengeteg nép képviseli magát. Legtöbben az olaszok, franciák és a magyarok vannak itt. Úgy érzed, mintha újra összeállt volna a magyar Szabadságharcos csapat. Igaz, azóta már jó pár év eltelt, sokan megöregedtek. De a lelkesedésük ugyan olyan nagy. Talán még nagyobb is! Mindenki sokkal bizakodóbb, mert most itt vannak a franciák és az olaszok is. Ennyi ember csak ki tud majd harcolni egy független Magyarországot.

Ráadásul, hogy még komolyabbnak tűnjön, a magyar csapatot immáron Magyar Légiónak hívják. Ő immár egy független hadtest, ami az emigrációban élő magyarokat fogja össze. A fenntartási költséget is leginkább a magyarok állják. És azok, akiket Kossuth meg tudott szerezni támogatónak. Sajnos az esetek többségében ez igencsak kevés.

Egyébként éppen időben érkeztek. Már csak egy-két nap, és hatalmas csata várható. Így izgatottan készülődtek. Mindeközben arra gondolsz, hogy most végre felhasználható mindazt, amit az extra hosszú kiképzések alatt tanultál. Egy igazi, éles csata tényleg jól esne.

Felvirrad a nap, amikor a franciák és az olaszok elindulnak a csatákba, miközben a magyarok a táborban maradnak. Ez így azért eléggé furcsa... Senki se érti mi történt. De még inkább nem értitek, amikor kiderül, hogy egyenesen III. Napóleontól származik az utasítás.

Nincs mit tenni, várnotok kell... De vajon hol van Kossuth, és mit csinál most? Ő talán tudna segíteni.. Ekkora utat tettetek meg, és annyi mindent kockáztattatok.. Mindezt a nagy semmiért?

Néhány hónapot töltötök el itt várakozva, miközben folyamatosan kapjátok a híreket a csatákról. Az olasz-francia sereg sorra gyűjti a győzelmeket, és végük egy döntő összecsapásra is sor került, x városa mellett. Itt teljes sikert értek el az osztrákok ellen. Viszont jól jártatok, hogy ebből kimaradtatok. Ugyanis a csata után a rossz szervezések és elégtelen ellátások miatt rengetegen meghaltak. Még azok is, akik kevesebb sérülést kaptak, és más esetben jó eséllyel túléltek volna.

Ez az utolsó ütközet sok mindent eldöntött. Csakhogy hiába nyertek az olaszok, a franciák bejelentették, hogy ezennel kilépnek a háborúból, és békét kötöttek az osztrákokkal. Így most már nem csak ti, magyarok maradtatok hoppon, de az olaszok is.

Mérgükben fogták magukat, és elindultak délre, a Csizma végére, hogy akkor ott folytassák a harcokat. Mindenkitől jó messze. Ti pedig, jobb ötlet híján velük tartottatok. Máshova nem nagyon mehettetek. Legfőképpen vissza nem.

Kevesebb, mint egy éven belül újra csatába szállnak az olaszok. Ezúttal viszont nagyon is örülnek a részvételeknek. Így a két nemzet együtt roppant sikeres.

Gyorsan haladtok, és alig néhány hónap alatt egész Itáliát sikerül elfoglalnotok. Ezt mindjárt egy közös olasz-magyar bulival ünnepelitek meg.

Oké, ez így jó! Nagyon jó! Sikerült! Több évvel a Szabadságharc bukása után most már tényleg sikerült. Igaz, nem a magyarokat, hanem az olaszokat szabadítottátok fel.

Csakhogyan van egy rossz hír is!

Bármennyire is sikeresek voltak a közös csaták, az olaszok nem akarják a háborút folytatni. Őket teljesen lefoglalja, hogy az újonnan szerzett országukba berendezkedjenek. Mondjuk tényleg rengeteg munka vár rájuk..

Így te, és a társaid újabb és újabb helyeket kerestek, ahol úgy érzitek, mégiscsak Magyarországra függetlenségért harcolhattok... De egyre csak távolabb kerültök.

Először még a poroszok oldalán csatáztok, szintén az osztrákok ellen. Utána viszont átkerülsz az Óceán másik oldalára, Amerikába. Itt az északiak oldal harcolsz éveken keresztül.

Így haladsz mindig csak előre, előre, és egyre távolabb, és távolabb.

Mikor utolér a hír, hogy a magyarok és az osztrákok végül kibékültek, teljesen ledöbbszent a hír. Hát nem arról volt szó, hogy csak a teljes függetlenség az elfogadható?

Eljött a lehetőség, hogy hazamenjél.. 19 évvel ezelőtt az elsők között voltál, aki a hazautat választotta. Még ott, a török határon... Azóta viszont nemhogy nem sikerült hazatérned, de igencsak messze kerültél Magyarországtól. Ízig-vérig katona lettél. Vajon, ha hazamennél, mi fogadna otthon? És ki?

0

2017-05-15

Nos, az olaszok megcsinálták. Vagy Kossuth megcsinálta. Vagy a franciák megcsinálták. Vagy... ki tudja ki... de a lényeg, hogy Itáliában felkelés van! A Habsburgok ellen!

Ellenben viszont a magyar Szabadságharcral, az olaszok nincsenek egyedül. Segítik őket a franciák. Bár, hogy ezt miért teszik, rejtély számodra....

És segítik őket a magyarok!

De nemcsak azok, akik még 49-ben emigráltak!.. Hanem rengetegen magyar megy hozzájuk az osztrák hadseregből is. Még az ilyen távoli helyekről is, mint Hochtunswaldengrüssenburg, tömegesen dezertálnak a magyarok, hogy az olasz testvéreknek segítsenek. Alig egy maréknyian maradtatok.

Igazándiból senki sem állítana meg, ha te is velük tartanál. Még Herr Wind sem, mert a Béla véletlenségből őt is magával vitte, amikor sietve távozott. Másvalaki meg a kandallót pakolta el.. Bár, hogy minek, azt valószínűleg ő sem tudja...

Nem az tart vissza, hogy hűséges lennél az osztrák császárhoz... Nem-nem...Áh! Dehogy! Ennyire nem sikerült az évek alatt megtörni tégedet. Egyszerűen csak szeretnéd, ha ennek az egésznek végre vége lenne, és te hazamehetnél. Ezt már akkor eldöntötted, amikor még ki sem hűltek a Szabadságharc lángjai, és te még csak a török határnál voltál. Akkor visszatértél abban a reményben, hogy hamarosan hazamehetsz.

Azóta évek teltek el, és nemhogy nem kerültél közelebb az otthonodhoz, hanem csak távolabb jutottál.

Ha most elmész Itáliába (ahol reményeid szerint csak jobb a klíma, mint itt, Hochtunswaldengrüssenburg-ban), akkor egész biztosan nem juthatsz haza egy jó darabig. Talán soha többé...

Ahhoz először az olaszoknak nyerniük kell. Talán ez sikerül. De azzal még mindig nem szabadul fel Magyarország. Te viszont addigra már kétszeres lázadó leszel.

Így bár nagyon szurkolsz a társaidnak, hogy sikerrel járjanak, de mégis a maradás mellett döntesz.

Tellnek-múlnak a napok. Most, hogy se Herr Wind, se a magyar katonák nincsenek itt egy-két kivétellel, eléggé nyugis lett az élet. Mivel a harcok az osztrákok ellen irányulnak, biztos vagy benne, hogy nem a te világvégi laktanyáddal fognak foglalkozni. Így arra készülsz, hogy legalább hónapokig senki se fog erre járni...

Éppen ezért nagyon meglepődsz, amikor 2 hét múlva beállít az a csapat, amelyik elindult az olaszok segítségére. Az elmondásuk szerint piszkosan eltévedtek. Mert bár évek óta vannak Hochtunswaldengrüssenburg-ban, de igazándiból senki se tudja, hogy hol is van ez pontosan. Vagyis merre kellene elindulni Itália felé. Ezért visszajöttek, mert úgy emlékeznek, hogy a tisztí étkezőben a falon mintha lett volna egy térkép...

Tényleg van ott egy. Bár legalább 200 éves. Ettől még használható, mert a hegyek csak nem mentek odébb az elmúlt időszakban. Nagyobb baj, hogy miként viszik majd magukkal?

Elég eltökélt a magyar csapat ahhoz, hogy egy ilyen problémán kiakadjon. Hamar kibontják a falat, majd feldarabolják kisebb kockákra. Majd ezeket szétosztják egymás között, és újra eltűnnek az erdőben.

Ezúttal viszont már nem térnek vissza többet...

Te pedig a megmaradt néhány emberrel együtt hosszú távra rendezkedtek be. Ehhez az is hozzátartozik, hogy pl. a környéken vadásztok, mert ugye élelem sincs, utánpótlás sincs. Most szó szerint el vagytok vágva a világtól... És csak tippelni tudtok, mi történhet odakint...

Egyáltalán hol van az az odakint? Lehet, hogy csak 20 km-e... De mivel a magyarok elvitték az utolsó térképet is, így tényleg semmi esélyetek megtudni, merre van a legközelebbi város, amit már civilizációnak lehetne nevezni...

Telnek-múlnak a hetek, és ti egyre többet járjátok a környéken. Így megismerkedtetek a közeli faluval is, Hochtunswaldengrüssenburg-val. Ők pont ugyan úgy el vannak vágva a világtól, ahogy most ti is. Megtudjátok tőlük, hogy legalább 700 éve nem járt idegen a faluban. Persze látták a laktanyát, de nem akartak beleavatkozni. Így lényegében ti vagytok az első vendégek évszázadok óta.

Persze mindezt nem volt egyszerű megértetni, hiszen az elszigetelés miatt olyan tájszólással rendelkeztek, aminek saját tudata van, és magától visszabeszélt...

Időközben kiderült, hogy heten maradtatok az erdőben. És miután egyikőtök kijelentette, hogy az ő neven márpedig az ő neve Péntek lesz, mindannyian választottak egy nevet a hét napjaiból.

Sajnos a legjobbat elvitte a Péntek. De a Vasárnapért még lehetett egy jót verekedni. A Hétfőt pedig megkapta valaki...a legkisebb na... Tied lett a Csütörtök.

Összegezve: nagyon nem történik semmi. 2 évnek kell eltelnie, mire érkezik egy osztrák sereg, hogy megnézzék, mit történt veletek...

Ők is először csak érdeklődnek, hogy mégis mi van itt, mi történt, és legfőképpen mi maradt meg. Hát nem sok... 7 ember. No jó, akkor elvisznek titeket a legközelebbi városba, hogy rendeződjenek ezek a katonai kérdések.

Itt több héten keresztül kérdeznék ki titeket, hogy mégis mik történtek az elmúlt időszakban. De ti bőszsen bizonygatjátok, hogy az ég világon semmire sem emlékeztek. Arra se, hogy kerültetek oda, de még arra se, hogy hol születettek.

Így pedig jobb híján beosztanak titeket egy csapatba, ami Poroszország fele indul. Mert ott állítólag háború van. Bár mire odaérnétek véget is ér. Így irány vissza, Bécs-Újhelyre.

Mire viszont odaértetek (mert egy ifjú tiszt vezetett titeket és állandóan eltévedt), addigra érdekes hír vár titeket az osztrák erődben: Magyarország és Ausztria kibékült! Immár új neve is van: Osztrák-Magyar Monarchia!

Ez pedig azt is jelenti, hogy nagyon-nagyon sok minden megváltozott. Köztük az is, hogy most már haza lehet menni.

Persze csak ha akarsz. Mert ezzel együtt elismerték az elmúlt évtizedekben tett eredményeidet is. Hirtelen az adminisztrációból előkerült minden, amiket eddig tettél, és különös dicsértet is kapsz, amiért kitartottál az osztrák hadsereg mellett. Így mindjárt magas rangra emelkedhetsz, hogy onnan egy nagyon jó katonai pálya várjon rád.

De mint mondták, akár haza is lehet menni.

0

2017-05-16

Eljött ez az idő is: 1867. A Kiegyezés.

Mindez azt jelenti, hogy nagyon sok minden történt Magyarországon. Számodra mégis a legfontosabb, hogy most már haza lehet menni!

A Szabadságharc újraindítása most már biztosan elmarad, hiszen a magyarok és az osztrákok kibékültek.

Igaz, egy ideje már nem reménykedtél abban, hogy tényleg folytatódni fognak a harcok, de azért egy ládában még őrizted a kardodat és a katonai ruhádat. Büszke is vagy rá, hogy ennyi év után is megvan még!

Így, hogy újra hivatalosan is béke lett, most már nyugodtan haza lehet menni.

Ez a másik dolog, amiről már évek letettél. Nem is álmodtál róla, hogy lesz erre lehetőség. Így most igencsak vegyesek az érzéseid vele kapcsolatban.

Mert persze, nagyon is jó lenne végre újra otthon lenni! Csakhogy elteltek a kezdeti évek, amikor még úgymond túlélő módban voltál, és minden nap azt vártad, hogy hazamenj. Később már elkezdted itt berendezkedni.

18 év telt el a Szabadságharc óta. 18 éve vagy külföldön. Ami rengeteg idő.

Mikor beálltál katonának, akkor még csak 22 éves voltál. Most viszont nemrég töltötted be a 40-et. Az életednek majdnem a felét egy mások országban töltötted, amit azóta szintén a hazádnak tekintheted. Most már neked Magyarország számít idegen helynek. Nem is tudod, hogy mennyire így van*!

Tehát új életet kezdtél itt, egy új országban. Ami mostanra már egészen jól megy. Sőt! Pénzed is van, hírneved is. Lassan családod is lesz (vagy talán már van is). Mindezt itt kellene hagynod, és otthon mindent kezdhetsz elölről.

Talán nem a nulláról, de nem is ugyan arról a szintről, mint ahol most vagy.

Ráadásul bizonyos szakmák esetén kiváló tekintélynek is örülhetsz. Ha hazamész, ezt is el kell dobnod. Otthon csak egy leszel a sok közül. Vagy még talán az sem. Nem tudod..

Leginkább azt nem tudod, hogy fognak otthon kezelni téged.. Nemzeti hős leszel, aki hazatért? Vagy aki külföldön nyaralt, miközben az otthoniak a túlélésért küzdöttek? Vagy csak simán egy külföldi, aki még magyarul is elfelejtett?

Rádásul amikor még vége lett a harcoknak, akkor az emberek a menekülésre gondoltak, ahogy te is. Nem volt idő arra, hogy hazamenj és elbúcsúzzál mindenkitől. Így az se tudod, mi történt a rokonaidal, ismerőseiddel, barátaiddal a háború alatt. Pláne mi történt velük az elmúlt 18 év alatt! Talán már a szülőházad sincs meg...

Éppen e miatt ha visszamész Magyarországra, az nem egy olyan hazatérés lesz. Sokkal inkább arra fog hasonlítani, mintha egy ismeretlen új világba mennél.

Persze vannak olyanok is, rengetegen, a legtöbben, akik kevés boldogultak külföldön. Vagy éppen semennyire se. Ők azok, akiket semmi sem köt ide, így ők bizonyára örömmel térnek haza. Mert bármi vár is rájuk otthon, az csak jobb lehet, mint ami most történik velük.

Tehát a döntésed most nagyon fontos. Szó szerint egy életre szól, így jól meg kell gondolnod, mit teszel.

Viszont most van egy nagy különbség 1849-hez képest. Akkor menekülni kellett, nem volt idő a gondolkodásra. Most viszont semmi okod sietni. Ha akarsz, akkor majd csak évek múlva, amikor megöregedtél térsz haza. De azt is megcsinálhatod, hogy először egy hosszabb időre mész Magyarországra, olyan 3-6 hónapra, hogy kipuhatod, milyen is az élet ott mostanában. És a szerint döntesz.

De bárhogyan is lesz, a száműzetési idő időszakod ezzel véget ért.

* Szinte kivétel nélkül mindenkiel megtörténik. Miután valaki elhagyta a szülőföldjét, számára ott megáll az idő. Éppen e miatt később a visszatérés sokkal nehezebb lesz, mert már nem ugyan abba az országba fog visszatérni, mint ahonnan elindult.

És ez ma még inkább igaz. Hiába van internet, hiába van számtalan lehetőség, hogy kövessük az eseményeket, odahaza minden gyorsan változik.

Ennek a jelenségnek az egyik legérdekesebb formája az, amikor valaki olyan szokásokat őriz, olyan dolgokhoz ragaszkodik több évtized múlva is, amelyek már az anyaországban is elavultnak számítanak, és senki sem használja.

Így amikor 1867 után a szabadságharc katonái hazatértek, egy teljesen más világ várta őket. Ők arra számítottak, hogy ugyan az az 1848-as állapotok lesznek, amikor mindenki ellenséges lesz az osztrákokkal, mindenki lázadni szeretne, stb... E helyett egy olyan új generáció fogadta őket, akik már egy osztrák-magyar társas együttélésben látták a jövőt. De legalábbis már nem álmodoztak egy független Magyarországon.

2017-05-17

London. 1867. A Magyar Egylet helyszíne. Ahol mindenki arról beszél, hogy valószínűleg a magyarok ki fognak békülni az osztrákokkal. Ferenc József bele fog egyezni a Kiegyezésbe.

Pffff... még hogy Kiegyezés... Nemrég még arról volt szó, hogy fogtok egy sereget, és feldaraboljátok az osztrákokat. Országostól, császárostól, mindenestől. Most pedig megy a simogatás... hiiiiíííj...

Pedig itt körülötted mindenki ugyan az, aki annak idején Kossuthtal tartott. Amikor még együtt és lelkesen ment mindenki először a török Küthaya városába, majd onnan Angliába. Akkor még mindenkinek forrt a vére, és alig vártátok, hogy újra csatába lehessen vonulni. Akkor még mindenki azt tervezte, hogy hogyan és merről fogtok támadni. Akkor még mindenki azt nézte, hogy ki tudná a Szabadságharc folytatását támogatni. Akkor még azt kerestétek, hogy lehetne a fegyvereket legyártani, és hogyan lehetne azokat Magyarországra szállítani.

Akkoriban....

Akkoriban még mind fiatalok voltatok. Legalábbis ahhoz képest mindenképpen, mint ahogy most néztek ki. Kivéve persze a Bélát, mert ő már akkoriban sem látszott ki a szakálla alól. Meg most se. Az életkorát csak az alapján tudjátok megbecsülni, hogy mennyi fehér száll vegyül a feketék közé.

Bár mióta a Béla beleesett a festéktartályba...

18 év telt el a Szabadságharc bukása óta. Megöregedtetek. Kossuth is 65 éves lesz szeptemberben! De még mindig azok a lázadó tinédzserek vagyok, akik legszívesebben felugranának az asztalra, hogy elszavalják a Talpra magyar!-t. A Béla a múltkor meg is próbálta, hiába mondtátok neki, hogy február van, nem március 15-e. Meg azt is hiába mondtátok neki, hogy az asztal nem bírja el őt... Nem is bírta...

És most már nincs is miért harcolni. A külföldre menekült és az otthon marad magyarok éppen ugyan úgy belefáradtak az állandó ellenállásba. De maguk az osztrákok sem akarnak már a magyarokkal ellenségeskedni. Az elmúlt évek háborúit nagyon megsínylették a Habsburgok. Így ők is inkább a békülés felé hajlanak.

Nem mellékes, hogy ezekben a csatákban a magyarok nagyon is aktív szerepet játszottak. Ha így nézzük, akkor végül is nem volt hiába harcoltak idegen földekért. Végeredményben sikerült Magyarországnak is előkelőbb helyet biztosítani a birodalomban. Az osztrákok még a nevet is megváltoztatták. Osztrák-Magyar Monarchia. Már nem Habsburg birodalom. Azért valahol ez is eredmény...

Persze Kossuth ezt nem így látja. Ő csak a teljes függetlenséget az fogadja el. Hiába mondják nekik többen is, hogy annak meg olyan veszélyei vannak, hogy a megerősödött Oroszország egyszerűen reggelire felfalná a friss Magyarországot. Szerinte ezt el lehet kerülni, ha a Duna menti népek egy konföderációba egyesülnének.

Talán.... De ezt már nem fogja megtudni senki, mert végül eljön a Kiegyezés napja.

És ezzel eljön az a nap is, amikor végre minden emigráns hazatérhet.

Haza... de mi vár otthon? Nos ez egy igazán jó kérdés...

18 év telt el, mióta elhagytad Magyarországot. És ennyi idő alatt bizonyára sok minden megváltozott. Meg is lepődnél, ha tudnád, mennyi minden más lett! Hiszen te azt az országot ismered, ami még 1849-ben volt.* És akkor is éppen tombolt a háború.

A világosi fegyverletétel után pedig nem volt idő arra, hogy hazamenjél búcsúzkodni. Menekülni kellett. Így igazándiból még azt sem tudod, mi lett a szülőhelyeddel. Mi történt az ismerősökkel, családtagokkal, rokonokkal és barátokkal a háború alatt. És utána még eltelt majdnem 2 évtized! Ez azért hatalmas idő...

Te 22 éves voltál, amikor menekülni kényszerültél. Idén leszel 40. Életednek majdnem a felét egy másik országban töltötted. Nem is csak egyben, hiszen Kossuthot követted, amerre ő járt. Így voltál Törökországban, Angliában, Amerikában, Franciaországban, de még Itáliában is.

Igazándiból nem vagy benne biztos, hogy otthon jól éreznéd magadat...

És azt se tudod, hogy kezelnének az emberek téged... Mint egy háborús hőst? Vagy mint egy valakit, aki elbújt az otthoni bajok elől?

Ahogy körbe nézel, sokan inkább maradnak Londonban. Itt van biztos megélhetésük. És egyébként is megesküdték, hogy nem lesznek többé az osztrákok szolgái. Jó, otthon elvileg most már más állapotok vannak, és a magyarok talán tényleg nem rabok többé. Még átvitt értelemben sem.. De akkor is.. Jó 20 éven keresztül együtt utáltátok az osztrákokat, most meg menjetek haza, és béküljete ki? Fura gondolat.

Dönteni kell, dönteni. Ez egy nagyon fontos döntés, ami tényleg egy életre szól. Hazamész, vagy maradsz?

Bármelyiket is választod, a száműzetési idő időszakod ezzel véget ért.

* Szinte kivétel nélkül mindenkivel megtörténik. Miután valaki elhagyta a szülőföldjét, számára ott megáll az idő. Éppen e miatt később a visszatérés sokkal nehezebb lesz, mert

már nem ugyan abba az országba fog visszatérni, mint ahonnan elindult.

És ez ma még inkább igaz. Hiába van internet, hiába van számtalan lehetőség, hogy kövessük az eseményeket, odahaza minden gyorsan változik.

Ennek a jelenségnek az egyik legérdekesebb formája az, amikor valaki olyan szokásokat őriz, olyan dolgokhoz ragaszkodik több évtized múlva is, amelyek már az anyaországban is elavultnak számítanak, és senki sem használja.

Így amikor 1867 után a szabadságharc katonái hazatértek, egy teljesen más világ várta őket. Ők arra számítottak, hogy ugyan az az 1848-as állapotok lesznek, amikor mindenki ellenséges lesz az osztrákokkal, mindenki lázadni szeretne, stb... E helyett egy olyan új generáció fogadta őket, akik már egy osztrák-magyar társas együttélésben látták a jövőt. De legalábbis már nem álmodoztak egy független Magyarországon.

2017-05-18

2017. Február 14-én kezdtük meg a Szerepjátékot, ahol ki lehetett próbálni, mit is élhettek meg azok a magyarok, akik 1849. után külföldre menekültek. Fókuszban azok, akik Törökországban maradtak.

A játék 11 életpályát vitt végig, és így 67 bejegyzés (fejezet) született. Összesen 222 oldal lenne, ha könyvbe kinyomtatnánk (82.000 szó, 535.000 karakter). És ezzel minden idők leghosszabb sorozatát sikerült összehoznunk ezen a blogon.

Igazándiból lehetett volna tovább bonyolítani, részletesebben írni, több életpályát kipróbálni. Tehát lenne még benne lehetőség, de úgy érzem, már így is éppen elég hosszú lett. Bizonyára örülni fogtok, ha végre valami más téma és előkerül. Aki végig kísérte az eseményeket, annak pedig köszönöm.

A vége felé több vonalat is összevontam. Ennek csak egyik oka volt az, hogy rövidítsem a történetet, mielőtt nagyon elszaladna. Valójában a vége felé tényleg nagyon kevés esemény történt.

Amikor valaki külföldre költözik, akkor kb. a 3-5 év lesz az, amikor elmondhatjuk, hogy berendezkedett. Ez az a pont, ami után már csak az unalmas hétköznapiak vannak. Főleg a korabeli Isztambulban.

Ezt megfigyelhettük a magyar emigránsoknál is. Az 1853-as Krími háború minden szempontból fordulópont volt. És pont egybeesik a fent említett időszakokkal. A háború egy jó alkalom volt, hogy a magyarok visszavágyjanak. De egyúttal azt is megmutatta, hogy mekkora esélye van egy második Szabadságharcnak: nem sok.

Eddigre kiderült, hogy ki az, aki Isztambulban marad, és ki az, aki inkább máshol keres szerencsét. Az akkori Oszmán Birodalom nem volt egy hú-de-izgalmas hely. Aki nem katonának állt be, és nem sikerült valamilyen üzletbe befektetnie, az csak tengődött. Bár ez valószínűleg még mindig jobb volt, mint mondjuk éjjel-nappal szemet lapátolni valamelyik londoni gyárban.

Tehát az orosz-török háború után az Isztambuli magyarokkal lényegében nem történt semmi. Aki megcsinálta a szerencséjét (orvosok, tanárok, tolmácsok, mérnökök, saját vállalkozók), azok rendesen élhették az életüket. Valószínűleg ők azok, akik a Kiegyezés után is Isztambulban maradtak. Míg haza inkább azok mentek, akik nem találtak olyan munkát, aminek hosszútávú jövője lenne. Vagy semmit sem találtak.

A törökországi beszámolók főképpen ezektől az emberektől származnak, miután visszatértek Magyarországra. Csakhogy ezek nemcsak nagyon csekély mennyiségű

információk, de még csak nem is megbízhatóak. Sokkal többre megyünk, ha a török feljegyzésekből próbálunk kiindulni. De az akkori adminisztráció is inkább volt érdekes, mint hasznos.

Így a törökországi magyarok tényleges tevékenységükről nagyon keveset tudunk. Pedig legalább a csatákban vállalt szerepükről jó lenne többet tudni.

Mindennek pont az ellentéte Kossuth útja. Ő róla annyi információ található, amiből több könyvet meg lehetne tölteni. Egyesek ezt tényleg meg is tették. Nemcsak a követői jegyzeteltek lelkesen, de az osztrák titkos rendőrség is figyelte minden lépését. És minden olyan ember lépését is, akivel csak szóba állt.

E mellett Kossuth fontos emberekkel, politikusokkal, királyokkal és gyakran tárgyal. Így ezek a beszélgetések is megvannak. Így Kossuthról annyi minden található, hogy akár a teljes emigrációban töltött idejét órára pontosan rekonstruálni lehetne. Beleértve azt is, hogy melyik nap mit evett, milyen zoknit húzott, stb..

És ő még arról is gondoskodott, hogy minden napra kitaláljon valamit...

Tehát egyik oldalon eseménydús, állandóan aktív, jól naplózott útvonalat találunk. Míg a másik oldalon nem történt semmi. És ezt a nagy semmit le se írták.

Így a Szerepjátékhoz leginkább a kor hangulatát kellett megragadni, és összevetni a mai Isztambulban tapasztaltakkal. Ez alapján lehetett megjósolni, az emberek viselkedését.

Vajon mit tesz ott egy magyar, aki nem ismeri a nyelvet, a kultúrát, a várost és senkit sem. Valószínűleg pénze sincs, vagy csak nem túl sok. És e mellett az Oszmán Birodalom legalább 200 évvel volt lemaradva Magyarországhoz képest. E mellé tegyük hozzá azt a biztos tudatot, hogy nem lehet hazamenni. És talán még az osztrák titkos rendőrség is figyeli az embert, és csak ürügyet keres, amiért bebörtönözheti.

Semmi kellemes nincs benne. Talán csak ha sütött a nap, ki lehetett ülni a Boszporusz partjára.... Nemcsoda, hogy sokan valamilyen kábítószer rabjai lettek.

Viszont a hazatérés sem lehetett kellemes. A külföldre kiköltöző emberek számára megáll az otthoni idő. Az emigrációban élők 18 évet tartózkodtak távol Magyarországtól. Ez idő alatt pedig óriási változások történtek. Nem mellékesen már egy új generáció is felnőtt közben, akik teljesen másképpen gondoltak az osztrákokra.

Azok, akik hazatértek, újra át kellett élniük a kultusokk nevű hatást. Csak ezúttal még nehezebb volt, hiszen azt kellett észrevenniük, hogy ez a Magyarország már nem az az ország, ahonnan ők eltávoztak, és ahova oly nagyon visszavágytak. Míg mondjuk Törökországban élve lehetett reményük, hogy egyszer hazatérnek, rá kellett ébredniük,

hogy az a haza már nem létezik. Az osztrák-magyar barátság miatt pedig akár még elárulva is érezhették magukat.

A hazatérő emberek legalább 40 évesek voltak, vagy még öregebbek. Pénzük elfogyott. És 20 év elteltével vajon mi maradt a házukból, családjukból, rokonukból....

Nos, ezzel véget ért az 1848-49-es Szabadságharc magyarjainak a története. Azt hiszem, bőségesen elegendően teljesítettük a március 15-ei emlékezést. De természetesen, amennyiben valami érdekeset találunk a témával kapcsolatban, akkor róla készül majd új bejegyzés. De biztosan nem ilyen terjedelmű. :)

Nosza, vissza Isztambulba! Vissza 2017-be!

2017-05-19

Igen! Megcsináltuk!

Átmentünk Ázsiából Európába... a tenger alatt... kocsival!

[caption id="" align="aligncenter" width="377"] Underkontinentális autókázás: Európa és Ázsia között félúton, a tenger mélyén.[/caption]

Az alagutat még 2016. decemberében adták át, és ezzel ő lett a harmadik* autós átjáró a két kontinens között. Egyelőre még kevesen használják, kevesen ismerik. Érdekes módon nem volt akkora visszhangja, mint a Marmaray-nek. Nem mellékesen, míg az európai oldalon már a világ végén is ki van táblázva az Avrasya alagút, addig az ázsiai oldalon keresni kell, hogy megtaláljuk. Pedig ebbe az irányba is éppen olyan fontos lenne.

Ezen kívül a navigációs térképek nagy részéről is még hiányzik (de a lassan egy éve átadott Harmadik Boszporusz híd is).

Persze annak is megvan az előnye, ha valami nem ismert, mert így garantáltan nincsen dugók...

Egy olyan helyen voltunk éppen, mikor választhattunk a tenger felett egy hídon, vagy a tenger alatt egy alagúton menjünk át Európába. A Waze program az alagutat javasolta. Szerinte az 2 perccel rövidebb. Ez azért nem hangzik jól, mert a hídon az út is hosszabb, és a dugók is rendszeresen nagyobbak. Így a 2 perc előny nem sok. Főleg ha azt is figyelembe vesszük, hogy jóval drágább is az út.

Egyébként vicces dolog ez a Waze itt, Isztambulban. Simán bedob egy 30 km-el hosszabb utat, csak mert az 1 perccel rövidebb...

Nosza el is indultunk. Mindjárt az elején a Waze bezavart egy egyirányú utcába, szemből persze (a törökök már csak ilyen viccesek, hiszen a Waze a navigáció Facebook-ja. Azaz a sofőrök rajzolják a térképet). Ez még nem lett volna baj, ha az út nem 4 sávós... Így egy másik utat kellett választani, amivel mindjárt ugrott is a 2 perc előny. A Waze javasolta is, hogy inkább menjünk a hídon.

De mi eltökéltük magunkat az alagút mellett. Így némi kóválygással rá is álltunk az odavezető gyorsforgalmi útra. Szerencse, hogy tudtam, hol kell keresni, mert különben nem biztos, hogy csak úgy megtaláljuk.

A videó már onnantól látható, hogy mindjárt beérünk az alagútba.

[iframe width="500" height="281"
src="https://www.youtube.com/embed/waJKMGJ0g2Y"]

Abból a szempontból nem egy látványos, hogy mégiscsak a tenger alatti kőzetben

(iszapban?), egy alagútban megyünk perceken keresztül. Se halakat, se elsüllyedt hajókat nem látunk útközben. Szemben mondjuk azzal, ha a hídon megyünk. Jó, ott sincsenek halak sem elsüllyedt hajók. De azért van kilátás.

Ezen próbálták a tervezők úgy változtatni, hogy szakaszonként kék fénnel világították meg a plafont. Így tényleg olyan érzés volt, mintha a tenger alatt mennénk. Ilyen látható pl. a 2:30-tól. Ez szerintem is roppant hangulatosra sikerült.

Egyetlen bökkenő, hogy az összes török ismerősöm eleve nem akar bemenni egy olyan alagútba, ami a tenger alatt megy (ők a Marmaray-t sem használták soha). Nekik pont az hiányzik, hogy a fejük felett imitálva legyen a víz...

A kék fény mellett érdemes az alagút alakját is megfigyelni. Ezek változnak, attól függően, hogy milyen mélységben halad, milyen technológiát használtak. Összesen ötféle alagút van.

A fő alagút egy cső, amelyiken egymás felett halad a jövő és a menő forgalom. Tehát nincs 2 cső, hanem csak 1. Mi elvileg az alsóban megyünk, ez sok helyen ki is következtethető. És elvileg itt kellene lennie egy emléktáblának is, az alagút legmélyebb pontján. De sajnos ezt nem sikerült megtalálnunk... Lehet, hogy a videón mégis rajta van. Figyeljétek meg jól!

1:20-nál megyünk be az alagútba, az ázsiai oldalon. És 6:30-nál jövünk ki a fényre ismét, immár Európában. Utána minden megy tovább a megszokottak szerint: dudálás, előzés, stb...

Külön érdekesség volt, hogy az autó navigációja össze van kötve a kerékkal. Így a tenger alatt is pontosan tudtuk, hol is járunk éppen.

* Hivatalosan a negyedik. De valójában a Harmadik Boszporusz híd még nem igazán tartozik a városhoz. Jelenleg leginkább a teher forgalom van odaterelve, de még ezt sem sikerült teljesen megoldani. Ugyanis az útdíj többbe kerül, mint az a büntetés, ha a teherautó az Első vagy a Második Boszporusz hídon megy, ahonnan ki van tiltva.

Nem mellékesen pedig időben is sokkal több. 100 km-t kell rajta menni, és sincsenek még lehajtók. A környékre csak a város szélén lehet rámenni. Így a Harmadik híd használatához először ki kell menni a városba, végigmenni a 100 km-es autópályán, amivel a város másik végére jutunk, és onnan kell visszavergődni a dugókon keresztül. Ez így nem igazán alkalmas arra, hogy az isztambuliak napi szinten használják.

De viszont az átmenő forgalmat tényleg elviszi a várostól.

Mindez valószínűleg majd változik, ha elkészül a Harmadik repülőtér...

2017-05-22

Még el sem kezdődött a nyár, de már itt van. Itt van újra!

Alig pár nap múlva megkezdődik az év legérdekesebb, és egyben legnagyobb kihívással rendelkező ünnepe: a Ramadán (törökül: Ramazan).

A Ramadán, mint minden Iszlám ünnep, a Hold mozgása alapján lett számolva. Ez érthető is, hiszen a vallás kiinduló pontja egy sivatag, ahol nincsenek évszakok, kiáradó folyók, vagy bármi egyéb olyan dolog, ami alkalmas az évek követéséhez. Csak a Hold. A holdnaptár (holdtár) viszont kb. 10-11 nappal rövidebb, mint a Nap mozgása (valójában a Föld mozgása) alapján számított naptár.

Átfordítva ezt a magyarországi ünnepekre olyan, mintha a Karácsony minden évben 10 nappal korábban kezdődne. Így nem 365 napot kell adni a következőig, hanem elég csak 355-öt! Ráadásul idővel biztosan mindenkinek a születésnapja is beleesik.

Ahogy így haladunk előre az időbe, a Ramadán ünnep pedig relatíva visszafele megy, szépen lassan kikerül a nyári időszakból, ami igencsak komoly kihívás.

A Ramadán ugyanis a szegényekről szól, akik kénytelenek nélkülözni. Ezt mi magunk is most a saját bőrünkön megtapasztaljuk! 30 napon keresztül (eddig tart az ünnep) amikor fent van a Nap, akkor nem eszünk, nem iszunk, és más élvezeti dolgokat is mellőzünk: pl. dohányzás és a házasság (ez házon kívülre is vonatkozik...).

Azaz ameddig nappal van, addig nincs evés ivás, és minden másról is csak álmodozni lehet.

Ebben az az igazi kihívás, hogy nyáron nemcsak hogy meleg van, de a nappalok is nagyon hosszúak. Az alábbi táblázat mutatja az, hogy Isztambulban mettől meddig is tart a böjt. Az Ímşak jelzi a kezdetet, az Akşam pedig a véget.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Isztambuli Ramadán (Ramazan) időpontok.
- Forrás: huzursayfasi.com[/caption]

Igen. Az első nap hajnali 3:36-tól egészen este 20:33-ig nincs evés nincs ivás, de még a lányokra sem szabad nézni. Ez 3 perc híján 17 óra. De ez még csak az első nap, az úgynevezett bemelegítő. Most olyan időszak van, amikor a nappalok hosszabbodnak, így minden reggel egy kicsit korábban kell kelni, és kicsit tovább kell kibírni. A 26. nap a leghosszabb. Ilyenkor már 17 óra és 25 percet böjtölünk. Ez azért elég izgalmasan hangzik.

Oké, de hogyan lehet ezt kibírni. Mert étel nélkül még csak-csak... na de víz nélkül????

Ebben segítenek a több évszázados bevett gyakorlatok. Ahhoz, hogy túléljük, reggel bőségesen eszünk iszunk. Főleg olyan dolgokat, amelyek kitartanak a nap végéig: gyümölcsöket, dinnyét, sajtot és a Ramadán legfinomabb ételét: a pidét. Ilyenkor az asztalok bőségesen meg vannak pakolva (ez itt kicsit ellentmondásosnak tűnhet, hiszen a Ramadán a szegényekről, a nélkülözésről, a böjtről szól. De majd mindjárt megértjük). Mivel az Iszlámban minden ünnep egyben a családról is szól, ilyenkor a reggelig együtt tölti a nagy család. A vacsorát pedig rokonokkal, ismerősökkel, munkatársakkal, stb.. töltjük. Pont, mint egy karácsonyi ünnepi vacsora. Csak éppen 30 alkalommal lehet megrendezni.

Tehát reggel bőségesen belakmározunk, majd pedig reménykedünk, hogy kibírjuk estig. Általában olyan délig jól szokott menni... aztán 4 után már kezd nehéz lenni, este 7 fele pedig teljes filmszakadás. Olyankor az ember már csak a vízre tud gondolni.

Ez főleg akkor kellemes, ha a vacsorát egy étteremben töltjük, ami tele van szökőkutakkal.

Oké, itt most sokan ellentmondást éreznek. Ha egyszer a szegényekről szól, akkor mi ez az ünnepi vacsora, ünnepi reggeli... Meg ugye ezt csak úgy lehet kibírni, ha az ember mindent felfal, ami nem ugrik el előle. Ez mennyire egészséges, stb.... Általában ezek a kérdések érkeznek minden évben először.

A Ramadán 30 napig tart, így bőségesen lesz idő, hogy minden részletét kielemezzük. Közte ezt is. De így előjáróban néhány dolog a leggyakoribb kérdések alapján.

Igen. Az első napok tényleg furcsának tűnhetnek. Mintha valami hatalmas verseny lenne, ki tud többet enni. De ez csak az első néhány nap. Kb. 3-4 nap kell ahhoz, hogy a szervezet átálljon egy takarékosabb módba. Az első napok tényleg nagyon nehezek. De utána ebbe bele jön az ember. És míg az elején simán megesz egy egész tehenet, az 5 naptól fogva már rendes méretű reggelit és vacsorát eszik. Aztán a 10 nap táján már elkezd a böjt tényleg hatni. Ettől fogva a szokásos adag ételnél kevesebb is elegendő. A vége felé pedig már örülünk, ha sikerül az egy tál főzeléket legyömöszölni.

Itt fontos az, hogy a böjt 30 napig tart. Ez nem olyan, mint egy rosszul sikerült iskolatábor, ahol 1 hétig szénaevéssel kihúzzuk valahogy. Hanem hosszú idő, ami a szervezet tanításával telik. A végére pedig a pazarló életmódról átállunk egy sokkal takarékosabbra. És ha mindent jól csináltunk, akkor ezt még sokáig tudjuk folytatni a Ramadán után is.

Mindemellett olyan dolgokat is eszünk, amiben vitamin van, mint pl. a datolya, ami a Ramadán étkezések alapja.

Ez az ünnep egy olyan helyen keletkezett, ahol természetes volt, hogy az emberek napokon keresztül a sivatagban vándorolnak. Így már megvannak a módszerek, hogyan lehet úgy nélkülözni, hogy közben az embernek maradjon ereje a gyalogláshoz, cipekedéshez is. Ehhez képest az, hogy mi klimatizált irodában ücsörgünk, tényleg semmiség (legfeljebb az

agy nem fog rendesen dolgozni, és olyankor jön az, hogy az egyenes vonal hullámos lesz, meg hogy hülyeségeket írogatunk mindenhova).

Természetesen még így is van olyan, aki nem bírja, és olyan is, akinek tilos az egész böjtbe belekezdenie. Ezért fontos leszögezni, hogy ez nem kötelező. Senki sem fogja a másikat lenézni azért mert kihagyta. És vannak olyanok, akiknek egyáltalán nem szabad. Ilyenek pl. a terhes nők, és a szoptatók. Az öregek, a gyerekek és a betegek, stb...

Tehát szó sincs önkínzásról. Sokkal jobban hasonlít mondjuk egy hegymászáshoz. Azzal a különbséggel, hogy miután megcsináltuk, lehetünk rá büszkék (van is miért), de eldicsekedni vele nem érdemes. Ha esetleg valaki rákérdez, és elmondjuk neki, akkor fog nagyokat hümmögni. Igen, ez egy jó cselekedet volt! meg Igen, becsülünk téged, hogy velünk együtt te is végig csináltad.

Mert ez az egész Ramadán részben arról is szól, hogy együtt csinálunk valamit egy hatalmas közösséggel. Együtt a családdal, együtt a rokonokkal, együtt a barátokkal.

2017-05-23

A németek elég későn rajtoltak a világ kolonizálásában. Előbb meg kellett várniuk, hogy Németország egyesüljön, ami 1870-ben történt meg. És csak utána indulhattak neki a nagyvilágnak.

De addigra már kevés szabad hely maradt, azok is leginkább Afrika középső-déli részein. Ide viszont nem volt egyszerű hajóval a szokásos útvonalon eljutni, mert ahhoz el kellett menni az angolok, a franciák majd a spanyolok mellett.

Így jobb ötletnek látszott, ha inkább építenek egy vasútvonalat Berlinton egészen a perzsa öbölik, ahol egy központ létesülne. Majd onnan indulhatnának a hajók a kolóniákra.

[caption id="" align="aligncenter" width="258"] Német kolóniák Afrikában - Forrás: Wikipédia[/caption]

Amikor mindezt tervezték, akkor még egyben volt az Osztrák-Magyar Monarchia és az Oszmán Birodalom is. Így csak 2 országgal kellett egyeztetni. Ráadásul Isztambulig viszonylag hamar kiépült a vonat. Az igazi kaland a vasút folytatása volt.

Ekkoriban az Oszmán Birodalom már gyenge és szegény volt. Legfőképpen elmaradott, ami megrekedt valahol a középkorban. Európa szemmel nézve, ahol egyre csak erősödött az ipar, a törökök tele voltak kihasználatlan nyersanyagokkal. Amelyeket olcsón lehetett megszerezni és kitermelni. Így bár az Oszmán Birodalom egy független állam volt, mégis sok esetben alig különbözött a kolóniáktól. Talán még egyszerűbb is volt, mert a kormányzással és a lázadások leverésével nem az európaiaknak, hanem a szultánnak kellett foglalkoznia.

Vegyük észre azt is, hogy a vasút végállomása Bagdad és a Perzsa-öböl. Ami akkor az Oszmán Birodalomhoz tartozott, ma pedig Irak része. És ugyebár ez a terület bővelkedik a kőolajban.

Így a vasút építésénél csak az egyik szempontból volt, hogy könnyebb legyen a közlekedés a német kolóniákra. És ezzel együtt kikerüljék az akkor már létező Szezei csatornát, ami az angolok kezén volt.

Másik, talán még fontosabb az olaj volt, amire akkoriban Németországnak oly nagy szüksége volt. De az angolok is szemet vetettek rá.

Mindamellet az angolok attól is féltek, hogy így a németek is közelebb kerülnek Indiához. Talán még be is előzik őket. Akkoriban a futárhajó 3 hét alatt tette meg az utat Anglia és India között. A vasút megépülése után ez az időszak 1 hétre csökkent volna.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Berlin-Bagdad vasútvonal. Forrás: Dobai Gábor blogja[/caption]

Kezdetben még úgy volt, hogy az angolok a németekkel közösen építik. De később az angolok kiszálltak belőle. Mégpedig azért, mert olcsóbbnak tűnt megvárni, amit a németek elkészítik, majd pedig később elveszik tőlük. Erővel.

Ez bizonyára abban a korban egy teljesen elfogadott módszer volt.

Az angoloknak ugyanis éppen annyira szükségük volt az olajra, mint a németeknek. De a németek sem hagyták magukat. A vasút nyomvonalát teljes titokban tudták tartani. Az angolok árgus szemekkel figyelték az építkezést, és közben találgattak, merre is fog a vonat haladni. A németek úgy próbálták tenni, mintha Jeruzsálembé, majd onnan Egyiptom felé haladnának.

Amikor viszont már egyértelmű lett, hogy a célpont Bagdad, akkor az angolok már nyíltan hangoztatták, hogy akár háború árán is megakadályozzák a folytatását. De még jobb lenne, ha előbb a németek megépítenék, és majd csak utána lenne a háború. Mert akkor már egy kész vonal lenne a kezükben.

De addig is beduin törzseket béreltek fel, hogy zavarják az építkezést.

Amikor az I. Világháború kitört, az angolok egyik első dolga volt, hogy Bagdadot megtámadták. 1917-re sikerült is elfoglalniuk.

Csak hogy a Világháború kezdetekor még bő 500 km hiányzott a célig. A teljes vonalat majd csak 1940-ben sikerül befejezni, amit akkor már az iraki kormány épített. Addigra viszont már sem Oszmán Birodalom, sem pedig Osztrák-Magyar Monarchia nem létezett. A vasút egyik jelentős szakasza immár a britek kezében volt.

A II. Világháború idején szintén jól jött volna, ha a mezopotámiai olaj németekhez kerüljön, és itt ismét előtérbe került a vasútvonal. Ha megfigyeljük a térképet, a németeknek így vagy úgy, de sikerült az útközben lévő országokat a szövetségesükké tenni. Egyedül Törökország maradt, aki egy nagyon komoly politikai kötéltáncot vívott: nem akart a németek szövetségese se lenni, de ellenük sem szegült. Mer az okot adott volna a németeknek az ország elfoglalására. Nagy nehezen sikerült a függetlenségüket a háború végéig megőrizni.

Érdekes Mi lett volna, ha... gondolat, hogyha a törökök tényleg a németek oldalára állnak, együtt elfoglalják Bagdadot, és így a tengelyhatalmaknak korlátlan mennyiségű olajuk lesz.

Tehát miközben látszólag csak egy sivatagon áthaladó vonatról van szó, valójában nagyon komoly szerepet töltött be a XX. században. Főleg az I. Világháborúban, és azt megelőzően az angol, német és orosz hatalmak játszótere volt.

Persze maga az építkezés sem volt egyszerű. Nem véletlen, hogy bár 1903-ban megkezdődtek a munkát, de az első vonat csak 1940-ben érkezett meg Bagdadban. Ahogy az sem véletlen, hogy Törökországban ma is szegényes a vasúthálózat. Anatólia ugyanis tele van olyan hegyekkel, amelyeken még a helikopter is nehezen mászik fel, nemhogy a gőzmozdony...

Jól mutatja mindezt, hogy a első 200 km-es szakaszán (Eskişehir-ig) 33 híd, és 39 alagút található. Pedig ez még az ország lapos területén halad.

Mindehhez társul a régió változatos politikai légköre.

A vasútvonal ma is létezik, de igencsak erőlködnünk kell, ha végig akarjuk járni. Már a sem lehet lehet egy menetben megtenni. De Isztambul és Bagdad között is nagyon keresgélni kell a járatok között. Ennek fő oka, hogy repülővel sokkal gyorsabban megtehetjük ezt a távot. És sokkal unalmasabban is...

Ajánlat:

[caption id="" align="aligncenter" width="502"] Isztambul-Bagdad vonat 1910 környékén -
Forrás: Wikipédia[/caption]

- Nem is neked volt elsőbbséged!

- De, mert a főútról jövök.

- Egy hatsávós útra fordultál rá!

- Jó, de én indexeltem..

2017-05-24

- Fiam! Látom, nagyon nem bírsz már magaddal... Menj ki az erdőbe, és keress egy medvét magadnak!
- De Apa! A legközelebbi erdő 60 km-e van!
- Akkor menj le a pincébe, és ott tombolt ki magadat!
- Nincs is pincénk!
- Akkor mint bánom én! Menj el, és dobálj baltákat!

Az Éhezők viadala óta tudjuk, hogy a nyíl ilyen női dolog. Persze előtte is voltak filmek szép számban, ahol a kevésbé szakálás nem nyíllal látható (talán éppen azért ők, mert a szakálluk nem akad bele), de Jennifer Lawrence óta igazi férfi nem vesz a kezébe ilyen kislányos játékszert.

Ráadásul egy igazán eltökélt, kigyúrt férfi ember komoly bajban van így a XIX. század elején, ha valóban neki való játékot keres. Taxisofőr nem lehet, mert már ott is vannak nők (és még a hülye szabályokat is be kell tartani). De már a katonaság is tele van velük. Nem maradt más, el kell menni baltát dobálni.

Szerencsére Isztambulban a kínálat mindig megtalálja a keresletet, még akkor is, ha az utóbbi nem is kereste az előbbi, vagy ha nem is létezik.. Így megnyílt az első és egyetlen baltadobáló szalon! (Csekély néhány hónapja. A blogunk alapelve, hogy lehetőség szerint kerüljük a naprakészséget.)

[caption id="attachment_11142" align="aligncenter" width="450"] Balta dobálás[/caption]

Mint a csalogatóan hangulatos vörös foltos plakátról is látszik, itt bizony igazi baltákat lehet dobálni. Nem ám valami műanyag játékszereket. Ez olyan, amire bármely favágó megnyalná mind a 10 ujját. Ha még megvan neki mind.

Tehát ez egy olyan hely, ahol az ember kényelmesen kiengedheti a gőzt, és dobálhatja a baltákat kedvére.

Persze azért nem árt, ha előtte ezt begyakorolja. Mert a cél az, hogy a szemközti falat találja el, ne pedig saját magát.

A baltadobáló szalon külön kellemes tulajdonsága, hogyha egy balta nagyon a szívünkhöz nőne (átvitt értelemben persze), akkor akár meg is vásárolhatjuk, és hazavihetjük. De otthon viszont már ne gyakoroljunk vele, mert nemcsak a könyves polcot darabolhatjuk fel véletlenül, de esetleg ablakot nyitunk a szomszédhoz.

Mindemellett ez nemcsak egy sima baltadobáló helyiség. Ez egy hatalmas (inkább közepes méretű) óútdór bolt és élménypark. Az üzlet egyik felében horgász cuccokat, és más

meditáláshoz szükséges eszközöket tudnak vásárolni azok, akik elmenekülnek a házimunka elől. Míg a hátsó sorokban találjuk a gyakorló terepet.

Itt üvegablakkal ellátott fülkékben lehet különböző vad gyakorlatokat tenni, mint pl. nyilazgatni, vagy éppen baltát dobálni. Az üvegablak előnye pedig, hogy úgy lehet a lányokat profikat szemlélni, hogy közben biztosan nem lőnek lábon minket.

Meg azért is, mert itt oktatások is folynak. Tehát itt magunkat összeállíthatunk egy ilyen teljes túléllői tanfolyamot, amiben nyilazás, baltadobálás, medve kergetés, de még sátor építés is van.

Ha valaki ki akarja próbálni, .

2017-05-25

Amikor Kossuth a török emigráció után megérkezett Londonban, az angolokat leginkább az ékes beszédével vette le a lábukról.

Mint tudjuk, az angolok nagyon kényesek a Shakespeare-i nyelvükre. Főleg, mióta a világon mindenki kedve szerint beszél angolul. Így az, hogy Kossuth tényleg az ő úri szókészleteit és körmondatait használta, nagyon hasznosnak minősült. Pedig Kossuth angolul a börtönben tanult. Ezt az életrajzából tudjuk (érdekes lenne megnézni, ma milyen angolt lehet a börtönben megtanulni...)

Ezen kívül németül tudott még, azt az iskolában tanulta meg. Az emigrációban pedig a törököt és az olaszt sajátította el.

1849-ben, a Világosi fegyverletétel után az emberek az Oszmán Birodalomba menekültek. Ennek legfőbb oka, hogy ez volt az egyetlen kijárat Magyarországról. Északról és nyugatról a Habsburg Birodalom, keletről pedig az Orosz Birodalom várta az arra tévedőket.

Viszont a nagy többség nem szándékozott az Oszmán Birodalomban maradni, ahol akkoriban igencsak elmaradott állapotok uralkodtak. Így Kossuth is mihamarabb Angliában akart távozni. Csak míg az osztrákok és az oroszok is Kossuth kiadását követelték, a szultán a vendégei biztonságának megőrzésére törekedett. Ezt pedig csak úgy tudta megtenni, hogy a magyarokat előbb Vidin, majd Sumla, végül Küthaya városába szállították. Kivéve azokat, akik áttértek az Iszlámra, és így törökké váltak.

Ezekben a városokban a magyarok szabadon közlekedhettek, de a táborokat nem hagyhatták el. Így bizonyos szempontból foglyok voltak. A törökök az osztrákok fele mindenképpen így kommunikáltak.

Így pedig Kossuth úgy érezhette, hogy mindenképpen meg kell tanulnia törökül. Ezt több szempontból is előnyös, hiszen így jobb pozícióban tudott tárgyalni, jobban tudta a magyarok érdekeit képviselni. Nem mellékesen, senki se tudta, hogy végül mennyi ideig fognak az Oszmán Birodalom területén maradni. Kossuth még egy magyar város tervrajzát is elkészítette, de ezt a szultán végül nem engedte megépíteni.

Kossuth az első szójegyzékét Vidinben készítette. Ez két darab 34x11 cm-es papír darab volt, melyre 147 szót gyűjtött össze. Ezek a mindennapi beszélgetésre voltak alkalmasak. Így olyan kategóriákat találunk, mint a testrészek, családi kapcsolatok, színek.

Ennek a szótárnak az érdekessége, hogy Kossuth ekkor még nem ismerte az arab betűket, így a szavakat hangzás után, magyarosan írta le. Az Oszmán Birodalomban akkor még nem használták a latin abc-t. Azt majd csak Atatürk vezeti be 1929-ben.

E miatt viszont még nem tudta megkülönböztetni az i és a ı .

[caption id="" align="aligncenter" width="499"] Kossuth török szótára, mely Vidinben készült. - Forrás: Országos levéltár[/caption]

Később, amikor a magyarok Küthaya-ba kerültek, biztossá vált, hogy hosszabb időt fognak ott tölteni. Ráadásul ezt is nagyon kevés olyan tevékenységgel tudták kitölteni, amelyik hasznosnak mondható. Nem csoda, hogy Kossuth is tenni akart valamit. Ezek egyike a nyelvtanulás volt. Bízott benne, hogy jobb nyelvismerettel a szultánra is jobban lehet hatni.

Itt olyan szinten megtanult törökül, hogy még személyesen a szultánnak is írt levelet, előkelő megfogalmazásban. És arab betűkkel.

Ekkor készítette el a jóval komolyabb 15 lapos szótárfüzetét. Ebben már 263 magyar, és 274 török szót találunk. De ez a szótár már 4 nyelvű volt, tartalmazta a szavak angol és német verzióját is. Úgy tűnik, mintha Kossuth egy univerzális kézikönyvet szeretett volna készíteni az emigrációban élő szabadságharcos katonáknak.

Ebben a szótárban már a hétköznapi szavak mellett sokkal bonyolultabb kifejezéseket is találunk, amelyekkel sokkal kifinomultabb társalgást is kezdeményezhetünk. Így akár vallásról, természeti és geográfia témában, vagy akár metafizikáról is lehetett beszélgetni.

A szótár továbbra is latin betűkkel készült, de Kossuth itt már megkülönböztette a két i betűt. A sima i helyére i-t írt. Míg a pontnélküli ı helyére y-t.

További érdekessége a szótárnak, hogy 1850-ben készült, és az európai török nyelvet használva, időként tájszólással. Ezért olyan szavakat is találunk benne, amelyek mára kihaltak.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Magyar–Francia–Angol–Török legszükségesebb kézi Szótárka - Forrás: Országos Levéltár[/caption]

Ugyanitt készített egy nyelvtani füzetet is. Ez 10 fejezetből, és 104 paragrafusból áll, 3 részre tagolva: 3 fejezet az arab írással foglalkozik, 3 fejezet a névszókkal, 4 fejezet pedig az igékkel.

Bár a nyelvkönyvet végül nem sikerült befejezni, de így is egy jól összeszedett és megszerkesztett munkát láthatunk.

[caption id="" align="aligncenter" width="499"] Kossuth nyelvtanfüzete - Forrás: Országos Levéltár[/caption]

Azt nem tudjuk, hogy Kossuth valójában mennyire tanult meg törökül a rövid, 2 éves időszakban, míg az Oszmán Birodalomban tartózkodott. A magyarok szerint nagyon jól beszélt, de ők nem tudtak törökül. A törökök viszont erről nem jegyezték fel semmit.

A nyelvtankönyvből és sok utalásból úgy tűnik, hogy egy mai alapfoknak megfelelő tudással rendelkezett. A törökökkel minden esetre folyékonyan beszélgetett, és könnyedén írt és olvasott leveleket. A komolyabb tárgyalásokhoz viszont tolmácsot használt. Ez azért ma is gyakran használt taktikai fogás. Nemcsak, azért, mert a fordítóval időt lehet nyerni, és míg ő fáradozik, addig lehet gondolkodni. Hanem mert így a másik fél beszélgetéseire is lehet figyelni. Nem mellékesen előfordul, hogy a tolmács ezt-azt kifelejt a fordításkor...

Minden jel arra utal, hogy Kossuthnak volt egy tanára is. Őt Orosdi Adolf* egy jómódú zsidó kereskedő segítette, aki már Vidin előtt is tudott törökül. Ő egy olyan módszert ajánlott Kossuthnak az arab írás könnyebb megtanulásához, ami a héber íráson keresztül vezetett.

[caption id="" align="aligncenter" width="502"] Héber betűk Kossuth török grammatikájában - Forrás: Országos Levéltár[/caption]

Érdekes kérdés, hogy vajon Kossuth mire jutott volna, ha továbbra is az Oszmán Birodalomban marad, és sikerül tökéletesre fejlesztenie a nyelvtudását is (az európai nagyhatalmak semmiképpen nem akarták a Habsburg Birodalmat feldarabolni, viszont erre a törökök talán vevők lettek volna). De végül 1851. szeptember 8-án Gemlik kikötőjében hajóra szállt, és többé nem volt szüksége a török nyelvre.

Forrásunk az Országos Levéltár . Az anyagokat Apáti Anna Zita és Schmidt Anikó gyűjtötte össze

* Orosdi Adolf nem tartott Angliába Kossuthal, hanem Isztambul Galata városrészében telepedett le. Itt minőségi ruhák nagykereskedelmével foglalkozott, amiből hatalmas vagyont szerzett magának. Nem sokkal később pedig nemzetközi hírnévre tett szert. Az Orosdi-Back márka 1943-ig nagyon elismert volt. A török vaterán ma is találhatunk Orosdi-Back varrógépet, igencsak magas áron: 2250 TL.

Ömer Efendi'nin Giyim Mağazası (Ömer Úr Ruhaboltja) néven nyitott egy boltot. Az épület ma is megtalálható Eminönü városrészben. Mi pedig 2008-ban újjáépítettük fel. Meglátjuk, tudunk-e róla több anyagot előbányászni.

[caption id="" align="aligncenter" width="535"] Ömer Úr Ruhaboltja egykor. - Forrás: Maviboncuk[/caption]

[iframe

src="https://www.google.com/maps/embed?pb=!1m0!3m2!1shu!2str!4v1495543437795!6m8!1m7!1sRAZAKKbld3RMRaAJ5SaY-Q!2m2!1d41.01531986056295!2d28.9724739306661!3f94.58075088019429!4f9.7763045

63305317!5f0.7820865974627469" width="400" height="450" frameborder="0"
style="border:0" allowfullscreen]

Ömer Úr Ruhaboltja ma

2017-05-26

Kívülről sokszor látják úgy, mintha ez a Ramadán (törökül Ramazan), a böjt, valami nagyon rossz dolog lenne.

Holott a törökök már úgy várják, mint a gyerekek a Karácsonyt.

A TV-ben mutattak is egy öreg nénikét (őzike nélkül), aki örömeiben ugrált, hogy végre itt a kedvenc ünnepe, a Ramadán. Végre egész nap azt csinálhat, amit a legjobban szeret: főzni! Ő reggeltől egészen estig folyamatosan főzni fog 30 napon keresztül.

Holott a Ramadán ideje alatt főzni egyáltalán nem könnyű! Nem elég, hogy kint meleg van (mégis csak június lesz nemsokára, bármennyire nem úgy tűnik), de az ételek elkészítése sem nevezhető egy hűvös folyamatnak. No és amikor elkezdenek a sülő illatok a házban terjengeni, elég csak ránézni az órára hogy tudjuk, még egy fél nap van vissza vacsoráig...

De hogy a főzés igazán kihívás legyen, azt is tudnunk kell, hogy az ételt nem lehet megkóstolni!! Úgyhogy vagy nagyon profik vagyunk, és minden sikerül, vagy zsákbamacskát kap a családunk este. Az utóbbi esetben nem árt, ha a pizzafutár telefonszáma is kéznél van...

Tehát érkezik a Ramadán (Ramazan). És mint minden évben, az idei Ramadánnak is van egy különlegessége: Ez lesz a leghosszabb! Június 26-án összesen 17 órát és 25 percet kell majd várni a reggeli és a vacsora között. Ilyen hosszú ideig nincs evés, nincs víz. És nincs házas élet se (háznélküli se). Ki-ki döntse el maga, melyiket a legnehezebb betartani...

E mellett nincs dohányzás sem, egyes közösségekben pedig még a zene hallgatása, az ének és a tánc is tilos. Szerintem a Facebook böngészését is nyugodtan fel lehetne venni a tiltólistára... Na az lenne aztán a kihívás!!

Viszont a leghosszabb böjt az utolsó napra esik. Vagyis addigra már bőségesen belejövünk a nélkülözésbe. Ez egyben azt is jelenti, hogy a Ramadán szépen lassan kikúszott a nyárból. Most már olyan döglesztő meleg sincs (de ezt még meglátjuk), és a böjt idejei is egyre rövidülnek. Mígnem majd több év múlva eljutunk oda, hogy az egész télen lesz. Az meg már igazán könnyűnek ígérkezik.

Az, hogy roppant korán kell kelni, más dolgokat is magán vonz. Az első napon hajnali 3:36-ig be kell fejezni mindenféle evést és ivást. Meg az egyéb élvezetes dolgokat. No meg a fogmosást is, hiszen az család, hogy a foghézagok között elrejtünk egy dinnyét, hogy azt majd délben megeszegessük...

Ehhez viszont, ha nem akarunk rohanni, akkor legalább 1 órával korábban fel kell kelni. De

még jobb, ha inkább másfél, két órával korábban. Azaz olyan hajnali 2 környékén már érdemes leülni az asztalhoz.

Hajnali 2-kor..... Próbáltál már hajlani 2-kor enni? Nem arra gondolok, amikor az ember egy kicsit nassolna, és éjjel kicsit pakolászik a hűtőben. Itt annyi kalóriát kell magunkba pakolni, amennyi kitart estig... Kb. este 9-ig.

Igen, ott a másik oldal is, az este 9. Ilyenkor fogunk vacsorázni. Az első napokban bizonyára túlságosan sokat is. De később, ahogy a szervezet belejön a nélkülözésbe, már normális mennyiséget eszünk. De akár hogy is, az eltart egy kis ideig... 2 órát legalább... Utána pedig török szokás szerint még csipegetünk egy kicsit, jön egy tea, egy kis süti, egy kis kávé, na még 20 csésze tea, no egy börek, de van ám gyümölcs is. Aztán olyan éjjelre eljutunk arra a pontra, hogy most már tényleg elég lesz... De igazándiból nem! Még eszünk egy kicsi magokat, iszunk némi teát, stb...

És amikor már a normális ember (még isztambuli mérték szerint is) végre menne aludni, akkor az ágy helyett a konyhába megyünk. Mert ideje reggelizni! Ha kihagyjuk, holnap nagy bajban leszünk... No de ki tud enni ilyenkor? Éppen most fejeztük be a vacsorát...

Mivel a vacsora és a reggeli összeér és ehhez társul az igazán kellemes nyári éjszaka is, amolyan egy hónapra szóló bulizásra lehet számítani. Hiszen kinek lenne kedve csak azért hazamenni, hogy utána otthon is mindjárt egyen? Inkább maradnak az utcán, sorra járják a cukrászdákat, és még van zene és tánc is. Persze a tánc nem olyan komoly, mert hát teli hassal...

Jah, és az egész Ramadán időszak alatt tilos az alkohol. De igazándiból nem is szükséges. Elég jó a hangulat annélkül is.

Tehát alig pár óra maradt hátra, hogy elkezdődjön az év ünnepe, az év böjtje, és egyben az év bulija is!

2017-05-29

És elkezdődött...

02:36 - Egy órával vagyunk a böjt kezdete előtt. Ez az az időszak, amikor igyekszünk elegendő kalóriát és vizet magunkhoz venni, hogy kibírjuk estik. Bár hétvége van, ez nem nagy könnyebbség, ha van otthon 2 gyerek.

02:40 - Tényleg reggelizünk. Első nap, ilyenkor még bőséges az asztal: sajt, ramadán pide, gyümölcsök, dinnye. De még ilyenek is, mint dolma, és más főzött ételek. Mindezt teljes ünnepi hangulatban: a legszebb terítő lett feltéve, gyertyák, stb.. Próbálunk minél többet enni. És persze inni is.

02:20 - Tv is be van kapcsolva. Ahogy a Karácsonynak is megvannak a saját filmjei, ugyan úgy a Ramadának is. A többiek elmondása szerint gyerekkorukban is pontosan ugyan ezt a filmet látták az ünnepek hajnalain. Természetesen ünnephez illő: valaki elmegy Mekkába..

03:00 - Még 36 percünk van. Eszünk és kész. Meg iszunk is. És egyelőre jók vagyunk, mert a gyerekek nem ébredtek fel. Pont arra lenne most szükségünk!

03:20 - 16 percünk van még. Ilyenkor érdemes a reggelit befejezni, hogy legyen idő fogat mosni. No meg extra vizet inni. Sok-sok-sok vizet.

03:30 - Oké, fogmosás befejezve. Mindennel végeztünk. Most következik az, amikor annyi vizet iszunk, amennyi csak belénk fér. Majd pedig még azon is túl iszunk. És még iszunk, meg iszunk.

03:35 - Utolsó 1 perc. A teljes csend ideje. Senki se akar beszélni, mindenki csak iszik.

03:36 - Most már bármelyik pillanatban megszólalhat a müezzín. A szabályok szerint akkor kell letenni a vizes poharat, amikor az ezán véget ért. Ilyenkor sok minden függ a müezzintől. Amikor végre - kis késéssel megszólal, akkor gyorsan mindenki még egy pohár vizet felhajt. De hogy hova fér ez belénk, az rejtély... De azért sikerül..

03:38 - Véget ért az ezán. Ezzel hivatalosan is megkezdődött a böjt. A következő pohár víz majd csak 16 óra és 57 perc múlva lesz. Addig lehet nézni csobogós forrásos meg patakos képeket az interneten.

03:40 - Persze aludni még nem megyünk. Az asztalt még lepakoljuk. Ez egy érdekes időszak, mert az utcán máshonnan is hallatszanak a mosogatás összetéveszthetetlen hangjai. Lassan 4 óra, és azért ilyenkor már Isztambulban is aludni szoktak az emberek. De ma nem. Mindenki talpon van.

04:00 - zzzz

06:30 - Szombat van, hétvége. Akinek vannak gyerekei, pontosan tudja, ez mit is jelent. Iskolanap alig lehet a srácokat kihalászni az ágyból. Most viszont, hogy akármeddig aludhatnak (minél tovább, annál jobb), inkább jó korán felkelnek. Persze ezzel nem lenne baj. Felőlem kiabálhatnak is. Legalább a szomszéd visszakapja az éjszakai tv-zését. De ezt igazán nélkülem is megtehetnék...

8:00 - Reggeli a gyerekeknek. Egy teljesen átlagos gyerek reggeli. Némi takarítással utána. Mi felnőttek természetesen nem eszünk, nem iszunk. De még reggel van, semmi nehézség nincs ebben. Egyébként is a gyerekek mellett megszoktuk, hogy a mi reggelink esetleg jóval később kezdődik. Egy pohár víz azért jó lenne... Aprópó víz! Amit hajnalban ittunk, annak nagy része reggel mindjárt meg is szökött. Csak remélni tudom, hogy maradt elegendő.

10:00 - Sima hétköznapi gyerekprogram. Mindjárt indul egy úszással. Amikor az ember szomjas, nincs is jobb, mint azt nézni, ahogy a gyerekek lubickolnak egy hatalmas medencényi vízben...

11:30 - Az úszásnak vége, megyünk hazafele. Útközben legalább százszor megkérdezem, hogy ki éhes. De úgy látszik, én vagyok az egyetlen. Akkor könnyebb kérdés: ki szomjas? Megint csak én... Ó, de messze van még az este!

13:00 - Azért csak eljött az ebédidő. Már akinek... A gyerekek jólesően falatoznak, mintha sose fogyna el az étel. Őket nem zavarja, ha a fele a ruhájukba dől, a víz meg patakként folyik az asztal alatt. Nálunk viszont a Ramadán egyik fő tanulsága pontosan az, hogy becsüljünk meg minden morzsát és minden cseppet. Mindezt a saját bőrünkön tapasztaljuk meg.

14:30 - Ebédnek vége, romok eltakarítva. Mi meg valahogy vagyunk... Mostanra már előjön a vízhiány. De sebjaj! Mert csak az első 3-4 napot kell kibírni. Utána a szervezet átáll egy takarékosabb módra.

14:31 - Igen. Ez az a pont, amikor nehéz másra gondolni, mint a vízre. Meg a vízre.... De annyi jó van a hétvégében, hogy van, ami eltereli erről a figyelmet: a gyerkőcöket jó lenne levinni a parkba. Ott ugyanis minden edzett acélból van (ami nem, azt már elbontották a gyerekek), így ott sokkal nehezebb pusztulást okozni, mint odahaza. Ezzel is telik az idő. Végül is, csak alig 4 óra van hátra a vacsoráig...

15:00 - Oké, itt vagyunk a parkban. A srácoknak hoztunk vize. Persze az egyik mindjárt kiönti az egészet. Egyeseknek szerencsére korlátlan mennyiségben áll rendelkezésre. Mindjárt veszünk is néhány kis palackkal a sarkon. Míg a kisebbek isznak, mi gyönyörködünk a vízben. Szép, tiszta, kék. Az ég is kék... Aj, mit nem adnék egy pohár vízért!

16:00 - Munkanapokon ilyenkor jön az, amikor az ember azt veszi észre, hogy már 20 perce a képernyővédőt nézegeti... De hát ugye hétféle, gyerekek...

XX:xx - A nagy álmodozásban, mely szerint egy hatalmas medencében úszom (nyitott szájjal persze), elkavarodtam az írásban...

17:00 - Munkanapokon ilyenkor jön az, hogy mindenki hazamegy. Tekintve, hogy a böjt miatt nem volt ebéd, így ennyivel rövidebb a teljes munkaidő. Ez azért is jó, mert otthon ennyivel több idő lesz az ünnepi vacsora elkészítésére. Mert a Ramadán alatt minden vacsora egyben ünnep is. Egyetlen negatív, De most ugye hétféle van...

18:00 - Oké srácok. Ideje, hogy a gyerekek egyenek valamit. És persze iganak is. Tehát ők most kapnak egy elő vacsorát. Majd 2 és fél óra múlva pedig lesz a rendes vacsora. Hmm... már csak 2 óra! Túléljük valahogy!!

19:00 - Ahogy minden évben, idén is ugyan abban az étteremben törjük meg az első ramadáni böjtöt. Ebben, amelyikben az az nagyon csinos szökőkút van, azzal a nagyon sok szép ízletes vízzel. Bár még bőven több, mint 2 óránk van a napnyugtáig, de mi már itt is vagyunk, itt is ülünk. Ez is amolyan olyasmi, ami része a Ramadánnak. Jóformán tele van az étterem. És mindenki csak ül, és néz maga elé. Ahol is egy pohár víz található. Kézközelben, hogy amint elhangzik az ezán, azonnal meg lehessen inni..

19:01 - Mindenki ül, kivéve a srácokat, akik azzal játszanak, hogy ki tudja a másikat bedobni a szökőkútba... Persze mindkettőnek van tartalék ruhája, és a tartaléknak is van tartaléka, de azért jó lenne, ha mégsem a vízzel játszanának.

19:33 - 1 óra az ezánig. A gyerekeket sikerült kikapcsolni: elől fut a kicsi, mögötte a nagy, legvégén meg én, az apjuk... hajaj!

20:00 - Az utolsó percek. Bár olybá tűnik, mintha ez lenne a legnehezebb időszak, mert mégiscsak lassan 17 órája nem ittunk vizet, valójában ilyenkor már minden mindegy. Nem ezen a fél órán múlik... És most, hogy kezd sötétedni, a meleg is kezd alábbhagyni.

20:23 - Már csak 10 perc. A pincér felveszi a rendeléseket. Persze van Ramadán menü is, ami könnyű, de bőséges vizet tartalmazó ételekből áll. Ilyesmi, mint a főzelék. Mindezt megelőzi majd a tradicionális Ramadán előétel: víz, datolya, sajt, pide, stb... Igazándiból ez már elég is lenne, hogy az ember jóllakjon. Majd a későbbi napokban. Egyenlőre maradunk az ünnepi hangulatnál. Első nap, legyen valami különleges, de mégis tradíciós. Eljön majd az is, amikor csak egy darab pidét és dinnyét fogunk enni vacsorára...

20:32 - Az utolsó perc! Ez az, amikor mindenki elhallgat. Legérdekesebb az utcai forgalom. Az utolsó percekben még mindenki megy, mint az őrült, hátha sikerül hazaérni naplemente

előtt. De most, amikor már csak 1 perc van, az utak kiürülnek. Egyetlen egy autót sem hallani, holott Isztambul egyik legforgalmasabb főútja van mellettünk. A zenét is kikapcsolták. Most mindenki ül, és figyel.

20:33 - Elhangzik az ezán! Letelt az első nap böjt ideje. Hivatalos fogalmazásban megtörjük a böjtöt. Majd reggel hajnalban folytatjuk. Addig viszont dinóm-dánom. És itt is van az első pohár víz oly sok óra után. A szervezet rájön, mi is hiányzott neki ennyi ideig, mindjárt le is izzadok.

20:35 - A vacsora. Bő vízzel persze. A srácok is örülnek, hogy jön mindenféle finomság.

21:30 - Mondjuk úgy, hogy a vacsora véget ért. Kezdődik a desszert... A srácok meg örülnek, hogy nem kell még aludniuk. Ennek mondjuk leginkább az étterem látja a kárát..

22:10 - Oké, hazaértünk. Belapátoljuk a gyerekeket az ágyba a bő fürdés után.

23:20 - Mostanra már tényleg mindenki alszik. Végre egy kis pihenő. Ez az időszak, amikor mindent szabad. Elő a nassolni valókkal! Közben az utcán kint buli van. Mindenki feltöltődött energiával. Odakint zene van, tánc van, foci van.

00:00 - Lassan ideje lenne aludni menni. De hát kinek van kedve, amikor megy a buli.

01:00 - Na jó, tényleg ágyba kellene menni. Előtte még lemegyek a pékhez, hogy vegyek pidét a reggelihez. Az utcán még mindig tart a jókedv, igaz, most már azért takarékosabban.

01:20 - zzzzzzzz

02:30 - Ébresztő! Ideje reggelizni!!

2017-05-30

Minden évben a Ramadánnal (törökül Ramazan) kapcsolatban a leggyakoribb kérdés, hogy ez mennyire egészséges.

Két dolgot szoktak felhozni, mint erős negatívumot:

A szervezetet roppantul megterheli, ha egész nap nem eszünk, majd pedig egy kiéhezett farkascsortárhoz hasonlóan jó alaposan teletömjük magunkat.

Az, hogy napközben nem iszunk vizet, akár veszélyes kiszáradáshoz is vezethet.

Amit mindenképpen figyelembe kell venni, hogy amikor a böjtöt több, mint 1400 évvel ezelőtt kitalálták, akkor ezt egy sivatagi kultúrában tették. Egy olyan helyen, ami jóval délebre van (és így a nappalok is rövidebbek). Itt az emberek valószínűleg már napkelte előtt elhagyták a házaikat, hogy a mindennapi tevékenységeiket folytassák, és csak este értek haza. A két időszak között pedig valószínűleg keveset ettek és ittak. De több korabeli mese arra utal, hogy nagyon sokan napközben egyáltalán nem ettek, talán nem is ittak.

Így a böjt ezeknek az embereknek az életébe olyan nagy változást nem hozott. Sokkal inkább a jómódúaknak lehetett egy figyelmeztetés, hogy miként is élnek az emberek nagy többsége.

Ettől még persze nem mondhatjuk azt, hogy a Ramadán böjt minden szempontból egészséges. Itt is inkább egy sporthoz, a hegymászáshoz hasonlíthatjuk. Arról se lehet azt mondani, hogy egyértelműen egészséges, hiába van kint az ember a jó levegőn és sokat mozog. Főleg, ha leesik egy szikláról, akkor biztosan nem járt jobban, mintha inkább otthon dohányozna.

Az, hogy egy böjt mennyire káros, az leginkább az embertől függ, aki végzi. Lehet ezt úgy is csinálni, hogy közben kíméljük a szervezetet. És lehet úgy is, hogy maximálisan leterheljük. Ez utóbbi egyébként nemhogy nem ajánlott, de ezt senki sem nézi jó szemmel. Az Iszlám szerint az emberi testet óvni kell.

Ez pedig mindjárt az is jelenti, hogy a böjt nemhogy nem kötelező, de aki olyan állapotban van (pl. terhes, beteg, stb..), annak egyenesen tilos.

Tehát a böjtöt úgy kell végezni, hogy az a szervezetet minél kevésbé terhelje meg. Erre a miatt is célszerű figyelni, mert a Ramadán 30 napig tart, ami alatt ugyan úgy kell dolgozni, mint a többi napokon.

Ehhez több ezer éves sivatagi taktika áll rendelkezésre. Kezdve a mértékletes evéstől egészen az öltözködésig. Ha szabályosan akarunk eljárni, akkor folyamatosan csökkentjük

az étkezések mennyiségét már a Ramadán előtt, hogy a szervezetünk felkészültebb legyen. Azt pedig, amit gyakran látni, hogy a kiéhezett ember naplemente után mértéktelenül eszik, lehetőleg kerülni kell. De ha jól csináljuk a böjtöt, az ilyen ügyis csak az első napokban fordul elő.

Sőt! Az előírások szerint a vacsora után kb. 2 órával még egyszer imádkozni kell. Ez pedig egy rövidebb testmozgásból áll, ami kb. 200 kalória elégetésével jár.

Meg kell hagyni, hogy a XXI. században nagyon sok embernek olyan a munkája, ami elég kevés fizikai erőnlétet igényel. Így a napközbeni evés elmaradása nem jelent olyan nagy problémát. Legfeljebb a cukor hiányában nehezebb gondolkodni és koncentrálni.

Ellenben a víz hiánya már komolyabb problémákat okozhat. A mindennapi életünkben elég könnyen jutunk hozzá friss ivóvízhez. Így a szervezetünk teljesen elszokott attól, hogy tartalékoljon. A Ramadán első napjaiban ez az igazán nehéz, hogy a testünket visszaszoktassuk a víz tárolására. E mellett azzal segíthetünk, hogy magas víztartalmú gyümölcsöket eszünk.

Tehát ha mindent jól csinálunk, felkészülten, akkor olyan nagy megterhelés nem éri a szervezetet. Mindeközben a 30 nap alatt átállunk egy takarékosabb módra.

Ha viszont esténként mértéktelenül eszünk (főleg jó sok édességet), az biztosan nem tesz jót.

2017-05-31

A Ramadán (törökül Ramazan) egyik különlegessége, hogy az időpontok a nap járásához képest vannak kalkulálva.

Éppen ezért nagyon nem mindegy, a Föld melyik pontján is tartózkodunk. Ettől függ, hogy milyen hosszú is aznap a böjt.

Érdekesség, hogy az Iszlám vallásban nagyon sokat kell számolni. A mecsetek építésénél, hogy . Az imaidők kiszámolásánál, és még számtalan helyen. Ennek köszönhetően míg Európában a sötét középkor zajlott, addig az arab világban már harmadfokú egyenletekkel számolgattak.

Ma már számtalan program létezik, amelyik a világ bármely pontjára kiszámolja, hogy ott mik is az aktuális időpontok. Csakhogy számos hittudós élt, akik különféle számítási módszert alkalmaztak. És természetesen az ő közössége csak az ő számításait fogadja el pontosnak és megbízhatónak. E miatt pedig időnként komoly eltérések lehetnek két közösség ünneplése között.

A szabály persze az, hogy mindig a többséghez kell igazodni. Aztán ezt meg betartja, aki akarja.

Korunkban viszont, mikor az internetes klikkelések száma mindennél értékesebb lett, a különféle web-oldalak különböző helyekről szedegetnek össze mindenféle időpont számoló programot. És ahogyan az korunkra szintén jellemző, hogy nem néznek utána, honnan is szedték az adatokat. Sok esetben nem is értenek hozzá. Így pedig tele van az internet mindenféle Ramadán időpontokkal.

De szerencsére Törökországban van hivatalos időpont is, amit kiszámoltak az összes megyeszékhelyre és jelentősebb városra. Lehet, hogy ez a számolás nem pontos, de ez a hivatalos, az ezán is ez alapján hangzik el. Így ez alapján lehet ellenőrizni, hogy az általunk talált web-oldal mennyire pontos.

Mi az összes adatot a szedtük össze. E szerint pedig a mai nap így néz ki Isztambulban:

Hajnalhasadás: 03:32

Napkelte: 05:28

Naplemente: 20:37

A böjt hossza: 17 óra 5 perc

Valójában a böjt csak napkeltétől naplementéig tartana. Csakhogy volt egy hittudós, aki szeretett korán kelni. Őt pedig roppantul zavarta, hogy mindenki más még alszik olyankor, főleg a szolgák. Ezért bebizonyította, hogy már az előtt is világos van, hogy a Nap felkelne. Azóta kezdődik a böjt hajnalhasadáskor.

További érdekesség, hogy Isztambul hatalmas. A két vége között 2 perccel is eltérhet a

napkelte. De a városban egységesen egy időpontot használnak a reggelnek. Míg a külvárosoknak már van saját időpontja.

Ilyenkor Ramadán idején pedig minden tv-s műsorban folyamatosan lehet látni, mely városokba érkezett el a naplemente illetve a napkelte. Vagyis hol lehet már enni (ha esti műsorról van szó), és hol kellett a reggelit mostanra befejezni (ha reggeli műsorról van szó).

De ha erről lemaradtunk volna, és a müezint sem hallottuk, akkor legjobb, ha egy közeli dzsámira pillantunk. Ha égnek a zöld lámpák, akkor éjszakai módban van. Ilyenkor lehet enni.

A fentiek alapján néhány érdekes időpont Törökország területén:

Trabzon, ami az ország másik végén van:

Hajnalhasadás: 02:49

Napkelte: 04:54

Naplemente: 19:54

A böjt hossza: 17 óra 5 perc (pont ugyan annyi, mint Isztambulban)

Hakkari, ami a legdélekelebbi megye.

Hajnalhasadás: 02:54

Napkelte: 04:39

Naplemente: 19:28

A böjt hossza: 16 óra 34 perc

Tehát ő, azáltal hogy délebbre van, mint Trabzon, ott rövidebb a böjt.

Oké, most nézzük meg a legészakkelebbi várost: Artvin

Hajnalhasadás: 02:40

Napkelte: 04:36

Naplemente: 19:45

A böjt hossza: 17 óra 5 perc (megint ugyan annyi, mint Isztambulban)

Jöjjön a legdélebbi város: Hatay

Hajnalhasadás: 03:33

Napkelte: 05:13

Naplemente: 19:53

A böjt hossza: 16 óra 20 perc

Ezek után a legészakibb és egyben a legnyugatibb város: Edirne:

Hajnalhasadás: 03:37

Napkelte: 05:35

Naplemente: 20:49

A böjt hossza: 17 óra 12 perc

Jól látható, hogy majdnem 1 óra különbség van a böjt hosszában Törökország északi és déli vége között. Télen persze minden másképpen lesz...

Most pedig nézzük ki a nagyvilágba! Budapest:

Hajnalhasadás: 03:16

Napkelte: 04:46

Naplemente: 20:36

A böjt hossza: 17 óra 20 perc

Itt is nézzük meg a két végletet: Szeged

Hajnalhasadás: 03:17

Napkelte: 04:48

Naplemente: 20:27

A böjt hossza: 17 óra 10 perc

És Sopron:

Hajnalhasadás: 03:26

Napkelte:04:56

Naplemente:20:47

A böjt hossza:17 óra 21 perc

Néhány hely Európában. London:

Hajnalhasadás: 03:16

Napkelte: 04:46

Naplemente: 21:11

A böjt hossza: 17 óra 55 perc

Még északabbra: Edinburgh:

Hajnalhasadás: 03:11

Napkelte: 04:32

Naplemente: 21:49

A böjt hossza: 18 óra 38 perc

Menjünk tovább, északnak, az extrém helyekre: Izland (Reykjavík)

Hajnalhasadás: 03:29

Napkelte:04:28

Naplemente:00:26

A böjt hossza:20 óra 57 perc

És akkor a legextrémebb: Grönland (Nuuk):

Hajnalhasadás: 02:30

Napkelte: 03:25

Naplemente: 23:25

A böjt hossza: 20 óra 55 perc

Mint kiderült, mégsem Grönland vezeti a listát. Izland lett a nyertes, ahol majdnem 21 óra hosszat tart a böjt. Aki ott él, és tartja a Ramadánt (vajon hány ilyen ember van?), annak igencsak erősnek kell lennie. Ráadásul a vacsorával is iparkodni kell, nehogy kicsússzanak a reggeliből. Itt csak 3 óra marad éjszakára, amikor nyugodtan lehet enni, inni és amit csak szeretnének...

Összehasonlításképpen a vallás központja, és születési helye: Mekka (Szaúd-Arábia):

Hajnalhasadás: 04:09

Napkelte: 05:33

Naplemente: 19:05

A böjt hossza: 14 óra 56 perc

Ezek után átnézünk a déli féltekére, ahol most tél van! Ausztrália, Sydney:

Hajnalhasadás: 05:17

Napkelte: 06:45

Naplemente: 17:01

A böjt hossza: 11 óra 44 perc

Ez egyáltalán nem tűnik nehéznek... Persze ott is lesz majd nyár...

2017-06-01

A Ramadán (törökül Ramazan) a szegényekről szól.

Ez az, amikor 30 napon keresztül átéljük azt, amit ők 365 napon keresztül.

De nemcsak ebből áll az egész.

Ilyenkor mindenki jobban odafigyel azokra, akik nélkülözni kényszerülnek. Mindjárt eleve a Ramadán szabálya is kimondja, hogyha valaki végig tudná csinálni a böjtöt, de mégsem akarja, akkor azt kiválthatja. Mégpedig 30 napon keresztül el kell látni egy szegényt. Ez a tavalyi évben kb. 25.000 forint volt. Ez az az összeg, amit valamelyik rászorulónak odaadhatunk, és akkor az olyan, mintha a böjtöt is megcsináltuk volna. Bár véleményem szerint jobb is, mert ezzel legalább valaki tényleg jóllakik.

Természetesen senki sem ellenőrzi, hogy az adakozás megtörtént, ahogyan a böjtöt sem ellenőrzi senki. Ezzel mindenkinek saját maga előtt kell elszámolnia.

Ebben az időszakban, mivel a figyelem a szegények felé fordul, az adakozókedv a megszokottnál sokkal nagyobb. E miatt pedig az adakozás sokkal könnyebb, mint az év többi napján.

Számtalan formája létezik a segítségnek. Ilyenkor az összes reklámfelület tele van a segélyszervezetekkel, akikkel könnyedén fel tudjuk venni a kapcsolatot.

De az adakozás ennél is egyszerűbb. Legkönnyebb, ha mi magunk vendégelünk meg olyan embereket, akik rászorulnak egy jó kiadós vacsorára. Persze előfordulhat, hogy egyetlen ilyen ismerősünk sincs. De ez a probléma könnyen áthidalható.

A legtöbbször azt láthatjuk, hogy valaki egyszerűen sok-sok asztalt rak ki az utcára. Időnként meg is hirdeti az időpontot, amikor is mindenki ingyen ehet. Aki pedig arra jár, az leülhet, és vacsorázhat.

Önkormányzatok és politikusok mindezt nagyban teszik. A népszerű tereken (ilyen pl. az AyaSofya vagy az Eyüpt Camii) több száz asztalt helyeznek el, ahol 30 napon keresztül bárki ingyen vacsorázhat. Időnként még verseny is van, ki tud több embert étkeztetni.

Ha viszont nem tudunk több asztalnyi vendéget ellátni, vagy csak nincs a közelben olyan utca, amit egy estére le lehetne zárni, akkor kereshetünk egy éttermet a közelben. Bizonyára lesz olyan (legtöbbször kifőzde), amelyik elfogadja a felajánlásokat.

Ez úgy működik, hogy este a vacsora készítésénél valamivel nagyobb adagot főzünk és ezt

visszük el az étterembe. Mondjuk +4 vagy +6 személyre. A törököknél ez nem gond, mert óriás méretű fazekaik vannak. Az pedig, hogy valamivel több lisztet, krumplit, stb..-t pakolunk az ételbe, az tényleg nem nagy kaland...

De lépten-nyomon további lehetőségekkel is találkozunk, ahol egy-egy extra mozdulat elegendő, hogy valakinek segíthessünk. Nekem a kedvencem az, amit ilyenkor a pékek csinálnak. Ha a Ramadán időszakban pidét veszünk, akkor megcsinálhatjuk azt, hogy nemcsak magunknak vásárolunk, hanem a szegényeknek. Fizetéskor egyszerűen felírhatunk néhány darabot a listára. Így ezzel valakinek fizethetünk egy finom pidét.

És létezik még egy szimpatikus módja az adakozásnak, az úgynevezett Bereket paketi. Ez egy csomag az alapvető élelmiszerekből, amit a nagyobb szupermarketek szoktak árulni. Olyan termékeket találhatunk benne, mint a liszt, olaj, cukor stb..., melyek a főzéshez szükségesek. A dobozból több méretet is szoktak árulni. A legkisebben csak az alapvető élelmiszerek vannak, míg a nagyobbban már olyan luxuscikkeket is találunk, mint a tea vagy a kávé.

[caption id="attachment_8718" align="aligncenter" width="450"] Bereket paketi tartalma[/caption]

A közepes csomag tartalma (1-1 adag, azaz kg, liter, stb.):

rizs,
bulgur (török búza),
csicseriborsó,
étolaj,
liszt,
tea,
kockacukor (tea mellé),
paradicsompüré (főzéshez),
tészta,
olívbogyó,
zacskósleves,
kóla,
ice tea,
török kávé,
puding por,
eper lekvár.

Egy ilyen csomaggal sokat segíthetünk a sarkon kolduló öreg néaninek.

2017-06-02

Néhány alkalommal már említettük, hogy a Ramadán (törökül Ramazan) böjt nem kötelező. Egyesek felmentést kaphatnak, míg másoknak tilos.

Lássuk, hogy mit is jelent ez pontosan!

Mindenképpen meg kell különböztetni azokat, akik ideiglenes felmentést kapnak, és kik azok, akik a teljes böjtöt hanyagolhatják. Az ideiglenes ugyanis csak néhány napra vonatkozik, és a kiesett napokat pótolni kell. Míg azok, amik a böjt teljes idejére felmentést adnak, azokat nem kell pótolni.

A következő embereknek nem kell részt venniük a böjtben, illetve tilos egyáltalán belekezdeniük:

Gyerekek

Idősek

Terhes nők

Szoptató nők

Akik tartósan betegek

Akiknek a fizikumuk ezt nem teszi lehetővé

Aki nem épeszű (bár ezt ki és mi alapján határozza meg...)

És aki más vallású. Hiszen ha valaki nem muszlim, akkor nem kell követnie a muszlim szokásokat.

Aki viszont csak rövid (néhány napig) ideig nem képest böjtölni valamilyen fizikai ok miatt, azoknak ezt később pótolni kell. Az alábbiak jelentenek ideiglenes felmentést:

Rövid ideig tartó betegség

Utazás

Háborús okok

Nőknél a havi esemény alatt nem kell böjtölniük és ezt pótolniuk sem kell.

Itt azért vegyük figyelembe, hogy amikor a szabályokat kitalálták 1400 évvel korábban, akkor még egy nagyon más világ volt. És akkoriban pl. az utazás igencsak megterhelte a szervezetet (rosszabb esetben nemcsak az utazóét, hanem azokét is, kik vendégül látták). Ma viszont egyszerűen csak felülünk a klimatizált repülőre, ahol akár aludhatunk is. Ez egyáltalán nem tűnik megterhelőnek.

Ezzel szemben, ha régen valaki kicsit elbambult (ez azért könnyen előfordul a böjt alatt - nekem is 20 percbe tellett, mire rájöttem, hogy nem gépelek, hanem a képernyővédő fut), akkor legrosszabb esetben beborult az árokba, vagy nekiment a falnak. Most viszont, amikor

kocsikat, buszokat és repülőket vezetünk mindez sokkal veszélyesebb.

Ezért talán érdemes lenne elgondolkozni, hogy mire milyen hatással van a böjt, és az alapján döntsön, hogy belevág, vagy sem. Esetleg a kritikus napot hagyja ki, és majd később pótolja.

Amúgy a törökök nem veszik az egészséget olyan komolyan, mint ahogy kívülről látszik. Főleg nyáron látni sok igazhívőt, amint napközben a parton ülnek és teáznak meg dohányoznak.

2017-06-05

Éjszaka nem tudsz aludni? Szeretnéd, ha másokkal is így lenne? Vagy csak a szomszéd túl hagosan nézi éjjel a tv-t és jól jönne egy kis visszavágó? Akkor legyél te is Ramadán-dobos!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A dobos[/caption]

A Ramadáni (törökül Ramazan) böjt éjjel kb. fél 4-kor kezdődik. Ez az a pont, ameddig be kell fejezni a reggelit. És ha másnap nem akarunk éhesek és szomjasak lenni, akkor még bőven ez idő előtt fel kell kelni.

Ez valamikor olyan éjjel 2 körül van. Ilyenkor pedig igencsak húzza az embert az ágy.

De szerencsére vannak lelkes és önfeláldozó emberek, akik egész éjjel az utcákat járják egy hatalmas dobbal. És mindezt nemcsak mutatóba, hanem komoly szándékukban áll minél nagyobb hangzavart kelteni.

Márpedig amikor az ember rutinból ugrik az ablakhoz a papucssal, akkor bizony felébred. Tehát a módszer működik. Az alábbi videón látszik, hogy is történik mindez a valóságban.

[iframe width="500" height="281"

src="https://www.youtube.com/embed/pTBI1Zr4AUM?rel=0" frameborder="0" allowfullscreen]

Persze itt most kicsit visszafogták magukat a kamera kedvéért. Ha csak ennyire simogatná, még a macskák sem ébrednének fel. Valójában az éjszaka közepén a csendes utcákban már rendszeren verik a dobot.

Ez a szokás leginkább kisebb helyeken működik jól, ahol 1-2 ember be tudja járni az egész közösséget. Isztambul viszont hatalmas! Nagyok a távolságok, és sok az utca. Így itt megjelentek a motorizált dobos egységek is.

[iframe width="500" height="281"

src="https://www.youtube.com/embed/gcCDkxdfTOY?rel=0" frameborder="0" allowfullscreen]

A ramadáni dobosok nem amatőrök társasága. Hanem ők hivatásosak. Erre a 30 napra az önkormányzat bérel fel őket. De bármi máskor is szívesen állnak a rendelkezésre.

Mindegyiknek a dobján találunk egy telefonszámot. Ezt érdemes felírni. Ha pl. fizetés emelést szeretnénk kérni a főnökünkötől, akkor hívjuk azt a számot bátran! Nagyon meggyőzőek tudnak lenni.

2017-06-06

Itt van a nyár, és a hőség mellett tombol a Ramadán (törökül: Ramazan) is. A nagy kérdés minden évben, hogy mi van ilyenkor a turizmussal?

A Ramadán egyik fő szabálya, hogy az élet meg tovább. Mindenki ugyan úgy dolgozik, mint az év többi napjai. Mégiscsak egy 30 napos ünnepről van szó. Elég komoly gondokat okozna, ha ezt az időt otthon töltenénk.

Így alapvetően nincs különbség, ha a Ramadán időszakában utazunk Törökországba. Az üzletek ugyan úgy nyitva vannak, a tenger ugyan úgy meleg/hideg és az eső is ugyan úgy esik.

Igaz, a busz már nem úgy jár, mint szokott. A megszokottnál kissé gyakrabban nyomkodják a dudát. Nem is beszélve a taxisokról... de azért alapvetően nincs különbség.

A lényeges eltérés leginkább az éttermek esetében érezhetünk. Mivel napközben nagyon sokan böjtölnek, így egyes éttermek a Ramadán teljes időszaka alatt zárva lehetnek. Míg mások csak napközben nem nyitnak ki. De ők este egészen biztosan bepótolják a kiesett időszakot.

Tehát napközben biztosan fogunk találni működő éttermet. És nyugodtan be is ülhetünk oda. Lehet, hogy a személyzet tartja a böjtöt, de ők ehhez már hozza vannak szokva. Egyáltalán ne zavartassuk magunkat.

Sokkal izgalmasabb viszont az az időszak, amikor már kezd sötétedni, és leszáll az este. A napnyugta előtti fél óra nagyon különleges. Ilyenkor mindenki rohan, hogy a böjtöt már otthon törje meg. De ha ez nem megy, akkor legalább valami étterembe eljusson (Isztambulban szerencsére ilyen van bőségesen!).

Ebből már láthatjuk, hogyha turistaként valahova be akarunk férni vacsorára, akkor a következők valamelyikét érdemes tenni:

Együnk jóval korábban, mint a naplemente (Isztambulban kb. 9 óra), és fejezzük is be addig. Együnk jóval később, mint a naplemente (Isztambulban ez olyan 11 óra lehet). De persze ilyenkor rizikós, hogy marad-e elég étel addigra. Foglaljunk asztalt. De még akkor is érdemes legalább fél órával előbb odamenni, mert könnyen másnak adhatják az asztalunkat.

Ezen kívül figyeljünk oda, hogy olyan helyen, ahol sok ember van, ott ne együnk és ne igyunk napközben. Valószínűleg persze nem fognak feldarabolni minket, hogy aztán ott helyben megsüssenek és megegyenek, de jobb nem ingerelni az éhes embert.

Ebben az időszakban az emberek a szokásosnál is könnyebben lesznek idegesek, agresszívak. Főleg ahogy közeledik az este, és szeretnének végre hazamenni vagy legalább asztalhoz ülni. Ilyenkor előfordulhat, hogy a taxis nem arra a helyre visz el, ahova kérjük. Sőt! Sehova se visz el, hanem kirak a legközelebbi járdaszegélyen. Ugyan az előfordulhat a busszal is.

Sőt! Villamosvezetőt is láttam, aki megpróbálkozott ezzel. De végül beírta azzal, hogy az esti ezánskor otthagya a villamost az út közepén, majd berohant a legközelebbi büfébe.

Ezekből láthatjuk, hogy az este előtti 1, majd az azt követő első 2 óra nem a megszokott mederben szokott folyni. Ilyenkor leginkább a kalandvágóknak érdemes útra kelniük. De ők viszont egyedi élményben részesülhetnek..

És ilyenkor előfordulhat, hogy az üzletek is zárva vannak. Vagy csak otthagyták magukra abba a reményben, hogy ilyenkor a rosszfiúk is vacsoráznak..

De ezt a néhány apróságot leszámítva minden ugyan úgy zajlik, mint azokon a napokon, amikor nincs böjt.

Viszont, amikor véget ér majd a Ramadán, akkor kezdődik a Cukor Ünnepe (2017. júli. 24-26). Ez az, amikor a törökök a rokonokat látogatják, vagy csak kipihenik az elmúlt hetek fáradalmait. Az első napokban alig 1-1 üzlet van nyitva ilyenkor. De még fontosabb, hogy Isztambul kiürül, hiszen a nagy többség vidéken van a nagyszülőknél.

Csak ez azt jelenti, hogy kb. 11 millió ember egyszerre akarja elhagyni a várost, és ugyanúgy egyszerre fog visszaérkezni. És ezt csak egyetlen egy autópályán, és 2 reptéren keresztül lehet megtenni. Nos, olyankor tényleg rettenetesen nagy dugók tudnak kialakulni..

2017-06-07

A Ramadán (Ramazan) időszaknak sok szimbóluma van. Ezek egyike a dzsámik minaretjei közé kifeszített világító feliratok. A hagyomány Törökországból ered.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A világító felirat (Mahyâ) a levegőből.[/caption]

A minaretek közé kifeszített világító feliratok neve Mahyâ. A szó eredete arab, és életet jelent. Mivel általában jókívánságokat, vagy ima részleteket szoktak felírni, ezért a szó is az imával kapcsolatos.

Ahhoz, hogy ilyen, messziről is látható világító feliratunk legyen, szükségünk lesz legalább 2 db. minaretre, meg arra, hogy sötét legyen. Egnél több minarettel rendelkező dzsámiból viszont nincs sok. Azok is elsősorban Isztambulban, a szultáni városban lelhetők fel, így nem csoda, hogy ez a tradíció innen indult.

[caption id="" align="aligncenter" width="620"] A legrégebbi fotó, amelyiken Mahyâ látható (dátum ismeretlen) - Forrás: Haberler[/caption]

A legenda szerint az első Mahyâ-t 1614-ben a Fatih Camii (az akkori legnagyobb mecset) minaretjei közé lett kifeszítve, egy felirat és egy kép. Ebben I. Ahmed Szultánnak köszönte meg Hattat Hafiz Ahmet Kefevî az ajándékot. A szultánnak persze ez nagyon tetszett. Nem sokkal később, 1617-ben már Ramadán jókívánság világított a levegőben a Sultanahmed Camii (Kék Mecset) minaretjei között. 1723-ban pedig már minden császári mecset így ünnepelte a Ramadánt. Az Eyüp Camii-nak a minaretjeit pont ezen célból hosszabbították meg. Viszont az Isztambulon kívüli mecsetéknél nem tudott ez a szokás nagyon elterjedni, mivel néhány kivételtől eltekintve minden dzsáminak csak 1 minaretje volt (ellenpélda pl. Edirne, Selime Camii)

A felirat, vagy kép létrehozása a mátrix (vagy a mai modern) nyomtatáshoz hasonlít. Minél több kötelet feszítenek ki a két minaret közé, annál részletesebb képet lehet alkotni. Valaha olaj lámpákat aggattak a zsinórokra (ezek meggyújtása sem lehetett kis munka), a képek készítése pedig külön művészet volt, amit az erre speciálisan képzett szakemberek állítottak elő. Mivel az írás is arab betűkkel történt, nagyon aprólékosan kellett dolgozni.

A modern időkben, a latin abc-vel és az elektromos világítással ez a fajta szakma teljesen elhalt. Képeket is nagyon ritkán látni. Inkább csak pár idézetet, vagy jókívánságot láthatunk olvashatunk. Ilyeneket, mint Üdvözet Ramadán!, vagy Jó egészséget kívánunk!, stb...

[caption id="" align="aligncenter" width="330"] Képes Mahyâ - Forrás: Haberler[/caption]

Az elmúlt években néhány érdekes Mahyâ-t is megörökítettek. Ezekből láthatunk kettőt:

[caption id="" align="aligncenter" width="366"] Mahyâ II. Erzsébet beiktatásakor - Forrás: kibrispostasi.com[/caption]

Erről a meglepően érdekes képről sajnos keveset tudunk. Ciprus fővárosában található Selimiye Camii minaretjei közé volt kifeszítve a God save the Queen (Isten óvja a Királynőt) felirat. Valószínűleg 1952-53-ban, amikor II. Erzsébet brit királynő uralkodását kezdte. Ciprus ekkor még brit koronagyarmat volt.

[caption id="" align="aligncenter" width="240"] "Töröknek lenni jó!" - Atatürk - 2009 Habervaktim.com[/caption]

Isztambulban, a Szulejmán Dzsámin láthatjuk a "Ne multu Türküm diye" idézetet, ami azt jelenti, hogy "Töröknek lenni jó!". A kép 2009-ben, a Török Köztársaság fennállásának 86-ig évfordulóján készült. Érdekessége az Atatürk idézet, aki szerette volna a politikát és a vallást távol tartani egymástól. Ezekon kívül néha látható pár érdekes felirat is. Mint pl. a Pénz nem boldogít.

2017-06-08

Amikor lemegy a Nap, akkor lehet megszakítani a ramadáni böjtöt. Lehet enni, inni, és kezdődhet a dinóm-dánom,

No de, honnan lehet tudni, hogy tényleg lement a nap? Erre vannak a hivatásos emberek, akik ezt figyelik.

És amint elkezdődött az este, ezt a müezzín hirdeti ki a minaretből.

Ha viszont éppen nincs kéznél egy minaret müezzinnel, akkor megteszi az ágyú is.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Ágyúval...veréssel...[/caption]

Az ágyú olyan dolog, ami hordozható (ellentétben a minarettel), és jó hangos. És a törököknek volt belőle jó sok. Olyannyira, hogy otthon már nem is tudták hova pakolni őket, így inkább elvitték magukkal, amerre csak jártak.

Voltak ők Afrikában, Ázsiában és Európában is. És mindig vittek magukkal ágyúkat is.

- Hát ezt az ágyút meg minek hozták magukkal.
- Ez amolyan ramadáni kellék..
- Kellék?? És hogy működik?
- Látja ott azt a várat? Ezzel jelzünk a várban élő muszlim testvéreinknek.
- De hát ott nincsenek is muszlimok!!
- Még!...

Sajnos viszont ezt az elméletet a levéltári feljegyzések nem támasztják alá.

Az első lövés, ami ramadáni céllal történt, és feljegyzés is van róla, 1821-ben dördült el. Mégpedig az Ázsiai Erődben. Ez pedig katonai terület, így itt azért nyilván van tartva, mikor mi történik. Meg ágyúgolyóhoz sem lehet jutni olyan könnyen. És ágyúhoz sem.

Mégis megtörtént a lövés. De sajnos nem tudunk róla többet, hogy ténylegesen hogyan és miért... Néhány lehetséges ok:

A kadétek unatkoztak, hát lőttek egyet. Majd hogy mentség magukat, ráfogták az egészet a Ramadánra.

Köztudott, hogy ahol két iskola, laktanya, vagy más csoportosulás van egymás mellett, ott a versengés is megjelenik. A túloldalra, az Európai Erődben találunk dzsámit és így minaretet is. Ez viszont hiányzik az ázsiai oldalról. Talán ők gondoltak egyet, hogy valamivel ők is jelezhessék az est leszálltát.

Vagy csak át akartak lőni a túloldalra, mert azok a lusta disznók megint elaludtak...

Esetleg a parancsnokot unták meg, és őt lőtték bele a Boszporuszba.

Bárhogy is történt, a következő évben már az Európai Erődből is visszalövöldöztek (nekünk is van ágyunk, bibibeeee!). Az azt követő évben pedig már a Héttorony ágyúja is dörgött. Az elkövetkező 20-25 évben pedig egész Törökországban elterjedt az ágyúzás.

Nézzük csak meg jobban a dátumokat! Igen, ez már a 48-49-es Szabadságharc utáni időszak. És azt is tudjuk, hogy Bem Apó - aki nagy ágyú rajongó volt - is ekkor került Anatóliába. Ráadásul Bem Apó áttért az Iszlám vallásra, és még a böjtöt is megtartotta minden évben. Még öreg korárban is! Így pedig elképzelhető, hogy Bem Apó, amikor nem a rablókat ágyúzta, akkor ő is a Ramadánt hirdette... Talán pont miatta lett ez kedvelt Anatóliában!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Oszmán ágyút Bursa városában[/caption]

A XIX. volt az ágyuk utolsó fényes évszázada. Utána már inkább a lövegeket használták. Ahol megvolt az a veszély, hogy véletlenül a szomszéd országban találnak el valamit...

Pedig az Oszmán Birodalom zsugorodásával otthon egyre több és több hagyományos ágyú lett. Csakhogy ezek egyre kevésbé lettek biztonságosak, mert az ágyú is felrobbanhat ahogy öregszik. Légvédelmi löveggel pedig mégsem az igazi. Éppen ezért kifejlesztettek egy biztonságosabb módszert: a hanggránátot.

Az utóbbi kb. 20 évben inkább hanggránátot használnak. Ezt egy török faluban a háziasszonyok fejlesztették ki (a miért megintcsak kérdéses. Tegye fel a kezét az a háziasszony, aki tésztát kezdett főzni, de végül gránátot készített!).

[caption id="" align="aligncenter" width="440"] Hanggránátok ramadán ágyukba[/caption]
Hanggránátok ramadán ágyukba – Forrás: amerikaliturk.com

Falusi házi vállalkozásból indult 17 éve, ahol a nők téstagyúrás helyett inkább ágyú gombócokat kezdtek formázni. És bár az eredményt nem lehet megenni (legalábbis nem ajánlott), mindenképpen zajosabb, mintha csak cipót formáznának. Ráadásul sokkal biztonságosabb, mint a hagyományos ágyú golyó.

Az üzlet olyan jól sikerült, hogy ma már 200 asszony gyúrja a gránátokat, és évente több, mint 30.000 darabot állítanak elő!

2017-06-09

És lám! Itt vagyunk a Ramadán közepén!

És leszállt az este. És mindenki önfeledten falatozik.

- Drágám! Nem felejtettünk el valamit?
- Ugyan már! Mit felejtettünk volna el!
- Na és a gyerekek?
- Mi van velük?
- Hát hol vannak???
- Ott ugrálnak a szomszéd asztalon a salátás tálban..

Nos igen... A gyerekek nem részei a Ramadánnak. De valamit mégis kell velük kezdeni. Az nem elég, hogy berakjuk őket egy csomagba, és feladjuk a postán, hogy 30 napig ott keringjen.

De nem kell megijedni. Ez a probléma már évezredek óta létezik. És akkor még nem volt iPhone meg YouTube, amivel pár percre zombivá lehetett konvertálni a gyereket. Úgyhogy kellett rá megoldást találni.

A Ramadán ideje alatt a kedvelt csoportos helyeken külön gyerek program is van. Főleg az olyan népszerű piknikező parkokban, mint amilyen az AyaSofya előtt található.

Az éttermeknél is lehetőség van arra, hogy lekössük a rohangáló lurkókat. Általában egy zárt szobát jelölne ki, amit telepakolnak labdával. Plusz beültetnek oda egy gyerekefelügyelőt. Valószínűleg azt, aki aznap rosszul végezte a mosogatást. Mert ő lesz a gyerekek labdás játékanak a céltáblája..

No de vissza a parkokba! Számptalan érdekes vagy éppen unalmas gyerek program között egy mindenképpen kiemelkedik. Ez pedig nem más, mint a híres, tradicionális árnyjáték, a Karagöz és Hacivat.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Karagöz és Hacivat árnyjáték – Forrás: karagozevi.com[/caption]

Ez a típusú árnyjáték hosszú pálcákkal történik. A szereplők pedig félig átlátszó papírból vannak úgy kialakítva, hogy valamilyen szinten mozogni tudjanak. Pl. a kezük, lábuk, és a testük.

Eredetileg valószínűleg a Jáva-szigeteken találták ki ezt a szórakoztatási formát. Majd az Oszmán Birodalomhoz Egyiptomon keresztül érkezett. Állítólag a szultán azért támadta meg a piramisok országát, mert nagy bábszínház rajongó volt.

Egészen a mozik megjelenéséig ez volt a fő közösségi szórakoztatás, majd gyorsan hanyatlani kezdett. Mára szinte teljesen eltűnt, csak a Ramadán idején maradt meg, és más

hagyományőrző klubokban. Rengeteget köszönhetünk , aki a török népmesék kutatásával rámutatott az akkor már feledésbe induló hagyományra. Ő kezdte feljegyezni a történeteket, amelyet a német Helmut Ritter folytatott. Nélkülük mára valószínűleg eltűnt volna a süllyesztőben.

[iframe width="420" height="315"

src="https://www.youtube.com/embed/X_FqJmuDWsU" frameborder="0" allowfullscreen]

A történetek két fő szereplője Karagöz és Hacivat. Karagöz a forróbb vérű személy, aki előbb beszél, minthogy gondolkodna. E miatt külön előírás, hogy az árnyjáték készletben olyan Karagöz is legyen, amelyiket meg lehet verni.

Vele teljesen ellentétes a Hacivat. Ő a mérsékelt, a visszafogott, a gondolkodó. Ő lesz az, aki kihúzza Karaközt a bajból. Vagy csak végignézi, ahogy elverik. Mégis ő az, aki jobban beszél mindenkinek.

A történetek szerint ők ketten valóban létező személyek voltak. Egy építkezésen dolgoztak együtt, ahol az ebédszünetben kifiguráztak mindenkit. És mivel már akkoriban is a politikai viccek voltak a legnépszerűbbek, nem voltak restek a szultánból is poént faragni.

Mindez persze eljutott őfényessége fülébe, aki a saját szemével is látni kívánta a két csirkefogót. De úgy mondják, a szultánnak még tetszett is két legény. Így maga mellett tartotta őket. Mígnem egyszer a kelleténél jobban elszólták magukat, miután kaptak 1-1 zsákot, sok követ, meg egy utazást a Boszporusz fenekére.

[iframe width="420" height="315"

src="https://www.youtube.com/embed/De6wblm_nwU" frameborder="0" allowfullscreen]

2017-06-12

A Ramadán (törökül: Ramadan) tele van csudajó és csudaizgalmas dolgokkal. Ott vannak a rokonok, a barátok, a közös étkezések, a közös koplalások, stb... de a legjobb a csak ilyenkor kapható ramadáni pide!

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Ramadán pide[/caption]

A pide, pontosabban a ramadáni pide egy olyan kenyér, ami nem is kenyér.

Persze lisztből, vízből, és a titkos összetevőből* készül, pont úgy, mint a kenyér. De közben meg mégsem teljesen ő. Mert ugye ott van a titkos összetevő* (igen, itt van egy csillag)

* Lényegében a titkos összetevőtől függ, hogy a végeredmény kenyér, pide, töpörtyús pogácsa, lángos, vagy paprikás krumpli lesz. Sőt! Ha a lisztet elhagyjuk, akkor akár még banánturmix is előállhat. Tehát a titkos összetevő nagyon fontos.

Pont annyira, minthogy teszünk-e petróleumot a gulyásba, vagy sem. És hogy utána meg akarjuk-e gyújtani, vagy sem. Utána már egész biztosan akarunk futni. Ott már nincs kérdés...

Persze a titkos összetevők nem annyira titkosak. A neten számos receptet találunk, hogyan is készíthetjük el. Mi a ajánljuk, mint minden esetben, amikor valami kenyérféléről van szó.

Sőt! A recept úgy-ahogy szabványosítva van. Számos megkötés létezik, hogy mi szükséges bele, milyen alakja legyen, stb., hogy ramadáni pidének lehessen nevezni (meg hogy el lehessen adni). E mellett minden évben törvény írja elő, hogy mekkorának kell lennie, és milyen áron lehet árulni. Idén a 300 g-s méretűnek az ára fixen 2,5 TL.

Ez az, amit minden pék árul.

Sok helyen két félét is sütnek. Egyik a standard (a 300 g-os, sima), míg a másik egy helyi változat. Ez lehet nagyobb, kisebb, vagy különleges összetevőket is tartalmazhat. Kedvelt pl. az, amelyiknek a teteje tojásbevonatos (Limara receptje is ilyen).

De bármennyire is szabványosítják a tésztát, komoly eltérések vannak a pékek között. Más-más lisztet, élesztőt használnak. Nem is beszélve arról, hogy milyen vastag lesz, mennyire sütik át. Nálunk az egyik sarkon olyan pék van, amelyik biztosan nem rasszista: süt ő fehéret is, meg feketét is bőségesen...

A pidének egyik különlegessége, hogy közvetlenül a böjt megszakítása előtt, késő délután kezdik sütni. Így mindjárt közvetlenül a kemencéből kerül a vacsora asztalra. Forrón! Ropogósan! Erre teszünk egy jó vastag réteg vaját, és hmmm..hmm... nyam.nyam!

Az ember észre sem veszi, és már 2-3 pidét befalt!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Ramadán pide[/caption]

Ráadásul a pide a Ramadán szerves része. Nemcsak vacsorára, de reggelire is ezt szokták enni. Na de kinél marad annyi pide, hogy az reggelre is elég legyen?

Semmi baj, hiszen ilyenkor a pékek egész éjjel pidét sütnek. Hajnali 2-kor (ez van mindjárt a reggeli előtt) is nyugodtan ki lehet menni az utcára frissensült pidét venni.

Ráadásul hajnali 2-kor is rengetegen vannak odakint. A legtöbben inkább haza se mennek a vacsora után. Egy kis utcabállal összekötik a reggelivel. Ők keverednek azokkal, akik pidét venni mennek. És még ilyenkor is hosszú sorok (akár 200 m-es!) állnak a pékek előtt. Érdeemes a leghosszabb sorba beállni, mert ott sütik a legfinomabbat.

[caption id="attachment_11340" align="aligncenter" width="500"] Pidére várunk[/caption]

Érdeemes tudni, hogy a pékeknél nemcsak kész kenyeret és süteményeket lehet venni, hanem sütésre kész tésztát is. Minden kenyér, amit árulnak, megvásárolható tészta formában is. Legyen az fehér kenyér, barna, teljes kiőrlésű, stb... Ezek nagyon jó kiindulási alapok az otthoni sütögetéshez (jobbak, mint amiket én tudnék összekotyvasztani). Most pedig a pide tészta is kapható. Abban pedig nagyon finom pizzát lehet sütni!

Ez a pide kifejezetten csak a Ramadán alatt kapható. Ne keverjük össze az úgynevezett török pizzával, aminek szintén pide a neve. Csak ő egy csónak alakú kenyér, megpakolva mindenféle finomsággal.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Rumli és a (nem ramazáni) pide[/caption]

2017-06-13

A Ramadán (törökül Ramazan) az év legkülönlegesebb hónapja. És ebből is az egyik legizgalmasabb rész az, amikor lemegy a nap, elkezdődik az este, és megtörik a böjt.

Az este kezdetét hatalmas várakozás előzi meg. És ezúttal tényleg!

A legtöbb munkahelyen már kora délután, 5 óra fele, szélnek eresztik a közönséget: mindenkit kizavarnak, legyen az dolgozó, takarító, vagy ügyfél. Viszont a vacsora csak kb 4 óra múlva kezdődik. Mit lehet kezdeni ezzel a rengeteg idővel?

Jó, persze vacsorát lehet főzni. De az is ritkán tart ilyen sokáig.

Nem kell viszont aggódniuk az Isztambulban élőknek. A világ egyik legnagyobb városa igazán gondoskodik a lakosok szórakoztatásától. Képzeljük el pl. hogy a város teljes dolgozó közössége egyszerre hazaindul. Jóval több, mint 10.000.000 ember..... ..

... még több pont ...

Na, az igazán jó móka...!

..... sok sok pont ...

... egyébként nem...

De legalább olyan 2-3 órát el lehet vele szórakozni.... És akkor már majdnem ott vagyunk a vacsoránál.

És ahogy közeledik a vacsora ideje, mintha egyre többen és többen lennének. És a dudából is egyre többet és többet hallani.

Aztán hirtelen felcsendül az ezán!

```
[soundcloud url="https://api.soundcloud.com/tracks/102587632"
params="auto_play=false&hide_related=false&show_comments=true&show_user=true&show_reposts=false&visual=true" width="100%" height="450" iframe="true" /]
```

És ebben a pillanatban megváltozik a világ!

Az autók, buszok, kamionok mind eltűnnek. Mintha sohase lettek volna. Az utak, melyek roskadásig tele voltak (a háromsávos úton 8 sávban álltak a kocsik), hirtelen üresek lettek. Hova lett az a sok kocsi, ami eddig nem tudott elmenni sehova se?

Mindezzel teljesen ellentétesek az éttermek.

Itt már jó előre terített asztal várja az érkezőket. Így aki az utolsó pillanatban érkezik, ő már az előtt elkezdhet enni-inni, hogy leülne.

Az emberek pedig van, hogy már órákkal korábban megérkeznek, leülnek, és várnak. Ott van előttük az étel, és a víz, de türelmesen várnak. Majd pedig, ahogy kezd szürkülni, és már csak néhány perc van hátra, akkor kinyitják a vizet.

Az utolsó percekben pedig teljes a csönd. Mindenki az ezán megszólalását várja. Amit egy Allah kabut etsin (Isten fogadja el - mármint az áldozatot, a böjtöt) rövid mondat követ, majd pedig kezdődhet a vacsora. Ezzel pedig mindenki megélné. Hamarosan pedig szóhoz is jutnak. Szóból pedig nincs hiány, jut mindenkinek bőségesen!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Terített asztal várja a böjtölőket[/caption]

Mindez a bevásárló központokban még inkább érdekes! Itt a ezán előtti időszakban egyre csökken a mozgó emberek száma. Ellentétben az utcákkal, mindenki időben elfoglalta a helyét. Az utolsó percekben pedig még a zenét is lekapcsolják mindenhol. Ott van ezernél is több (vagy akár több ezer) ember, akik a fülüket hegyezik, hátha meghallják a kinti műezint. Van, aki a telefonján, óráján nézi az utolsó másodperceket. Majd pedig futótűzként terjed a hír, hogy lehet vacsorázni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Egyszerűbb asztal[/caption]

Lévén, hogy nyár van, és még az éjszaka közepén sem akaródzik a hőmérséklet 28 fok alá menni, az igazi élet a parkokban, és az utcákon van.

A parkok is jó előre megteltek. Főleg az olyan népszerűek, mint a Kék Mecset vagy az Eyüp Mecset környéke. Itt már egy órával a naplemente előtt sem lehet látni egyetlen fűszálat sem.

Ellentétben az éttermekkel, itt mindenki maga hozza az ennivalót. Gyakran az egymás mellett ülők mindjárt meg is osztják egymással a vacsorát. De ha valaki otthon felejtette volna, vagy éhes maradt, akkor a közelben biztos talál valami finomat.

Hagyományosan ezeken a helyen különleges ramadáni programok is zajlanak. Köztük a Karagöz.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Ideiglenes döner konyha a Ramadán estén.[/caption]

Máshol pedig az utcákon szokott hatalmas közös vacsora zajlani. 1-1 utcán valamelyik este teljesen lezárnak. Majd először megpakolják asztalokkal, majd pedig az asztalokat pakolják

meg. Ezt a lezárást jó előre meghirdetik, így a környékeliek is be tudnak szállni. Gyakran mindkét oldalon: ételt is hoznak, és vacsorát is fogyasztanak.

Jellemzően az ilyen helyeken hajnalig tartó utcabáll lesz. Majd pedig mindenki visszaül, és megreggelizik.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Ramadán utcai vacsora[/caption]

Egyik-másik helyen pedig valamilyen extra utcai vacsorát is kitalálnak. Pl. leghosszabb asztal, legtöbb ember, stb... 2013-ban pedig egy magán kezdeményezés az Ístiklâl Caddesi-n volt egy hosszú-hosszú vacsoraasztal. Pontosabban terítő. A 2 km hosszú út feléig falatozhattak a böjtölők.

És hogyan néz ez ki a valóságban? Az alábbi videón láthatjuk!

[iframe src="http://player.vimeo.com/video/70924192" width="500" height="375" frameborder="0" webkitAllowFullScreen mozallowfullscreen allowFullScreen]

2017-06-14

Tombol a nyár, tombol a Ramadán (törökül: Ramazan). És tombolnak éjjel az emberek az utcán.

A nyári Ramadán egyik különlegessége, hogy nagyon későn van a vacsora. Majdnem este 9 van, mire el lehet kezdeni falatozni.

Legalább 10-ig, de még inkább 11-ig elhúzódik az evés. És akkor még csak jóllaktunk. Az élvezet csak ezután következik, ahogyan a törökök szeretik. Jöhetnek a sütemények, édességek, gyümölcsök. No és persze a sok-sok-sok tea. Úgyhogy bőven lesz éjfél is, mire az ember úgy érzi, hogy ideje lesz felállni az asztaltól.

Csakhogy! Miután egész nap nem ettünk, így feltöltődve igazán jól érezzük magunkat. Tele vagyunk energiával. Miközben odakint tombol a nyár. Éjjel is 22 fok van Isztambulban. Sokkal jobb idő, mint napközben... És persze most korlátlanul lehet enni és inni.

Mindeközben ott a hajnal, ami megállíthatatlanul közeledik...

Kb. negyed 3-ig érdemes a reggelit befejezni, hogy még maradjon idő a 2-3 liter víz megivására és a fogmosásra is. Ha pedig törökösen szeretnénk ünnepelve étkezni (vagy étkezve ünnepelni), akkor bizony legalább 2 órát érdemes rászáni. Vagyis ha teljes időben töltjük a vacsorát és a reggelit, akkor olyan 5 perc szünet marad a kettő között... Nem túl sok.

Ennyi nem elegendő, hogy hazamenjünk, és jól kialudjuk magunkat.

Éppen ezért sokan inkább 3 részre szedik az egész táplálkozási hadműveletet: van egy közepes hosszúságú vacsora, és egy közepes hosszúságú reggeli. A kettő között pedig egy utcai bulizással összekötött nassolás.

Mivel ilyenkor az emberek tele vannak energiával, nagyon sok helyen komoly utcabálok alakulnak ki. Az emberek kimennek a szabadba, mert ott jobb levegő van, és még táncolni is jobba lehet. Nem is beszélve a máglyáról, amit tényleg jobb az utcán elkészíteni, mint a nappaliban (bár erre is volt már példa).

Ehhez hasonlóan a foci is olyasmi, amit nem célszerű a lakásban tenni...

Tehát jó a levegő, és az időjárás is. Általában 22 fok körüli a hőmérséklet Isztambulban. És ugye hamarosan kezdődik a reggeli... Ki akar ilyenkor hazamenni aludni? Ugye jobb helyette az utcabál!?

De persze nem mindenki annyira aktív, hogy az asztaltól felállva mindjárt a tűzönátugrással próbálkozzon. Sokan inkább csak szolidan élvezik a késő éjszakai hangulatot. Szerencsére tudják ezt a kávéházak tulajdonosai is, így bőségesen lehet válogatni olyan helyek között, ahova még éjfél után is be lehet ülni.

Mindez így néz ki Beşiktaş-ban, ahol az éjszaka közepén megyünk ki friss pidét vásárolni. Mert még a pék is egész éjjel nyitva van!

[iframe width="500" height="315" src="https://www.youtube.com/embed/V30BhXXLR1I" frameborder="0" allowfullscreen]

2017-06-15

Törökországban a marketingeseknek rengeteg dolguk van. Hiszen az év 365 (+akció) napjára valamilyen kedvezményt kell kitalálniuk.

Ha új év közeleg, akkor újévi akció van. Ha nyár van, akkor nyári akció. Ha tél, akkor téli akció. Ha kisütött a nap, akkor napsütéses akció (pl. napszemüvegre). Ha esik az eső, akkor eső akció (pl. esernyőre). De még arra is van akció, hogy felkelt a nap.

Most viszont Ramadán van. 30 nap Ramadán akció!

Plusz a Ramadán előtti napokban elő-akció.

Meg a Ramadán után is, hogy eladjuk azt a sok kacatot, amit nem sikerült az előző 30 napra.

Mivel a Ramadán leginkább az ételről meg annak hiányáról szól, a legtöbb akciónak is ez áll a központjában.

Így ilyenekkel találkozhatunk, hogy mondjuk veszünk 5 kg rizst, és kapunk ajándékba 1 kg-t. Vagy 5 kg-t. Vagy 20 kg-t. Esetleg a 3 literes olaj mellé ugyan ezt: 2 l ajándékba, 5 liter ajándékba, 10 liter ajándékba. Aztán győzzük hazacipelni!

Egy alkalommal, éppen jól meg voltam pakolva. Azon gondolkodtam, hogyan viszem haza azt a sok kacatot, mikor az eladó jelezte, hogy kaptam ajándékba 10 l tejet. De választhatok helyette 2 db. 5 l-es mosószert is.

Jó móka volt mindezt hazagörgetni...

Az élelmiszerek területén Ramadán alatt az összes fajta akcióba belefuthatunk. A törökök kedvencei azok, amikor olyan ajándékot kapunk, ami kapcsolódik valahogy az alap termékhez. Pl. veszünk 1 kg teát, akkor kapunk mellé egy teafőzőt. Vagy egy készlet csészét. Vagy egy doboz cukrot.

Néha viszont olyan terméket mellékelnek, aminek semmi köze az alap termék mellé. Pl. a 10 kg tea a mellé egy kenyérpírtót kapunk.

A Ramadán ideje alatt nemcsak az élelmiszerek akciósak, hanem további konyhai eszközök is. Hiszen még mindig a vacsora van a központban. Ilyenkor lehet venni akciós 280 darabos evőkészletet. Vagy 60 darabos fazék családot. Amihez jó esetben megint kapunk ajándékba valamit. Mondjuk 5 kg margarint. Vagy rizst. Vagy egy kenyérpírtót.

Egyszer viszont a főzésnek is vége szakad. Ahogyan a vacsorának is. Nem marad más akkor, mint a takarítás (meg a vendégek hazazavarása, amihez jól jön az ajándék fakanál, amit az 5 kg tészta mellé adtak).

Szerencsére nincs hiány akciós mosóporokban sem. Egyik évben, ha 20 kg mosóport vettünk, kaptunk ajándékba egy mosógépet. Mondjuk aki 20 kg mosóport tervez megvenni, az valószínűleg nem egy kis zacskóban tervezte az egészet hazavinni. De azért akkor is... egy mosógép... Valakit ki kell rakni a kocsiból, hogy beférjen...

Még mindig az ünnepi hangulatnál maradva természetesen a telefontársaságok is különleges ünnepi csomagokat ajánlanak. Így aztán mindenki annyit beszél, amennyit csak akar. Vagy internetezik. Mert ugye meg kell osztani az ismerősökkel, hogy éppen vacsorázunk...

A bankok is ünnepi hangulatban vannak. Bőségesen osztogatják az ünnepi hiteleket.. Melyeket aztán a végén ugyan úgy vissza kell fizetni, mint a sima nem ünnepi hiteleket. Csak most, csak önnek egy igazán izgalmas hitel!

Természetesen nem maradhatnak ki az utazási irodák sem. Főleg ebben az évben! A Ramadán végén kezdődik a Cukor Ünnep, ami elsősorban a rokonok látogatását jelenti. Reggeltől estig rokon, rokon, rokon, és rokon. De vannak ilyen emberek, akik úgy gondolják, hogy elég volt a rokonokból már tavaly is, és inkább gyorsan elmenekülnek valahova. Az idei Cukor Ünnep pedig kedden kezdődik. Ehhez könnyű hozzákapcsolni a hétvégét, és máris kapunk egy jó hosszú szünetet, amihez csak 1 szabadnapot kell kivenni. Nem rossz.

Így egyre több és több helyen jelennek meg az olyan utazási ajánlatok, hogy hova is lehet elmenekülni a Cukor Ünnepben. A törökök pedig szeretik a dolgokat az utolsó utáni pillanatban elrendezni. Így bár már csak 1 nap van az ajánlott indulási időpontig, még bőven találni üres helyeket. Ennek oka az idei év. Máskor a Cukor Ünnep a legjobban telített időszak, és sok hotel már fél évvel korábban.

Egyes irodák viszont azt mondják, hogyha már úgyis menni akarunk, akkor inkább Mekkába menjünk. Ott különleges játék van, ahol egyenesen a szent helyre lehet utat nyerni.

2017-06-16

Zajlik a Ramadán (törökül Ramazan). Sőt! Nemsokára elérkezünk az utolsó héthez.

És mint ilyen neves ünnep, ebből nem maradhatnak ki a marketingesek sem.

Igazándiból a török marketingeseknek bármi jó ok arra, hogy reklámot és akciót készítsenek: fúj a szél, esik az eső, kisütött a nap, vagy csak simán felkelt a nap... vagy mert éppen este vagy... vagy mert a főnök valami teljesítményt vár el tőlük, és valamit SOS ki kell találni...

A török reklámok, azon kívül hogy sokszor nagyon igényesek és kreatívok, egyúttal egy ablakot is nyit az országra, amin keresztül bekukucskálhatunk és megleshetjük a kultúrát.

A Ramadánnal kapcsolatos reklámok pedig pontosan ezért nagyon jók. Mert egy-egy képet kaphatunk arról, hogyan is zajlanak az ünnepek mindennapjai.

Sajnos már a 2016-os Ramadán reklámok is eléggé laposak lettek. A 2017-esek pedig még inkább... És nem is készült belőlük túl sok. Egy kolléga már tavaly össze is gyűjtötte őket. Így könnyű volt összeszedni őket. Ebből a válogattunk. A kihagyott reklámokat ott tudjátok megnézni.

Még az olyanok is, mint pl. a Coca Cola is eléggé egyszerű reklámot készített. Őt azért beraktam, mert van benne egy-két rész, amit a Ramadán hangulatát, értékét mutatja. Egyik ilyen, amikor a fiúnak adnak egy adag vacsorát.

Az Iszlám szerint ugyanis az ünnepekkor az ételt 5 részre kell felosztani. Egyiket kapja a család, másikat a rokonok, harmadikat a közeli ismerősök (pl. kollégák), negyediket a távolabbi ismerősök (pl. szomszéd), és az ötödiket a szegények.

Mindez azt jelenti a gyakorlatban, hogy a Ramadán alatt az emberek egymást megvendégelik, ételt küldenek a másiknak, stb...

[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/Ifn5yI7Q_aY"]

Összehasonlításképpen 2 évvel korábban a Coca Cola ilyen reklámot készített:

[iframe width="500" height="281"

src="https://www.youtube.com/embed/k1dYmgO_eAM"]

Amellett, hogy eleve a reklám jobban néz ki, jobban ki van dolgozva, megmutatja azt is, hogy a Ramadánt az emberek tényleg úgy várják, mint máshol a Karácsonyt. Nincs sehol az, hogy jaj, megint egész nap nem eszünk, nem iszunk... A Ramadán tényleg az ünnepről, a társaságról, a megosztásról szól.

(A reklám szövege, hogy mindenki úgy hiányolta már a Ramadán-t az elmúlt 11 hónapban)

Azt azért hozzáteszem, hogy oka van annak, hogy ilyen kevés, és visszafogottak a reklámok

az idén. De ez az a téma, amibe nem szeretnék belemélyedni...

Maradva az üdítőknél, lássuk a Lipton reklámját!

[iframe width="500" height="281"

src="https://www.youtube.com/embed/gmLLoiwBmLM"]

Azért, hogy jobban megértsük, érdemes megnézni a Hayko Cepki korábbi Lipton reklámjait.

Ezek mindegyiket eléggé stílusosra sikerült.

[iframe width="500" height="281"

src="https://www.youtube.com/embed/btbxC58QAp0"]

Az offfff amolyan egyszerű török káromkodás. Hasonlít a magyar *****, *****, ***** meg a

***** szavakra. Csak könnyebb kimondani. Akár teleszájjal is, vagy szakadékba zuhanás

közben is. Külön érdekesség, hogy van egy Of nevű város Trabzon-ban, a teaültetvények

közepén.

Hayko Cepki pedig azt mondja, hogy ne offfffozgass, hanem inkább oh! be!-zzz. Azaz igyál és relaxáljál!

És ha már éneklünk, meg ice-teázgatunk, akkor itt a tavalyi nagyszerű Ceza és Naciye néne DiDi reklámja. (Ceza-t már)

[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/8HRbPSrGLik"]

Van egy másik változata is ennek a reklámnak. De ki tudja miért, ebből csak hosszú verziót

találni. Ami azt jelenti, hogy a reklámot többször egymás után pakolták, hogy egészen 3, 5,

kitudjahány percen keresztül ez ismétlődjön. Valamiért ez elég gyakran előfordul a török

reklámoknál. Íme az 5 perces verzió!

[iframe width="500" height="281"

src="https://www.youtube.com/embed/QNQUeeH4Zlo"]

Házi feladat török nyelvtanulóknak: hétfőre meg kell tanulni, ezt fogjuk elrappelni!

Egyébként nem olyan nehéz, mint elsőre-másodikra-huszonharmadikra látszik..

A következő Pinar reklám nekem azért tetszett, mert ő tényleg nagyon jól bemutatja, milyen

is az igazi Ramadán vacsora. Amikor nem a roskadásig megrakott asztalról van szó. Hanem

az utcában összeül a pék a zöldséges, a kisboltos és a többiek (ilyen van nálunk is minden

este). Vagy a taxiban falatoznak. Vagy ahogy az építők és a tervezők együtt vacsoráznak.

Nem mellékesen roppant jó a kilátás onnan.

[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/54srrX2J14o"]

Végére pedig egy különlegesség. És ezzel ismét visszatérünk a Liptonhoz. Ez egy igazán

ramadáni ötlet. Ha veszünk egy doboz teát, akkor kapunk egy kódot, amivel valamelyik

ismerősünknek küldhetünk egy csésze teát. Ez roppant izgalmas!

[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/h1WAm--y7CU"]

2017-06-19

Ez a 10. alkalom, hogy Isztambulban találkozom a Ramadánnal.

Az elsővel még 2005.-ben futottam össze. Éppen turistáskodtam. Éppen október volt. Éppen szakadt az eső. Bár ez akkor már az. Mégiscsak Isztambulról van szó, a Napfény városáról... Naná, hogy mindig szakad az eső, ha éppen arra járok!

Ekkor még kívülállóként szemléltem az eseményeket, és el se tudtam képzelni, hogy én is böjtölnék. Nekem a városnéző túrázás azt jelenti, hogy addig megyek, míg el nem kopik a cipő (még ha szakad is az eső közben...). Ebbe sehogy se fért volna bele az, hogy egész nap mellőzöm az étkezést, pláne az ivást! A török ételek egyébként is nagyon finomak, semmi kedvem nem volt kihagyni őket.

Viszont tiszteletben tartottam az, hogy mások böjtöltek. Éppen ezért próbáltam csak akkor enni és inni, amikor senki se látja. De hamar kiderült, hogy erre semmi szükség. A jövőendő rokonaim arra biztattak, hogy egyek nyugodtan, amikor csak a kedvem tartja. Sőt! Még körbe is ugráltak, és jól megetettek minden találkozás alkalmával. És hangosan tiltakoztak, ha olyasmiket mondtam, hogy akkor én is böjtölök.

Mindemellett érdekes volt megfigyelni, hogy is zajlik egy ilyen ünnep. Napközben minden ugyan úgy zajlott, mint egy normális napon. Aztán ahogy kezdett sötétedni, megélnékkült a forgalom, míg az utolsó pillanatban már alig lehetett mozogni. Főleg az utakon. A buszok-villamosok rettentően tele voltak, a taxis meg nem akart visszavinni a hotelba, mert inkább hazament. De aztán megszólalt az müezzin, és egy perc alatt kiürültek az utcák. A sofőr még a villamost is otthagya a főút közep. Csak 1-2 turista maradt, akik meresztették a szemüket: hova tűnt mindenki ilyen hirtelen? Mindenkit elvittek az UFÓ-k?

A következő Ramadánok már kicsúsztak abból az időszakból, amikor könnyedén tudtam szabadságot kivenni. Majd pedig, amikor 2008-ban kiköltöztem, akkor pont elkerültük egymást. Bár jobb lett volna összefutni, mert akkor még sikerült volna a megtakarított pénzemet kimenteni, mielőtt a Gazdasági Válság miatt a forint jócskán leértékelődött.

Így az első, igazi és éles Ramadán 2009-ben ért el. . Most így utólag visszanézve elég lazának tűnik, hogy csak hajnali 4-től este fél 8-ig nem ittunk, nem ettünk. Ezzel szemben most, 2017-ben fél 4-től háromnegyed 9-ig tart a böjt. Több, mint 1 órával hosszabb, mint akkor. Viszont 2009-ben augusztus végére esett a Ramadán, és dög meleg volt (most éppen szakad az eső. Írtam már, hogy Isztambul a Napfény városa?).

Aktív résztvevőként nagyon érdekes volt, és igencsak komoly kihívásként éltem meg. Az első napokban folyamatosan látogattak a kollégák, hogyha összeesnék, mindjárt egy vödör vizet zúdítsanak rám. De közben átéreztem az események ünnepi felét is. Izgalmas volt

hajnalban felkelni, és jó alaposan megreggelizni. Meg ahogy versenyeztünk, ki tud több vizet meginni. És tényleg ünnepként éltük meg: az első reggelen összeültünk a rokonokkal, hogy együtt vágjunk bele a kalandba.

E mellett arra is jó, hogy az ember megtanuljon főzni. Ez furán hangzik, hogy pont a koplalás alatt sajátítsuk el az ételkészítés fortélyait. De a vacsora előtt van egy hosszú időszak, amikor nem lehet semmit se csinálni. Ilyenkor jobb hóján főzünk (meg persze azért is, hogy legyen mit enni...). Idő van bőven, lehet vacakolni. Ilyenkor születnek azok az ételek, amikor pl. a rizst levelekbe csavarják bele; vagy amikor a tésztába egyenként hajtogatják a pici-pici húsdarabokat. Csak egy feltétel van: nem szabad az ételt megkóstolni. Így jobb, ha nem rontjuk el, különben estére kénytelenek leszünk pizzát rendelni. Persze a futár is csak az után hozza ki, ha már megvacsorázott.

Azt is megtanultam, hogy a Ramadán időpontok egyáltalán nincsenek kőbe vésve. Ahol akkor laktunk, a müezzin az első két hétben még tartotta magát a kormány által előírt időpontokhoz. De később már többször előfordult, hogy csak bő 15 perc késéssel kapcsolta be a mikrofont. És még akkor sem az ezán következett, hanem hallottuk hogy még megkeveri a teáját, és kényelmesen megissza. Ugyan így esténként néha már nem bírt magával, és 10 perccel korábban hirdette ki az estét.

Majd jöttek a következő évek, és csak egy alkalommal hagytam ki a böjtöt, amikor az első gyerekünk született. Akkor úgy éreztem, hogy minden energiára szükség van. A többi években én is részt vettem az ünneplésben. Olyan év is volt, amikor csak egyedül böjtöltem. Ennek megvolt az az előnye, hogy egyszerű volt. Hajnalban azt ettem, amit találtam, nem vacakoltam vele. Nem tettem fel ünnepi terítőt, meg ilyenek.

Most eljutottunk 2017-re, és itt is az utolsó héten járunk már. Az egész teljesen rutinná vált. A blogon is minden évben megírom, miként éljük át. A rekordot tavaly (2016) sikerült elérni, amikor a böjt minden napjára sikerült valami érdekességet előhozni. De ez hiba volt, mert ezzel ki is merült a téma. Az idén már nem tudtam azt a hangulatot adni...kimerült a varázs. Nem lehet valamit újra és újra minden évben ugyan úgy leírni. Jövőre majd ki kell találnom valami teljesen más megközelítést.

Tehát mostanra minden rutinná vált. És lassan a Ramadán is kicsúszik a húzós nyári időszakból. Azt hiszem az idén volt a leghosszabb, most már csak rövidülni fog, az idő meg húlni. Bár igazándiból annyira nem számít, milyen hosszúak a napok.

Mindenki azt hiszi kívülállóként, hogy a víz hiánya a legrosszabb az egészben. Holott erre elég hamar átáll a szervezet. Már az első hét közepétől normalizálódunk. Utána pedig már észre sem vesszük, hogy nem ittunk. Igazándiból pont, hogy majd a Ramadán után oda kell figyelni, hogy napközben is meglegyen a megfelelő folyadék bevitel. Mert könnyen elfelejtkezhetünk róla. Olyannyira nem hiányzik, hogy amikor egyedül böjtöltem, egy alkalommal már régen este volt, én meg továbbra is csak ültem a fotelban, és könnyvet

olvastam. A többiek szoltak, hogy ne felejtsek el enni.

Az egészben sokkal nehezebb a hajnali felkelés. Amit 30 napon keresztül minden reggel meg kell tenni. És akkor is enni kell, ha egyébként a pokolba kívánjuk az egész étkezést. E miatt az elmúlt 1-2 évben nem is várjuk meg a hajnalt. Vacsora után egy kicsit még üldögélünk (és elpusztítunk közben egy zsák pisztáciát), majd éjfél fele nekiállunk újra enni. Mivel bőségesen van idő, egyáltalán nem kell iparkodni. Kis szerencsével pedig még a vacsora sem hült ki teljesen. Majd ha ennek vége, akkor fürdés, fogmosás és alvás. Egyedül az ezán előtti időpontra felhúzzuk az órát, hogy néhány pohár vizet igyunk még gyorsan. Így teljesen mindegy, hogy 3-ig, 4-ig, vagy 5-ig kellene a reggelit befejezni.

De ez az egész éjszakai bulizás-evészet elég kimerítő tud lenni. Elvileg cserébe reggel tovább lehetne aludni (hiszen nem kell reggelizni). Csak van otthon két gyerek, akik normális időpontban reggelizni.

A kevés alvás mellett a másik nehézség, hogy nincs ebédidő. Nem is az étel hiányzik, hanem az a szünet a munkaidő közepén. Persze most is fel lehetne állni délben, és el lehetne menni egyet sétálni..ki a jó kis izzasztó hőségbe.. vagy a szakadó esőbe (más variáció most éppen nincs). Szóval inkább nem. De még az sincs, hogy készítek egy teát magamnak. A vízhiány miatt pedig a mellékhelyiségek látogatása is elmarad. Így tényleg nincs más, mint folyamatosan ülni az irodai széken (nem erről álmodik minden igazgató??).

Ez összekapcsolva a kialvatlansággal előhossa azt, hogy néha észre se veszem, de már fél órája a képernyővédőt bámulom.

Azért az, hogy most már ennyire rutinná vált a böjtölés, nem jelenti azt, hogy unalmas is lenne. Ugyan úgy, ahogy otthon se unjuk meg a Karácsonyt (bár van, akinek már elege van belőle). A Ramadán minden évben 10-11 nappal előrébb jön, mert az Iszlám holdnaptár ennyivel rövidebb a tényleges csillagászati naptárnál. De ez nem tűnik fel olyan helyen, ahol nem esik a hó, és a Nílus sem árad ki. Így minden Ramadán minden évben egy kicsit másabb. És az emberek is kicsit másképpen reagálnak rá.

Idén pl. az a divat, ahogy szembe mennek a forgalommal az autók. Jó, ez Isztambulban nem újdonság, de most ez sokkal gyakoribb. És olyan helyeken is sikerül, ahol egyébként betonfalnak kellene ezt megakadályozni. És Ali nemcsak hogy szembe ment fel az autópályára, de utána még panaszt is tett a navigációs program gyártónál, hogy ezt az útvonalat nem tüntették fel a térképen.

Tehát mindig vannak izgalmak.

Rövidesen véget ér a böjt. Már az utolsó napokat számoljuk. Ezzel véget ér a kiképzés is. A szervezetünk átállt egy takarékosabb módra. Még hetekkel a böjt után is a megszokottnál kevesebbet és ritkábban eszünk. De a még fontosabb, hogy a saját bőrünkön tapasztaltuk

meg a nélkülözést. Eztán többször is meggondoljuk, hogy az ételt kidobjuk-e a szemétbe, vagy azt még fel lehet-e használni (a törökök egyébként ebben nagyon jók). És ugye a csapot is jól elzártjuk. Hiszen pontosan tudjuk, hogy egy csepp víz mennyit is ér. Ugye, hogy ahhoz sivatag kell? :)

2017-06-20

Keveset tudunk a Törökországba emigrált szabadságharcos magyarokról. Még kevesebbet, hogy miként álltak a valláshoz, és így a Ramadához.

De van néhány kapaszkodó, amiből megpróbálhatunk néhány dolgot kikövetkeztetni.

Azt biztosan tudjuk, hogy 1849. október 29-ig 238 menekült tért át az Iszlám hitre. Ekkor körülbelül 4000 katona (többségében magyar, de volt köztük olasz, lengyel és osztrák is) él a Vidil városka melletti oszmán menekülttáborban. Nem sokkal később, kb. 3000-en hazatértek. 1650 fő került át a Sumenbe, a második menekülttáborba. Köztük volt Kossuth és a követői is.

A törökök javasolták a magyaroknak, hogy térjenek át az Iszlám hitre, mert akkor már sem az osztrákok sem az oroszok nem kötelezhetik őket a menekültek kiadására. Vagy ha mégis, az áttérés során mindenki török nevet kap, ami után reménylen lenne, hogy bárkit is megtaláljanak.

Ezzel együtt a magyarok tapasztalt és értékes katonák voltak, akiket a törökök szívesen láttak volna a saját hadseregükbe. Ezt magas fizetéssel, címekkel és egyéb juttatásokkal is jutalmazták. Viszont ennek sokkal inkább formai jellege volt. Ténylegesen nem várták el, hogy a magyarok higgyenek is az új vallásukban. Sőt! Még azt is felajánlották, hogy idővel felmentik őket az esküjük alól.

Tehát tudjuk, hogy 238 fő tért át, ebből 216 volt magyar. Nem zárhatjuk ki azt, hogy a Szabadságharc katonái között voltak muszlinok is, de erről nem tudunk semmit. Zsidókról vannak feljegyzések, és hogy közülük is voltak akik áttértek. Akiról viszont biztosan tudunk, az Bem Apó. És azt is tudjuk, hogy ő még a Ramadán böjtöt is megtartotta, pedig ekkor már túl volt az 50-en. A böjtre senki sem kötelezte, sőt, mindenki megpróbálta lebeszélni róla. De ő úgy érezte, hogy ezt meg kell tennie.

A törökök e miatt nagyon is tisztelték. Halála után Iszlám szokás szerint temették el. 1929-ben a maradványait hazaszállították Lengyelországba, de pont az áttérése miatt nem engedték keresztény földbe temetni. Így egy hatoszlopos emelvény tetején nyugszik.

Az, hogy a katonák nem lehettek más vallásúak, annak valószínűleg praktikussági okai is voltak. Ilyenek mint egységes imaidők, egységes ünnepnapok, stb... Egyébként az Oszmán Birodalom már a korai években is tolerálta a más vallásúakat (nem mellékesen az utolsó években ők vitték a gazdaságot).

Ilyenkor abba kell belegondolni, hogy ott van egy ember egy teljesen idegen közegben, idegennek körülvéve egy teljesen más kultúrában. Csakhogy az ottani emberek annyira

mégsem idegenek, mert a bajtársaik. És ők éppen tartanak egy ünnepet. A kívülállónak (jelen esetben a Szabadságharcból menekült magyarnak) nem lenne kötelessége, hogy velük együtt ünnepeljen, velük együtt böjtöljön. Erre senki sem kéri meg őt. Még akkor se, ha formálisan ő is muszlin lett. Ebben az esetben a hősrünk vajon mit választ: inkább marad kívülálló, és nem vesz részt a böjtben? Vagy inkább ő is beáll a többiek közé?

Ne feledjük el, hogy 150 évvel korábban az emberek másképpen keltek, más beosztással étkeztek. Akkoriban az, hogy katona (aki egyébként is megszokta a nélkülözést) a hadsereggel együtt menetrend szerint hajnal előtt felkel, étkezik, majd kihagyja az ebédet és nem iszik vacsoráig, mindez nem biztos, hogy annyira megterhelő, mint manapság nekünk. Kik javarészt csak ücsörgünk az irodában.

Természetesen ha csatára került a sort, vagy menetelésre, vagy bármi olyanra ami igénybe veszi a szervezetet, akkor már kihagyták a böjtöt.

Én úgy gondolom, hogy azok a magyarok, akik a török hadseregben szolgáltak, közülük többen is végigcsinálták a böjtöt legalább egy alkalommal. De legalábbis egy-két alkalommal belekóstoltak.

Teljesen más azok története, akik inkább letelepedtek Isztambulban. Hiszen nagy részük egyáltalán nem akarta felvenni a török szokásokat, és így bizonyára a böjtrel sem foglalkozott. E mellett Isztambulban nagy számban éltek nem muszlinok is. Így abban semmi különös nem volt, ha valaki nem tartja a Ramadánt. Így sokkal kevésbé érezhették azt a magyarok, hogy nekik is böjtölni kellene.

Persze lehetséges, hogy pont e miatt (Történjen már valami izgalmas! felkiáltással) többen is belevágtak egy-két alkalommal.

Viszont az ebbe a csoportba tartozó emberek között voltak olyanok is, akik tényleg Isztambulban gondolták folytatni az életüket. Ők valószínűleg idővel több török szokást felvettek, és köztük lehet a Ramadán böjtje is. Bár erről semmit sem lehet tudni.

Sok magyar megházasodott. És bár nem feltétele a leánykérésnek, hogy a fiú muszlin legyen, ezt a rokonok mégis sokszor preferálják. Így elképzelhető, hogy több magyar csak a házasság miatt vette fel az Iszlámot. Ez még mindig nem vonja magával azt, hogy utána böjtölni is kell. De ebben az esetben már jó eséllyel találhatunk olyat, akik végigcsinálta a böjtöt.

A harmadik csoport pedig Kossuth és követői. Ő nem vette fel az Iszlámot. De találunk utalásokat rá, hogyha a muszlinná válás elősegítette volna az ügyet, akkor talán még ez is előfordulhatott volna. De Kossuth nem tervezte, hogy huzamosabb ideig marad Törökországban. Sőt! Vallás ügyben is inkább a Reformátusra való áttérést szorgalmazta (a Habsburgok sosem kedvelték a reformátusokat, így ez is egy szembenállásnak felelt meg).

Érdekesség viszont, hogy Kossuth hamar felfedezte, mennyire fontos az adott ország nyelvének megtanulása. Ebben találunk a vallással kapcsolatos szavakat és kifejezéseket is.

Kossuth végül csak 1 évet tartózkodott Törökországban. Nem tudjuk, mi történt volna, ha hosszabb ideig marad. A céljai érdekében vajon milyen lépésekre lett volna hajlandó...

2017-06-21

Az Elrendelés Éjszakája. Arabul: Lajlat al-kadr [ليلة القدر], törökül: Kadir Gecesi. Angolul pedig ilyen vagány neve van: Night of Power. Ez a Ramadán legfontosabb éjszakája.

Úgy tartják, ekkor imádkozni többet ér, mint ezer hónapon át.

Az Elrendelés Éjszakája a Ramadán hónap utolsó 10 napjának egyikére esik. De fontos, hogy páratlan számú legyen. A törökök szerint ez a 27 nap. És mivel szerintük így van, így mindjárt szerintük a legtöbb hittudós szerint is így van.

Minden esetre a törökök nagyon határozottak, ha egyszer elhatározzák magukat. Nem is fordulat elő más verzió, mint a 27 nap...

Ez pedig az idén június 22-ére esik. Az Elrendeltetés éjszakája pedig a június 21 és 22 közötti este.

A történet szerint Mohamed próféta a Híra hegyre vonult vissza elmélkedni és böjtölni. A 27. napon pedig a Korán leszállt a Földre, és Gábiel arkangyal kinyilatkozta azt a prófétának.

97. szúra: A Mindenható és Könyörületes Allah nevében

1. Íme! Mi az elrendelés éjszakáján bocsátánk le azt.
2. S mi ért le hozzád, mi az elrendelés éjszakája?
3. Az elrendelés éjszakája jobb, mint ezer hónap.
4. Az angyalok, s a Lélek bocsátanak le azon

minden elrendelést Uruk engedelmével.

5. Békesség az, egészen a hajnal hasadtáig.

Másik nézet szerint Allah direkt nem mondta meg, hogy melyik is az Elrendeltetés Éjszakája. Csak annyit tudni, hogy az utolsó 10 nap valamelyike, és az páratlan. Akkor járunk helyesen, ha minden évben valamelyik másik napon ünnepelünk: 21, 23, 25, 27, 29...

E mellett az Elrendeltetés Éjszakája tiszta, csendes. Nincsenek szelek, és tisztán látszik a Hold.

A hívők szerint ez az éjszaka nagyon fontos. A legfontosabb mind közül. Ezen az éjszakán nem szabad aludni, hanem egész éjjel imádkozni, és elmélkedni kell. Aki mindezt végig csinálja, az megtisztul.

Ilyenkor a vallási közösségek összegyűlnek, és Korán felolvasást tartanak, közösen imádkoznak. A mecsetek pedig megtelnek.

Bár hivatalosan csak ez az egy nap fontos, de valójában a következő néhány napot is sok-sok imádkozással töltik a hívők. Így a Ramadán hátralevő napjai kiemelt fontossággal bírnak.

<http://www.spacecampturkey.com/tr-TR/page/foto-galeri-genclik-programlari/>

<https://www.google.com.tr/search?q=uzay+kamp%C4%B1&oq=uzay+kamp&aqs=chrome.0.0j69i57j0l4.3520j0j4&sourceid=chrome&ie=UTF-8>

2017-06-22

Szombaton lesz a Ramadán (törökül Ramazan) 30. napja. Ez lesz az utolsó, amivel véget ér a böjt.

Szombaton pontban 20:48-kor lesz a Ramadán utolsó vacsorája. Mondhatnánk azt is, hogy lesz egy kis buli. De igazándiból nagy buli lesz majd. A Ramadánt mindig követi 3 nap szünet, amit úgy hívnak, hogy Cukor Ünnep. Mert hogy végre lehet édességet enni akár napközben is. :)

Valójában nem azért Cukor Ünnep. Hanem, mert a Ramadánnak vége, és ezt ünneplik. Mégpedig úgy, hogy a gyerekek ajándékot kapnak, legtöbbször cukorkát.

Az ünneplés sem azért van, mert hogy végre vége a böjtnek, és nem kell tovább koplalni. Hanem inkább egy "Hurrá megcsináltuk!" érzése van. És nem mellékesen ez egy vallási ünnep, ami a Korán megérkezéséről szól. A hívők ezt is ünneplik.

Igazándiból, ahogy minden török ünnep, ez is a családról szól. Vagyis a 3 nap végeérhetetlen rokoni látogatásokból áll. Ezt mindenki maga döntse el, hogy jó dolog, vagy rossz dolog....

No de a Cukor Ünnepről majd holnap beszélünk bővebben. Most egyenlőre maraduk a Ramadánál.

Aminek éppen az utolsó napja következik.

30 napon keresztül böjtöltünk. Ami azt jelenti, hogy 30 napon keresztül napközben nem ettünk és nem ittunk. Ami több, mint 17 óra volt. Néha tűző napon (klímás irodában), néha pedig esőben. Néha pedig hegyet mászva, mert az élet azért nem állhatott meg.

30 napon keresztül vártuk a naplementét, hogy végre vacsorázhassunk, és végre ihassunk vizet. És 30 napon keresztül reggeliztünk a hajnalok hajnala előtt, teli hassal. Na, az tényleg nem volt könnyű...

E mellé járt még bónusznak, hogy hajnali 3 előtt nem feküdtünk le aludni. Miközben másnap reggel ugyan úgy fel kellett kelni, hiszen mi dolgozni, a gyerekek meg az iskolába mentek. Jó esetben aludtunk 4 órát is...

De mindeközben valami olyan hangulat volt, mintha valami elnyúlt, 30-napos buliba lennénk. Minden este szórakozás volt.

30 nap hosszú idő. A Ramadán egyik fontos tanítása pedig pontosan ez. A 30 nap nem olyan, mint az egyhetes iskolatábor, amit majd csak túlélünk valahogy. Ha kell, kenyérrel és cipőtalppal. Meg majd fürdünk, ha hazaértünk. stb... 30 nap alatt meg kellett változni.

Ennyi idő alatt megtanultunk egy sokkal takarékosabb életformát. Amikor nem eszünk megállás nélkül. Amikor nincs nasi napközben. Amikor nem lehet kiugrani munka közben egyet fagyizni. Amikor koncentrálni kell munka közben, különben az ember automatikusan elkezd recepteket olvasni (de a legjobb az volt, amikor véletlenül rátaláltam a c. videóra).

Ezzel együtt megtanulunk olyan dolgokat is értékelni, mint a víz. A 30 napos kiképzés után sokkal jobban odafigyelünk, nehogy egy csepp is kárba vesszen...

Hogyan tovább?

Nemsokára véget ér a Ramadán. De nem múlik el nyomok nélkül. Az elkövetkező hetekben hiába lehet majd napközben is enni, egészen biztosan sokkal ritkábban fogjuk tenni, mint a böjt előtt. És sokkal jobban meggondoljuk, hogy a vizet is mire használjuk.

Tehát szombat éjjel vége lesz a böjtnek. Úgy tűnik, mintha ezzel mindenki fellelegezne. Holott nagyon sok embertől hallani, amint azt mondják. "Jaj de kár, hogy vége lett!"

Sebaj, jövőre megint lesz! Várhatóan 2018. május 16 - június 14 között lesz. A Cukor Ünnep pedig 2018. június 15-17.

2017-06-23

Reggel van, és süt a nap. Mi pedig a Boszporusz parton ülünk, és reggelizünk, teázgatunk.

Legalábbis ez a terv, ha nem lesz eső vasárnap.

Mert holnap este véget ér a Ramadán (törökül: Ramazan). Holnaptól már napközben is lehet enni, inni, meg kinek mire van kedve.

Kivéve ha...!

Ugyanis a törököknél minden ünnep a családról, a rokonokról szól. Ez azt jelenti, hogy az ünnep három napjának mindegyikén a rokonokkal, barátokkal, ismerősökkel találkoznak, és ünnepelnek.

Mivel egy töröknek átlag 400 olyan rokona van, akivel kapcsolatban is van, így ez eléggé hosszú és kusza látogatások várhatóak. De hogy legyen benne valami rendszer, a törökök csináltak bele egy rendszert.

Ahol ennyi ember a másikat látogatja, ott könnyen előfordulhat, hogy A elmegy B-hez, miközben B meg éppen A-hoz szeretne elmenni. Ilyenkor ugye nincs otthon senki.

A törököknél viszont ez nem így megy. A szabály az, hogy mindenki a legidősebb rokonnál gyülekezik. Így az időseknek nem kell sokat mozogniuk, mert a fiatalok fogják őket meglátogatni. És ezen ponton fog az összes rokon is találkozni (e miatt szeretik a törökök a nagy nappaliakat).

Ilyenkor gondolhatnák arra, hogy viszont milyen rossz a háziasszonynak, mert mindenkit neki kell majd étellel, itallal ellátnia. Viszont a törököknél úgy megy, hogy a háziasszony a főnök. Az érkező ifjú (és kevésbé ifjú) nők pedig érkezés után mindjárt be lesznek terelve a konyhába. Így a vendégeket mindjárt egy kisebb hadsereg fogja kiszolgálni.

Nem mellékesen pedig egy hatalmas lehetőség, hogy kicseréljék a legfrissebb pletykákat.

Ez az alapfelállás. Csakhogy a Török Köztársaság történelme úgy alakult, hogy az 1950-es évek után nagyon sokan költöztek be a nyugati városokba. A hivatalos statisztika szerint 11 millió olyan ember él Isztambulban, akik vidékinek számítanak. Ők még csak első, második, esetleg harmadik generációs isztambuliak. Ehhez tegyük hozzá a hivatalos statisztika szerint összesen 13 millióan élnek Isztambulban. Tehát alig néhányan vannak olyanok, akik ősi isztambulinak mondhatják magukat. Nekem egyetlen ilyen ismerősöm van.

Ennek a 11 millió embernek pedig még él valamelyik nagyszülője. Valahol, valamelyik

anatoliai faluban. Őt pedig illik ilyenkor meglátogatni.

Ez így egy nagyon szép tradíció, mígnem rá nem nézünk a térképre, ahol kiderül: Isztambul az ország sarkán van, és csak egyetlen egy autópálya köti össze Anatóliával. Ezen fog 11 millió ember kiutazni. Majd pedig 2-3 nap múlva vissza.

Cserébe viszont erre a néhány napra Isztambul kiürül. Nem is találunk olyan boltot, ami nyitva lenne..

Azért vidéken sem marad egyhelyben az ember. Hiszen ha már kiállta a több órás sort, és elment 500+ km-e, akkor a többi rokont is végig látogatja. Erre amúgyis van 3 napja. Ez is egy komoly kihívás, mert minden rokon török módra jó alaposan megvendégeli, megtömi a messziről jött városit. Ez az első helyen még jól is jön. A másodikon már inkább mértékletesen eszik a vendég. A negyedik helyen pedig biztosan megtelik (igazándiból már az elsőn). Innen kell továbbgurulni a következő, legalább 4 de időnként 8 helyre. És ugye nem lenne jó valakit is megsérteni, úgyhogy mindenhol kell enni!

Idővel ez a tendencia megfordul, amikor kihálnak a vidéken élő nagyszülők, és a legöregebb rokon immár Isztambulban lesz. Akkor majd a vidékiek fognak ezen az autópályán érkezni.

Bár ahogy otthon is, itt is változnak az ünnepek az új generációval. A fiatalok egyre kevésbé érzik azt, hogy a nagyon kevés szabadidejüket a rokonokkal kellene töltenie, amikor amúgy is 24 órában fen lóg mindenki a Facebookon, Twitteren (még a nagymamák is). Így egyre többen választanak valamilyen külföldi utat vagy csak keresnek valami nyugis helyet az országban.

2017-06-26

2017. június 12-én 6.2-es földrengés volt Izmir környékén.

A török oldalon csak kisebb pánik, míg a görög oldalon áldozatokat is okozott. A rengést még 400 km-e, Isztambulban is lehetett érezni (nálam konkrétan az asztal mozgott).

[caption id="attachment_11368" align="aligncenter" width="500"] Házi készítésű földrengés-jelző[/caption]

Törökország olyan zónában fekszik, ahol gyakoriak a földrengések. Kisebb, csak műszerrel kimutathatóakból naponta akár 100 is előfordul. Nagyobbak viszont szerencsére csak ritkán fordulnak elő. Azok, amelyek pedig ténylegesen károkat okoznak, nagyon ritkák.

Ennek ellenére különböző felkészülések, és felkészítések történnek folyamatosan. Pl. az épületeket is földrengés biztonságosnak építik. Az iskolákban földrengés gyakorlatot tartanak. De még földrengés szimulátor is van, ahol az elméleti ismeretek mellett gyakorlatban is kipróbálhatjuk, miként cselekednénk éles helyzetben.

Az Isztambuli Magyar Főkonzulátus összegyűjtöttek, melyek a célszerű magatartások földrengés esetére:

Célszerű magatartási formák földrengés esetén

Törökország egész területe, de különösen Isztambul (a Márvány-tenger alatt húzódó törésvonal miatt) a történelem folyamán mindig is erős földrengéseknek volt színtere. A török szakértők szerint az elkövetkező 15-20 éven belül bármikor bekövetkezhet egy erős, a Richter skála szerinti 7-es, vagy annál erősebb földrengés. Ezért célszerűnek tartjuk tájékoztatni a Törökországba érkezőket, vagy itt lakó honfitársainkat arról, hogy mi a teendő földrengés esetén.

A földrengés a földkéreg és földfelszín viszonylag gyors, nagy erejű elmozdulása, amely a domborzat kisebb-nagyobb mértékű, általában maradandó elváltozását, és az épített, illetve a természetes környezetnek, a rengés erősségétől függő károsodását, vagy pusztulását okozza. A földrengés a katasztrófák egyik legpusztítóbb fajtája, az ellene való védekezés pedig nagyon nehéz.

A földrengés rendkívül gyakori jelenség, a világon naponta akár több tucat is előfordulhat, de ezek legtöbbször erőssége annyira csekély, hogy csak műszerekkel érzékelhetőek, és semmilyen kárt nem okoznak. A föld felszínén rengések gyakorisága és erőssége nem egyenletes, vannak kifejezetten földrengésveszélyes térségek és olyanok is, ahol ez a fajta katasztrófa csak ritkán fordul elő.

(forrás: GeoRisk Földrengéskutató Intézet)
Teendők földrengés veszélye esetén

Földrengés esetén a legnagyobb veszélyt a megsérülő épületek leomló falai, lezuhanó szerkezeti elemei jelentik. Ezért a legfontosabb teendő, az épületek mielőbbi elhagyása. Ne akarjunk mindenáron, azonnal kimenekülni! Ehhez meg kell várni a legcélszerűbb pillanatot, vagyis a rengések közötti szüneteket.

Amennyiben nem lehetséges az épület azonnali elhagyása, úgy valamilyen erősebb bútordarab (például ágy vagy asztal) alatt célszerű ideiglenes menedéket keresni. Ezzel megóvhatjuk magunkat a lehulló törmeléktől, a lezuhanó kisebb tárgyaktól.

Ha a helyiségben nincs olyan berendezési tárgy, amely védelmet nyújthat, célszerű a legvastagabb, legerősebb falakkal határolt sarokba kuporodni, és fejünket összefont karjainkkal, vagy több rétegben összehajtott ruhával (például kabát, pulóver) védhetjük.

Az előrengések általában rövid ideig (10-30 másodpercig) tartanak, és néhány perces, esetleg néhány tíz perces szünetekkel követik egymást. Ezen időszakot célszerű kihasználni a kimenekülésre.

Ha erre lehetőség van, célszerű a lakást áramtalanítani, és a nyílt lángot (például a gáztűzhelyen) kioltani. Ez néhány percnyi késedelmet okozhat, de megelőzhető a tűz kialakulása, amely az oltás nehézsége miatt hatalmas károkat okozhat.

Az épületből történő kimenekülés során senki ne kísérelje meg értékeinek, vagyontárgyainak kimentését. Ezek összegyűjtésével sok időt veszíthet és a különböző tárgyak akadályozhatják a mozgásban.

Hívős idő esetén – ha erre lehetőség van – a kimenekülést megelőzően a legszükségesebb meleg felsőruházatot magunkhoz kell venni, ugyanis előfordulhat, hogy a földrengés elmúltáig akár több órát kell a szabadban tölteni.

Az épület elhagyása után célszerű a szabadban házaktól, épületektől, magas építményektől, fáktól, elektromos vezetékektől távol elhelyezkedni. Ezek romosodás, összeomlás, eldőlés esetén veszélyt jelentenek a körülöttük tartózkodókra. A biztonságosnak tekinthető távolság megegyezik az adott tárgy legnagyobb magasságával.

A magas épületekből történő kimenekülés esetén fokozott körültekintéssel kell eljárni, mivel ezek elhagyása hosszabb időt igényel. Alapszabály, hogy ilyen esetben soha nem szabad liftet használni. A felvonók befogadóképessége ugyanis korlátozott, és túlterhelésük további veszélyt okozhat, a rájuk való várakozással pedig sok időt veszíthetünk. A földrengés hatására az elektromos vezetékek megrongálódhatnak, a felvonók szerkezeti elemei deformálódhatnak, ami lehetetlenné teheti működésüket. Az ilyen körülmények között a liftben rekedt személyek kimentésére kevés az esély.

Azokból az épületekből, amelyekben sokan tartózkodnak, fokozott óvatossággal kell kimenekülni. Az épület elhagyásakor kerülni kell a torlódást és a pánikot, gyorsan, de soha nem futva kell közlekedni. A futó ember ugyanis könnyebben elveszíti egyensúlyát és aki ilyen helyzetben elesik, azt a tömeg könnyen agyontaposhatja.

Célszerű magatartási formák földrengés után

Leszakadt elektromos vezetékeket megérinteni, vagy megközelíteni nem szabad. A földdel érintkező, áram alatt lévő magasfeszültségű vezetékek közelében a talaj is vezeti az elektromosságot, és súlyos áramütést okozhat.

Kerülni kell azokat a helyeket, ahol tűz keletkezett. Ezekben az épületekben ugyanis tűzveszélyes, vagy robbanásveszélyes anyagok (gázpalack, festék oldószer stb.) lehetnek, illetve olyan anyagok, amelyek az égés során vagy hő hatására mérgező gőzöket és gázokat bocsátanak ki.

Az épületekben és az utcákon keletkezett tüzek oltásával senki ne kísérletezzon. Ez a feladat megfelelő felkészültséget, gyakorlatot és felszerelést igényel, ezek híján kilátástalan és hiábavaló kockázatvállalás.

A közművek sérüléseinek helyét a lehetőségekhez képest el kell kerülni, ezek ugyanis veszélyesek lehetnek.

Az utcákon gyalogosan történő közlekedés esetén, ha azok mindkét oldalon egyformán beépítettek, célszerű középen haladni. Ezzel csökkenthető a megrongálódott épületek lezuhanó, leomló részei által okozott balesetek valószínűsége.

Földrengés esetén is célszerű kisebb csoportokban, de legalább kettesével közlekedni, így mód van arra, hogy szükség esetén egymás segítségére legyenek.

Kerülni kell a nagyobb csoportosulásokat, mivel az emberek ilyen helyzetben hajlamosak a pánikra, és a viselkedésük kiszámíthatatlanná válhat. A rémült embertömeg elsodorhatja vagy eltaposhatja a közjük került személyeket.

A földrengés sújtotta területéről történő kimenekülés legbiztonságosabb módja, a gyalogosan történő közlekedés. A terület elhagyása esetenként megkísérelhető saját gépjárművel is, de számítani kell arra, hogy a járművet hátrahagyva, gyalogosan kell folytatni az utat, az utak rongálódása, az elhagyott járművek, és a zsúfoltság miatt.

A romok alá került személyek kimenekítésére csak abban az esetben célszerű vállalkozni, ha a törmelék eltávolítása kézi erővel, veszélytelenül végrehajtható. Amennyiben a romok eltávolítása, azok súlya vagy mérete miatt nem lehetséges, értesíteni kell a mentőerőket.

Könnyebb sérüléseket bárki elláthat, aki ismeri az elsősegélynyújtás alapvető szabályait. Súlyosabb esetekben csak az vállalkozzon a segélynyújtásra, aki alaposan ismeri az ezzel kapcsolatos tudnivalókat. A jó szándékú beavatkozás, szakértelem hiányában súlyosbíthatja a sérült állapotát vagy akár halálát is okozhatja.

Amennyiben vegyi anyagok kiáramlását észleljük, a legfontosabb a környék azonnali elhagyása. Ilyen esetben lehetőség szerint a szélirányra merőlegesen kell a területet elhagyni. Az orr és száj elé tartott többszörösen összehajtott ruhaanyag (ha lehetséges benedvesítve), csökkenti a vegyszerek gőzének, gázának, porának belégzését. A veszély helyszínét gyorsan, de soha nem futva kell elhagyni. Futás esetén megsokszorozódik a szervezet levegőszükséglete, és ezzel együtt a belélegzett vegyszer mennyisége is.

A földrengés által érintett területre visszatelepülni csak akkor célszerű, ha azt a hatóságok javasolják. A sérült épületeket, közműveket ismételt használatba vétel előtt szakemberrel felül kell vizsgáltatni, és a balesetek elhárítása céljából a legszükségesebb javításokat el kell végezni.

Mindezek mellett, ha huzamosabb ideig tartózkodunk Törökországban, vagy más földrengésveszélyes helyen, akkor érdemes egy úgynevezett földrengés-táskát is összeállítani. Ebbe olyan dolgokat ajánlott összekészíteni, amelyek segítségünkre lehetnek egy esetleges rengést követően. Általában az első 72 óra a kritikus, utána már rendeződnek a mentő alakulatok.

Egyúttal érdekes arra is figyelni, hogy a táskával könnyen tudjunk mozogni. Ajánlott maximális súly: 15 kg férfiaknál, 10 kg nőknél.

És akkor lássuk, mit is érdemes belepakolni!

Ivóvíz. Minél több, annál jobb. De azért tudjuk még futni vele.

Takaró. Meleg, de kis helyen elférjen, könnyű legyen szállítani.

Esőkabát. Ismét jól összehajtható.

Némi élelmiszer. Kis helyen elfér, magas az energiatartalma, és sokáig eláll. Ilyen lehet min , mogyoró (nem sós), stb...

Elsősegély doboz, vagy ahhoz hasonló felszerelés: körszer, ragtapasz.

Elsősegély gyógyszer, mint fájdalomcsillapító.

Egyéb szükséges gyógyszerek, ha valaki rendszeresen szed valamit.

Egészségügyi adatlap (vércsoport, gyógyszerallergia, stb.)

Egy adag fehérnemű.

Egy kis adag tisztasági szett (wc-papír, női dolgok).

Papír, ceruza

Elemlámpa.

Kisméretű elemes rádió.

. Kis címletekben, több részre szétosztva.

Egy lista a fontosabb telefonszámokról.

Ismerőseink, hozzátartozóink listája, elérhetősége, esetleg fényképek.

Több funkciós svájci bicska.

Munkás kesztyű

Gyufa és gyertya

Személyi/útleveél másolat.

Síp

Gyerekek esetén a lista tovább bővül

és hozzátartozók adatai

Családi fotó

Korosztálytól függő apró .

Fekete, föld

2017-06-27

Nemcsak a gyerekek kedvence, hanem a felnőttek is. De még inkább a fogorvosoké!

Ez pedig nem más, mint a cukorszirupba áztatott alma. Török nevén: elma şekeri.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Elma şekeri - Forrás: uludağ sözlük[/caption]

Ennek az ételkülönlegességnek a lényege, hogy összekössék a finomat az egészséggel. Ugye a finom jelenti a cukor szirupot. Legalábbis a törökök úgy gondolják, hogy minden finommá tehető, ha kellő mennyiségű cukorral látjuk el. Legyen az tészta, piztácia (de ez már önmagában is finom), tejtermék, vagy akár traktor.

Az egészséges pedig az alma. Mert az ugye egészséges. Ehhez nem fér kétség. Még akkor is, ha egy jó vastag cukorbúra alatt van.

Azt nem tudni pontosan, honnan és mikortól származik ez az édesség. De minden török úgy emlékszik rá, hogy már a nagymamájának a gyerekkorában is mindenki ismerte, és mindenkinek a kedvence volt. Nemrég egy 100 évvel ezelőtt játszódó történelmi sorozatban is szerepelt (nem a Szulejmánban).

Az elkészítése könnyű és olcsó. Csak cukor és alma kell hozzá. Valószínűleg ezért is lett népszerű.

Íme a recept (5 almához):

1 pohár cukor

2 pohár víz

0,5 citrom leve

1 teáskanál ételfesték. Ajánlott a piros, ha piros az alma. De vagánykodhatunk kék-lila-rózsaszín színekkel is.*

A cukrot tegyük bele a vízbe, és kezdjük el forralni. Közben jó alaposan keverjük.

Miután a víz (és benne a cukor) felforrt, tegyük bele a fél citrom levél. És kevergessük. Mindezt másfél órán (90 percen) keresztül.

Az eltelt idő után tegyük bele az ételfestéket, és ismét kevergessünk.

Majd jöhet az alma. Érdemes egy tálcát előkészíteni, amit jó alaposan megpakoltunk nedvszívó papírral. Az almákat pálcákra tűzzük (vagy villákra) és így lógatjuk bele, majd

forgatjuk bele a folyadékba. Minél vastagabb cukorréteget szeretnénk, annál tovább érdemes forgatni.

És készen is vagyunk. A yemek.com oldalon egy videót is találunk az elkészítéséről.

[iframe width="500" height="315" src="https://www.youtube.com/embed/v_Q6KCe6X3Q" frameborder="0" allowfullscreen]

Jó étvágyat hozzá!

És ne feledjük! Minden nap egy alma (nem cukrozott), és távol tartjuk a fogdokit. Minden nap egy egész foghagyma, és akkor mindenkit távol tarthatunk.

* Ne felejtsük el, hogy az ételfesték nem tesz különbséget étel és nem étel között. Az mindent jól látható színnel jelöl meg. Legyen az alma, nadrág, kistestvér, stb... Tehát legyünk óvatosak vele!

2017-06-28

Vannak, akik busszal-villamossal-metróval járnak iskolába. Vannak, akik kocsival.

És vannak, akik kötélpályán.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Fekete-tengeri hegyvidék (Artvin)[/caption]

Anatólia középső-keleti része (főleg az északi, fekete-tengeri) tele van szűk és meredek völgyekkel.

De ez egyáltalán nem vette el az emberek kedvét attól, hogy itt lakjanak. Sőt! Ezeken a hegyoldalakon lakni nagyon is kellemes. Mert ha jön az ellenség, nemcsak kiköpi a tüdejét, mire teljes páncélban felmászik a hegyre. De még néhány jól irányzott szikla meglökésével el is lehet venni a kedvüket a mászástól.

Itt van pl. Artvin tartomány, ahol annyira szűkek a völgyek, hogy csak a völgyfalra lehet házakat építeni. Ott is csak a repedésekbe, ahol találnak némi vízszintes felületet. Vagy legalábbis annyira lankásat, hogy a házat ne vigye le az eső a szakadékba.

Itt található talán a világ egyetlen olyan városa, ahol a vár van legalul (hiszen onnan jön az ellenség). És a város is egyetlen egy főútból áll. Ez pedig az, ami szerpentin-szerűen megy fel a hegyre.

Az ilyen helyeken a közlekedés nem egyszerű. Az utak kiépítése sem volt egyszerű. Már a rómaiak is komoly munkákat áldoztak bele, hogy legalább a fő utak könnyebben járhatóak legyenek. Ezeket sok esetben olyan jól megépítették, hogy a mai nap is használatban vannak.

Anatólia nagyon szerencsés helyzetben volt. Miután a rómaiak meghódították, 1000 éven keresztül béke is gazdagság jellemezte a belső területeket. Ez korábban ritkaságnak számított. A komolyabb csatározások mind-mind a határon vagy a fővárosban volt.

Mai fejjel nehéz elképzelni, milyen érzés lehet olyan helyen élni, ahol az ember tényleg hihet az ország, rendszer, stb... időtlenségében. Amikor egy utat azzal a tudattal építenek, hogy azt 1000 év múlva is használni fogják.

Viszont azok a falvak, amelyek nem közvetlenül a fő úthálózat mellett vannak, azokat sokáig csak egy vékony ösvényen lehetett elérni.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Rize - út a faluba[/caption]

Ezek többsége mára eltűnt, és valamilyen jól karbantartott aszfaltos-földes úttal úgy-ahogy

elérhetőek.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Bulutyayla Mahallesi - Forrás Eyüp AKDOĞAN (Panoramio)[/caption]

Kivéve persze, ha leesett a hó.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Augusztus délután - Forrás: ziya şahin türk (panoramio)[/caption]

Viszont a rövidebb utak még mindig élnek. Ilyenek a sok helyen található kötélpályák, amivel egyszerűen át lehet lendülni a folyón. Így megspórolhatjuk a hosszú kacskaringós utat, amit a kamionoknak építettek ki.

Ezeket legtöbbször a gyerekek használják reggel, amikor sietnek az iskolába. Az iskolabusz pedig már ott vár rájuk lent, a főúton.

2017-06-29

Mostanra több, mint 1 éve használjuk a drónt, hogy a munkánkat segítse. Ezalatt több, mint 300 felszállásunk volt, amiből lett 300 leszállásunk is.

Igaz, csak 295 sikerült rendesen, 5 darab zuhanás lett. Sőt! Valójában 4, mert az 5. alkalommal a drónt nem lezuhant, hanem hármaskbukfencel fennmaradt a tetőn.

De nemcsak munkára használjuk a drónt. Ha már van egy ilyen jó kis játékszerünk, akkor Isztambul történelmi épületeit is sorra lefényképezzük. A levegőből.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Üdv a sirályok világából![/caption]

Kezdetben még minden egyes repülést külön-külön . De azóta rutinná váltak a felszállás.

Ez mondjuk még nem jelenti azt, hogy ne lenne minden repülés egy külön kaland! Főleg a tavalyi puccs-kísérlet után.

Akkor volt egy kb. 1 hónapos időszak, amikor nem volt ajánlott a drónt reptetni. Azóta megint repülünk, hetente 2-3 alkalommal, a munkától függően. Csak ilyenkor mindig van néhány jólértesült járókelő, aki szerint a tevékenységünk törvénybe ütköző. Őket szerencsére eddig sikerült a hivatalos papírokkal elijeszteni.

Itt érdekes, hogy minél jómódúbb kerületben vagyunk, annál több az olyan ember, ki biztos benne, hogy ismeri a törvényt. Aztán hamar kiderül, hogy mégsem. Míg a szegényebb részeken nagy lelkesedéssel fogadnak minket.

Ellentétben velük a hatósági közeg nem szokott ezekkel problémázni. Ha van rendőr a közelben, először mindig engedélyt kérünk tőlük, amikor a válasz kb ilyesmi: felőlem... De azért vannak olyan helyek, ahol nem engedik a repülést. Olyankor nincs mit tenni, akkor ott nincs repülés.

De a legizgalmasabb az volt, amikor az általunk épített dzsámi filmezésnél érkezett ki egy buzgó úriember 3 rendőrrel is. Bár valahogy éppen sikerült úgy időzíteniük, hogy addigra a repülés véget ért (mindig is időzítenek - akkor kergetnek el, amikor már éppen összecsomagoltam és megyek el). De amikor mondtam, hogy hivatalos papírunk van, melleleg az önkormányzat kérésére fotózzuk a saját épületünket, akkor hirtelen homokszem került a gépezetbe. Az önkormányzatot senki sem akarta felhívni, hogy tényleg így van-e a dolog. Rajtam meg láthatósági mellény, bukósisak, ahogy az építész elképzelik az emberek. És még a tervrajzok is nálam voltak...

Tehát kalandok mindig vannak. De többségében már rutinosan megy a repülés. A munkával

kapcsolatos fotózásról egy külön bejegyzés készül. Itt most a melléktermékekről lesz szó. Azokról a történelmi épületekről, amiket többségében ismerünk. Most viszont a levegőből is megnézhetjük.

Ez kifejezetten az oszmán időszak virágkorában készült épületeknél érdekes (köztük is a vezető tervező, Mimar Sinan remekműveinél). Ők ugyanis úgy építkeztek, hogy ami belül látszik, azt kívül is meg akarták mutatni. Ahol a dzsámiban belül van egy kupola, ott kívül is van. Még akkor is, ha valójában erre nem lenne szükség. Sőt! Sok esetben ilyenkor dupla kupolát építettek. Egyet belülré, egyet pedig kívülré. A kettő között akár 2 m távolság is lehet!

Ez pedig azt jelenti, hogy ezek az épületek a levegőből igencsak látványosan néznek ki. De persze nem ők az egyetlenek, akiket érdemes madárszemszögből megnézni. Íme egy rövid összefoglaló az elmúlt 1 év képeiből. .

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A történelmi csoport. Hátról: Kék Mecset, AyaSofya, Aya Irene, és 3. Ahmed kútja[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Topkapı palota[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A hárem a Topkapı palotában[/caption]

Itt a kupolák alapján ki lehet találni, hogy melyik rész mi. Esetleg mi is volt a funkciója. Felismerhető a hamam. Ahol sok kupola van, ott egy nagyobb terem, oszlopcsarnok található. stb..

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] AyaSofya[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Kék Mecset[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A Héttorony[/caption]

A magyarok kedvenc üdülőhelye a Középkor végén. Az utazási irodák már akkor is a palotától jó messze telepítették le a turistákat. Régen még a várfalat a tenger mosta. Ez mostanra már kissé odébb került. Az Avrasya Tünel megépítésével együtt az itteni gyorsforgalmi utat is kiszélesítették. Így a tenger még távolabb került. Az alábbi képen látható az Utolsó torony, ami tavaly még a tenger partján feküdt. Az előtte lévő lukon haladt a forgalom 1 évvel korábban.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Az Utolsó torony[/caption]

Folyamatban van egy olyan projekt, ahol a teljes Falat fogjuk végigfényképezni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A Héttorony - Aranykapu (kicsi és a nagy)[/caption]

A Héttorony híres Aranykapuját is sikerült végre lefényképezni. Mind a külsőt (kicsi), mind a belsőt (nagy). Valaha ezen keresztül érkeztek az emberek (kicsik és nagyok) a Bizánci Birodalomba. Ma viszont megközelíteni sem lehet. Főleg, mióta a Héttorony végleg bezárta a kapuit. Ha viszont van drónunk, akkor mindjárt megnézhetjük közelebbről. Vagy bármilyen irányból.

Menjünk vissza egy kicsit az első képre, ahol a Héttorony perspektivikusan látszik. Itt megfigyelhetjük a többszörös kapu rendszert. Ezek zsilipszerűen működtek, csak néhány embert engedtek be egyszerre. A két kapu között pedig egy rövid időt kellett várakozniuk. Ez lehetett egy jó élmény, amikor 3 oldalról a magas falakról nyilakkal felszerelt katonák lesték az emberek minden mozdulatát.

És ha valaki átjutott a nagy kapun, és a sikeresen elrejtett fegyverekkel rohamra indult volna, hogy az ártatlan lakosságot fosztogassa, akkor nagy meglepetésére még csak egy katonákkal teli erődben találta magát. Majd később a sarokban levő börtönben. Rosszabb esetben a két utcával odébb kifőzdenek a bográcsában..

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Hippodrom[/caption]

A hippodrom valaha Konstantinápoly főterét jelentette. Mára már nem sok maradt belőle... Legismertebbek a 3 oszlop.

Csakhogy az egykori lóversenypálya kövei a ma is láthatóak, csak éppen elbújtak egy iskola alatt. Csak egy kicsit kell sétálni hozzájuk. A levegőből pedig nagyszerűen látszik, hogyan is nézhetett ki valaha a Hippodrom.

Ahogy az is látszik, hogy az iskola építésénél igencsak kihasználtak minden centimétert. Sőt! Az épület sarkai már a levegőben lógnak.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Hippodrom - ahol minden négyzetméter számít. És még azon is túl...[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Kis AyaSofya[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Európai erőd (Rumelihisarı)[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Rózsa dzsámi (Gül Camii)[/caption]

A Rózsa dzsámi kevésbé ismert. Nemcsak hogy messze van, de még csak le se lehet rendesen fényképezni a szűk utcák miatt..

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A Boszporusz-híd át Ázsiába[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Kılıç Ali Paşa Camii[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A Mimar Sinan Szépművészeti Egyetem egyik épülete[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Fedett Bazár. Benne az Öreg Bazár[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] İSTOÇ 2 dzsámi és mögötte a kiskereskedelmi telep[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Mihrimah Sultan Camii[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Görög iskola[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Galata-torony[/caption]

A képek mellett videók is készültek. Egyszer majd (az albán honfoglalás évfordulójára) ezekből lesz egy egészen jó kis film. Valami ilyen címmel: Isztambul a levegőből.

Már csak találni kellene egy olyan oldalt, ahol zenét lehetne hozzá találni...

2017-06-30

Arnavutköy ismét.

(magyarul Albánfalva) egy hangulatos faházakkal teli kisváros a Boszporusz partján. Igaz, közben teljesen körbevette a modern Isztambul. De azért még meg tudta őrizni a hangulatos kisvárosi atmoszférát.

Hozzá hasonlóan találunk még néhány kisvárost a Boszporusz partján. Mint pl. . Mindegyiknél jellemző, hogy egy szűk völgyben van, így valamennyire megúsza a város támadását. A központjukban még ma is állnak a régi (és hangulatos) faházak. És itt kellemesen (és hangulatosan) lehet sétálni, fagyizni, teázni, no meg kebabot enni.

Nem is olyan régen (alig 6 hónapja...mi ez Anatólia 12.000 éves történelméhez?) , ahol a hegy irányából érkezünk kocsival Arnavutköy-be. Csakhogy akkor hiba csúszott a programba. Mert a hangulatos útvonal előtt egy behajtani tilos táblát találtunk. És mivel adásban voltunk, ezért inkább nem próbálkoztunk a behajtással. Meg azért se, mert tilos volt.

A videó azért így sem lett rossz. Akkor a vízmosás jobb oldalában autókáztunk.

Most viszont a táblát jobban megnézve, kiderült, hogy az nem a hangulatos útra szólt. Hanem a völgy közepén felfele jövő főútra. Így fogtuk magunkat, és ezúttal behajtottunk. Mármost nem a főútra, hanem a hangulatos hegyoldali kisútra. Ezúttal az arnavutköy-i völgy bal oldalán kocsikáztunk. Hangulatos házakkal, szőlővel, stb...

Ez egy olyan hely, mintha tényleg valami hegyi kisvárosban lennénk. Miközben valójában egy 15+ milliós világváros közepén vagyunk.

No, akkor lássuk a videót!

[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/hFWGtFvpSg" frameborder="0" allowfullscreen]

Ahonnán indulunk, ahol a felvétel kezdődik, azt nevezhetjük Arnavutköy kapujának is. Ez a domb teteje, innen megyünk lefele. Egy teljesen átlagos isztambuli környék. Igaz, a jobb helyek közül. Itt roppant magasak a lakások árai.

Szerencsére a Google kiszedte a YouTube azon szolgáltatását, hogy a rezgő videót kiegyenesítse. Így ajánlott, hogy mindenki tartson magánál zacskót..

0:40-nél egy taxi simán elénk jön. Végül is, nem betonkeverővel megyünk a lejtőn lefele... Abban az esetben valószínűleg nem lett volna ilyen bátor..

0:53-nál halhatjuk* is a navigációnál, hogy balra érdemes menni. Ezúttal tényleg arra is

megyünk. No nem mintha a navigáció ne zavarna be minket hébe-hóba fordítva az egyirányú utcába... De ezúttal tényleg szabályosan megyünk majd.

1:11-nél el is jutunk a völgy végére. Itt van az, hogy vagy a völgy bal oldalán megyünk, ahogy mi is tesszük mindjárt. Vagy a jobb oldalán, Vagy megyünk egyenesen, be a völgybe. De akkor szembe kell menni a buszokkal. És az tud fájni..

És itt egy Beşiktaş zászló is, mert az idén ők nyerték a bajnokságot. Igaz, eléggé felcsavarodott a kötélre..

1:20. Tehát mentünk balra.

1:27. Itt már látszik, hogy egy meredek völgy oldalán haladunk. Jobbra egy jó kis szakadék. Balra pedig a hegyoldalra felragasztott házak. Természetesen hangulatosak.

Természetesen az út is hangulatos. Hangulatos kövekkel van lerakva, amitől olyan jól remeg a kamera.

1:47. A navigáció azt mondj hogy "Tarts jobbra!" Na de mégis....hova??

1:52. Itt láthatjuk, hol is van az a jobbra... Na de mégis.. Ez meg milyen út?

2:00. No ez igen! Ez tényleg egy érdekes út. És a jó hír, hogy nem most jön a kukás autó! Nemsokára megtudjuk, hogy megint jobbra kell menni.

2:20. Elengedjük a gyalogost.. De mégse. Meg kellett tanulnom, hogy a gyalogosok ahhoz vannak szokva, hogy őket nem elengedik, hanem esetleg megkergetik. Ha az ember szépen, bizton távolságban megáll, és átengedi őket, attól nagyon össze tudnak zavarodni. Amiből akár baleset is lehet. De tényleg!

2:30. Továbbra is jobbra. Nem érdekes, hogy még mindig lehet jobbra menni?

2:35. Az őslakosok milliméterre pontosan tudják, hol is lehet parkolni. Ezeken a helyeken már régen kiszedték az útszéli köveket.

3:10. Utolsó forduló. Ezzel pedig leértünk Arnavutköy központjába. Itt éppen aszfalt-balett zajlik. De azt már nem vettem fel, miként próbálják az áruszállító teherautókat leparkolni a főútra, miközben megy a forgalom. Meg jön a kukás autó. Jó 20 perces műsor, mire kocsival átjutunk rajta.

* A világot körbejárta az a szenzációs hír, hogy a Waze navigátor programban kicserélhetjük a hangot. Akár a sajátunkra. akár a barátnőnkére, főnökünkére, gyerekünkére, kedvenc színészünkére, politikusunkéra, stb...

Ez persze jó. Csak miért csináltak ekkora hírverést? Egyszerűen csak az mp3 fájlokat kellett kicserélni. Ez nem tartott tovább 2 percnél. Mp3-at előállítani ma már nem nagy kaland. A hangot meg akár mobil telefontal is fel lehet venni (mindjárt mp3-ba). Szóval tényleg nagyon-nagyon könnyű. Szemben mondjuk a Navigon vagy a TomTom hangjaival.

Mi ennél sokkal vadabb dolgokat is csináltunk.. főleg a DOS idejében.. Prince of Persia 1-re emlékszik valaki? (díjnyertes!) kér valaki? :)

Vagyis hát... Léci ne..áhhh..mindegy

Műanyag Bólyák a parkolás megakadályozásához

2017-07-03

A levegőből fényképezni nemcsak nagy élmény, de roppant hasznos sok területen.

Ilyen a mi munkánk is, ahol régi épületeket újíttunk fel.

A legtöbb munkánk Isztambul belvárosában van, ahol szűkek az utcák, magasak az épületeket. És mindegyik műemlék. Ami azt jelenti, hogy a legkisebb változtatáshoz is ki kell kérni az önkormányzatok engedélyét. Legyen szó akár az ablaküveg vastagságának a megváltozásához.

De nemcsak engedély kell, hanem le kell mérni, és kell rajzolni a épületet, mielőtt hozzányúlnánk. Minden egyes ablakot, minden kőmintát, de még minden repedést is. Nem is ez a nehéz, hanem amikor a 6. emeletet rajzoljuk, arról nehéz fényképet készíteni. Holott ő szokott a leginkább díszes lenni.

[caption id="attachment_9854" align="aligncenter" width="400"] Beyoğlu területben egy régi ház az utcáról fényképezve[/caption]

Erre jó pl. a drón, mert azzal be lehet állni az emelet elé, és pontosan szemből le lehet fényképezni.

[caption id="attachment_10440" align="aligncenter" width="500"] A legfelső emelet szemből fényképezve[/caption]

Sőt! Többször segített olyankor, amikor pl. a hátsó részre lettünk volna kíváncsiak, ahova egyébként nem tudtunk bemenni. Ilyenkor megint csak a drónt küldtük, hogy más irányokból is készítsen fényképet.

A másik gyakori segítség pedig, amikor a tetőt kell lerajzolni, megvizsgálni. Akár a felújítás miatt, akár csak azért, hogy milyen állapotban van, hol a luk.

Ilyen részletességre a Google Térkép nem alkalmas. Ami ráadásul az utóbb időben kevésbé ad részletes képet, mint régebben. E mellett a felvétel idejét sem lehet mindig kideríteni. Meg egyébként is. Egy ilyen pacával nem sok mindent lehet kezdeni:

[caption id="attachment_9858" align="aligncenter" width="393"] Google műholdfelvétel[/caption]

Ezzel szemben lesz nekünk egy ilyen felvételünk:

[caption id="attachment_10084" align="aligncenter" width="500"] Izmir Ayşe Mayda

ház[/caption]

Persze ha közelebb megyünk a házhoz, akkor pontosan láthatjuk az összes cserepet is. De ez a kép látványosabb, azért tettem ezt. :)

Ugyan ez a felülnézet szintén hasznos, amikor azt akarjuk látni (pontosabban az ügyfél/önkormányzat akarja látni), hogy halad a földmunka egy építkezésnél.

Tudom, ez azért kívülállóknak nem annyira izgalmas, mint amikor mondjuk az AyaSofya-t fényképezzük. Sőt!. Ebbe még mi is bele tudunk unni. De hát ugye a munka.

Viszont még nagyon a technika elején vagyunk. Ez még mindig csak egy repülő fényképezőgép. Idővel - nagyon rövid idővel - mindez sokkal érdekesebb is lehet.

A tűzoltók már használnak olyan drónt, amit hőkamerával szereltek fel. Így ők azt láthatják, hogy hol és merre terjed a tűz az épület belsejében.

Ehhez hasonlóan várhatóan lesznek majd olyan drónok is, amelyek a föld alá látnak majd be. Ultra hangokkal, röntgen sugarakkal, stb... Egy ilyen szerkezet majd valószínűleg drón csoportokból fognak állni.

Márpedig Isztambulban igencsak jó tudni, mi is van a lábunk alatt, mielőtt megveszünk egy házat. Az egy dolog, hogy egy-egy régi ház, török fürdő, templom bukkan elő a sekélyesből, amelyek 2-3 évre leállítják az építkezést. De vannak még ennél is furcsább dolgok.

Nálunk az egyik alkalommal, amikor kezdtek feljönni a felszínre a dolgok, akkor kértünk ultrahangos vizsgálatot. Akkor került ki, hogy az a kő, aminek a sarka kilátszik, az valószínűleg egy bizánci palota maradványa. De az biztos, hogy egy 18 m-es oszlop sarka. És nincs egyedül, vannak ott többen is. Így vagy lemond az ügyfél a pincéről, vagy ki kell ásni az egész palotát...

Az ilyen romok kiásásánál is nagy hasznát vesszük a drónnak. Mert végre a levegőből is tudunk fényképezni, ahonnan rendesen látszódik minden. Ezeket a képeket sokkal könnyebb mérni is, mint korábban, amikor még a földről fotóztunk.

No de, hogy legyen valami tényleg érdekes, és izgalmas, itt van még egy tulajdonsága a drónoknak. Mégpedig, hogy a GPS és a programozás révén meg lehet kérni a drónt, hogy minden alkalommal (mondjuk hetente 1x) ugyan arról a helyről készítsen egy fényképet. Vagy videót. Ez pedig nagyon látványosan fogja mutatni, hogyan is emelkedik ki egy ház a semmiből (pontosabban egy sárral teli gödörből).

[caption id="attachment_11386" align="aligncenter" width="500"] Drone timeline[/caption]

Ezen a képen nemcsak azt láthatjuk, miként épül fel egy ház. Hanem bepillantást nyújt a belső szerkezetébe is. Mindamellet az évszakok változását is figyelemmel kísérhetjük a sarokba levő fa lombozatán.

Ez még csak egy próba kép. Az utolsó két fázis még hiányzik: amikor a ház kész, és amikor már belakták.

Minderről videó is van, több irányból. Abból pedig egy látványos videó fog készülni remélhetőleg. Ehhez az is kell, hogy végre találjak egy olyan oldalt, ahol a filmhez háttérzenét tudnék választani.

2017-07-04

A drónokat arra találták ki, hogy madártávlatból szemléljük a világot. Ez végül is egy repülő kamera.

Az már egy másik dolog, hogy ezt csak hobbiból, munkából vagy kémkedésre használjuk.

Viszont a drón egyben egy repülő számítógép is (ezért az oka, amiért egyáltalán a levegőben tud maradni). Így lehet sokkal durvább dolgokat is belőle kihozni. Ilyen a 3D fotózás.

Az egész elvét az adja, hogy a drón programozható. És mivel a fényképezés is digitális, elvben korlátlan mennyiségű képet lehet vele készíteni. Persze a gyakorlatban a memóriakártya és az akkumulátor valós fizikai határt ad. De még így is egy területről több ezer képet lehet készíteni.

De mivel ilyenkor a repülés programozott (hacsak nem akarjuk több százszor megnyomni az exponáló gombot), így mégha az akkumulátor le is merül, illetve a kártya be is tellik, akkor is egy leszállás (majd töltés/kártya ürítés) után a repülést pontosan ott lehet folytatni, ahol abbamaradt.

Ezzel pedig nagyon jól lehet a területet feltérképezni. De még izgalmasabb, amikor a levegőben készült 200-400 fotóból egy háromdimenziós modellt állítunk össze. Erre nagyon jó programok állnak rendelkezésünkre, ha van elég pénzünk. Őket a bejegyzés végén sorolom fel. Mindegyik kipróbálható ingyenesen is.

A 3D térképezéshez csak annyit kell tenni, hogy az adott területről minél több képet készítsünk. Mivel a drón minden fényképbe beleírja a koordinátákat, és a dőlésszöveget, így a programoknak könnyű dolgok van, mert pontosan lehet tudni, hol történt a fotózás. Egyes programok a GPS nélküli képeket is össze tudják illeszteni. Ilyenkor pedig a videóból is kinyerhetjük a képeket (igencsak bőségesen). Ebben az esetben elég csak a videofelvételt elindítani, majd a célpont körül célzottan/össze-vissza repkedni.

[caption id="attachment_10446" align="aligncenter" width="500"] Repülési útvonal a 3D térképezéshez[/caption]

Az eredmény nemcsak egy 3D-s modell lesz, hanem egyes programok ki is értékelik. Pl. földmunkák esetén megmérhetjük, hogy a kitermelt terület (röviden: luk) térfogatát.

Vagy ilyen érdekeset is lehet, hogy a területről egy topográfiai térképet készítsen. Akár 2D JPG-ben, akár 3D modellben is kérhetjük az eredményt. Az alább Szalmafalta (Salmankő-Kastamonu) környéke látható ebben a formában. Minden vonal 10 m-nyi szintkülönbséget jelent. Pirossal a falu helyét jelöltem.

[caption id="attachment_11409" align="aligncenter" width="500"] SzalmaFalva 3D topográfiai térképe (1 vonal = 10 m)[/caption]

Ő így néz ki a levegőből. Erről a kanyonról van szó. A fent jelzett falu ennek a képnek a tetején található. A topográfia ennek a kanyonnak a falu előtti részéről készült.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Szalmafalva a levegőből.[/caption]

Persze a leglátványosabb, és a legizgalmasabb az, amikor élethű 3D-s modellt kapunk a képekből. Ilyenkor mindent jó részletesen körbejárhatunk. Olyan szögből is megfigyelhetünk mindent, ahova még a drón sem tud bemenni, csak belátni.

Alább láthatjuk Szalmafalva 3D modelljét, különböző szögekből.

[caption id="attachment_11267" align="aligncenter" width="500"] SzalmaFalva 3D modell[/caption]

[caption id="attachment_11266" align="aligncenter" width="500"] SzalmaFalva 3D modell[/caption]

[caption id="attachment_11265" align="aligncenter" width="500"] SzalmaFalva 3D modell - Kanyon[/caption]

[caption id="attachment_11264" align="aligncenter" width="500"] SzalmaFalva 3D modell[/caption]

Sajnos rá kellett jönnöm, hogy hiába van terrabyte-nyi felvételem a területről, ezek jó része azonos, miközben hatalmas részekről egyáltalán nincsen képem. E miatt a modell tele van lukakkal (sötét foltok). De megfogadtam, hogy legközelebb rászánok 2 napot és legalább 20 felszállást, és minden irányba jó részletesen feltérképezem az összes kanyont.

A következő képcsoport Kastamonu belvárosát mutatja. Ez azért is izgalmas, mert a hatalmas terület nagyon kevés képből állt össze. Nem is térképezés céljából repültem. Az csak egy későbbi ötlet volt. Ahogyan sok más esetben is. Tehát ha ténylegesen térképezés céljából repülünk, akkor ennél jobb 3D modelleket fogunk kapni. Ez az összes bemutatott példára igaz.

[caption id="attachment_11412" align="aligncenter" width="500"] Kastamonu repülési útvonal[/caption]

Egy alapos térképezés nem lenne rossz, mert a város tele van nagyon szép történelmi faházzal. Remélem, tudunk rá időt szakítani, amikor legközelebb arra járunk...

Itt van Kastamonu eredeti látképe. Benne a várral.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Kastamonu a levegőből[/caption]

Ők pedig már a modellek. Bár inkább hasonlít buborékok halmazára... A szürkék vagy hamam vagy dzsámi kupolák.

[caption id="attachment_11272" align="aligncenter" width="500"] Kastamonu belvárosa 3D modell[/caption]

[caption id="attachment_11271" align="aligncenter" width="500"] Kastamonu belvárosa 3D modell[/caption]

[caption id="attachment_11270" align="aligncenter" width="500"] Kastamonu belvárosa 3D modell[/caption]

[caption id="attachment_11269" align="aligncenter" width="500"] Kastamonu belvárosa 3D modell[/caption]

A következő az isztambuli görög (rum) iskola, amelyik olyan szépen áll az Aranyszarv-öböl partján a hegyoldalon. Őt a diákok Vörös Erődnek is szokták becézni... vajon miért?

Ez a modell is egyetlen repülésből származó képek alapján készült. Tehát ő is lehetne jobb is. De azért ez már egészen jól néz ki.

Itt ő az eredeti:

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Phanar Görög Iskola a levegőből[/caption]

És a 3D modell.

[caption id="attachment_11263" align="aligncenter" width="500"] Phanar Görög Iskola 3D modell[/caption]

[caption id="attachment_11262" align="aligncenter" width="500"] Phanar Görög Iskola 3D modell[/caption]

[caption id="attachment_11261" align="aligncenter" width="500"] Phanar Görög Iskola 3D modell[/caption]

[caption id="attachment_11260" align="aligncenter" width="500"] Phanar Görög Iskola 3D modell[/caption]

[caption id="attachment_11259" align="aligncenter" width="500"] Phanar Görög Iskola 3D modell[/caption]

Másik hasonlóan jól sikerült 3D modell a Mihrimah Sultan Camii, ami szintén 1 repüléssel lett feltérképezve. Tehát ő is bőségesen lehet majd jobb is, ha egyszer ezzel a célra újra meglátogatjuk az épületet (már pedig meg fogjuk).

Először nála is az eredeti kép.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Mihrimah Sultan Camii a levegőből[/caption]

Ugye nem kell mondani, hogy őt a Sinan Mester tervezte, aki szintén alkalmazta az ami belül az látszódjon kívül is elvet. Ezért róla beteszek egy külön felülnézeti képet is.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Mihrimah Sultan Camii a levegőből[/caption]

És akkor a belőle készült 3D modell:

[caption id="attachment_11401" align="aligncenter" width="500"] Mihrimah Sultan Camii 3D modell[/caption]

[caption id="attachment_11400" align="aligncenter" width="500"] Mihrimah Sultan Camii 3D modell[/caption]

A következő modell viszont már merőben érdekes. Nem ő az egyetlen, amelyik nem sikerült, de ő a legvadabb.

Van valaki, aki kitalálja?

[caption id="attachment_11273" align="aligncenter" width="500"] Vihar a tengeren 3D-ben[/caption]

Na jó, így azért elég nehéz. Próbáljuk ráközelíteni a célpontra. Ott bujkál valaki!

[caption id="attachment_11257" align="aligncenter" width="500"] A felhők alatt egy torony...[/caption]

De hát ez.... ez... talán... vagy tényleg? Ez bizony a Kislány-torony!

[caption id="attachment_11258" align="aligncenter" width="500"] Kislány-torony 3D

modell[/caption]

Nehéz elhinni, de ezekből a képekből dolgozott a program:

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Kislány-torony a levegőből[/caption]

Szép napsütötte délelőtt van. Semmi nyoma a viharos tengernek.

Na jó, azt a részt még be lehet tudni, hogy a hullámozás megzavarta a 3D felépítő programot, és e miatt látszik viharosnak. Érdekes viszont, hogy a tenger alatti domborzatot is sikerült kis mértékben felépíteni. Ez ezeken a modell képeken nem látszik, de higgyétek el.

Jó kérdés, hogy viszont mi történt az éggel? A madarak vagy a felhők zavartak be vajon?

Ennek elkerülése véget valószínűleg úgy kellene fotózni, hogy a kamera inkább lefele álljon, mint vízszintesen... Na majd a következő alkalommal megpróbáljuk úgy.

És ez még a jobbik! A Galata-torony pl. teljesen eltűnik a felhőben. Máshol pedig más érdekes jelenségek voltak: Pl. a tenger duplázódott: egy felül, egy alul.... Tehát egyáltalán nem garantált, hogy a képekből sikerül egy értelmes 3D modellt összeállítani.

De tegyük hozzá, hogy ezek mindegyike egyszeri repülés, és egyik sem célzottan térképészeti célú. Ezeket majd csak most fogom kezdeni. De egyelőre nem tudom választani a célpontok közül... Lehet szavazni, melyik legyen:

Kislány-torony

Héttorony

Mihrimah Sultan Camii

Hippodrom

AyaSofya, Kék Mecset, Topkapı egyelőre kiesik, mert ahhoz külön engedély kell. Különben is, róluk van egy halom kész 3D modell, ami letölthető. Még ha a fele ronda is, meg béna is...

Oké, de mire is jó mindez?

Azt már írtam, hogy mindenféle földmérést meg számítást lehet vele csinálni. Sajnos viszont a mi építészeti munkánkba egyelőre nem tudott besegíteni. Egyszerűen nem elég pontos a modell. Nekünk centiméterek kellene.

Ráadásul az így kapott 3D modell még mindig csak egy massa. Olyan ez, mint amikor egy könyvet beszkenyelünk. Látható és olvasható lesz. De egy pixelekből álló képet kapunk. Nem pedig egy Wordben szerkeszthető szöveget. Pedig erre lenne inkább szükség.

Nagyjából ugyan ez a helyzet a mi esetünkben is. Valahogy házat kellene látni a 3D massa helyett. De mondjuk ha már egy centiméter pontos masszánk van, akkor arra már rá lehetne építeni egy 3D modellt. Addig viszont nincs ötlet, hogy pontosan mit is kezdjünk ezzel a technológiával. És addig nem fogunk időt és pénzt áldozni az engedélyek kikérésére és a program megvásárlására. Marad a demo verzió.

Azért egy valamit megpróbáltunk.

Íme a középkori magyar katonák isztambuli szállása, a Héttorony. Madártávlatból.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A Héttorony a levegőből[/caption]

Az ő 3D-s modellje is egy repülésből készült. Ráadásul nem is sikerült teljesen körbepülni az erődöt, mert rendszeresen megszakadt a rádiókapcsolat. Így a falnak a belseje egészen jó lett. Még a lépcsők is látszanak. Míg a külseje...hát azt inkább hagyjuk... Az egyik torony pl. teljesen elveszett.

[caption id="attachment_11399" align="aligncenter" width="500"] A Héttorony 3D modell[/caption]

[caption id="attachment_11398" align="aligncenter" width="500"] A Héttorony 3D modell[/caption]

Őt viszont kiküldtük a 3D nyomtatóra. A többiek nem volt értelme, mert csak egy 3D massa lett volna belőlük, és egyáltalán nem felismerhetőek. Egy erőd viszont kellően egyszerű ahhoz (szemben mondjuk Sinan Mester dzsámijával), hogy már a 3D nyomtató is megküzdjön vele. Mert a 3D nyomtató is egy külön világ, külön szitokszavakkal. Néha egy hátsó lépcsőt ki tud nyomtatni, míg egy olyan apróságot, mint egy dzsámi kupolája, az már megfekszi a processzorát...

No, de a Héttornyot sikerült kinyomtatni. És egészen jó is lett!

[caption id="attachment_11394" align="aligncenter" width="500"] A Héttorony 3D-be összerakva drón-fotókból, majd 3D-be kinyomtatva[/caption]

És most ő... nem más... mint...

...egy dísz az asztalon...

Mert egyébként ő se jó semmire.. Talán csinállok belőle poháralávalót. Levélnehezéknek túl könnyű... Nem mintha lenne levél az asztalomon. Az egyetlen hasonló dolog az a pizza. Azt viszont szerencsére nem fújja el a légkondi, így nem kell rátennem a Héttornyot.

Tehát itt állunk egy szuper, nagyon látványos 3D-s technológiával. De egyelőre nincs ötlet, hogy mire is lehetne használni. Persze nézegetjük, mert szép és színes. Pont, mint a karácsonyfa-égők. Bár ez utóbbi világít is...

[iframe

src="https://www.altizure.com/project/590843155a6dbd3af41c6830/model/embed" style="border:none;width:400px;height:400px"]

Itt én vagyok 3D-ben.

Programok a térképezéshez:

- Nála a térképező programot szeretem a legjobban. Vagyis amelyik a repülést összeállítja. Itt ugyanis a területet adjuk meg, ami felett elrepüljön a drón a megadott magasságban. Láthatjuk a pontos útvonalat, így kisebb-nagyobb módosításokkal be lehet állítani, hogy pl. a fal mindkét oldalán repüljön el, ne csak felette. Vagy hogy a minaretet azért ne üsse el. Meg ilyen apróságokat is, hogy milyen szögben repüljön. Mert az épületek 99%-a nem észak-déli irányultságú. Főleg nem a mecsetek...

Ezen kívül a repülést nyugodt körülmények között nagy képernyős PC-n is meg lehet tervezni. Nem kell a mobilt birizgálni hozzá.

Nála van képfeldogozás is. Csak fel kell tölteni a több GB-nyi képet a szerverre (addig kapcsoljuk ki a torrentet, meg a céges levelezést, youtube-ozást), és pár óra múlva meg is kapjuk a modellt.

De a képeket másik programba is fel lehet tölteni. Teljesen mindegy...

- Az ő repülési programja elég egyszerű... Nem rossz, de csak négyzet alakú területet lehet vele kijelölni. És a magasságot is egy csúszkán 5 m-enként lehet állítani.

Viszont itt a feltöltött képeket lehet jól kezelni. Amíg túl sokat nem töltünk fel, ingyenes. Majd pedig akár web-oldalba is be lehet ágyazni. Tehát az így készült modelleket jól lehet mutogatni..

- Náluk két érdekes dolog van. Egyik, hogy a térképezésnél több lehetőségünk van. Míg a többiek csak egyszer repülnek el a tárgy felett, itt megadhatjuk azt, hogy kétszer repüljünk. Ráadásul az előzőhöz képest 90 fokkal elforgatva. Így több és hasznosabb képünk keletkezik.

Egy harmadik lehetőség pedig, amikor a tárgy körül repül. Nekünk leginkább erre van szükségünk. De sajnos elég kevés képet készít ilyenkor. Akkor már hasznosabb a beépített orbit funkció. Még úgy is, hogy nekünk kell akkor az exponáló gombot nyomni.

A másik kellemes tulajdonság, hogy nemcsak online működik, hanem le is lehet tölteni a 3D modell-készítő programot. Így ahelyett, hogy 10 napot várunk a képek feltöltésével, 10 napig fog a számítógép dolgozni. És közben nem fázunk! :)

Na jó, nem kell mindig 10 nap. A fenti 3D modellek mind a 7-napos demó időszak alatt készültek.

A program tényleg jó, mert a nem GPS koordinátákkal ellátott képeket is fel tudja dolgozni. Így ki lehet egészíteni a légi fotókat a földön készült kézi képekkel. De van benne egy beépített funkció, ami a videókat is képekre bontja, melyek szintén nem tartalmazzak GPS koordinátákat. Így pedig könnyen lehetett dolgozni. A 7-napos demó időszak alatt az összes drónos képet, és videót belapátoltuk a rendszerbe, és mindegyikből kaptunk 3D modellt.

E mellett más kimeneteleket is kérhetünk a programtól: 3D topo, vagy összeillesztett térkép-fotó (mint a Google Maps), meg egy csomó olyan, ami hasznosnak tűnik (mert jó sok MB a végeredmény), csak én nem tudom, mire jó.

- Ő is el alternatíva. Rosszat nem tudunk mondani róla. De kiemelkedő különlegességet sem.

l - Ő egy desktop program, ami a képeket illeszti össze 3D-be. Ennek nem sok köze van a drónhoz. Pontosabban a drón repülését innen nem irányíthatjuk, ez csak a képeket dolgozza fel. Viszont nem szükségesek a GPS koordináták. Így akár a kézi digitális géppel készült fotókból is csinál 3D-s modellt. Mondjuk egy épület belsejéből. Vagy egy kutyáról.

És ugyan így akár egy videóból kiszedett képeket is felhasználhatunk a 3D-s modellhez.

Ehhez viszont kell egy program, ami kiszedi a képeket a videóból. Ilyen azért rengeteg van már.. Ha másképpen nem, akkor screenshot..

És persze helyben dolgozik, amivel megspóroljuk a képek feltöltését.

- Ő pedig a másik kakukktójas. Ő az irányított repülésért felel. Szemben a többi programmal, ahol a területet jelöljük ki, itt konkrétan megadhatjuk, merre repüljön a drón, merre álljon a kamera, mikor és mit fényképezzen. Roppant hasznos, ha nem sík területen vagyunk, kerülni kell a minareteket, stb... Itt azt csinálja a drón, amit én akarok.

Ez a program csak a repülésről és a fotózásról szól. Képfeldolgozás nincs.

Igazándiból a kérdést két részre kell bontani: egyik a fényképezés, amiben szerintem a DroneDeploy vezet. A másik rész az képek feldolgozása, és hogy milyen infókat akarunk kapni. Ebben ugyanis jelentősen eltérnek a programok. Egy sima 3D-s modellt mindegyik összedob valahogy. De hogy utána térfogatot akarunk mérni, vagy a pipacsok virágzását, ott már komoly különbségek vannak.

2017-07-05

A csúszda egy olyan dolog, ami egyszerűen nem tud elég hosszú lenni.

De azért sokan próbálkoznak vele, hátha mégis sikerül.

Egy 2016-os adat szerint Isztambulban több, mint 100 bevásárló központ (törökül AVM - Alış Veriş Merkezi) található. Összehasonlításképpen Törökország fővárosában, Ankarában 35, Izmirben 19 van. De még Rodostóban is 6 plázában lehet a pénzt költeni. És szinte minden megyeszékhelyen van legalább 1, de inkább 2 ezen épületekből.

A harmadik legrégebbi az Akmerkez. Ez Isztambul egyik legmenőbb helyén, Levent kerületben található. Így inkább meglepő, hogy nem ő az első (Galleria Ataköy), de még csak nem is a második (Capitolium).

Még 1988-ban gondoltak egyet, hogy szükség lenne egy jó kis bevásárló központra oda, ahol egyébként is a hírek szerint pénz van. Majd gondoltak még egyet, és eltelt 5 év. De aztán 1993. decemberében meg is nyitotta a kapuit. Nem sokkal később pedig már a díjakat kezdte begyűjteni, mint Európa legjobb bevásárló központja. És még sok másikat is, köztünk építészeti díjat is.

De aztán ahogy teltek az évek, ahogy lenni szokott, az elsők szépen feledésbe merülnek, ahogyan az újak és jobbak jelennek meg. Levent kerületben legalább 8 másik bevásárló központ van. De mivel a környék egyébként is olyan, hogy mindenkinek kocsija van, olyan 40 AVM lehet még elérhető közelségben. Olyanok is, amelyek jobbak. Vagy valami érdekességgel próbál egyedi lenni, mint pl. a LegoLand-el.

Így végül 2014-ben teljesen felújították. Nem mellékesen a közelben egy metró állomás is kinőtt a földből. Így az épület újra versenybe szállhatott az akkor már igencsak sűrű AVM mezőnybe.

De eddigre már valamit ki kellett találni, hogy a vevők is visszatérjenek. És nem lehetett azt csinálni, hogy olyan bonyolult a parkolóház, hogy garantáltan mindenki bent ragad. Mert azt a díjat páran mások már régen elvitték. Így hát egy új ötlet kellett.

Ahogy sok bevásárló központban, itt is akad olyan bolt, amelyik több emeletet is elfoglal. Az egyik pontosan a padlótól a plafonig ér. És mindjárt a mozgólépcső mellett van.

Nosza gondoltak egyet, mi lenne, ha ide egy csúszdát is beraknának? És hipp-hopp, építettek is egyet. Egy négyemelet hosszút (magasat).

[caption id="attachment_11396" align="aligncenter" width="500"] Szupercsúszda[/caption]

Egy ilyen hosszú csúszdán a lendületet megtartani azért nem egyszerű. Vagyis hát lehetne, ha mondjuk nyíl egyenes. Majd a végén a szülő leszedi a gyerekek a falról, feltekeri, és hazaviszi poszternek. A vizes csúszdáknál inkább vizet használnak. De mivel még nem alakultak ki a medencés AVM-k (vagy igen??), ezt a módszert is el kellett vetni.

Két lehetőség maradt: vagy minden szülő előbb szappanba mártogatja a gyerekét, vagy amolyan repülő szőnyeget adnak nekik, hogy azon csússzon le. Itt az utóbbit használják.

Az ötlet egyébként jó. Mert ugye a gyerek majd úgymint kéri, hogy Menjünk a LegoLand-ba! Menjünk a dinókhoz! Menjünk a cápákhoz! stb... Így legalább lett egy hely, ahol a Menjünk a csúszdához! mondat is elhangozhat. És itt is lehet annyit sikoltozni, mint amikor a gumi T-rex előugrik a bokorból (bár nem ugrik elő, csak kacsingat egy sort).

És közben pedig a szülő, aki fel-le rohangál a 4 emelet között, akaratlanul is beesik a boltba. Ami egyébként sportfelszereléseket árul.

2017-07-06

Törökország keleti részén, Şanlıurfában június 28-án 59 °C-ot mutattak a hőmérők.

Igaz, ezt úgy, hogy azokat a bizonyos hőmérőket a napon felejtették (még mindig jobb, mintha a sütőben felejtették volna).

De ezzel így is hivatalos lett: Dög meleg van Törökországban.

És így Isztambulban is.

Nagy szerencsénk van, hogy mindez a Ramadán után történt. Mert így kényelmesen főhetünk a saját levünkben. És ezúttal szó szerint.

Bár az az igazság, hogy Isztambul még egészen hűvösnek számít. Főleg a többi, dél-törökországi városokhoz képest. A hőmérséklet alig valamivel lépi túl a 30 fokot. Azaz kb. olyan, mint mondjuk Budapest.

Csak hogy itt nekünk van még két dolgunk, ami beleszámít a komfort-érzetbe.

Az egyik a tenger, míg a másik a 150 km-nél is nagyobb beton-dzsungel.

A tenger télen fűt, nyáron hűt. Így tanultuk az iskolában. Az a rész viszont kimaradt, hogy mindez milyen páratartalommal jár egyedül.

Napközben még tényleg jó, és kellemes. Főleg ha egy boszporuszi hajó oldalán ülünk (szigorúan az árnyékos oldalán), és a lábunkat felrakjuk a korlátra. És közben teázunk.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Isztambuli hajókázás[/caption]

Ennél már csak az a jobb, amikor a hajón belül, a légkondicionált részlegben üldögélünk.

Ebből a szempontból kicsit érdekesek a törökök. Télen szeretik a fűtést a maximumra tekerni. És nincs olyan taxi, amiben ne lenne legalább 50 fok, amitől az ember már akkor izzadni kezd, ha csak az autó megállt előtte a piros lámpában. Mindez ugye téli kabátban. Nyáron viszont ennek pont a fordítottja van: a török légkondi akkor jó, ha pingvinek potyognak belőle.

Ez így összességében azért elég furcsa: hidegben arra pazaroljuk az energiát, hogy meleg legyen, míg melegben meg arra, hogy hideg legyen. Valaki feltalálhatja már egy amolyan meleg-tárolót, ahova nyáron a felesleges fokokat be lehetne tenni, majd ezeket télen ki lehetne engedni.

De az igazán mókás az, ami este 6-7 után történik. Ilyenkor megy le a nap. És végre lehül a

levegő.

Az a sok pára, ami viszont napközben összegyűlt, ilyenkor kicsapódik. Az csak az egyik része, hogy a szekrényben a csomósodásgótlóval bőségesen ellátott fűszerkeverék is bazaltkeménységű lesz. De mivel a levegő tele van nedvességgel, nem lehet hova tovább izzadni.

Ilyenkor van az, hogy nincs is nagy különbség, hogy a zuhanyon belül, vagy kívül vagyunk.

Isztambul másik sajátossága, hogy ameddig csak a szem ellát, épületek vannak. Meg azon is túl. És azon is túl. No meg azon is túl. És ha esetleg elmentünk még azon is túl, akkor is még épületeket látunk.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Isztambul, a végtelen város[/caption]

Náluk pedig nem érvényes a télen fűt, nyáron hűt elv. Ezek a beton dögök mindig fűtenek. Mégse lehet belőlük hőerőművet építeni...

És nemcsak hogy hőkatlan keletkezik a házak között, de még a szelet is megfogják. Így az csak a Boszporusz közelében tud érvényesülni. A távolabbi kerületekben pedig olyan forróság lesz, hogy a tojást elég csak kidobni a 8. emeletről. Mire leér, garantáltan megsül.

Persze mi ezt lazán túléljük, hiszen van légkondi (még ha nem is mindig működik, illetve hűtés helyett inkább fűt). De viszont aki ilyenkor a várost járja, mert mondjuk turista... És ugye azt tudjuk, hogy ...

Nekik ajánlatos, hogy a mindenhol kapható vízből vásároljanak, és cipeljenek magukkal.

Szerencsére kisbolt szinte mindenhol van, így a legtöbb esetben elég csak a kicsi, 0,5 l-es palackból vásárolni. De ha amolyan elhagyatottabb helyre megyünk, akkor már bizony érdemes a nagyobb palackokból válogatni. Van 1-6 literesig minden kisboltban. Egyik-másikban 12 literes is...

Másik megoldás, ha az úgynevezett camel bag nevű találmányból veszünk egyet a hátunkra. Ennek jelentése, hogy tevepup. Ez pedig egy speciális hátizsák, amit teletölthetünk vízzel (vagy sörrel). Majd pedig menet közben egy csövön keresztül bármikor/folyamatosan ihatunk belőle.

A kisebbek is már 2 liter körüliek. De ebből is találunk jóval nagyobbakat is.

[caption id="" align="aligncenter" width="350"] Camel bag - Forrás: Alibaba[/caption]

A példának használt képen látható verzió 2-3 literes. És legalább 3000 darabot kell rendelni belőle. Cserébe roppant olcsó: kb. 2.5 USD!

Ajánlat:

2017-07-07

Törökországban zajlik az élet. Éjjel-nappal.

És ezzel együtt a pénz is gyorsan forog.

A törököknek fontos, hogy az emberek minél többet használják a bankszámlájukat és így a kártyájukat. Miközben lehetőleg minél kevesebbet járjanak a bankba. De legalábbis a kapunál tovább ne menjenek, mert ott egy ATM. Meg amott is, meg amott is, meg amott is.

És az ATM-neknél is rengeteg mindent el lehet intézni. A mobil programok esetében pedig még több mindent.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] ATM központ az egyik bevásárló központban[/caption]

Néhány apróság előjáróban.

Az ATM-es készpénzfelvétel nem járt költségekkel. Mégis a bankok jobban szeretik, ha az emberek inkább a kártyájukat használják. Ezért nagyon sok üzletben különböző akciókat kaphatunk, amennyiben a bank kártyáját használjuk. Mondjuk 50%-os kedvezményt. Mellé egy 3-6-9-12-36 hónapos részletfizetést, 0%-os kamattal. Meg egy rakat pontot, amit majd ebben az üzletben meg másikon is el lehet költeni. És természetesen az akciók összevonhatóak.

Nem mellékesen olyan esetek is gyakran előfordulnak, hogy az így vett cipő mellé kapunk egy .

Ehhez viszont az kell, hogy a pénzünk azon az adott banknak a számláján legyen. A törököknek viszont legalább 3-4 bankban van számlájuk. Így a vásárlás előtt elmennek a bevásárló központ ATM sarkába, ahol a többi számláról kiveszik a pénzt, majd az adott bankba mindjárt be is rakják. Az összeg természetesen 0 másodperc múlva már a számlán is van (ünnepeken és az éjszaka közepén is) mindenféle extra költségek nélkül. Mikor visszaérnek a boltba, már vásárolhatnak is.

A mai mobil világban erre már nem nagyon lenne szükség, hiszen a telefonon is elintézhető az utalás. Abban az esetben a bankok közötti utalásért már költséget számolnak fel.

Ezek a bankhoz között akciók és pontgyűjtések nagyon kiterjedtek lettek. Főleg, mióta a mobil telefonok ennyire elterjedtek. A program egész egyszerűen szólhat, ha olyan bolt van a közelünkben, ahol a bankhoz kötött akció van éppen. De ennek a fordítottja is működik: eleve a bank programján lehet a közelben akciós boltokat keresni.

Arról nem akarok írni, hogy menni banki tevékenység végezhető a programokon. Sok olyan van, amit a fizikai bankban nem is tesznek meg. Azért is ki az akciókat, mert az egy olyasmi, ami nem tartozik az elvárt szolgáltatásokhoz.

De egy szolgáltatást mindenképpen érdemes kiemelni: ez pedig a kártya nélküli pénzkivétel.

Eleve az ATM-ekben több módszer is van, amikor kártya nélkül veszünk ki pénzt. Ilyenkor személyes adatokat kell megadni, amit remélhetőleg rajtunk kívül más nem tud.

Bár a törököknél inkább az a jellemző, hogy az utcában lakik az Ali, akinek egyébként semmi haszna. De még arra sem jó, hogy egész nap a falat támassza, vagy árnyékot adjon. Őt szokták elküldeni mindenféle ügyek intézésére. Így ő lesz az, akit küldenek az ATM-hez is. Így az Ali bár nem jó semmire, mégis ismeri az utcában lakók összes fontos adatait, amivel pénzt lehet felvenni, betenni, utalni. Meg ismeri az összes kapukódot, és minden más titkos információt. Ha egyszer valaki ellopja az Alit...

Egyes bankok ATM-jében viszont olyan lehetőség is van, hogy a felvenni kívánt összeget a telefonban állítom be. Majd pedig az ATM mutat egy egyedi azonosítót, amit ha a telefon leolvas, akkor megkapjuk a pénzünket.

[caption id="" align="aligncenter" width="281"] Adjál kódot, adok neked pénzt érte[/caption]

Persze ahol ennyi mindent lehet a telefonon keresztül csinálni. fontos a biztonság. Ezért kódok egész halmazán kell átvergődni, amelyeket ráadásul állandóan változtatni is kell. De szerencsére az egyik bank kitalálta (vagy megunta az elvesztett jelszós ügyfeleket), hogy a kódok helyett inkább retinaszkenneres legyen a telefon. Vagyis a biztonsági számok helyett elég ha csak jó mérgesen belenézünk a telefon kamerájába. És máris kinyílt az online bankunk.

Ez lehet a selfie-zők kedvence. Leszámítva, hogy csak a szemünket kell mutogatni, nem pedig egyéb testrészünket..

A dolog hátulütője (a mellett, hogy talán fényképpel is át lehet verni a rendszert - bár ezt egyszerűen ki lehet védeni, ha okosan van megírva.), hogyha egy buli közben lenne szükség a bankunkra, és éppen nem sikerül egyenesen nézni, akkor bizony a telefon nem fog

beengedni minket. És ha már ebbe az állapotba jutottunk, akkor bizony a hagyományos kódok sorozatán sem fogunk átjutni.

De talán nem is baj, mert legalább nagy vidámságunkban nem fogunk össze-vissza minden hirtelen lett barátunknak pénzt utalgatni.

[caption id="" align="aligncenter" width="281"] A szemedben látom a számlaegyenlegedet...[/caption]

2017-07-10

Itt van a nyár, és vele együtt a meleg. Ilyenkor nincs is jobb, mint csobbanni egyet a tengerben!

(ezt minden különösebb gond nélkül meg is lehet tenni Isztambulban. Mondjuk reggel, munka előtt jó kis úszás! Áh....! Csak ahhoz hajnali 4-kor kell kelni...)

De ha erre nincs lehetőség, mert mondjuk dolgozni kell egy elromlott klímás* munkahelyen, akkor legalább igyunk egy csésze forró török teát!

Ha viszont török tea sincs kéznél, akkor...

öööö...

hát legalább hallgassuk meg a hangját!

Törökország nagy. Hatalmas. Tele potenciállal. És a gazdasága és ipara is jó. Még ha van egy kis csuklás is az utóbbi időkben...

Ennek köszönhetően rengeteg török termék és török márka készül az országban. És nemcsak ilyenek, mint pl. szőnyeg, hanem magas szintű elektronika is. Sőt! Még vadászrepülő is.

Így pedig a török háztartások el vannak látva török márkájú mosógéppel, hűtővel, tv-vel stb... (mintha ilyen lett volna otthon is...).

De nem álltak meg itt a dolgok. Hiszen a több tízezer fős gyárak ennél finomabb elektronikát is össze tudnak rakni. Így a törököknek van saját számítógépük, és saját mobil telefonjuk is. És ezek egyáltalán nincsenek elmaradva a nyugati (valójában távol-keleti) társaiktól.

Viszont, ha már török, akkor legyen törökös is.

Ennek köszönhető az ebben a bejegyzésben (mindjárt alább) található teás hangfáj is. Olyan, mintha valaki nagyon lelkesen kevergetné a teáját, hogy aztán bármelyik pillanatban beleihasson. Az ember szinte már nyúlna is, hogy felhörpintse ameddig még jó forró.

Ez az egyik gyártó tette bele a telefonjába. Mégpedig alapértelmezett hangnak. Ezt hallhatjuk (mármint az egész cég), ha valaki kap egy SMS-t, jön egy e-mailje, chat üzenete, vagy csak valamelyik Facebook ismerősének megváltozott a macskájának a frizurája. Tehát olyan minden 3. percben.

Ez azért is elég vad, mert a török teára könnyű rászokni. A keverésének pedig olyan jellegzetes hangja van, ami felkérő egy keringőre..nehéz ellenállni. És ez az a hang, ami valakinek a telefonja felől érkezik állandóan.

Bár nem is az az igazi élmény, amikor a szomszédban ül egy ilyen telefonnal rendelkező személy. Hanem amikor az egész cég ezzel van felszerelve és szünet nélkül érkezik a teáskanál jellegzetes hangja. Mintha csak valami teaházban ücsörögnénk. Az tényleg szuper!

Nos tehát itt van. Töltsétek le ti is, mert nagyon jó! Meg talán van valaki, akit ti is az őrületbe tudtok kergetni vele...

* Igazándiból a klíma nem romlott el, remekül működik. Csak nem sikerül téli módról nyárirra átállítani, így 30 fokos levegőt fúj (ami azért még mindig hűvösebb, mint ami a szobában van). A használati utasítás meg kínaiul van. De most tényleg.

2017-07-11

Isztambulban egy dolog biztos (számtalan más mellett): az ember nem marad éhen.

Mondjuk ehhez azért pénz is kell, hiszen Isztambul Törökország legdrágább városa

Isztambulban nem az a kérdés, hogy hol lehet enni.

Egyszer lekértem a navigációs programot, hogy mutassa meg az 500 m-en belüli éttermeket. Jó 20 perc számolás után a térkép összes pontja megtelt vele. Ha pedig most lemennék a kikötőbe, akkor legalább 30 étterem előtt mennék el. Pedig az út kevesebb, mint 10 perc.

Oké, ehhez az is kell, hogy olyan környéken legyünk. A turisták általában olyan helyeken is szoktak járni. No meg ahol turista van, ott a törökök találnak valamit, amit el lehet nekik adni, köztük az ételt is.

Néhány hely van, ami nem túl frekventált, és ott bizony tényleg meg kell küzdeni, hogy találjunk valami ehetőt. De ha már ilyen helyen vagyunk, akkor már azon is érdemes aggódni, hogyan jutunk haza... mert akkor már bizony tényleg igencsak messzire eljutottunk.

Minden más helyen, ahol úgymond zajlik az élet, ott biztosan találunk étkező helyet. És a miatt sem kell aggódni, hogy esetleg elszállnak az árak. Mert ahol dolgozók vannak, ott a közelben lesz valami olcsó étterem, kifőzdé, stb...

Ezek a kifőzdék a törökök kedvence. Ha a szállásunk közelében találunk egy ilyet, akkor azzal meg is oldódnak az étkezési gondjaink. A kifőzdék olcsóak, és a mennyiséggel sem szoktak gondok lenni. Mivel pedig ide a környék dolgozói szoktak járni, az étel is jó, és változatos.

E mellett a kifőzdékben találjuk meg az igazi török ételt. Ez az, amit a törökök valójában otthon esznek. Az olyan világszerte ismert ételek, mint a pide, kebab és döner, azokat nem lehet otthon elkészíteni, és a kifőzdékben is ritkán lehet találkozni. Inkább olyanokat láthatunk, amelyek kevésbé ismertek. De persze nagyon finomak.

De ha úgy érezzük, hogy az éppen aznapi étel túl idegen, akkor a kifőzdékben biztosan megtaláljuk a joker-ételt, a köfte-t. Magyar nevén a fasírtot.

Rossz kifőzdét találni nem egyszerű. Az itteni vendégek visszatérőek, így ha rosszul főznek, akkor hamar vevő nélkül maradnak.

A következő kategória a döner. Görög nevén a gyros. Ennek az ételnek a készítése bár

roppant egyszerű, nem lehet kis mennyiségben. Így olyan helyeken szokták sütni, ahol sok ember megfordul. Roppant kedvelt étel, és könnyű is megtalálni. A forgó húst általában a kapuban sütik. Így jó reklám, meg a szakács is levegőhöz jut az egyébként igencsak meleg étel mellett.

A dönert többféleképpen szolgálják fel, de a lényeg mindig a hús marad. Erre kell figyelni, amikor döneret választunk. Persze legegyszerűbb módszer, ha az előtte álló sort nézzük. Beşiktaş kerületben van egy döneres, ami 12 óra előtt elkezd egy hatalmas hústornyot szeletelni. Mindez 2-3 óra alatt el is fogy, és minden nap hatalmas sor áll az üzlet előtt. És csinálja mindezt úgy, hogy a közelben még legalább 60 másik döneres van..

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Mega döner[/caption]

Tehát a legfontosabb a hús. Az igazi döner birkából készül. De ma ilyet csak nagyon elvétve találunk. A leggyakoribb, és a legkedveltebb az, ami marhából (dana) készül. Mellette gyakori még a csirke (tavuk). Ezt mindenki maga döntse el, hogy ő melyiket szereti jobban. A marha hússok sötétebbek, és vékonyabbak. Míg a csirke világosabb, és vastagabb.

Az étterem kiválasztásánál arra érdemes figyelni, hogy a hús mennyire van átsütve. Mennyire vékonyan vágják, és milyen nagy darabokat. Általában a nagyobb darabok jelentik a minőségibb hússokat. Ettől persze nem biztos, hogy az a finomabb. Az odaégett kosz és zsír néha nagyon finommá teszi az ételt.

E mellett a már említett tömeget is érdemes figyelni. Ahol több ember van, az általában jobb hely. Ha másért nem is, mert nem lesz ideje a húsnak megromlani. De szokták még azt is mondani, hogy ahol nincs macska a közelben ott, ne vegyünk dönert.

Fontos azt is tudni, hogy a döner-t csak nagy mennyiségben lehet sütni. Így nem elérhető egész nap. Általában csak ebédidőben kapható. A bulizós helyeken viszont még késő délután, este is találhatunk friss dönert.

Következő kategória a hal. Ha tengeri dolgokat akarunk enni, akkor direkt tengeri étterembe kell menni. Nagyon ritka az, ahol vegyes ételeket árulnak. A halas helyek csak halat szoktak árulni*.

A hallal kapcsolatban tudni kell, hogy a vízben él, tehát inkább a tenger közelében találunk majd halas éttermet. És a hal drága, és nagyon szezontól függ. Legtöbb helyen egyáltalán nincs kiírva az ár az étlapra, mert az ár a szerint változik, hogy éppen aznap mit és mennyit találtak.

Ha halat akarunk enni, jó ha van valaki a velünk, aki tud törököül, és ismeri a halfajtákat.

* Ha a csoportból valaki nem szereti a halat, akkor választhatja a joker-ételt, a köftét. Ilyen mindig van. De ha nem lenne, a szomszédból szereznek egyet.

Pidés éttermek. A pide (alias török pizza, még ha nem is az) a fekete-tengeri emberek kedvenc étele. Talán mert tele van kalóriával, és akkor jól tudnak evezni a viharban. Vagy mert az extra kilók fenntartják az embert a vízben miután elsüllyedt a hajó... Ha jó pidés szeretnénk találni, akkor a Karadeniz feliratú éttermek lehetnek jók. Itt is igaz, hogy azok az éttermek jók, amelyek csak egyféle ételt készítenek. Ha valaki csak pidéből meg tud élni, akkor az biztosan jó lehet.

E mellett a sült kenyér illata már messziről érezhető.

A turistákkal dúsan benőtt helyeken (és csak ott) találkozhatunk a Török éttermekkel. Szokták még anatóliainak, meg otantik-nak is hívni őket. Az árak általában a duplája, mint egy átlagos étteremben. Cserébe igazi különlegességeket is találhatunk. Sajnos nem egyértelmű, hogy a Török étterem valóban jó is lesz, és valóban különleges ételeket nyújt. De ha szerencsénk van, akkor tényleg valami nagyon egzotikus anatóliai ételt ehetünk.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Kisköcsögben főzött étel (Avanos-Kapadokya)[/caption]

Árakról: Egy ember kb. 20-25 líráért tud megebédelni egy közepes eleganciával rendelkező helyen. A kifőzdék ennél olcsóbbak. Más helyek drágábbak. A halas éttermekben érdemes azzal számolni, hogy egy nagyobb és drágább halat eszünk többen. Ilyenkor lehet, hogy olcsóbbak.

Ha viszont nem akarunk pénzt és időt áldozni az ebédre, akkor keressünk egy péket, simitest, pogácsást, vagy egy cukrászdát. Itt olcsón számtalan finomságot tudunk venni.

2017-07-12

Bizáncról (Kelet-Római Birodalomról) elég keveset tanulunk az iskolában (nagyjából nulla mennyiségben).

Holott Európa történelmét 1000 éve keresztül legalább annyira, vagy még jobban meghatározta, mint a mai Oroszország (már amikor nem éppen azzal voltak elfoglalva, hogy egymást hátba bökdössék).

Főleg miután elbukott, és jöttek helyette a törökök. Ez a változás azért legalább Magyarországon feltűnt akkoriban. De nagyban hozzájárult Róma felemelkedésének (nem maradt vetélytárs), és Amerika felfedezésének. Ami ugyebár teljesen megváltoztatta a világot. Főleg Amerikát.

A bizánci császárokról még kevesebbet tudunk. Holott ők is emberek voltak.

Bár ebben akkoriban sokan kételkedtek. Ők időnként 1-2 jól irányított kardshintással, fejevágással, kopnyalékeléssel megbizonyosodhattak arról, hogy bizony a császárok is emberből vannak.

Pedig ha elfeledkezünk a tényekről, becsukjuk a szemünket és erősen koncentrálnak, akkor még azt is mondhatnánk, hogy voltak köztük magyarok is. Méghozzá nem is valami kis mihaszna császárkák, hanem mindjárt a legnagyobbak:

I. Constantinus mindjárt itt született a szomszédban, Niš városában (magyarul Nissa néven is szoktak rá hivatkozni). Ma Szerbiához tartozik. I.sz. 280-ban pedig a Római Birodalom része volt. És Naissos-nak hívták.

Ugye ő volt, akinek a mai Isztambult köszönhetjük. Ő tette át a székhelyék Bizáncba, aminek Konstantinápoly lett a neve.

II. Constantinus szintén a szomszédban született, amit akkor (317-ben) úgy hívtak, hogy Sirmium. Mai magyar neve Száva-szentdemeter, és szintén Szerbiában található. A helyiek Sremska Mitrovica néven hivatkoznak rá.

Eme uralkodó arról volt híres, hogy ő osztotta fel a birodalmat 3 részre (ez nekünk is ment később, az oszmán időkben). Ebből hamarosan 2 rész lett. Eredetileg a 3 fia között osztotta fel, hogy ne legyen veszekedés. De aztán egymás legyilkolásával sikerült a birodalmat újra egyesíteni. A római testvérek között ez már így szokás... De legalább nem is lett belőle veszekedés a későbbiekben...

A negyedik császár, Flavius Claudius Iovianus is közelben született: Singidunum-ban, ami nem más, mint Belgrád, alias Nándorfehérvár.

Ő neki viszont nem voltak olyan kiemelkedő érdemei. Leginkább kibékült mindenkivel

Olyannyira, hogy a bizánci szokásokkal ellentétben természetes halláll halt meg. Semmi zsákolás és Boszporuszba dobálás, semmi láda és hajóra pakolás. Csak béke, és párnák...

Mindezt egy nemrégiben talált listáról sikerült kiolvasni. . Sok izgalmas dolgot tudhatunk meg belőle.

A tanulmány, amit J. Preiser-Kapeller készített egyfelől listába szedte az uralkodókat. Feltüntetve a születésüket, és a jobblétre szenderülésüket. De ami miatt ez érdekes, hogy a dátum mellett a helységet is megjelölte. Majd pedig a térképen is bejelölte őket.

Így pedig mindjárt látszik az, hogy nagyon sok uralkodó messze a fővárostól született. I. Theodosius a rekorder, aki a legtávolabb született, a mai Spanyolország területén. Ő hosszú utat járt be, és ő volt az utolsó igazi római császár. Ő volt az, aki végül a birodalmat kettéosztotta a két fiára. Szintén abból a célból, hogy ne legyen veszekedés. De ez a vágás aztán tartós lett, és jó 1000 éven keresztül azon hadakozott a két oldal egymással, hogy melyikük az igazhitű. Míg a másik értelemszerűen a hitetlen. Ennek a vitának végül az Oszmánok vetettek véget.

Azért az egy érdekes gondolatsor lehetne, hogy mennyire volt jó ötlet a birodalmat kettévágni?

Kettévágta a kor egyik legnagyobb birodalmát, és ezzel halálra ítélte?

Vagy éppen hogy megmentette az egyik felét azzal, hogy két külön birodalmat eredményezett? Hiszen ha az egyik összeomlik, ott van a másik tartalékba...

Ráadásul a keleti oldalon volt Anatólia, a gazdag és jól védhető vidék, ami elég jól bírta évszázadokon keresztül. Míg a nyugati oldalt oda lehetett vetni a kalandozó hadaknak.

Akárhogy is nézzük, itt lenne min elmélkedni.

I. Theodosius végül a mai Milánóban halt meg, és ezzel megint rekordot állított fel, mint a legmesszebb elhunyt uralkodó.

A listában éppen ez az egyik legérdekesebb, hogy milyen sok olyan uralkodó van, aki Konstantinápolytól messze született. Ők azok, akik úgy szerezték meg a trónt, hogy nem tartoztak az eredeti uralkodó családjához. Vagy legalábbis valamelyik jó messzi ághoz kellett tartózniuk.

Ehhez képest kevesebb, de még mindig jelentős azon uralkodók száma, akik pedig nem a fővárosban haltak meg. Kevés kivétellel ők azok, akik elmentek a csatába, majd nem tértek haza. És itt nem minden valamilyen eltévedt barbár nyílveszőre vagy hegyről legurított sziklára kell gondolni. Egyik-másik uralkodót a saját katonái segítették le a lóról. Amikor az valamilyen szakadék vagy kiáradt folyó szélén álldogált.

E mellett jelentős azon uralkodók száma is, akik megúszták a hátbabökést. Viszont egy ládában voltak kénytelenek valamelyik tengerparti városba hajózni, hogy ott töltsék hátralevő életüket. Ha az utódjuk nem feledkezett meg róluk, akkor kényelemben élhettek (vagy esetleg rettegésben, hogy kést kapnak a hátukba). Míg a kevésbé szerencsések mehetek ki halászni a mindennapi ennivalójukért.

1223 és 1259 között láthatunk 4 császárt is, akik Nicea-ban (ma Iznik) születtek. Akkoriban éppen nagy városégetős buli volt Konstantinápolyban. Az egyik hivatalos császári ág ezt az időszakot Nicea-ban töltötte.

2017-07-13

Ma, amikor mintha a világ azon versenyezne, ki tud viccesebb képet vagy videót feltenni az országa miniszterelnökéről, akkor nehéz elhinni, hogy alig 100 éve egy ex-elnök matematikai és történelmi könyveket írt.

[caption id="" align="aligncenter" width="510"] Atatürk és a matematika - Forrás: Sevimli Matematik[/caption]

Mustafa Kemal* Atatürk az utolsó éveiben visszavonult a politikai csatáerről, hogy inkább az országa tudományos felzárkózásban segítsen. Az Oszmán Birodalom (és ami maradt belőle) ugyanis nagyon el volt maradva.

De nemcsak hogy néhány száz év késésben volt, hanem a török nemzeti érzés, a nacionalizmus is szinte teljesen hiányzott. A népmeséket és a népdalokat szinte a feledés mocsarából kellett visszacibálni. Nem volt olyan, hogy igazi török nyelv. Nem is beszélve az írásról, ami egy arab-török-oszmán kuszaság volt. A Török Köztársaság kikiáltása után hatalmas feladat várt nyelvészekre, történészekre és folkloristákra (nekik kiemelkedő magyarok is segítettek, köztük). És persze a tudományágak tanáira is.

Itt egy érdekes problémákba futottak bele, ami arra sarkalta Atatürköket, hogy a témába jobban bele kell mélyedni, és végül erről még könyvet is írt.

Nem arról van szó, hogy a Pitagorasz-tétel új bizonyítását fedezte fel, sem pedig a Pi-t számolta ki 15 millió helyiértékig. Ennél sokkal egyszerűbb, mindennaposabb, de mégis égetőbb problémáról volt szó: a matematikai elnevezésről.

Nem véletlen, hogy a háromszöget háromszögnek hívjuk. Hiszen mit is jelent ez? Egy olyan síkidomot, aminek 3 szöge van. A síkidom is jelent valamit: a síkban (2 dimenzióban) egy elem. És így tovább. Bárkinek mondjuk azt, hogy háromszög, azonnal tudja, miről is van szó. Még akkor is, ha nem a matek volt az illető kedvenc tantárgya.

Ezzel ellentétben ha a görög trigon elnevezést használnánk, már igencsak sokan lennének bajban. Vajon ki tudja elsőre, hogy a dodecagon mit jelent? Ő a tizenkétszög...

Nos, a köztársaság előtti Oszmán Birodalomban is hasonló volt a helyzet. Nem elég, hogy a lakosság igencsak elenyésző része tudott írni-olvasni, de aztán a matematikai kifejezésekben végkép elvesztek.

Holott a dzsámik építéséhez elengedhetetlen a magasfokú matematika ismerete. Mind a kupolás építkezésnél, mind a Mekka-felé tájolásnál. És még sok másik helyen is. Ez is nagyban közrejátszott, hogy míg a sötét középkorban azon versenyeztek, ki bírja tovább

fürdés nélkül, addig az Iszlám világban rengeteget fejlődött a matematika.

Atatürk ennek felismerése okán fogott bele a töröknyelvű geometria megalapozásába.

Az oszmán időkben pl. az egyenlő oldalú háromszöget úgy hívták, hogy müselles-i mütesâviyü'l-adlá'. Mindez leírva még kacifántosabban nézett ki. Egyszerűbb volt lerajzolni.

Jelentése persze ennek is az, hogy egyenlő oldalú három szögű síkidom. Csak olyan szavakból, amelyek nem jönnek szembe velünk mindennap az utcán. Meg esetleg a sorrend sem ugyan ez.... Meg esetleg tényleg nem ezt jelenti... Hanem valami olyasmit, hogy a macska hátán keresztben áll a csíkozás napkelte felé befordítva... Nem tudom... a Google fordító minden esetre kiakadt tőle...

Valami ilyesmit azért találtam: A nyújtások (értsd: oldalak) egymással egyenlőek a müsellesben. Az utóbbi szintén nem török szó. Olyasmit jelent, hogy egy három izéből álló bigyó - ameddig sikerült visszavezetnem. Vagyis ez maga a háromszög.

Ezt a bonyolult formát ma inkább úgy mondják, hogy eşkenar üçgen. Ő lebontva így néz ki:

Eş - páros, egyenlő - a házastársat is gyakran így hívják: párom. Vegyük észre a szó fontos jelentését: EGYENLŐ!!

Kenar - keret, szél, oldal.

Üç - három

Gen - oldal

Igen-igen. A török nem háromszöget mond, hanem háromoldalt. Végül is, egy síkidomnak annyi oldala van, ahány szöge. Talán még az oldalakat könnyebb is megszámlálni, mint a szögeket...

Akárhogy is nézzük, ez most már 100%-ban török szavakból álló kifejezés. És minden része teljesen érthető. Bármelyik török is mondjuk ezt, biztosan nem fog réti bálnát rajzolni. Hanem háromszöget. Olyasmit, aminek lehetőleg egyforma hosszúak az oldalai. Ahogy sikerül...

Maga Atatürk ezt a bonyolult kifejezést a következőképpen fogalmazta meg immár köztársasági török nyelven:

“Üçgenin iç açıları toplamı 180 derecedir ve eşkenar üçgen, açıları birbirine eşit üçgen demektir.”

Ami a következőt jelenti:

A háromszög belső szögeinek összege 180 fok, az egyenlő oldalú háromszögnek pedig minden oldala egymással egyforma. - ezt jelenti.

És mindez még csak a háromszög volt, azt is éppencsak érintettük. Rengeteg további szó és kifejezés volt, amit szintén törökösíteni kellett. A teljes könyv végül 48 oldalt tett ki.

Ebben persze nemcsak szótár szerűen felsorolva vannak a szavak. Ez végül egy iskolai

tankönyv lett, amiben a geometria le van rajzolva, el van magyarázva.

[caption id="" align="aligncenter" width="399"] Atatürk - Geometri - Háromszögek - Forrás: MSXLabs forum[/caption]

() . De ha szerencsénk van, valamelyik antikváriumban eredetiben is beszerezhetjük. .

[caption id="" align="aligncenter" width="300"] Atatürk - Geometri - Forrás: Nadir Kitap[/caption]

* Atatürknek 3 neve van: Mustafa, Kemal és Atatürk. A Mustafa a születési neve. Míg az Atatürk-öt a nép adta neki a köztársaság megszilárdítása után. Ennek jelentése pedig a Törökök Atyja.

A középső neve, a Kemal, pedig azt jelenti, hogy roppant okos. Ezt pedig a nagyon szigorú matematika tanára adta neki a kiemelkedő teljesítményeiért.

2017-07-14

A török zászló vörös.

A törökök szeretik a zászlójukat. Amely legnagyobb részt piros (vörös). Lásd előző pontot!

A törökök szeretik kifejezni azt, hogy ők szeretik a zászlójukat. Meg amúgy is szeretik megmutatni, hogy ők szeretnek törökök lenni. Törökös török. (ennyi török szó után tutira az első helyre fog a Google kidobni...!).

Így aztán ami török, az egyben vörös is.

A vörös egy érdekes szín: feltűnő. A veszélyre figyelmeztet.

Ennek persze evolúciós okai vannak. A legtöbbször ami vörös, az veszélyes. Ilyen a tűz vagy a vér. Biológiailag igazolva is van, hogy az ember szívverése felgyorsul, ha valami vöröset néz.

Az oroszlán persze sunyi, mert ő nem vörös. Csak barátságosan fekszik a napon, és tátogatja a szárnyát. Aztán hopp, és már be is kapott valakit...

E mellett a pirosnak van egy másik tulajdonsága is: jelzi, hogy az alma, cseresznye, eper, stb... megérett.

Valószínűleg ennek is evolúciós okai vannak. Valójában nem a gyümölcs piros. Sőt, valójában olyan nincs is, hogy piros, hanem csak a fény egy bizonyos rezgését látjuk vörösnek. Az agyunk úgy fejlődött ki, hogy ezt a fény fajtát (hullámhosszat) megkülönböztesse a többitől.

Rengeteg szín van, amit zöldnek látunk. A természetben a legtöbb színt zöldnek látjuk. Míg pirosból nagyon keveset. És a piros esetén már nagyon kis változásokat felfedezünk. Ellentétben a zölddel.

Ennek köszönhetően pedig nem kell felmászni a fára megnézni, hogy megnézzük, megérett-e már az alma. Ezt a földről szemlélve is megállapíthatjuk. És ugye aki nem látta a pirosat pirosnak, az kénytelen volt minden nap felmászni, és kockáztatni a leesést....

Ez most így nagyon le van egyszerűsítve, de remélem azért érthető. Egyszer kifejtettem bővebben. Lett vagy 20 oldal. Sajnos az idők folyamán elveszett...

Tehát a piros (alias vörös, ami csak a magyar nyelvben van külön) elég jó arra, hogy feltűnjön. És hogy tűzbe hozza az embereket. Ezért nagyon is alkalmas zászlónak, meg forradalmároknak. Meg partnert kereső nőknek.

No és persze köze van a vérhez, ami szintén jó okot ad arra, hogy zászlón szerepeljen.

A történet szerint a török zászló azért vörös, mert egy csata alatt annyi vér folyt, hogy mindent belepett. A szultán pedig ebben meglátta, amint a Hold és egy csillag tükröződik. Nosza, gondolta őfényessége, hogy ez milyen jól néz így ki. Meg amúgy is a Hold az Iszlám jelképe. Miért ne lehetne ez a török zászló? ()

[caption id="" align="aligncenter" width="361"] A török zászló születése[/caption]

Meg kell hagyni, tényleg jól néz ki zászlón. Nagyon jó a vörös színválasztás. És mindez főleg akkor nagyon látványos, amikor valamelyik ünnepnapon a toronyházakra függesztik ki. Teljesen meg lehet érteni a törököket, hogy szeretik a zászlójukat.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Ünnepnap Isztambulban[/caption]

Ennek az egyetlen hátulütője, hogy a törökök ha lehet, mindent piros színnel akarnak jelölni. Így a cégüket is. Egy török céget leginkább onnan lehet felismerni, hogy piros a fő színe, a logója, stb...

De hát a piros egy érzékeny szín. Kicsit sárgásabb, akkor már narancs lesz...kicsit kékesebb, akkor meg lila... kicsit sötétebb, akkor bordó... kicsit fehérebb, akkor meg rózsaszín... Nos... hacsak nem Hello Kitty-s, vagy női fehérnemű-boltot akarunk nyitni, akkor a rózsaszín nem az ideális cégszín. Bár a fehérneműs is inkább sikeresebb, ha vörös, mert úgy kacérabb.

A narancssárga és a többi pirostól eltérő árnyalat meg már nem törökös. De a sima pirosak közül sem mindegyik néz ki jól. Mondjuk még mindig jobb a helyzet, mint mondjuk a barna esetében... De így végül elég kevés színre korlátozódik a választék. Pedig ezen rengeteg cég osztozik. Főleg azon az alap piroson, amit a Windows nyújt alapban.

Mindez akkor lesz nagyon izgalmas, amikor egy céget keresünk. Aminek persze természetesen piros a színe. Gondolnánk, hogy könnyű lesz megtalálni, hiszen a piros feltűnő.

De nem akkor, amikor az utcában minden más cégnek piros színű a cégtáblája, logója, kirakata, stb...

Ennek a párja a zöld. A zöld az Iszlám színe. Ez megint egy jó ok, hogy rengeteg cégnek zöld legyen a logója.

2017-07-18

... és akkor gondolkodik az Úr, hogy 30 vagy inkább 60 napig tartson az Özönvíz. De aztán ránézett a naptárjára, és látá, hogy másnap az Intergalaktikus Konferencián fog előadást tartani a tengerek kettéválasztásáról. Ezért úgy döntött, hogy a 30 napnyi vízadagot egyszerre önti le a Földre...

[caption id="" align="aligncenter" width="499"] Vízitaxi - Forrás: Hürriyet[/caption]

Az egész pontosan úgy kezdődött, mint minden sima nap: Az ember reggel felkel (miután összeveszett az ébresztőórával), elhúzza a sötétítő függönyt, majd... és kiderül, hogy kint sötétebb van, mint bent.

Majd a mobilos program jelzi, hogy Égzenegés várható!, és 2 másodperc múlva tényleg be is csapódik a villám. És hát... hangos volt...na.

Aztán onnantól kezdve folyamatosan csak dőlt a víz....

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Ahoj kedves Utasaink! Ne fáradjanak azzal, hogy átfáradnak a metrópótlóbusz megállójába. Hamarosan küldjük a hajót Önöknek! További szép napot kívánunk! Este pedig fürödjének meg rendesen! - Forrás: Hürriyet[/caption]

Isztambulban az eső olyan dolog, ami jön, és megy. Olyan sokat nem érdemes vele foglalkozni. Ha esetleg a víz mégis magasabb lenne a megszokottnál, akkor... nos a Boszporusz is ott van már több ezer éve, mégse zavar senkit. Sőt! Igencsak hasznos! Mind a vízi szállításban, mint az ellenlábások eltüntetésében.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Vízi út - Forrás: Hürriyet[/caption]

Így az eső inkább számít átmeneti problémával, minthogy olyasmi legyen, amivel komolyan kell foglalkozni. Egyébként is, ha esik, akkor azt komolyan csinálja. Itt nincsenek olyan szavak, mint a szemerkél, csöpög, stb...Simán leesik a vízfüggöny... karnissal és tapétával együtt.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Isztambul hajókázás: belül is víz, kívül is víz, felül is víz, alul is víz.. - Forrás: Hürriyet[/caption]

Persze ettől még van esőgyűjtő csatorna hálózat. Mert ilyen minden városba szükséges. Annélkül nem város a város. Meg egy csomó embernek munkát ad. Úgyhogy építettek ilyet is.

Bár egyes helyeken inkább biztosra mentek, és a csatornafedő jó magasan van, hogy még a

komolyabb esőzéskor is biztosan szárazon maradjon.

[caption id="" align="aligncenter" width="374"] A park át lett alakítva aquaparkká - Forrás: Hürriyet[/caption]

A rutinosak persze tudják, mi a helyes teendő ilyenkor. Előzzük meg a problémát azzal, hogy nem húzunk cipőt, hanem direkt strand-papucsban (esetleg mindjárt bikiniben) megyünk ki az utcára. Hiszen abba amilyen könnyen befolyik a víz, éppen olyan ki is megy. A cipőnket pedig vigyük kézben, abban a reményben, hogy egyszer majdcsak eláll az eső. Meg hogy a vízszint azért olyan magas mégsem lesz, hogy az is beázzon...

[caption id="" align="aligncenter" width="590"] Cipőt kézbe! - Forrás: Hürriyet[/caption]

Mindez ott kellemetlen igazán, ahol alacsony szinten van az épület. Vagy még inkább egy olyan utca kanyarjában, amelyik ilyenkor folyóvá változik. Itt lesz az, ahol az alsó szinteken már csak úszva lehet közlekedni. Ami pedig nem vidám, ha közben elfelejtették az áramot kikapcsolni.

[caption id="" align="aligncenter" width="287"] Mínusz első emelet, uszoda - Forrás: Hürriyet[/caption]

Hasonló a helyzet a metrónál is.

[caption id="" align="aligncenter" width="338"] Kedves utasaink! A sárga metró vonalán ma a sárga tengeralattjáró közlekedik. Légzőmaszkokat és búvárfelszereléseket a D jelű kabinokban találnak. Kérjük, vegyenek nagy levegőt! Köszönjük! - Forrás: Hürriyet[/caption]

A meteorológia szerint holnap már csak sima eső lesz, majd kisüt a nap, és folytatódik a dög meleg. Amennyiben addigra megszárad a számítógép, akkor folytatjuk a blog írását is.

2017-07-19

Tea és fénymásolás!

Ez a hirdetés látható Isztambul egyik utcasarkán. Ez az a hirdetés, amivel jó eséllyel be lehet csábítani bárkit az utcáról.

No meg ha akciós a kebab!

Tea és fénymásolás. Ez két olyan dolog, ami leginkább szükséges a mindennapi működéshez Isztambulban.

Bármennyire is elterjedt a digitalizáció, a fénymásológépek csak nem akarnak kihalni. Sőt! Mintha inkább erősödnének. Ráadásul egy papírból készült papírnak rengeteg előnye van azzal szemben, mintha csak bitekből állna:

Könnyen el lehet hagyni.

Lehet írni/rajzolni a hátuljára

Lehet belőle repülőt hajtogatni

Lehet rá krumplit pucolni

Be lehet vele fűteni

És a legfontosabb: ha minden adminisztrációs dolog papíron van, és azt hegyekbe rakjuk, akkor úgy látszik, mint aki hú-de-dolgozik. Ellentétben, ha az egész csak egy sima flash-disken lenne... hát az olyan mütyür...

Úgyhogy a papír nem halt meg. Csak a fa, amiből készült. A hivatalok pedig továbbra is meg vannak örülve a papírért. És ezzel együtt a fénymásolatokért.

Ennek köszönhetően pedig Isztambul tele van olyan helyekkel, ahol lehet fénymásolni. Meg nyomtatni. No és ha már ügyis ott járunk, akkor lehet még teázni is. Csak persze ne öntsük bele az egészszet a fénymásolóba.

Mindennek ellenére a törökök nem kedvelik a papírmunkát. Attól még, hogy a kitöltendő űrlap 20 oldalas, senki se gondolja azt, hogy akkor azt mind ki is kell tölteni. Sőt! Úgy tűnik, hogy minél több a kérdés, annál kevesebbre szükséges válaszolni. 10 oldal felett már bőven elegendő, ha csak a nevünket írjuk be a lapra.

Talán éppen ezért, hogy ne terheljék az embereket felesleges kérdésekkel (nekünk a suliban minden évben nyilatkoznunk kellett, az anyukánk leánykori neve nem változott), terjedt el, hogy mindenhez fényképet kell csatolni. De tényleg mindenhez. Vagy helyette egy fénymásolatot a személyiről. Az pedig amúgy is tartalmazza az összes olyan adatot, amivel be lehet valakit azonosítani (végül is ott a személyi szám, az pedig már elég, hogy a rendőrség megtalálja a személyt is).

És ezzel megint visszajutottunk oda, hogy fénymásolás, fénymásolás, fénymásolás.

Az érdekesség az, hogy minden hivatalnak a kapujában (vagy a mellette levő házban) működik fénymásolás. Ők már teljesen ráálltak arra, hogy milyen papírokról milyen másolat szükséges. Így ha valahova ügyet intézni megyünk, akkor a legtöbbször nem kell a másolatokkal vacakolni. Ezeket néha a kapuban már előre kiírják. Más esetekben pedig az ügyintéző küld el másolni minket.

Azzal, hogy mi elmegyünk másolgatni (és esetenként teázni) még nem áll az ügyünk parkoló pályára. Pláne nem kell újra időpontot kérni X nappal későbbre. Minden pontosan ugyan úgy zajlik, mintha eleve a fénymásolatokkal együtt érkeztünk volna. Ha megtörtént a másolat, mindjárt soron kívül mehetünk az ügyintézőhöz. Aki meg valószínűleg örül, hogy nem liheg senki az ablaka előtt, míg ő a papírokat töltögeti.

Akárhogy is nézzük, a fénymásolás tényleg a mindennapok fontos része a törököknél. Éppen úgy, mint a tea. Így végül semmi meglepő nincs abban, hogyha valaki ezt a kettőt összeköti.

2017-07-20

Ismét visszatérünk a török népmesék világába.

Forrásunk újra az eredeti (Boszporuszi tündérvilág).

Volt is, meg nem is volt. De azért egyszer volt egy padisa (uralkodó). És volt neki egy fia is.

De ő rettentően unatkozhatott, mer állandóan egy arany golyóbissal játszadozott. Igaz, néha leesett valakinek a lábára, vagy csak simán a trónterem padlóját szakította be, de hát végül is, nem nagy dolog, ha valaki egy jó nehéz színarany golyóbissal játszadozhat. És mire legény lett a fiúból, biztosan jó izmos is lett! Vegyetek ti is arany golyóbist, és gyúrjatok vele minden nap! Meglátjátok, hogy még akár szultánkisasszonyt is fel tudtok majd szedni!

No de visszatérve a mesére!

Üldögél a fiú egy nap a köskjében (kuckó... amolyan nagy féle), és játszadozik a golyóbissal. Ekkor látja, hogy arra tart egy öregasszony, aki a kútból viszi a vizet egy nagy korsóban. Gondol egyet a herceg, és mivel jó erőben van (hiszen sokat edzett a golyóbissal), jó lendülettel a korsónak dobja az aranygolyót. És biza a korsó törik össze.

Az öregasszony mérges lenne rá, de hát mégiscsak a padisa fiáról van szó. Csak feltűnne valakinek, ha bedobná a kútba. Vagy nem? Inkább mégse próbálja meg. Hazamegy, és hoz egy másik korsót.

Csakhogy, alig tölti meg vízzel, a sehádé ehhez is hozzávágja az arany golyóbist, és ez is eltörik. Mérges lesz az öregasszony, és nézegeti is a kutat, de inkább nem szól semmit, és hazamegy.

Otthon viszont látja, hogy nincs több korsója, így a szomszédból kér kölcsön egyet. De alighogy megtöltötte, a hercegfíú ezt is összetöri.

Na, ami sok az sok. Nem bírja tovább, és olyan átkot szór a sehádéra (herceg), amitől az még pislogni is elfelejt:

- Nem kívánok mást neked, csak hogy szeress bele a szótlán szultán-kisasszonyba!

Na, ez meg milyen átok!? Néz nagyokat a herceg. Szerelem?? És egy olyan nőbe, aki ráadásul csöndben van?? Hát ebbe mi lehet a rossz???

Annyira nyugtalanítja a kérdés, hogy teljesen belebetegedik. Kihalványul még az arca is. Ami nagy a Földközi-tenger vidékén... Az apja ki is teszi a fiát a tűző napra barnulni, nehogy

valaki kérdőre vonja a származását. De ez nem segít. Még rosszabb, hogy a fiú sem enni, sem inni nem akar. Csak fekszik az ágyban. Még az aranygolyóval sem dobálózik. Félnék is a padlófelújítók, hogy mi lesz így a munkájukkal...meg esetleg a fejükkel...

Messzi helyről jönnek tudósok, orvosok, de még matektanárok is, mégse tud segíteni egyikük sem. Nincs mit tenni, be kell vetni a végső atyai fegyvert: le kell ülni és beszélni a fiúval.

- Hát neked meg mi a bajod? - kérdezi a padisa a fiát?

- Ó jaj, sah apám! Volt itt egy csúf öregasszony. De olyan, hogy a napra lehet nézni, de rá nem! Én meg jó poénból összetörtem a vizes korsóját. Háromszor is. Ő meg erre megátkozott!! Hát ki érti ezt?

- És mi volt az átok?

- Az, hogy szeressek bele a szótlan szultán-kisasszonyba.

- Hát ez meg miféle átok???

- Én se tudom! Ebbe betegedtem bele! És nem segít rajtam se orvos, se tudós. De még a Koszinusztétel sem! Küld csak el a matektanárokat is! A végén még kiderül, hogy csalunk az adók begyűjtésénél!

Hosszú fejtegetések után arra jutnak, hogy legjobb lesz a fiút kirakni a házból. Persze úgy, mintha ez az ő akarata lett volna... keresse csak meg azt a szótlan szultán-kisasszonyt. Addig sem csinál több bajt a házban...

Nagy sírás-rívások között búcsúztatják a fiút. Útravalónak ellátják minden jóval. Még a nevelőjét, a laláját is megkapja. Csak az aranygolyóbis marad otthon. Mert azért a jóból is megárt a sok. Meg többet is ér, mint a fél királyság...

Elindul hát a fiú és a lalája. Mennek, mendegélnek 6 hónapon keresztül megállás nélkül. Se nem esznek, se nem alszanak. Csak mennek. És mennek. Meg mennek és mennek.

Odaérnek egy hegytetőre. Ott azt látják, hogy körülöttük úgy fénylik a kő meg a föld, mint a nap! Mivel pedig pont arra jár egy öregember, megkérdik tőle, hogy mi ez a nagy ragyogás.

- Ez biza ifjú urak, a szótlan szultán-kisasszony hegyei. És az ő fénye világítja be. Pedig tettek rá 7 lepedőt, meg 3 sötétítő függönyt, és még egy szőnyeget is. Mégis idáig ér a fénye!

- No, és merre van ez csendes hölgyemény?

- Óóóó... csak erre kell tovább menni...alig 6 hónapot, és már ott is a serája (palota). A visszaútra nem kell gondolkodnotok, mert eddig mindenki odaveszett, aki megpróbálta a szultán-kisasszonyt szóra bírni.

Nos jó, mentek még 3 hónapot éjjel-nappal, mikor látnak egy kisvárost. Azt mondja a sehzáde a nevelőjének:

- Te lala! Már 9 hónapja gyalogolunk, de még enni sem álltunk meg! Azt hiszem elfáradtam... Mi lenne, ha betérnénk ebbe a szép kis városba?

A lala nem válaszolt. Az nem az ő dolga, nem azért került bele a mesébe, hogy egyszer is megszólaljon, hanem hogy....

Szóval bementek a városba. Ami nem mellékesen vérvörösen világított. Így mindjárt rá is

kérdeztek a helyieknél, hogy miért is van ez. Tőlük is ugyan azt hallották, mint az öregtől: Mindez a szótlán szultán-kisasszony bájai miatt van. Pedig 7 függöny takarja, meg egy izlandi birka gyapjújából készített szőnyeg. De még így is vörös minden.

És már nincs is messze, csak 6 harmadhónapot kell menni. Néz is a herceg a lalára, hogy mit jelent az a 6 harmadhónap. De a lala csak egy nézéssel válaszol, hogy Te küldted el a matek tanárokat...

Hanem hát nincs a városban vidámság! Sokan szomorúak, mert valamelyik rokonuk megpróbálta szóra bízni a szultán-kisasszonyt. És egyikük sem tért vissza.

Nosza, mindjárt mehetnéke is támad a hercegnek, így inkább lemondanak az ételről, alvásról, de még a kávéról is! És mennek tovább. Pontosan 6 harmadhónapot.

El is jutnak egy palotához, mely emberi koponyákból van felépítve. Meg is jegyzi nagy bölcsen a sehzáde, hogy itt lesz a szótlán szultán-kisasszony. Találnak is a közelben egy várost, ide betérnek.

Itt viszont nagy sírás, sok a kesergés. Mindenki elvesztett valakit. Egyik a testvérét, másik a fiát. A harmadik emezét, a negyedik meg amazát. Meg is kérdik az emberektől, hogy miért ez a nagy szomorúság. Akik ismét elmondják, hogy a szótlán szultán-kisasszonyhoz mentek szerencsét próbálni, de senki se jött vissza.

Nosza, megörül a sehzáde, hogy eljutottak a célhoz. Mindjárt be is tér egy fogadóba, és lehatározza, hogy pár napig kávézgatni fog, míg kitalálja, mitévő legyen.

Másnap bemegy a csársiba (piac), ahol egy fülemülét talál. Olyan szépen énekel, hogy a herceg rögtön megveszi, és hazaviszi.

Este tovább kávézgat a fogadóban, és mivel jószívű ha nem öregasszonyok korszójáról van szó, ezért a fülemülének is belőle. Az pedig hamarosan megszólal:

- Min gondolkozol sehzádém?

A herceg nézi, és szagolgatja a kávécsészét, vajon mi lehetett benne. Hogyhogy megszólalt egy madár? Mert ha esetleg dzsinn lenne, akkor oké. Vagy kisszék... esetleg számár, akkor oké. Na de madár! Azért végül csak elmondja neki a történetét a szótlán szultán-kisasszonnyal.

- Egyet se félj sehzádém! - mondja a fülemüle - A szultán-kisasszony 7 függöny mögött van. Meg ugye ott van még az izlandi gyapjú szőnyeg is. Te nem láthatod őt, de ő sem láthat téged. Meg engem se! Amikor bemész hozzá, akkor rejt el engemet a kisszék alá. És ha a szultán-kisasszony nem akar válaszolni neked, akkor majd kezdj el velem beszélni. Majd úgy teszünk, mintha a kisszékkel beszélnél.

Megörül a herceg az ötlenek. Még pár napot kávézik, pipázik, majd megy is a szultánhoz, hogy engedélyt kérjen a próbához a lányával.

- Aj fiam, minek akarod te ezt? - kérdi az öreg szultán - Már bánom, hogy fogadalmat tettem, hogy csak az veheti el a lányomat, aki szóra tudja bírni. Viszont aki elbukik a próbán, az a fejét is elveszti. Haj, ha tudnád, hány fejet vágtam le magam! Mert hát a hóhérom is bepróbálkozott... Ott kint láthatod a palotát, amit a koponyákból raktam össze. De a herceg addig győzködik, hogy a szultán enged neki.

Amikor pedig bemegy a sehzáde a szultán-kisasszonyhoz, mindjárt elrejt a fülemülét a kisszék alá. Majd illedelmesen megszólítja a hölgyet, bár nem látja. Nem lepődik meg, hogy nem kap választ. De azért még próbálkozik beszélgetést indítani az időjárásról, a közgazdaságról, Tokió emeletesbusz-hálózatáról, de még a szögfüggvényekről is meg a .NET programozásról. Hiszen ki tudja, mi érdekelheti a szultán-kisasszonyt... De egyikre sem kap választ. Így hát odafordul a kisszékhez.

- Hát jó, ha veled nem lehet beszélni, akkor majd beszélgetek ezzel a kisszékkel. Üdvözölve légy te kisszék! Miként szolgál az egészséged!

- Aj de jó, hogy megkérdezted! Az egyik lábam rövidebb, mint a másik három. De azért jól vagyok. És úgy örülök, hogy megkérdeztél! Van egy történetem, amit azóta akarok elmesélni, hogy kihajtottam a makkból. Mielőtt még kivágtak volna, és széket faragtak volna belőlem.

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy sáh (szultán - ebből a szóból származik a sakk). És volt neki 1 lánya. Viszont egy másik sáh 3 fia udvarolt ennek a lánynak. A sáh pedig sehogy sem tudta eldönteni, hogy melyikük kapja. Így kitalálta, hogy elküldi őket dolgozni. Tanuljanak meg valamilyen mesterséget. Aki a leghasznosabbat találja, azé lesz a lány. El is indult mindhárom fiú egyszerre, egy irányba. Mígnem egy forráshoz érnek. Itt azt mondja a legkisebb, hogy most már jó lenne szétválni. De viszont mindenki tegye le a gyűrűjét ez a kő alá. És csak akkor vegyék majd vissza, ha kitanultak valami mesterséget és visszaérnek. Így aki újra ideér, láthatja, hogyha valamelyik testvére már teljesítette a feladatott.

El is indulnak 3 fele. Majd 3 év múlva pontosan egy időben érkeznek vissza. Az egyik a távolbalátást tanulta meg. A másik 1 óra alatt utazik annyit, mint más 6 hónap alatt. Míg a harmadik olyan orvosságot tud készíteni, amelyik a halottat is feltámasztja.

Nosza, mindjárt ki is próbálják a tudományukat. A messzelátó hunyorít, majd ijedten mondja, hogy nagy beteg és haldoklik a sáh lánya. Mire a másik testvér tüstént készít egy csodagyógyszert, ami biztosan meggyógyítja. Míg a harmadik fogja az orvosságot, és gyorsan útnak indul. Alig pár perc múlva oda is ér a lányhoz, megitatja vele a szert, mire az meggyógyul.

- Nos kedves herceg! Ha te lennél a sáh, kinek adnád a lányodat? - kérdezi a fülemüle alias kisszék. - Én a távolbalátónak.

- Én meg annak, aki az orvosságot készítette.

Ezen vitatkoznak egy darabig, gondosan kerülve a harmadik testvért. Végül a szultán-kisasszony nem bírja tovább, és kifakad:

- Ostobák vagytok! Ha a harmadik nem viszi el az orvosságot, akkor a másik kettő tudománya mit sem ér! Mindenképpen az utazónak jár a lány! - morgolódik a szultán-

kisasszony.

No de megőrül mindenki! Mégiscsak megszólalt a lány! Csakhogy jó úrhölgyhöz illően mindjárt korigálja is a tévedését. És azt mondja, hogy majd akkor megy hozzá a herceghez, ha három alkalommal tudja szóra bírni. Mert egy alkalom még nem alkalom. Ha meg nem sikerül, az ő fejét is vágják csak le! - mondja duzzogva,

Másnap este ismét megjelenik a sehzáde a fülemülével. Ezúttal a szekrényben bújik meg a madár. Szegény kisszék helyén csak faforgács található. A herceg ismét próbálkozik az illedelmes beszélgetéssel. Ezúttal kvantumfizikával, elektroncsövekkel, és észak-afrikai barlangrajzokkal próbálkozik, de a szultán-kisasszony kitartóan hallgat. Nos jó, akkor legyen inkább a szekrény. Annak is van egy története.

Egyszer volt, hol nem volt. Volt három fiú: Olajos, Mézes és Vajas. Ugyan annak a lánynak udvaroltak, de erről nem tudtak. A lány viszont nem tudott dönteni. Mígnem egyik nap ijedten tapasztalta, hogy kezdi kihízni a kedvenc ruháját. Muszáj lesz gyorsan férjhez menni! Ezért ás egy sírt a kertben. Tesz mellé egy halottas lepedőt. Majd pedig meghívja mindhárom kérőt 1-1 óra különbséggel. Először Olajos érkezik, ki látja, hogy a lány nagyon sír. Kérdezi, hogy mi a baj?

- Ó jaj! Meghalt az apám! Betettem a sírba, de jött egy gonosz szellem, és megszállta. Apám kiugrott a sírból, és azóta is itt rohangál valahol. Ha szeretsz, kérlek, segíts! Vedd magadra a halotti leplet, és feküdj be a sírba, mintha meghaltál volna. Ha apám erre jár, majd megjíjed tőled, és biztosan elmenekül. Három óra biztosan elég lesz...

Nos jó, végül is mások sárkányokat fejeznek le szerelemből. Ez sem lehet rosszabb.. Így Olajos befekszik a sírba, és vár. Közben megérkezik Mézes. Ő is látja, hogy sír a lány, ő is kérdezi az okokat.

- Ó jaj! Meghalt az apám! Betettem a sírba, de jött egy gonosz szellem, és megszállta. Most ott fekszik a sírban, de időnként megmozdul. Félek, hogy kiugrik, és elszalad. Ha szeretsz, kérlek, állj oda a sír mögé, mintha sírkő lennél. És ha megmozdul, csapd le egy kővel! Nos jó, végül is mások sárkányokat fejeznek le szerelemből. Ez sem lehet rosszabb.. Így Mézes beáll sírkőnek, és vár. Közben megérkezik Vajas. Ő is látja, hogy sír a lány, ő is kérdezi az okokat.

- Ó jaj! Meghalt az apám! Betettem a sírba. De az egyik ellensége rossz szellem lett. Nézd! Ott áll a sírjánál, hogy valami gonoszat tegyen vele! Ha szeretsz, kérlek, mentsd ki apámat, és hozd ide!

Megy Vajas, és kiveszi Olajost a sírból. Mire Mézes meg le akarja csapni. Csakhogy Olajos meg azt hiszi, hogy visszajött a szellem, és ő meg Vajast kezdi el ütni. Így hatalmas dulakodás kezdődik. Amikor pedig egymásra ismernek a testvérek, még inkább verekedni kezdenek.

- Mond csak sehzáde! - kérdezi a fülemüle alias szekrény - Ha te lennél a lány, melyik fiút választanád? Én biza a Vajast! Szerintem nagyon bátor volt!

- Én meg inkább Mézest! Hiszen nem lehetett könnyű órákig mozdulatlanul állni.

Ezzel heves vita kezdődik köztük, de ezúttal is gondosan kerülnek a harmadik testvért.

Mígnem a szultán-kisasszony nem bírja tovább, és kifakad:

- Na és Olajos? Róla megfeledkeztek? Hát nem ő tette a legtöbbet? Órákat várakozni a hideg földben...

Újra nagy az öröm, mert megint elszólta magát a szultán-kisasszony. De még egyszer újra kell próbálnia a hercegnek. Aki másnap este újra megjelenik. Ezúttal már két kupac faforgács látható a szobában, így a fülemüle a küszöb alatt bújuk meg.

A sehzáde ismét próbálkozik az illó beszélgetéssel. Ezúttal a gyümölcsturmik forgási sebességének a számításával indul, majd áttér a hagymareszelés titkára, és a pálinkafőzés trükkjeire. De mivel süket fülekre talál, így inkább a küszöbön kezd el beszélgetni. Annak is van egy története.

Volt egyszer három fiú. Egy ács, egy szabó, meg egy szofta (papnövendék). Együtt laktak, együtt éltek. Egyik nap az ács talál egy igazán szép fadarabot. Annyira megtetszik neki, hogy egész este nem tud aludni az izgalomtól. Hiába issza már a huszadik kávéját... Így gondol egyet, és egy tizenéves lányt formáz belőle. Ezután elalszik.

Felébred a szabó és nem tud elaludni. Ő is próbálkozik a kávéval, de csak nem jön álom a szemére. Ekkor meglátja a faragott lányt. Annyira megtetszik neki, hogy mindjárt var neki egy ruhát. Ettől pedig igazán csinos lesz. Közben pedig kifárad, és elalszik.

Felébred a szofta. Ő is mindjárt a kávéhoz nyúl, de ő sem tud aludni. Ekkor meglátja a faragott lányt a ruhában. Meg jobban megtetszik neki, és imádkozik egyet, hogy a lány életre keljen.

A lány, mintha csak álomból ébredne, kinyitja a szemét, és felkel. Olyannyira csodaszép, hogy mindjárt a másik két fiú is felébred. És mindjárt össze is vesznek, hogy kié legyen a lány.

- Sehzáde! Szerinted kié legyen? - Kérdezi a küszöb, alias fülemüle. - Szerintem az ácsé. Mégiscsak ő faragta.

- Szerintem meg a szabóé! Ha nincs rajta az a szép ruha, a szofta nem akarta volna életre keltetni

Ezzel megint éles veszekedés veszi kezdetét. A szultánkisasszony pedig megint nem bírja tovább, és megint átszól.

- Ó, ti bolondok! Hát nem értitek, hogy a szofta volt aki életre keltette?? Nélküle nem kelt volna életre a lány! Mindenképpen ő érdemli!

De hopp, megint megszólalt a szultán-kisasszony. És ez már a harmadik alkalom volt, így mindenképpen el kell vennie a herceget. Nem lehet ellene több kifogása. De nincs is, mert neki már az elején is tetszett a herceg, de azért jól esett megizzasztani. Érezze, hogy hol lesz a helye a jövőben...!

Az öreg szultán is örült, mindjárt el is jegyezte őket. Utána pedig átmentek a sehzáde apjához, és ott rendeztek nagy lakodalmat. 40 napig tartott, amikor valakinek eszébe jutott az öregasszony, így őt is meghívták.

Később ő is ott élt boldogan a palotában. Csak a sehzáde gyerkőcei lövöldözte a korszára ezüst golyóbisokkal.

2017-07-21

Folytatódnak a török népmesék!

Forrásunk kitartóan az eredeti (Boszporuszi tündérvilág).

Még az internet (és így a Facebook és Twitter) előtti időkben élt egy szegény asszony és a lánykája. Annyira szegények voltak, hogy még a mindennapi kenyerüket sem tudták megvenni. És mivel mindez az internet előtti időkben történt, a szociál médián sem rendezett gyűjtést senki nekik. Az öregasszony pedig - ahogy a nevéből is látszik - öreg volt. Nagyon öreg. Annyira, hogy meg se tudott mozdulni. Éppen ezért a lányát küldte el, hogy keressen valakit, aki megszánja, és talán ad egy darab kenyeret.

El is indult a lányka. És közben oly keservesen sírt, hogy már nem is könnyek, hanem vér potyogott a szeméből. A ruhája is cafatokban lógott, a hajáról meg jobb, ha nem is beszélünk! Ennek ellenőre gyönyörű egy lány volt, és sokan meg is sajnálták. De mégsem akadt senki, aki legalább egy darabka kenyeret adott volna neki.

Így hát a lány egyre csak ment és ment, mígnem eltévedt. De ő akkor is ment tovább, és tovább. Mire már teljesen besötétedett. De a lány ment tovább és tovább. Addig ment, míg már a fáradságtól összeesett és elaludt. De ő még álmában is ment tovább és tovább...

Így jutott el - mármint álmában - egy varázslatos kertbe, ahol egy ősz szakállú pír (szerzetesrend vezetője) álldogált. Egyik kezében egy bot, másikban pedig egy olvasó. Mikor meglátta őt a lány, akkor mindjárt leborul elé, és kéri, hogy segítsen rajta és az éhező beteg édesanyján.

A pír lehajol hozzá, majd átnyújt egy botocskát. És azt mondja a lánynak, hogy ez majd segíteni fog neki és az édesanyjának.

Másnap felébred a lány, és gondolja, hogy mindez álom volt csupán. De ott a botocska mellett. Jóvan, akkor tehát még mindig álmodik - gondolja. De nem! Akárhogy törölgeti a szemét, kacsintgat, koncentrálgat, kávéit iszogat, a botocska csak nem akar eltűnni. Még meg is érinti! És tényleg valódi a bot.

Nos jó. Elindul a lány hazafele, mert most már tudja az utat. Ahogy pedig bandukol, egyszer csak véletlenül hozzáér a botocska a földhöz. Erre mindjárt ott terem egy arab, és kérdezi, hogy mi a lányka kívánsága. De ettől a lány úgy megijed, hogy mindjárt beugrik a közeli bokorba. Szerencsére nem tüskés az a bokor.

Az arab viszont illedelmesen meghajol, bemutatkozik, és elénekel huszonhárom népdalt is, hogy bizonyítsa, jó gyerek ő, nincs benne gonosz szándék. Majd pedig újra megkérdezi a

lánytól, hogy mit szeretne. Mert hogy ő amolyan csodatévő arab (arabusz abrakadabrusz).

A lány erre azt mondja, hogy ő bizony éhes. Nagyon éhes. Aztán amikor éppen pislant egyet, az arab fején 20 tányér jelenik meg! És mind tele van étellel. Egyiken hideg, másikon meleg, egyiken édes, másikon meg sós. A lány azt se tudja, melyikből is egyen, így mindegyikből falatozik egyet. Amikor pedig jóllakott, és éppen pislantana, az arab eltűnik a tányérokkal együtt.

Most már érti a lány, mire való a botocska, és hogyan működik!

Megy, mendegél tovább, mígnem egyszercsak egy szerájhoz (palota) érkezik. Ahogy közelebb merészkedik hozzá, látja, hogy a kapuhoz vezető út két oldalán hosszú sor áll. Egy egész szolgasereg turbánostól, kaftánostól. És mind-mind mintha csak a lánykát várta volna. Középen pedig egy arab áll (ez nem varázslatos, hanem sima - arabusz vulgarikus), kezében egy hatalmas tál étellel. És befelé hívogatja a lányt.

Nos jó, követi a lány. És ahogy átmegy a kapun, látja, hogy a sor folytatódik. De itt már rabszolganők, szép húri lányok állnak sorba. Szemben pedig egy lépcső, ami egy hatalmas díszes terembe visz fel.

A teremben viszont megáll a lány egy tükör előtt, és látja, hogy a ruhája cafatokban, arca mosdatlan, a haja pedig... arról jobb nem is beszélni! Gyorsan koppint is egyet a botjával, mire megjelenik az arab, a varázslatos (arabusz abrakadabrusz). Kérdi is, hogy mit kíván a lány.

Mit kívánhatott volna, mindjárt egy egész wellness szárnyat ide a palota sarkába, teljes személyzettel. Nem feledkezve meg a csoki-masszázsról sem és a nehézvízben radikalizálódott uborkából készült arckrémkúráról sem. Az arab csak egyet pislant, és mindjárt mindez teljesül is.

Amikor több óra múlva a lány visszatér a szobába, az arab megint egyet pislant, mire a wellness szárny eltűnik. A lány előtt pedig egy csodaszép, gyémántokkal kirakott rózsailatú ruha várja telis-tele madárhímzésekkel. Felveszi ezt a lányka, és belenéz a tükörbe. Olyan csodálatos lett, hogy még neki is elállt a lélegzete!

Közben a sima arab (arabusz vulgarikus) ott várakozott (igen, amíg a lány öltözött, akkor is), és most odanyújtja neki a sok-sok ételt.

Ahogy a lány így eszeget, eszébe jut szegény édesanyja, aki mindeközben otthon éhezik, és még megmozdulni sem tud. Úgy elkezd mindjárt sírni a lány, hogy menten elalszik.

Igen ám, de ez a hely a perik (tündérek) padisájának (uralkodójának) a palotája! Este meg is érkezik a peri sehzádé (herceg). Amikor meglátja, mily csodálatos lány alszik ott, úgy

beleszeret, hogy többé le sem veszi a szemét róla. Ez persze a későbbiekben okoz némi problémát, főleg az ajtókon való átjutásoknál, meg amikor 20 év múlva szemtengelyferdülése lesz a hercegnek. De a szerelem minden nehézséget, és ajtófélfá-lefejelést megért.

Felébred a lány, és látja a sehzádét. És azt is látja, hogy ő is csodaszép. Ő is beleszeret, és ő sem téveszti többé szem elől. Nem is csoda, ha hamarosan mindketten bukósisakban fognak járni!

Kérdi a herceg a lánykát, hogy került oda, és mi járatban. Mire a lány elmesél neki mindent. Erre a fiú azt mondja:

- Szultánom! Én peri vagyok. Te pedig halandó lány. Az ilyenből mindig csak bajok szoktak lenni, de én akkor is téged veszlek feleségül. Még ha az összes peri minket fog megkövezeni érte. Még ha az apám fel is darabol mindkettőnket, akkor is! Jut eszembe... meg kellene látogatnunk az apámat, és elmondani neki a dolgokat!

Így elmennek a padisához, és elmondják neki, hogy össze akarnak házasodni.

- Ej fiam! Olyan szép ez a lányka, hogy még a perik között se találni ilyet. Hanem aztán jól vigyázz! Sok ellenségünk van, és ezek az emberboszorkányok nagyon furmányosak! Lehet, hogy az egyik változott szép leányzóvá, hogy téged elcsábítson!

- Én akkor is elveszem ezt a lányt, még ha belehalok is. Majd rárakom a mi talizmános ruhánkat, az majd megtöri a varázslatot, ha van olyan!

- És mi lesz, ha kiderül hogy egy rút boszorka?

- Hát akkor majd gyorsan tűzre dobom!

- Úgy legyen!

Miután ebben megegyeztek, mindjárt rendeztek is egy 40 napra szóló lakodalmat, és mindenki boldog volt. A lányból sem lett rút boszorka, így nem kellett tűzre dobni.

Az idő múltával fia születik a lánynak. És ahogy egyik este ringatja a gyermeket, eszébe jut, az édesanyja. Az bizony még mindig ott várja, hogy legalább egy darab kenyeret vigyen neki. Ettől mindjárt úgy elszomorodik, hogy azonnal sírni kezd.

Látja ezt a peri sehzádé is. Meg is kérdezi, hogy mi a baj. Elmondja neki a lány, hogy bizony az édesanyja azóta is otthon van, és éhezik. Talán már meg is halt!

De azt mondja a peri neki, hogy ez nem probléma. Mindjárt elteleportál a lány édesanyjához, majd se szó, se beszéd, megfogja, és visszateleportál a palotába. A lány anyja nem érti, mi történik. Talán meghalt? De aztán látja, hogy ott a lánya is, mellette egy gyerek arany bölcsőben. Így még inkább nem akar hinni az öregasszony a szemének. De aztán a lánya elmesél neki mindent, olyan hosszan, hogy megint elfelejtik az öregasszonyt megetetni.

Végül csak eszükbe jut, és hívják a szolgálkat, és mindenki addig eszik, míg majd kipukkadnak.

2017-07-24

- Édes fiam, kérlek, ne dobálózzál azzal a vázával! Mondom, hogy ne! Ne! NEEEE!!! Hát nem érted?? Nein!!!! Áh, most már mindegy, csak a nagyanyád meg ne tudja...

Igen, jól hallottuk. A kedves szülő, amikor úgy érezte, hogy a gyereke kicsúszik a kontroll alól, akkor vésztartalékokhoz nyúl. Ha már az aranyos cuki-muki ördögfióka nem hallgat a török szóra, akkor hátha hallgat majd a németre.

Persze az esetek 99.9%-ban nem válik be. Hacsak a gyerek nem döbben le hirtelen, hogy a szülője mégis milyen nyelven beszél. Mert egyébként - ahogy nagyon sok gyereknél és felnőttél is tapasztalhatjuk - a tiltás pont hogy inkább fellelkesíti az embert.

A nein! szócskát a németek szeretik a legtöbbet használni, és nem is ok nélkül: ez egy német szó. Jelentése pedig: Nem!

Mivel Törökországban nagyon gyakran hallhatjuk olyan helyeken, ahol gyerekek vannak, a következőkre gondolhatunk:

Itt bizony sok a kétnyelvű gyerek. Talán már a bölcsődében is németül tanulnak?

Sok a vegyes család, ahol az egyik szülő német

A török vendégmunkások visszatértek Németországból.

Pedig egyik sem! Szinte biztosan egyik szülő sem tud németül. De egy valamit biztosan tud 80 millió török németül. Ez pedig a nein! szócska.

Volt egyszer egy török film. Pontosan az a típusú, ami mára klasszikus lett. És úgy alakult, hogy ha nem is látta mindenki, de mégis mindenki ismeri. A filmet még nem sikerült felelni, így csak annyit tudunk hogy valamelyik szereplő mondta gyakran a nenin!-t, amikor nem akart valamit csinálni. Valószínűleg valaki Németországból.

A kutatást nehezíti, hogy a nein! mára igazán beépült a kultúrába. És bár a törökök nem tanultak meg németül, de ezt a szót és jelentését igencsak jól ismerik. És e miatt számtalan viccben szerepel. Főleg az elmúlt időszakban, amikor gyakoriak az indulatos német-török politikai tárgyalások.

Mindez pedig tovább erősíti azt, hogy ezt a német szó még mélyebben elterjedjen a mindennapok beszélgetésében. És az a folyamat önmagát erősíti tovább. És így azok is ismerik ezt a szót, és az értelmét, akik túl fiatalok ahhoz, hogy a filmet egyáltalán láthatták volna.

Annyira viszont még nem épült bele a mindennapokba, hogy egy eldöntendő kérdésre válaszként a török nem (hayır) helyett a nein!-t használják. Jó kérdés, hogy ez a jövőben

megtörténik-e. De még ha így is történik, biztosan nem azért, mert a török gyerekek a szüleiktől sokat hallanak.

Hasonló érdekesség a mersi szó, ami pedig a francia merci-ből ered (jelentése: köszönöm). A török nyelv tele van francia szavakkal, de azok mind szakszavak. Pl. a mérnöki kifejezések igen jelentős része francia (a magyar nyelvben ezen a területen német szavaktól találunk rengeteget). Ezzel szemben a mersi egy teljesen mindennapos szó.

Persze ő nem egy filmnek köszönheti a népszerűségét. A XX. század elején erőteljes volt a francia hatás. Valószínűleg ebben az időben vert gyökeret a török nyelvben.

2017-07-25

Helló!

Én itt integetek neked lelkesen, hogy térjél be az én kis benzinkutamba. Igaz, kissé megviseltek az évek, a fejemet is elhagytam más valahol, de azért továbbra is lelkesen integetek neked. Szóval léci, léci-léci gyere be a benzinkutamba!

A törököknél régóta szokás, hogy az utcán gyanútlanul sétáló embereket beterelek egy boltba (pláne szőnyeg boltba), ahol aztán addig győzködik, amíg végre eladnak neki valamit. Valami olyat, amire egyébként nemcsak neki, de még a szomszédjának sincs szüksége. De legalább majd még a dédunokák is azt fogják rakosgatni (Ezt a Pista bácsi hozta Isztambulból! Még a 21. század elejéről való! Nem, én se tudom mire jó. Nem, nincs benne Bluetooth...).

És e mellett persze dög nehéz, és így átszabja a gyanútlan turista aznapi programját. Rosszabb esetben egy egész héten azon fog vacakolni, hogyan tudja mindezt hazavinni...

Abban az időben, amikor még mindenki úgy hitte, hogy a turisták sose fognak elfogyni, akkor a menőbb boltok külön embert alkalmaztak arra, hogy beterelejk a népet az utcáról. Ők ebben igazán profik voltak, hiszen ebből kellett megélniük. Nem voltak restek még az utcát is lezárni, majd az egyetlen kijáratot és továbbvezető utat is bolton keresztül vezetni.

De nemcsak a kis üzletek használtak ilyen terelő embereket, hanem benzinkutak is. Meg más útszéli szolgáltatók is. Sőt! A Dardanelláknál nagyon oda kell figyelni a komphajóknál. Ott is találunk terelő emberkéket, akik nagyon lelkesen segítenek nekünk megtalálni az ideális hajót. Csak hát nem feltétlenül nekünk lesz az ideális... Simán beterelenek minket egy olyan hajóba, ami teljesen másfele megy, mint mi akartuk. Hiába kérdezzük, hogy ez az A városba megy, ugyan olyan lelkesen bólogatnak, mint amilyen lelkesen terelgetnek. Aztán majd csak amikor a hajó megérkezik, akkor derül ki, hogy az bizony nem az A város. De még csak nem is a B, C, vagy esetleg az Ly... hanem valamelyik, amelyik a W után következik...

Ez az időszak viszont elmúlt. Talán már teljesen ki is halt.

De ez még nem jelenti azt, hogy fellélegezhetünk! Hiszen ott vannak a robotemberek! (na ugye, hogy elveszik a munkát??). Igaz, nem olyan találékonyak (valójában semennyire sem találékonyak), és nem is olyan hatékonyak. De bizonyosan kevesebb pénzt kérnek. És ritkábban is fürdenek!

Őket úgy lehet felismerni, hogy teljesen élethűen néznek ki. A nagy különbség, hogy sosem tartanak tea-szünetet. A robot-baba ugyan úgy fel van öltöztetve, mint egy igazi ember. Munkaruha, láthatósági öltöny (néha még direkt a rendőrség ruháját adják rá a robotra).

Kezében pedig egy zászló, amivel integet.

Mégpedig elég meggyőzően. Nem egyszer látni, hogy az autósok tényleg lassítanak, és megállnak. Mert azt hiszik, hogy útépités vagy forgalmi ellenőrzés van.

Úgyhogy egy ilyen robot jó. Olcsó. És még talán hatékony is.

De a legbiztosabb, hogy a ki/bekapcsoláson és az elemcserén kívül már karbantartást nem igazán igényel.

Mai posztunk hőse Ali, a robot. Legalább 3 éve áll ugyan ott, és integet napkeltétől napnyugtáig. A gazdái pedig... nos... hát végül is vigyáznak rá: Alinak van láthatósági mellénye, meg jó kis bakancsa is. És tettek elé egy bóját is, hogy a kőszállító dömper mégse Alit üsse el elsőnek. Ráadásul van egy gazdája is, aki reggel bekapcsolja, este meg ki. És akkor Ali így áll kint egész nap, és integet.

Azért azt valljuk be, hogy ez nem egy olyan munka, amihez sok ész, vagy különleges koponya kellene. Végül is csak a zászlót kell jobbra-balra cibálni. És hát Ali is úgy járt, mint sok nagyvezír az oszmán időkben: idő előtt elvesztette a fejét. És ennek ellenére folytatja tovább a munkáját. Minden nap! Reggeltől estig. Hétfvégén is.

És az, hogy legalább egy éve hiányzik a feje, az ég világon senkit nem zavar. Sőt! Mintha ezáltal többen (és erőteljesebben) fékeznének, amikor meglátják.

[caption id="attachment_11466" align="aligncenter" width="450"] Fejnélküli integető[/caption]

2017-07-26

Igen! Itt a nyár!

Mi sem mutatja ezt jobban, minthogy a hátam mögött már 40 fok van (és lassan leolvad a klíma a falról). No meg az is, hogy mindjárt itt az augusztus.

Míg a gyerek alig várja a nyarat, addig a szülő talán retteg tőle. Nem egyszerű dolog egy gyereket lefoglalni, akinek még a napi testmozgás is hiányzik. E mellett pedig azért a szülőnek valahogy dolgoznia kell.

Azok az idők lejártak, amikor a gyereket reggel ki lehetett tenni az utcára, aztán elég volt este begyűjteni. Ma azért az ilyen elképzelhetetlen.

No és a munkahelyre sem lehet mindig bevinni. Sok helyen ma már érzékeny gépek vannak, amelyeknek nem tesz jót, ha valaki kalapáccsal esik neki.

Úgyhogy a szülőknek valamit ki kell találni, amivel a gyerek elszórakozik, és így át tudja vészelní ezt a kb. 100 napot.

Most már azért több kutatás is foglalkozik ezzel a témával. Többen gondolják úgy, hogy valójában az tesz a gyerekeknek a legtöbbet, ha egész egyszerűen bezárjuk a lakásba, hogy találja fel magát. Ez hatékonyan segíti a kreativitás fejlődését.

Jó lenne erről egy részletes tanulmányt is látni. Mellékelve néhány fényképpel, hogyan nézett ki a lakás az előtt, és az után, hogy a gyerek elkezdett unatkozni.

Törökországban szerencsére számtalan módszer van, amivel el lehet ütni az idő.

Igazándiból a feladat nehezebb része az, hogy a szülő találjon valakit, aki az idő elütése közben a gyerek mellett marad. Különben még az autó fogja a gyereket elütni.

De erre is van egy bevált módszer: oda lehet adni valamelyik ismerős nagyobb lányának, aki szintén azzal szenved, hogy egész nyáron unatkozik. Szerencsés esetben a két túltengő erő kioltja egymást, nem pedig erősíteni fogja.

Láthatjuk, hogy még ennek a módszernek is lehetnek hátrányai. Éppen ezért érdemes más lehetőségeket is szem előtt tartani.

Törökországban nagy divatja van annak, hogy a család női tagjai nem dolgoznak a gyerekszülés után. Így végül is a gyerekekre a saját anyja tud vigyázni. Csakhogy az olyan nagyvárosokban, mint Isztambul, hamar kiderülhet, hogy hiába látszik a lakás évközben nagynak, a nyári szünetben ez hirtelen túlságosan is kicsi (és törékeny lesz). Ezért nagyon sokan azt csinálják, hogy az anyja megfogja a gyereket, és lemegy vele vidékre, falura néhány hónapra. Ahol a nagyszülők élnek. Vagy valamelyik rokon.

Isztambulban a hivatalos 14 millió lakosból legalább 11 millió első-második-vagy-harmadik generációs vidéki. Vagyis a szülők (nagyszülők) valamikor az elmúlt 30-60 évben költöztek fel Isztambulba. E miatt pedig még erősen él a kötelék a vidékkel. Néha túl erősen is. Ilyenkor láthatunk pl. birkákat az utcában.

Végül is nem egy rossz ötlet, ha a gyereket kivisszük a városból. Kicsit megismerkedik a természettel, erdővel, patakkal, medvével, stb... És megtanul futni is. Meg felszed egy kis tájszólást.

De nem mindenkinél van meg az a lehetőség, hogy kivigye a gyereket a Nagy Szabadba. Vagy csak nem akarja, hogy a vadállomány népes elvándorlásba kezdjen.

Erre a célra vannak a táborok. Ebből is kétféle közül lehet válogatni.

Vannak a hagyományos táborok, amikor bepakolják a gyereket, aztán 2 hétig nem látjuk (persze ma már a Twitteren írogatja, hogyan próbál meg makkból levest főzni, mert a tejbegríz kifogott rajta). És Törökországban egészen jó táborok is vannak (meg sajnos egészen rosszak is). Ilyenek, mint , úrhajós tábor, nyelvi tábor, katonai tábor, stb... attól függően, mit is akarunk a gyerekből faragni. Csak persze óvatosan, mert ha a táborból visszatérve nálunk is erősebb lesz, akkor onnantól ő fog minket faragni.

A másik lehetőség pedig az úgynevezett nyári iskolák.

Ezek amolyan egész-, félnapos elfoglaltságot nyújtó szakkörök, sport klubok. Ide ugyan úgy be lehet adni a gyereket, mint az iskolába. Kap ennivalót, van felügyelet is. És még tanul is valamit. No és sportol. Ami a mellett, hogy hasznos és egészséges, a gyereket kellően lefárasztja ahhoz, hogy este ne legyen kedve a szekrények tetején ugrálni.

Ez persze nem igaz. Hiszen a gyerekek energiája kimeríthetetlen. És persze, hogy este azt akarja majd a vázán megmutatni, hogy mit tanult aznap a kick-box-on.

2017-07-27

Míg van, ahol a Kőműves Kelemenné van elrejtve a falban, másoknál meg a galambok turbékolnak.

A kettő között azért van egy nagy különbség: nálunk a galambok nincsenek belekeverve a betonba. Hanem csak úgy vannak... És erről gyakran jeleket is adnak. Eléggé hangosan.

A történetünk helyszíne Isztambul, ahol ha egy szóval akarnánk az építkezést jellemezni, akkor talán a kreatív lenne a leginkább megfelelő.

Ugyanis olyan sok építész van! És hát valahogy ki kell lógni a tömegből. Ami persze érthető is. De ezt nem lehetne anélkül is elérni, hogy közben ne cikk-cakk alakban fusson a fal? Nem... Nem lehet...mert más ötlet éppen nincsen. Úgyhogy inkább maradnak az efféle kreatív dolgok.

No meg néha becsúszik egy-egy hiba. Előfordul, hogy a nappali bal és jobb oldala között 20 cm-es szintkülönbség van. Így a szoba közepén fut egy törésvonal. De legalább minden vendég meghajol, amikor átesik rajta. Vagy ehhez hasonló, amikor az ablak a liftaknára nyílik. Szép lehet a kilátás.

És még megannyi érdekes, de főképpen kreatív megoldást lehet találni!

Az ilyen helyeken viszont időnként egy-egy luk keletkezhet. Vagy akár egy egész labirintus. Mondjuk két hát között, vagy két emelet között. Vagy csak van egy ténylegesen szándékosan tervezett szellőző nyílás, ami útközben... nos... lett vele valami...de senki se tudja, pontosan mi. Valahol biztosan van kijárata, mert bejön rajta a levegő. Meg a galambok is.

A galambok olyan élőlények, akik maximálisan alkalmazkodtak a városi élethez. Talán még az embernél is jobban. És ők bizony megtalálják ezeket az apró lukakat, melyeket végül már senki se tud, merre vannak. Csak annyit lehet hallani, hogy valahol a falban turbékolás van.

De nemcsak valami olyan helyen, ami egyébként is egy nyitott térhez közel található. Hanem jócskán bent, a hát belsejében! Aztán hallgathatjuk, hogy mondjuk a tükör mögött turbékolnak (vagy nem is galambok azok, hanem valami kémcsapat ott figyel meg minket?

Még viccesebb ez, ha nem is a fal rejtett részeiről érkezik a turbékolás, hanem ha a padlóból.

De hogy a történet végére legyen egy kis érdekesség is:

Amikor 1575-ben Sinan Mester Edirne városában építette a Szelim-mecsetet, akkor valami különlegességet akart alkotni. De nem úgy, mint a mai emberek a félbevágott nappalival,

hanem tényleg valami olyat amit még száz év múlva is csodálni fognak az emberek. De a dolog nem volt egyszerű, mert addigra már sok minden mást épített, amiket tényleg jó 500 év múlva is csodálnak az emberek. Ezért valami teljesen mást kellett kitalálnia.

Az ötlet az lett, hogy túllépi az ismert építészeti határokat. Olyan vékony, és olyan magas minaretet tervezett, amelyet előtte még senki se mert. Ehhez viszont különleges építőanyagra volt szükség. Kőműves Kelemenné helyett ő a tyúkok csontjait és tojásait darálta bele a betonba. Miközben mellette egy étterem is üzemelt. Nem meglepő módon a fő menü a csirkehús volt...

A minaretek tényleg lenyűgöző látványt nyújtanak. De nemcsak ez a különlegessége. Hanem, hogy abban a vékony minaretben három lépcsősor található. Mind a három másik erkélyre visz fel. Így már a földön a jó kaput kell kiválasztania annak, aki fel akar menni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Edirne - Selimiye Camii[/caption]

2017-07-28

Felröppent egy hír a minap*. Mégpedig, hogy új fémmadárkák fognak röpködni a magyar égen, ráadásul magyar színekben.

Vagyis jön (ismét) az új magyar légitársaság. Hurrá!

* Az ilyen dolgok, mint a naprakész információszolgáltatás, teljesen ellentmond az alapelvünkkel. Mi azokat a dolgokat szeretjük, amelyek legalább 100 évesek, és így már történelemnek számítanak. És így nagyobb eséllyel valós is a hír. De mivel minden jel arra utal, hogy a mostani friss hírnek nem sok köze lesz Isztambulhoz, így ezúttal kivételt teszünk.

Megjelent a hír, hogy . Már megint. De most tényleg! Vagy mégsem, de akkor is tényleg. Minden esetre azt mondják, hogy néhány hét múlva már repülni is fognak. De tényleg!

Talán emlékszünk még a Sólyom-ra, amelyiknek még repülője is volt, ami tényleg repült is. De ha jól emlékszem, a végén kiderült, hogy csak valakinek sok pénze volt, és eljátszott gondolattal, mi lenne ha lenne egy légitársasága...

Persze az ilyen nem egyszerű. Nem véletlen, hogy nagyobb országok nagyobb légitársaságainál is komoly pénzügyi gondok vannak. De ezen kívül nemzetközi egyezmények (licencek) is vannak, amik tovább bonyolítják a dolgokat.

Ilyen pl. hogy Isztambul és Budapest között csak 2 légitársaság lehet (Valójában Magyarország és Törökország között, de más városok ebben most nem játszanak). Ezek egyike volt a törökök állami légitársasága a THY, míg magyar oldalról pedig a Malév. De azért a WizzAir is bepróbálkozott, és jó 1 évig simán le is szállhatott Isztambul második repterére, mire valaki megnézte volna a papírjait (valószínűleg sűgás hatására). Utána őket nem engedték vissza egy darabig..

De miután a Malév csódbba ment (most még fogalmazzunk így, aztán majd a töri könyvekbe beírják a megfelelő szót), ez a licenc szabaddá vált. Egy darabig csak a THY volt Budapest is Isztambul között. És ez nem volt valami túl jó azoknak, akik sokat (vagy úgy egyáltalán néha-néha) repülnek a két város között. Mondjuk a THY javára legyen írva, hogy olyan sokat nem foglalkozott ezzel az útvonalak, nem élt vissza a monopol helyzetével.

Telt az idő, és úgy alakult, hogy a WizzAir megkapta ezt a licencet, és már jött is Isztambulba. Ezzel együtt a THY is sűrítette a járatait, mellette pedig a török Pegazus is megindult (írtam már, hogy csak 2 licenc van? Nembaj..). És ez így újra fellendítette a papíripart, amikor 20 db A4-es oldalon keresztül terveztük, hogyha A napon megyünk és K napon jövünk, akkor melyik légitársaság az ideális. Viszont ha Q napon jövünk, de Dzs napon megyünk, akkor hogyan alakul. Stb...

Valahol ezzel egyidőben lehetett, hogy a Sólýom is bejelentette, hogy amikor majd repül, Isztambulba is jön. De lehet, hogy ez nem így volt. Ma a Sólýom nem repül Isztambulba (meg máshova sem), így végül is mindegy.

De aztán 2016-ban drasztikusan visszaesett a törökországi turizmus, és más dolgok is történtek, amikor a WizzAir bejelentette, hogy ő kiszáll az országból. Jegyeket azért még egy ideig árult, mert hogy....

Most már 2017 közepe van, és semmi jele, hogy a WizzAir vissza akarna jönni. De náluk ezt sose tudni. Lehet, hogy 5 perc múlva bejelentik, hogy napi 20 gépet fognak indítani a legnagyobb török városba. De pont ugyan annyira lenne meglepő, ha azt jelentenék be, hogy megunták az egészet, holnaptól inkább a burgonyaföldeken fognak kapálni. Meg a jövő mobiltelefonjainak akkumulátorai krumpliból lesznek, így abba érdemes inkább befektetni.

Szóval ők kiszámíthatóak. Az egyetlen, amit tudunk róluk, hogy a Budapest-Isztambul licenc még mindig náluk van. És ez fontos! Mert ha tényleg lesz valami a most alakuló új légitársaságból (neve: RonanAir - azért ezt könnyebb lesz külföldön kiejteni, mint a Sólýmot), akkor Isztambulba bizonyára nem fog menni egy darabig. Hiába a cél a Távol-Kelet és Közép-Európa összekötése (bizonyára ezt a kínai kacsatárusok támogatják a legjobban), és hiába épül Isztambulban egy, ami a tervek szerint Európa, Ázsia és Afrika nagy találkozási pontja lesz. A RonanAir ezt inkább kihagyja.

[caption id="" align="aligncenter" width="501"] RonanAir tervezett útvonalai - Forrás: IHO[/caption]

Úgyhogy aki Isztambulba repülővel akar jönni, annak ez nem lesz járható út. Bár ha megnézzük jobban a térképet, ott van Várna. Onnan már csak el lehet jutni hajóval Isztambulba. Nem? Sajnos nem...

De a szakértők egyébként is rámutatnak arra, hogy nagyon kevés a konkrét információ. Bár engem az érdekelne, hogyha az egész megint csak vicc, akkor mire jó. Én ennyi pénzt sokkal mókásabban is el tudnák költeni, sokkal látványosabban, és pont ugyan ennyire haszontalanul...

Tehát akkor marad a megszokott helyzet: THY, azaz a Török Légitársaság, és a Pegazus.

Mindkettő nagy előnye, hogy egész Törökországot behálózzák. ha velük érkezünk, akkor nem kell feltétlenül az isztambuli végállomásban gondolkodni, hanem mehetünk mindjárt tovább is. Csak két dologra kell figyelni:

A THY Isztambul Európai oldalán, az Atatürk Nemzetközi Repülőtérre érkezik. Míg a

Pegazus az Ázsiai oldalra, a Sabiha Gökçen Nemzetközi Repülőtérre. A kettő között... nos... két külön kontinens... Ennyi nem elég? A kettő között 60-70 km van, attól függően, hogy gyorsan, van röviden akarunk átmenni egyikről a másikra. Még békeidőben is legalább 2 órát érdemes számolni.

Tehát ha tovább akarunk repülni Anatólia belsejébe, akkor figyeljünk oda, melyik gép melyik reptérre érkezik, és melyikről indul.

Mindkét légitársaságnál erősen ajánlott indulás előtt 23 órával az online check-int megcsinálni. Indulás előtt 24 órával lehet kezdeni, és 22 órára jól el is fogynak a helyek. A THY nem rest több jegyet eladni, mint ahány ülés van a gépen. Ha nincs online check-inünk, és kicsit későn érkezünk, akkor nem biztos, hogy felférünk a gépre. Lehet várni, teázni, stb... Majd a következő gépre felraknak minket.

De már azért is érdemes az online check-int megtenni, hogy egymás mellé kapjuk a üléseket. Nálunk egyszer az Árpit akarták átültetni a gép másik végére. Mondtuk, hogy oké, de aztán ne sírjanak, ha szétszedi a repülőt. Végül inkább addig sakkoztak az ülésekkel, míg együtt tudtunk ülni...

Nos ennyit a repülésről. Lássuk az alternatívákat!

Vonat! Nos...öööö.... Hát...

A Marmaray átadásakor nagy reklám volt, hogy akár Londontól Pekingig el lehet menni vonattal. Egyenlőre viszont a Marmaray továbbra is csak 5 megállóból áll. A városközpontba egyáltalán nem jön be a vonat. Egy hír szerint Edirne felé, a bolgár határ irányába épül a . És ez bár majd növeli az átszállások számát, de legalább amikor a vonaton ülünk, gyors lesz. Addig viszont a bolgár határtól Isztambulig bizonytalan, hogy éppen mi van.

Valaki viszont írta egyszer, hogy nem olyan vészes, és csupa kaland meg móka az egész. Ebben egészen biztosak vagyunk. Főleg, ha az isztambuli bazárban telepakoltak minket szőnyeggel, , , meg még is. További izgalmak, hogy nincs közvetlen vonat Magyarország és Törökország között. Hanem meg kell állni Bukarestben vagy Belgrádban. És nem 5 percre.

Persze ilyenkor csak leterítjük a frissen vásárolt szőnyegünket a pályaudvarra. Mellé a kalózkapitányt, mi pedig nekidőlünk a kőoroszlánnak. Így egészen kellemesen lehet várakozni.

De a vonat nemcsak a kalandok miatt lehet érdekes sokak számára. A vonat kényelmes, tér is van, hely is a sok cuccnak. Meg akár hálókocsiban is utazhatunk.

Másik alternatíva a busz. Nos, ilyen sincs (esetlen nagyon eldugva... ha valaki rátalál, akkor írjon!!).

Valaha volt közvetlen járat. Pontosabban Lengyelországba járt a busz, és útközben áthalad Magyarországon. De ma már ő sincs. Vagy csak nehéz rátalálni.

Miközben a web archívumában olyan izgalmas dolgokat is lehet találni, hogy valaha Budapesten a Népligetből indult busz Isztambulba! Aj! A régi szép idők!

További alternatívák:

Egyre többen számolna be pozitívan arról, hogy egyszerűen kocsival tették meg a távot. Most már 99%-ban autópálya van végig. A közbenső országok is EU tagok lettek jó régen, így vízummal sem kell vacakolni. Úgyhogy ez egy tényegesen járható megoldás.

Arra kell csak figyelni, hogy amikor beérkezünk Törökországba, akkor a sofőr útlevelébe beírják az autó rendszámát. Kifele pedig ezt kérni fogják. Nem jó, ha a sofőr és az autó másik úton távozik.

No meg persze kell zöldkártya, nemzetközi jogosítvány, pénz az autópályához, pótkerék, pótizzó, és a szokásos.

Tehát az autózás ma már teljesen nyugis megoldás. Kalandvágyóknak javasoljuk az ökrös szekeret, meg a dunai hajózást, és a hasonlókat.

UI: van, aki biciklivel vágott neki. És olyan jól ment, hogy ma már Peruban jár!

2017-07-31

Először sütött a nap. Meg ha már így történt, akkor dög meleg is volt. Végül is a július már csak ilyen..

[caption id="attachment_11477" align="aligncenter" width="500"] Jön a vihar[/caption]

Aztán jött egy sötét felhő, és éjszakai sötétség lett. Utána elkezdett kopogni a tető... De nem, mint amikor tavasszal a macskák rohangálnak rajta. Sokkal inkább, mint amikor tavasszal az elefántok rohangálnak rajta...

[caption id="" align="aligncenter" width="539"] Isztambul nappal...izé...tényleg nappal van!
- Forrás: Hürriyet[/caption]

Még nem telt el sok idő, amikor egy igazán komoly vihar ért minket, aminek köszönhetően az isztambuliaknak nem kellett a tengerig elfáradniuk, ha úszni akartak. A mostani sem volt sokkal különb.

[caption id="" align="aligncenter" width="590"] Kedves utasaink! Szeretnénk bemutatni az új szolgáltatásunkat, a sétahajókázást! Dőljenek hátra, és iganak egy teát! - Forrás: Hürriyet[/caption]

Leszámítva, hogy nemcsak víz volt,

[caption id="" align="aligncenter" width="590"] Kérjük, a járműre kutyát, macskát, halat és polipot ne vigyenek fel! - Forrás: Hürriyet[/caption]

hanem olyan szél, ami darukat borogatott fel,

[caption id="" align="aligncenter" width="590"] Haydarpaşa, egy daru felborult - Forrás: Hürriyet[/caption]

és ami fákat döntött ki.

[caption id="attachment_11478" align="aligncenter" width="500"] Kedves utasaink!
Bemutajta az új, abszolút zöld megállónkat![/caption]

Persze van, aki tudta, hova kell ilyenkor parkolni.

[caption id="" align="aligncenter" width="590"] Van, aki tudja, hova kell ilyenkor parkolni...
- Forrás: Hürriyet[/caption]

No meg a villámokkal is meg kellett küzdeni, amely sok helyen tüzet okozott.

(Erről nincs kép)

No és a legfontosabb: a jég.

[caption id="" align="aligncenter" width="590"] A jég után... Forrás: Hürriyet[/caption]

Ami kb. golflabda nagyságú volt.

[caption id="" align="aligncenter" width="590"] Koktélba vele! - Forrás: Hürriyet[/caption]

És nemcsak az ablakok törte be, de számos autónak a karosszériáján is komoly nyomokat hagyott.

[caption id="" align="aligncenter" width="590"] Itt jött a jég - Forrás: Hürriyet[/caption]

Az se úszta meg jobban, aki a levegőben volt. Sőt! Kifejezetten érdekes lehetett a gépen utazni.

[caption id="" align="aligncenter" width="590"] Repülő, ami 5000 láb magasságban találkozott a jéggel... - Forrás: Hürriyet[/caption]

Mideközben voltak vicces jelenetek is.

[caption id="" align="aligncenter" width="590"] A nyíllal jelölt helyen olyan mennyiségben és sebességben érkezett a jég, hogy a forgóajtó is pörgött tőle. Klikk a képre a videóért! -
Forrás: Hürriyet[/caption]

Tehát ha Isztambulba jössz, hozz magaddal még egy fürdőgatyát!

[caption id="" align="aligncenter" width="590"] Anya, leugrottam egyet futni...izé...úszni! -
Forrás: Hürriyet[/caption]

2017-08-01

Az év egyik legcukibb időszak: kikeltek a teknősök!

[caption id="" align="aligncenter" width="504"] Kisteknősök futnak a tengerhez - Forrás: haberturk[/caption]

Nyár van, és dög meleg. De ez nem mindenkinek rossz. Pl. a klíma értékesítőknak, ahogyan az elektromos műveknek sem.

És ugyanígy a teknősöknek sem, akik pont ezt az időszakot kedvelik, amikor forró a homok.

Törökország összesen 7200 km-nyi tengerparttal rendelkezik. És bár ezek leginkább sziklásak, kövesek, azért bőségesen található homokos part is. Márpedig a teknősbékák pont ezeket a helyeket kedvelik.

Itt meg kell különböztetni, hogy vannak olyan teknősök, amelyek a sós, tengeri vizet kedvelik. Ilyenek azok, amelyek a Földközi-tengerben élnek, és így a tojásaikat is ezen a partvidéken rejtik a homokba. Míg a másik víziteknős-félék, melyek inkább az édesvizet kedvelik, ők inkább a tavakban, lassú folyókba, és a Fekete-tenger vidékét kedvelik*. Ilyen a mocsári teknős (*Emys orbicularis*) is, amely Magyarországon is megtalálható.

* A Fekete-tenger vizében jóval alacsonyabb a sókoncentráció, mint az átlagos tengerekben. Sótartalma 18 tömegszázalék. A Boszporusz közelében, a beáramló Márvány-tenger miatt a sótartalom magasabb.

Ezen kívül Anatóliában még számtalan helyen találkozhatunk szárazföldi teknősökkel. Akár Isztambulban, akár Kappadokya-ban, az ország belsejébe, de nagy ritkán még a hotel szobában is.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Teknős Isztambulban, az Aranyszarv-öböl partján[/caption]

Bármelyikkel is találkozunk, nagyon cukik. Az ujjunkat azért ne adjuk oda nekik!

Most pedig, hogy itt a nyár, és igazán dög meleg van, a kisteknősök is gyakran döntenek úgy, hogy elég volt a forró homokból, inkább bemennek a hús tengerbe csobbanni. Kis szerencsével (illetve nagy szerencsével) ilyenekkel mi is összefuthatunk. Egyik legjobb lelőhely Mersin tartománya (itt még tengeri teknős kutató laboratórium is van!)

Persze a helyiek tudják, mikor jön el a pontos idő, hiszen tavaly is ekkor zajlott a teknősvonulás, meg tavaly előtt is, meg az előtt. Meg amúgy ott van az a mihaszna Ali, aki több kárt okoz, mint segít. Így őt már januárban leküldték a partra, hogy figyelje a teknősöket.

Miután a nőstény lerakta a tojásokat, a helyeket meg szokták jelölni, hogy legalább az emberek előtt védve legyenek, ne oda szúrják le a napernyőket. Ali munkája ilyenkor lesz igazán fontos, mert ekkortól számítva 1,5 hónap múlva, bármikor kikelhetnek a kisteknősök (ezt a Google kiscicának fordította...). Ezt a pillanatot nagyon sokan várják. De legfőképpen persze a teknősök.

Egy-egy területen 100-150 teknősfészek is lehet. És egy-egy fészekben akár 100 tojás is elbújhat. Az időn Mersin-ben 91 teknősfészket számoltak. Egy másik területen tavaly 141 fészek volt.

A kikelés után a teknősök (jelen esetben kb. 9000 darab) megrohamozzák a tengert. Ez azért nem könnyű feladat, így az emberek szoktak nekik segíteni. Pl. homokból lejtőt és autópályát építenek nekik. De az se árt, ha elpakolják a napozókat az útból. Különben lenne nagy sikoltozás, amikor száz teknős átmászik az ottfelejtett illetről.

Ráadásul mindez nagyon cukiiiiiiii. Az alábbi videó készítője annyira elolvadt a gyönyörűségtől, hogy kamerástól be is fordult. Ez mondjuk megkönnyíti a mi dolgunkat, ha olvadozás közben mi is befordulnánk véletlenül.

[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/qVx-22RbK4U" frameborder="0" allowfullscreen]

A teknősöknek nem túl kellemes az életük. Főleg, amikor kicsik. Számtalan ellenségük van (köztük természetesen az ember). Ez a rövid útjuk a tengerik a legveszélyesebb szakasz. Szerencsére a fényképezgető emberek elég jól elijesztik a ragadozókat. De viszont a rengeteg szemét (főleg a PET palackok) igencsak akadályozzák őket. Nem is beszélve, a földbe (és így a fészekbe is) bekerülő mérgező anyagokról.

Nagyon sok helyen éppen ezért visszaszorulóban vannak, hiába védett állat. Te se szemetelj! Vigyázz, ha teknős fészket találsz, és ne piszkáld. Főleg ne vedd el senkitől teknős tojást, vagy olyasmit, ami teknősből készült!

2017-08-02

Színe, mint az arany!

Majdnem...

Íze, mint az arany!

Talán inkább mégsem...

De az ára...na, az tényleg olyan, mint az arany!

Bár ez sem igaz...

Viszont tény, hogy a világ legdrágább méze az Anzer-méz (Anzer balı) Törökországban található.

[caption id="" align="aligncenter" width="140"] Anzer-méz - Forrás: anzerbalcilik.com[/caption]

Isztambulban találunk olyan boltot, ami csak mézet árul. Nem, nem úgy, hogy különféle mézet, és mézes dolgokat. Hanem csak és kizárólag egyetlen egyféle mézet árul. És ebből ki tudja gazdálkodni az üzlet bérleti díját, fenntartási költségeit, munkabérét, adóját, meg a felhúzzható tűzoltóautót otthon a gyerekeknek. Egyetlen egy termékből!

Persze, ha megnézzük az árat, akkor már nem annyira meglepő: 1 kg ebből a mézből 260 TL. Elég húzós az ára. Éppen ezért árulnak kis mennyiségben is. Olyat is, ahol egy kis pohárkából kis kanálkával lehet eszegetni séta közben. Mint mondjuk a pattogatott kukoricát. Csak a hangja más.

De ez igazán semmiség az Anzer-mézhez képest! Abból ugyanis az 1 kg-os kiszérelés 900 TL. És még ez a legolcsóbb, ha kg-ra vetítjük le. A kisebb kiszérelések esetén a kg-t ár könnyen felmegy 1000 TL fölé is.

Az Anzer-méz Rize tartományból származik. Tehát ők nemcsak a török tea fellegvára, hanem a mogyoróé (lásd pl.), és a mézé is. De az a méz, ami İzkidere (İkerpatakok)-i megye Ballıköy (Mézfala)-ben készül, az messze-messze híres, és egyedi.

[caption id="" align="aligncenter" width="498"] Ballıköy - Rize - Forrás: Tarık Aslan[/caption]

Ennek oka, hogy ezen a területen 450-500 fajta vadvirág él, melyből 80-90 csak itt nő az egész világon. Mindez a hely kb. 3000 m magasan fekszik a tengerszint felett. Ebben a magasságban nincsenek fák, és így gyümölcsösök sem. Csak virágok. A szomszéd, szintén Anzer-méz gyűjtő falu neve is ezt tükrözi: Çiçekli (Virágos).

A méhek július utolsó hetében (ez van/volt mostanában) fedezik fel a virágokat, ilyenkor kezdik a méz készítését is. A mézet az teszi különlegessé, hogy ilyen sokféle, és egyedi

virágból készül. És ez annyira egyedivé teszi, hogy a hamisítót azonnal ki lehet szűrni.

Az így készült mézet (mely minden további adalékanyagtól mentes) nem úgy szokás fogyasztani, mint a többi "sima" mézet. Nem kenneljük a fél csuprot a kenyérre reggel, pláne Micimackónak nem adunk belőle. Nemcsak azért, mert roppant drága, hanem mert Micimackó enyhé szólva is be lenne löve.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Méh-lakótelep. - Forrás: anzerbailik.com[/caption]

Mivel a méz nagyon vegyes virágólból készül, sokkal inkább egy természetes gyógyszer, mint étel. Gondoljunk arra, mintha ezt a 450-500 virágot gyógyteaként egyben lefőznénk. Mint egy igazi csodaszer, rengeteg mindenre alkalmas. . Mi ezek közül válogattunk.

Mire jó, az Anzer-méz:

Csökkenti a fájdalmat

Segít a sebgyógyulásban

Javítja az immunrendszert

Segít a növekedésben, fejlődésben.

Jó az agynak, javítja a memóriát (ez nem egy utolsó dolog, ha valaki Rize fennsíkjai között lakik, ahol az év 6-8 hónapjában mindent hó, vagy köd borít)

Javítja a látást (ez is jól jön Rize tartományban)

Növeli a szexuális teljesítményt! (de továbbra se együk meg az egész csuporral!!)

Erősíti az izmokat, csontokat. De mégse hízzunk el tőle.

Javítja az emésztést.

Több betegséget is gyógyít, illetve megelőz.

Sportolóknak nagyon előnyös, mert sok energiát ad.

Stb..

Az Anzer-mézzel tényleg óvatosan kell bánni. Az Oszmán-időkben bódítószer előállítására is.

Az Anzer-méz árát továbbá az is befolyásolja, hogy a terület rendkívül érzékeny az időjárásra. Különleges időjárásai útkereszteződésben fekszik, ráadásul elég magasan is. A tél hosszú, a nyár pedig változóan esős és napsütéses. A méhek meg olyanok, akik csak jó időben dolgoznak. A virágok viszont az esőben szeretnek nagyra nőni. Mindketten utálják a havas időt. Így ha ebből sok van, akkor mézből kevés lesz.

Az Anzer-térség, és így Ballıkőy is várja a látogatókat. Persze nem januárban, bár bizonyára akkor is egy élmény lehet.. Lehet nagyokat mesélni a kandalló mellett, és várni, hogy elolvadjon az ajtó előtti 4 m-es hó.

Rize központjától alig 90 km-e található a falu. Azaz török szemmel amolyan leugrottam a szomszédba távolságra található. Jó kis vad, szerpentes-sikoltozós utakon kb. 2 óra az út. Úgy hírlík, hogy a faluban múzeum, és motelek is találhatóak. Így ha valakinek nincs programja a hétvégére, ugorjon el ide nyugodtan!

2017-08-03

Bármennyire is úgy hangzik, ez nem egy viking néptánc elnevezése.

Hanem ők egy olyan anatóliai népcsoport, amelyek még ma is nomádul élnek.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Yörük és a jurtája - Forrás:
<http://purelifevillage.blogspot.com.tr/>[/caption]

A yörük vagy többesszámban yörükler egy török szó. A yürümekekből ered, ami azt jelenti, hogy megy, mozog, sétál. Vagyis a yörüköt fordíthatjuk úgy is, hogy vándor. Ők azok, akik megőrizték a hagyományokat abból a korból, amikor még a törökök is vándor népek voltak.

Ez persze jobban hangzik, mint amennyire valóságos. Mert pl. egészen biztosan van tv-jük, és nem vetik meg a farmer nadrágot sem. Tehát sok tekintetben modernizálódtak azért. De sok mindent meg is hagytak. Ilyen pl. a szőnyegszövés. No és persze a tevé.

A tevé nagyon jó közlekedési eszköz. És hát.. akkor is jó, ha az ember megéhezik. Szemben mondjuk a BMW-vel. Ami lássuk be, bármennyire is jól néz ki, nem egy jó falat..

A nomádok, azaz a yörükök egy török törzs (törzscsoport), amelyik Irán felől érkezett Anatóliába a XI. században. Ekkor éppen megint a több évszázados háborús időszak uralkodott Kis-Ázsiában, a nomádok pedig látták, hogy a földhöz rögzített házakat milyen könnyű felgyújtani (talán többet éppen ők próbáltak lánggra lobbantani, sikeresen). És azt is látták, hogy a lakosok nem igazán tudnak hova menekülni, ha a házaik, mezőik fix helyre vannak kötve.

Így inkább le sem telepedtek, folytatták a nomád életüket. Mindez pedig olyan képességgel ruházta fel őket, ami a letelepült emberekből hiányzott.

[caption id="" align="aligncenter" width="501"] Szőnyegkészítő nomádok - Forrás:
tarihvearkeoloji.blogspot.com.tr/[/caption]

Hamar kiderült, hogy a nomádok nagyon jól bevethetőek a hódító háborúkban. Míg a városban elpuhult emberek a sátrak felállításával bajlódtak, a nomádok gyorsan menetkészek lettek. Nagyon könnyen lehetett őket mobilizálni. Értettek az állatokhoz is, és a folyamatosan mozgásban lévő állatokhoz is. Nem mellékesen kiváló katonák voltak. Ennek oka lehetett a sok fizikai munka, de az is, hogy esetleg gyakran összetűzésbe kerültek a szomszédokkal. No és a félig állattartó, félig vadászó életmódjuk.

Mind a szeldzsukok, mind a későbbi oszmán szultánok szemében nagyon értékes katonák voltak. Olyannyira, hogy még az adózást is elengedték nekik. Pontosabban adó címen

katonai szolgálatot kellett nyújtaniuk. Sőt a nomádoknak később helyet is biztosítottak. Egy úgynevezett nyári legelőt, és egy télit.

Ez kezdetben Anatólia volt. Majd miután a törökök az európai területeket is elfoglalták, a nomádok oda is áttelepültek.

De nemcsak legelőket kaptak, hanem kikötőket, és bányákat is. Nagyon kiváltságos helyzetük volt, saját országuk a birodalom területén belül.

[caption id="" align="aligncenter" width="501"] Yörükök - Forrás:
<http://purelifevillage.blogspot.com.tr/>[/caption]

Az oszmán hódítások alatt a szultánok nagy hasznát vették a nomádoknak. Ismét a jól jött a mobilitásban szerzett évszázados tapasztalat. És továbbra is kiváló katonák voltak. Egész biztosan nem panaszkodtak, ha menetelni kellett, ha sátorban kellett aludni, vagy ha rossz volt az időjárás.

Minden szép és jó volt.

De. Végül csak eljött a De időszaka is. 1683-ban Bécs sikertelen ostrománál minden megfordult.

Megfordult a török sereg. És megfordult a keresztény sereg is. Megfordult még a török félhold is! Mert megfordult a törökök szerencséje. És megfordultak a nomádok is. Nekik végül is mindegy volt, hogy kit kaszabolnak. A keresztény sereg és a keresztény várak pedig minden jel szerint túl erősek voltak. Nem úgy, mint Anatólia belső vidéke, ami amúgy is tele volt lázadásokkal.

Az Oszmán Birodalom hivatalosan az 1683-as bécsi vereséggel kezdett hanyatlani. És ezt jól érezték a birodalomban lakók is. A későbbi évszázadokban a szultánok leginkább ezzel küzdöttek. Vagy csak simán bezárkóztak a hárembe. De volt olyan, aki reformokkal próbálta a birodalmat visszahozni a versenybe.

Ők azok, akik megpróbálták a nomádokat letelepíteni, akik addigra igencsak elkanászodtak. Ekkoriban még ezek az intézkedések legtöbbször kudarcra végződtek. Nem volt elég, hogy a nomádok házakat kaptak, mert a következő tavasszal otthagyták őket. Amikor pedig a szabályozással próbálkoztak, akkor pedig az isztambuli adminisztrációnak rá kellett jönnie, hogy a mozgásban levő népet nemcsak kordában nem tudják tartani, de még csak megszámolni sem. Így meg azért minden sokkal nehezebb volt.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Yörükök - Forrás:
tarihvearkeoloji.blogspot.com.tr/[/caption]

A helyzet akkor kezdett rendeződni, amikor a birodalom mérete tovább csökkent, és a határok kezdtek közelebb húzódkodni. Ekkor főleg a dél-keleti országrészt érte folyamatos támadás a szintén nomád sivatagi törzsek részéről. Így ismét jól jött, ha van egy könnyen mobilizálható és hadra fogható népcsoport.

Ez az időszak jól jött egy kibékülésre. Végre Isztambul sem simán rablóbandaként tekintett a nomádokra, így elindulhatott egy komolyabb folyamat a letelepítésükre.

A letelepedés nem volt kényszeres, hanem a törzsek maguk választhattak. E mellett rengeteg segítséget kaptak, mint pl. megtanították nekik a földművelést, stb..

Mára ténylegesen mozgó nomádok nem maradtak. De még mindig jelentős számban élnek azok, akik a kijelölt nyári és téli legelők között vándorolnak*. Legtöbbjük a dél-kelet-Törökországban, Antalya, a Toros-hegység térségében élnek. De megtaláljuk őket az ország nyugati felében is, és az európai részen. És még Irakban és a Balkánon is.

Továbbra is jurtában élnek, és sok tradíciót megtartottak. Ha valaki rájuk talál, és szépen megkéri őket, biztos be fogadják az illetőt néhány hétre, és megtanítják szőnyeget csomózni.

* Nemcsak a nomádok azok, akiknek külön téli és nyári lakó részük van. Pl. az északkeleti hegyekben is gyakori, hogy a nyári döglesztő 10 fok elől felmenekülnek az emberek a hegyekbe. Majd miután szeptemberben annyi hó esett, hogy nem találják a házukat, vissza lemennek a völgybe.

[caption id="" align="aligncenter" width="600"] Yörük találkozó Antalyában - Forrás: buyukantalya.com[/caption]

2017-08-04

A nagy melegre, és a péntekre való tekintettel egy újabb török mese.

Ezúttal az erdőbe csalunk be mindenki, ahol van három meseszép leányzó. De vigyázzunk ám, mert az apjuk sem kisebb dologgal hadonászik, mint egy baltával!
Forrásunk kitartóan az eredeti (Boszporuszi tündérvilág).

Egyszer volt, hol nem volt. Igaz sem volt, csak ha túl sok rakí-t ivott valaki. De azért úgy volt, hogy élt egy favágó. Ő sem volt máshol, mint egy erdő közepén. Nem is a sivatagban.

Sok dolga volt ennek az embernek: minden nap kiment fát vágni. Ebből élt! Nem ám a sivatagot akarta átszitalni. Pláne nem like-okat gyűjteni a Facebookon. Ő fát vágott. A fa nem is beszélt vissza, csak dőlt. Hol erre, hol arra. Úgyhogy jó dolga volt a favágónak.

Egészen addig, míg egyik nap egy dervis (szerzetes) nem jelent meg előtte.

- Szelám álejküm, favágó apó!

A favágó fogadta a köszönést, és mindjárt megkérdezi, hogy mi járatban van itten. Hiszen nincs a közelben más, csak fa. De távolabb is csak fa van. És a fán túl is fa van. Szóval nem olyan hely, ahol mindenféle dervisek járkálnak.

- Kérdezek tőled valamit. Vajon meg tudsz-e rá felelni?

- Halljuk a kérdést!

- Mi a hold, mi a csillag, mi az éjszaka és mi a nappal?

- Hát ez meg milyen kérdés?? Honnan tudjak én ilyen dolgokat?? Olyat kérdezz inkább, mennyi a vízbe áztatott 90 cm-es tölgyfa-gerenda teherbírása a keresztmetszeti nyíróerőre vetítve! Hát favágó vagyok én, nem csillagász vagy filozófus!

- Három napot kapsz a válaszra. Ha utána sem tudod, levágom a fejedet! - mondta a dervis, és ezzel eltűnt.

Káromkodik a favágó úgy, ahogy csak a favágók tudnak. Mérgező is nagyon, és mindjárt kivág egy ótvar nagy fenyőfát. Majd hogy így kiadta a dühét, rájön, hogy ő bizony 3 nap múlva meg fog halni. Mert az biztos, hogy ő a választ nem tudja...

Megy is haza bánatosan. Már nem érdekli a favágás. Amikor pedig hazaér, a legnagyobb lánya kérdi tőle, hogy mi a baja. Miért olyan szomorú, hogy még a színe is megváltozott.

Az öreg favágó elmondja, mi történik. És azt is, hogy nem tudja a választ. Így valószínűleg a fejének búcsút mondhat. A nagylány viszont nagy vidáman felel.

- Haj, én meg azt hittem, hogy azt mondd, Nincs a lányodnak semmi baja, csak egy

edényünk fedele repedt meg.

Ez meg milyen válasz? Méregbe gurul a favágó, hogy a lánya kineveti!

Másnap kicsit megnyugszik a favágó. Talán az egész meg sem történt. Így kimegy ismét az erdőbe, hogy egy kicsit fogyasszon belőle. De hamarosan megérkezik a dervis, és kéri tőle a választ.

A favágó még mindig nem tudja, így a dervis közli vele: már csak 2 napja van. Így az öregember megint bánatosan inkább hazamegy.

Ezúttal a középső lányával fut össze, aki megintcsak aggódik az apja felől. A favágó pedig megint elmondja a történetet, és azt is, hogy nem tudja a választ.

- Haj, én meg azt hittem, hogy azt mondd, Nincs a lányodnak semmi baja, csak egy edényünk fedele repedt meg.

Ez meg milyen válasz? Méregbe gurul a favágó, hogy a lánya kineveti!

Nos jó, másnap megint kimegy a favágó az erdőbe, és hamarosan jön is a dervis. De helyes válasz még mindig nincs. A dervis figyelmezteti is, hogy már csak 1 napja van vissza.

Most aztán nagyon szomorú a favágó, és hazaballag. Ezúttal a legkisebb lányával találkozik, de nem akarja elmondani neki, mi a baja. Biztos ez is az edényekről fog fecsegni, meg jól kineveti. De aztán a lány addig győzködi az apját, míg elmondja neki a bánatát és a kérdést is, amire nincs válasza.

- Ó, de hát ez könnyű! Holnap mond a dervisnek a következőt: Te padisa vagy a hold. Vezéred a csillag. A sok rabszolgád az éjszaka, a nappal meg a sok alattvalód.

A favágó megőrül a válasznak. És egész éjjel mondogatja, nehogy elfelejtse. Még álmában is csak erről beszél!

Másnap mindjárt találkozik is a dervissel, aki várja a választ. A favágó pedig elmondja neki:

- Te padisa vagy a hold. Vezéred a csillag. A sok rabszolgád az éjszaka, a nappal meg a sok alattvalód.

- Három lányod van - feleli erre a padisa - és hat hónapja viselősek.

Akarja kérdezni a favágó, hogy ez meg mi, de addigra a dervis már eltűnik.

Nem érti a dolgot, de legalább a feje a helyén van. Így aztán hazamegy, mert látja, amikor ilyen furcsaságok történnek, akkor nem lehet fát vágni. Ahhoz nyugalom, türelem és

koncentráció kell.

Amikor hazaérkezik, a legkisebb lánya fogadja. Kérdi tőle, hogy ment. Mire az apja mutatja, hogy a feje még megvan. Viszont olyan feleletet kapott utána, amit tényleg nem ért...

Másnap reggel viszont egy hintó érkezik a ház elé. A padisa küldte, hogy elvigye a lányokat a szerájba. A legkisebb lány erre batyut ad a nővéreinek. Majd a legnagyobbnak ezt mondja:

- Ha kérdi tőled a padisa, hogy mit szeretnél, akkor mond, hogy süteményt.

Majd a középső lánynak ezt mondja:

- Ha kérdi tőled a padisa, hogy mit szeretnél, akkor mond, hogy húst.

És ezzel beszállnak a hintóba. Az öreg favágó meg végre visszamegy az erdőbe. Végre mindenki eltakarodott!

Amikor a lányok megérkeznek a szerájba, mindjárt a padisa elé vitetik őket. Nézi-nézi a padisa, majd megkérdezi a legnagyobbat, van-e kívánsága.

- Én süteményt szeretnék!

- Jó van lányom, akkor te a cukrásznak leszel a felesége... És te, középső, mit szeretnél?

- Én húst szeretnék!

- Jó van lányom, akkor te a hentesnek leszel a felesége... És te legkisebb? Mit szeretnél?

- Halat a levegőből, és vajat a tengerből!

- Hát van a levegőben hal??? És vaj a tengerben?? - kérdezi a padisa furcsálkodva...

- Hát a lány lehet-e hathónapos viselő? - Feleli a lány!

No, ez a válasz úgy megtetszik a padisának, hogy majdnem elveszi feleségül. De inkább a vezérének adja oda. Lesz is mindjárt nagy lakodalom! De akkora, hogy mindenkit meghívnak oda. Csak az öreg favágót nem tudják, mert aki csak a közelébe megy, az bizony megismerkedik a baltájával!

[caption id="attachment_11495" align="aligncenter" width="450"] "Rájuk néz a padisa..."[/caption]

Itt a mese vége, fuss el véle!

Oké, első ránézésre ennek se füle, se farka... második ránézésre még inkább nincs.. De azért ha figyelmesek vagyunk, észreveszünk néhány dolgot.

Pl. azt, hogy milyen jó fej volt a legkisebb lány! A nővéreit simán odaadta a hentesnek meg a cukrásznak (mondjuk ő még jól is járt), míg ő direkt a főnyereményért hajtott. Bár a padisa nem jött össze, de azért egy vezér sem rossz..

Ugyan így érdekes, hogy míg a favágó az erdőt járta, addig a 3 lány...nos... fazekat repesztett... És bár a legkisebb tiltakozott a vád ellen a padisa ebben annyira nem bízott. Azért adta a lányt inkább a vezérnek.

2017-08-07

Ismét egy gondolatkör, milyen magyarnak lenni Törökországban, és mi történik a magyar nyelvvel.

Most már a 9. évet töltöm Isztambulban. Kiszámoltam, majd 2038-ban jön el a nagy fordulat. Ekkor már többet leszek Törökországban, mint Magyarországon.

Egy keddi napra fog esni az évforduló. Be is írtam a Google Naptárba, hogy szóljon majd, nehogy elfelejtsem.

Az utána következő időszak lesz majd érdekes! Mert úgy tűnik, bizonyos dolgok sosem fognak változni.

Azt megtanultam, hogy sosem fogok töröknek tűnni. És az is biztos, hogy bármennyire tanulom is meg a nyelvet, sose fogok úgy beszélni, mint egy igazi török. Bár az is igaz, hogy bőven van még mit gyakorolni.

Oké, sose leszek 100%-ban török, de nem is hiszem, hogy ez lenne a cél. Szerencsére olyan időszakot élünk, amikor a törököknek semmi bajuk a külföldiekkel. A törökök amúgy is mindig tolerálták a külföldieket. Sőt! Amikor Európában éppen nagy zsidóüldözések voltak, akkor a törökök befogadták a nagyszámú menekülteket.

A dolgok inkább pont fordítva vannak! Amikor kiderül, hogy külföldi vagyok, és még törökül is beszélek, akkor mindig nagy örömmel fogadnak.

Majd pedig minden alkalommal, de tényleg minden alkalommal, végigfutjuk a szokásos köröket.

Ez amolyan gyors műveltségi vetélkedő, amiben a beszélgetőtárs megmutatja mennyire jól tájékozódott is magyar témában. És ilyenkor szoktak érdekes dolgok is előkerülni, miszerint Budapesten (soha nem Bukaresten) oroszul vagy amerikaiul (nem angolul) beszélnek. Majd összeszámoljuk a híres embereket. Ez érdeklődési körtől függően Puskás vagy Liszt.

Sokan vannak, akik megjárták a Nagy Háromszöget. Ez egy 4-6-napos túra, benne Budapest, Bécs és Prága. És bár kicsit összemosódik, hogy akkor melyik hely melyik is volt, de azért büszkén mesélnek róla.

Utána áttérünk arra, hogy bizonyára tanulóként vagyok itt. Nem, mondom, a gyerekeim tanulnak itt, én már rég túl vagyok ezen. Ó, hát akkor bizonyára a követségen dolgozom. És ha már így történt, milyen jó, hogy találkoztunk, mert neki van egy ismerőse, akinek minden álma, hogy Amerikába menjen. Nem intézném-e el neki a vízumát??

Nem, én kérem itt házasodtam. Hú, ez aztán az érdekes. Ide jöttem tanulni, és itt találkoztam egy magyar lánnyal. Nem, nem a lány török, és az interneten találkoztunk.

Ezek után indul egy kb. 40 perces beszélgetés, hogy a lány ott miket látni, enni, stb.. Majd mire a végére érünk lemegy a nap...meg újra feljön...

Ez akkor a legjobb, amikor mondjuk sietne az ember.. Vagy csak leülne egy kicsit valami nyugis sarokba ebédelni.

További fokozata ennek, amikor mindezt angolul próbáljuk. Mert ugye a külföldivel angolul kell beszélni. Hiába hallani tőle, hogy törökül válaszol minden kérdésre, akkor is marad az angol. Ami még jól is jönne, mert a gyakorlás sosem árt. De csak ha a beszélő partner nemcsak annyit tud, hogy What's your name?

Az érdekes, hogy Bécsben az osztrákokkal is mindig így járok...Nekik is hiába beszélek németül...És olyankor ők sem tudnak angolul.

Tényleg kíváncsi vagyok, eljutok-e majd egy oda, amikor nem kell majd ezeket a köröket lefutni. Amikor nem próbál majd mindenki angolul beszélni velem.

Ezért lesz majd érdekes a 2038 utáni időszak. Ekkor már 30 éve leszek Isztambulban, vagyis régebb óta, mint az a beszélgető partner, amelyik általában a 20-as éveit járja.

Szóval gyertek vissza 21 év múlva is! Remélem, akkor is lesz még a blog! :)

2017-08-08

Még egy kis filózás, de most a másik részén: a gyerekek.

Nálunk a gyerkőcök abban a szerencsés helyzetben vannak, hogy 2 nyelvet biztosan fognak tudni.

Egyik a magyar, másik a török.

Ebből a török ugye nem kérdéses. Mégiscsak Törökországban nőnek fel, ahol mindenki törökül beszél. És itt még úgy sem lehet a nyelv ellen védekezni, hogy az ember befogja a fülét. Van az a hangerő, ameddig a szomszéd fel tudja tekerni a TV-t, hogy még befogott fül mellett is hallható legyen.

Szóval törökül fognak tudni a srácok, ez nem kérdés.

A magyar már mindjárt nehezebb. Sokkal nehezebb. Ehhez jelenleg egyetlen eszköz áll rendelkezésre: én.

Az azért nem mindegy, hogyha valaki csak egy embertől hallja a nyelvet, vagy pedig több tízezertől. Számtalan érdekes, izgalmas, no meg kínos pillanatot okozva ezzel. Ilyen érdekesség fordul elő pl:

Mivel csak felnőttektől hallja a szavakat, így a tipikus gyerek szavak hiányoznak a szókincsekből. Helyette gyakran bonyolult, nehéz és hosszú szavakat használ a gyerek. Ezzel viszont ki is lehet küszöbölni egy csomó slang szót. Nincsenek olyanok, mint a csaj, kaja, stb..

Több helyen is olvastam olyat, hogy egy nyelv nemcsak egy tudás, hanem egyben érzelem és kötődés is. Ez nálunk mostanra komolyan meglátszik.

Mivel az legtöbb napján az Árpai magyarul csak velem tud beszélni, így ez amolyan privát nyelv lett. Most már lassan-lassan az Imi is elkezd beszélni, amivel nekünk egy saját titkos klubunk lesz. Ide pedig idegeneknek belépni szigorúan tilos!

Egyszer az iskolában a tanárnő megpróbálkozott velem, hogy pár magyar szó segítségével legyen az Árpai a jóbarátja. De a dolog fordítva sült el. A tanárnő valószínűleg hetekre elásta magát az Árpaiál..

Természetesen nem barlangban élünk. Ma már itt az internet, és azért, mert valaki másik nyelvterületen él, egyáltalán nem kell lemondania a magyar nyelvről. Számos lehetőség és segítség van, hogy a gyerekeknek ne csak 1 kapcsolata legyen a magyar nyelvvel. Köztük pl. a

magyar nyelvű filmek. Sajnos köztük elég sok olyan van, amely inkább képviseli az utca nyelvét, mit a szép és elegáns magyarét. Valószínűleg ha otthon élnék, ez nem tűnne fel. De azért így is kár, hogy erre nem figyelnek oda jobban a szinkronizáláskor..

Itt fontos, hogy nem mindegy, a gyerek egy nyelvet aktívan vagy passzívan használ. Az nem elég, ha csak magyarul néz filmet, magyarul hallgat mesét, stb.. Fontos, hogy magyarul is beszéljen. Ezt nehezebb összehozni. A ritka alkalmakat leszámítva ha nem az internetet használjuk, beszélni csak velem tud.

Mindez majd érdekesebb lesz szeptembertől, amikor Árpi elkezd írni és olvasni. Erre majd még kitérünk.

E két nyelv mellett van egy harmadik is (sőt, egy negyedik is): az angol.

Ma már tényleg barlangban kell élni, hogy megússzuk az angolt. Biztos, hogy a gyerekeinknél alapvető fontosságú lesz. Szerencsére mi több oldalról is igen erősen nyomjuk az angolt. Már az óvodában is két nyelven tanulnak mindent. A teremben 3 tanár van a gyerekek mellett. Ebből az egyikkel csak angolul tudnak az apróságok beszélni. És a szünetben, az udvaron, étkezéskor is legalább 4-5 olyan tanárral futnak össze rendszeresen, aki csak angolul tud. E mellett még naponta van angol óra is.

De az angol, tudjuk mi ezt jól, áthatja a mindennapokat. A YouTube-on a legizgalmasabb dolgok is angolul vannak. Árpi tavaly dinó ismertető filmeket nézett angolul. Idén a Lego Star Wars a kedvence, így az ilyen jellegű filmeket nézi. Angolul.

Majd, amikor a filmnek vége, leül a játszósarokba, és angolul előadja a filmen látottakat. Nagyon érdekes, hogy milyen szakszavakat és mondat szerkezeteket vesz fel ezekből a filmekből.

Kezdetben az angol nyelvvel is hasonlóan jártunk, mint a magyarral. Ez egy privát klub kiváltsága volt, ami csak az iskolára és a tanárnőre korlátozódott. Azóta ez lassan feloldódik, mivel az angol nyelvvel elég sok helyen találkozik. Pl. külföldön.

A nagy izgalom majd szeptembertől lesz, ahogy elkezd írni és olvasni.

Az iskolai forgatókönyv az, hogy először szigorúan csak törökül fognak írni és olvasni. Majd jóval később vezetik be az angolt. Valamikor az után jöhetnek én a magyar betűkkel.

Ez a tervezett verzió. De hogy miként alakul a valóság, az már más kérdés...

Már most is elég jól ismeri a betűket (az iskolában erre előre felkészítették), így jönnek az érdekes, izgalmas és a kínos kérdések. Pl. a BURGER KING-et miért u-val írják, és nem ö-vel? És miért nincs a KING szóban pont az i betűn? Ez így akkor i betű lesz. Hát igen.. a törökök

másképpen írják az i betűt, mint a többiek. . És szeretne az Árpi magyarul is írni. De leginkább Dárt Véder (Darth Vader) nevét akarja a Google-ba beírni.

De hogy még izgalmasabb legyen, a kedvenc sorozata, a Mása és a Medve oroszul megy, orosz betűkkel. És itt is jönnek elő a kérdések, hogy akkor a Ж végül is milyen betű...

Mindeközben lassan-lassan Imi is elkezd beszélni. Törökül már elég sok szót ismer. Magyarul is mond olyanokat, mint a köszönöm (ami azért elég nehéz szó, hiszen még a nagyok közül is sokan nem tudják kimondani). És hála a YouTube-nak, már angol szavakat is hallottunk tőle.

Mindenképpen érdekes időszak következik.

2017-08-09

A következő ebédünk a çif köfte lesz. Így gondoltam, miért ne lehetne ez a következő bejegyzés is.

A çif köfte két szó: çif és köfte. A çif (ejtsd: csíííí, mint a csí erő, csí vonalak... talán a kettőnek köze van egymáshoz) azt jelenti, hogy nyers. Míg a köfte a fasírt.

Pontosabban nyers hús. De inkább nyers fasírt.

Ami így... hát se nem hangzik jól, de ha el is képzeljük... húj! Mi ez? Háborút megjárt tehén??

Valójában a çif köfte titka, hogy hasonlóra rákészülünk, rágyúrunk, mintha készítenénk: darált hús, fűszerek, stb... Recept lesz is nemsokára. Csakhogy a húst nem sűtik meg! Helyette addig kell gyúrni az összetevőkkel, míg a kéz melegétől, no meg a gyúrástól szépen lassan megsűl, megfő, megmelegszik, vagy legalábbis úgy tesz.

Ebből látható, hogy bizony komoly egészségügyi kérdéseket vet fel: Meg volt mosva az a kéz? Milyen az a hús? Mi van a baktériumokkal?

Ezek miatt ma már nyilvános helyen nem kapható çif köfte. Elég keményen be van tiltva. Már mint az igazi, a húsos. Mert a çif köfte eléggé finom, és népszerű étel. Az emberek pedig rájöttek arra, hogyha a húst kihagyják belőle, és csak a fűszert meg a szószot keverik össze, akkor úgy is finom. Ha pedig megpakolják rendesen csípőssel, akkor már teljesen mindegy miből lett összerakva. Olyankor már csak az számít, hogy legyen tűzcsap a közelben...

A történetek szerint a çif köfte feltalálása Ábrahámnak köszönhető. Ő ugyanis egyik nap megelégtette, hogy az emberek továbbra is pogány szokás szerint a tüzet imádják*. Azért, hogy ez ne folytatódjon tovább, összegyűjtette az összes fát, majd belőlük hatalmas máglyát rakott Urfa (ma Şanlıurfa) városa közepére.

Hazajön viszont este a vadász, és szeretne egy jó vacsorát csinálni a feleségének (vagy azt szeretné, ha a felesége csinálna neki egyet). Csakhogy nincs egyetlen egy apró gallyacska sem, hiszen Ábrahám mindet elégette! Hogy fogják így megfőzni a frissen elfogott vadat?? Nincs más lehetőség, a húst nyersen kell megenni... De azért az mégiscsak milyen..

Így inkább apróra vágják a húst, összekeverik búzadarával és fűszerekkel (leginkább fekete borssal, mert a paprikát majd csak Kolumbusz fogja behozni Amerikából több ezer év múlva), és jól összegyűrják. Az eredmény olyan finom lett, hogy végül az egész vadat megették!

* Az Iszlámban rendszeresen visszatérő fő ellenség a tűz. A pogányok szinte kivétel nélkül

mindig tűzimádók, az igazhitűek pedig ő ellenük harcolnak.

Persze ettől még meghódított városokat nagy lelkesedéssel gyújtották fel. Viszont a történelem során az igazhívőknek tényleg többször is meggyűlt a bajuk a tűzimádókkal.

Amikor az arabok Konstantinápolyt ostromolták, a ellenük.

Amikor a törökök Kószegyet ostromolták, a gaz gyaurok nem voltak restek egy széles és mély árokkal körbevenni a várost. Csakhogy a ravasz és éles eszű fényességes szultán kiküldte az oroszánbátorságú sereget, hogy vágja ki a környék összes fáját, majd töltsék fel vele az árkot. Igen ám, de amikor a párdúcügységű katonák ezen keresztül megtámadtak a várost, akkor a pogányok a tüzek démonát hívta segítségül, és felgyújtották a jól megrakott árkot. Minek után az igazhívők szomorúak lettek.

Tehát a çif köfte Urfa városából származik. Ez azt is jelenti, ha igazán jó, és finom çif köfte -t akarunk enni, akkor mindjárt Urfa városába érdemes menni. Vagy legalább onnan valakit szerezni.

De ha erre nincs lehetőségünk, akkor otthon, mi magunk is el tudjuk készíteni. Ne feledjük, a lényeg a gyúrásban van. Gyúrni kell, de sokat. Hozzunk át valami kigyúrtat a sarki fitnesszkubból.

Íme a húsos (eredeti) çif köfte!

Hozzávalók:

250 g darált hús (nem zsíros)

1,5 pohár bulgur (tört búza, búzadara)

1 hagyma

4 darab zöldhagyma

4 gerezd fokhagyma

2 evőkanál paprikakrém (törökül salça, ami sűrűbb, mint mondjuk a Piros Arany. Hívhatjuk paprika sűrítménynek. Fontos, hogy sűrű legyen, mert ez tartja össze az egészet)

1 evőkanál paradicsomkrém (ez is salça)

fél csomag petrezselyem (vagyis tegyél bele bőven)

fél pohár olívaolaj (én ezzel ezért finomán bálnék... talán kevesebb is elég.. Ez függ a salça-tól)

fél teáspohár víz (ez is függ a a salça-tól)

1 paradicsom lereszelve, apróra vágva, vagy ledarálva

1 roppant erős piros paprika, szintén apróra vágva, ledarálva

1 citrom

fél teáspohár pirospaprika por (ha bírjuk, ez is legyen erős)
1 édességeskanál só
1 teáskanál feketebors
1 teáskanál római kömény

Összekavarás:

Hagyma és fokhagyma apróra vágva. Majd még apróbbra, és még apróbbra.
A citromnak vágjuk le a héját, arról meg a fehér részét. Majd a sárgáját hosszán, és vékonyra vágjuk.

Aztán a recept itt azt írja, hogy távolítsuk el a piros részeket... talán arra gondolt, hogyha a nagyon nagy valószínűséggel elvágtuk az ujjunkat, ne az ételbe csöpögtessük.

Az erős paprikából szedjük ki a magokat, majd vágjuk jó apróra. Közben ne nyúljunk a szemünkbe, sem máshova!

A zöldhagymát és a petrezselymet is apróra vágjuk.

Jöhet a darált hús. Összekeverjük a hagymával, petrezselyemmel, paradicsom és paprika krémmel, citromhéjjal, sóval, borssal, római köménnyel, és a pirospaprika porral.

Ha kész, fedjük le, és tegyük 1 órára a hűtőbe.

A hűtőből kivétel után a citromhéj darabokat is vegyük ki. Ugye milyen jó, hogy nem használtuk a reszelőt?

Adjuk hozzá a jó előre beáztatott bulgurt,

Jön mellé a darált paradicsom, és az apróra vágott erős paprika.

Jön az apróra vágott zöldhagyma. És a petrezselyem, ha esetleg kimaradt volna.

Végül az olívaolaj, és óvatosan adagoljuk a vizet is.

Lehet jeget is használni közben, úgy még izgalmasabb.

Majd jó alaposan gyúrunk, és gyúrunk és gyúrunk. Most kéne, hogy lángoljon közben a kezünk. És akkor megsülne a hús.

Amint mindent jó alaposan összegyúrtunk, akkor amolyan félmaroknyi darabokat (mint egy virsli) csippentünk ki belőle. Tálalhatjuk friss káposztalevéllal és citromlével.

A húsnélküli ugyan így készül, csak éppen hús nélkül. Nála az összetevők:

Fél kg bulgur
2 hagyma
2 gerezd fokhagyma
3 evőkanál paradicsomkrém
4 evőkanál paprikakrém
3 evőkanál olívaolaj
3 édességeskanál só
2 édességeskanál pirospaprika por
fél evőkanál erős paprika por

1 adag petrezselyem

A fentiekhez hasonlóan mindent összevágunk, összekeverünk. Majd farkashoz hasonlóan mindet megesszük.

Végül találtunk néhány jótanácsot, ha Isztambulban akarna valaki çif köfte-t enni. Ami végül is nem is rossz dolog:

Hús semmiképpen ne legyen benne. Akkor se, ha macskából készült.

Ha kínai az eladó, semmiképpen ne együnk ott çif köfte -t. Még akkor se, ha a környékről gyanúsan hiányoznak a macskák.

És persze ne legyen hús benne.

Hmm... hát.. mindenképpen megfontolandó tanácsok.

Azért tegyünk hozzá még néhányat:

Olyan helyen együnk, ahol látszólag több ember is van.

Az is jó jel, ha élő embereket látunk kijönni.

Ha mentősöket látunk kijönni hordággal, vagy fekete-zakós-napszöveges-öltönyös-nyakkendő-s-fülhagatósokat, akkor viszont inkább ne menjünk ne.

Ha az ajtón rendőr jön ki, még nem biztos, hogy valakinek beletört a foga az étkezésbe. A rendőrnek is ennie kell valahol.

2017-08-10

Mindenkinek lehetnek furcsa hóbortjai. Miért ne szerethetné valaki a papucsokat?

Jah, hogy egy egész ország szerelmes a papucsokba!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Papucsok az isztambuli fedett bazárban[/caption]

Aki szereti a papucsokat, annak nem kell magyarázni. Aki pedig utálja (mert mondjuk mindig a lábára lépnek vele, vagy mert utálja az orrán lévő csengettyű hangját), annak meg felesleges magyarázni. A papucs egyszerűen jó, mert egyszerű és jó.

A törökök egyébként is mintha minél távolabb akarnák magukat tartani a padlótól. A különféle érdekes burkolólapok fölé minden esetben szőnyeg kerül (igen, még a konyhában is, igen, még az erkélyen is, igen, még az utcán is). És ezen felül (szó szerint) járnak papucsban. Még hozzá nagy lelkesen.

Tehát papucs az mindenképpen kell otthonra. Nem is egy, hiszen más a nyári papucs, más a téli. Meg esetleg lehet más a reggeli és az esti is. Meg a macska úgyis elvisz 1-2 papucsot... Jó, ha az embernek legalább 3-4 papucsa van.

Bár az igazság az, hogy 3-4 papucs nem elég. Hiszen bármikor érkezhethet 1-2 vendég, akiket illetlenség lenne, ha nem kínálnának meg papucssal és teával.

Csak hogy nemcsak 1-2 vendég érkezhethet, hanem néhány emeletesbusznyri rokon is. Őket meg pláne illeik papucssal (és teával) kínálni. Különben az elkövetkező 70 évben ez lesz a fő téma a családi összejöveteleken.

Éppen ezért nem árt, ha van egy raktár a közelünkben, ahova néhány száz papucsot be lehet gyömöszölni az ilyen váratlan pillanatokra.

De ha nincs erre lehetőségünk, akkor se kell aggódni. Hiszen Isztambulban papucsot találni majdnem annyira könnyű, mint mondjuk kebabot. A nagyobb kérdés inkább, hogy milyen papucsot is akarunk venni?

Strandramenőset?

Szobába valót?

A tetőn akarunk vele mászkálni?

Olyat, amit jól be lehet rúgni az ágy alá?

Olyat, amibe jól bele lehet önteni a teát?

Olyat, ami elegáns?

Olyan, ami röhejes?

Olyat, amelyik valamelyik focicsapatot képvisel, hogy így vágódjunk be az apósnál, vagy bosszantsunk fel valamelyik rokont?

Esetleg Hupikék Törpikés/Verdás/Frozenes/StarWars-os legyen?

És a legfontosabb: csengettyű legyen rajta? Kár, hogy olyat nagyon nehezen lehet kapni...

Tehát ha a rokonok bejelentik, hogy 5 perc múlva nálunk vannak, és még a kertitörpét is elhozzák (nem, nem az Alit, hanem az igazit, ami kőből készült...persze az Alit is), akkor sincs pánik. Csak leugrunk a sarki papucsboltba. Visszafele meg veszünk kebabot és böreket, hogy legyen azért mit enni is.

2017-08-11

Megint péntek, megint mese, megint favágó.

Forrásunk kitartóan az eredeti (Boszporuszi tündérvilág).

Volt egyszer egy erdő. Annak a közepén pedig élt egy favágó. Nem volt annak mása, csak egy háza, egy baltája és a felesége.

Minden reggel kiment a favágó az erdőbe, mi másért, mint fát vágni. Este pedig eladta a fát a városban. A pénzen enni-innivalót vett, azt hazavitte, majd elköltötte a feleségével. Utána pedig mulatoztak.

Hol muzsikáltak, hol énekeltek, hol pedig táncoltak. Majd pedig másnap a favágó megint kiment az erdőbe.

Így tengették az életüket. Nem is vágytak olyasmire, mint TV, internet, pláne hogy bekerüljenek ebbe a mesébe! De mégis sikerült...

Egyik nap ugyanis kiadja a padisa (uralkodó) az új rendeletet: éjszaka nem szabad gyertyát gyújtani. Semmi semmi mást. Ezek után este sötétnek kell lennie, és punktum. Azért van az éjszaka...

A favágóék viszont úgy gondolják, hogy a kerekerdő közepén ugyan kit érdekelhet, hogy kinél ég a lámpa. Csakhogy a padisa ennél ravaszabb volt! Esténként az utcákat járta, és azt leste, hátha ég valahol a valamilyen apró kis gyertya. De sehol sem látott ilyet, így bement az erdőbe is, hátha a favágó háza lesz az ellenállás központja...

És bizony az is volt! Nemhogy már messziről látszott a világosság. De a padisa odalopakodott az ablakhoz, és belesett. Nemcsak, hogy égtek a gyertyát, de odabent hatalmas nótázás, hejehujázás volt! De az annyira megtetszett a padisának, hogy mégsem gyújtotta rájuk mindjárt a házat. Inkább megjegyezte magának.

Másnap a padisa küld egy lovat, meg egy tisztességes ruhát a favágónak, hogy azzal tüstént jelenjen meg a szerájba (palota). Ki is mennek a padisa emberi az erdőbe, de csak az asszonyt találják. A feleség mutatja, hogy csak kövessék azt a nyomot, ahol nincs fa. Így hamarosan meg is találják a favágót. Gyorsan felöltöztetik, feldobják a lóra, és már száguldanak is a szerájba.

Útközben a szegények látják, hogy itt valami kiöltözött úr érkezik, mégpedig lóháton. Ki is állnak az út szélére, és tartják a markukat, hátha kapnak tőle valami alamizsnát. A favágó megsajnálja őket, és belenyúl a zsebébe. De a keze üresen kerül elő. Csak csinos ruhát és lovat kapott. Parat (pénzt) már nem. Morog is egy sort, hogy ingyen ruha, ingyen ló, de ingyen pénzt már nincsen... De mondja a szegényeknek, hogy visszafele majd ad nekik

valamit.

Ezen persze a kísérők jót nevetnek... visszafele mi? Na persze...! Azt hiszed, lesz majd visszafele is! Foci lesz abból, nem visszaút!

Amikor megérkezik a szerájba, a padisa kérdezi tőle:

- Mi a foglalkozásod?
- Favágó vagyok, jóúram! Reggel kimegyek az erdőbe fát vágni. Este eladom, a pénzből meg veszek ételt és italt. Ezt otthon a feleséggel megesszük, utána pedig jót mulatozunk!
- Ez ám a beszéd! Megteszlek téged kapusnak! - mondja a padisa.

Nocsak, tényleg foci lesz itt, vagy mi? - gondolkodik a favágó. De nem, nem olyan kapus lesz ő. Kap egy szép kardot, meg egy feladatot, hogy ő őrizze a kaput. De ez csak amolyan formáság, mert egyébként annyi kapus van már, hogy eltömik az ajtót. Így a favágó menjen csak szépen haza.

Megy is haza a favágó, és megint látja a sok szegényt. De még mindig nincs pénze, amit adhatna nekik. De még nagyobb a baj, mert otthon rájön, hogy neki sincs pénze. És amik a padisánál volt, addig fát sem tudott vágni. Mit fognak így enni?

A favágó felesége azt mondja neki, hogy adja el a kardját, és azon a pénzen vegyen ételt. És így is lesz. No de milyen sok és finom ételt tudnak venni azon a pénzen! Lesz is este nagy mulatság, tánc de legfőképpen hejehúj!

Csakhogylátja mindezt az a szolga, aki a favágót kísérte. Rohan is a padisahoz jelenteni, hogy mi történt. Ezen el is gondolkodik a padisa.

Ekkoriban az volt a szokás, hogy a lefejezést ki lehetett adni. Ha valaki kapott egy kardot, akkor az nemcsak dísznek volt. És nemcsak az udvar hátuljában a csalánokat kellett vele suhogtattni. Hanem ha a padisa úgy kérte, akkor azzal valakit le kellett fejezni.

Kerítették is mindjárt egy önkéntes jelentkezőt, és hívják a favágót, hogy fejezés lesz. Fel is száll az favágó a lovára, a kardot meg fából készített még az éjjel, azt kötötte fel. Majd megy a szerájba.

Útközben ismét ott vannak a szegények, de még mindig nincs pénz a favágó zsebében...

Ahogy odaér a szerájhoz, mutatják is neki az embert, kapja is az instrukciókat, miként kellene a fejét levágni. Nosza, gondolkodik a favágó, mit tegyen. Majd azt mondja:

- Teremtő Allah! Ha bűnös ez az ember, sújtson le a kardom! De ha ártatlan, akkor változtasd a kardomat fává!

Ezzel kihúzza a hüvelyéből a kardot, és láss csodát, tényleg fából volt! Ezen el is csodálkozik mindenki. Kivéve a padisa, mert ő ravasz volt. Meg sok kémmel rendelkezett, így tudta a trükköt.

De annyira megtetszik ez a trükk a padisának, hogy rögtön adott neki egy palotát. Meg sok-sok pénzt, hogy ő se éhezzen, meg végre tudjon már adni valamit a szegényeknek is. Végül pedig megtette őt igazi kapussá, igazi karddal. A többi naplopót meg elzavarta onnan, hogy keressenek maguknak másik kaput, amit őrizhetnek.

Ebben a palotában pedig boldogan élt, evett, italozott, de leginkább mulatozott a favágó a feleségével.

(Egészen addig, míg fel nem borult véletlenül az egyik gyertya, és le nem égett az egész... ugye, hogy a padisa jó okkal tiltotta be az éjszakai gyertyázgatásokat?)

2017-08-14

Szokták mondani, hogy külföldön sincs kolbászból a kerítés.

És ez bizony igaz. Mert még ha így is lenne, akkor is a kutyák-macskák sec-perc alatt befalnák az egészséget.

Viszont van egy nemhivatalos ország, csupa kolbászból. Őt úgy hívják, hogy Kolbászisztán

[caption id="" align="aligncenter" width="502"] Kolbászisztán - Forrás: Kolbászisztán (Sucuk Dünyası)S(FB)[/caption]

Kolbászisztán (törökül: Sucuk Dünyası vagy Sucukistan) valószínűleg valahogy így alakulhatott:

- Főnök. Mit fogunk árulni?
- Hátööööööööö...
- Főnök! Én imádom a sültkolbászt!
- Hátööööö... igen, áruljunk sült kolbászt... És még?
- Kolbásznál finomabb dolog nincs, főnök!
- Na jó, de mit lehet enni még a kolbászon kívül?
- Hát.. kolbászt?
- Jó, de mivel eszed a kolbászt?
- Kolbásszal, főnök...
- És még mivel?
- Kenyérrel!
- És még?
- Tojással!
- És még?
- Meg krumplival!
- És még?
- Krumpli nélkül!
- És még?
- Mindegy, csak kalória legyen benne!
- Kolbászsaláta akkor ne legyen?
- ...

Kolbászisztán étlapján minden kolbászból van. Pontosabban a kolbász mellé lehet kérni valamit, ami nem kolbászból van. Mondjuk kenyeret... meg tojást! Úgy néz ki, mintha összegyűjtötték volna, a többi étteremben miben található kolbász.

Mert bizony más helyeken a kolbász az csak amolyan mellékes dolog. Mondjuk pizzát

árulnak, és akkor van sima pizza. Meg kolbászos. Meg ananászos. Mintha csak annyi lenne, hogy kolbászt teszünk a pizzára, vagy ananászt. Hiszen mindkettő kerek, csak az egyik éppen sárga, a másik meg nem...

Ezzel szemben Kolbászisztánban a kolbász alá teszik a pizzát. Itt az a kérdés inkább, hogy mit kérünk a kolbász alá. Nem feltét van, hanem alátét.

Leszámítva azt, hogy pizza nincs. Mert abban túl sok az olyan rész, ami nem kolbászból van. Helyette van toast.

Egyébként teljesen érthető, hogy a törökök odavannak a kolbászért. Mivel disznóhúst nem esznek, így a törökországi felvágottak eléggé laposak. A legjobb még talán a . Meg a virsli sem rossz, ha tényleg húsból készül. Na de a kolbász! Főleg az olyanok, mint a ! Amikor az ember kinyitja a vákuum csomagolást, mire az utcán összegyűlnek a macskák.

Így nem csoda, hogy az országban több helyen, és többször is felmerül az ötlet, hogy olyan büfét nyissanak, amiben a kolbász a főszereplő. Ezeknek a nevei pedig (hogy biztosan egyértelmű legyen) vagy Sucukistan vagy Sucuk Dünyası lesz.

[caption id="" align="aligncenter" width="501"] Kolbászisztán - Forrás: Kolbászosztán (Sucukistan)[/caption]

2017-08-15

A törökök az édességben nagyon jók.

Erre a célra egy igazán jó alapozó receptjük van: sok cukor (legalább 90%), és rengeteg pisztácia. Majd az egészet leöntik cukorsziruppal. Csak úgy, a biztonság kedvéért..

Bár így leegyszerűsítve elég egyszerűnek tűnik (azért is lett leegyszerűsítve), de azért a valóságban tényleg rengetegféle finomabbnál finomabb sütemények vannak (a fogorvosok ajánlásával).

Viszont a sós süteményekből nem állnak túl jól. Azok legtöbbször elég laposak. Kivéve a börekeket. . De a többiek tényleg csak rágóizmok felesleges mozgatására szolgálnak.

De persze érthető, ha sós süteményekben nem alakultak ki különösebben izgalmas verziók, hiszen helyettük ott vannak a természet rágcsálni valói, a magok. Ezeket pedig éppen olyan jól meg lehet forgatni sóban, amint ahogyan a süteményt cukorban.

Ezek közül a legnépszerűbbek a napraforgómag (rövidebb nevén: szoty), meg a pisztácia. Igazi szabadtéri rágcsa, amit ha az ember elég lelkesen töröget, akkor hamarosan szotyola/pisztácia héjből épült fallal veheti körül magát.

A kedvelt tengerparti helyeket pontosan így találjuk meg: a közelben biztosan van egy magárus, míg ahogy haladunk a célpont felé, egyre vastagabb lesz alattunk szotyolahéj-szőnyeg.

De persze nemcsak a napraforgó és a pisztácia kapható, hanem még számtalan más is. Ilyenek mint a tökmag, csicseriborsó, mogyoró, mandula, dió, stb... És ezek mindenféle variáció: kevésbé sós, nagyon sós, sós-csípős, nagyonsós-nagyoncsípős, stb...

Így igazándiból annyira nem is hiányzik a törököknek, hogy legyen olyan finom süteményük, mint mondjuk a töpörtyűs pogácsa...

De azért az embernek eszébe jut olykor-olykor, hogy hiába esz meg 2 kg sót az 1 kg szotyola (meghámozva már csak 200 g) mellé, ez így még mindig túl egészséges. Nos ilyenkor jön elő a chips! (törökül egyszerűen csak çips)

Itt is persze a legnépszerűbb az, amelyik csak simán sós. De ez így valahogy nem jó. A különböző gyártók mivel emelkednének ki a sorból, ha mindenki csak simán sósat készítene? Persze vannak ilyen próbálkozások, hogy lehet vele nyerni kólát, fagyit vagy mikrosütőt. Vagy hogy a chips sütéséhez napenergiát használnak, hátha úgy kevésbé lesz rádióaktív. Nem mintha egyébként az lenne, de így akkor is jól hangzik.

Nos, olyankor jönnek a különböző ízű chipsek.

Ezen a ponton valahol elszabadult a világ...valamikor talán az évezredfordulón, amikor még normális anyagokból normális chipseket próbáltak készíteni. És még finomak is voltak. De aztán az egész átcsapott a Ki tud minél inkább furcsábbat és a Ki tud minél több természetellenes anyagot belerakni versenybe. És azóta csak egyre furcsábbakat találunk.

Kivéve persze a sima sót. Azt nem meri senki se piszkálni, mert mégiscsak az fogy leginkább...

De a többiek...

Ugye van a csípős. Mert egy chipsz csak akkor igazi, ha csípős. De ennek is vannak fokozatai. Az erős paprika nem teríti be annyira a száját, mint némelyik vegyszer, amitől az embernek még a füle is leesik. Így itt igazán érdekes hatásokat lehet elérni. Csak ember legyen a talpán (meg a füle a helyén), aki végigpróbálja az összeset egy huzamba.

De azért lássuk be, hogy itt azért vannak határok. Mert bár igaz, ha valami kellően erős, akkor már nem is kell krumpli a chipsbe. De ha a csúcsragadozónak kedves ügyfélnek chipszfogyasztónak már mindkét füle leesett, akkor már nem lehet tovább fokozni az élvezeteket. Így inkább más utak felé néznek a fejlesztők. De persze a csípősről azért nem mondtak le végleg, az továbbra is kapható.

Így aztán meg is jelentek az extrém chipsek. Közülük a legrégebbi még ma is létező és népszerű az Alaturka. Ami annyit jelent, hogy Törökös. Ez még nem is tűnik annyira vadnak: paradicsom és mák.

[caption id="" align="aligncenter" width="250"] Alaturka chips - Forrás: donanimhaber.com[/caption]

Igen, mák. Hát...végül is bele lehet rakni, mert belefér. Mindent bele lehet rakni a zacskóba, ami csak belefér. Bizonyára lenne elefántízű chips is, ha az elefántot könnyű lenne beszerezni... Vagy lehetne az erkélyen ültetni... De nem, így nincs elefántízű chips.

Helyette van Burger King ízű chips!

[caption id="" align="aligncenter" width="496"] Burger King ízű chips - Forrás: Marul.com[/caption]

Persze ez mindjárt rengeteg kérdést felvet: Milyen íze van a Burger King-nek? Mármint az épületnek? Az üzletláncnak? A kapuban látható felíratnak? Vagy az alapító tagnak (tagoknak).

Esetleg az épület melyik részének? Ki akarna beleharapni az olajsütőbe? Vagy a mellékhelyiségbe. Mert ha mondjuk az eladólányról van szó, akkor ott bizonyára lenne jelentkező (én házas vagyok, így ki vagyok zárva a versenyből). De még az ételeknél sem mindegy, hogy a sült krumplinak akkor sült krumpli íze van (mert mondjuk ilyen is lehetne a változatosság kedvéért), vagy mondjuk saláta?

Éppen ezért a félreértések elkerülése végett ráírták, hogy hamburger aromájú chips. Oké, ez azért mindent elmond...

Ennek a rokona Magyarországon szerencsésebben sikerült. Ott direkt sajtburgerízű chipset árulnak. Így ott nem kérdés, hogy a harapásnál mit is kellene érezni. Ráadásul annyival jobbak is a törököknél, hogy mindjárt sajtburgerről van szó, nem pedig csak egy sima hamburgerről.

Egyébként otthon is szintén nagyon kreatív folyamatok zajlanak. Lépten-nyomon sikerült döner-ízű chipsbe botlani. Csak ott persze ezt gyros-nak hívják. Mondjuk ez Törökországban biztosan nem válna be. Hiszen kb. minden 15 m-re jut egy döner-árus. És akkor már inkább azt ennék az emberek, mint a döner-ízű chipset. Mármint a dönert. Nem az árust.... Bár ki tudja...

Ennek a súlyos hiánynak a pótlására viszont kitalálták a çif köfte-ízű chipszet. Ha már a a nevével ellentétben úgysem tartalmaz húst, akkor ezt az akármit, miért ne lehetne belerakni a chipsbe is? Hátha lesz rá vevő! Lett is! De nem lesz még egyszer... Az internet korában inkább berendelek egy 4-fős çif köfte menüt a sarki boltból.

Szóval ez bár létező jelenség, de kíván maga után dolgokat. De azért túl lehet élni...

[caption id="" align="aligncenter" width="750"] Çif köfte chips - Forrás: ortakalan[/caption]

Nosza rajta, akkor lássunk valami igazán extrát! A kéknyelvű-chips!

Ebben az az igazán izgalmas, hogy a roppant csípőssége mellett még át is festi az ember nyelvét. Mégpedig kékre!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Kéknyelvű-chips (Risk 2.0) - Forrás: Youtube (klikk a képre a videóért!)[/caption]

Végül is miért is ne. Ez egy lehetőség a chips népszerűsítésére (én is írok róla!). De a mellett, hogy minden szempontból furcsa ötlet, valójában mégiscsak roppant praktikus!

Ki ne találkozott volna olyannal, hogy kibont ez zacskó chipset, amit ha egy fél pillanatra lerakunk és nem figyelünk oda, akkor azt valaki megeszi? Ugye-ugye! Ennél a kényelvű-chipsnél ez nem probléma. Mert a chips teljesen hétköznapi néz ki. Viszont azonnal megtaláljuk, ki ette meg, mert annak kék lesz a nyelve! Így legközelebb őt küldjük a közértbe, hogy hozza haza az akciós 18 kg-os mosóport. Meg a hozzá adott ! Utána már tízszer és még százszor is meggondolja, hogy elvigye a chipsünket!

Mindezek után nagyon kíváncsian várjuk, hogy legközelebb mivel fog a konkurencia előrukkolni!

http://www.marketwatch.com/story/richest-men-in-history-vladimir-putin-bill-gates-and-warren-buffett-arent-even-close-2017-08-09?mod=mw_share_facebook

2017-08-16

Középfalva (törökül Ortaköy) Isztambul közepén, a Boszporusz partján található.

Igen, falunak nevezik, annak ellenére, hogy egy 15-20 milliós világvárosban fekszik. Az ilyen gyakran megtörténik Isztambulban.

Ortaköy a kumpir nevű étékéről híres. Meg az ott látható csinos régi házakról. No is persze az Ortaköy Camii-t se hagyjuk ki, aminek a fő nevezetessége, hogy jókor volt jó helyen: pont az Európát és Ázsiát összekötő híd elé sikerült bepózolnia, így egy szimbólum lett.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Ortaköy a levegőből[/caption]

Ortaköy nem mindig volt Ortaköy. És nem is mindig a város közepén feküdt. És pláne nem is volt ott híd.

A görögök az itteni kellemes, patakos völgyet még csak Agios Fokas-nak hívták. És jól elvoltak ott magukban. Ez tipikusan az a távolság, amikor már az ember kimaradhat a napi politikából, de azért még könnyen be tud ugrani a hétfégi piacra. Annál is inkább, mert itt a Boszporusz, ami megkönnyíti a cipelést.

A Középfalva elnevezést a bizánciak adták a helynek. Bizonyára azért, mert ők már a Boszporusz teljes hosszában gondolkodtak. És Középfalva éppen középen helyezkedik el.

Persze nem geometriailag középen, hanem érzésre. Ez az a pont, ameddig még az embernek van kedve elgyalogolni. Ami ez után kezdődik, azt már úgy hívják, hogy messze...

A bizánciak Középfalvát görögösen Mesachorion-nak hívták.

De ez igazándiból nem változtatott a falu helyzetén. Békés, és nyugis hely volt, ahol a különböző nemzetek jól megfértek egymással. A bizánciak is építettek ide templomot, meg az örmények is.

A változást Szulejmán Szultán hozta. Mégpedig azzal, hogy hozott magával egy halom törököt, és bepakolta őket a faluba. Nem tudjuk, ennek mi volt az oka. Vagy egy közeli helyről (pl. a palotából) hozta őket azért, hogy végre távol legyenek. Vagy éppen azért, hogy szem előtt legyenek, de azért mégse a palotában randalírozzanak.

Ez után kezdett Ortaköyben is a török kultúra gyökeret eresztetni. Hamam és dzsámi épült. De a hamam volt előbb. Azt Sinan mester tervezte. Majd még egy török mahalle is kialakult.

És inentől már nincs megállás. A falu folyamatosan nőtt, és csak nőtt, majd a végén

bekebelezte egész Isztambult is...

Persze ez nem így történt. Ortaköy még évszázadokon keresztül egy kényelmes hely volt, ahol békében megfértek a különböző nemzetiségű és vallási emberek. És jól megvoltak középtávolságban Isztambultól. Csakhogy a város jött közelebb!

Előbb a környéki dombokra kerültek nyaralók és paloták. Majd a végén már a szultán is a szomszédba költözött, miután felépült a Dolmabahçe palota. Ez pedig magával vonzotta, hogy a környék is elkezdjen növekedni.

Viszont a természet sikeresen állt ellen. Olyannyira, hogy Ortaköy még ma is egy szigetnek nevezhető Isztambul közepén: Egyik oldalt a Boszporusz jelenti a természetes határt, míg a másik oldalon pedig a meredek domboldal nehezíti a házépítést. Így pedig Isztambul, amikor növekedett, egyszerűen kikerülte ezt a kisvárost. Igen, ekkorra már Ortaköy kisváros lett, majd pedig Isztambul egyik városrésze. Habár a köy=falu nevet továbbra is megtartotta.

Talán ennek köszönhető, hogy itt még ma is számtalan tradicionális házat láthatunk.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Ortaköy[/caption]

A hely hangulata pedig néhány luxus szállodát és luxus szórakozóhelyet is ide csábított.

De nemcsak őket, hanem a fiatalokat is. Estefele egészen kellemesen el lehet itt lenni. Ki-ki pénztárcája és vérmérséklete szerint válogathat. Vagy akár az utcán is leülhet kumpirt enni. Vagy felülhet egy rövid Boszporusz-túrás hajóra is.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Kumpir lelő hely[/caption]

A kumpir egy roppant egyszerű, de nagyon finom étel: Egy jó nagy darab főtt krumpli, amit belül kikennek vajjal, majd telepakolják minden olyan finomsággal, amit mi választunk. Érdemes kipróbálni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Ortaköy[/caption]

2017-08-17

Figyelem! Kalória következik!

Az etli ekmek (jelentése = húsos kenyér) egy olyan étel, amiért az ember képes otthagyni a faluját, és átmenni 2-3 hegyen is. Csakhogy olyan helyen egyen belőle, ahol igazán finomra készítik.

Egyébként az elkészítése nagyon egyszerű. Sokkal egyszerűbb, mint átkelni 2-3 hegyen. De viszont, míg az ember hegyet mászik, addig sincs otthon.

Ezekből a jelekből már mindjárt gondolhatjuk, hogy ősi anatóliai ételről van szó. De ha az összetevőket is megnézzük (hús + kenyér = kalória), akkor már biztosak leszünk benne.

A származási helyét nehéz behatárolni. Igazándiből már azt is nehéz behatárolni, hogy mi is számít pontosan etli ekmek-nek. Hiszen a név csak annyit jelent, hogy hús+kenyér, húsos kenyér. Így pedig ebbe beletartozhat a lahmanca meg a pide is. De még a pizza is. Meg akár a töpörtyűs pogácsa is.

Az egyetlen szabály csak az, hogy a kenyeret és a darált húst együtt kell megsütni. Nem utólag, rákenve, mellé varázsolva, stb... Ha pedig ennek a feltételnek megfeleltünk, akkor már úgy csináljuk, ahogy akarjuk (egyébként is úgy csináljuk, ahogy akarjuk). Konya és Sivas tartományban pl. négyzet alakú, ahol kenyértészta alul van, míg a hús felül. Ezt pedig jó ropogósra sütik. Így tényleg olyan lesz, mint a pide. Csak vékonyabb.

[caption id="" align="aligncenter" width="300"] Etli ekmek Konya-ból. - Forrás: turkcebilgi.com[/caption]

Ezzel ellentétben Kastamonu tartományban a nagyméretű tésztát félbe hajtják, de előtte még jól megpakolják hússal. Őt nem sütik ropogósra, csak foltosra. Így pont úgy fognak kinézni, mint a tehenek, amik oly kedveltek abban a régióban. Főleg, ha meg lehet sütni őket.

Még egy lényeges különbség: Kastamonu-ban úgy tartják, hogy a hús leginkább a hússal a legfinomabb. A tészta is csak amolyan hordozó anyagként van jelen.

De bármelyiket is válasszuk, roppant könnyű otthon is elkészíteni. Amennyiben persze nincs 2-3 hegynyi távolságban egy jó kis étterem, ahol etli ekmek-et árulnak. Ez Kastamonu esetében a szomszédos Daday várost jelenti, ahol aztán . Ha mondjuk éppen unatkoztok a hosszú transzferben a reptéren, akkor mindenképpen ugorjatok el ide. Evéssel együtt 15 óra alatt meg lehet járni..

No de lássuk a receptet!

Ez két részből áll. Egyik a kenyértészta, míg a másik a hús.

A kenyértészta teljesen egyszerű. Semmi abrakadabra. Csak liszt, víz, kicsi só. Esetleg élesztő. A bátrabbak kipróbálhatnak olyan extrém dolgokat is, mint az olívaolaj. Vagy esetleg másfajta liszt. De azt is kipróbálhatják, hogy befogják a szomszédot is a munkára.

Akkor lesz jó a tészta, ha pont úgy néz ki, és úgy viselkedik, mint a tészta. Ha szétfolyik, hát akkor...szétfolyik.... nem lesz jó semmire.. Ha viszont kő kemény lesz, akkor... akkor még jó lesz később arra, hogy valakit fejbeverjünk vele. Ebben az esetben alakítsuk husáng formára, majd tegyük ki a napra, hogy jó keményre száradjon!

Minden más esetben (azaz a tészta tényleg tényleg tészta lett), készítsünk belőle kicsi-kicsi gombóckákat, majd nyújtsuk ki őket. Élesztő esetén persze várni kell. Ilyenkor nézzünk meg egy részt a Dr. House-ból/Trónok harcából/Amerikai Istenekből/bármely olyanból, amitől megjön az étvágyunk.

Szóval nyújtsuk ki. De óvatosan! Ha túl vékony, akkor a nedves hús kiesik belőle. Ha túl vastag, akkor meg nem lesz az igazi...

Ezzel pedig el is érkeztünk arra a részre, hogy hús! Hát igen... ő a lényeg.

Éppen ezért nagyon fontos, hogy a hús tényleg nagyon jó legyen. Ne vegyünk Second Hand-ben, Kicsi Sárgától Csak Kicit Návogot, meg hasonló bizonytalan eredetűt. Legjobb ha van saját tehenünk, meg saját alpesi legelőnk, ahol a tehén stresszmentesen tud élni. Esténként, lefekvés előtt pedig kapjon klasszikus zenéből egy-két koncertet.

Tehát hús. Ez kb. a liszt fele lesz. Vagyis ha 500 g lisztből indultunk, akkor 250 g darált hús már jó választásnak tűnik. Aztán majd meglátjuk... De egyébként logikus is, hiszen a tésztát félbe hajtjuk, vagyis belőle 2x annyi kell...

A húst érdemes tovább fűszerezni hagymával, sóval, borssal, paradicsommal, paprikával, esetleg még fokhagymával is. Meg zöldekkel (leginkább petrezselyemmel). Majd ezt keverjük össze.

És ezzel el is jutottunk a sütési fázishoz. Serpenyőben süthetjük, vagy ahhoz hasonlóan. Törökországban népszerűek a gomba alakú földre rakható sütők. Ennek előnye nemcsak az, hogy jó nagy és a kertben is süthetőhetünk vele (extrém esetben meg hajón vagy akár a csuklós buszon is), hanem ha a férjünk, lakótársunkat, szomszédunkat meguntuk, akkor berakhatjuk az ajtóba is. Bekapcsolt állapotban persze.

Nos, ha a Konya tartománybeli etli ekmekeket szeretnénk megsütni, akkor a teendő a következő:

Nyújtsuk a tésztát vékonyra!

Tegyünk rá a fűszeres húst, és egyenletesen terítsük szét. Pont úgy, mint a pizzán.

Majd rakjuk 220 fokos sütőbe. (ez nem jó serpenyőben)

A Kastamonu etli ekmekek verzió csak kicsit másabb. Ehhez képeket is mellékeltem:

[caption id="attachment_11533" align="aligncenter" width="450"] Kastamonu etli ekmekek[/caption]

A kinyújtott tésztát félig terítsük be a fűszeres darált hússal.

[caption id="attachment_11534" align="aligncenter" width="450"] Kastamonu etli ekmekek[/caption]

Majd hajtsuk félbe, és a szélén kicsit nyomkodjuk össze, hogy a tartalma biztosan ne dőljön ki. Utána tegyük a serpenyőbe (vagy a gombára). Ha kilóg a serpenyőből, akkor gond van... Kérjünk egy nagyobbat a szomszédától.

[caption id="attachment_11536" align="aligncenter" width="450"] Kastamonu etli ekmekek[/caption]

Néhány perc sütés után (amikor már bocisodik az alja), fordítsuk meg. Közben veszedelmesen hadonászunk a mini péklapáttal.

[caption id="attachment_11535" align="aligncenter" width="450"] Kastamonu etli ekmekek[/caption]

Ha megsült, akkor tegyük a tepsibe. Majd mutassunk rá a mini péklapáttal, hogy mindenki lássa. Utána egy hangos Abrakadabra! kiáltással tüntessük el a hasunkba!

2017-08-18

Konstantinápolyt annak idején (nagyon-nagyon régen) főként kőből építették.

Főként. Mert került bele azért mindenféle az arra járó turistákból (alias rabló bandákból). Kőműves Kelemennét nem falazták be. Mert akkor ki készítette volna el az ebédet?

De Konstantinápoly ideje lejárt. Azért nem kell búsulni. Mert újra megépíthetjük Legóból!

Igaz, a Legó nem gyárt kifejezetten Konstantinápoly csomagot*, de azért kis fantáziával, sok ügyességgel, és apu sok-sok pénzével mi magunk is felépíthetjük az ókori várost. Vagy legalább is egy részét.

* A Legó oldalon van valahol egy rész, ahova a saját ötleteket lehet elküldeni. Aztán ha tényleg jó az ötlet, meg sokaknak tetszik, és hasonló, akkor a Legó tényleg kiad egy limitált szériás terméket.

Így tett a nevű blog szerzője is. A cím ne tévesszen meg senkit, az oldal nem a nehéz is idegen angol nyelven íródik, hanem a barátságos németet használja a készítő. No nem mintha a Google fordító különbséget tenne a két nyelv között... Mindkettőt ugyan olyan vidáman teleszórja véletlenszerű furcsa szavakkal. De végül is mi okos emberek vagyunk, bőven elég, ha csak a képeket nézzük meg.

Szóval ez az úriember (vagy úrhölgy?) gondolt egyet-kettőt és azzal mulatja az időt, hogy az ókori Konstantinápoly különböző jellegzetes részeit építi meg Legóból.

Így elkészítette pl. a fórumot (Forum Bovis - Bikák Fóruma).

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Legó Konstantinápoly - Forum Bovis -
Forrás: The Eastern Roman Empire ~ Byzanz out of Bricks[/caption]

Mégpedig nem is akármilyen kidolgozottsággal!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Lego Konstantinápoly - Forum Bovis -
Forrás: The Eastern Roman Empire ~ Byzanz out of Bricks[/caption]

Az építkezés 7 hónapig tartott a mesternek, aki időközben bizonyára aludt is. Meg eljárt dolgozni, és hasonló felesleges időtöltéssel volt elfoglalva. Úgyhogy mindenképpen becsülendő a kitartó munkája. És persze az eredmény is lenyűgöző lett.

Hasonló építmény a Keresztelő Templom is. Ha jól értem, akkor az eredeti Ephesosban található (vagy volt látható).

[caption id="" align="aligncenter" width="701"] Lego Konstantinápoly - Keresztelő

Templom - Forrás: The Eastern Roman Empire ~ Byzanz out of Bricks[/caption]

De ugyan úgy érdemes a a Theodosius falát is megnézni. Nos igen... ez valahogy így nézhetett ki fénykorában. Mielőtt a, majd az immár feleslegessé vált vizesárokba répát ültettek.

[caption id="" align="aligncenter" width="502"] Legó Konstantinápoly - Theodosius fala - Forrás: The Eastern Roman Empire ~ Byzanz out of Bricks[/caption]

Természetesen nem ő az egyedüli, aki a Bizánci Birodalomnak állít emléket műanyag kockákból. Disco86 nevű felhasználó pl. Konstantinápoly ostromát építette meg.

[caption id="" align="aligncenter" width="665"] Legó Konstantinápoly - Konstantinápoly ostroma - Építő: Disco86[/caption]

David Frank pedig az AyaSofya-t építette meg.

[caption id="" align="aligncenter" width="497"] Legó Konstantinápoly - AyaSofya - Építő: David Frank[/caption]

Ennek az építmények különlegessége, hogy ő NEM a Jabba palotája a Csillagok Háborújából. Ugyanis amikor 2012-ben egy új Star Wars készletet dobott piacra a Legó, akkor az sokak szerint túlságosan is hasonlított az AyaSofya-ra. Hátöööö... Igen... van tornya, meg kupolája is, ahogyan sok minden másnak is. Ha kicsit akarjuk, akkor kicsit hasonlít is a kettő. Ha nagyon akarjuk, akkor már nagyon is hasonlóak. Ha pedig egyszerre becsukjuk a jobb és bal szemünket, amikor mindkettőt nézzük, akkor félelmetes lesz a hasonlóság. Meg a sötétség is.

De azért mindenki döntse el maga, hogy mennyire hasonló. Íme a Jabba palotája (9516)!

[caption id="" align="aligncenter" width="501"] Lego Star Wars - Jabba Palotája (9516) - Forrás: bricklink[/caption]

Minden esetre a Legó leállította a Jabba palotája (9516) gyártását és forgalmazását. Így most már csak a rajongói oldalakon találkozhatunk vele.

És hogy néz ki egy igazán nagy Legóból épített AyaSofya? Az isztambuli Forum AVM-ben lévő Legoland-ban láthatunk egyet.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Lego AyaSofya[/caption]

Igaz, ez már nem a történelmi Konstantinápoly. Hanem ez már a modern Isztambul.

Nos... itt még maradt hely az oldal alján. Meg amúgyis péntek van. Házi feladat a hétvégére: Tessék felépíteni az ókori Konstantinápolyt, minél pontosabban. Majd fotózzátok le, és küldjétek el! A beküldők között kisorsolunk 3 felkiáltójelet és 2 kérdőjelet (mi egy blog vagyunk, semmi másunk nincsen, csak betűink).

Forrásunk kitartóan az eredeti Kúnos Ignác 1923-as törökországi gyűjteménye
(Boszporuszi tündérvilág).

2017-08-21

Augusztus 20-ra való tekintettel, meg az amerikai napfogyatkozásra (meg mert olyan kedvünk van), íme egy újabb török mese!
Forrásunk kitartóan az eredeti (Boszporuszi tündérvilág). Egyszer azért csak elfogy a könyv! Szóval kitartást! :)

Volt egyszer egy szegény asszony.....(még több pont).....(még még).....(na, ennyi talán elég lesz). És volt annak egy lánya.

A lány egész nap csak hímzett. És ez így bizonyára jó is volt. Az anyja nem is akarta ebben megzavarni, inkább minden nap elment hozzá, hogy ott mossa a fehérruhát (ezt valamiért fontos volt kiemelni.. bizonyára a pirosakat más valakinél mossa). No meg a lánynak újabb, és így jobb mosógépe volt, rengeteg különleges funkcióval. Pl. lángossütővel..

Egyik nap ül a lányka az ablaknál, és éppen azték-mintás terítőt hímzett, amikor egy kis madár odarepült az asztalához, és azt mondta:

- Ó lányka, lánya. Holt embernél a sorsod!

Majd mire a lány bármit is mondhatott volna, továbbrepült. Mindezek után érthető, hogy a lány erre a napra befejezte a hímzést.

Este elmondta a lány az anyjának, mi történt. Szerencsére az anyja megértő volt, és azt mondta:

- Csukd be jó alaposan az ajtókat, ablakokat, és ülj vissza dolgozni!

A lány megfogadta a tanácsot, és másnap reggel - hiába volt már akkor 40 fok - mindjárt jó alaposan becsukta az összes ablakot, és ajtót. Majd úgy kezdett el dolgozni. De egyszer csak hogy, hogy nem, a madár ismét ott volt az asztalon.

- Ó lányka, lánya. Holt embernél a sorsod!

Majd megint elrepült. Mintha nem is lenne csukva az ablak.

Este a lány elmondja az anyjának, mi történt. De az anyja megint megnyugtatta, hogy ilyen apróságok miatt nem érdemes a munkát félbeszakítani. Másnap ne csak az ablakokat és az ajtókat csukja be a lány jó alaposan, hanem mindjárt bújjon is be egy nagy szekrénybe. Vigyen magával gyertyát is, hogy tudjon dolgozni. Jah, és azért a házat ne gyújtsa fel.

Nos jó. Másnap reggel a lány jó alaposan bezárja az összes ablakot (egyét még be is falaz gyorsan), meg ajtót. Majd kiválaszt egy kényelmes szekrényt. Miután pedig kihajigált belőle mindent, szépen beköltözik a hímző készlettel meg egy kupac gyertyával.

De alighogy nekiállna a munkának, ismét megjelenik előtte a madár.

- Ó lányka, lánya. Holt embernél a sorsod! - majd eltűnt.

Nem sokon múltott, hogy a lány ijedtében felborítsa a gyertyákat, és ezzel felgyújtsa az egész területet.

Este elmondja az anyjának, hogy megint mi történt. Most már az anyját is zavarja a dolog. Pince nincs, ahova a lányt be lehetne zárni, a munka meg nem halad. No és mi van, ha tényleg igazat szól az a madár? Úgyhogy el is döntik, hogy másnap együtt várják a madarat (kis szerencsével akár még el is kapják, és akkor meg lehet majd sütni).

De akárhogy is várják a madarat, csak nem repül arra többet...

A következő napok, hetek, de még hónapok is így telnek. Az anya és a lánya együtt várja, hogy megjelenjen a madár. Ki se lépnek a lakásból!

Mígnem egyik nap a szomszéd lányok kopogtatnak, hogy elhívják a lányt magukkal, ki a mezőre. Gondolkodik az anya, mi legyen... végül is a munka nem halad, a lány meg búslakodik. Egy kis kikapcsolódás még jól is jöhet neki. Így elengedi, hogy menjen szórakozni.

Ki is mennek a lányok a rétre a virágok közé, ahol táncolnak és pajzánkodnak* estig, amikor is hazaindulnak.

*Ez bizony így van benne az eredetiben. Mindenki találja ki, hogy ez mit is jelenthet pontosan: kibontják a hajukat? ruha nélkül napoznak egyet?

Útközben egy forráshoz érnek. Itt mindegyik lány iszik. De amikor a szegény asszony lányára kerül a sor, akkor hirtelen egy hatalmas fal veszi körül. Olyan magas, amin senki se tud átjutni. És olyan vastag, hogy még a hang sem megy át rajta.

Meg is ijed a többi lány, hogy most mi történt. Meg mit tegyenek. És legfőképpen miként mondják el az anyjának, hogy elvesztették a lányát?? No meg melyiküket is hibáztassák az egészért.

Végül csak elmennek a szegény asszonyhoz, és elmondják nagy sírások közepette, hogy merre találja a lányát.

Odamegy az asszony, és látja, hogy tényleg ott a fal. De ő se tud átmászni rajta. És hiába kiabál, nem hallja bent a lány. Végül mindketten sírva fakadnak, és sírnak egészen reggelig.

Miután felkelt a nap, a lány látja, hogy a falon egy ajtó van. Holott, korábban még nem volt. Nosza, megvonja a vállát, hiszen rosszabb már nem lesz, és átlép az ajtón.

A túloldalon egy csodás szerájt (palotát) lát. Amikor pedig bemegy, akkor a mesés csarnokban a falon 40 kulcsot talál a lány. És 40 ajtót is, amit a kulcsokkal tud kinyitni. Az elsőben ezüst van, a másodikban arany, a harmadikban gyémánt, a negyedikben rubint, az ötödikben.....ööö.....szóval így tovább, míg a negyvenedikben egy ifjú legyén van kiterítve.

Mellette papíros, és egy legyező.

"Ki engem 40 napig legyezget, és imádkozik mellettem, az megtalálja a sorsát" - áll a papíron.

Erről eszébe jut a lánynak, amit a madár mondott. Itt is itt a sors. És hát a fiút is akárhogy nézi, eléggé halottnak tűnik. Se légzés, se szívverés, se semmilyen reakció, amikor véletlenül belerúg a szöges magassarkújával.

Nosza, megmosakszik a lány, ahogy az illik imádkozás előtt. Majd a legyezővel a kezében leül a legény mellé. Éjjel-nappal legyezi, és közben folyamatosan imádkozik.

Letelik a 40 nap, amikor a lány a látja, hogy egy arab lány áll a palota előtt. Gondolja a lány, hogy kimegy, és megkéri az arabot, ő folytassa egy kicsit a legyezést és az imádkozást. Már igencsak ideje lenne, hogy a lány megmosakodjon, összeszedje magát, stb..

Nos jó, a fekete lány átveszi a helyét, és ő legyezgeti tovább a legényt, meg imádkozik. A nem fekete lány (csak közepesen barna) pedig elsiet, hogy rendbe tegye magát. Hiszen valahogy ki kell néznie, ha majd a legény meglátja.

Miközben a sötétbarna-fekete lány a fiút legyezgeti, elolvassa, mi is áll a papíron. Míg ezzel foglalataskodik, a legény felébred.

Nem lát ő mást, csak az arab lányt. Gyorsan odamegy hozzá, átöleli, és a feleségében szólítja.

Amikor viszont visszaér a kevésbéfekete lány, nem hisz a szemének, mi minden zajlik ott éppen. De a méginkább fekete lány gyorsan reagál.

- Én, mint a szultán lánya, nem tűröm, hogy ilyen ruhában jelenj meg előttem, te szolgál! Mars vissza a konyhába!

Csodálkozik a legény, hogy most akkor mi van. De hát a sötétebb lány a felesége, a nem olyan sötét meg a szolgál. Végül is akkor minden rendben van..

Elérkezik a bajram (ünnap) ideje. Ilyenkor az a szokás, hogy a legény (mivel szultán lenne) megajándékoz mindenkit. Először a feleségét (a sötétfeketét) kérdezi meg, hogy mit szeretne. Ő egy olyan ruhát akar, amit a tű nem jár át, az olló pedig nem vág át. Ezek után a szolgáló lányt (ő a nemolyanfekete) kérdezi, ő mit szeretne.

- Türelemkő sárga színű, türelemkés barna nyelvű. Ezt a kettőt kérem.

Útra kell a legény, és a ruhát hamar meg is találja. De bármerre is nézelődik, se a türelemkését, se a türelemkővet nem találja. Így hajóra száll, hogy hazamenjen.

Éppen félúton jár a hajó, amikor egyszer csak megakad, és nem megy tovább. A kapitány mondja, hogy egy szavanemtartó ember van a fedélzeten, ezért nem tud a hajó tovább menni. Erre a legény jelentkezik, hogy ő lenne az. A kapitány értékeli, hogy önként jelentkezett, így nem dobja a vízbe, csak visszaviszi az indulási kikötőbe. Tartsa be az ígéretét, és majd csak aztán szálljon a hajóra.

Megy, mendegél a legény. Keresi mindenhol a kért tárgyakat, de sehol sem találja. Már annyit bolyong, hogy eltéved. Egy forrásnál áll meg pihenni, ahol rátámaszkodik egy kőre.

No de a kő meg mozdul, mire egy nagyszájú arab jelenik meg előtte, és kérdi, mi a kívánsága.
- Türelemkő sárga színű, türelemkés barna nyelvű. Ezt a kettőt kérem.
Egy pillanat múlva már mindkét tárgy a legény kezében van. Gyorsan visszasiet vele a kikötőbe, ahol a kapitány már éppen azon gondolkodott, nem vár tovább és elindul. Így már gond nélkül haza is ér, és át is adja az ajándékokat.

De furdalja az oldalát a kíváncsiság, hogy miért kérte ezt a nemolyan-fekete lány. Így este belopózik a konyhába, és elbújik a szekrényben.

Megjön a lány is, maga elé teszi a türelemkővet, és elkezd neki mesélni. Elmondja a történetét, miként jelent meg a madár nála 3 alkalommal, és hogy megijedt tőle. Majd elmondja, miként veszett el a forrásnál, és miként talált rá a palotára.

Ahogy így beszél, a türelemkő egyre csak puffad, növekszik. A lány tovább folytatja.

Elmeséli, miként talált rá a legényre, és miként imádkozott érte 40 napon és 40 éjszakán keresztül, és miként legyezte. Elmondja azt is, miként kérte meg az arab lányt, hogy ő ugorjon be a helyére egy kis időre.

A türelemkő egyre csak nagyobb és nagyobb lesz. Mintha fel akarna robbanni. De a lány folytatja.

Elmondja, hogy míg kiment tisztálkodni, a legény az arab lányt választotta, aki végül őt a konyhába tette.

A kő ekkor kipukkad, és mindent sárga hab terít be. Felsóhajt a lány.

- Pedig te csak egy sárga kődarab vagy, és mégse bírtad ki. Hát mit tegyek én, egy gyenge és szegény lányka??

Ezzel megfogja a kést, hogy végezzen magával. De a legény előugrik a rejtkehelyéről, és az utolsó pillanatban megállítja.

- Te vagy az én sorsom! - kiáltja a legény.

Így, hogy most már minden ért, meg a kés is a kezébe került, megöli a legény az álnok arab lányt. A nem arab lánynak pedig elhozatja az anyját, és ezentúl nagy boldogságban élnek.

Néha-néha a madár is eljár hozzájuk, és meglepi őket valami különleges helyen. És közben azt mondja, hogy

- Ó lányka, boldog lánya. Megtaláltad a sorsod!

2017-08-22

Russel Crowe filmje 2014-ben jelent meg, az I. Világháború kitörésének 100. évfordulójára időzítve.

Ebből már láthatjuk, hogy a film egyik fő mondanivalója az I. Világháború. A rendező és főszereplő pedig Russel Crowe, aki ausztrál. Az ő országának ez volt az első komolyabb háborúja, amely ráadásul nem is úgy indult, ahogy azt remélték.

(VIGYÁZAT! Lehetnek benne spoilerek is!!)

A Dardanellák ostrománál (a törökök Gallipoli-ként emlékeznek rá) az ausztrálok majdnem 9.000 embert (sebesült: majdnem 20.000), míg az új-zélandiak majdnem 3.000 főt (majdnem 5000. sebesültet) vesztek. Ez látszólag nem olyan sok, főleg ha összehasonlítjuk a török veszteségekkel: 87.000 halott, és 165.000 sebesült.

Mégis a törökök szemében ez egy hatalmas győzelem volt, míg az egyesített ausztrál és új-zélandi csapatok (továbbiakban ANZAC) számára hatalmas vereség.

Persze ez azért is érződik így, mert a törökök nyertek. Ráadásul az egész Világháború alatt csak itt. És ezzel megvédték Isztambult attól, hogy elfoglalják. Míg az ANZAC számára az volt az első igazi bevetésük. És nem kell ahhoz a térképre néznünk, hogy tudjuk, hogy nemcsak Ausztrália (és Új-Zéland) van innen nagyon messze, de még Anglia is, akinek elvileg a segítségére siettek. Így az ANZAC katonák nem is igen tudják, miért is vannak ott, milyen célból hallnak meg.

Igazándiból a britek valódi célja még ma sincs mindig pontosan kifejtve. Persze, Isztambul elfoglalása, a Boszporusz feletti uralom, stb... ami már azért is sántít egy kicsit, mert a Boszporusz független terület lett volna... Míg valószínűleg az igazi ok a mai Irán és Irak területén található olaj volt, amit Törökországon keresztül lehetett volna szállítani Európába. A németek is ezt akarták, de ők eddigre már otthon voltak a törököknél. És nem igazán örültek volna, ha a britek ezt elveszik tőlük... És íme, így jön létre az I. Világháború egyik frontja...

Tehát érthető, ha az ausztrálok úgy érzik, hogy elküldték a fiaikat a világ túlsó oldalára valami értelmet háborúba. Ez a film, a *The water divider* (Akihez beszél a föld) elsősorban ezt dolgozza fel. Mégpedig egy családapa szemszögéből, akinek mindhárom fia elment, és egyik sem tért vissza. Különböző körülmények után (a felesége öngyilkos lesz) a háború után 4 évvel elindul, hogy megkeresse a gyerekei csontjait, és hazavigye. Ez azért így eléggé...

Persze a dolgok egyáltalán nem úgy történnek, ahogyan várja. Kezdve mindjárt ott, hogy bár

a háborúnak vége, a terület mégis tiltott övezet. Oda nem mehet be senki. Mégpedig azért, mert a történelemben először (!) tényleg meg akarják adni a tisztességet a halottaknak. A korábbi két ellenfél, a britek és a törökök közösen kutatnak a maradványok után, és közösen próbálják rekonstruálni a történeteket.

Ennek eredménye a ma is látható, és bejárható Gallipoli Emlékpark. Ezen a helyen az összecsapások színhelyén vannak eltemetve a katonák, pontosan dokumentálva. Az ANZAC internetes adatbázisában pontosan rá lehet keresni minden egyes emberre, hogy hol és mikor halt meg. És ma hol található.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Gallipoli - a Lone Pine temető[/caption]

Ezt a kutatást a családapa szemszögéből látjuk, aki ráadásul pont ér partot, ahol korábban az ANZAC katonák. Így mindjárt jól látható, hogy milyen körülmények között is kellett harcolniuk.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] ANZAC-öböl. Az ellenség azokon a csúcsokon várakozott[/caption]

Itt azért a film kicsit elrugaszkodik a valóságtól. Az ANZAC-öböl a félsziget nyugati oldalán található, ami után már Görögország következik. Főhősünk a másik irányból kellett, hogy érkezzen. De ez csak apróság (a filmbeli helyszín egyébként is csak nagy vonalakban hasonlít). Minden esetre kellően durva, hogy tényleg sajnáljuk az ausztrálokat, nos és persze a főszereplőt.

De nemsokára kiderül, hogy ez a háború a törököknek legalább olyan fájdalmas, sőt, még fájdalmasabb. Ők sokkal több embert vesztek. Ráadásul abba is van szerencsénk bepillantani, hogy ez az egész mennyire embertelen volt.

Pedig a film még szépít is. A valódi terep ennél sokkal durvább. Tele tüskés bokrokkal, rejtett árkokkal, omladozó meredek falakkal. A két ellenséges csapat között pedig inkább csak néhány méter távolság volt.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Így nézhetett ki a Dardanellák ostroma a valóságban. Az ellenséges csapatok között mindössze 8 m a távolság.[/caption]

De hogy még jobb legyen, míg az ausztrálok a háború után békében is nyugalomban lehetnek, Törökországban egyre csak forr az indulat. Az országot a nagyhatalmak fel akarják darabolni, ellenséges csapatok menetelnek, a kisebbségek is területeket foglalnak el, Isztambult megszállták, és mindeközben a szultán mindezt nyugodtan túri. Főhősünk ebbe csöppen bele. És láthatóan nem is tud vele mit kezdeni.

De minden esetre kiderül, hogy az a török tiszt, akinek elvileg az ellenségének kellene

lennie, valójában éppen úgy a nagypolitika játékszere. Így az ellenségekből barátok és társak lesznek. És együtt indulnak el Anatólia belsejébe.

A filmet a törökök és az ausztrálok közösen készítették. Ennek köszönhetően nagyon sok szempontból hiteles, és nagyon szépen is pontosan bemutatja, milyen volt az élet a XX. század elején (). Nemcsak a korabeli utcákat és piacokat láthatunk (kiabáló arabok nélkül), de jobban megismerhetjük az akkor élt török embereket. Bepillantást nyerhetünk az akkori kultúrába. PL láthatjuk, hogy nők nem hordanak feltétlenül fejkendőt. Holott a film még a köztársaság előtti időkben játszódik.

Így a film a török rajongók számára mindenképpen érdekes lehet.

[caption id="attachment_11549" align="aligncenter" width="500"] The water divider[/caption]

.

2017-08-23

Egy nagyszerű videót találtunk, ami 7 percen keresztül mutatja be az isztambuli Theodosius-falat, és annak technikai részeit.

E mellett az angol nyelvet tanulók is 7 percen keresztül gyakorolhatják a számokat.

Ez a videó leginkább a számokról szól. No és persze a Falról. És Isztambulról (Konstantinápolyról).

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A Héttorony. A Konstantinápoly védműnek legnagyobb darabja.[/caption]

Isztambul nem mindig akkor volt, mint ma. Nem mindig volt olyan hatalmas, hogy az ellenséges csapatnak elfogyna a pénze kebabra, mire beér a belvárosba. És ott pedig a szőnyegárusok várják őket....

Sőt! Volt olyan időszak is, amikor Isztambul csak egyetlen egy házból állt. Meg olyan is, amikor még az az egy ház sem volt.

Amikor még Róma volt a birodalom (és az ismert világ) középpontja, akkor ő jó messze volt minden határtól. De még a tengertől is. Ellenben Konstantinápoly a Bizánci birodalom sarkában helyezkedett el. Alig egy rövid lovaglásra a bolgár határtól. A bolgárok pedig olyanok voltak, hogyha nagyon unatkoztak otthon, akkor fogták a tüzes nyilakat, és átugrottak Bizáncba.

De másfelől, pontosabban a tenger felől is gyakran érte támadás a Róma 2.0 becenevű várost. Így abból az irányból is érdemes volt fallal körbevenni. Így végül lett egy szépen becsomagolt város. 3 oldalról a tengeri fallal körbevéve, míg egy oldalról pedig a szárazföldi fallal.

Az első, ma is ismert komolyabb védmű Konstantin nevéhez fűződik. Ő az aki egyúttal világvárost hozott létre itt, a Boszporusz partján. Ő, és az utódai alatt a városban nagyszámú átalakításra került sor. Előtte még csak egy sima provinciai városként szerepelt a térképen. Innentől kezdve viszont már az (akkor még egységes) Római birodalom központja lett. Ez pedig magával vonzott bizonyos épületek meglétét. Meg egy fal szükségletét, hogy azokat a bizonyos épületeket ne gyűjtsa fel minden arra járó barbár horda. Nem is beszélve, hogy az se tesz jót a birodalomnak, ha az említett barbár horda bizonyos emberek fejével fog focizni. Tehát a falra mindenképpen szükség volt.

324-ben kezdték építeni a Konstantin-falat. Csakhogy mire készen lett (valamikor 350-360 táján), addigra a város bőven túlnőtt rajta.

Így később kellett építeni egy másik falat is (ez lesz majd a Theodosius-fal). Az már eléggé nagy területet magába zárt. Aki mégis azon kívül akart lakni, annak sok szerencsét.

Később, még évszázadok múlva is, amikor már a belvárostól igencsak jelentős távolságban is laktak emberek, a várost két részre különítette el ez a Fal. Még a mai öregek is így hivatkoznak rá: a Falon belüli, és a Falon kívüli terület.

A Konstantin-falból nem sok maradt. Miután felépült a Theodosius-fal, a köveket hamar elvitték. Talán már az új fal építésénél is felhasználták. Meg volt egy földrengés 478-ban, ami leomlasztotta a maradékot is. Meg még egy 557-ben. és 867-ben. Így ma már csak az utcák alakjaiból következtethetünk arra, hogy hol is lehetett egykoron. Legtovább az Ísakapı bírta. Ő még állt a XIX. század elején..

Persze feljegyzések akadnak bőven. A bizánciak szerettek mindent feljegyezni. Így tudjuk azt, hogy 2.8 km hosszú volt, tornyokkal és kapukkal. De ő még csak sima fal volt.

Ahogy a város nőtt, meg sikerült Rómával is egyre többször összehalézni (és ők nem csak fáklyás felvonuló lovasok voltak), egyre inkább igény lett egy új, és komolyabb falra. Ez lett az, amit Theodosius építtetet. És a neve is így lett Theodosius-fal.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Theodosius-fal[/caption]

Az új fal, immár a Fal, kb. 2 km-el helyezkedik kívül a Konstantin-faltól. Ezzel pedig jó 10 km²-errel sikerült a várost bővíteni. És ez nagyon sokáig bőségesen elegendő volt. Sőt!

A Bizánci Birodalom ugyanis csak rövid (néhány évszázados) ideig emelkedett a Nyugat-római birodalom bukása után. Aztán lassanként őt is elmosta a történelem árja. Több, mint 1000 évnek kellett eltelnie, hogy a város annyira megteljen, hogy ne férjen el a Falak között. De addigra Bizánc már a múlté lett. A helyén felvirágzó új várost pedig úgy hívják, hogy Isztambul.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Theodosius-fal[/caption]

Theodosius tényleg komolyan vette a védelmet. Az új Fal 5,7 km hosszan és 69 toronnyal épült fel (ebből 57 leomlott a 448-as földrengéskor). A belső fal 4,5-6 m széles, és 12 m magas. A tornyok pedig 15-20 m magasak. A külső fal alapja 2 m széles. A magassága pedig kb. 9 m. Ez előtt hagytak még egy kis lovagias helyett, hogy az ellenség fel tudja állítani a létrákat miközben nyilazzák őket. Majd pedig következett a 20 m széles vizesárok.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Theodosius-fal[/caption]

Ekkora védelem elég jól megállította mindent, és mindenkit. Ténylegesen csak egyszer, . Ez

előtt, és ez után is megvédte a város lakóit. De csak a külső támadásoktól. A belső cselvetésektől és árulásoktól a Fal nem védett.

Miután a törökök elfoglalták Konstantinápolyt, és átkeresztelték Isztambulra, többször már nem volt szükség a Fal. Több külső támadás már nem érte a várost. Így a Fal szépen lassan elkopik. Az egykori büszke vizesárokban pedig ma répa és saláta növekszik...

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Theodosius-fal romjai[/caption]

Minderről láthatunk egy szép animációt

[iframe width="560" height="315" src="https://www.youtube.com/embed/qe9uOpCCvnl" frameborder="0"]

2017-08-24

Új metró épül Isztambulban. És ahogy az ilyenkor lenni szokott, előbb-utóbb valami a felszínre bukkan...

Míg a világban sok helyen előfordul, hogy a pincében egy biliárd asztal áll, addig Isztambulban ha lemegyünk az alagsorba, akkor ott valami régészeti leletet találunk. Mondjuk egy templomromot.

De ha esetleg nem lenne éppen ilyen, akkor bőven elég egy kicsit ásni a kertbe vagy felszedni a padlót, hogy valami régi dolog előkerüljön. Így pedig nem meglepő, hogy amikor a metró épül, és szó szerint olyan mélységekben járnak, ahol még a madár sem jár, akkor valamit biztosan találnak. Amikor pl. a Marmaray épült, a következő dolgok kerültek elő:

több, mint 40.000 lelet (ezek azok, amik nem agyagedények, alias kisköcsögök),
több, mint 1.000.000 cserépedény (ők a kisköcsögök)
36 hajóroncs (30 vitorlás, 6 gálya, és 0 kisköcsög)
csontváz, aki valószínűleg a
templomrom (ez sem kisköcsög)
lábnyom, valószínűleg azon sorban állóké, akik kebabot szerettek volna venni.
és a legfrissebb hírek szerint egy egész falu is előkerült. Minden jel szerint a térség legrégebbi települése

Így igazándiból az nem volt kérdés, hogy ezúttal találnak-e valamit. Inkább az, hogy mikor és mit?

Sokat nem is kellett várni. Amint eljutottak a komoly 40 cm-es mélységbe, máris előkerült az első kődarab. Majd nem sokkal később már egy egész házat sikerült a föl elöl kibájni. Nem sokára pedig az is kiderült, hogy a lelet a kb. i.e. 6500-3000 közötti korszakból való.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Isztambul Beşiktaş kerületében a metróépítés közben talált épület (utána/előtte). Forrás: arkitera.com[/caption]

Ez egy különleges korszak, amiről eddig keveset lehetett tudni. De a metróépítéseknek hála, egyre több minden kerül elő. Ugyan ebbe az időzónába sikerült belefúrni a Marmaray építése alatt, és találtak értékes leleteket mind Üsküdar, mint Yenikapı kerületben. Ezúttal pedig Beşiktaş-ban is.

Mindez azt mutatja, hogy a Boszporusz partja már 8000 évvel ezelőtt is lakott volt. És talán a mai népszerű csomópontok már a neolitikus korban fontos helyszínek számítottak.

Az ezúttal talált kerek épületek pedig nagyon hasonlítanak Isztambul, és Törökország más területén talált kerek épületekkel. De egyelőre erről az időszakról nagyon keveset lehet tudni. Éppen ezért lesznek a most (és a korábban a Marmaray építésénél) talált leletek nagyon értékesek. Ezek sokat fognak segíteni, hogy az ie. 6500-3000 közötti időszakot jobban megismerjük.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Isztambul Beşiktaş kerületében a metróépítés közben talált épület (utána/előtte). Forrás: arkeolojikhaber.com[/caption]

Mindeközben az interneten megbízható források tudni vélik, hogy nemcsak épülettel együtt egy emberi csontvázat is találtak. Ráadásul minden jel arra utal, hogy az illető foci szurkoló volt (ezt bizonyítja a körülötte található 200 kg megkövesedett szotyola-héj.). A kezében található fekete-fehér textil foszlányokból pedig arra következtetnek, hogy emberünk a Beşiktaş csapatnak a szurkolója volt.

2017-08-25

[caption id="attachment_11561" align="aligncenter" width="500"] Az AyaSofya különböző egységei[/caption]

Az isztambuli AyaSofy (Hagia Szophia) egy olyan épület, ami egyáltalán nem úgy néz ki, mint ahogy azt annak idején tervezték.

Már az építésnél is toldásokra volt szükség. Később pedig további extrákkal szerelték fel az épületet, míg végül elnyerte a mai alakját.

Ezeket a változásokat pedig legjobban akkor látjuk, ha sikerül az épület fölé repülni.

De egyelőre nincs hír arról, hogy a Török Kulturális Minisztérium olyasmit tervezne, hogy hatalmas óriáscsúzlival lövi át a turistákat az AyaSofya felett (és akkor már egyúttal a Topkapı Palota felett is, mindjárt át egészen Ázsiába). Így egyelőre be kell érni a drónokkal készített felvételekkel.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] AyaSofya a levegőből[/caption]

Az AyaSofya technikai részletéről nem egy, de nem is kettő, de mégcsak nem is három könyv jelent meg. Ráadásul ezek a könyvek is olyanok, amelyeket messze elkerült a fogyókúra. Még a leginkább fitt könyv is legalább 10 kg. Egészen biztosan készült a témáról annyi könyv, amiket ha egymásra tennénk, felérne a kupoláig.

Mégsem meglepő, hogy ennyi, és ilyen részletes technikai leírás található erről az épületről. Hiszen minden szempontból érdekes, és lenyűgöző! És hogyha hozzávesszük, hogy 360-ban készült, és mindössze 5 év alatt... Szemben mondjuk azzal az utcával, ami a házunk előtt van, és már 10 éve próbálják rendesen megcsinálni, de kitartóan a legkisebb eső is komoly károkat okoz neki.

Az AyaSofya túlélte az évszázadokat, háborúkat, birodalmak összeomlásait, tűzvészeket és földrengéseket. És egy olyat is, ami még ezeknél is rosszabb, a keresztetek bevásárló turáját is. Pedig ők még a régi Galata-tornyot is magukkal vitték!

Így a tervezők méltán büszkék lehetnek magukra, amiért tényleg sikerült a világ csodáját megalkotniuk! Pedig ők akkor még nem is tudták, pontosan mire vállalkoznak, és mi minden átalakítás fog még az épülettel történni (igazándiból mi se tudjuk, mi minden vár még erre az épületre).

Amikor az épületet megtervezték, akkor olyan méretekben gondolkodtak, amiben előtte még senki sem. Ezzel pedig túllépték az ismert fizika határait, és olyan területre értek, amivel előtte még senki sem találkozott. Ezek az új fizikai törvények az építkezéskor jelentek meg. Ahogy haladtak a munkával, akkor derült ki, hogy a korábbi ismeretek nem elegendők, így mindent az építkezéskor kellett megismerni, és megoldani. Mégpedig nagyon rövid idő alatt.

Ezek egyike a boltív speciális tulajdonsága. Melyben elvileg bármekkora súlyt elbír, ha megvan hozzá a megfelelő támasztás. Ez a támasztás a kezdetben nem volt elé. Majd pedig túl sok lett, és a támasztást is ki kellett támasztani. Mire sikerült megakadályozni, hogy az épület a kupola súlyától egyszerűen szétnyíljon, addigra masszív támasztó rendszerek kerültek a templom köré. Ezzel együtt a kupola és a tetőszerkezet tömegét is igyekeztek csökkenteni ablakokkal, félköríves kivágásokkal, boltívekkel.

A végeredményt egyszer belül láthatjuk, hogy az oszlopok nem függőlegesen állnak. Másrészt pedig kívülről. Ezeket az alábbi képen kékkel jelöltem.

[caption id="attachment_11561" align="aligncenter" width="500"] Az AyaSofya különböző egységei[/caption]

Miután ilyen formában sikerült az épületet stabilizálni, minden jól alakult. Több, mint 1000 év alatt összesen három alkalommal kellett hozzányúlni. Mind a háromszor a földrengés rongálta meg. Két alkalommal a statikai részeket kellett megerősíteni, egyszer pedig a kupola kétharmada is beszakadt (1344) így azt kellett helyrehozni. Viszont ellenállt az összes többi károkozásnak, amiben bőségesen volt része.

. Eddigre mind a város, mint a Bizánci Birodalom jelentéktelenné zsugorodott. Már csak a múltjából élt. Ha nem lett volna benne a szimbolikus AyaSofya, akkor könnyen lehet, hogy a törökök a város elfoglalása után egyszerűen porig égetik. Viszont így az Iszlám győzelmét jelentette a (keleti) Kereszténység felett. És ezzel az AyaSofya kiemelt figyelmet kapott.

Már a város elfoglaláskakor megkezdték a mecsettől való átalakításokat. Rá 3 nappal pedig megtartották az első muszlim istentiszteletet.

Az első időszakokban még inkább csak állagmegóvási munkák folytak, hiszen a Bizánci Birodalom az utolsó évben inkább csatákban volt bőven, mint pénzben. Így az AyaSofya komolyan el volt hanyagolva, és tele volt sérülésekkel. Az igazi átalakítások majd csak Sinan mester felügyelete mellett kezdődnek meg 1573-ban. Ő ezzel együtt újabb támpillérekkel erősítette meg az épületet. Ezzel együtt az előzőleg fából épült 2 minaretet is lecserélte kőre, és mellé még kettőt építtetett.

Az újonnan került épületek a fenti képen pirossal (bordóval, lilával) lettek jelölve. Kiemelve a türbékét (ők meg olyan narancsosak).

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] AyaSofya belülről[/caption]

1935-ben Atatürk az AyaSofya-t múzeummá nyilvánította. Így elvesztette a vallási jellegét. A mozaikokat, melyeket a mecsetté alakításkor gipszel fedtek el, most újra láthatóak lettek. Az épület most se nem templom, se nem mecset (cserébe van múzeumi belépő). Ezzel elkerülhetőek a vallási viták, kié is legyen. De azért az erre illetések (illetéktelen) erről továbbra is szeretnek vitázni...

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Belépés csak macskával![/caption]

1985 óta pedig az UNESCO világörökség része.

2017-08-26

Isztambulban a Hippodromot (lóverseny pályát) még valamikor akkor építették, amikor még Bizánc csak egy aprócska város volt.

Később, amikor 324-ben Nagy Konstantin úgy döntött, hogy Rómát megunva a Boszporusz partjára teszi a birodalom központját, akkor a város mindjárt nagyobb lett. Nagy városhoz pedig nagy hippodrom jár. A számítások szerint 450 m hosszú, és 130 m széles épületben akár 100.000 ember is elfért. Amikor pedig véget ért a verseny, akkor ez a sok ember mind felkelt.

Jobb esetben csak simán felkelt, és hazament (kocsmázott előtte, stb..). De 532-ben úgy igazán felkeltek az emberek. Lett is belőle nagy balhé!

De a hippodromot mégsem ekkor szedték darabjaira. Azt majd csak a keresztések teszik 1204-ben.

[caption id="" align="aligncenter" width="499"] A Hippodrom a bizánci időkben. - Forrás: byzantium1200.com[/caption]

Mivel a törököket nem érdekelte a lovas verseny, Isztambul elfoglalása után az oszmánok nem törődtek a Hippodrommal. Szépen-lassan elkopott. Ma már csak a helye látható, és az oszlopok.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] A Hippodrom ma[/caption]

Mármint így áll a történet.

[caption id="" align="aligncenter" width="601"] A Hippodrom a keresztés után, de még az oszmánok előtt - Forrás: armstrongeconomics.com[/caption]

Csakhogymint ezen a képen is látható, ahogyan a lévő 3D modelleknél is, a Hippodrom egyáltalán nem egy sima, vízszintes területen állt. Hanem az egyik vége úgy mond lelógott a dombról. És ez a része ma is megtekinthető.

Ehhez csak annyit kell tenni, hogy tovább megyünk az oszlopoknál. Még tovább... na még egy kicsit tovább. A tér végén lévő iskolába azért ne menjünk be! Helyette inkább forduljunk balra, és kövessük az utat. Mégpedig azt, ami jobbra és lefele megy. Így hamarosan a Hippodrom mögé kerülhetünk. És itt még ma is látható az egykori épület fala, tartó szerkezete.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A Hippodrom[/caption]

Hát igen... a tetején van egy iskola is. De ez is csak azt mutatja, hogy a bizánciak (alias rómaiak) még komolyan gondolták az építkezéseket.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A Hippodrom[/caption]

Igaz, aki az iskolát tervezte, ő is úgy gondoltam, hogy belead mindent. És ki is használ mindent. Minden négyzetcentimétert. Így lett az, hogy végül az iskola még kicsit túl is lóg a peremen. Végül is mi baj lehet belőle? Csak a páncélszekrényt ne a sarokba tolják be!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A Hippodrom[/caption]

Tehát mindenképpen érdemes idáig elsétálni, mert érdekes látvány. A Hippodrom is, nemcsak a kilógó iskola.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Hippodrom[/caption]

És ha már itt vagyunk, akkor érdemes még 3 sarkot menni (200 m), és már ott is van a Kis AyaSofya (Küçük AyaSofya).

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Kis AyaSofya (Küçük AyaSofya)[/caption]

2017-08-28

A gyerekek legnagyobb bánatára, és a szülők legnagyobb örömére szintén a legnagyobb bánatára véget ért a nyár (igaz, pár nap még van, de hamarosan tényleg véget ér).

És ez most sok mindent meg fog változtatni....

Talán feltűnt nektek, hogy az utóbbi időben kicsit visszább esett a blog színvonala. Mégpedig azért, mert nem nagyon jut idő a bejegyzésekre. Igazándiból a kutatásra és a kidolgozásra nem igazán marad idő.

Most pedig kezdődik az iskola, ami még több időt fog elvenni. Ezen kívül rengeteg más projekt is van, amire szintén időt kellene fektetni.

Lassan eljön az idő, amikor már a 9. isztambuli évemet is betöltöm. És bár Isztambul továbbra is minden nap új kalanddal kecsegtet, ezek egyre inkább tartoznak a napi rutinhoz.

Igen, még mindig 20 percig tart a péknél kenyeret kérni, mert végigbeszéljük a családfát, az aktuális akciókat, a hátulbefúvós kemencék előnyeit, és a búzacsírára hatással levő időjárást.

Igen, még mindig eljártsszuk minden idegen előtt a "de jó, te is tudsz törökül"-t.

Igen, még mindig eltévedünk a hátsó kis utcákba. Bár azért ez csak egyre nehezebben megy a fránya GPS miatt... De azért még sikerült.

És igen, még mindig kaland zoknit venni. Főleg, ha felhasználjuk az összegyűlt pontjainkat.

Meg 24 havi 0%-os részletben fizethetünk. Meg ha kapunk mellé ajándék mikrosütőt.

És igen, még mindig rosszul írják a nevemet a Starbucks-ban. Legutóbb Islak bey (Nedves Úr) voltam. Pedig nem is esett az eső...

Tehát ebből a szempontból semmi sem változott. Csak éppen hozzátartozik a napi rutinhoz. Éppen úgy, mint mondjuk a fogmosás.

Ezeket újra és újra leírni nem túl érdekes. Már nincs meg benne az az izgalom, hogy "kólát kértem, de rosszul értették és szőnyeget adtak". Nem adnak szőnyeget. Kólát adnak... vagy ami sikerül.

Éppen ezért távolabbi témák után kell kutatni. És a dolgot nehezíti, hogy az utóbbi időszakok mindennapjait átjárja a napi politika. Ha felmegyünk valamelyik híroldalra, mást se látni csak politikát.... meg bikinis lányokat...

Szerencsére téma azért bőségesen van. Csak több idő szükséges a rendes kidolgozáshoz és a kutatáshoz. Már 200 bejegyzés vár, hogy rendesen megírjam. Mondjuk ebből legalább 70-et azonnal lehet kukázni, de még így is nagyon sok az elmaradt, amire nem több időt kell

szánni.

Így a terv a következő: napi szinten nem érkeznek új bejegyzések. Átállunk a heti megjelenésre. Mondjuk minden hétfő reggel lesz új bejegyzés. De ha kéritek, áttesszük másik napra. A Google szerint a kedd a legjobb. De azért sem hallgatunk rá..

A remények szerint ezzel pedig érdekesebb témákat is megnézhetünk, és jobban el tudunk mélyedni benne. No meg talán az Isztambul Enciklopédiára is jut idő. Oda egy rendes kinézet sem ártana...

Aztán meglátjuk! :)

2017-09-04

Ma van az Áldozati Ünnepe 4. napja.

Ennek öröme bementünk az erdőbe.

Az Áldozati Ünnepe az Iszlám vallás második legnagyobb ünnepe. Ebben arra emlékeznek a hívők, hogy Ábrahám hajlandó lett volna a fiát feláldozni Istennek.

Az emlékezés most is áldozattal jár. A hívők egy nagyobb testű négylábút (tehenet, bikát, kecskét, birkát, tevét, stb..) áldoznak fel. A húsát pedig 5 részre osztják: egy részt kap aki az áldozatot kérte; egy részt kapnak a közeli rokonok; egy részt a távolabbiak; egy részt az ismerősök; és egy részt az ismeretlenek (jellemzően a szegények).

Ma már az áldozást csak az erre hivatalosan kijelölt, gyakorlattal rendelkező személyek végezhetik. Ennek oka nemcsak az, hogy az áldozás egyúttal egy vallási ceremónia is, amit azért illik pontosan elvégezni.

De a mások ok, hogy a lakosság nagy része ma már a városokban nő fel. És tehenet maximum csak a Milka reklámban lát, amint békésen legel a hegyoldalon. Ugye, hogy nem is tűnik olyan nehéznek? Na, majd Apu megmutatja, hogy kell ezt csinálni!

Talán az csak a kisebbik baj, hogy ebben az időszakban az elsősegély központok igencsak túl vannak terhelve. Egy igazi török férfi még könnyen elviseli azt, hogy megvágta a kezét-lábát-fülét-szomszéd-macskáját, vagy megrúgta a tehén a kezét-lábát-fülét-szemét-szomszéd-macskáját.... De hogy fog ezek után a gyerekeinek a szemébe nézni?? Mi lesz így az apai tekintéllyel?

És mi lesz azokkal az állatokkal, amik a félresikerült esemény után az utcákon futkároznak? Megvadult bika Isztambul belvárosában? Címlapra vele! Nem kell Spanyolországba menni!

Nem mellékesen az áldozatra szánt állatok kimagasló egészségben is nagyon jó fizikumban vannak. Nem úgy, mint a tv előtt ülő lakosság. Így ezek az események mindig érdekesen alakulnak.

Tehát a hatóságok gondosan ügyelnek arra, hogy csak a meghatározott helyen és csakis az erre kiképzett emberek végezzék az áldozatot. De persze a hatóság sem lehet mindig mindenhol ott. Úgyhogy az elsősegélyek az idén is tele vannak...

Az Iszlám minden komolyabb ünnepe központjában a család van. És mint láttuk, az áldozati hús egy részét is a rokonok kapják. Úgyhogy amikor ilyen ünnep van, akkor a törökök végiglátogatják a rokonaikat, ismerőseiket.

Igen ám, de az átlag töröknek olyan 300-500 rokona van! És ha mindenki nekiállnak mindenkire elmenni, óriási kavargás lenne (még török szemmel is). És a látogatások egész biztosan a következő ünnepig elhúzódnának.

Éppen ezért az a szokás, hogy minden rokon a legidősebbnél gyülekezik. Végül is a fiatalok azok, akik könnyebben mozgósíthatóak. Úgyhogy az első 2-3 napban mindenki ugyan arra a helyre látogat el. De persze a sütés-főzésbe, tea-kávé készítésébe mindenki besegít (kivéve a férfiakat, mert ők nem értenek az ilyen finom munkát igénylő dolgokhoz. Kivéve, ha már 2 perce a sivatagban vannak).

Az embernek nemcsak egy irányba vannak rokonai. És vannak ismerősök, és barátok is. Megvan enne a sorrendje, miként látogatják végig az emberek egymást. És minden helyen természetesen bőséges étel várja a vendégeket. Az Áldozati Ünnepre való tekintettel pedig a frissen vágott állatból készült pörköltet kapják. Mindenhol.

Naponta átlagban 6-8 helyre látogatnak el a törökök. És ugye illetlenség lenne, ha csak 3 tállal ennének a háziasszony remekművéből. És a süteményt sem szabad ám visszautasítani.

Szóval mindenkinek jó étvágyat, és jó diétázást!

Oké, akkor most néhány száraz adat:

Isztambul hivatalos lakossága 14 millió

Ebből hivatalosan 11 millió olyan, aki első-második-harmadik generációs vidéki.

Vagyis olyan 9-10 millió ember él Isztambulban, akinek a nagyszülője valahol kint lakik az erdőben, hegyekben.

Úgyhogy ennyi ember az ünnepekkor mind felkerekedik, hogy elhagyja a várost.

Ehhez van 1 (egy) darab autópálya, mivel Isztambul az ország sarkában helyezkedik el.

A jó hír, hogy miután mindenki elment, Isztambulban csend és nyugalom van. Csak éppen nyitott üzlet nem található.

Van annak egy hangulata, amikor az ember már 10 órája megy az augusztusi hőségben az autópályán és még csak 40 km-t haladt... És ezt a hangulatot ugye mindenki meg is osztja valamelyik közösségi oldalon. Inkább mindegyik közösségi oldalon, hiszen az ember ráér, és unatkozik... Majd csak később lesz a verekedés az egy szem szivargyújtós töltőért...

Kifelé egyébként jobb. Hiszen ahogy haladunk méterről méterre, úgy csökken a forgalom.

Meg lehet trükközni, hogy éjjel 3-kor indulunk, és hasonlók.. Visszafele már nehezebb, mert több száz km-ről kell becélolni a várható forgalmat. És amikor ezt a több száz km-t néhány óra alatt megtettük, nem olyan vidám, mikor kiderül, hogy az utolsó 100 km-t szintén néhány óra alatt fogjuk megtenni.

Tavaly pl. 6 óráig tartott.. És unalmunkban már majdnem vettünk egy kerti porcelán hattyút az egyik benzinkútban...

Az idén úgy döntöttek a fejesek, hogy a népet hamarabb elküldik szabadságra. Így ezzel sikerült kicsit enyhíteni a kifele menő forgalmat. De csak kicsit.

A versenyszférában dolgozóknak ez mindegy. De még bankok is az utolsó pillanatig nyitva voltak. És egyébként is az első nap a legfontosabb. A Karácsonyt sem lehet december 18-án megtartani..

A visszaút meg pont hétfőre és hétfőre esik. Azaz mára.. Míg te ezeket a sorokat olvasod, mi valahol Isztambul és az erdő között leszünk a dugóban. De legalább jól megpakoljuk a kocsit chips-el! :)

2017-09-11

Ahogy minden évben valamelyik ünnepén, ezúttal és elmentünk a hegyekbe, Kastamonuba.

Erről készült egy képes, zenei feliratozásos beszámoló.

Mindenki dőljön hátra, és élvezze az utazást a sötétben!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Kastamonu, hegyek, utak, és tehenek...[/caption]

A fényképek legtöbbször (több ezer, de ezek közül csak néhányat mutatunk be) a már jólismert autóba felfüggesztett rezgő telefontal készült. Becenevén fedélzeti kamera. Időnként belelógott a rádió is (becenevén Music Center), amin ki lehet betűzni, hogy éppen melyik dalt szólaltatja a kép készítésekor. Keressetek rá a neten, és hallgassátok ti is azt a dalt! Mielőtt elindulunk a hegyek közé(*), mindig hosszú taktikai elemzés előzi meg az utat. Ünnepről van, ami azt jelenti, hogy az Isztambultól Törökország belsejébe menő egyetlen autópályáján olyan 8-9 millió ember lesz. Így elkezdődik egy nagy számolgatás, tippelés is, melyik a legjobb időpont, hogy ne kerüljünk dugóba. Vagy legalábbis azt minimalizáljuk.

Este menjünk? Hajnalban menjünk? Szombaton jöjjünk? Hétfőn? Melyik kerülő úton menjünk?

Csak hogy ha ennek a rengeteg embernek csak a 0,01%-a gondolja ugyan úgy, már akkor is olyan 100.000 emberről beszélünk. És olyan sok választék nincsen. 1 autópálya, 1 elkerülő út (meg egy földút az erdőben, de akkor már inkább jobb, ha direkt traktorral indulunk), és 4 nap. És azért mégsem lehet, hogy az utolsó napon megyünk.. Bár akkor legalább szembe mennénk a forgalommal.

Végül minden taktikai megbeszélés hasonlóan végződik: megreggelizünk/megebédélünk/megvacsorázunk, aztán beülünk a kocsiba, és kész.

Előtte persze kifosztjuk a sarki kisboltot. A jól megrakott autó maradék üres helyeit feltöltjük vízzel, kólával, chipsel, ropival, szotyolával, pattogatott kukoricával és minden olyannal, ami remekül mutat majd az ülésen szétmorzszálódva.

Tehát elindultunk!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Boszporusz-híd a levegőből[/caption]

Szerencsére a Boszporusz feletti hídon hamar átjutottunk. Nemrég volt egy felújítás, ami olyan 1-2 órával megnövelte a mindennapi menetidőket. Isztambulban 2+1 híd, és 1 alagút van, amivel autóval átmehetünk egyik kontinensről a másikra. Ez nem túl sok egy 15+

millió város számára. És ha ebből az egyikén éppen dolgoznak... nos.. hát akkor jobb otthon maradni, és átaludni az egész évszakot.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] 294 km után fordulj jobbra![/caption]

De hamar átjutottunk, és máris ráfordultunk az Ankara felé menő autópályára. Ezen a ponton a GPS barátságosan kiírta, hogy a következő forduló majd csak 294 km múlva lesz. Addig nyugodtan haladjak előre. Már persze ha erre van lehetőség a dugóban.

Emlékeztetőül a 294 km kb annyi, mint Budapesttől az Ukrán határ. Mi viszont ennek a távnak a megtétele után még csak Anatólia előszobájában leszünk. További kb. 300 km vár még ránk, de immár autópálya nélkül. Bár azok az utak sem olyan rosszak azért! De róluk majd később...

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Török autópálya[/caption]

A török autópályák nagyon jók. Főleg az Isztambul és Ankarát összekötő, ami a legtöbb helyen 2x3+leálló sáv. Így itt aztán tényleg lehet menni. És ugye úgy ismerjük a törököket, akik tényleg szeretnek menni.

Pedig ez nem így van! A török egy nyugis ember. Főleg ha határidőről van, és még inkább főleg, ha valahova időben kell odaérni. Csak amikor sokan vannak együtt (és ugyebár Isztambul egy ilyen hely), akkor kicsit stresszesek lesznek. Ezért a városban még a hátsó előregedett macskaköves úton is padlógázzal mennek, a fő gyorsforgalmi utakon pedig nem ritka a 160 km/h sebesség sem. De amint kiérnek a városból, mindjárt megnyugszanak. És akkor már bőven elég nekik, ha a kocsik mozgásban van. Nem kell annyira száguldozni.

Ezen az Isztambul-Ankara autópályán ha valaki már 130 km/h-val megy, akkor az országutak ördögének érezheti magát!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Isztambul-Ankara autópálya - Izmit-öböl[/caption]

Ugye 3 sáv van. Normál esetben úgy kellene eloszlania a forgalom, hogy a szélén mennek a lassú teherautók. Középen azok, akik szabályosan a maximális 120-140 km/h-val mennek. Belül pedig azok, akik laposra tapossák a gázpedált. A törököknél ez viszont nem így van.

A szélén azok mennek, akiket nem igazán érdekel, mikorra érnek célba. Vagy csak nem akarnak a rokonokkal találkozni, így nekik bőven elég, ha az ünnepek vége után is még úton vannak. Ők boldogan elvannak a 60 km/h-val. E miatt pedig a kamionok gyakran bekerülnek a középső, meg a belső sávba is. De a legbelül utazókról sem lehet elmondani, hogy örülten mennének. Ott is tele van olyanokkal, akik 90 km/h-val száguldoznak. Persze bizonyára ez is egy hobbi. Van, aki lepkét gyűjt; van, aki Facebookozik; és van, aki a belső

sávban piknikezik. Ne zavarjuk meg őket.

[caption id="attachment_10302" align="aligncenter" width="500"] Agyag
hadsereg[/caption]

Tudni érdemes, hogy Törökország hatalmas. És rengetegen közlekednek az utakon, főleg ünnepek idején. De máskor is. E mellett pedig a törökök szeretik, ha a dolgok kényelmesen mennek. Kényelmesen lehet enni. Meg ha már ott járnak, akkor kényelmesen vásárolni. Chipset, ropit, szotyolát, pattogatott kukoricát és minden olyat, ami remekül mutat majd az ülésen szétmorzsálódva.

E miatt az út menti parkolókat a törökök komolyan gondolják. Főleg az autópálya mellett, ahol hatalmas megállóhelyeket építenek. És ezeket úgy tervezik, hogy akár az éjszaka közepén is egyszerre 10-15 távolsági busz is beérkezhet. És ezt a rengeteg embert el kell látni étellemmel, mellékhelyiséggel. És persze chipsel, ropival, szotyolával, pattogatott kukoricával és minden olyannal, ami remekül mutat majd az ülésen szétmorzsálódva.

[caption id="attachment_10304" align="aligncenter" width="500"] Édesség
részleg[/caption]

Itt szó sincs arról, hogy a kétszáz ember benzinkútnál áll sorba, miközben fúj a jeges szél.. Itt tágas belső terek vannak, ahol akár játékparkok is találunk. És legtöbbször több étterem közül választhatunk. Választhatunk, hogy pl. húst eszünk, vagy húst. Esetleg húst. Ez amúgy ilyenkor, az Áldozatok Ünnepe, amikor amúgyis húst eszünk hússal, egészen jó bemelegítőnek számít.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Útmenti parkoló[/caption]

Nem mellékesen pedig a mellékhelyiség is tágas, több személyes. TV-vel felszerelt, ha valakinek éppen mindkét keze foglalt lenne, és így nem tudná a telefonján világgá kürtölni, mit is csinál éppen. Érdekes módon, bárhol is álltunk meg, a férfi wc-ben mindenhol éppen a TeleShop ment. Arról beszéltek, hogy vegyünk varrógépet. Ha nem fizu előtt lettünk volna, nem is tudom, hogyan tartóztattam volna meg magamat...

[caption id="attachment_10303" align="aligncenter" width="500"] Út menti
bazár[/caption]

Természetesen nemcsak az evésből (és annak következményeiből) áll a parkolás. Hanem ősi török szokás szerint vásárlásból is. A parkolóknak egy kisebb bazárt is találunk. Itt lehet venni rágcsálni valókat, magokat, cukrokat. A gyerekeknek pedig olyan játékot, ami szerencsés esetben nem törik össze még mielőtt elérjük a következő parkolót.

[caption id="attachment_10317" align="aligncenter" width="338"] Sajt, háttérben pedig

cukorka[/caption]

Ezek végül is olyan dolgok, amelyek kellemesebbé teszik a hosszú utakat. De találunk itt fűszereket is! Hiszen mikor vegyünk 10 kg feketeborsot, ha nem éppen akkor, mikor 400 km-e vagyunk otthontól? És ha már fűszerünk van, akkor vegyünk mindjárt agyag főzőedényt is. Meg sajtot, tejet és egy adag húst is. És amikor majd nagy valószínűséggel dugóba kerülünk, és már nem bírjuk tovább, akkor majd leülünk az árokpartra főzőcskézni.

[caption id="attachment_10323" align="aligncenter" width="500"] Utazz együtt egy porcelán-gólyával![/caption]

És még azokra is gondoltak a kedves árusok, akiknek a kocsijában esetleg túl sok hely maradt, vagy valamit nagyon szeretnének útközben az ölükben tartani. Ők a kertitörpék és az agyagkutyák-hattyút széles választékában böngészhetnek. Ha egy ilyen, mondjuk egy gólyát, beteszünk az anyós-ülésre, akkor egész biztosan felfigyelnek ránk az autós társaink!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Isztambul-Ankara autópálya[/caption]

Nos, ilyen körülmények között mentünk az Isztambul-Ankara autópályán. És csak mentünk.. és mentünk...

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Isztambul-Ankara autópálya + egy alagút[/caption]

Néha alagúton mentünk át. Néha viszont nem volt alagút... Olyankor alagút nélkül mentünk.

És csak mentünk...mentünk..

Mígnem besötétedett...

Akkor megálltunk, ettünk egyet, és mentünk tovább.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Isztambul-Ankara autópálya sötétben + egy alagút[/caption]

Ezek után már sötétben mentünk... És mentünk...és mentünk.

A sötétben is volt alagút.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Isztambul-Ankara autópálya sötétben + egy alagút belülről[/caption]

Ők belülről nem sokat változtak azzal, hogy lement a nap. Viszont most már belül volt világos, és kívül sötét.

Így mentünk és mentünk az éjszakában, amikor egyszer csak felébredt a navigációs program. Közölte velünk, hogy elfogyott a 294 km. Ideje letérni balra. Most már csak nagyjából ugyan ennyi van vissza. De most már nem autópályán.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Éjszaka az autópálya-jellegű főúton[/caption]

Törökországban a mellékutak egyáltalán nem rosszak. Sőt! Kifejezetten jók! Szinte autópálya minőségűek. Két út található egymás mellett, igencsak erősen elkülönítve (pl. vizes árokkal). Mindkettő legalább 2 sávós, néha akár 3 sávós is lehet. Ha pedig van elég hely, akkor leálló sávot is építenek. Az egyetlen fő különbség az autópályával szemben, hogy itt van szintbeli kereszteződés. Ez pedig sok-sok sebességkorlátozó táblát jelent, amire jóformán senki se figyel.

[caption id="" align="aligncenter" width="466"] Karton rendőrautó[/caption]

A rendőrök, hogy megpróbálják kicsit kordában tartani a gyorsan-hajtó 80 milliós lakosságot, élethű papír rendőrautókat pakoltak ki az út szélére. Persze nem lett eléggé élethű, hiába tettek a tetejére működő szirénát is, már messziről látszik, hogy valami nem oké. Mégis elérték vele, hogy sokan lassítsanak. Sőt! Meg is álljanak! Hiszen ki ne akarna egy selfie-t a papír rendőrautóval?

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Karabük. Város. Lámpa.[/caption]

Tehát az utak jók. Nagyon jók! Ráadásul lehetőség szerint elkerülik a településeket is. Csak néha-néha kellett bemenni valamelyik városba. De ott is többnyire csak mérsékelték a sebességet, nem volt komolyabb korlátozás. Ez alól kivétel a Karabük nevű ipari város (olyan, mit Magyarországon volt Ózd). Itt több lámpával is meg kellett küzdeni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Karabük, és a 82 km/h-s tábla.[/caption]

E mellett külön érdekesség, hogy ebben a városban valamilyen furcsa okból a sebességhatár nem 80 km/h, hanem 82 km/h. Nem elírás, nyolcvankettő. De vajon miért? Miért nem 88 (Vissza a jövőbe! c. film). Vagy akkor már 42? Az legalább válasz lenne az életet, a világmindenséget, meg mindent érintő végső kérdésre... De a 82...

Tudjuk róla, hogy páros szám, hogy félpár. Hogy $2 \cdot 41 = 82$. Azt is tudjuk, hogyha elosztjuk a

37392-et 456-al, akkor pont 82-öt kapunk. Azt is tudjuk, hogy Tizenötszögyszám. Meg Pell-Lucas-szám. Meg Boldog szám. Meg még Harshad-szám is (bár a 3-as és a 9-es rendszerben). Ezek mind fontos dolgok... De rómaiul leírva is furán fest (LXXXII). Binárisan is (1010010).. Mérföldben pedig 50 mph... nem áll össze...

De ez is olyan dolog, ami inkább izgalmassá teszi az éjszakai vezetést. Itt már 1000 m-e vagyunk a tengerszint felett, ami azt jelenti, hogy... igazándiból nem jelent semmit.. Ez ilyen érdekes furcsaság Törökországban, hogy magasabban vagyunk, mint bármelyik ponton Magyarországon, mégis olyan, mintha csak a Dunántúlon autókáznánk. Kisebb-nagyobb dombok, és kisebb hegyek a távolban.

Ami igazán érdekes, hogy amikor majd úgy érezzük, hogy beértünk a hegyek közé, és jön a kacskaringós út, akkor valójában lefele megyünk. A célvárosunk alig 400 m-e van a tengerszint felett. Kastamonu is 775-re van. Tehát egyáltalán nem vagyunk magasan. Semmi fenyőerdő, sziklák, meg ilyesmi. No persze mindez a sötétben nem is igen látszik.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Zölden világító dzsámik az út szélén.[/caption]

Helyette viszont zölden világító dzsámikat láthatunk. Meg olyan útmenti boltokat is, amelyek karácsonyfaként tele voltak aggatva színes lámpákkal.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Éjszakai út, világító zöld dzsámi[/caption]

No de vissza az útra! Tehát mentünk. És mentünk. És most már sötét is volt. De mi mentünk, és csak mentünk. Meg közben zenét hallgattunk. Egészen addig, míg be nem értünk az egyik megyei rádió hatókörébe. Itt itt éppen közlekedési hírek mentek. És a rendszer automatikusan átkapcsolt rá (TP). Csak éppen a csatornában szó sem volt közlekedésről. Inkább tehenekről. De ez nem biztos.

Egy bácsi énekelt nagy lelkesen a TP csatornán. És erősen kihallatszott, hogy nem ez volt a szándéka. Inkább tűnt olyannak, mint aki éppen fürdeni készült. De hát végül is, mi ebben a baj? Az éjszaka közepén úgysem történik semmi, amivel a közlekedési híreket ki lehetne tölteni.

Még tavasszal történt az eset, ráadásul pont Kastamonu városában, hogy valaki leült a számítógép elé az éjszaka közepén. Ez mondjuk még nem ritkaság. És olyan web-oldalt nyitott, amin felnőtt tartalom volt. Ez sem számít ritkaságnak. Csakhogy erről hamarosan az egész város tudomást szerzett, mivel a számítógép rá volt kötve a városi hangosbemondó hálózatra. Így a következő percekben egy teljes kerület hallhatta, hogy a videóban szereplő néni is bácsik milyen jól is érzik magukat. Erről még egy YouTube videó is készült (ma is megtekinthető), így lett is belőle nagy balhé..

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Kastamonu belvárosa az éjszaka

közepén[/caption]

Mi nekünk be kellett érnünk a bácsi énekével. Aztán beértünk Kastamonu megye központi városába, Kastamonuba.

Igazándiból kikerülhettük volna, hiszen évek óta kész az elkerülő út. De mi mégis úgy döntöttünk, hogy éjjel 1-kor átmegyünk a városközponton. No meg így, hogy senki se járt az utakon, nyugodtan fel lehetett keresni az ATM-eket, mert egyik előtt sem állt sor. És egyik előtt sem volt gond a parkolás.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Kastamonu - mindenféle színes világítások[/caption]

Mostanra már jó késő volt, de a városban működött még a díszkivilágítás. Érdekes, ufó-szerű lámpák voltak elrejtve a járdában.. Talán pont azért, hogy mátrixos vagy QR-kódos üzenetet küldjenek az UFÓ-knak.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Tovább az éjszakába...[/caption]

Itt már elmondhattuk, hogy az út nehezen túl vagyunk. Már csak pont 100 km volt vissza. A hátralévő utat 3 szakaszra lehet bontani.

Az első, egy nagyon kellemes, autópályaszerű út. Ráadásul teljesen egyedül vagyunk rajta.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Az éjszaka közepén[/caption]

A második szakasz nagyon érdekes. Itt már letértünk a főútról, és bár minden jel azt mutatja, hogy mellékúton megyünk, egyáltalán nem az! Az 1000 m magas sík felföldön vagyunk. Az út pedig majdnem nyíl egyenesen, nagyon enyhe néhány kanyarral halad 20 km-en keresztül. Szinte teljesen egyenesen megyünk. Nagyon lassítani nem kell.. Főleg az éjszaka közepén.

Majd utána már ráállunk a tényleges hegyi útra, ahol leereszkedünk a 400 m-es szintvonalra. Ez kicsit kacskaringózik, de egyszer sem kellett 60 km/h alá lelassítani.

Így nemsokára fel is tűnt a tábla: itt kell jobbra bemenni az erdőbe!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Szalmafalva bevezető út[/caption]

Ezek után már csak 5 km zötyögés volt a földúton, és még az előtt megérkeztünk, hogy

felkelt volna a nap.

2017-09-18

Másnap felkeltünk. És nem volt sötét!

Pedig lehetett volna! Mondjuk, ha hajnali 3-kor keltünk volna fel. De hát éppen 3-kor feküdtünk le, így ez nem lett volna annyira izgalmas... Vagyis pont, hogy tele lett volna izgalmakkal. Meg sikongatásokkal... és káromkodásokkal... Úgyhogy senki se akart 3-kor felkelni.

Lehetett volna úgy is sötét, hogy reggel 7-kor kelünk. Ilyenkor azért már fent van a nap, főleg így nyár végén. De a völgybe még nem süt be igazán.

De még így sem volt sötét. Hiszen délben keltünk! (akinek gyereke van, az tudja, hogy ez mennyire nagy dolog!)

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Szalmafalva (Kastamonu)[/caption]

Régebbi olvasók már ismerik. Salmanköy, magyar nevén* Szalmafalva hivatalosan Kastamonu tartományban található. Valójában kevés dolog köti a belső-anatóliai városhoz, sokkal inkább a közeli Fekete-tengerhez tartozik. Csak éppen ehhez át kell mászni a hegyen. Így azért a főétel mégsem a hal. Hanem a marhahús. Vagy ha éppen úgy alakul, akkor a medvehús...

A terület érdekessége, hogy a völgyekben amolyan vásár városok vannak. Ide járnak be a környékbeli mini falvakból az emberek (és ezzel nagyjából ki is merült a távolsági közlekedés), hogy eladják a termékeiket. A termékek nem túl változatosak: háziállat, tejtermékek, búza, kukorica, meg amit az erdő ad.

A falvak pedig roppant kicsit: alig néhány utcából állnak. Így 1-1 településen olyan 20 család élhet. Mégpedig igencsak praktikus faházakban.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Szalmafalva faház: egyik oldalt a bejárat, másik oldalt pedig panorámakilátós erkély (9 m magasan)[/caption]

Az élet itt roppant kellemes és nyugis. Idáig nem ér a nagyvárosok örülete. És ha a kormány nem akar éppen vízi-erőművet építeni, akkor legfeljebb csak olyan gondjaink lehetnek, hogy a medve megint felmászott a tetőre. Vagy hogy éjjel leesett 3-6 m hó.

És persze a bevásárlásnál is oda kell figyelni. Azért az roppant kellemetlen, ha otthon derül ki, hogy nem vettünk tejet!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Fekete-tengeri faház belülről

(tradicionalis)[/caption]

Sajnos valamiért a fiatalok mégis úgy érzik, hogy nem vállalják a téli esőben-hóban a favágást, hanem inkább egy isztambuli irodában képzelik el a jövőjüket. Így a falvakban egyre kevesebb ember van. Már csak a nyugdíjas korban költöznek vissza...de az is ritka.. A falusi foglalkozásokat ma már senki se viszi tovább. Nem látunk háziállatokat (csak 1-2-t elvéve), a termőföldeket pedig már régen visszahódította az erdő.

Nagyon kérdéses, hogy mi lesz ezekkel a falvakkal 20 év múlva...

Szalmafalva esetében viszont van remény! Mi komolyan gondolkozunk, hogy érdemes lenne a turizmust beindítani, ami mindjárt értelmet adna a faluban maradásnak is. Ezen kívül a Árpi és Imi is hivatalosan Szalmafalva bennszülöttjének számít. És ha ez így megy tovább, akkor pár évtized múlva a falu hivatalosan is elmagyarosodhat... Onnantól kezdve pedig már csak néhány évszázad, és kérhetik a magyarnyelvű tv csatornát, oktatást, egyetemet, aztán már meg se állnak a Független Szalmafalvi Köztársaságig!

Mindehhez tartozik egy igencsak izgalmas természeti környezet. Teljesen mindegy, melyik irányba indulunk el. És akár több napon keresztül is mehetünk, folyamatosan kerülnek eléink a természeti látványosságok. Ahogy az Anatóliában jellemző.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A Hasadék (Szalmafalva)[/caption]

Történelmi érdekesség is bizonyára akad, de a környéken kevés régészeti feltárás zajlott. Az egyik szemközti dombon néha-néha előkerül valami egy több ezer éve zajlott csatából. És valószínűleg több (rengeteg) hasonló hely van, csak éppen Anatólia bőségesen el van látva történelmi emlékekkel.

Tehát bármerre is megyünk, rengeteg érdekességet találunk. Több száz vízésés, és hasadék fedezhető fel a közeli és távolabbi környéken. Kivéve északot, mert ott hamarosan összetalálkozunk a Fekete-tengerrel. No nem mintha ő kevésbé lenne izgalmas!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Gideros-öböl[/caption]

Tehát ha idáig eljöttünk tényleg az a kérdés, hogy hova menjünk?. Ha egy évig itt lennénk, az se lenne elég...

[caption id="" align="aligncenter" width="373"] Ilica vízésés[/caption]

Csak vannak kötelességek is, amiket teljesíteni kell: a rokonok.

Az Áldozati Ünnepe kicsit olyasmi, mint a Karácsony. Az Iszlámban ebből kettő van: az Áldozati Ünnepe, és a Ramadán. Az Áldozati Ünnepe kb. 2 hónappal követi a Ramadánt. Így ilyenkor kevésbé izgalmas az a kérdés, hogy ki hogy van?., mint majd a Ramadánkor. Ezen kívül a legtöbb családtag Isztambulban él. Van ebben valami romantikus, hogy akikkel

mindennap is találkozunk, újra összefutunk velük a hegyekben...

Így az első nap elment az ünnepre.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Fekete-tengeri faház (fél-tradicionális). És sült kenyér! Nyami![/caption]

Az áldozás nem a faluban történt, hanem a városban, az erre kijelölt helyen, és az erre kijelölt személy végezte. Hozzánk már csak az előkészített hús érkezett. Utána pedig a rokonok érkeztek.

Erről a részről nem írok, mert bizonyára mindenkinek volt szerencséje hasonlóhoz. Csak éppen Törökországban az embernek általában 300-400 rokona van. De szerencsére ennyien nem férnek be a faluba, és nincs is kedvük odáig elmenni. Így nagyjából az első napon mindenkivel megtárgyaltuk az időjárást meg a napi politikát. Ettünk húst hússal. Meg ittunk sok-sok teát. Utána ettünk még hús, és ittunk még teát, mígnem be nem sötétedett. Utána megint ettünk húst hússal, és ittunk teát. Teával. Ettünk mellé még húst. Aztán amikor már többen is úgy érezték, hogy még az előtt érdemes lenne hazamenni, hogy előjönnek az éjszakai ragadozók (pl. farkasok), akkor hazamentek.

Mondjuk itt mindenkinek van puskája. Így a lomposból könnyen sál, a brummogóból pedig inkább falvédő lehetett volna.

A következő nap (3.) már érdekesebb volt. Úgy döntöttünk, hogy csak a hegy túoldalára megyünk, ahol a Valla Kanyon található. Ez légvonalban csak 15 km. Csak éppen meg kellett kerülni hozzá a hegyet. Az pedig 100 km (a Google azért tud egy rövidebb utat, át az erdőn... háááát... ne tudjátok meg! Tavaly kellett onnan egy markolót kimenteni... pedig az csinál magának utat is, ha kell...)

Ez a távolság persze nem riaszt meg egyetlen törököt sem. Sőt! Aki Isztambulban kocsival jár, az ennek a háromszorosát is simán megjárja még ebéd előtt. Úgyhogy eldöntöttük, belevágunk.

Az előző napunk leginkább abból állt, hogy a vendégeket fogadtuk. Így pedig mindenki egyetértett azzal, hogy nem fogunk otthon reggelizni. Majd valahol útközben! Ez ugyanis Törökország, ahol bárhol és bármikor lehet enni. Pontosabban a török bárhol és bármikor talál helyet és okot az evésre. A kereslet és a kínálat pedig Törökországban különleges kapcsolatban van, és mindig találkozik. Akkor is, ha nem akar. Ezért van az, hogy a bazárban egy csomó olyan kacatot megveszünk, amit egyébként nem akarunk...

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Szalmafalva, faházak[/caption]

Tehát fogtuk magunkat, és elmentünk a legközelebbi olyan kisvárosba, ami már kellően más

volt, mint ami itt van éppen az orrunk előtt. És ott jó alaposan reggeliztünk!

Így, hogy most már túllettünk egy kétórás gyors török reggelin, és felszedtünk vagy 4000 kalóriát, már bátran bevethettük magunkat a hegyek közé.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Útban a hegyek között[/caption]

Bár valójában nem úgy megyünk, mintha mondjuk az Alpokban lennénk. Egy kb. 1000 m-el a tenger feletti sziklán kocsikázunk, ahol csak a kisebb (néhány száz méteres) hegyecskéket kell kerülgetni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Útban a hegyek között[/caption]

És persze a teheneket.. Tehenek nélkül nincsen Kastamonu!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Útban a tehenek között.[/caption]

Ezen a nagyon kellemes hegyi úton mentünk addig, míg egy sokkal kevésbé kellemes útra nem kerültünk. Ez volt az, ami ténylegesen bevitt minket a hegyi falvak közé.

Az utunk nagyon kellemes, tradicionális faházakkal telehintett falvakon vitt keresztül.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Kastamonu, hegek, faházak (tehén most nincs)[/caption]

Csak éppen ebből nagyon keveset láttunk, mert nagyon porzott az út.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Kastamonu, hegyek, poros út (tehén itt sincs.. nem porszívó ő..)[/caption]

És ha a nap pont olyan szögben érte az ablakot, akkor pont nem lehetett látni semmit. De tényleg semmit.

És ugye azt nem kell mondani, hogy a nap szinte mindig pont abban a szögben érte az ablakot... Így az alig 20 km-es utat 1 óra alatt sikerült megtenni (és mivel nem akartunk a szakadéokban aludni, estig ugyan itt vissza is kellett menni...)

Ezek után teljesen meglepő, hogy láttunk egy Beşiktaş zászlót. Egyáltalán már az meglepő, hogy egyáltalán láttunk valamit... No pont itt...

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Kastamonu, hegyek, Beşiktaş zászló (tehén továbbra sincs)[/caption]

De láttunk mi mást is! Pl. népviseletes nénit.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Kastamonu, hegye, népviselet, selfie![/caption]

Ők a hiedelemmel ellentétben nem azért húztak népviseleti ruhát, mert az a szokás, vagy mert a nagymamájuk is ilyet húzott (bár ő tényleg ebben járt). Hanem kifejezetten az erre járó turisták kedvéért...

És voltak azért tradicionális, fekete-tengeri faházak is.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Kastamonu, faház, tehén még mindig nincs[/caption]

Így kanyarogtunk cikkben és cikkben (bár cikk több volt, mint cikk), mire végre átmentünk a Kapunk.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Valla Kanyon kapuja[/caption]

Ez kicsit olyan volt, mit Mordor kapuja... Mert amikor átmentünk rajta...

Nos igazándiból kicsit sem volt olyan... A túlóldalon nem voltak orkok. De még felperzselt földek sem. Sőt! Inkább ezen az oldalon volt hatalmas por.

A Kapu túlóldalán viszont nagyon erőteljesen ért végett az út. Egy mini hegyoldali faluban voltunk. Talán 5 ház lehetett benne összesen. Köztük az egyik a büfé. Mert ez egy olyan hely, ahova a törökök szoktak járni. Ahova meg ők járnak, ott kell lennie ételnek, és teának. Főleg ételnek. Főleg teának...

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Kastamonu, világvégi falucska, tea (tehén is van, a sarkon túl)[/caption]

Tehát ez egy mini falu, meredek hegyoldalon. És bár a büfének maradt hely, parkolónak már nem. Mégicsak úgy tervezték évszázadokkal ezelőtt, hogy még a hegyikecske se fog oda soha betérni. Persze a fizető turista az más! Csak a kocsiját ne hozza magával.

Így csak az árok partjára lehetett leparkolni. Amit elmosott a víz, így inkább egy kisebb kanyon volt az út mentén, amibe simán beleborul még egy emeletes busz is...

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Kastamonu, hegyek, Valla kanyon, tehén[/caption]

Végül sikerült az autót úgy begyömöszölni valahova, hogy az ne az árok legyen. Utána pedig

elindultunk le, a kanyonba.

A táv nem sok: 1 km. És 30 m-t kell ereszkedni a kilátóba.

Értitek: 1 km, és 30 m szintkülönbség... lefelé.. Simán! Csukott szemmel is! Betakarózva, álmomba, fél lábbal békaugrásban is!

Szóval nyakamba vettem a 2 gyereket...meg a drónt... és elindultam a tűző napsütésben a csúszós köveken lefele, a meredek lejtőn...

Imi azért rendes volt, mert már az első kanyarban megfogta a vizes palackjainkat, és bedobálta a szakadékba... Legalább ennyivel kevesebbet kellett cipelni.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Lejárat a kanyonba[/caption]

De azért jól elvultunk, és végül csak leértünk a híres kanyonba.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Valla Kanyon[/caption]

Itt egy patak szeli át a hegyet úgy, hogy közben u alakban egy sziklát is megkerül. Mi a kényelmes úton közelítettük meg, ahol egy kilátót is kiépítettek. Míg be lehet menni a völgy felől is. Csak akkor nagyon figyelni kell az időjárása. Egy közepes méret esőnél is nagyon fel tud gyűlni a víz a szűk helyen. Néhány éve 6 fiatal turista halt meg e miatt.

Nemcsak a víz lesz kiszámíthatatlan a szűk szorosban, hanem a szél is. Jó, hogy lecipeltem a drónt. Imi tudott a propellerrel játszani, így nem nem unatkozott, míg mi fényképezgettünk. És ezúttal nem akarta az egészet a szakadékba dobni. De a repülés elmaradt. Talán majd... nem tudom, lesz-e legközelebb... feljebb teljes szélcsend volt, de a völgybe beérve repülésre alkalmatlan idő fogadott. Nem úgy nézett ki, mint ahol valaha is jó idő lesz.. Talán 3-4 jégkorszak múlva..

Jóvan, akkor vissza a drónt a táskába, táska a hátra, mellé a gyerekek is, is indulás fel!

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Utolsó méterek[/caption]

Miután felértünk, ősi török szokás szerint mindjárt megtámadtuk a büfét. Nem azért, mert fáradtak lettünk volna.. ugyan már... taktikai megbeszélésre volt szükség. Meg hát volt ott ennivaló... kár lett volna otthagyni... a teáról nem is beszélve!

Elhatároztok, hogy még nincs olyan késő, hiszen nincs sötét. Így bemegyünk Kastamoni városba is. Végül is csak 110 km. Igazán itt van a szomszédban! És ott van a híres kastamonu-i kolbász és pasztirma. Ez utóbbi a sonkára hasonlít. De a jellegzetessége, hogy a meleg éghajlat miatt fokhagymás-paprikás szósszal van bevonva. Ez távol tartja a

baktériumokat, és a vámpírokat is.

Meg úgy igazándiból mindenkit.. Elég egyetlen szeletet enni belőle ahhoz, hogy egy hétig senki se akarjon velünk beszélni! Úgyhogy irány vásárolni!

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Kastamonu, pasztirma, és a különleges aroma[/caption]

Egyetlen probléma, hogy a bolt 8-kor bezár..

A poros úton nem nagyon lehetett mit tenni. Ott csak 5 percet sikerült az időből lefaragni. A későbbi aszfalt úton már jobb volt a helyzet. Ott csak a teheneket kellett kerülni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Kastamonu, hegyek, tehenek[/caption]

De ezt leszámítva jó tempóban tudunk haladni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Kastamonu, hegyek, faházak[/caption]

Végül 10 perccel 8 előtt értünk a boltba (pontos helyszínt lásd a térképen!). Ez egy speciális hely, ahol csak néhány terméket árulnak. Nem mindenfélét, hanem csak azt a néhányat, amiben tényleg jók. Így elvileg nem tartott volna sokáig a vásárlás. Csak azt kellett eldönteni, hogy miből mennyit vegyünk.

Most még üresek voltak a csomagtartóink. De később bekerülnek még oda a ruhák, és az áldozati húst is elvisszük Isztambulba. Így olyan sok mindent nem tudunk haza is vinni. Viszont mindenki bizonygatta, hogy ő most azonnal meg tud enni egy nagyobb adag hústerméket. Árpi be is mutatta, miként tüntet el 3 kolbászt. Így végül úgy döntöttünk, megoldjuk valahogy. Ha másképpen nem, kolbász lesz az ölkben is.

Egyébként is, inkább ezt együk a hazaúton, ne a chipseket...

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Kastamonu, kolbász, és...nyam-nyam![/caption]

Miután így jó alaposan feltankoltunk, beültünk a szemközti étterembe, hogy együnk valami húsosat is. Meg Kastamonu nem az igazi, ha kihagyjuk az -et!

És persze ha már leültünk enni, akkor teázunk is egyet. Késő éjjel lett, mire visszaértünk a

faluba..

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Kastamonbu, éjszaka,
rendőrautó[/caption]

2017-09-22

Lavaş, ezme

2017-09-25

Mindig eljön az a pont, amikor az a pont, amikor végre a gyerekeket elvisszük az iskolába, mi pedig bemehetünk a munkahelyre pihenni...

Izé... amikor véget ér a szünet, véget érnek az ünnepek, véget ér a nyaralás. És amikor haza kell menni.

Nos igen.. Isztambulba még vissza kell menni. És nem az a 600 km a nehéz, ami előttünk áll. Csak az utolsó 100 km. Ahol majd találkozunk a hozzánk hasonló több millió emberrel. És ugye mindenki hozott magával autót is.. Jó móka lesz...

De előtte még!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Szalmafalva csendélet[/caption]

Oké, hogy eljöttünk a hegyek közé, hogy ünnepeljünk, rokonokat nézegessünk. De ha már itt vagyunk, akkor egy kicsit élvezzük ki a természetet is. Meg egy kicsit szórakozzunk is, és a drónnal is kipróbáljunk egy-két dolgot..

A környékbeli természeti látnivalókról már volt szó. Így most beszélhetünk a szórakozásról is.

A mai városi gyerekek (főleg az olyan megavárosban, mint Isztambul) már nem igazán találkoznak a természettel. Minden fele beton és beton van. A változatosság kedvéért lehet (még) találkozni 1-2 fával is. És ezzel nagyjából a végére is értünk..

Szerencsére itt, Kastamonu-ban, és azon belül is a kicsit faluban, azért már jóval közelebb vagyunk a természethez. Itt a gyerekek láthatják, hogy az alma valójában a fáról származik, nem a szupermarketből. És még sok minden más izgalmas dolgot is lehet találni. Ilyen pl. a csiga. Amelyek ráadásul Kastamonu-ban egészen nagyra nőnek.

Persze annyira azért nem, hogy még a hátára is fel lehessen ülni. De ahhoz elég nagy, hogy ezzel Árpí másoknak is izgalmakat okozhasson. Főleg, ha belerakja a cipőjükbe. De már az is komoly sikoltozást váltott ki, hogy egyáltalán bevitte őket a házba...

[caption id="attachment_11594" align="aligncenter" width="450"] Árpí és a csiga[/caption]

Hasonló izgalmakat tudott kiváltani az is, amikor éjszaka átküldtük a drónt a szemközti faluba. Kár, hogy a videó nem rögzítette a hangokat. Meg az is kár, hogy a videón sem látszik semmi. Így csak a másnapi beszélgetéseknél derült ki, hogy a környéken többen is ufót láttak...

Akik a mi falunkban vannak, azok már csak mosolyognak ezen. Itt a drón teljesen hétköznapi lett, és többen is vettek belőle. De itt legalább bőven van hely a repülésre. És a kísérletezésre.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A szakadék a levegőből[/caption]

Ezúttal az a terv, hogy az egész falut feltérképezzünk (2D-ben és 3D-ben). Jó alaposan, de kihagyva az ilyen extrákat, mint a hasadék. Így is 4 felszállásra volt szükség minek eredményeképpen 775 fotót készítettünk. Azóta pedig 2 számítógép is ezeknek a feldolgozásával küzd.. Egyenlőre nem sok reménnyel... Legutóbb az egyik közölte, hogy már csak 230 óra van vissza. Ez másnapra már 1463 órára "csökkent"..

Bizony, az én számítógépeim néhány magyar kulcsszót már felismernek... a varázsszó kimondása után szeretnek lefagyni. Már csak az kéne, hogy a Microsoft is meghallja (és megérte), miket szokott a nép nekik üzeni, amikor egy frissítés után minden tiltakozás ellenére magától újraindul a gép.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Szalmafalva a levegőből[/caption]

Szóval ilyen dolgokkal ütöttük el az időnket. Meg a levegőben repkedő bogarakat is..

De aztán eljött az a pillanat, amikor ideje volt hazaindulni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Könnyes búcsú a tehenektől.[/caption]

Eredetileg úgy terveztük, hogy hajnalban indulunk, és a Fekete-tenger menténk haladunk Isztambul fele. Ez az út sokkal izgalmasabb. Nemcsak, hogy nagyon szép a kilátás, meg tele van az út kacskaringókkal (és az út közepén legelő szamarakkal) és buszokkal. De ezen az úton egyetlen tábla sem jelzi, merre van Isztambul. Itt még navigációval is simán el lehet tévedni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Kunkori út a Fekete-tenger partján[/caption]

De aztán végül az előző napot ellötyögtük, és késő éjjel értünk vissza a faluba. Úgy meg kinek van kedve hajnalban kelni, hogy utána legalább 12 órát vezessen?

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Hangulatos útszéli-faluszéli dzsámi+buszmegálló[/caption]

Másnap pedig szembenéztünk a ténnyel, hogy a kolbász készletünk erősen megcsappant. Mivel pedig a bolt ekkorra már kinyitott, így mindenki egyetértett abban, hogy inkább azt nézzük meg, ne pedig a Fekete-tengert. Tehát visszamentünk Kastamonu belvárosába. Majd innen mentünk tovább.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Itt van az a hosszsúúúúú nagyon eeeeegyenes út. Itt simán fel is lehetne szállni.[/caption]

Útközben megint előjött az az érdekesség, hogy egy hatalmas felföldön haladunk, kb. 1000 m-el a tengerszint felett. Pedig sokkal inkább olyan érzés, mintha csak a Dunántúlon kocsikáznánk.. Jobbra-balra kisebb hegyek vannak, de egyik sem úgy néz ki, mintha az Alpokban lennének. Semmi fenyőerdő, sehol egy havas csúcs (ebből egyetlen egyet láttunk csak, az Ilgaz csúcsát, ami 2587m és ő is 30 km-e volt tőlünk)...

Pedig útközben 1350 m-ig megyünk. És azon a részen régen még egyáltalán nem volt garancia, hogy az ember aznap át is fog jutni. Ha az időjárás úgy döntött, és leesett a hó, akkor legjobb volt, ha az ember sürgősen szállást keresett. Vagy épített egy iglut.

Ma már ilyenre csak nagyon ritkán kerül sor. Ezen a szakaszon a Bolu-alagút található, amit 2007-ben nyitottak meg. A hossza majdnem 3 km (egyik út 2788 m, a másik 2954 m). De ez csak egy része annak a rövidebb útnak, ami átvág a hegyen. A teljes hossz 25 km, amiben további hidak vannak. Ráadásul, amikor kijövünk az alagútból, egy igencsak erőteljes ereszkedéssel jutunk le a 600 m-el mélyebbi völgybe. Nem csoda, hogy a teljes rendszer építése 10 évnél is tovább tartott..

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Bolu alagút[/caption]

Ezen majd csak később fogunk áthaladni. Előtte még át kell vágni a felföldön. És egy ilyen átvágáson a török bizony megéhezik...

Bár az az igazság, hogy teljesen mindegy, mit csinál a török, mert hamarosan úgysis megéhezik. Az ő érdekükben útközben bőségesen lehet találni kisebb büféket, és nagyobb éttermeket. Értelem szerűen ahogy közeledünk az autópálya felé, úgy lesznek ezek az étkezdék egyre nagyobbak, egyre komolyabbak.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Safranbolu stílusú buszmegálló[/caption]

Viszont nem árt, ha rendelkezünk némi helyismerettel is. Nemcsak azért, hogy tudjuk, hol érdemes enni, hol főznek finoman. Hanem azért is, hogy az éttermeket egyáltalán megtaláljuk! És hogy bejussunk oda, mert a forgalmat elválasztó vizesárok igencsak mély, és nem egyszerű megkerülni.

Karabükk közelében az egyik étterem úgy néz ki, mint csak az erdő szélén állnánk meg. Aztán kiderül, hogy odabent egy egész étterem-labirintus van. Csúszdával, halastóval, teknősbékával.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Étteremlabirintus a bokorban[/caption]

Itt egyébként a mellett, hogy jókat lehet enni, tényleg jókat lehet enni. Főleg a sült kolbász nagyon jó. A kolbászos sült kolbász. Együnk mellé kolbászt is!

A törökök az ilyen tradicionális jellegű helyeken szeretik megadni az étkezés módját is. Így pl. a kávézás is kellemes hangulatban, hangulatos készlettel történik.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Hangulatos kávé készlet[/caption]

Mire itt végeztünk, már a nap elért arra a szintre, amikor pont a szemünkbe süt. Az utunk pedig végig nyugatnak tartott.. És bár a vezetésben sokat nem zavart, a fényképek az elkövetkező időszakban nem lettek valami jók. És azt azért mégsem illik csinálni, hogy 200 km-en keresztül tolatok...

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Karabük vaskohó[/caption]

De azt viszont lássuk be, hogy ennek az időnek is megvan a maga romantikája... Zöld domboldalak, narancssárga naplemente és rengeteg vörös féklámpa. Igen, elértük a dugó végét.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] XXI. századi romantika: Naplemente és kocsisor (♥♥♥)[/caption]

Szerencsére ez azért még nem az, ami Isztambulban kezdődik. Ez csak olyan sima dugó... Már közel vagyunk a nagy gyűjtő csatornához, az Isztambul-Ankara autópályához. Itt azért már kicsit felgyülemlenek az autók. Ezért az elkövetkező 60 km-et kissé lassabban tesszük meg, mint szeretnénk.

Mindjárt mindenki fel is megy az internetre, és kezdődik a taktikázás: melyik úton menjünk haza, melyiken kisebb a forgalom. Csak ez nem olyan egyszerű!

Bár a térkép mutatja a forgalmat is, de kérdéses, hogy mennyire friss. Nem mindegy, hogy ahova majd 30-90-200 perc múlva érünk, ott akkor éppen mekkora dugó is lesz. És azt is taktikázni kell, hogy bár lehet, az autópálya néha-néha nagyon bedugul, de a szabad szakaszokon mégis csak 100 km/h-nál gyorsabban lehet haladni. Míg a pálya melletti főút, hiába kerüli el a kisebb városokat, ott lassabban lehet menni. De vajon átlagban mennyivel mehetünk lassabban...? Vagy talán összességében mégis csak gyorsabb, mint a pálya?

Egyelőre viszont a térkép szerint az autópálya csupa zöld. Vagyis komolyabb lassulás még nincs rajta. Így őt választjuk. Ahol is hamarosan feltűnik az első tábla, hogy nemsokára hazaérünk.

[caption id="" align="aligncenter" width="400"] Isztambul már csak 326 km![/caption]

Persze csak ha nem lesz dugó...

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Következik a Bolu-alagút[/caption]

Itt nem kell sokat menni, és máris a már említett Bolu-alagútban leszünk. Előtte már az időjárás egy apró reklámmal bemutatta, mi vár ránk az alagút túloldalán: hatalmas esőfelhő borított be mindent. De legalább a nap nem süt majd a szemünkbe!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Az alagút után...lefele..[/caption]

Kilépve az alagútból mindjárt egy SMS fogad minket. A rendőrség szervere küldi automatikusan. Azt írják, hogy a legtöbb közúti baleset az ünnepnapok végén (ez van ma), a Bolu-alagút utáni szakaszán (itt vagyunk éppen) történik. Jól beállították a rendszert...

Persze a sofőr ne olvasson SMS-t vezetés közben. Különben a következő üzenet valahogy így fog szólni: Ugye, hogy megmondtuk!

Ahogy leértünk a völgybe, egy teljesen más világba jutunk. Az elmúlt 4 napot a hegyek között töltöttünk, és egyszer sem mentünk le a tengerszinti 500 m alá. Most viszont egycsapásra visszakerültünk az Isztambulban megszokott meleg, párás és fülledt időbe. Ez már az előszele annak, hogy nemsokára otthon leszünk..

Persze-persze...

Még 300 km van vissza, amiből az első 150-el nincs is gond. Kétszer állunk csak meg teát inni és enni.

A mitológiával ellentétben a török sofőrök nem azért isznak állandóan teát, mert a koffein ébren tart. Egy idő után a koffein nem gátolja meg az elalvást. Bezzeg egy feszülő hólyag! Az minden álmod elkerget!

Tavaly az utolsó 100 km volt az igazán durva. Amikor kiderült, hogy a legjobb esetben is max 20 km/h sebességgel tudunk haladni. Sok matek nem kell hozzá, hogy kiszámoljuk: ez legalább 5 órát jelent! Plussz a teázás, és máris 6 óránál tartunk. Ami további dolgokat vonz magával, mint pl. az étkezést...és akkor már legalább 7 óra szükséges. 100 km-ért.

Éppen ezért az utolsó még dugómentes benzinkútnál nagy tanácsot tartottunk.

A két lehetséges út (autópálya vagy főút) közül a főút nézett ki jobban. Az autópálya teljesen sötétvörös volt. Vagyis egészen biztosan a Boszporusz partjáig áll a forgalom. A főút viszont sokkal könnyebben bedugul. És ha ott egyszer beáll a forgalom!.. Rádásul az út átmege Izmit közepén...

Így két választásunk volt. Vagy megyünk a biztos de tutira lassú autópályán. Vagy kockáztatunk.

Úgy döntöttünk, hogy a következő lehajtón megszökünk.

A lakásik 170 km volt már csak hátra (ez török viszonylatban a nagyon-nagyon közelit jelenti). Éjszaka volt. Meg dugó. De úgy éreztük, mégiscsak gyorsabban haladunk, mintha a pályán maradtunk volna.

Ezt az érzésünket többször is megerősítette az a látvány, amikor az autópályát kereszteztük, és láttuk hogy az összes autó áll. Hatalmas dugó volt ott.

Persze mi sem büszkélkedhettünk a száguldozással. Bár sokszor tudunk jó tempóban haladni, de több piros lámpával is sikerült összefutni. Azok pedig szép hosszú kocsisort gyűjtöttek be.

Végül csak beérkeztünk Izmit városába, ahol lépésben haladtunk. Ő egy ipari város, ahol egy Kossuth emlékhely is található. De mi ezt most nem tudtuk megnézni (éjjel volt). Helyette láttunk egy hidat.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Izmit - híd no: 1[/caption]

Meg még egyszer ugyan azt. Vagy egy másik volt, ami ugyan úgy nézett ki?

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Izmit - híd no: 2[/caption]

Meg még egyet..

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Izmit - híd no: 3[/caption]

És még egyet

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Izmit - híd no: 4[/caption]

És már hipp-hopp, kint is voltunk a városból.

Persze a hipp és a hopp között 1 óra is eltelt... Innentől viszont már sima utunk volt a Márvány-tenger partján. Most már tényleg csak alig 100 km van hazáig.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Márvány-tenger partja (háttérben az Osmangazi-híddal)[/caption]

Ez az utolsó szakasz eléggé furcsa. Isztambul külterületén haladunk keresztül. És ezt már mindenki Isztambulnak hívja. Mégis folyamatosan láttuk a táblákat, hogy már csak 70 km. Már csak 50 km. Már csak 30 km, stb...

Ez rettenetesen hosszú szakasz. Végig úgy, mintha a városban lennénk. Még úgy is, hogy gyorsforgalmi úton megyünk. Ami tele van olyan belső sávban döcögő 40 km/h-s száguldó ördögökkel, akik az üres egyenes szakaszokon gondolnak egyet, és beelépnek a fékbe. Ez tipikusan egy olyan hely, ahol megyünk...megyünk...fékezünk (mert miért is ne?)...megyünk...gázt adunk...megyünk..megyünk...fékezünk (ez már volt, de azért még egyszer)...megyünk...megyünk... gáz...fék (ismétlés a tudás anyukája...meg neked is az anyukád).. és megyünk.. megyünk.. megint gáz... megyünk.. fék.

És az egész valahogy nem akar véget érni...

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Már majdnem Isztambul![/caption]

Tele olyan városrészekkel, amelyekről alig hallott valaki.. Pedig itt is emberek laknak, akik naponta innen járnak be a városközpontba dolgozni. Tehát ezt az utat naponta kétszer is megteszik. Holott ez a mostani 1 alkalom és bőven elegendő.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Isztambul! Boszporusz![/caption]

Végül csak elérjük a Boszporuszt is, ami már egyértelműen Isztambul. A híd túloldalán pedig már Európa van. Végre hazaérkezünk...

Az utolsó 170 km-es szakaszt megállás nélkül tettük meg. Így az csak 3 és fél óráig tartott. Szemben a tavalyi 7 órával. Elmondhatjuk, hogy jól döntöttünk. A következő napokban, amikor a sortársakkal beszélünk, mindez megerősítést nyer. Az autópálya tényleg tovább tartott volna.

A teljes utat, Szalmafalvától Isztambulig 13 óra alatt tettük meg.

2017-09-30

Csokit, kakaóport

2017-10-02

Akik először járnak Isztambulban, és meglátják a közlekedést, könnyen érezhetik úgy, hogyha beülnének egy autóba, akkor hamarosan valamelyik közeli kórházban fognak kikötni.

Szerencsére mindez csak a látszat. Bár kaotikusnak látszik az egész, valójában legalább annyira biztonságban érezhetjük magunkat, mint a világ bármelyik nagyvárosában. Sőt! Talán még kicsivel biztonságosabban. Hiszen akik napközben az utakon vannak, ők azok, akik általában az autóban töltik a napjukat. Ami azt jelenti, hogy naponta simán 300-500 km-t vezetnek. Mégpedig erős forgalomban (ennek kb. a 70%-át dudálva, és legalább 30%-át tolatva teszik.)

Így nem azért vettük témának a kórházakat, mert olyan gyakran igénybe vennénk a szolgáltatásukat. Hanem mert érdekesek.

A mai, modern kórházak alapjait valamikor az 1850-es években teheték le. Ebben az időszakban az Oszmán Birodalom igencsak el volt maradva. De szerencsére voltak olyan szultánok, akik ezt hamar felismerték, és különféle módokon próbálkoztak felzárkózni Európához. Ezen törekvéseket a lakosság (no és a palotában elkényelmesedett úri közönség) vegyesen fogadta. Ezért a reformok nem mindig úgy haladtak, ahogy kellett volna.

Az egészségügy is igencsak romlott állapotban volt, ahogy a hozzá tartozó utánpótlás képzése is. Viszont Isztambulnak volt egy nagy erőssége, ami a mai napig megvan: Ez pedig az igencsak változatos összetétele. Mind vallásilag, mind nemzetileg.

A városban nemcsak a török hagyományokat követő muszlimok éltek, hanem modernebb felfogású, és már vallású emberek is. Mégpedig nagy számban. Ők az Aranyszarv-öböl másik felén laktak (ma Beyoğlu, Şişli kerületek), ahol a szultántól távol kedvükre kísérletezhettek a sátán játékszereivel. Itt volt először villany, földgáz, villamos, stb...

Szintén az Aranyszarv túloldalán terültek el a különféle külföldi kolóniák is. A Boszporusz mind kereskedelmileg, mind katonailag stratégiai fontosságú hely volt (és az ma is). Ennek köszönhetően már a város kezdetétől fogva találhattunk "idegen régiókat".

Mindez pedig azt eredményezte, hogy ezek az "idegenek" magukkal hozták a vallásukat, kultúrájukat és nem utolsó sorban a technikájukat is. Így az orvostudományt is.

Az 1800-as években Európa bőven lehaladta az Oszmán Birodalmat, miközben a földrajzi pozíciója egyre inkább felértékelődött. Ennek köszönhetően pedig egyre több lett az "idegen" is. Az angol, francia, orosz, osztrák és német katonák és tudósok pedig annyira nem

rajongtak, ha egy lábtörés miatt egy medvebőrből készült sátorba cipelték be őket, ahol különféle ráolvasásokkal, imádkozásokkal, és furcsa ízű folyadékokkal próbálták meggyógyítani őket. Amikor pedig ez nem sikerült, előkerült a balta is. Ők e helyett inkább saját kórházakat alapítottak. És ahogy abban az időszakban szokás volt, ezek valamelyik vallási intézmény részei lettek.

Őket ma is megtaláljuk. Ilyen pl. a Galata-torony közelében álló Sans Jorj (talán Szent György lehetne magyarul) Oszták Kórház.

Neki amúgy érdekes története van, melyben magyar doktorok és Atatürk alatt dolgozó magyar apácákkal is találkozhatunk. És még ma is rendelkeznek magyar és más Monarchiabeli (pl. szlovák) gyökerekkel.

Az 1800-as évek különösen kedvezőek voltak a tudomány, és így az egészségügy fejlődésére az Oszmán Birodalomban. Európa ekkor igencsak felkavart állapotban volt. Az 1848/49-es Szabadságharc vereség után rengeteg magyar érkezett a birodalomba. Köztük 30-nál is több olyan kiváló orvos, aki Bécsbe, a kor legfejlettebb kórházában tanult, vagy dolgozott. A szultán pedig a legnagyobb örömmel és támogatással fogadta ezeket az embereket, akiket lényegében ingyen megkapott. És garantáltan nem is tudtak hazamenni.

Az ebben a időszakban érkezett külföldiek nagyon sokat segítettek az Oszmán Birodalom fejlődésében. És egyúttal ők rakták le a mai kórházat alapjait is. Nemcsak orvosok érkeztek, hanem a legkülönfélébb emberek. Európa számtalan helyéről jöttek politikai menekültek. De olyanok is bőségesen akadtak, akik rablás vagy erőszakos cselekedet miatt kerestek a rendőrség. Az oszmán hadsereg szívesen látott mindenkit. És igazándiból valakit minél súlyosabb bűnök miatt kerestek, annál nagyobb szükség volt rá a katonaságban. De azért Isztambultól lehetőleg minél messzebbre szállították őket.

Akik pedig nem a harcokban látták a jövőt, kényelmesen meg tudtak bújni valamelyik gyárban, amelyik szintén örült a nyugatról érkezett embereknek. A híres Paşabahçe üvegyárban rengeteg szökött külföldi dolgozott. A környék pedig remek búvóhelyet biztosított. Ma a Paşabahçe nevű városrészben az ő leszármazottjaik élnek. 2016-ban Törökországban 1191 kórházat tartottak nyilván. Ebből 231 volt Isztambulban. Ennek jóval több, mint a fele, 159 magánkórház. És vannak még egyetemi, és katonai kórházak is.

Az állami kórházak azok, amelyeket az állam tart fent az adóból. Itt tudni kell, hogy aki tartózkodási engedélyt kért, annak is be kell fizetnie a betegbiztosítást. Viszont mindezek mellett ott vannak a magán kórházak is, ami a lakosok jelentős része használ. Miközben ők az állami kórházak részére is befizette az adót.

Ez azt jelenti, hogy az állami kórházakra több pénz jut, mint amennyien tényleg használják. Így azért valamivel kényelmesebben tudnak költekezni, mintha mindenki oda járna. Ez

pedig azoknak is kedvez, akik nem engedhetik meg maguknak a magán kórházakat. Mert azok bizony drágák.

Itt vannak kategóriák úgy, mint drága, nagyon drága, az ultra luxus, meg a.... maximumot nem igazán lehet behatárolni.

Egy ilyen magán kórház az úgy lehet elképzelni, mintha valami sci-fi filmben lennénk. A lehető legfejlettebb technológia áll a rendelkezésre. Ami még fejlettebb lehet, ha ez a magán kórház egyetemmel és kutató laboratóriummal is össze van kötve. Itt magas a technológia, magasak a szolgáltatások színvonala. De magasak az igények is! Az orvosok és a személyzetek részéről a fokozatos fejlődés (pl. kötelező publikációk), angol nyelvtudás*, stb.. Míg a vevőtől az, hogy mindezt fizetni tudja.

Valaki próbálta már, hogy ténylegesen mit is jelent az, hogy az orvosi szavakat egy teljesen más nyelven is megtanuljuk? Németül egyedül a Lungenentzündung-ot tanultuk meg. Ez azt jelenti, hogy tüdőgyulladás. Angolul sem hangzik szebben: pneumonia (amennyiben a Google helyesen fordított). Törökül pedig zatürree. Mintha valami ősi anatóliai isten lenne. Talán tényleg az.. És ez csak 1 szó.

Mi annakidején németből bőszen gyakoroltuk ezt az egyetlen betegséget, hátha külföldön pont ezt kapjuk el. Nem ám mondjuk a lábtörést, amire sokkal több esélyünk lett volna.. Ráadásul a tankönyv is egyetlen példamondattal ált elő: A nagymamámnak tüdőgyulladása van. Jobb híján ezt tanultuk meg. Az egész osztály lelkesen mondta, hogy az ő nagymamájának bizony tüdőgyulladása van! Ennél tovább nem jutottunk. Nem tudtuk meg, kié van a legrosszabb állapotban..

És akkor ugyan ezt az összes testrészrel, összes betegséggel megtanulni egy teljesen másik nyelven. Jó munka lehet!

Márpedig itt minden műveletnek komoly árai vannak. De cserébe, aki jól bírja pénzzel, extra szolgáltatásokat is vásárolhat. És mindenféle kiegészítő lehetőségek vannak, amelyek az egészséghez kapcsolódnak. Mint pl. fitness klub, sportcsarnok, fodrász, stb... Igaz, fodrász sok más helyen is van, mint pl. egyes önkormányzatoknál...

De mivel így elég szűkös lenne az ügyfélkör, viszont látjuk, hogy csak Isztambulban 231 magán kórház van. Ezt úgy oldották meg, hogy erre van egy speciális egészségbiztosítás (az állami mellett). Itt az ember fizeti a havi díjat, és amikor igénybe veszi a kórház szolgáltatásait, akkor annak az árai a biztosítás alapján csökkennek, vagy akár teljesen el is tűnhetnek. Ez minden embernél, és biztosításnál más és más. Ráadásul évente is változik, hogy biztosan senki se unatkozzon. Volt pl. olyan időszak, amikor a gyógyszereket fizette a biztosító (persze bizonyos határokon belül).

Ez vicces volt, mert a gyógyszeráraknak el kellett számolniuk. Ez pedig úgy történt, hogy a gyógyszeres dobozról levágták a vonalkódot, meg ezt, meg azt, és amazt. Azokat aztán felragasztották, feltűzték a receptre. Meg még 1-2-t origamiztak. Aztán odaadtak egy olyan dobozt, amivel mintha csak a Buksi játszott volna.

És persze még a maradék helyre felírták, hogy mikor és mennyit kellett bevenni...

Természetesen az egész rendszer úgy van kitalálva, hogy a biztosító járjon a legjobban. Nem a kórház, és még véletlenül sem az ügyfél (az ügyfél szó ezt is jelenti, nem??). Így a legjobb az, ha minél előbb beszállunk ez biztosításba, hiszen az évek (és extrém sportok) számával nő a kockázat, és vele az árak is. Az extrém biztosító használók éppen ezért már születésük előtt belépnek valamelyik társaságba.

2017-10-09

Véget ért a nyár (már bő 1 hónapja, és azóta a meleg is elkerül minket), elkezdődött az iskola.

Ezen okból kifolyólag Isztambul átállt a nyári dugókról a télire.

A 2015-ös statisztikai adatok szerint Törökország teljes lakossága 78.741.053. Ebből a gyerekek száma 22.870.683.

Azaz majdnem 23 millió gyerek élt 2015-ben Törökországban. Országosan a lakosság 29% számít gyereknek. Ezek azok, akik 18 évesnél fiatalabbak. Keleten több a gyerek. Urfa (Şanlıurfa) városában a lakosság 47%-a, míg a nyugati részen, Edirne városában a lakosság 19%-a kiskorú. Valahol e között van Isztambul, ami minden szempontból egy nagy halom kavarodás.

Azt nem sikerült megtalálni, hogy Isztambulban pontosan hány gyerek is lakik (igazándiból az sem pontos, hogy összesen hány ember él ott). De egy 2013-as népszámlálási adat alapján a 14 millió biztosan ott élők közül csak 2 (kettő) millió az, aki tényleg Isztambuli. A többi bő 12 millió valamelyik másik városból, származik. Így az egyszerűség kedvéért számoljunk úgy, hogy a 15 millió embernek a 30% gyerek. Ez olyan 4,5 millió lehet.

De mielőtt ebbe mélyebben belemegyünk, gondoljunk abba bele, hogy mit is jelent az, hogy az egész országban 23 millió gyerek van! Azon kívül persze, ott érdemes csokiboltot nyitni.. Meg fogászatot.

Ez a 23 millió több, mint a duplája Magyarországnak (és az ötvenhétzredesére Vatikánnak). De még az is igencsak előkelő helyet lehet vele elérni. Megelőzné a 22 milliós Romániát, és ezzel a Török Gyerekek Konföderációja lehetne a 10. a sorban. Maga mögé utasítva olyanokat, mint Görögország, Ausztria, Svédország, Dánia, Málta, és a már említett Vatikánt. Nem is beszélve a Balcsavaros Befőttesüvegek Felszabadítói Népi Demokratikus Köztársaságát. Ez utóbbi ugyanis csak 1 fővel rendelkezik. Ha éppen nem hat a gyógyszer.

Tehát a 23 millió rengeteg!

Ehhez képest a 4,5 milliót semmiség... simán kibírható... ugyan már..! Csak annyi, mint Róma, 2/3 London, 2,5X Budapest, 11250X Vatikán vagy 1/10-es Tokyo. (Jók ezek a számok, mert egy csomó zagyvaságot le lehet írni velük!)

Oké, eljátszottunk a számokkal. Most már hátra lehet dőlni, és teázhatunk. Mert mindez szép, és jó.

Míg ki nem lépünk az utcára.

Ugyanis ez a 4,5 millió* gyerek minden reggel elmegy az iskolába. Este pedig visszajön.

* Ez így első ránézésre persze csúsztatásnak tűnhet, hiszen a 4,5 millió az nem az iskolásokat jelenti, hanem a 18 évesnél fiatalabbakat. Ebben pedig benne vannak az újszülöttek is. Viszont hiányoznak belőle főiskolások, egyetemisták. Meg azok, akik esetleg már 9. alkalommal kezdik újra az ötödiket.

Egyébként is a számításokban több a bizonytalan rész, mint a biztos.

Persze gondolhatnánk azt, hogy nem olyan nagy dolog ez a néhány millió gyerek. Hiszen mégiscsak egy hatalmas városról van szó: Akkora, mintha a Balaton fele még Budapesthez tartozna (és ekkora területen él 15-20 millió ember). És itt azért csak elfér ennyi gyerek kényelmesen. A szüleikkel együtt.

Nos igen, elvileg mindenki abba az iskolába jár, amelyiknek a körzetében lakik. Ez talán a legkisebbek egy részénél még tényleg így is történik. Viszont Isztambulban az emberek lakhelye nem annyira állandó. És ha a család odébb költözik egy 20 km-t, akkor vagy a gyerek is az új helyen fog iskolában járni, vagy marad a régi suliban. De ha már a család egyik kontinensről átköltözik a másikra, akkor már majdnem biztos, hogy a gyerek már ott fogja folytatni a tanulmányait.

De mindez igazándiból csak ötödikes korig van így. Utána már a gyerkőcök elkezdnek specializálódni, és ilyenkor már kevésbé mindegy, hogy melyik iskolába is jár. És ahogy nő a csemete, úgy fog egyre távolabb és távolabb tanulni.

A magániskolák esetében már eleve úgy indul, hogy a gyerek minden reggel és este utazik. Hiszen ezek nincsenek úgy elosztva, mint az állami iskolák. Ráadásul óriási különbségek vannak a magániskolák között.

Valójában olyan sok elvárás nincsen az iskola felé az állam részéről. Azok is főképpen a biztonsággal kapcsolatosak (legyen elég vészkijárat, tűzlépcső, tűzoltó berendezés, stb...), sokkal kevésbé az oktatással. A külföldi alapítású iskolák pl. gyakran az anyaország oktatási rendszerét használják, és a csemetéket is az otthoni elvárásokra, az otthoni értetségire készítik fel. Ez pedig kisebb-nagyobb (de inkább nagyobb) mértékben eltér a török követelményrendszerétől.

Ebből pedig az adódik, hogy bárki nyithat magán iskolát, és ott azt tanít, ami neki jól esik. És ezért a magániskolák képzése igencsak változatos. Ennek vannak jó oldalai is, meg rosszak is. A jó, hogy magasabb szintű, modernebb oktatást nyújthat. Hiszen nem kell megvárni, amíg egy jó ötlet végigmegy az egész bürokratikus rendszeren. De ugyan ezen okból az oktatás minősége elhelyezkedhet messze a béka alatt is... És az iskola nem olyan, mint egy cipő, hogy fel lehet próbálni őket. Így a magán iskolák a mellett, hogy igencsak drágák, még kockázatosak is. Cserébe a gyerek rengeteget nyerhet vele.

Tehát a magán iskolák elszórva találhatóak Isztambulban, nagyon változatos képzési szinttel. Ezért pedig a tanulók nem feltétlenül a hozzájuk legközelebb eső iskolába fognak járni.

A komolyabb magán iskolák egyúttal nagyok is. Isztambulban pedig helyből van a legkevesebb. Így a híres és ígéretes magán iskolák és egyetemek a város szélén építenek kampuszokat. És ide kell a gyerekeket valahogy kijuttatni minden nap, majd visszaküldeni minden este. És ez nem az Angry Birds, hogy hatalmas katapultokkal küldözgessük a csemetéket..

A szállítás e helyett az erre rendszeresített iskolabuszokkal történik.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Iskolabusz[/caption]

Most nézzük meg a képet jó alaposan! Mit látunk?

Igen, ez egy fehér busz, sárga-fekete csíkokkal a hátulján. Meg van ott egy stop tábla is. Ez a rész eléggé egységesítve van. Az elülső rész díszítésében viszont már kap némi szabad kezet a sofőr. Így ott már láthatunk érdekes és egyedi dolgokat. Meg szoktak belülre különleges hangulatot adó világítást is rakni. Akár diszkó gömböt is**.

[caption id="attachment_11607" align="aligncenter" width="500"] A sokszemű iskolabusz
[/caption]

De nézzük meg a képet még egyszer, még alaposabban. Ugyebár az az iskolabusz 2 autónak a helyén áll. Vagyis biztosan elmondhatjuk, hogy nem egy kis járgány, pláne nem fér el a zsebben!

Bizonyára már sokan találkoztak azzal a legendával, ami . Csakhogy ez itt Isztambul! Hiába ő volt a Római, majd a Kelet-Római Birodalom fővárosa ezer évnél is tovább, itt egész biztosan nem a kétlovas szekerekhez építették az utcákat. Inkább tűnik úgy, mintha a cél az lett volna, hogy két teherhordó számár elférjen egymás mellett. Esetleg a találkozáskor a kettő közé egy takarót is le lehessen teríteni, ahol lehet adni-venni, piknikezni, kávézni és vizipipázni. Vagy más tevékenységet folytatni.

De semmi esetre sem gondoltak arra, hogy ezeken a vékony és kacskaringós utcákon, ahol az emelkedőkön a szamarak is csak nehezen tudnak felmenni, ott majd személyautók fognak járni. Pláne nem kisbuszok.

Pedig ma az alap az, hogy még a betonkeverő is be tudjon menni az ilyen utcákba. És be is

megy! Közben szemben jön egy másik. Mindezt úgy, hogy ma az utcák nem olyan szélesek, mint régen, a szamarak idejében! Hiszen szükség van járdára, ahova a sarki kis büfé ki tudja pakolni az asztalokat. Igaz, azok kicsit (nagyon) belógnak az útra, az ügyfélnek pedig be kell húznia a hasát teaivás közben, ha nem akarja, hogy a kukásautó elvigye az ingét. Az ügyféllel együtt...

Ezekbe a jó kis kunkori, vékony, hosszú, emelkedővel bővelkedő kis utcákban reggelente az iskolabuszok járnak. Ilyenkor néha egészen jó a műsor, amikor hárman érkeznek három irányból, és középen találkoznak. Ilyenkor már csak az a vidámabb, amikor kiszól valamelyik gyerek, hogy otthon maradt a sapkája, és vissza kell tolatni.

** Míg sok iskolabuszt az iskolák szigorúan szabályoznak, egyik-másik esetben a sofőr teljesen szabad kezet kap. A mi utcánkba érkező egyik buszt már régen átneveztünk Buli busznak. A sofőr úgy néz ki, mint egy rock sztár: hosszú rockos haj, öltözet, tetoválás. Talán esténként még fel is lép valahol. A buszban pedig dübörög a rock zene, forog a diszkógömb, és még hangulatvilágítás is van.

2017-10-11

Töröknek lenni jó.

Magyar vagy, tehát török.

Van más ország is?

2017-10-16

Oké, itt vagyunk Isztambulban, Törökország legnagyobb városában. És egy kicsit/nagyon megéheztünk.

De pánikra semmi ok! Legalább húszmillió ember van körülöttünk, akik szintén ennének most valamit. Még akkor is, ha éppen most fejezték be az ebédet (vagy a reggelit/vacsorát, ha későn kelő egyetemistáról van szó).

Egy biztos! Isztambulban nem fogunk éhen halni! Egyszer mókából a navigációs programot megkértem, hogy mutassa meg a közeli éttermeket. Bő 20 percig számolt, miután egy olyan térképet kaptam, ahol sem az utcák, de még a Boszporusz sem látszott a sok étterem szimbólum miatt.

Tehát éhezni nem fogunk. Csak legyen rá elég pénzünk!

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Egy jó hangulatú étterem a "kis"-erdő közepén[/caption]

Az nem vitás, hogy akár már 1 líráért vehetünk valamit, amivel egy időre feltölthetjük a gyomrunkat. Míg a másik véglet az, hogy már 1000 lírát elszórtunk, de még mindig csak az előételeknél tartunk.

Ha nem akarunk sokat költeni az étkezésre, mert mondjuk a pénzünket arra tartalékoljuk, hogy az , akkor nem kell e miatt aggódnunk. Rengeteg helyen tudunk úgy enni, hogy ez ne zavarja meg nagyon a költségünket.

Mindjárt találunk utcai árusokat, akik 1-2 líráért cserébe simit-et, pogácsát, kukoricát, vagy hasonló kis dolgot adnak. Persze ezek nem nevezhetőek teljes táplálkozásnak, és egyik-másikban nincs annyi energia, ami elég lenne arra, hogy a hotelszobába felcipeljük a frissen vett . Viszont mindenképpen egy időre elegendőek. És ha úgy számolunk, hogy az esti vacsoránál úgylis többet pakolunk be a hasunkba, mint ami egészséges, akkor még jól is jöhet az, ha kevesebbet eszünk.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] A klasszikus simit-árus[/caption]

Ennek a szervezettebb változata az, amikor reggel bevonulunk a pékhez. Itt a megszokott kenyerek és péksütemények még mindig 1-2 lírába kerülnek. De már találhatunk extrákat is, mint a teljeskiőrlésű extra-bio (törökül: organik) gluténmentes sójababból készült tonhalas kifli. Bizony, sok helyen szendvicset is lehet kapni. Mellé kérünk még egy török teát, és készen is van a reggeli. Fejenként olyan 5-7 líra körül megúszhatunk egy ilyen reggeli indítómotor kezdőcsomagot.

Azt viszont ne felejtjük, hogy ez nem az a bizonyos Török Reggeli. Azok ugyanis elég magas áron indulnak (20 líránál kezdődik egy normális csomag), cserébe viszont úgy megpakolják az asztalunkat, hogy két daruskocsinak kell tartania. A törökök az igazi Reggelit komolyan veszik. És ez náluk legalább egy négyórás időtöltés. Ezért hétköznap ők is csak az indítómotor csomagot veszik igénybe. Majd a fél vasárnapot ráköltik a reggelizésre. A profik és a diákok aznap már inkább haza sem mennek.

Persze ma már minden magára valamit is adó hotel a Török Reggelivel várja a vendégeiket. Akik így mindjárt a nap elején kellő energiával fel tudnak töltődni. Mellé pedig ha megiszunk 6-8 pohárral a jó erős török teából, akkor biztosan nem állunk meg a hetedik hegy előtt.

Az ügyesebbek, és tapasztaltak ebből már kikalkulálhatták, hogy a napi túrát a következőképpen érdemes összeállítani: bőséges reggeli, útközben simit vagy valami kisebb utánpótlás, majd késő délután-este felé érdemes egy rendes étterembe beesni.

És ezzel el is jutottunk a központi kérdéshez: beülünk, de hova?

Bármennyire is furcsa, de az Isztambulban lakó 20 millió töröknek is ugyan ez a kérdése. Vagy azért, mert 500 m-es körzeten belül olyan hatalmas a választék, hogy nehéz közte választani (és akkor még ott van az internetes rendelés is). Vagy azért, mert 1000 m-es körzetben súlyos fantáziahiányban szenvednek az étterem tulajdonosok, és mindenhol csak döner-t árulnak. De a törököknél még más dolgok is közre játszanak az étterem választásánál. Erről majd később, a **@~\$€#Ω jel után térünk ki.

Tehát együnk valamit. És mivel a több km-es hegymászós túra közben bőségesen teleettük magunkat simit-el és kukoricával, így inkább valami mást, és főleg valami tartalmasabbat szeretnénk.

Nos, a tartalommal biztosan nem lesz probléma. Hiszen a törökök szerint az nem étel, aminek a kalóriatartalma 4 számnál kevesebből áll. Ezért is találkozhatunk az olyan süteményekkel, mint pl. a baklava, ami 91% cukor, 8% piztácia, és csak 1% a tényleges sütemény. (E miatt sokan ajánlják, hogyha túra közben egy komoly emelkedő ugrik eléünk, akkor először nézzünk körbe. A közelben biztosan lesz egy cukrászda, ahol 1-2 baklava társaságában néhány pohár teát vagy kávét is ihatunk. Az így szerzett cukor és koffein párossal pedig nevetve, és akár lovagi páncélban is megrohamozhatjuk az hegyet).

Turistáknak a legegyszerűbbek a turistás éttermek. Leginkább azért, mert itt angolul is ki szokták írni az ételek nevét (néha betűre pontosan úgy, ahogy azt a Google lefordítja, és olyankor vicces szokott lenni - ez mindjárt rávilágít arra is, hogy egy angol menü még nem ad felhatalmazást arra, hogy ott angolul is beszéljünk.). Szerencsés esetben pedig még képet is mellékelnek hozzá, hogy lássuk, mit eszünk. Ezzel pedig lecsökkenthetjük annak a

lehetőségét, hogy zsákbamacskát együnk.

Egyébként is, Isztambulban nem esznek macskát. Tényleg nem. Jó, hát ha nagyon ott ugrál a fazék környékén, lehet, hogy 1-2 beleesik.... egyébként is drága a hús mostanában...

A viccet félretéve, mindig gyanús az a környék, ahol nincsen macska. Nem azért, mert ott tényleg megennék őket, hanem mert a macska nagyon kényes állat. Isztambul pedig egy olyan város, ahol húszmillió ember eteti őket. Így ha valahol nincsenek megelégedve a kiszolgálással, mindjárt tovább állnak.

A turista éttermek pontosan olyanok, ahogy a turista elképzei a török éttermeket. Nem pedig olyanok, amilyenek a török éttermek a valóságban. Ettől még persze jó elmenni az ilyenekbe, mert hangulatosak és különleges ételeket ehetünk itt. Csak tudjunk róla, hogy a törökök nem itt ebédelnek nap mint nap. Hanem ők is simán elmennek a McDonald's-ba, meg a mexikói étterembe, vagy rendelnek egy pizzát. Ahogy otthon sem eszünk minden nap gulyást, töltött káposztát és halászlét.

A turista éttermek másik hátránya már komolyabban érint minket. Pontosabban a pénztárcánkat. Ők ugyanis nagyon drágák. Meg a pénztárcánk is, főleg ha Prada, Gucci és hasonló firkálmányok vannak rajta. De szemben az étellel, a pénztárcát nem esszük meg. Jó, nem mindenki..

Éppen ezért hogyha hosszabb időt töltünk Isztambulban, akkor érdemes lehet kedvezőbb árú helyeket is felkutatni. Ehhez legjobb, ha megnézzük, hol esznek a helyiek.

Isztambulban bárhol, de tényleg bárhol (még a "kis"-erdő közepén is) találunk olyan éttermet, ami a helyiekre szakosodott. Mégpedig azon oknál fogva, hogy ahol 2 török találkozhat (márpedig Isztambulban 20 millió van belőlük), ott az egyik megpróbál valamit eladni a másiknak. De mivel a másik is török, ő is az egyik lesz, amelyik valamit el akar adni. Tehát ahol ember van, ott eladás van. Ott akkor eladó is van. És ő bizony meg fog éhezni előbb-utóbb. Erre olyan sokat nem is kell várni...olyan 10 perc elég lesz rá.

Azok az éttermek, ahol a helyiek esznek, néhány olyan speciális tulajdonsággal rendelkeznek, amelyek a turistáknak is jól jönnek. Mindegyik azon alapul, hogy az ottani vendégek másnap is vissza fognak jönni (szemben mondjuk a turistás étteremmel, ahol a külföldi nyugodtan hazaviheti a hasmenést - de ez inkább más országokban volt jellemző, még a TripAdvisor és a hasonló internetes oldalak előtt, ahol is világgá lehet kiabálni, ha egy étteremmel bajok vannak).

Az ételek változatosak

De a jeket-étel, a köfte, mindenhol megtalálható

A porciók nagyok. De legalábbis kielégítőek. Ha mégse lenne elég, lehet másfeles és dupla adagot kérni.

Az árak kedvezőek, mert nagy mennyiségben, és visszatérő vendégeknek készül.
Az ételek tisztaságával sincs gond*. Ismét azért, mert a vendégek 99%-a visszatérő.
Az ételek házi készítésűek.

* Azt semmiképpen ne feledjük, hogy egy idegen ország, idegen kultúrájába megyünk. Egy étel lehet teljesen steril tisztaságú is, hogyha nincs hozzászokva a gyomrunk, akkor lehetnek belőle még érdekes események. És ez egy sima fasírttól is összejöhet, nem kell mindjárt a legvadabb bárány agyvelőt enni hozzá.
A helyiek által használt éttermek könnyű megtalálni. Elég csak ehhez egy helyi dolgozót követni. De ha már a nappalijába jutottunk, akkor azért forduljunk vissza.

Másik, és mindenképpen egyszerűbb módszer, ha befordulunk az első kisutcába. Ha ott nem találunk ilyen éttermet, akkor menjünk még egy kis utcát. És ha ott sincs, akkor a következőben már biztosan lesz!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Beşiktaş focirajongók étterme[/caption]

Ezek az éttermek egyébként a legkülönfélébb helyeken és módokon jelenhetnek meg. De közös jellemzőjük, hogy lehetőleg minél több asztalt pakolnak a szabadba. A minél több azt jelenti, hogy tényleg mindennél többet. Az olyan fizikai jelenségeknél is többet, mint pl. a világegyetemben (és így Isztambul utcáin) található szabad hely. Tehát ha az étterem előtt mondjuk 2 asztal fér el, akkor legalább 8-at kipakolnak. Ezek egy része a környező még szabadnak kinéző helyeken lehetnek, mint pl. egy garázsajtó, egy bank ajtaja, ami éppen zárva van, stb.. És ha már minden szabad helyet telepakolta még mindig maradt asztal (és az természetesen mindig marad), akkor azokat az út szélére (optimálisan a közepére) helyezik el. Pontosan kicentizve, hogy amikor jön a betonkeverő, akkor se az asztalt, se a vendéget ne vigye magával. Legalábbis az asztalt biztosan ne, mert az drága dolog... Biztos írtam már: Isztambulban 20 millió ember van. Asztalból azért kevesebb van.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Útszéli étterem[/caption]

Az egyetlen probléma ezekkel a remek kis éttermekkel, hogy itt senki se beszél angolul. Itt mindenki törökben erős. Erősen török a török nyelvet is. E miatt pedig még a kezdő nyelvtanulókat is érheti érdekes meglepetés.

A jó hír, hogy a legtöbb esetben az étel a szemünk előtt van. Így különféle mutogatós akrobatikákkal meg tudjuk értetni magunkat.

De vannak olyan helyek is, ahol se kirakat, se menü nincsen. Olyankor a pincérrel kell egy kicsit csevegni az időjárásról, családi állapotról és a politika alakulásáról, mielőtt megtudhatjuk tőle, mit is lehet enni.

Azon kívül, hogy ezeken a helyeken viszonylag olcsón tudunk jót enni, megvan a maguk

hangulata. Mivel mindig ugyan azok az emberek járnak oda, egy családi-kisközösségi hangulat alakul ki. És elég hamar megismerik az embert, és megtanulják a nyavalyáinkat is. Elég csak két-három alkalommal visszamenni, hogy az ebédünket a mi ízlésünkhöz alakítsák: több paradicsom, kevesebb uborka, csípős szósz, stb... Ha pedig turistaként járunk vissza 1-1 ilyen étterembe, akkor hálásak lesznek, és mindent megtesznek azért, hogy tényleg elégedettek legyünk az ebéddel.

Ha mégis úgy döntünk, hogy kevésbé vállaljuk a kalandot, akkor természetesen találunk normális éttermet is szép számmal. Ez az, ahol szépen rendezett asztalok, terítő is van. Kapunk menüt amelyeken árak is vannak, nemcsak egy ránk. Így itt valamivel otthonosabban érezhetjük magunkat. Cserébe kicsit magasabbak az árak.

Ettől még továbbra is Törökországban maradunk, bármennyire is tűnjön az étterem európainak: török ételek, török nyelv, és törökös kiszolgálás. Simán előfordulhat, hogy teljesen más érkezik az asztalra, mint amit kértünk (bár ilyen már elég régen fordult elő velem). És ugyan így a végén, fizetésnél is előfordulhat, hogy a számlán nem az lesz, mint amit fogyasztottunk. És ezt nem azért, mert több pénzt szeretnének tőlünk szerezni. Hanem egész egyszerűen mert figyelmetlenek. Nagyjából ugyan olyan arányban fordul elő, hogy valami hiányzik a számláról, mint az, hogy valamiből több van rajta.

Ez a figyelem dolog más helyzetekben is okozhat izgalmas kalandot. Ahogy fent említettük, a rendelésnél is lehet, hogy végül mást kapunk, mint kérünk. Ezt leginkább akkor fordul elő, ha többen vagyunk az asztalnál. Inkább menjünk biztosra, és addig ne eresszük el a pincért, amíg nem látjuk rajta, hogy tényleg megérkezett hozzá a kérésünk.

Hogyha pedig nagyon ki akarunk rúgni a hámból, vagy csak meguntuk a pénztárcánkat és annak tartalmát, akkor Isztambul az igazán nekünk való hely. Itt ugyanis nagyon változatos luxus éttermeket találhatunk. Akár a Boszporusz partján, akár valamelyik luxus hotel tetején, akár valamelyik Boszporusz-parti luxus hotel tetején. Mintha nem lenne felső határ... Talán tényleg nincs.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Naplemente egy Boszporusz-parti étteremből[/caption]

Eddig azt néztük, hogy miként lakhat jól egy turista Isztambulban. Most nézzük meg a másik oldalt, miként zajlik ez a törököknél! (Itt jön a **@~\$€#Ω-rész)

Nos... a törökök komolyan veszik az evést. Ez a nap legfontosabb pontja. Ehhez kapcsolódik hozzá az, hogy a törököknél a megjelenés is kiemelten fontos. Az, hogy hogyan öltözünk, hány perce borotválkoztunk vagy voltunk a fodrásznál, hány liter kozmetikumot öntünk magunkra, stb.. mind-mind fontos üzenetet küld a beszélgető partnerünknek. Ez különösen kényes, ha üzletről, vagy hivatalos dolgokról van szó. Teljesen másképpen kezelik az ember pl. a rendőrségen, ha látják rajta, hogy készült, kiöltözött az alkalomhoz. Teljesen

másképpen állnak hozzá ahhoz a céghez, amelyik egy lakóházban bérel irodát, mintha egy tényleges irodaházban. Az utóbbinál még az is számít, hogy melyik emeleten van. Nemcsak a kilátás miatt, hanem a magasabban fekvő irodák ára is magasabb.

Az pedig, hogy egy cég úgy szórja a pénzt a megjelenésére, mintha nem lenne holnap*, az az ügyfélben mindig tiszteletet ébreszt.

* Nem mellékesen, néha a törökök tényleg olyanok, mintha szerintük nem lenne holnap. Másnapra mindent mindig megígérnek, még a lehetetlent is. Este is inkább le se fekdnek. Ha pedig étkezésre kerül a sor, akkor a megjelenés különösen fontos. Az üzletek legalább 80% az ebédnél vagy a vacsoránál dől el. És e miatt egyáltalán nem mindegy, hogy az ügyfelet helikopterrel visszük a 260 m-es toronyház tetejére (ilyen tényleg van), vagy a sarki Burger King-be hívatjuk meg magunkat. Ez utóbbit lehet azzal fokozni, hogy miután begyömöszöltünk 20 hamburgert, kérünk még 40-et elvitelre. A számlát meg majd az ügyfél állja.

[caption id="" align="aligncenter" width="378"] Kilátás a Sapphire-Toronyból[/caption]

2017-10-23

9 éve, 2008-ban történt, hogy otthon elrendeztem mindent, majd elővettem a legnagyobb bőröndömet, és beleraktam a számítógépet.

Akkor az még egy nagy dög volt (ma már még nagyobb, mert kell a hely a merevlemezeknek), jól el is foglalta a teljes bőröndöt.

Jó, hát akkor kipakolunk belőle. Mármint nem a bőröndből, hanem a gépből. Winyók és kártyák, meg egyéb könnyen mozdítható alkatrészek kerültek a kabátom zsebébe. Ez az, amellyikkel még . Olyan jó zsebei vannak, hogy mindent lehet bele pakolászni. Akár egy egész számítógépet is darabokba. Kész csoda, hogy végül felengedtek a repülőre.

Viszont az immár üres keretbe lehetett pakolni a zoknikat és az egyéb öltözködési kellékeket.

A vicces, hogy nem vittem olyan sok dolgokat, mint egy nyaraláshoz. Hiszen nem jövök már úgy vissza, egy csomó mindent meg lehet majd ott venni.

No meg 2 hónap múlva jött az esküvői menet Magyarországról. Hozta az elmaradt dolgokat. Mint pl. a nyári ruhákat, és a könyveket*.

* Szerencsére a magyar elektronikus könyvek sokat fejlődtek az elmúlt években. Mármint ahhoz képest sokat, hogy mennyire nem volt semmi korábban. Most már olyan a hangulata az egésznek, mint amilyen az internet volt valamikor 1998 környékén. Ha nem lenne a moly.hu, akkor nem lenne egyszerű levadászni, melyik könyv melyik e-boltban vásárolható meg (ahogy az sem, hogy egyáltalán megjelent-e már). Így is több helyen kell regisztrálni, kártya és személyes adatokat úgy megadni, hogy nincs lehetőség a külföldi lakcímet megadni.

Mindeközben az oldalakon való keresés is inkább nosztalgikus hangulatú, mint praktikus. De ez végül is csak apróság, mert a könyvet azért meg lehet találni, és az a lényeg. Az már sokkal viccesebb, amikor egy trilógiának csak középső könyve érhető el elektronikusan is. Szóval van még hova fejlődni. Ez vonatkozik főleg a Google könyvesboltjára, amire egyetlen egy jó szót se tudok leírni. Pedig állítólag a Google a világ zsenijeit gyűjti össze... Mondjuk a Google Play is olyan, mintha a nagymamám írva volna a délutáni főzőműsor alatt, míg várja, hogy a tészta megkeljen. Fél kézzel közben meg sapkát is köt. Tehát ne a Google felől várjuk a csodát.

De a lényeg az, hogy vannak elektronikus könyvek. Nem kell őket a repülőn cipelni, így a táskákat mással lehet feltölteni. És a magyar nyelvű könyveknek hamarosan óriási hasznuk lesz most, hogy a gyerkőcök kezdenek olvasni.

A csillaggal jelölt szakasz jól rámutat arra, hogy a digitális fejlődés mennyire jól jön nekünk, külföldön élő magyaroknak. Hol vagy mi ahhoz képest, hogy! És a technika most is gyorsan fejlődik. A két gyerekünk között 4 és fél év különbség van. De minden másban sokkal több!

Ugyan így nem kell már a megállóban váró öreg néniktől megtudakolni, hogy melyik busz visz el az X helyre... És a buszon sem kell nyitott szemmel figyelni. Be lehet állítani a telefonon, hogy ébresszen fel, ha már közelben vagyunk.

És persze ott van az online szótár és fordító program! Na jó, ez mondjuk tényleg nem segít nekünk... Amikor a péknél az öreg bácsi kelet-anatóliai tájszólással mesél arról, hogy a hátútfűlős kemencékben mennyivel jobban sült a teljeskiörlésű kukoricalisztes kenyér, akkor nem sokat ér.

Helyette viszont a Google képkeresője sokkal nagyobb segítséget nyújt. Régebben, ha valami nem mindennapi dologra (értsd: nem sajt vagy kenyér, hanem mondjuk csavarhúzó, tolmérő, gémkapocs, gatyamadzag) volt szükségem, az a következőképpen zajlott:

Nagyszótár elő (ebből talán ha összesen 10 darab van az egész világon), és megkeresni benne a szót.

Persze még ebben sincs benne, így maradt az online, angol-török szótár.

Ennek előnye, hogy már a magyar-angol fordításnál is legalább 20 jelentés kerül elő. Aztán ki tudja, ebből melyik lesz az igazi. De azért gyűjtsük össze a török jelentéseket.

Mindezt felírva egy A4-es papírra, majd be a bazárba. Attól függően, mit is akartam venni, a szerint választottam a kerületet. Ezt azért elég jól be lehetett löni.

Ott persze kiderült, hogy a fordítás alapvetően téves. Ilyen négylábú állatot nem árulnak a fűnyíróboltban.

Akkor jön a kézzel-lábbal mutogatás, miközben a sorban álló ügyfelek azt hiszik, hogy valami orosz néptáncos érkezett a boltba.

Valahogy kiderül, hogy ezt a bigyót hogy hívják törökül, de sajnos ebben a boltban olyan nincs. De itt van egy másik bolt, csak 2 sarokra, és ott biztosan van.

És tényleg! Ott van ilyen nevű bigyó. De ez nem az, amit én keresek.

Újra elővesszük az orosz néptáncot, a kézzel-lábbal mutogatást.

A 7-9 pontos ismétlése egészen addig, míg be nem esteledik. Bigyó persze nem lesz..

E helyett ma elég csak beírni a keresett dolgot a Google képkeresőjébe, magyarul. Majd a találatok közül ki kell választani a legjobbat. Innentől ezt lehet a boltokban mutogatni, hogy ilyen szeretnék.

[caption id="attachment_11620" align="aligncenter" width="500"] Mágnesbolt (Karaköy)[/caption]

Tehát az elmúlt évek alatt sok minden megváltozott. Nagyon sok mindent nem úgy élek meg, mint az első napokban. De ezek egy része nemcsak azért van, mert nekem olyan jól sikerült beilleszkednem. Hanem mert a technika annyit segít. Ami egyúttal egy jó hír azoknak, akik most vágnának bele a Nagy Kalandba.

Másfelől viszont a beilleszkedés mintha túlságosan is jól sikerült volna. Hála annak, hogy örökké turista maradtam, és a blog miatt végzett kutatásoknak, elég sok mindent jobban ismerek, mint az Isztambuliak. Történelmi és tájékoztatói kérdésben mindig hozzám fordulnak. Én vagyok az, aki tudja, hogy átadták az új alagutat, és hogyan lehet eljutni hozzá. Vagy én vagyok az, ki tudja, hogy a házzal szemközti falikút, amit minden fordulásakor majdnem elütünk, történelmi jelentőségű, és melyik pasát, mikor és miért akarták ott megtanítani zsákban úszni..

De hogy ne legyen ilyen szép és rózsaszín minden, más szempontból viszont kitartóan külföldi vagyok. És bizonyára mindig az is maradok. Én vagyok a Macar, aki tud törökül. És aki nem engedi, hogy a ház elé más is leparkoljon (bár ha mondjuk Baltás Magyarként ismernének, akkor talán tényleg nem akarna senki a ház elé parkolni).

E miatt pedig a törököknél automatikusan beindul a Külföldivel Társalgunk nevű applikáció (verziószám: 0.4, erősen béta). Ami azt jelenti, hogy bármi is történjen, velem minden áron mindenki angolul akar beszélni. És még az étteremben is angol nyelvű menüt kapok. Ez utóbbit valamelyik rokon valamelyik ismerősének a testvérének a barátnője szokta fordítani. Ő ráadásul a Twitteren tanult meg angolul, de miután a rokon ismerősének a testvérevel összeveszett, bosszúból az étlap második részét hibásan fordítja le. Vagy csak bedobja a Google fordítóba, célnyelvnek pedig a csehszlovákot állítja be.

Ennek legalább annyi előnye van, hogy minden étterem angol nyelvű menüjén másképpen hívják a fasírtot. Még izgalmasabb, amikor a fehér sajtot (ezt szokták a görögök feta-nak, azaz fehér sajtnak hívni) valami jól hangzó francia sajtnévre keresztelik el.

Az étlap mellett az emberekkel való beszélgetés is meglehetősen szórakoztató. Hiszen bár én törökül beszélek (és annyira azért nem rosszul) és értik, mit mondok, de mindig angolul akarnak válaszolni. Csak az nem mindig megy olyan jól. Meg aztán nem könnyű, ha hirtelen 2 nyelven kell beszélni valakivel. Ez csak azoknak megy jól, akik eleve kettő, vagy többnyelvű környezetben nőnek fel.

Ilyenek nálunk a srácok. Még mindig meglepnek a nagyobbik, hogy milyen gyorsan tud egyik nyelvről a másikra váltani. Én azért csuklok egyet, ha egyik mondat után a következőt másik nyelven kell mondani (én úgy gondolok rá, mint a sebességváltásra... ott is megáll egy pillanatra az autó, és közben reménykedünk, hogy nem gurul vissza az emelkedőn).

Persze a gyerkőcöknek könnyű dolguk van, mert a házon belül van az idegen nyelv. És nemcsak a két fő nyelv (török és magyar), hanem az internetnek hála a többi is. Nekik már teljesen természetes az, hogy egy filmet angolul néznek. És meg is értik. És vissza is mondják. A kisebb már az összes szint szépen mondja angolul. Törökül és magyarul még nem.

Ez inkább majd a jövőben lesz érdekes. Egyenlőre eléggé izoláltan találkoznak a nyelvekkel.

Bár ha éppen egy építkezésen járunk a gyerekekkel, akkor bizony nemcsak az akna mélységével, de a török nyelv igazi sötét bugyraival is megismerkednek. A káromkodások egyelőre még hiányoznak mind a magyar, mind az angol nyelvénél. Meg a többinél is, ami úgy rájuk ragad a YouTube-ról. Egyelőre még nem tudom, hogy és mikor fogom ezt bevezetni.

Bármennyire is nem akarom bevallani, de a humornak van egy olyan fajtája, amelyik egyszerűen elképzelhetetlen a pikáns szókinccs nélkül*. Ráadásul a pakliban az is ott van, hogy a gyerekek egyszer felnőnek, és találkoznak majd igazi magyarral. Aki majd tényleg használja a k-betűs és b-betűs szavakat. Nem lenne baj, ha őt is megértené. Esetleg vissza is tudna vágni neki. Persze szebben elegánsabban, stb...

* Több év után is roppant fura, hogy a töröknél mennyire nem illik káromkodni társaságban. . Egy idő múlva bele lehet szokni, és akkor már engem is bánt, hogy milyen csúnyán beszél otthon mindenki. De valahol mégis. Ez is része a magyar kultúrának, a magyar humornak. És ez is ugyan úgy tud néha hiányozni, mint mondjuk a szalonna.

És ha az ember összeveszik a taxissal, akkor hiába mondok neki szép dolgokat magyarul, azt nem érti. Ha meg úgy mondom, hogy értse, törökül, akkor az meg hozza ugyan azt az érzést. Tehát 9 év.

Sok változás. Egy részük azért, mert azért lassan-lassan csak beilleszkedek. De legalábbis nem vagyok már idegen. Míg másik részét pedig a technika adja. Meg persze mi is változtunk. Gyerkőcök vannak, mások a prioritások, mások a hétfői programok. Itt majd az olyan dolgok lesznek érdekesek, amikor pl. matekozni meg fizikázni fogunk 2-3 nyelven!

És mi vár a 10. évben? Ki tudja? Talán még megtanulok rendesen törökül is!

2017-10-26

2017-10-30

Volt egy magyar bankszámlám. Még a kiköltözés előtt nyitottam, kifejezetten azért, hogy néhány magyar dolgot erről fizessek. E-könyveket, Garfield előfizetést, stb..

Ilyen jó kis modern bank volt. Ha pénzt akartam rakni a számlámra, akkor bementem a legközelebbi fiókba (ez a legközelebbi olyasmi, amiért már a törökök is elismerően csettintettek volna. Pedig ha ők valamire azt mondják, hogy közel van, akkor az legalább egy napi járőföldet jelent.). Persze ha éppen nyitva volt, mert ezek a dolgok reggel, este és hétvégén zárva vannak.

Ott kértem egy A4-es lapot a biztonsági őrötől, amire utána kézzel (utoljára 1999-ben írtam kézzel hosszabb levelet, de már akkor is rondán írtam...hát még most!) nagyjából a következőket írtam:

Kedves Bankigazgató!

Van nálam némi pénz. Kereken xxxx. forint, nulla fillér.

Amennyiben az ideje engedi, szeretném ezt a hatalmas összeget a ZZZZ ZZZZ azonosítóval ellátott számlára helyezni.

Természetesen a fáradozásért és azon nemes cél érdekében, hogy a pénzem Önnél lehet, minden költséget állok.

Soxeretettel

Tóth István

Majd ezzel beálltam a sorba.

Végül is ennyi kényelmetlenség még belefért cserébe azért, hogy hiánytalanul meglegyen az összes Garfield újságom. Meg ezt elég volt évente-kétévente egyszer megtennem.

De ezen kívül is minden alkalommal, amikor Magyarországon jártam, valami okkal be kellett mennem. Valamit aláírni, valamit jóváhagyni, valamibe beleegyezni. És erre jól el is mindig egy fél napom. És közben nem is nyertem az egésszel semmit. Még puszit sem kaptam azért, hogy a szabadságomból, egy ekkora szeletet rájuk áldozok.

Holott Isztambulban 3 bankban van számlám. Összesen 5 alkalommal voltam bankban az elmúlt 9 évben. Ebből is 3 alkalmat meg lehetett volna úszni, de akkor még kezdő voltam.

Így, amikor legutóbb otthon jártam, rááldoztam még egy maréknyi időt, és bezárattam a magyar számlámat. Természetesen, ahogy ilyenkor szokás, megkérdezték, hogy milyen okból hagyom ott őket. És közben megpróbálták úgy tenni, mintha tényleg érdekelné is őket. Egy rövid ideig gondolkoztam, hogy melyik lenne a jobb: az elkövetkező 4 órában felsorolom nekik azt a 100 évnyi különbséget, amivel Isztambulhoz képest hátrányban vannak. Vagy egyszerűen csak megadom nekik a blogom címét.

[caption id="" align="aligncenter" width="480"] Isztambul - İşbank komplexum[/caption]

Isztambul 3.5 kontinens (Európa, Ázsia, Afrika és Kis-Ázsia) és ezen kultúrák találkozási pontján fekszik. Egyúttal fontos szárazföldi és vízi átjáró ezen kontinensek között. Éppen ezért a kereskedelem nagyon régóta virágzik itt. Legalább 10.000 éve.

A török gazdaság ma is itt zajlik, hiába lett Ankara a főváros. Itt van a légi is a tengeri kikötő, és itt találhatóak a bankok központja is.

2015-ben összeszámolták, és kerekén 100 darab bevásárló központot találtak Isztambulban. Ezek azok, amelyeknek a neve is bevásárló központ (törökül AVM - Alışveriş Merkezi).

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Karácsony a Cevahir AVM-ben[/caption]

Ez az, ahol egy fedett helyen sok-sok üzletet találunk, és ahol a köztes tér szépen le van kövezve. No és persze nem maradhat el az étkező helyek sem.

De hiszen ilyen hely sokkal több is van! Az 500 évnél is idősebb Fedett Bazárra is igazak ezek a tulajdonságok. Vannak üzletek, szépen lekövezett térközök, és természetesen enni is lehet.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Az isztambuli fedett bazár (szombat) [/caption]

És ugyan ilyen a Fűszer Bazár is. És még sok-sok (ki tudja hány) másik bazár is. Őket egyébként İş han-nak hívják. Sokszor kívülről nem is látszanak. Úgy néz ki, mintha az ember bemenne egy kis boltba. Majd belül derül ki, hogy közben pedig egy 6-8 emeletes szak-bazár található.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Számítógépbazár[/caption]

És még ott vannak az egész városrészeket elfoglaló tematikus vásárnegyedek. Mint pl. a , ami egy több utcából álló bútorbazár.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Az İSTOÇ üzleti negyed a levegőből[/caption]

Isztambulban akármerre is járunk, azt láthatjuk, hogy ez egy igazi kereskedelmi központ. És ehhez idomultak a bankok is. Akik mindent megtesznek, hogy az ügyfél még véletlenül se tegye be a lábát a bankfiókba. De mégis erre kerülne a sor, akkor a bank telefonos applikációján megnézhetjük, hogy a környéken található fiókok közül melyik mennyire van

tele (és mely szolgáltatások), és mindjárt időpontot is kérhetünk. Így pedig nem kell pamutgombolyagot és kötötűt vinnünk magunkkal, hogy azzal üssük el az időt.

A legtöbb banki szolgáltatást az ATM-eken el lehet intézni. Ráadásul Isztambulban elég könnyű ATM-et találni. Tőlem 5 perces körzetben 12 darab van (mindez egy banké), és e miatt ritka az, hogy sorba is kell állnom.

Az ATM használatához nem is szükséges kártya, mert más módszerekkel is azonosíthatjuk magunkat (személyi szám, jelszó, telefon, stb..). De azért kicsit egyszerűbb, ha mégis ott a kártyánk.

Az ATM-nek csak egyik funkciója az, hogy pénzt adjon. A pénz mehet befele is. Befizethetünk a saját számlánk valamelyikére (és ez 0 másodperc múlva már a számlánkon is van), vagy valaki máséra. Ahogyan a csekkeket is, vagy a közüzemi számlákat is onnan törleszthetjük. Erre egy külön szenzor van a gépen. A pénzt oda-vissza küldözgethetjük, leköthetjük, feltörhetjük, stb... Egyes ATM-ek aranyat is elfogadnak, és hallani olyanról is, ami pénzt is tud váltani. Összességében elég sok lehetőség van a gombok nyomkodására.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] ATM-ek a kikötőben[/caption]

Természetesen nemcsak az ATM-eknél lehet a pénzzel játszani. Sőt! Az igazi aréna az internetes oldalon található, ahol aztán tényleg ezernyi dolgot tehetünk. A különféle lekötések, hitelek, pénzváltások és kisebb tőzsdézések mellett számla és kártyatevékenységekben is bővelkednek. Erről igazándiból nincs is mit írni, mert itt tényleg mindent (na jó, majdnem mindent) el lehet intézni. Csak ugye direkt pénzt nem fogunk tudni az internetről letölteni. (Pedig milyen móka lenne, ha a számlámról kinyomtatnék néhány száz eurót...)

Abból a szempontból nincs igazán jelentősége, hogy a török bankok maximálisan támogatják az elektronikus pénz használatát. De erről majd egy kicsit később.

A bankok azt is támogatják, hogy a minél többet használjuk az online programjaikat. Belépéskor lehet pl. iphone-t nyerni. Elektronikus boltot is találhatunk, ahol a különféle gyűjtött pontjainkat használhatjuk el. Stb...

De az igazi kalandok a telefonos applikációban van.

Ott csak az első lépés az, hogy térképen láthatjuk a legközelebbi ATM-eket és bankfiókokat (és azok telítettségét, ahogy ezt korábban már írtuk). A telefonnal lehet fizetni is, lehet készpénzt is felvenni. A telefonnal lehet a hajón utazni, stb..stb...

Vagy lehet pénzt küldeni egyik telefonról a másikra úgy, hogy a két készüléket összeérintjük (ilyenkor egyik ügyfél számlájáról a másikra kerül az összeg).

Tényleg rengeteg lehetőség van, és naponta jelenek meg új funkciók. Itt elég nagy a verseny a bankok között.

És természetesen minden művelet azonnal lezajlik. Ha pénzt küldünk, azonnal meg is érkezik. Nem kell rá napokat várni.

Mindezt azért is fontos, hogy a különféle bankok különféle akciós heteket tartanak (és mindig van valamilyen akció valahol). Pl. ha egy adott bank kártyáját használjuk, akkor cipő, mosógép, számítógép 30-50%-al kerül kevesebbe. Az egyéb akciókon felül. Mert természetesen az akciók összevonhatóak. Egyszerre használhatjuk a szezonvégi kedvezményt, a banki akcióval, a pontgyűjtő kártyával, a mobil szolgáltatótól kapott kreditekkel.

Ehhez az kell, hogy ahol a vásárlás zajlik, mint pl. a bevásárló központokban, legyen egy ATM központ. Itt a különböző bankok automatái találhatóak szépen, egy kupacban. A banki akció használata előtt az emberek összeszedetik a pénzüket a többi számláról (a pénzfelvétel természetesen ingyenes): Majd beteszik arra a számlára, amelyikről éppen költekezni akarnak. És utána mennek vissza a boltba, hogy éljenek az akciókkal.

A vásárlás végeztével lehet menni a következő üzletbe, majd újra az ATM központba, hogy a pénzt ezúttal egy másik bank számlájára csoportosítsák át.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] ATM központ[/caption]

A különféle banki akciókról a telefonos program is értesít minket. Már akkor is, ha egy ilyen üzlet közelében vagyunk. Vagy akkor, ha a kedvenc bolthálózatunkban új akció vette kezdetét (térkép és navigáció a legközelebbi bolthoz).

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Kártyaolvasó készülék hadtest[/caption]

Az igazi kaland viszont mégiscsak magában a kártyában van. A kredit kártyával ugyanis egy taksit nevű szolgáltatást használhatunk. Ennek jelentése: részletfizetés.

Ez megint olyasmi, amit a bank ad. És általában elég kevés feltételt szab hozzá. Teljesen mindegy, hogy az adott üzletben, hálózatban traktort, mosógépet, számítógépet, vagy csak egy csomag zoknit veszünk. Ha az ő kártyáját, és az ő kártyaolvasóját használjuk, akkor részesülünk a részletfizetés lehetőségében.

Ha kredit kártyával fizetünk, akkor mindig igénybe vehetjük a taksit-ot. De amikor akció van (márpedig akció mindig van), akkor 0%-os hitellel. Azaz a traktort, mosógépet, számítógépet vagy a csomag zoknit nem most, és nem egyben fogjuk fizetni. Hanem részletben, 3, 6, 9, 12, 24, x hónapon keresztül. Mindezt úgy, hogy egyáltalán nem kerül

többe, mintha egyben fizetnénk. De olyan akciók is vannak, hogy a részleteket nem is a következő hónapba, hanem majd csak a következő évben kezdjük el fizetni.

[caption id="attachment_11628" align="aligncenter" width="500"] Taksit árlista[/caption]

2017-11-06

Isztambul* történelméről szóló könyvek első fejezete úgy szokott kezdődni, hogy i.e. 667-ben Büzasz alapította.

Igen. Ez egy szép, csinos első fejezet.

Csak hogy Isztambul, és a korai városok (városállamok) története nem itt kezdődik, hanem sokkal korábban. A könyvírásban most valahol a mínusz nyolcvanadik fejezetnél tarthatunk, és biztosan vannak még korábbi részek is.

Persze ezek a mínuszos fejezetek eléggé hiányosak. A harmincadik és az ötvenedik között pl. csak üres lapokat találunk.

*Isztambulnak fogom írni, de valójában ezt a nevet csak 1453 után kapta, miután a törökök elfoglalták. , mint Lyosö Konstantinápoly, Bizánc, vagy Új Róma, Kangsitanyinuogé'er, vagy csak egyszerűen a Város. Mintha mindenki más csak egy aprócska falu lett volna hozzá képest... és tényleg!

További izgalom, hogy a történelmi Isztambul, alias Konstantinápoly, Bizánc csak egy töredéke annak, amit ma Isztambulnak hívunk. 100 éve még a város nem ért át az ázsiai oldalra, azt a részt külön városként kezelték (erre nyoma ma az, hogy telefonáláskor más a két oldal körzetszáma, és gyakorlatilag távolsági hívást kell intéznünk, ha a másik parton lakóval szeretnénk beszélni). Olyan időszak is volt, amikor a Boszporusz két oldala más országhoz tartozott, és olyan is, amikor a part menti település más-más városállam részei voltak. Ma ezek mind egy városhoz tartoznak, és közöttük busszal, metróval közlekedhetünk.

Tehát a történet hivatalosan ott kezdődik, hogy Büzasz i. e. 667-ben a mai Isztambul helyén (pontosabban a Topkapı Palota-Sirkeci-Eminönü részen) várost alapított.

Azért ez a hivatalos, mert utána itt fejlődött ki a Bizánci Birodalom, és az mégis milyen jól néz ki, hogy azt pont az alapítóról nevezték el.

Ebben azért számtalan probléma van. Ezek közül csak az egyik az, hogy amikor még állt a birodalom, akkor senki sem nevezte őt bizáncinak. Ezt az elnevezést csak több, mint 100 évvel a birodalom bukása után Hieronymus Wolf német történétíró 1557-ben használta először, hogy megkülönböztesse az ókori Rómát a középkortól. Miközben a bizánciak magukat rómaiaknak tartották, lévén a nagy, igazi és eredeti Római Birodalomnak ők voltak a leszármazottjai.

Mindezt annak ellenére, hogy Róma valójában nem tartozott hozzájuk, és 1400 km-e van Konstantinápolytól.

Eközben az európaiak is úgy érezték, hogy mégse lenne jó olyan embereket rómainak hívni,

akik ilyen messze élnek Rómától. Nem mellékesen a Német-Római-Birodalom és a frankok is magukat érezték a Római Birodalom utódjának. Ráadásul akkoriban a császár szó azt jelentette, hogy a legfőbb uralkodó, vagyis belőle csak 1 lehet. Az úgy már nem volt jó, hogy mindenféle birodalmakban (ráadásul szintén rómaiban) mindenféle császárok vannak, mert akkor az otthoni császárnak kisebbségi komplexusai lesznek. Meg ugye akkor már nem ő a legfőbb uralkodó, nincs mindenki felett hatalma, stb... stb... lett is belőle néhány látványos háború....

Így a nyugatiak a bizánciakat egyszerűen görögöknek hívta. Csak éppen Bizánc nem volt úgy görög. A területének csak egy részén éltek a görögök többségben: a mai Görögország, és a tengerparti városokban. Pl. Izmir, Trabzon, stb.. És persze a görög nyelvet és a görög betűket használták. Mármint a hivatalos helyeken. Miközben az uralkodók pedig a . Pl. a mai Spanyolországból, vagy a mai Szerbiából. És ők biztosan nem voltak görögök.

Ezek után tegyük még hozzá, hogy az a város, amit Büzasz alapított, 196-ban a rómaiak (akik akkor még tényleg rómaiak voltak) a várost megtámadták, elfoglalták, kifosztották, felgyújtották, lerombolták, és ha már lendületben voltak, akkor újjá is építették. Ezúttal már mint római várost, Augusta Antonin néven.

Az igazi birodalom alapköve végül 330-ban került lerakásra, amikor Nagy Constantinus ide helyezte át a székhelyét. És a székkal együtt jött sok-sok-sok hivatalos személy, akik hivatal, ház, és szék kellett. Az újabb szék újabb hivatalos embert vont magával, újabb hivattal, házzal, és székkal, és így ment tovább. És ekkor a várost már úgy hívták, hogy Nova Roma, Új Róma.

Tehát eddig eljutottunk oda, hogy Büzasz nem a Bizánci Birodalmat alapította, ami nem is volt bizánci, hanem római, de valójában görög, miközben mégsem görög.

Ugye, milyen egyszerű?!

De ugye azt mondtuk, hogy nem is Büzasz volt az első! Már ő is úgy indult útnak, hogy a jószok azt mondták neki, hogy a Vakok városával szemben telepedjen le. Ez utóbbi Büzasz szerint a mai , akkoriban volt. Mert hogy azok az ostobák nem látták, hogy a túlpart mennyivel jobb, szebb, védhetőbb, stb...

Annyiban mindenképpen igaza volt, hogy végül is mind a Bizánci Birodalom, mind pedig az Oszmán Birodalom központja az lett, ahova végül Büzasz is várost alapított. Míg a túlpart megmaradt amolyan élményparknak, ahol mindenki szabadon azt csinálhatott, amit akart. Mindezt kellően távol a palotától, de azért annyira mégse távolt, hogy reggelre ne tudjanak visszaérni az emberek a buliból.

Valójában viszont az isztambuli óvárosi félszigeten volt egy város korábban. Őt Lügosz-nak hívták, és még a trákok alapították i. e. 13-11. század között. Hogy mi lett vele, keveset

tudunk. Talán megették őket a medvék, a farkasok, a bolgárok vagy egy másik trák törzs. Így könnyen elképzelhető, hogy a túloldalt Kalcedónban élők nem vakok voltak, hanem csak tudtak valamit, amit Büzasz nem.

De azt végkép nem tudjuk, hogy azzal a valamivel (medve, farkas, bolgár/trák törzs) mi lett. Lehet, hogy őket végül Büzasz népe ette meg. Minden esetre ők elég jól éltek a mai Isztambul területén.

Egészen addig, míg meg nem jöttek a rómaiak.

És itt van egy lényeges különbség! Arról általában elég sokat tudunk, hogy mit csináltak a görögök úgy általában, és mi történt utánuk. Arról viszont nagyon-nagyon keveset, hogy előttük mi volt. Számos város első lakosaként ők vannak feltüntetve, holott valójában ők is csak oda telepedtek le, ahol előttük már mások is. Csak éppen róluk maradtak feljegyzések, míg az előttük másokról nem igazán.

És mint láttuk Büzasz előtt is voltak városok a mai Isztambul helyén. Nem is kevés! És ahogy kezd az önkormányzat egyre jobban belejönni a metróépítésbe, úgy kezd egyre jobban egy i. e. 5500-3500 körüli civilizáció körvonalazódni. Egyre több, és több, viszonylag távoli helyen bukkan fel valami. És valahogy mindig ott, ahol éppen metróat akarnak építeni!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A Marmaray építkezésnél talált leletek gyűjteménye[/caption]

Isztambul bizony ilyen. Teljesen mindegy hol kezdünk ásni, valamit biztosan találunk. Igazándiból nem is ez a kérdés! Hanem hogy mennyire régi dologra szeretnénk bukkanni. Olyan mély lukat kell fúrni. Persze vannak olyan kerületek, ahol nagyobb eséllyel találunk valamit. És vannak olyanok is, ahol még nagyobb eséllyel. Meg olyanok is, ahol aztán!

Az AyaSofya közelében van egy építkezésünk. Ez egy olyan terület, ahol mindenki könyörögve-hízelegve-ilyesztegetve-fenyegetve kéri a házak tulajait, hogy ne akarjanak pincét, garázst, de még süllyesztett kutyaolat se. Mert itt gyakran előfordul, hogy találunk egy kődarabot. Csak éppencsak kilóg a földből. Kiszedjük, mert mégiscsak mi történhet? Csak egy kis kavics...!

Pedig jobb, ha inkább nem piszkálja senki! A dolgok mindig így kezdődnek! Aztán jön a kiabálás, meg a futás! Jah, az a Jurassic Park... Itt csak az a fránya kavics csak nem akar kijönni. Jah, mert ez valójában egy bizánci oszlop darabja. És ha már hozzányúltunk, akkor ki kell ásni az egészet!

Így hát ásás előtt radarral szokták felmérni, hogy mégis mi található a macskakő alatt. Nos nálunk 18 m-es oszlopok várnak föld alatt. És mire várnak? Arra, hogy valaki mindet kiássa (tudjátok: kis régészeti ecsettel). Mert azt nem lehet megcsinálni, hogy elég lesz nekünk

csak egy, a többi maradjon. Ha nekikezdünk, akkor az egész egységet kell onnan kibányászni. Amelyiket ha jól építettek meg, akkor már ő is egy korábbi, még ősbibb épület alapjait, falait, tégláit használta. Így utána már őt is ki kell csalogatni a föld alól... a végén ott leszünk, hogy már lassan átástunk Kínáig...

Az csak egy dolog, hogy nem jó a megrendelőnek, ha a kuckó építése 6-8 évet csúszik. Meg hogy közben a fél kerületet fel kell ásni (és ki dolgozik ingyen?). De a szomorú tapasztalat az, hogy azok a romok, amik évezredekig jól megvoltak a föld alatt, nagyon gyorsan tönkremennek, ha visszakerülnek a felszínre. Talán a legjobb példa Pompeji..

Így tehát mindenki jól jár azzal, ha azt a fránya kavicsot nem piszkáljuk. Isztambul utcái az évek, . Ezzel relatíve az épületek kerültek egyre lejjebb, és lejjebb. A régi kutaknál ez nagyon szembetűnő. Még inkább, ha a Hippodrom téren nézzük meg az oszlopokat. Ők 160 évvel korábban még a felszínen voltak. Most meg jó 2 m mélyen. Ennyit emelkedett az utca ezen a viszonylag rövid időszak alatt.

A hiedelemmel ellentétben ez nem azért történt, mert ennyire poros lenne minden, és nem takarítják az utakat. Pont hogy ez az útkarbantartás eredménye. Amit legtöbbször úgy oldottak meg, hogy zúzott követ hordtak rá. Az elmúlt évtizedekben annyit, hogy a talajszint jó 2 m-t is emelkedett.

Vannak olyan részek, ahol ma is így oldják meg az útfelújítást: egy új réteg aszfaltot öntenek a régre. Ennek ellenére nem lehet panaszunk a török utakra, melyek kiválóak. Nagyon el kell menni a világ végére ahhoz, hogy vacak minőséget, kátyúkat találjunk. De még a földutak is olyanok, melyeken simán lehetne 60 km/h-val is menni... ha nem lenne ott a szakadék..

Csakhogy Isztambulban a legnagyobb érték a hely. No meg a kebab, de azt megesszük, a kertet viszont nem. Őt inkább felöntjük betonnal. De jobbra-balra már nem igazán lehet menni. Maradt a felfele és a lefele.

Felfele viszont nem egyszerű (mindjárt látni fogjuk, hogy lefele sem..) haladni. Egyrészt ott a gravitáció, aki van olyan jófej, hogy mindent lefele húz. Ezzel száll szembe az acél, ami fent tartja a toronyházat. Ha jól építik meg, akkor egy esetleges földrengés után is megmarad ez az állapot. Ha rosszul, akkor a gravitáció nevet a végén.

Csakhogy vannak más dolgok is, amikkel számolni kell!

Régen pl. volt egy olyan törvény, hogy a Boszporusznak meg kell hagyni a történelmi kinézetét. Vagyis oda nem lehetett 2-3 emeletesnél magasabb házat építeni. Ezt később módosították azzal, hogy húztak egy határ, ami után már lehetett toronyházakat is építeni. A Levent kerület, amit nevezhetünk felhőkarcoló-központnak is, 5 km-e van a tengerszorosostól. És bizony szépen látszanak a partról.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Boszporusz látképe, távolban a Levent kerület (5km) toronyházaival[/caption]

Itt, ebben az esetben engedték, hogy a látképbe bezavarjanak a magas házak. De volt olyan, hogy egy hotelt azért kellett lebontani, mert ha a Galata-toronyból néztük az AyaSofya-t, akkor belelógott a képbe. Miközben ez a hotel 8 km-e állt az AyaSofya-tól.

Tehát sok szempontból praktikus, ha lefele építkezünk. Isztambul egyébként is egy olyan hely, ami tele van 100-150 m-es dombokkal. Így teljesen normális, hogyha bemegyünk egy házba az egyik utcáról, majd lemegyünk 3 emeletet, akkor egy másik utcára jutunk ki. Így az olyan elnevezéseknek, mint a földszint, inkább csak szimbolikus jelentése van.

Főleg az irodaépületeknek, bevásárló központoknak vannak komoly mélygarázs rendszereik. Legalább 4 emelet biztosan van mindegyikben. Már mint 4 emelet a járműveknek. Mellette pedig 1-2-3 mínuszos emelet az üzleteknek is. P. a MetroCity nevű bevásárló központban nincs is felső emelet, mindegyik mínuszos. És alatta vannak a parkolók.

A kórházak is szereik a föld mélyében lévő emeleket. Ide lehet az olyan veszélyes dolgokat tenni, mint a röntgen, műtő vagy a fodrász. A fodrász mindig a legalsó szinten van, mélyen a föld alatt.

És persze a rendőrség, katonaság, és a kormány más épületeit is szeretik mínuszos emeletekkel telepakolni.

Nem mellékesen van egy olyan törvény is, hogy x létszám fölött óvóhelyet is kell biztosítani, ami szintén egy mínuszos emelet lesz.

Tehát lefele (is) építkezünk. Persze csak módjával, mint ahogy fent már beszéltünk róla.

Igazándiból nem egyszerű itt metrót építeni.

Egyrészt a hegyes-völgyes vidéknek köszönhetően előfordulhat az, hogy egyik helyen lefele kell menni a metrónak, ami nem sokkal utána egy hídon megy keresztül az Aranyszarv-öböl felett. Mindezt úgy, hogy közben nagyjából vízszintesen halad. És persze a túloldalon ismét bemegy a föld alá.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Metró-híd-megálló az Aranyszarv-öböl felett[/caption]

Másrészt pedig kerülni kell a föld alatt található emberi dolgokat. Amiből pedig rengeteg van, ahogy azt már említettük: régi, ősi történelmi épületek. Régi vízvezetékek. Mostani mindenféle vezeték. Régi pincék, mostani pincék. Stb.. Meg ott vannak a mostani metrók,

alagutat és a kitudjamik... Egész biztosan a katonaság sem felejtett el ásni az elmúlt évtizedekben. Ha másért nem, legalább azért, hogy az újoncnak is legyen feladatuk.

Mindezek ellenére nagy tervek vannak. Mostanra már két alagúton-rendszeren lehet a Boszporusz alatt átjutni egyik földrészről a másikra. Egyiken metróval (Marmaray), másikon pedig kocsival (Avrasya Tüneli). Most pedig 2 új épül: egyik a meglévőnek a keresztezése, ahol is egyszerre lesz metró és autós közlekedés. A másik pedig egy gyalogos alagút. Mert olyan még nincs.

Nem tudni, hogy ez utóbbihoz terveznek-e extrákat. A táv azért ahhoz elég hosszú, hogy a törököknek kedvük legyen félúton leülni, és egyet teázni, piknikezni. És azért az igazán jól mutatna, ha mindezt a Boszporusz alatt lehetne megtenni. Esetleg egy üveg tetőablakkal.

Egyenlőre ilyen részletekről nem tudunk az átjáró kapcsán. De pont ezen a részen terveztek . 7 emelettel a víz alatt, és mindjárt 7 csillagosat. De mindez még a 2008-as válság előtt történt. Azóta ott egy sima felszíni hotel épült. Bár ki tudja, talán alatta mégiscsak van valami...

2017-11-13

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy ember nagy szakállal és harcias bajusszal. Úgy hívták őt, hogy Oszmán.

Ő boldogan élt egy kis (XS-es) törzs főnökeként Anatólia közép-nyugati-közép-északi-közép-magas-közép-alacsony hegyei között. Mígnem egyik nap úgy döntött, hogy átmegy a szomszéd törzsbe, hogy megnézze a főnök lányát. És ha már ilyen nézőbe ment akkor magával vitte a buzogányát is.

És amikor már a szomszéd falu vidáman lángolt, akkor mindenki elismerően bólogatott, hogy ez volt az igazi háztűznéző!

De akkor még egyikük se tudta, hogy ezzel egy olyan folyamatot indítottak el, ami alapjaiban rázza meg először egész Anatóliát, majd Európát, de még Amerikát is.

A dolgok egészen jól mentek. Ma még csak a szomszédos törzs, holnap pedig a szomszédos királyság.. utána pedig jöhetnek a birodalmak is. Itt is van egy mindjárt a szomszédban: a Bizánci Birodalom.

Igaz, a maguk módján néhány évszázadig egészen jól megfért az ifjú Oszmán Birodalom az igencsak megvénült Bizánci Birodalom mellett. Amikor magasra szökött az adrenalin, akkor egymást kaszabolták (nem ritkán velencei vagy genovai megbízásra), de máskor tényleg remekül megvoltak egymással. Olyannyira, hogy az oszmán politikai berendezkedést egyenesen a bizánciaktól vették át. A török nemesek bizánci módra öltöztek. Sőt! Majdnem egy bizánci-oszmán házasság is összejött. Amolyan korabeli Rómeó és Júlia történet zajlott. De miután a szülők megtudták, mit tervez az ifjúság, összefogtak ellenük. A török Rómeó a kor szokásához híven kapott ólom fülhallgatót és szemfedőt, míg a lány megúsza annyival, hogy egy távoli szigetre száműzték.

Csak hogy a mongol pusztákról megérkezett Timur. Ő komoly változásokat hozott. Kezdve mindjárt azzal, hogy amerre haladt, a látképet is erősen átalakította. Gomolyfelhők helyett füstgomolyok kerültek az égre, míg a házakba jó alaposan befűtöttek. Ő egészen a mai Ankaráig jutott, ahol csatában legyőzte a török szultánt, majd kalitkába rakta és hazavitte. Ez kis híján az Oszmán Birodalom eltűnéséhez vezetett.

A szultán elvitték énekelni-balettozni, míg a fiú gyerekek otthon maradtak, hogy őrizzék a házat. De ők a nagy bulizás közepette inkább felgyújtották, majd egymásnak estek.

A győztes fiú úgy gondolta, hogy elég lesz ebből. Meg úgy mindenkiből, de leginkább a bizánciakból. Ők ugyanis híresek voltak arról, hogy még a legnagyobb bajban is egymás hátba bökdösésével vannak elfoglalva ahelyett, hogy összefognának. Így ez a fiú teljesen

átalakította az oszmánok politikai berendezkedését. No meg az akkori nemesség anatómiáját is. Volt, akinek a fejét rakta más helyre (pl. a polc tetejére), míg másoknál a belső szervek kerültek alapos átrendezésre (pl. a szív kivágása, stb..).

Ezzel együtt az öröklődési szokásokat is megváltoztatta: mindent a legidősebb fiú kapott, míg a többiek leginkább útban voltak csak. De őket mégsem lehetett kivégezni, hiszen bármikor bármi történhetett a legidősebb fiúval. Hiszen kés bőségesen volt a konyhában. A kisebb fiúkat meg kellett hagyni tartaléknak is. Őket inkább bezárták a hárambe, hogy ott szenvedjenek azért, mert később érkeztek.

Ők olyan rosszul éltek ott a sok nő között, hogy későbbi szultánok komolyan irigykedtek rájuk. Egész nap csak a bujálkodás és a drogok... semmi stresszes politika... Így végül volt olyan szultán, aki bezárkózott a hárembe, és többi ki sem mozdul onnan. Az uralkodást pedig rábízta a feleségére.

Itt érdemes egy kis kitérőt tennünk. Európában a rang megkövetelte, hogy a királyi gyerekek csak más királyi családdal házasodhatnak. De ilyenből nem sok akadt. Néhány évszázad alatt eljutottak oda, hogy Európa uralkodó rétege egyetlen egy nagy család lett. Onnantól kezdve pedig lényegében a rokonokkal házasodtak. Erről pedig tudjuk, hogy nem tesz jót a géneknek.

Ezzel szemben az oszmánoknál nagyon erősen érvényesült a szelekció. A hárembeli nőket messziről vitték, rabszolgaként. Nem egyszer nehéz körülmények között. Ők, miután bekerültek a hárembe, egyben egy hatalmi harc kellős közepébe csöppentek (vagy inkább zuhantak). A vetélytársakkal a szultán kegyeiért ment a harc. És ez akkor sem ért véget, ha valakinek sikerült fiú örököszt szülnie. Mert őt életben is kellett tartani.

Azok, akik a hárem feletti uralkodást nyerték, ők alkalmasok voltak arra is, hogy a birodalom bel-, és külpolitikai csatározásaiban is győzedelmeskedjenek.

Az Oszmán Birodalom nem azért tartott a bukása felé, mert egy időben a nők vezették. Hanem azért vezették a nők, mert a birodalom már ezer sebből vérzett, és a szultánok képtelenek voltak az orvoslásra. Számtalan probléma volt jelen egyszerre: elavult katonaság; nagy és vegyes összetételű ország; elfogyott hódítások; stb...stb... Mire a történelem eljutott az I. Világháború kapujába, addigra az Oszmán Birodalom a vics kategóriába tartozott. Egy olyan országról volt szó, ami sok szempontból a középkorban élt. Szinte minden szempontból...

A XIX. század végére Európa eljutott oda, hogy megunt a királyokat. A törökök nem biztos, hogy ennek a pozitív eredményeit látták volna, de mindenképpen úgy érezték, hogy egy próbát megér. Ők is a szultánság felszámolásán dolgoztak. Ebben addigra egyébként elég nagy rutinjuk lett. De eddig házon belül oldották meg a problémát. Egyik szultán el (vagy éppen le, egy zsákban a Boszporusz fenekére), helyette jön egy másik. Úgy igazándiból sok

minden nem változott.

Viszont az I. Világháborút megelőző években már másfajta időszak volt. Miután a szultánt ládába majd hajóra rakták, az új vezető a nép soraiból került ki. Ráadásul neki nagyon komoly tervei voltak. Nemhogy az Oszmán Birodalom dicsőségének a visszaállítását tűzte ki célul (persze más néven), hanem mindjárt a törököket akarta egyesíteni. Belőlük pedig jó sok van Isztambultól egészen a kínai határig*. Ilyen a mai Türkmenisztán és Kazahsztán. A török nacionalisták ma is előszeretettel veszik elő a Nagy Török Unió ötletét. De aztán mindig megakad a legfontosabb kérdésnél: ki is legyen a vezető? Ugye Törökország a nevében török. Míg Türkmenisztán még a törökországi törökök szerint is a legtörököbbek. Míg a kazahok meg azzal érvelhetnek, hogy a legjobb lovak náluk vannak, és hát mégiscsak lovas nemzet a török...stb...

A szultánt leváltó új vezetők lelkesen vetették bele magukat az I. Világháborúba, mert úgy érezték, hogy ez lesz az első lépés az új Oszmán Birodalom irányába. Csak éppen elfelejtették, hogy ami még ment oszmánoknak bő 500 évvel korábban, az nem fog működni a XX. század hajnalán. Főleg úgy nem, hogy a fegyverek is roppant elavultak voltak.

Mi sem mutatja mindezt jobban, mint az, hogy a törökök a háború összes frontján vesztek. Kivéve a Dardanelláknál, ahol Atatürk őrködött. A törökök hatalmas veszteséget szenvedtek. Nemcsak, hogy az olyan stratégiaiilag fontos területeket veszítették el, mint Suez, Bagdad, stb.. De a török lakosú országrészekben, Anatóliában is hatalmas részekkel kellett fizetniük a Szövetségeseknek. A dicső Oszmán Birodalomból csak egy diónyi maradt volna (nem ismerős valahonnan?). Az emberek elég mérgesen néztek az ifjú vezetőkre, hogyhát mégiscsak... a birodalom felemelkedéséről volt szó...

Mindeközben az Anatóliában élő kisebbségek erőre kaptak. Egyrészt látták, mennyire gyenge is az Oszmán Birodalom. Másrészt a Szövetségesek is ígértek nekik fűt-fát-várakövet, de leginkább független országot. Az se zavarta őket, ha ugyan azt a területet egyszerre több népnek is odaigérték. Így a kisebbségek nagy lelkesen vetették bele magukat a csatákba. Meg úgy mindenki más is.

[caption id="" align="aligncenter" width="498"] Atatürk a katonai vezető (Forrás: Hürriyet)[/caption]

Ebben a hatalmas kavardásban szállt be, majd tett rendet Atatürk is. Őt akkor még csak Musztafa Kemálnak hívták. Ő azokat a törököket vezette, akik nem nyugodtak bele a helyzetbe. Sem az ország elavult mivoltába, sem pedig a Szövetségesek darabolási ötleteibe.

Az Atatürk vezette ellenállás sikeres volt. Köszönhetően egyrészt Atatürk taktikájának, az elkötelezett lakosságnak, és annak is, hogy a Szövetségeseknek mostanra elégük lett a háborúból. Nem mellékesen a gyarmati országok is most döntettek úgy, hogy ideje kiharcolniuk a függetlenségüket. Ez szintén lekötötte úgy a Szövetségeseket, hogy inkább belementek egy számukra kedvezőtlenebb békeszerződésbe, csak legyen végre vége a

háborúnak.

A törökök megnyerték a saját függetlenségüket, és megmenekültek az országuk feldarabolásától. E mellett a köztársaságot is kikiáltották. Ha már úgyis arra jártak éppen...

Igen ám! De mint ahogy azt napjainkban is láthatjuk számos helyen, a demokrácia nem olyasmi, amit bárki tud használni. Ahhoz fel is kell nőni. Főleg az olyan országokban, ahol az emberek megszokták, hogy valaki uralkodik felettük (ami egyben gondoskodást, és a felelősség átvállalását is jelenti). Atatürk ezt pontosan látta, így elég sok időnek kellett eltelnie, mire a parlamentbe egy második, ellenzék pártot is beengedett (e miatt akkor is, és később is sok kritikát kapott).

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Atatürk a politikus (Forrás: Hürriyet)[/caption]

Ez idő alatt viszont Atatürk felhozta az országot a középkorból a XX. század közepébe. Sok olyan rendelet készült, amelyek sok európai országban csak később jelentek meg. Ilyen volt pl. a női választójog. Nem mellékesen a 98%-os analfabetizmust teljesen felszámolta. És még sok-sok hasonló reformra került sor.

De talán ami legjobban érzékelteti a változást az az, hogy Törökország teljesen kimaradt a II. Világháborúból. Pedig nekik is bőven lett volna okuk arra, hogy csatlakozzanak valamelyik oldalhoz, amely garantáltan súlyos veszteségeket okozott volna.

[caption id="attachment_11646" align="aligncenter" width="500"] Atatürk táncol[/caption]

Atatürk 1938. november 10-én halt meg. Pontosán reggel 9:03-kor. Ennek emlékére minden évben 1 percre megáll az élet Törökországban. 1 perc, amikor mindenki áll, minden duda és sziréna szól.

[iframe width="500" height="315" src="https://www.youtube.com/embed/-NmqlGlrVKY" frameborder="0" allowfullscreen]

()

Ez a nap teljes egészében róla szól. Arról az emberről, aki nemcsak hogy felhozta az országot a XX. századba, de egyúttal meg is mentette annak átkától.

[caption id="attachment_11649" align="aligncenter" width="450"] Zászlók mindenhol...[/caption]

Ezen a napon az ország tele van hatalmas zászlókkal. Akkorákkal, hogy ki sem látunk az ablakon, miközben vörös fénybe borítja mögötte a szobát.

[caption id="attachment_11647" align="aligncenter" width="500"] A zászló

mögött[/caption]

Ezen a napon a rádiókban Atatürk kedvenc dalait hallhatjuk

[iframe src="https://open.spotify.com/embed/album/5J4QWWmohr3y08TRNwWc04" width="300" height="380" frameborder="0" allowtransparency="true"]

Ezen a napon szoktak a fiatalok is megemlékezni. Atatürk nem titkolta, hogy mennyire szereti a rakí-t és a táncot. Így az ifjúság ilyenkor este valamelyik szórakozóhelyen rakí-ba folytja a nagy vezér elvesztése felett érzett bánatát. Majd pedig mindig van 1-1 olyan személy, aki a szokásosnál is lelkesebb. Ő olyankor átkerül a szemközti tetováló szalonba, ahol ezen az estén ingyen rajzolják fel neki Atatürk aláírását.

[caption id="" align="aligncenter" width="469"] Atatürk aláírás tetoválás - Forrás: Milliyet[/caption]

2017-es képek

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Törökország, 9:05 (Forrás: Hürriyet)[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="501"] 9:05-kor megállt az élet (Forrás: Arti49)[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] 9:05-kor megállt az élet (Forrás: Arti49)[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] 9:05-kor megállt az élet a metrón is (Forrás: Arti49)[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="499"] 9:05-kor megállt az élet a repülőtéren is (Forrás: Arti49)[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] 9:05-kor megállt a forgalom is (Forrás: Arti49)[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="496"] A nagyon-nagyon hosszú zászló (Forrás: _Arti49)[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="501"] Atatürk élőlánc Avcılar-ban (Forrás: Aydınlik)[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="504"] Atatürk élőlánc Kadıköy-ben (Forrás: Aydınlik)[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="501"] Izmir, 10.000 ember viszi a 350 m-es Atatürk portréból álló zászlót (Forrás: Aydınlik)[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="501"] Atatürk aláírás egy vallásos lányiskolában (Forrás: Aydınlik)[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] És egy másik iskolában is (Forrás: Aydınlik)[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Még egy iskola (Forrás: kayseritempo.org)[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="499"] Bursa városában a diákok szív alakzatba

állnak (Forrás:Haber16)[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="499"] 7.700-an állnak össze egy hatalmas Atatürk portréra (Forrás: Haberler.com)[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="501"] Vízalatti emléktábla, egyúttal új rekordmélység: 95 m (Forrás: Aydınlık)[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Google megemlékezése (a képet a HalkTV mentette)[/caption]

Videók:

A Dolmahçe Palota előtt

[iframe width="500" height="315" src="https://www.youtube.com/embed/7Km4t7iF3QA" frameborder="0" allowfullscreen]

Beşiktaş focicsapat, ahogy az óra megáll 9:05-kor.

[iframe width="500" height="315"

src="https://www.youtube.com/embed/KDWlXhvQZTc" frameborder="0" allowfullscreen]

A Beşiktaş focicsapat színe tradicionálisan a fekete-fehér, törökül siyah-beyaz. Ezen a napon viszont fekete-feketék, törökül siyah-siyah. Másképpen simsiyah. Erre a napra külön Atatürkök fekete pólókat és készítették, árultak.

Reklámok:

Koç reklám (ahogy minden évben is). A kérdés: Nagypapa! Te láttad Atatürkököt? Igen, én minden nap látom.

[iframe width="560" height="315"

src="https://www.youtube.com/embed/cxGWTn7Td0E" frameborder="0" allowfullscreen]

Fili boya reklám

[iframe width="500" height="315" src="https://www.youtube.com/embed/DxEdlou-zLc" frameborder="0" allowfullscreen]

Vestel reklám

[iframe width="500" height="315"

src="https://www.youtube.com/embed/SQ7BcrNn4Tw" frameborder="0" allowfullscreen]

Érdeemes megfigyelni, hogy mindegyik reklámban dolgozó nőket látunk. A jelszavak is hasonlóak: oktatás, tudás, stb... És a reklámokban olyan nőket láthatunk, akik a társadalomnak a fontos szereplői, mint pl. a tanárok. Akik nélkül ugyebár ma nem lenne semmi (két hét múlva lesz a Tanárok napja is).

Különösen érdekes a repülőt vezető nő, ahol Atatürk fogadott lányára, re emlékeznek. Ő volt a világ első női berepülő pilótája. Nagyon fontos szimbóluma lett az Atatürki korszaknak.

És végül az én nagy kedvencem még 2016-ban, szintén a Koç cég reklámja. Címe: Van, amit sosem tudunk törleszteni..

```
[iframe width="500" height="315" src="https://www.youtube.com/embed/20sbeXc2IQw" frameborder="0" allowfullscreen]
```

2017-11-16

Törökország mérete hatalmas.

A bolgár határtól indulunk el (ami a bal felső saroknak mondható) hogy az iraki-iráni-török hármashatárnál lévő hegyi falvakba menjünk, akkor jó 2150 km-t kell utazni. Bár az igazság az, hogy itt még jó 50 km-t lehetne még tovább menni, de ezen a ponton adja fel a Google útvonal-tervezője. Persze érthető, mert elég vad hegyi utak következnek utána...

Persze ez így nem túl reális (kivéve, ha annak a hegyi falunak mind a 16 lakosa rendszeresen jár át Bulgáriába..kocsival mondjuk bevásárolni.. bár ők inkább Iránba mennek benzinért). Így inkább nézzünk két nagyobb város közötti távolságot.

A bolgár határnál ez Edirne lesz. Míg az irak-iráni határnál Yüsekova*. Ha egyik városból a másikba akarunk kocsival átmenni, akkor 2050 km-t kell utaznunk. A Google szerint ezt 23 óra és 10 perc alatt lehet megtenni. Persze ha közben nem állunk meg teázni.

* Yüsekova mondhatni a török Záhony. Mivel a keleti határon van, így itt tényleg minden megtörténhet. Meg persze tényleg a világ végén van. Nem is akárhogy! 2000 m-e a tengerszint felett helyezkedik el. Egy nagyon fontos kereskedelmi út halad el itt Irán fele. Ehhez mérhető a történelmi fontossága is. I.e. 7000-ből is találtak már leleteket.

Hmm.. Gondoljuk csak végig. Elindulunk Budapestről nyugatra. 250 km múlva már Bécsben vagyunk, egy másik országban. Ha esetleg kicsit trükközni is akartunk, akkor Pozsonyon keresztül mentünk, ami így bár 10 km-el hosszabb út lesz, de cserébe már 3 országban autóztunk. Ezzel szemben, ha Edirne városából indulunk keletre, 250 km múlva még csak Isztambulban, a Boszporusz partján leszünk (jó eséllyel dugóban).

Oké, menjünk tovább Bécsből. Amikor elérjük a német határt Salzburg-nál, akkor már 570 km-e leszünk Budapesttől. Ellenben ha Edirne-ből indultunk keletre, akkor 570 km múlva éppenhogy csak beérünk Ankara tartományi területére. A fővároshoz 690km szükséges. Budapestről ha nyugatra megyünk, 690 km múlva ismét nemcsak hogy beléptünk Németországba, de már el is hagytunk, és visszamentünk Ausztriába. De nem muszáj visszamenni az osztrákokhoz, mehetünk a német oldalra is. Mindkét úton kb. 900 km-t Budapesttől fogjuk elérni a svájci határt. És itt megint lehetne ügyeskedni, hogy akkor már Lichtenstein-t is útba ejtjük Ehhez csak olyan 15 km-t kell pluszba megtenni.

Törökországban 900 km-e Edirne városától igencsak benne leszünk az ország közepében. Mégpedig pont Kappadokya-ban, Nevşehir tartományban. Érdekesség, hogy itt van a közelben (csak 150 km-e) az ország "legbelső városa", Kaman. Ő az, aki a legmesszebb van minden határtól: A Fekete- és a Földközi-tengertől 290 km-e (tehát ne gyalog induljunk le a partra...), az Égei-tengertől 585 km-e, Szíriától 370 km-e. Irántól pedig 880 km-e van. Persze légvonalban...

Menjünk tovább Budapestről! 1290 km-nél elérünk Franciaországba. Eddigre már átmertünk Ausztrián, Németországon, és Svájcra is. És persze Magyarországon is. Franciaország ezzel az 5. ország lesz, amelyikben autózunk. Törökország esetében még egy kicsit menni kell, hogy valami jellegzetes ponthoz jussunk. Malatya városa 1330 km-e van Edirne-től.

Nem mellékesen kb. ugyan ez a távolság Budapest és Isztambul között is (1335 km).

Franciaország szintén hatalmas. De viszont 1920 km-e Budapesttől már átjuthatunk Spanyolországba. És kb. 2050 km múlva már Barcelona-ban vagyunk. Ez összesen 6 országot jelent! Míg Törökország esetében csak átmertünk a bal felső sarokból a jobb alsóba.

Elindulhatunk északra is Budapesttől, ekkor az utunk Szlovákián, Csehországon, Németországon, majd Dánian vezet keresztül, hogy kb. 2000 km után megérkezzünk Stockholmba, Svédország fővárosába. Itt is lehet variálni, hogy Stockholm helyett Osloba megyünk szintén Svédországon keresztül, és akkor már nem 5 országot érintünk (Magyarországgal együtt), hanem már 6-ot.

Ha pedig a célpontunk Helsinki, akkor az utunk így fog kinézni: Szlovákia, Csehország, Lengyelország, Litvánia, Lettország, Észtország majd egy kompozás után Finnország. Itt már Magyarországot is beleszámítva 8 országot láthatunk.

Természetesen egy ekkora területen jelentős különbségek vannak már a régiók között. Sőt! Anatólia jóformán csak hegyekből és völgyekből áll. Évezredekken keresztül nemhogy egységes nem volt, de 150 évvel ezelőtt még igencsak elszeparált területek léteztek. A különböző elzárt völgyekben, felföldeken élők nem igazán értesültek arról, hogy mi is történik Isztambulban. Nekik nem igazán tűnt fel, ha egy szultán hirtelen egy fejjel alacsonyabb lett, vagy zsákba került. És maga Anatólia is csak ritkán tartozott egyetlen ország fennhatósága alá.

Mindez viszont megváltozott!

Az I. Világháború után a köztársaság kikiáltása nemcsak, hogy felébresztette az országot az álmából. De a terület is lényegesen kisebb lett, mint az Oszmán Birodalom idején. Egy kisebb országra pedig könnyebb figyelni, mint egy nagyobbra. Pláne, mint egy szerteszét-húzó hatalmasra! Ezzel együtt javult a közlekedés, megjelent a rádió, a tv, majd pedig az internet. Ezekon kívül pedig kétszer volt nagyobb népvándorlás az elmúlt 100 évben. Először még Atatürk gyűjtötte az embereket Ankarába, hogy ott új fővárost építsen. Másodjára pedig a jobb élet reményében költöztek sokan Isztambulba. Így mára eljutottunk oda, hogy teljesen mindegy, hogy 500-1000-1500-vagy akár 2000 km-t utazunk, ugyan abban a Törökországban vagyunk. Olyan nagyon nem lépünk ki a megszokott komfortzónából.

A nyelv ugyan az. Mindenhol törökül beszélnek. Teljesen mindegy, hogy Isztambul, Ankara, Trabzon, Antalya, Van, esetleg Diyerbakır városában vagyunk, megértik, ha törökül

beszélünk. Ez 100-150 évvel ezelőtt még nem volt ennyire egyértelmű. Akkoriban még jobban különböztek a regionális nyelvek, és a kisebbségi nyelvek is erősebbek voltak.

Mindenképpen ki kell emelni, hogy bár ennek az egységesedésnek rengeteg előnye is van, de a hátrányokkal is számolni kell. A kisebbségi nyelv erősen eltűnőben van. A nagyobb kisebbségek még úgy-ahogy tudnak saját iskolákat, saját nyelvű tv-csatornákat és könyveket előállítani. De a kisebbségnél erre nincs sok esély. Hiszen akár egy könyv kinyomtatásához, akár egy tv-csatorna indításához szükséges egy minimális létszám. Talán az internet ebben is tud segíteni..

Egységes a fizetős eszköz egész Törökországban. Ezt sikerült már az EU-ban is többé-kevésbé elérni. Egy német ugyan azzal a pénzzel tud Olaszországba, Franciaországban, vagy Spanyolországban fizetni, mint otthon, Németországon. És ez nagyon jó. Főleg, ha több területen haladunk keresztül. Ehhez képest Törökországban az a különbség, hogy még az árak is nagyon hasonlóak. Leszámítva persze Isztambult, ahol azért jelentősen drágább minden. De mondjuk az ország bármelyik részén biztosan számíthatunk arra, hogy a félliteres víz valahol 0,5-1 líra környékén lesz. Olyan nagy eltérés nem lesz sehol.

Nagyon hasonlóak a termékek is. Helyi specialitás azért mindenhol van. De nagyon sok olyan van, ami ugyan az az egész országban. Sőt! Olyan is bőségesen van, ami tényleg ugyan abból a gyárból érkezik Isztambulba és Erzurumba is. Ez egy autógumi esetében még érthető/elmegy. De nem ritkán ugyan ez történik a tejjel, sajttal és más olyan termékkel, amit igazán helyben is elő lehetne állítani.

Ráadásul Isztambulba az utóbbi évtizedekben nagyon sokan érkeztek a különböző területekről. Ez pedig kitermelte azt, hogy érdemes legyen éttermet nyitni a hazai ízt hiányolók számára. Így az előtt megismerkedhetünk a híres kebabbal, hogy elmennénk Adana városába. Persze amit a szülőföldjén készítenek, az a verzió sokkal finomabb lesz.

Mindez olyan érdekes helyzetet hoz, hogy amikor az ember megérkezik Adana városába, nem azon fog gondolkodni, hogy ott vajon mit lehet enni... Hanem rohan, hogy végre eredetiben is kipróbálhassa az adana kebabot.

A közlekedés is nagyon hasonló. Főleg a buszok lettek nagyon egységesek. De azt mindenképpen hozzá kell tenni, hogy a városok felépítése viszont egyáltalán nem hasonlóak. Ahogyan a városrészek sem. Hiába néha ugyan az a nevük. Így a hasonlóság csak addig tart, amíg fel nem szállunk a buszra. Utána... pá-pá! Ember legyen a talpán, aki utána megtalál minket...

És sajnos egyre inkább a házak is pontosan ugyan olyanok. Lassan már csak a történelmi épületek azok, amelyek őrzik a sajátosságukat. Ma már egy sima utcafotóról nem lehet megismerni, hogy melyik városban is járunk.

Ezzel pedig tényleg ott vagyunk, hogy Isztambulban nyugodtan felszállhatunk bármelyik belföldi repülőre, vonatra, buszra. És ha elmentünk 500-2000 km-t, akkor azt fogjuk látni, hogy mintha semmi sem változott volna. Mintha ugyan ott lennénk (ezzel szemben Isztambul egyes kerületei között tényleg akkora különbségek vannak, mintha ott mentünk volna 2000 km-t). Ennek pedig meglesznek a maga előnyei és a hátrányai is.

2017-11-24

Mint az a régi tologatós kirakó, ahol csak 1 hely üres hely van...

2017-11-27

Isztambulban nem maradunk éhen! - áll a híres mondat minden útikönyv címlapján.

Vagy a hátulján...

Vagy valahol...valamelyik lap...sarkában...apró betűkkel... valahol biztosan benne van ez is.

Ugyan ezek a könyvek szokták azt is javasolni, hogy ülünk fel találmra egy olyan emeletes buszra a Taksim-téren, amelyik a Boszporusz-hídon átvizs Ázsiába*. Gondosan kihagyva azt a részt, hogy miután a busz bevitt minket a betonzsungelbe, hogyan fogunk visszajönni? De legalább a beígért kaland tényleg meglesz. Mellé pedig egy jó kis séta!

* Tény, hogy valamikor tényleg nagy kaland, és jó móka volt, hogy miután az európai turista eljutott a kontinens végére, akkor egy látványos buszozással átmegy Ázsiába. Csakhát azóta sok minden változott.

Egyrészt a látványos utazás ma már sokkal inkább egy látványtalan várakozás a több órás dugóban. Persze ennek is megvan az előnye, mert legalább kényelmesen lehet fényképezni. De erre a célra sokkal hangulatosabb, ha hajóval megyünk egyik kontinensről a másikra. Ha pedig izgalmat szeretnénk, akkor a Marmaray nevű tengeralatti metróval mehetünk át Európából Ázsiába. Igaz, itt nem látunk semmit, de mégiscsak jókat lehet majd mesélni róla az otthoniaknak. És visszafele is egyszerűbb, mint egy buszozás.

Az igazság viszont az, hogy mióta beindultak a fapados repülők, azok mind-mind az ázsiai reptérre érkeznek. Így pedig elveszik az egésznek a hangulata... Ettől még persze mind a hídon, mind a tengeren, mind a tenger alatt közlekedni jó élmény.

Apropó, séta!

Nos, a hír igaz. Isztambulban tényleg nem marad éhen az ember. Főleg, ha még pénze is van hozzá.

Ha az idő olyan, akkor a jónép kiül a szabadba piknikezni, grillezni, teázgatni. Ennek mondjuk komoly korlátai vannak, mert olyan sok park nincs, mint lakóház. Ráadásul ez utóbbi simán lehet emeletes, ellentétben egy parkkal. Így jóidőben az emberek egyrésze inkább elmenekül a városból, míg a többi beéri azzal a tenyérnyi hellyel, amit talál. Ez nem ritkán a többsávos utat elválasztó zöld járdaszívetet jelenti. Minek eredményeképpen vicces helyzetet teremtenek az ott haladó autósoknak, amikor is apu megmutatja hogyan kell ezt csinálni. De pánikra nincs ok! A alapította tűzoltó csapat mindig gyorsan a helyszínre érkezik.

Ha pedig nemcsak az idő olyan, hanem a széljárás is, akkor már a reptéren érezhetjük, milyen is az, amikor 10.000.000 ember áll neki sütögetni..

De még ha nem is úgy fúj a szél. Vagy éppen hóvihár van, és olyankor azért az emberek mégsem ülnek ki a parkba piknikezni (már aki, mert mindig van olyan, aki kihasználja azt, hogy ilyenkor van hely bőven), akkor is elég hamar kiderül, hogy Törökországban bőségesen lehet enni. A törökök pedig itt vannak helyben, úgyhogy ők ezt a lehetőségeket ki is használják. Minden nap. Minden percben.

Ha van olyan statisztika, hogy egy négyzetkilométerre hány étterem jut, akkor az első helyen biztosan Isztambul szerepel. Sőt! Egymaga elfoglalja az első, második és a harmadik helyet is. Pl. csak a Taksim tér közelében 700-nál is több éttermet találunk. Beşiktaş központjában pedig hivatalosan 543 található. Ebből kb. 540 döner-t árul. Biztos, ami biztos, hiszen a szomszéd is ezt árulja. És hát 540 étterem csak nem tévedhet..

Ezen kívül pedig még ott van az a rengeteg utcai árul. Van, amelyik gyümölcsöt, főtt kukoricát, gesztenyét árul. Másik simit-et. De olyat is találunk, akinél hideg szendvicset, vagy akár egy komplett meleg ebédet is vehetünk.

Tehát láthatjuk, hogy enni bőségesen lehet. Ráadásul ezek többsége igencsak bővelkedik a kalóriában.

De nem kell izgulni. Hiszen Isztambulban lépcsőből legalább annyi van, mint étteremből. Így azért valahogy a bevitt, és a máglyaszerűen elégetett kalóriák azért valahol egyensúlyban vannak. Legalábbis egyensúlyban lehetnek.

Szerencsére ma már mindenféle okos kütyük vannak, meg számítások és internetes adatbázisok, amelyekből megtudhatjuk azt, hogy mennyire sikerült ezt az egyensúlyt tartani. Rémlik, hogy egyszer olyat sikerült számítanunk, hogy egy kebab után 4x kell az Ístiklâl Caddesi-n oda-vissza végigmenni. De ha helyette inkább a Karaköy-nél névő dombot mászzuk meg, azt már elég csak 2x.

Persze itt sok tényező van, ami miatt az egész inkább elméleti szintű. Kezdve azzal, hogy olyasmi nincs, mint az átlagos kebab. Sok helyen tényleg mérik, hogy legalább grammra nagyjából egyforma porciót adjanak mindenkinek. De egy 100 g-os étel éppen úgy lehet tele inkább zsírral, mint inkább hússal.

Ugyan így nem mindegy, hogy az Ístiklâl Caddesi melyik oldalán sétálunk. Egyik simább, másik már nem annyira. Ráadásul az egyik oldalon több helyen találkozunk kirakatba látványosan kitett sült hússal, míg a másik oldalon akciós ruhákkal. És ugye tudjuk, hogy a gyorsabb szívritmus nagyobb kalóriahasználatot jelent. Bár erre még nincsenek konkrét számítások, hogy egy 50%-os meg egy 30%-os akció mennyi zsírregetéssel jár. Főleg, ha átrohanunk érte a fél városon.

Tehát Isztambulban bőségesen van étel (jelen esetben hívjuk őket kalóriabevitelnek). És bőségesen van lehetőség mozgásra is (ez meg legyen a kalóriakivétel, égetés, lánkolás, pazarlás). Erre mintha a városfejlesztés is odafigyelne az utóbbi 6-7000 évben. Hiszen Isztambul jócskán tele van lépcsőkkel, mint ahogy fent is láthatjuk a képen. És jó meredek emelkedőkkel. Nálam a lépcsős számoló estére azt szokta mondani, hogy felérem az 50. emeletre. Hurrá-hurrá! De most hogy megyek le??

Nemcsak sokat lépcsőzünk, de a távolságok sem kicsit. Két buszmegálló közötti olyan táv van, ahol Magyarországon simán 2-3 megállót beraktak volna még. Ha valaki nem pont a megállónál lakik, akkor biztosan lesz egy jó kis sétája hazáig. És ennek az útnak egy jó része hegynek felfele fog vezetni.

Míg máshol simán nagy távolságokat vonnak össze egy megállónak. A kiírás szerint pl. Jusufpasa (Aksaray) megállóban simán át lehet szállni a villamosról a metróra. Légvonalban is csak 180 m a távolság. Csak persze közben át kell menni egy felüljárón, majd egy aluljárón. Ráadásul még két pár cipőt is eladnak nekünk ezen az úton.

És ők még tényleg közel is vannak! Máshol simán 1 km-t kell gyalogolni az átszállásnál, és még a hasonlító. Mostanában pedig egy olyan tervet megvalósításán dolgoznak, ahol gyalogalagúttal kötik össze Kabataş-t (európai rész) Üsküdar-ral (ázsiai rész). Ez egy jó 2 km-s séta lesz majd a Boszporusz alatt.

Ezt mondjuk kicsit hangulatosabban is megcsinálhatták volna: halételeket felszolgáló tengeralatti éttermekkel, melyeknek üveg tetőablakok vannak. Így, míg az ebédre várakozunk, gyönyörködhetünk a fejünk felett elúszó delfinekben és titkos NATO meg orosz tengeralattjárókban.

Tehát eszünk is. Bőven. Bőőőőőőőőőőőven. Hajaj! Főleg, ha megjönnek az ünnepek! És mozgunk is. Itt is mondjuk, hogy hajajaj, de már másképpen. Ez olyan hajaj, mint amikor az akciós mosószeret visszük fel az emelkedőn az ajándékba kapott mosógéppel, és 20 liter tejjel.

Mégis, hiába az állandó testmozgás, valamiért az emberek mégis folyamatosan szedik fel a kilókat. Ennek oda biztosan nem a sok elfogyasztott baklava, melynek 95%-a cukor. És nem is az esti sorozat alatt eltüntetett 3-8 kg mogyoró/pisztácia/szotyola. Mert hát az természetes anyag, az meg csak nem hizlal. Ugye?

Marad tehát az, hogy az emberek így fogyóznak, meg fitneszkednek. Ha másért nem, akkor azért, mert a Facebookon már 20 ember is jelezte, hogy ők ilyen egészséges tevékenységet végeznek. Végül is, csak egy kis izzadságkinézetű víz az arcra, egy sapka, egy sportos póló, meg egy jó háttérkép a PC-re, hogy azért az utcára már ne kelljen kimenni. Egy selfie, és lehet visszamenni aludni.

Persze azért van, aki komolyan gondolja, és eljár a fitness klubokba is. Hiszen ott lehet legjobban megmutatni, ki is az igazi férfi. És talán még nőt is lehet ott találni. Vagy legalább

valakit, aki aznapra beöltözött nőnek. Így számtalan klubhelység található Isztambulban. Főleg az ifjúság által preferált helyeken, mint pl. Beşiktaş. Itt mindjárt a dönert áruló étterem mellett, hogy a megevett kalóriákat mindjárt úgy tudjuk leégetni, hogy ezért nem kell messzire menni.

De találunk fitness klubot a népszerű italozó helyiségek közelében is. Ha esetleg egy fiatal úr néhány rakı elfogyasztása után meg akarja mutatni a többieknek, hogy ő már nem annyira fiatal. És ott a futógép. És ott az ellipszis gép. És azokon majd jól! Meg aztán ott a YouTube, ahova a többiek majd feltölthetik a videókat, hogy más is nevéssen.

Tehát a törökök roppant elkötelezettek a fitnesszel és a fitnessklubokkal. Mi sem mutatja ezt jobban, minthogy az egyik helyen a klub az első emeleten található. A hozzá vezető lift előtt pedig hosszú sorban állnak a sportolni vágyó fiatalok.

Maga az állam is szívéen viseli a nép szívének a sorsát. Igaz, az esti híradóban a frászt hozza rájuk, de kárpótolja őket a rengeteg helyre telepített fitness parkokkal. Itt lehet szíverősítő gyakorlatokat végezni.

Ezek amolyan felnőtt játszóterek, ahol lehet futkározni, ugrándozeni, selfie-t fotózni, csípőt riszálni, lábat emelgetni, élő adásban izzadságcseppet mutogatni, meg még akár biciklizni is.

Ez utóbbinál van terjedőben a mobiltöltős fitness bicikli. Ez olyan, hogy bedugjuk a lukba a hozott anyagot..izé a hozott drótot (a drót drága és értékes dolog, így ilyen nem hagy kint a népnek az önkormányzat). Majd pedig tekerünk. Ha gyorsan pedálozunk, akkor a telefonunk gyorsan fog tölteni, és még több selfie-t fotózgathatunk. És még többet mutathatjuk élő adásban, ahogy az átizzadt hajunkat erotikusan fújdogálja a szél. És közben hálát adunk azért, hogy még nem találták fel szagos internetet.

[caption id="attachment_11668" align="aligncenter" width="500"] Fitness töltő[/caption]

2017-12-04

Jön a tél Isztambulba. És bármennyire is megdöbbsentő, de ez azzal jár majd, hogy hó is lesz!

Ha Törökországra gondolunk, az általában ilyen:

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Török tengerpart, homok, napernyő, hőség[/caption]

Aki már kicsit tapasztaltabb, az már így képzelem el:

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Török tengerpart, homok, tea, hőség, szőrös láb[/caption]

Na jó, talán kevesebb szőrrel. De akkor is valami ilyen kellemes meleg tengerpart jut eszünkbe.

De semmiképpen nem így képzeljük el Törökországot:

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Hó meg fagy, meg fenyőfa, meg jeges út. Se teve, se pálmafa, se strand[/caption]

Isztambult meg nem így:

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Hó meg fagy, meg mozgólépcső, de az mégsem mozog.[/caption]

És pláne nem ilyennek a tengerpartot! Még nézni is rossz!:

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Törökország pálmafák nélkül. Isztambul fürdőző lányok nélkül.[/caption]

Tegye fel a kezét, aki ezen kép láttán nem csavarta fel a fűtést mindjárt! Na ugye!

Szóval lesz majd ilyen idő is. De nem ma!

Ma még ilyen idő van:

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Isztambul, pálmafák, és izé... kutyák, akik inkább kifekszenek a napra..[/caption]

Törökországban a hideg -és így a hó is- általában keletről jön. Kivéve, amikor nyugatról, a

balkánról, mert akkor simán csak rászakad 1-1,5 m hó a nyakunkba.

Az ország keleti fele 3000 méternél is magasabb hegyekből áll. Itt található az Ararát is a maga 5137 m-es magasságával. Ezt a csúcsot még senki se tudta megmászni. A próbálkozók legtöbbször éppen úgy belefagy a hegybe, mint ahogyan a Noé bárkája is.

A törökök nem szeretik, ha a hegyen ezen a néven szólítjuk (amúgy a hegy sem hallgat rá...a füle botját sem mozgatja). Ez a név még az örmény időszakból maradt meg. A hegy hivatalos török neve Ağrı. Kb. olyan, mintha a Dunát inkább Danubius-nak, vagy még inkább Donau-nak hívná valaki. Tehát a név használatával legyünk óvatosak. Meg egyébként se másszuk meg. Ha szeretnénk lefagyasztani magunkat az utókornak, arra ott a hűtő is. Ha pedig magas helyről akarunk leesni, tudok ajánlani jó csúszós várfalakat.

A keleti területen a völgyek olyan szűkek, hogy a falvak és a városok inkább a hegyek oldalára épültek. Ott, ahol találtak valami talpalatnyi vízszintesnek mondható helyet. Itt van Artvin vára is, ahol a világon egyedül a vár van legalul. Egyszerűen a völgyben nem volt hely a városnak fejlődni, így az valahogy felfele nőtt.

Ezek a meredek, és szűk völgyek, no meg a körülöttük lévő hegyek elég kemény időjárást produkálnak. A történelem során több csata is úgy dőlt el, hogy a hadsereg egyszerűen odafagyott a hegyoldalba. Vagy eltévedtek a völgyek labirintusában. Esetleg a helyiek sziklákat görgettek a fejükre.

Az északkeleti rész, ahol Trabzon, Rize, Artvin és Erzurum tartomány található, jellemzően esős éghajlatú. Vagy havas. Ha már elmúlt szeptember. Az időjárást úgy kell elképzelni, mint a skót felföldes filmekben: nyírkos-ködös (ezt nekem a helyesírás-ellenőrző nyírkoszködös-re akarcsa cserélni..Ó Drágaszágom! Gollam Gollam!). És mindenféle kockásszoknyás férfiak rohangálnak dudákkal és valami érthetetlen nyelven beszélnek, meg örökké táncolnak.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Rize reggel. De az is lehet, hogy elmúlt dél is...[/caption]

Meglepő hasonlat Skóciával. És valóban több egyezést találtak már (genetikait is) az itt élő láz kisebbséggel és a skótokkal.

Mindezzel szemben Törökország dél-keleti vége szintén csupa hegy, meredek és szűk völgyekkel. Csak éppen száraz. És úgy mondják, januárban érdemes menni, mert akkor azért lehűl a levegő 40 fok alá.. Tehát ha valahol az országban havazni kezd, akkor az nem a dél-keleti régióban lesz, hanem az északkeletiben. Kivéve, ha a hó a Balkánról jön, mert akkor onnan jön. És akkor nincs mese. Fel kell tankolni 2-3 hétre előre...

Erzurum, ahol a hó általában először megjelenik, a média kedvenc helye. Ide már október közepén ki lehet küldeni a riportert. Igaz, hó előbb is előfordulhat, de akkor a hírek összecsúsznak a bikiniben nyaraló színésznőkével, attól meg mindenki összezavarodna.. Így

inkább várnak októberig.

Minden évben olyan riportert küldenek, aki valamelyik déli tartományban nőtt fel és még nem látott havat (vagy legalább úgy tud csinálni). Meg akit persze nélkülözni tudnak pár napra-hétre vagy akár tavaszig is. Ha esetleg tényleg leesne az igazi hó, ami elzárja a falut a külvilágtól.

Ilyenkor mindig találnak egy jó hangulatú kis települést, ahol főhősünk megismerkedhet a hóval, és annak jellemző fizikai tulajdonságaival: hideg és csúszik. A riportert pedig mindezt minden gond nélkül felveszi. Hiszen sokkal szívesebb a műsor, ha a riportert negyedszerre sem tud felállni.

Miközben mi a napsütötte Isztambulban izgulunk a tv előtt hősünkért, aki a méltóságáért küzd a jégen nagykabátban, megjelennek a helyi gyerekek. Mind egy szál pólóban, hiszen mégiscsak október van. Meg csak -2 fok. Nem kell úgy izgulni. Ők mindjárt jószándékkal bevezetik a riportert a tél rejtelmébe. Megmutatják, miként lehet hógolyót gyúrni, és azzal miként lehet másokat megdobálni. Mondjuk az olyan könnyű célpontokat, mint a jégen fekvő embert. Felállni persze ők sem segítenek, mert ők is néznek tv-t, este ők is akarnak szórakozni.

Végül azért hősünk csak kimászik a csapdából (legalábbis eddig minden évben kijutott). Minek utána jöhetnek az exkluzív felvételek. És akkor láthatunk jégcsapokat, hóbuckákat, havas autókat, huncutul vigyorgó gyereket hógolyóval a kezében, meg... hát nem elcsúszott megint? Szóval megint a riportert látjuk..

Ezzel jól el is vagyunk októberben, vagy ha csúszik az idő, akkor novemberben. Aztán el is felejtjük. Isztambulban mégiscsak mindenki kiskabátban jár, Antalya-ban pedig mindenki még a tengerben lubickol.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Isztambul a hóban[/caption]

De aztán eljön az igazi tél. Amikor a hó tényleg esni kezd. És amikor már Ankarában is fehérek lesznek az utak. Akkor már komolyan kell venni, hiszen mégiscsak a hó az ország közepén van (ha már a spájzban nem is). Ez az a pont, amikor Isztambul felkészül.

Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a riporterek kimennek sátrazni a közeli hegyekbe. Ami formailag még Isztambulhoz tartozik, de valójában azért már a városon kívül van. Rádásul mind távolságban, mind tengerszint feletti magasságban kb. olyan, mintha a Kékesre mennének ki. Igaz, Isztambul közelében 300m-esnél magasabb dombok nincsenek. De egy jó kamerabeállítással csodákat lehet művelni.

Természetesen ezúttal is olyan emberek mennek ki, akik most látnak havat először (és akik szintén nélkülözhetően pár hétre, ha a hó esetleg késne). Így pedig mi a riporterral együtt

tudunk majd izgulni, hogy végül sikerül-e a patak jegét az ugrálásával betörni, és ki fogja őt a végén vízből kihúzni (nem a kamerás, az biztos).

Mindez azért még mindig nem jelenti azt, hogy Isztambulban, a városban, ahol 15-17-20 millió ember él, ott tényleg van hó. Hiszen maga a város, a jól szigetelt nyílászárók, és a fűthető szabadtéri büfék elég jól fűtik a várost. És e mellett ott a Boszporusz is, ami szintén enyhíti a hideget.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Isztambul a hóban[/caption]

Általában Isztambulban olyan kemény tél nem szokott lenni. A hőmérséklet éppenhogy a fagyponthoz ingadozik. Közben pedig bőségesen kapjuk a csapadékot keletről (kivéve, ha a Balkánról jön, mert akkor eltűnünk a hó alatt, és kész). Ez rengeteg esőt jelent. Olyan mennyiséget, amit a csatornák nem tudnak nyelni. Főleg azért nem, mert a csatornák építéskor és gondoltak erre, és inkább gondosan ügyeltek arra, hogy a csatornafedél valami magas ponton legyen, hogy az esővíz még véletlenül se folyjon bele.

Magát a tél kezdetét is az jelzi, hogy mindennap esik az eső, és az embereknek már nagyon elegük van belőle. Abszolúte nincs karácsonyi hangulat. 2008-ban sem volt, de akkor azért nem, mert december 24-án még 20 fokban ültünk a tengerparton.

Viszont a hőmérséklet nagyon a határon mozog. Elég csak ha a levegő 1-2 fokot lehűl, és a szakadó eső mindjárt átvált szakadó hóra. Sőt! Ilyenkor felrúgja azt az érzékeny egyensúlyt is, amiben eddig állt az időjárás, és mindjárt hóvihár kezdődik.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Tél Isztambulban[/caption]

Azt ugye nem kell elmesélni, mi történik egy városban, ha néhány mikrométernyi hó jelenik meg. Isztambulban mondjuk tényleg felkészülnek. A főbb csomópontoknál már napokkal korábban ott állnak a hókotrók egy hegynyi homokkal és sóval. Tényleg akkora a domb mellettük, hogyha nem esik a hó, akkor akár azon is lehet szánkózni. De mégis, ha esik a hó, akkor tényleg esik. És akkor a főutakat sem mindig sikerül járható állapotban tartani, hát még a mellékutakat!

A hókotrók dolgát nem kicsit nehezítik az állandó dugók. Ami pedig igencsak meg szokott nőni, ha egyszer leesik a hó. Így hiába vannak felkészült hókotrók, végül az utakon mégiscsak teljesen beáll a forgalom. De szerencsére Isztambulban hajóval is lehet közlekedni!

Viszont nem ilyenkor! Ahogy lehűl a levegő, és az eső átalakul inkább hóvá, egyúttal elég komoly vihar is keletkezik. Ez pedig a hajóforgalmat is akadályozza. Meg persze az is, hogy a hótól nem látni semmit. Így az ítéletidő beálltával a hajók sem közlekednek. Ahogyan a repülőök sem. Ha pedig az idő úgy alakul, akkor a hidakat is lezárják. Vagy lezárja a hó maga.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Boszporusz télen[/caption]

Szerencsére 2013-ban megépült a Boszporusz alatti metró, a Marmaray. Ennek köszönhetően pedig mégiscsak van egy lehetőség ilyenkor is átjutni Európából Ázsiába, vagy fordítva. Szokott is néhány millió ember ezzel a lehetőséggel élni. Ha mi viszont nem akarunk egy lenni ebből a néhány millióból, még inkább nem akarunk egy matrica lenni, akkor talán jobb, ha ezt ilyenkor kihagyjuk. Egyébként is arany szabály Isztambulban: mindig vigyél magaddal fogkeféd, mert lehet, hogy aznap máshol alszol. Ez pedig igencsak könnyen előfordul ha éppen egy hóvihár kellős közepébe csöppentél.

Isztambulban ha igazán beindul az időjárás, akkor mindjárt szünetet rendelnek el. Elsősorban az iskolákban, aminek a gyerekek örülnek a legjobban. A hátsó kisutcák meredek, és bőven van rajtuk hó. Minden kéznél van egy jó kis szánkózásra. Csak a szánkó hiányzik. Mivel Isztambulban a hó csak néhány napig tart, ilyen rövid időre senki sem őrízget szánkókat. Főleg, hogy ott a nagy tepsije, vagy a ruhás kosara.

[caption id="" align="aligncenter" width="281"] Kosárszánkó[/caption]

Amikor pedig akkora hó van, hogy a lejtőn az autó nem lemegy, hanem lezuhan, akkor a cégek is inkább zárva tartanak.

Kivéve a sarki közért. Arra ugyanis mindig szükség van. Főleg akkor, ha 2-3 napig úgysem lehet sehova se elmenni a hó miatt. Az első napokban még csak a kenyér, a pattogatott kukorica és a chipsz fogy el. A másodikon már a szotyola és a száraztészta is. Míg a harmadikon a tisztasági dolgok. Na, olyankor kezdenek igazán gondok lenni.

Szerencsére azért Isztambulban a tél nem szokott 3 napnál tovább tartani. Éppen úgy, ahogy 1-2 fokot lehűlt az idő, és az eső átváltott hóra, ugyan úgy 1-2 fokot melegszik, és újra visszatér az állandó esőzés. A hó pedig nyomtalanul eltűnik.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Eláll a hó, és kisüt a nap[/caption]

2017-12-07

Bármit csinálhatunk, nem néznek minket furcsának. Mármint furcsábbnak, mint ahogy egyébként is furcsának tartanak minket. Külföldi... hát az ilyen... nem normális! Megáll a pirosnál!!!

Mik vagyunk? Szökött rabok? Nem igazán ismerjük egymás múltját.. A múltat levetkőztük, elfelejtettük.. nem kötődünk hozzá többet. Csak egy távoli, egyre ködösebb emlék. Az otthoni szakmát itt aligha fogjuk folytatni. Talán ezt érezték a 48-as magyarok is?

Egyébként az csak az első napokban megdöbbenő, ahogy a taxisok vezetnek. Hamar átvesszük tőlük a trükköket, minek utána ők fognak megdöbbenni. De olyankor elég csak kikiáltani az ablakon, hogy külföldi vagyok!

2017-12-11

Ti már felállították otthon a karácsonyfákat? Mi az hogy még nem??? De hiszen már elmúlt november is! December van!!

Itt, Törökországban (és főleg Isztambulban), aki csak tehetett, már réges-régen felállította a karácsonyfát.

Igaz, azt meg kell hagyni, hogy az ország 99,8% muszlim, nem keresztény. És így valójában itt nincs is olyan, hogy karácsony...

De akkor hogy lehet az, hogy mégis rengetegen állítanak karácsonyfákat, az üzletek pedig tele vannak Mikulásokkal, karácsonyi díszekkel, és még inkább karácsonyi akciókkal??

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Török Mikulás[/caption]

Mindenek előtt azt ne felejtsük, hogy a fa eredetileg nem volt az ünnep része. És ugyebár Betlehem sem egy fenyőerdő közepén található. Hanem germán téli napforduló és egyben vallási ünnep. A szerint a világosság és az sötétség harcol a világalalomért, és ahol az emberek úgy segítenek, hogy fákat gyújtanak fel.

De aztán a korai keresztények azt mondták, hogy ez pogány dolog, nem illik az erdőt felgyújtani. Még akkor se, ha éppen mindent hó borít és így mégsem fog a fél ország rész leégni. Így legközelebb ezek a pogányok mást kezdtek felgyújtani. És ugyan mi éghetőt lehet találni a közelben, ami nem az erdő? Hmm... talán valamelyik uralkodó háza? A királynak a palotája? Vagy csak az egyházfő kunyhója?

Szóval hamar úgy döntöttek az egyházi vezetők, hogy jobb lesz, ha ez a fenyős dolog mégis benne marad a használati utasításban. És az egész ünnepet úgy alakították, hogy pont a napforduló napjára essen. Micsoda véletlen!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Karácsony Isztambulban[/caption]

Eredetileg ugyanis nem december 25-26-án volt a karácsony, hanem január 6-án. Legalábbis az örmény keresztények így gondolják. Ezen kívül még azt is büszkén gondolják, hogy ők voltak a világ első keresztény országa. Tehát ők az eredeti. Mindenki másé csak másolat, és az olyan is. Lásd, még a karácsony napja is rossz helyen van...

Ma Isztambulban jelentős (kb. 60.000) örmény kisebbség él, és számtalan templomuk van (számokkal kifejezve ez a számtalan: 55). És ők a mai napig járják az igazak útját, és ünneplik a karácsonyt január 6-án.

Mellettük viszont szintén jelentős számban élnek az ortodox keresztények is. Hiszen alig néhány évszázada még Isztambul, azaz Konstantinápoly volt a keleti kereszténység központja. Éppen ezért az ő létszámuk meghatározása már nehezebb. Ebbe a táborba tartoznak a görögök, bolgárok és az oroszok is. Meg még sokan mások, akik az elmúlt bő 2000 év alatt ide tévedtek és itt ragadtak. Akár karddal, akár tüzes nyíllal, vagy akár fényképezőgéppel. Ez utóbbi csoport a leginkább vérszomjas..vigyázzunk velük!

Nekik 75 templomuk van. Ezt pontosan tudjuk, mert a templomok nem szoktak mindenféle elmáskálni. Bár arra volt már példa, hogy egy-egy templomot odébb toltak, hogy jobban érje a levegő..

Az ortodox keresztények, kik a valódi igaz utat járják. És mint ilyenek, csak nem fogják az eretnek, nyugati keresztény Gergely pápa naptárját használni. Nagyon is jó az a naptár, amit még Július Cézár talált ki. Igaz, ő nem volt keresztény, de legalább eretnek sem. Meg különben is, biztosan keresztény lett volna, ha nem születik bő 100 évvel korábban...

Ők már a megreformált időpontban tartják a karácsonyt, ami pontosan december 25-e. Jó, hát azóta a naptár kissé elcsúszott, és ez az időpont most már január 7-re esik. De történetek nagyobb furcsaságok is az évszázadok során...Ott van pl. a Nyúl a színes tojásokkal...

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Karácsonyi cukrosbolt[/caption]

De Isztambul az a város, ahol mindent lehet találni. Még sajtot kebabot is! A mi esetünk ez azt jelenti, hogy a nyugati kereszténység számos képviselője is jelen van a Boszporusz-parti városban. Ők azok, akik tényleg az igazi utat járják. Őket leginkább a templomaik alapján lehet fellelni. (Ha pedig nem a mi esetünkről van szó, akkor jusson eszünkbe: sajtos kebab! Ez legyen a jelszó!)

Talán a legkevésbé megdöbbenőek a francia katolikus templomok. Végül is Párizs nincs is olyan messze Isztambultól. Találunk más katolikusokat. Meg reformátusokat is. Meg olyat is, ahol bár a templom anglikán, de a reggeli órákban a szír keresztények miséznek. A legextrémebb pedig talán a krími anglikán templom. És még különböző kisebb csoportokra, felekezetekre, és szektákra is bukkanhatunk. Ha pedig az éjszaka közepén megyünk egy gyanús sikátorba, na ott aztán tényleg érdekes dolgokra bukkanhatunk. Bár ezt inkább ne próbáljuk ki...

De bármennyire is változatos ez a kategória, abban megegyeznek, hogy a karácsony december 25-én van. És akkor jönnek a magyarok azzal, hogy ők pedig december 24-én ünnepelenek...

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Karácsony Isztambulban[/caption]

Mindeközben a törökök...(az igazhitűek)

A törökök nem tartják a karácsonyt. Viszont nem is szeretnek az olyan dolgokból kimaradni, amiben angyalkák, puttynyos (pláne szakállas) pirosruhás emberkék, és villogó színes lámpák vannak (Sokak szerint ez az egyetlen ok, amiért Ankarában vannak közlekedési lámpák). Látható, hogy a Húsvéti Nyúl micsoda hátrányból indul!

Tehát karácsony nincs. De azért egy fenyőfát csak fel lehet állítani a nappali közepére, nem? Hiszen ez olyan, mint a rózsá..csak nagyobb...meg keményebb. De ugyan úgy szúr!

Meg a színes villogó lámpákat mégse lehet a falra ragasztani. Abban pedig mindenki egyetért, hogy ilyenre minden háztartásban szükség van. Vagyis mindenképpen szükség van egy fára a nappaliban.

Törökül a Szenteste Noel gecesi. A Noel jelenti a Mikulást ☺. Csak hát ugye a Mikulásnak december 6-án illik jönnie. Kivéve ahol nem.

A karácsonyfa neve yılbaşı ağacı. Ez meg azt jelenti, hogy újévi fa. Vagyis az az ünnep, amit valójában nem ünnepelnek, az újévkor van. Meg az előtte lévő napon. Meg hát az a karácsonyfa olyan jól néz ki! Tele van színes lámpákkal, díszekkel, nem is beszélve az angyalkákról! Semmi értelme egy ilyet megvenni, ha nem lehet hónapokon keresztül benne gyönyörködni. Legjobb lesz, ha már november elején beszerezzük a fát. Ha ügyesen csináljuk, már az előtt feltölthetünk egy fenyőfás-selfies képet a netre, mielőtt a többiek megelőznének minket.

Ráadásul mivel a karácsony nem ünnep, így nincsenek is rá konkrét szabályok. Mindenki akkor állítja fel a fenyőfáját, amikor csak akarja. És mindenki akkor bontja le, amikor akarja. Vagy ha már olyan régi, hogy magától összecuslik.

Csak mert véget ért a karácsony, még nem kell mindent összepakolni. Hiszen olyan szép az egész! Színes lámpák, angyalkák, és persze a piros ruhás szakállas ember. Nyugodtan ott maradhat még a nappali közepén néhány hónapig.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Kommandós Mikulás...májusban[/caption]

Az igazi díszítgetések persze nem otthon zajlanak. A nappali mérete erősen behatárolja a lehetőségeket. Oda be kell még férnie a családtagoknak és a rokonoknak is. Sem a fenyőfa, sem a felfújató rénszarvasos Mikulás nem takarhatja ki tv-t. Sorozatok hiányában még a végén a családtagok egymással kezdenek el tragikomédiákat játszani. És az erkélyre sem lehet kitenni, mert az meg már tele van a kommandós Mikulásokkal.

Mindezzel szemben, ha az embernek van egy cége, vagy netán egy egész bevásárló központja, vagy csak egy utcára nyíló ajtaja, akkor ott már nem akadályozza semmi a kreativitást. Ha jól csináljuk, még az emeletes busz sem!

Már csak be kell vásárolni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A karácsony-bazár[/caption]

Szerencsére Isztambul pontosan egy olyan hely, ahol igazán könnyű vásárolni. Az évezredek alatt több nemzet is megfordult a Boszporusz partján. Igaz, nem mind vásárlás céljából érkezett, de a végeredmény a legtöbbször mégis az lett. Volt, akinek kardot adtak el. Volt, akinek kilőtt nyílvesszőt. Volt, akinek forró szurok jutott, vagy . De olyan is volt, akinek eladták a várost, meg olyan is, aki tért haza.

Ma pedig kb. 20.000.00 ember segít a pénzünk elköltésében.

Ilyenkor, karácsony és újév közeledtével egy külön karácsony bazár jelenik meg a fűszerbazár mellett. Mindössze 200 m-es az a szakasz, mégis akár 2 óráig is eltarthat a bejárása. Itt pedig mindent lehet kapni, amit csak elképzelünk. És még több olyat, amit el nem tudnánk képzelni!

Mindjárt itt a fenyőfa. Szép, csinos, és műanyag, így jobb, mint az eredeti. Hiszen az erőben levő mind unalmas zöld, ami nem is biztos, hogy illik majd a tapétához. Szerencsére a bazárban kaphatunk fehér, narancssárga, lila, de még rózsaszín karácsonyfát is! Már csak az olyan hiányzik, ami világít a sötétben. De biztos, hogy egyszer lesz ilyen is.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Milyen színű fenyőt kérsz?[/caption]

De hatalmas a választék a díszekben is. Mármost úgy hatalmas, hogy tényleg vehetünk hatalmas, akár 1 m-nél nagyobb díszeket is.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A karácsony-bazár[/caption]

Nem is beszélve a felfújható Mikulásokról. Természetesen kapható éneklős is. Mert az a Mikulás nem is igazi, aminek nincs napszemüvege vagy legalább tubája..

De ha mi sima Mikulás szeretnénk, olyat is árulnak. XXS-es mérettől kezdve az XXXXXXXXL-is bezárólag.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Mikulások[/caption]

No és akkor még ott vannak a csináld-magad díszek is. Őket üres fehér alapon tudjuk megvásárolni, amit utána kedvünkre kifesthetünk.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Csináld-magad díszek[/caption]

Természetesen mindezt be is kell csomagolni. Erre a célra külön csomagolóanyag-bolt is található.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Csomagolóbolt[/caption]

Benne masni és szalag-részleggel.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Szalagok[/caption]

Az egyik sarok pedig a dobozokról szól:

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Dobozok[/caption]

Egy másik helyen viszont meglepő dolgot árulnak: pénzt!

Az egyik Mikulásos bolttal szemben pedig lőfegyvereket árulnak. Izé...

Tehát ilyenkor tényleg érdemes elmenni a bazárba. Annál is inkább, mert Törökország ugyebár nem az EU része, így sok szabály is enyhébb. Mi sokkal nyitottabbak Kínára, amint az ázsiai ország (mert mi már Európa vagyunk) bőséges konténerszállítmányokkal hálál meg.

A teherhajó érkezéséről általában úgy értesülhetünk, hogy akkor mindent ellep ugyan az az egy dolog. Olyankor a bazárban mindenhol ugyan az a Mikulás található. De még ha elmegyünk a város másik végére, akkor ott is ugyan az lesz. Vagyis teljesen felesleges elmenni a város másik végére.

Sőt! Igazándiból a bazár másik végére sem lenne értelme elmenni, de mégis. Hiszen minden boltban van valami különlegesség, ami csak nála kapható.

Ezen kívül az EU-n kívüliségnek másik nagy előnye, hogy rengeteg olyan izzósor kapható, amit esetleg nem engednék be az Unióba. De talán még a közelébe sem. Az pedig, hogy néhány biztonsági rész hiányzik, nagyban csökkenti a termék árát. Jó, hát Ali bácsi is világítani fog, ha megfogja, de hát úgylát kültérre megy, akkor meg nem mindegy? Az interneten pedig nagyon jó receptek vannak, hogy milyen ételeket készíthetünk a félig átsült galambokból..

Ha meg esetleg mégis felgyulladna a ház, akkor meg legalább lesz mit az Facebookra kirakni.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Karácsony Isztambulban[/caption]

2017-12-18

, hogyan is készülnek a karácsonyra és az új évre Isztambul bazárjában.

Ezúttal pedig a bevásárló központokba látogatunk el (törökül: AVM - alışveriş merkezi), ahol a hétköznapi üzleti élet zajlik.

Isztambulban több, mint 100 bevásárló központ van. Így az első lépés az, hogy becsábítsák a potenciális vásárlókat az épületbe. Éppen ezért karácsony előtt feldíszítik és kicsinosítják a bevásárló és szórakozó helyeket. Sokszor a többieket megelőzve igencsak korán: október közepén, elején,... meg ha nem felejtik el levenni a tavalyi díszeket, akkor ugyebár nyáron is fényképezkedhetünk a karácsonyfával. Fürdőgatyában....sárga kacsás úszógumival...

Egyik másik hely roppant hangulatos, meg látványos. Mint pl. a Capitol AVM volt néhány éve, ahol egy jópofa Mikulásfalvát alakítottak ki.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Capitol AVM - Mikulásfalva[/caption]

Mint minden évben, idén is a fő ellenpéldánk a Metrocity AVM, aki valahol a 2000-es évek elején megragadt az időben, és nem sikerült észrevenni, hogy közben telnek az évek* és azért valami kreativitást is elő lehetne szedni.. A díszek mindig teljesen ugyan azok, hogy a BUÉK (törökül: Mutlu yıllar!) mellett változik az évszám.

* Ők olyannyira meg vannak győződve, hogy még mindig 2005. van, hogy pl. az autóparkoló liftjét azóta se nézték meg, hogy egyáltalán működik-e még. Mert mondjuk az ajtó nem igazán nyílik ki. De azért valami zörög odabent (talán egy korábbi vásárló?)...

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A Metrocity AVM, ahogy minden évben[/caption]

Persze a díszítés, az csak díszítés. Ami szép és jó, talán még illatos is (megenni azért nem lehet). De nem ez lenne Törökország, ha nem adnának bele mindent a látványba. Ez pedig azt jelenti, hogy nem fognak megállni annál, ha csak néhány millió világító lámpát felszerelnek. Valamit még kell hozzátenni, hogy a vásárlók lefotózzák, és feltöltsék a közösségi médiába (meg blogot írnak róla).

Ilyen lehet pl. a műhó. Igen, mű hó. Mégiscsak 15 fok van kint, tiszta tavaszi hangulat. Semmi olyasmi, ami a karácsonyra emlékeztet. Az ember el is felejt. De egy kis műhó! Mindjárt eszünkbe jut, hogy tényleg! Hiszen tél van! És nem zoknit vásárolni jöttem ide, hanem elkölteni a pénzemet karácsonyi ajándékokra!

No meg jó móka beállni egy ilyen havas képre, majd elküldeni az ismerősöknek, hogy Isztambulba megjött a hó! - utána pedig levesszük a sapkát, sálát, és egy darab pólóban kiülünk a Boszporusz-partjára teázni.. Persze csak ha éppen nem esik az eső...

[caption id="attachment_9291" align="aligncenter" width="338"] Kanyon AMV hóban, 15 fokban[/caption]

De nem csak az épületek lehet díszesek. Hiszen ezt a telefonba belemerülő emberek talán csak akkor veszik észre, ha eléjük ugrik egy fal, oszlop, mozgólépcső. Mennyivel jobb az, ha mindjárt egy karácsonyfa ugrik a gyanútlan járókelők elé!

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Szaladgáló karácsonyfák (Kanyon AVM - 2012)[/caption]

Bizony, ilyen mobil karácsonyfákkal is lehet találkozni. Hazavinni azért elég kockázatos. Mert bár nem szúr úgy, mint az igazi, de otthon valaki egészen biztosan nagyot fog ütni a sodrófával.

Más helyen, más időben, más esetben mindjárt más dologgal lehet találkozni. Idén a Zorlu AVM-ben táncoló csengőket láthatunk.

[caption id="attachment_11691" align="aligncenter" width="450"] Zorlu AVM 2017 - Csengő szól, csengő szól...[/caption]

Ezek kívül mindenféle hóemberek is láthatóak, ha már egyszer hó nincs, azért valahogy érezzük úgy, mintha mégis lenne.

Itt van mindjárt egy eszkimó hóember, igluval. Meg nagykabátban, mert hát tényleg rettenetesen hideg van! Tisztára, mintha tél lenne!

[caption id="attachment_11697" align="aligncenter" width="500"] Zorlu AVM 2017 - Eszkimó hóember[/caption]

Meg még (gonoszul) vigyorgó kínai hóemberek is vannak ám!

[caption id="attachment_11695" align="aligncenter" width="450"] Zorlu AVM 2017 - kínai hóemberek[/caption]

Más vigyorgó hóembereket is láthatunk.

[caption id="attachment_11689" align="aligncenter" width="450"] Zorlu AVM 2017 - vigyorgó hó és nem annyira hó emberek[/caption]

Itt egy csoki-cukor-hóember is:

[caption id="attachment_11688" align="aligncenter" width="450"] Zorlu AVM 2017 - Csoki-

cukor-néger-hóember[/caption]

És napszemüveges hóember is. Ilyen időben ez csak természetes.

[caption id="attachment_11687" align="aligncenter" width="450"] Zorlu AVM 2017 - Napszemüveges hóember[/caption]

Ne tévesszen meg senkit a háttérben álló miniszoknyás lány, ő nem hóember. Hiába klikkelünk a képre a nagyobb méretért, ő akkor sem válik hóemberré. Jól láthatóak a lábai melyek melyek egészen biztosan nem hóból vannak. Nem is érdemes nézegetni..... <- ezt a hátam mögött mondja valaki, akinek a kezében sodrófa van...

De nemcsak ilyen karácsonyi különlegességek rejtőznek a bevásárló központokban. Hiszen a nevük lényege is a vásárlás. Így ilyenkor igazi, hangulatos (leszámítva a 10-15 fokos hőmérsékletet) karácsonyi vásárookra bukkanhatunk.

Igaz, forralt bor, és kürtöskalács nincs, meg fagyoskodás sem. De ezeket leszámítva teljesen olyan, mint bármely európai városban az ilyenkor szokásos karácsonyi vásár. Ráadásul a vásár nem is ér véget december 24-én, hanem egészen az év végéig tart.

[caption id="attachment_11696" align="aligncenter" width="500"] Zorlu AVM - Karácsonyi vásár[/caption]

Vehetünk mindenféle édességet és mindenféle mikulást. Meg mindenféle mindenfélét.

[caption id="attachment_11694" align="aligncenter" width="500"] Zorlu AVM - Karácsonyi vásár[/caption]

Ha pedig úgy érezzük, hogy nem bírjuk már tovább a rettentő hideget, akkor ihatunk egy jó kis forró kávét.

[caption id="attachment_11693" align="aligncenter" width="450"] Zorlu AVM - Karácsonyi vásár[/caption]

Az alábbi bódében viszont nem vacakolnak azzal, hogy miként is lenne érdemes az ajándékok becsomagolni. Igazság szerint azzal sem vacakolnak, hogy milyen ajándékot vegyünk. Hiszen a Nutella mindenkinek a barátja! Főleg a diétát tanácsadóknak..

[caption id="attachment_11692" align="aligncenter" width="450"] Nutella[/caption]

Oké! Ez a szokásos karácsonyi dekoráció. De mi van a boltokkal? Mégiscsak ő a bevásárló központok főszereplője?

Nos ilyenkor különleges karácsonyi akciók vannak. Egyébként is különleges akciók szoktak lenni. Különleges nyári akciók. Különleges őszi akciók. Különleges tavaszi akciók. Különleges hétvégi akciók. Meg különleges elmúlt már 8 óra és ma is dolgozni kell akciók. Most pedig közeleg a karácsony, így különleges karácsonyi akciók vannak.

De nemcsak arról van szó, hogy hatalmas 30-50-70%-is kedvezmények vannak (vagy legalábbis az van kiírva, míg valójában...), meg hogy négyet veszünk, de kettőt fizetünk, vagy hogy a váza mellé jár egy ajándék mosógép; hanem most tényleg mindenki akciózik. És most Törökországban vagyunk, ahol az akciókat komolyan veszik. És össze is lehet vonni!

Mindjárt indulásként kapunk kedvezményt az X termékre. De ha törzsvásárlók vagyunk (és a törökök mindenhol törzsvásárlók, ott is, ahol még sosem jártak), akkor további engedményeket kaphatunk. No meg ott vannak az összegyűjtött pontjaink. Azok is, amiket ebben a boltban szereztünk, meg azokat is, amiket teljesen máshol. Pl. . Vagy ezen évben összesen megittál 4000 liter kávé és túlélted, ezért jutalomból 20%-al olcsóbban vehetsz mosógépet.

Mindezek mellé kártyával fizetünk, akkor kérhetjük, hogy azt a csomagot/zoknit/mosógépet/zenélős kávéfőzőt/batman-alakú süteményformálót nem egyben fizetjük, hanem 48 havi kamatmentes részletben. De mivel karácsony van, ezért a bank rátesz még egy kedvezményt. Plusz a részleteket 3 hónappal később kezdjük el fizetni. Jah, és kapunk mellé pontokat, amin könyvet, heavy metal pólót, felhúzható tűzoltót, családi méretű fogkrémet, pelenkát, stb...-t vehetünk.

Aztán ott van hozzá, hogy a mobil szolgáltató is adhat valamilyen akciót. Ha igazoljuk az előfizetésünket, akkor kaphatunk további kedvezményt, ingyenes házhoz szállítást, strandbelépőt, stb..

És mivel karácsony van, mindez sokkal fokozottabb. Nem lehet egyszerű ilyenkor eladónak lenni. Kíváncsi is lennék, milyen matematikai kérdéseket kaphatnak a felvételinél.

A) Megy egy autó 90 km/h-val A városból B városba, de útközben megáll tankolni. 20 liter benzint vesz az illető, melyhez a klubkártyán kívül A Z bank kredit kártyát is használja, mely a 20% kedvezmény mellett 17 havi kamatmentes részletfizetést nyújt, és felhasználja a 180 km-el ezelőtti kávézóban összegyűjtött pontokat. Mellé vesz egy kólát, amitől automatikusan további 5%-ot kap a teljes vásárlásra, plusz egy ingyen pizzát. Kérdés, hogy ezek után hány liter akciós ablakmosó folyadékot kell vennie, hogy megkapja az ajándék plüssmackót?

B) Mi történik, ha főhősünk még ÁFÁ-s számlát is kér?

Már csak egy dolog maradt hátra: a boltokat is ki kell dekorálni. Van, ahol megelégednek annyival, hogy néhány millió lámpával telepakolják a bolt bejáratát. De hát ennyi egy átlagos török kamionban is van. Így ez még nem lesz nagy szám. Néhány bolt viszont tényleg odafigyel, hogy valami egyedit alkosson.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Turcell kirakat - 2010 karácsonya (Capitol AVM)[/caption]

A rekordot ez a bolt viszi, ahol a karácsonyfa és a háttér szétszedett telefonokból van, míg a hó töltőkből.

2017-12-25

A bejegyzés megjelenésekor december 25. van. Magyarországon karácsony. Talán még a hó is esik..

Isztambulban ez egy sima munkanap (de azért a cégben végtelenítve karácsonyi dalokat tettem be, hogy a kollégák is megismerjék a fejfájást az érzést). És a hó biztosan nem esik. De odáig már eljutottunk, hogy legalább a hőmérséklet lement 10 fok alá. Így azért nincs tavaszi hangulat.... No meg mert folyamatosan esik az eső. Ez az a pont, amikor ha tovább hűl a levegő, akkor mindjárt lesz 1 méter hó a nyakunkban, a forgalom leáll, a boltok és az iskolák bezárnak.

Olyankor már késő elmenni szánkót venni, így én ezt már korábban letudtam (tavaly eltörtük mind a 4 ruháskosrat, idén ezekre nem számíthatunk... pedig a kerek kosár nagyon viccesen tudott csúszni). Ott voltam én, meg a szánkó a buszon. Kint meg ott volt a nap, meg a 15 fok. A sofőrünk meg valamelyik dél-keleti tartományból jöhetett..olyan fekete volt, mint az iPhone. És bizonyára fázott, mert 40 fokra felcsavarta a fűtést. Én azért felvettem a sapkám, hogy lássak az emberek: a tél bizony közeleg!

[caption id="attachment_11712" align="aligncenter" width="450"] Ahol nem bíznak a véletlenben: műanyagból épített iglu, eszkimókkal. Ez bírja a +20 fokot is![/caption]

De tényleg, közeleg a tél, és közeleg vele az új év is. Vele együtt pedig a nemhivatalos karácsony. Tehát az Új Évet (vagy Évát, kinek mit) a Mikulás hozza el. Majd felül a karácsonyfára, és elrepül.

Vagy valami hasonló... De a történetben mindenképpen van egy Zeusz is, aki a fürdőző lányokat kergeti az Aranyszarv-öbölben. Elengedhetetlen része az isztambuli mondáknak...

[caption id="attachment_11713" align="aligncenter" width="450"] Napfény, tengerpart, hókotró[/caption]

De a lényeg, hogy a város ünnepi díszekbe fel lett öltöztette. És míg ti otthon lassan már összecukjátok a Karácsonyfát, mi még csak most érkeztünk el az ünnepi hajrába!

[caption id="attachment_11711" align="aligncenter" width="500"] Ünnepi díszek[/caption]

Viszont míg a karácsonyi (újévi) akciók, a mikulás, és a karácsonyfák már november közepe óta a boltokban vannak, a legizgalmasabb dolog, csak az utolsó 1-2 hétben kerül elő: ez pedig a piros fehérnemű.

A történet szerint Zeusz éppen a fürdőző szűz lányokat kergette az Aranyszarv-öbölben,

amikor... izé... valójában nem ez a történet. Hiszen a piros fehéreneműs tradíció Olaszországból származik!

Tehát egyszer, amikor Jupiter éppen a fürdőző szűz lányokat kergette a Tiberius folyóban... nem-nem, nem ez a történet. Bár lehet, hogy mégis. De valójában nem tudjuk, hogy pontosan honnan, és milyen okból húznak a lányok szilveszter éjjelén piros fehéreneműt. Nem tudjuk...

De azt tudjuk, hogy most már bizony mindenhol a világon, még Isztambulban is (ősi) szokás lett, hogy az újévbe pirosneműbe kell átlibbenni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Piros szilveszter[/caption]

Vagy átesni... kinek hogyan sikerül... De a legfontosabb, hogy amikor éjfél üt az óra, akkor még rajta legyen a pirosnemű a lányon. A lány aztán lehet fekve, állva, fejenállva, keresztben, harántcsíkozva, vagy csak simán otthon a tv előtt. Az már nem befolyásolja a szerencsét.

Ugyanis a piros alsónemű ilyenkor szerencsét hoz! Ez így van biztosan, hiszen az interneten is lehet erről olvasni!

Bár lehet, hogy mégse...(a piros festékgyárak összeesküvése!!!).. na de ki merné ezt megkockáztatni? Jobb inkább biztosra menni.

Persze a tavalyi piros fehéreneműt azért mégsem lehet az idén is felhúzni. Hiszen

divatja múlt
ki tudja, hogy hol van...
el lett ajándékozva
azóta megette a macska
nem élte túl a szilvesztert, mert

olyan olcsó anyagból volt
olyan jó volt a buli

egyik reggel véletlenül a férj húzta fel
stb..

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Piros szilveszter[/caption]

Akárhogy is, kell egy új piros alsónemű. Anélkül nem lehet szilveszterezni. Szerencsére ez itt Isztambul, ahol a fehéreneműket úgy árulják, mint a kebabot: minden sarkon lehet találni. És

így mindenki megtalálhatja a pénztárcájához és kacérságához mérhető darabot. A tapasztaltabb blogolvasók tudhatják, minden évben kicsit körbenézünk a környéken, a választékok után. De az elmúlt időszakban nem készültek olyan újabb képek, amelyek túlszárnyalták volna az első pár évben készületeket.

A jó hír, hogy az idén viszont bővíteni a korábbi fényképgyűjteményt. Ráadásul fonalbolt keresés közben sikerült néhány igazán kacér példányra is rábukkanni!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Piros fehérnemű halmok[/caption]

Ha nagyon nem akarunk sokat költeni az eseményre, a szerencsére, vagy csak úgy érezzük, hogy bőven elég ha 10 percet kibír rajtunk a ruha, akkor érdemes az alsó kategóriában keresgélni.

Erre elég könnyű rátalálni. A legtöbb ruhabolt bejáratában, vagy mindjárt a bejárat előtt, kint az utcán találkozhatunk vele. Általában egy nagy doboz, vérvörös csipkével felhalmozva. Körülötte pedig általában szolidan öltözött nénik szoktak felhalmozódni, néha még össze is veszni 1-1 kacérbab darabon. De legalább letesztelik a termék szakítószilárdságát.

Ezeket az egyszer használatos példányokat roppant kedvező áron, néhány líráért (pár száz forint) vásárolhatjuk meg.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Piros szilveszter - csak 2 líra![/caption]

Ha viszont úgy érezzük, hogy kicsit többet is beáldoznánk a szerencsének, akkor már érdemes a boltba bemenni, és jobban körbenézni. Már csak azért is, mert ilyenkor óriási a választék! Könnyen találunk olyan boltot, aminek legalább a fele pirosneműből áll (a matektanár sose mondta, hogy egy háromszöget ennyiféle módon le lehet rajzolni, mindezt úgy, hogy csak a piros ceruzát lehet használni!).

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Piros szilveszter[/caption]

De igazándiból ha már bent vagyunk a bolt mélyén, akkor érdemes a különlegességeket is megnézni. Mégiscsak egy különleges alkalomról van szó. No meg a szerencséről! Ki tudja, talán pont ez a ruha hozza meg a herceget a fehér lován!

Úgyhogy inkább hagyjuk a trigonometriát, és inkább öltözzünk télanyónak. Pontosabban télleányzónak.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Piros szilveszter - a kacérbab választék[/caption]

Esetleg doktor néninek. Ami a mellett, hogy khmmm, még roppant praktikus is lehet egy szilveszteri bulin. Hiszen aki ebben meglát minket, annak tuti orvosi segítségre lesz szüksége.

Mindez egy fonalbolt mellett. Ha esetleg a nagygyakran kötöget, de közben mégse készül el soha az a pulóver, akkor már gyanús lehet..

[caption id="attachment_11714" align="aligncenter" width="500"] Piros szilveszter - a doktornő[/caption]

Találhatunk ennél egyszerűbb változatokat is. Olyat, amikor csak úgy simán öltözünk pirosba.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Piros szilveszter[/caption]

Meg olyat is, amikor kevésbé simán, de azért még azon a bizonyos határon belül maradunk. Öltözzünk mondjuk lepkének!

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Piros szilveszter[/caption]

De persze felöltözhethetünk úgy is, hogy közben minél kevesebb legyen rajtunk. Gondosan ügyelve azért arra, hogy azért valami minimális piros mégis maradjon. Persze ez már erősen a 18++ kategória..

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Piros öööööö.... elfelejtetem, mit is akartam írni...[/caption]

Mindeközben a fiúknak.

Míg a lány oldalon a pirosneműk abba az irányba haladnak, hogy a partnernek elálljon a lélegzete; addig a fiúknál is ugyan ezt a célt tűzték ki a piros alsóneműk, csak éppen más technikával. Itt az alapötlet az, hogy a partner a röhögéstől kezdjen el fulladozni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Piros szilveszter a fiúknak is[/caption]

Mert bizony a piros ruhás mulatságból a fiúkat sem lehet kihagyni (nekik talán nem lehet szerencsésük?). Csak míg ugyebár a nők előtt-utóbb felnőnek, addig ilyen baleset egyetlen férfival sem fordulhat elő. Így náluk az alapkonceptió a mikulásos boxer. Ezt találjuk különböző változatokban. Kezdve a szolidtól egészen a jólismert kiselefántos verzióig.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Piros szilveszter a fiúknak is[/caption]

Tehát mindenki húzhat pirosat, aki csak akar (biztos vagyok benne, hogy még macskáknak való ruhát is árulnak valahol)! Így pirosban megyünk előre az új évbe! BUÉK!

[caption id="attachment_11716" align="aligncenter" width="450"] Még az ásványvíz is piros mikulásba öltözött![/caption]

2017-12-31

Aki bújt, aki nem, itt az új év!

Ráadásul itt, Törökországban 2 órával hamarabb lett 2018, mint Magyarországon. És ezzel nálunk hamarabb kezdődik az új év, mint bárhol máshol Európában (kivéve Fehéroroszországot, de ennyi ez maradjon a mi titkunk)

Igen, a nekünk! ! Következő célpont, hogy hagyjuk az oroszokat is!

Jó, hát Kamcsatka kicsit húzós lesz, mert ahhoz még 9 órát kell behozni. De majd megoldjuk!
:)

A sofőr is ezt szokta mondani, amikor az emeletes busszal bement szembe az egyirányú szűk utcába...

Tehát átléptünk az új évben. És ilyenkor megpróbálunk kijózanodni általában a statisztikákkal kezdjük. Leginkább azért, mert még nehezen megy a fókuszálás, és olyan nagyon nem tűnik fel, ha hülyeségeket írunk...

Csak hogy szeptembertől a heti 5 bejegyzést lecsökkentettük heti 1-re. E miatt pedig a statisztika is felborult. Azért néhány dolog így is látszik.

Egyrészt az, hogy a blogot leginkább a régi bejegyzések miatt látogatják. A napi átlagos 250 látogató közül kb. 10-15-en vagytok, akik a friss cikkeket olvassátok. Egy új bejegyzést végül úgy 60-an olvassák el. Így pedig érthető, hogy az éves top-listába 2017-ből alig 1-2 bejegyzés került csak be.

A rekordot a c. cikk vezeti. Őt 800-an olvasták el, és ezzel a 12. a listán. Ez végül is egy katasztrófahír, ami elég jól vonzza a látogatókat. De én nem akarok ebbe az irányba elmenni.

Sokkal izgalmasabb az , melyet 500-an olvastak el. Köszönhetően a . Ő pedig ezzel a lista 24. helyére került. Őt követi a -os írás, a 28. helyen, 450 olvasóval.

Tehát igazándiból nem lett kevesebb olvasója a blognak a kevesebb megjelenéssel. De ennek ellenére nem örülök neki, mert így pont a leghűségesebbekkel szűrtem ki. Amit azért nagyon sajnálok. Ők azért fontosabbak, mint a statisztika..

Remélhetőleg, ha rendezem a mindennapjaimat, akkor a heti megjelenések számát tudom növelni. De addig még sok mindent kell behozni.

No de ha a tavalyi(mármint a 2017-es) cikkek ennyire távol vannak a lista elejétől, akkor

mégis, melyekre kíváncsiak a legtöbben?

Az első, ahogy már sokszor máskor is, a . Igen, ez tényleg finom! Így ajánlom mindenkinek, aki még nem próbálta! 2017-ben összesen 3500-an próbálták ki (legalább elméletben). Jó étvágyat kívánunk nekik!

A 2009-es blog indítás óta, és a 2010-es cikk megjelenése óta összesen 16.500-an olvasták el a receptet. Ezzel pedig minden idők 3. legnépszerűbb írása lett!

A minden idők legjobb listájának az első helyén kitartóan az , ahol is a magas nézettséget az RTL-klubnak köszönhetjük, amiért a sorozat legfontosabb perceit levágták. Abban az évben 55.000-en olvasták el a cikket remélve, hogy megtalálják a befejezést. De mi ilyet nem árulunk el. A bejegyzést összesen 71.000-en olvasták el. 2017-ben 3400-an.

Minden idők második helyezettje ezek után ki más lenne, ha nem a ? Ezt a sorozatot már rendesen, végig leadták. Nem mellékesen nem is az utolsó percek voltak a legérdekesebbek benne. Ráadásul ekkorra már az internet népe is kellően aktív lett. Ők pedig sokkal többet tudtak a sorozathoz hozzáadni, mint én. Így be kellett érni 19.000 látogatóval. 2017-ben már csak 340-en voltak erre kíváncsiak. Igaz, eddigre már a átvette a vezetést. A blogon 2017-ben 1.000 olvasó volt rá kíváncsi.

Tehát ők nagyon visszaestek, érthető okokból.

Helyettük a 2017-ben a legtöbb embert inkább az utazással kapcsolatos írások érdekelték:

(2.200 fő)

(1.900 fő)

(1.300 fő - azért meglepő, hogy ez a hír még mindig ennyire népszerű)

Ez azért jó hír, hogy kezdenek a turisták visszatérni. De még azért nagyon messze vagyunk a korábbiaktól. A mi statisztikai adatainkon nagyon pontosan mutatják, miként esett vissza a turizmus az eseményekkel dúsz években. 2015-ben még évente 155.000-en olvasták a blogot, míg 2016-ban már csak 85.000-en. Ez 2017-re kicsit megemelkedett, és így átlépte a 90.000-et.

A turizmus mellett még a török nyelvet tanulók vezetik a statisztikát minden évben. Itt most a lett a legmagasabb, 1.600 olvasóval. Míg a szokásos rekorder az már csak 800 embert érdekelt. Pedig az ott található link jó. Tehát vagy megtanult mindenki törökül, aki akart. Vagy pedig az emberek inkább beérik azzal, ha felismerik a török betűket, de nyelvet tanulni már nem akarnak. Harmadik lehetőség, hogy nagyon jó minőségű és könnyen elérhető török nyelvtanulási lehetőségek vannak Magyarországon. Így senki sem akar már az interneten keresgélni.

Ennyit a legjobbakról!

A legrosszabbakból egyedül a -t emelném ki. Mivel ezt a nem túl hosszú bejegyzést csak 22-en olvasták el. Pedig szerintem ebben ennél érdekesebb dolgok vannak, mint más magasabb látogatottságot elért írásokban. Így ennek csinálok egy kis reklámot. Kattintsatok rá bátran! :)

Szóval bye bye óév, éljen az új év!

Bár ezt így kissé nehéz felfogni, hogyha közben 15 fok van odakint, és hétágra süt a nap (meg amúgy is... ma úgy általában kissé nehezen mennek az olyan dolgok, mint a felfogás..). De legalább a térdi érő konfetti és popcorn maradványok segítenek az emlékezésben, hogy azért mégsem tavasz van

Itt, Isztambulban egyébként sem egyszerű elérni azt a bizonyos karácsonyi hangulatot, ami otthon van és oly jellemző az év utolsó napjaira. Itt nem dőlnek a karácsonyi dalok a rádióból, és december 24-25-26-án is dolgozunk. Így előbb-utóbb az ember eljut arra a pontra, amikor a szemére húzza a mikulás sapkát, és teljes hangerőn berakja berakja a Csendes éj-t. Csak hogy legalább a kollégáknak is rossz legyen.

Szóval nincs hideg. És a karácsonyi hangulat egyetlen jele a reklámokban látható mű hó. Így pedig a napok múlását sem lehet úgy érezni. Egyszer csak hipp-hopp, és már itt is van az új év, a szilveszter.

Azért persze a törököket nem kell féltetni, ha bulizásról van szó. Csak indokot kell rá találni. Ha meg nincs, akkor már azért is lehet bulizni, mert Józsi (megint) találkozott Bélával. Bár ahogy a Béla kinéz, már az megérdemel egy ünneplést, hogy sikerült felkelnie.

Mi pedig itt vagyunk a dolgok közepében, Beşiktaş-ban. Ezt a helyett én mondjuk a "középmezőny" kategóriába sorolnám. Itt azért nincs akkora hacur, mint a Taksim téren és a környékén. De annál azért valamivel mozgalmasabban várják az éjfélt, minthogy órákat üljenek egy asztalnál azon versenyezve, hogy ki esik be alá hamarabb.

Beşiktaş a tinik egyik főhadiszállása. A közelben 3 nagy egyetem is van. Ami azt jelenti, hogy háromféle üzlettípus garantáltan jövedelmező a környéken: kebabos, fénymásolós és a kocsmá. Mivel pedig nincs karácsonyi szünet (majd január-február találkozásakor lesz 2 hét), így szilveszterre sem igazán járnak haza a kollégiumos diákok. Meg talán jobb is, ha apu-anyu nem látja, hogyan is szórakozik a szemük fénye....

Viszont aki komolyan akar bulizni, az biztosan nem marad Beşiktaş-ban. Hanem inkább elmegy egy élő-zenés-táncos szórakozó helyre az İstiklâl Caddesi közelébe. Így Beşiktaş-ban inkább csak az marad, aki nagyon nem akar mozogni. Nekik meg itt vannak az élő-zenés-nemtáncolás szórakozóhelyek. Kisebb-nagyobb mozgásokat azért itt is el lehet érni. Éjfélkor pedig ki lehet menni a Boszporusz partjára tűzijátékozni.

Így nálunk, a környéken egy amolyan visszafogott bulizás volt. Persze a szórakozó helyeken volt ám dinóm-dánom, hangzavar, meg asztaltánc. De ahhoz képest, amint amilyen a táncosabb helyeken volt, ahol a sztárok is felléptek, ahhoz képest sokkal mérsékeltebb.

Érdekes még, hogy a TV-ben miként éltük meg mindezt.

Ugyebár a december 31-ei esti műsor kiemelten fontos a csatorna szempontjából. Egyszerre próbálja marasztalni a buliba készülőket, és átvonzani a másik csatornát nézőket. E miatt azt várnánk, hogy különleges műsorok lesznek. Nos igen... valamennyire különlegesek voltak. Mindenkin mikulás sapka volt, meg híres embereket hívtak meg. De amúgy minden ment tovább, mint a többi napokon.

Érdekesség: az egyik sorozatot úgy rakták össze, hogy amikor a valóságban és éjfél ütött az óra, akkor a filmben a kedvenc szereplőknél is éjfél volt. Mindjárt bontották is a konfettit, meg a pattogatott kukoricát (meg titokban a pezsgőt a kamerán kívül...).

Nos... megvolt az ó év, és megvolt a buli is. Mi maradt? Ó, hát az új év! Lássuk csak..

Terv az van bőségesen. Mindenek előtt az Isztambul Enciklopédia rendbe tétele, és hogy eljusson legalább a használható szintig. Egyenlőre úgy tűnik, hogy a bejegyzések számának csökkenésével sikerül időt is energiát gyűjteni. Reméljük ez csak egyre jobb lesz, és akkor lehet majd egyre érdekesebb írásokat is készíteni.

Nos tehát: BUÉK mindenkinek! :)

ui: kissé elcsúsztunk a hétfői bejegyzéssel. Ezt ráfogom a sok buborékra. :)